

3 1761 06349743 2

2
57
1
DECIMI MAGNI AVSONII

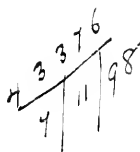
BVRDIGALENSIS

OPVS CVLA

RECENSUIT

RVDOLFVS PEIPER

ADIECTA EST TABVLA

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

MDCCCLXXXVI

LIPSIÆ: TYPIS B. G. TEVENERI

MARTINO HERTZ

AVGVSTO ROSSBACH

AVGVSTO REIFFERSCHIED

SVMMORVM IN LITTERIS HONORVM

AVCTORIBVS LARGITORIBVS

GRATI ANIMI CAUSA

Praefatio.

I. De codicibus opusculorum Ausonianorum.

Singulis carminibus librisque singulis Ausonius praefationes praemisit, modo carmine scriptas, interdum prosa, nunc et uersu et prosa oratione mixtas, ut Bissulae Technopaegniique continuationi, misitque uni ex amicis, uel, quod rarius factum, adscripta salute commendauit „lectori suo“, id est omnibus quos sui studiosos sciret in aula et extra aulam, placituram quibus speraret quam tractauerat rem, uelut Epitaphia heroum Troicorum et Epigrammatum alteram seriem: neque nisi repetitis curis quae elaborata essent uel aucta, alii ex amicis atque cui primo miserat, dicauit, id quod ex Technopaegnii priore particula et Fastorum libro patet, nec umquam eandem commendationem duobus misit solo nomine inmutato; nam falsa est in ep. 1 (34) u. 9 Tollii coniectura. hoc recte dicitur edere uel publicare.*) nam quamquam quod adiudicauerat auctor amico certo, non iam omnibus fuisse destinatum et quibusdam etiam ab eo cui miserat denegandum fuisse ex Symmachi uerbis (infra p. 221, 20 sqq.) liquido apparet, hoc tamen raro factum esse putandum ualebitque in uniuersum quod ille ait: „oratio publicata libera est: cum semel a te profectum carmen est, ius omne posuisti.“ et mittebantur amicis solum ea, quae expolita satis uidebantur auctorique suo

*) Th. Birt in libro: Das antike Buchwesen in seinem Verhältnisse zur Litteratur. Berlin 1882, non multum promouit ad hanc quaestionem decernendam.

placebant: si quae parum emendata inuito auctore subriperentur, ut Auiti carmina (qua de re egi ad Auitum p. LI), ut Griphus, antequam Symmacho mitteretur (cf. infra p. 197, 16), ea non poterant edita dici, etiamsi omnibus innotuissent.

Non igitur statim ubi in chartas coniecit carmen aliquod recitauitque familiaribus Ausonius, simul edidit. quaedam multis post annis demum emendauit, absoluit, notariis dedit, publicauit, uelut Griphum, Bisulam, Centonem, ut non dicam libros, qui sensim multis cum contexerentur carminibus deinceps natis, diu in scriniis latuerunt, donec sera adderetur coronis, uelut Eclogarum liber atque Epigrammata inprimis posteriora. quaedam uero iam diu secreta quidem (ut ait ipse) sed uulgi lectione lacerata, quippe quae nondum absoluta cum essent, inuito auctore alter alteri commodaret, tandem aliquando in manus amicorum uenerunt, id est adscripta siue certi alicuius familiaris nomini siue lectori suo edita sunt atque rite uulgata, uelut quem modo diximus Griphum.

Nec tamen in omnibus hunc edendi modum seruauit Ausonius. sane Mosellam urbis Treuericae laudi consecratum, tanquam Augustis patri filioque sacrum etiam sine praefatione (quam tamen amissam conicias) non mirabimur ita emissum, ut spargeret ille exemplaria, id est multis mitteret, inter quos quod non fuit, Symmachus amicus neglectum se queritur.*) alia, tam-

*) infra p. 141, 9. uoluisse autem Ausonium exortem esse Symmachum eius carminis et quasi interdixisse ei Mosella (ut paulo post per iocum ait Symmachus) non est quod credas. — ceterum paulo ante quod dixit Symmachus: „Eloquii nostri uena, quam dudum neque ullius poematis tui neque pedestrium uoluminum lectione iuisti“, caue pedestria uolumina, quae nobis perierint ante a. 379, scripta putes ab Ausonio: de aliorum auctorum libris commodandis rectius intelleges, et antiquorum, qualem ipse Symmachus Ausonio Plinium miserat, et suae aetatis litteratorum, qui unus erat modus, quo quis sui temporis studia accuratius poterat cognoscere.

quam auctoris genius sibi quae uindicaret paucisque aliis quae possent curae esse, non mirum si retinebantur in scriniis, dum conlectis opuseulis in unum quasi corpus etiam haec ingenii Ausoniani documenta emergerent, quae iam prorsus diuersis inmixta poterant placere pluribus. uelut Ephemeris quaeque eam secuntur in Vossiano Domestica quae inscripsimus carmina cum Parentalibus et Professorum Burdigalensium commemoratione.

Sed restant alia, quibus quod praefari amiceque nomen praeponere supersedit poeta mirum uidetur, e. g. Vrbes. nam eas tamquam Theodosio sacras propter uersus 64 sqq., cui totum uolumen erat dictatum, exceptas fuisse ab ea norma uix crediderim. Sic potius censeo: quae carmina Ausonius certis amicis aut omnibus lecturis dicauit, ea edita sunt aut antequam primum opuscula redigeret in ordinem, aut ipso eo tempore, quo parabat alteram tertiamue opusculorum editionem; quae nullam prae se ferunt eius modi commendationem, ea non nisi in ipsa conlectione siue priore siue altera sunt edita.

Atque bis quidem ipsum auctorem conlecta sua opuscula emisisse ipsa dedicatoria carmina, Praefatiunculas quas diximus, euincunt tertiumque editurum fuisse ea carmina probant, quae in altera editione non recepta fuisse satis constat ex temporum rationibus, edidisse tamen ipsum, qualiacumque erant, amicorum nomen praepositum ostendit.

Et primam quidem editionem Syagrio adscripsit, simul omnibus lecturis se suaque commendans (quod etiam in Bissulae epigrammatis Paulo missis fecit), alteram Theodosio Augusto et uetera et recentiora carmina expetenti. tertiam, quam parasse eum prodit illud, quod undique qualiacumque olim metro luserat, corradebat, non ipsum absoluisse, sed nescio quem siue cognatum siue familiarem, id ipsum, quod

commendaticium carmen tertium nullum extat, dilucide demonstrat.

Hanc autem conlectionem ita instituisse uidetur auctor, ut primum agmen conponeret ex poematis, quae de se suisque rebus fecerat, medium sequi iuberet turbam eorum, quibus rerum ordinem et diuinarum et humanarum historiasque scholastico more ludens scripserat, extremum esset epistularum, denique epigrammata subinde augenda tamquam leuis armatura clauderent agmen.

Atque is ordo clarissime elucet ex libro Vossiano opusculorum luculentissimo teste, quamquam ne hic quidem liber omnia seruauit, quae archetypus conplectebatur. nam desunt in *V Mosella Cupido* alia. id quod mirae cuiusdam opinionis ansam dedit. nam Mosellam utpote antea editum non recepisse poetam inter opuscula putabant alii, alii conlectionis quae est in Vossiano diuersam fuisse rationem atque plenae opusculorum editionis. at nemini credo persuadebitur Ausonium exclusisse illud, quo primam poeticam palmam eamque lemnisco ornatam meruerat, praesertim cui satis certus sit locus inter *Eclogarum* librum a me pristino ordini restitutum atque *Vrbes*. quo loco simul cum eius iactura et nescio an *Cupidinis* quoque cruciati ab heroidibus foliis aliquot transpositis male turbatus est ordo. atque idem casus, qui egregios istos Ausonianae Musae flores expulit ex Vossiani siue patre siue auo siue proauo, haud dubito quin suis locis exulare coegerit uno alteroue folio transposito *Domesticorum* quoque partem, *Genethliacon* dico atque *Protrepticon*, quos interim inter *Epistulas* conlocatos cum Vossiano retinui. ad alteram quod attinet sententiam, difficile est satiram non scribere. nam merae sunt nugae — quibus et ipse me olim fauisse non negauerim — si quis censeat esse in Vossiano conlectionem scholarum in usum institutam, quippe quae casta tantum habeat carmina. nam in

tali conlectione instituenda quis non primum in locum arcessiuisset Mosellam ab omnibus partibus maxime adcommodatam carmen eum in usum, siue res ipsas, quae ibi tractantur respicias, siue qua plenum est pietatem erga patriam atque dominos; quis non alia desideraret, quae neminem poterant offendere? praesertim cum inducendo potius et delendo quam eligendo ex opusculorum corpore hanc conlectionem conditam diceres. nec minus recte tum obscenorum e textu Ausoniano resectorum appendicem diceres seruata in Tiliano conlectionem: nam re uera is liber cum adseclis continet quidquid lasciuiarum per longam aetatem conlectum domi habuit senex neque edidit ante quam morte adpropinquante ingenii uena aresceret. id quod olim me perlexit, ut appendicem sublatorum ex scediis auctoris dicerem familiae Z libris contineri, cum partibus conlectionis ab ipso poeta profectae male conglutinatae. qua in re quamquam erraui, tamen propius a uero errorem meum afuisse, quam speciosas aliorum opiniones eis, quae porro exponentur, spero patebit.

Nam eum quem dixi ordinem incohatum in prima editione anni 383, cuius quasi umbilicus erat Mosella, multis egregiisque libris auctum et amplificatum deprehendimus in altera, quam septennio post uidetur emisisse Theodosio inscriptam. post hoc tempus quae accesserunt, eorum pauca suis locis ipse inserebat auctor, maior pars seposita sine ordine in fine uoluminis expectabant manum disposituri. inter haec fuisse Bissulam, Centonem, epistulas multas ex otio Burdigalensi ad Theonem Paulum Tetradium fortasse etiam Paulinum scriptas, denique Epigrammatum alteram amplioremque seriem suspicor. quae sic ut inuenta sunt, integra reliquerunt heredes, qui alia quoque adiecerunt siue „ex liturariis“, uelut ad filium epistulam XX (391), siue dudum absoluta quae memoriae auctoris seruandae essent, ut Gratiarum actionem anni 379.

Hoc autem ad exemplar omnes quotquot habemus libros Ausonianos redire mihi quidem persuasum est. quorum duas uideo principales esse classes, alteram I decurtatorum a fine, uel eorum, qui ducti sunt ex antiquissimo illo codice, cui abrepti fuissent ultimi quaterniones, in quibus pleraque (non omnia*), quae post alteram editionem accesserant, cum parte priorum legebantur, alteram II eorum, qui deriuati sunt ex ipsis his ultimis quaternionibus, quibus mox adiunctae sunt lacinae codicis alicuius carie ac tineis adesi, nescio an eiusdem, cuius ipsi olim fuerant.

Vtriusque autem classis libros, ex quibus plenissimi sunt hinc Vossianus, illinc Tilianus, ab archetypis suis per saeculorum cursum multis locis descuisse quid mirum? nam et omissa sunt carmina, ut in Vossiano Theodosii epistula, primi uersus carminis quod sequebatur Hesiodion, de mensibus ecloga, quam paene solam ex eclogis seruauit altera classis, Caesarum finis (nam ab ipso Ausonio quis credat ne tetrastichum quidem ultimum esse absolutum?), porro Paulini uersus Ep. XXX uu. 49—68, carmen de ambiguitate uitae uu. 18—23, alia et Ausonii et Paulini carmina, quae in Lugdunensi codice, Vossiani qui nescio an fuerit pater, post s. VII medium auctor ille de dubiis nominibus legerat (uid. Ueberl.**) p. 269 sq.); in Tiliانو Bissulae pleraque (nam quin ea integra non sint, uix quisquam dubitabit, qui morandi causas quaeque ipse Ausonius ad Paulum de eis scripsit, accurate perpenderit); alia addita sunt, si audis qui rhapsalicos istos uersus ab Ausonio alienos censent, quibus quae opponam pauca habeo et debilia; denique ipsa uerba sescenties sunt uel corrupta uel male mutata.

At quotidiana haec sunt et uulgaria; aliam fecit

*) nam non abrepta est epistula ad filium, quam modo commemorauimus.

**) RPeiper, Die handschriftliche Ueberlieferung des Ausonius (Jahrb. f. class. Philologie, Suppl. XI 191—353) Leipzig 1879.

is ordo, ad quem Vossianus pertinet, iacturam multo grauissimam, quae quam habuerit causam quaerere iam cogimur; desideratur enim in Vossiano Mosella cum Symmachi epistula. falluntur autem qui uel Mosellam uel Theodosii epistulam in prioribus quatuor Vossiani libri quaternionibus (nam a quinto ille liber nunc exordium capit) fuisse putant. cuius inscriptio „Abhinc Ausonii opuscula“ id ipsum significat alius cuiusdam auctoris praecessisse librum. immo descriptum putabimus Vossianum ex uolumine, quod non iam habuit Mosellam.

Hic offeruntur duo quae nondum attigimus prioris ordinis genera, quorum quae sit origo, quae ratio dubitari potest. alterum enim **Excerptorum** ex Ausonii opusculis titulum quod habet, alterum, cuius optimus nunc testis est Parisinus liber, quia sane in eo multa ex optimis Ausonii opusculis insunt, conlectiones esse uia ac ratione compositae non nemini uideri possint primo obtutu. uerum enim uero Mosella quia deest, quae Parisinus continet ita possis conlectionem discipulis destinata dicere, ut ex opusculis non iam integris (ut sunt in Vossiano) electa dicas, quamquam et alia desunt, quae eum in usum aegre desideres: Mosella cum coniuncta inueniatur in S. Gallensi et Bruxellensi (alterius generis optimis testibus) cum eclogis multo inferioribus, immo infimi generis, quem selegisse haec mediocriter sanum et in unum coniunxisse tam diuersa tibi persuadeas? ego ex laceratorum codicum reliquiis natam censeo et hanc et illam conlectionem, immo (quod probare studui Ueberl. p. 313) unius esse utramque antiqui codicis *λείψανα* cum Vossiana familia cognati quidem, sed ad archetypum qui multo propius accederet tempore seruaretque qui post abreptus est Mosellam. hinc explicandum erit quod Theodosii epistulam habet Parisinus, quae intercidit in Vossiano, hinc quod **Excerpta** epigr. 25 (9) integrum tradunt, ut non dicam ipsum Mosellam Sym-

machique epistulam, quam utrum ipse Ausonius Mossellae subiecerit an postea unus eorum, qui legebant Ausoniana, dubitare possis. nam et alia insunt, quae ut diuersum a Vossiani proauo librum, ex quo deductus est Parisinus, fuisse ostendunt, ita antiquissimae eius aetatis fuisse, qua Graeca studia florebant: uersiculos istos dico, quibus nescio quis Christianus homo sed Graecis litteris doctus de ambiguitate uitae carminis ultimum uersum (infra p. 89) refutat, quibus addere licet Graecam inscriptionem epigrammatis modo commemorati. neque silendum est aliud quoddam temporis uestigium: Hispalis enim urbis, quam Vossianus in Urbium u. 82 recte habet (cf. Strabo III 141), nobilitas iam cesserat Emeritae, quod nomen ibi Parisinus praebet. — Hae igitur unius codicis reliquiae in duo postea uolumina dilapsae sunt. cuius rei testimonium equidem certissimum habeo rationem, qua inter se eclogas illas quattuor in Vossiano uicinas ita partitae sunt inter se eae conlectiones, ut primam (II) Parisinus, reliquas tres (III—V) sibi sumeret Excerptorum liber.

De altero ordine (libros Z dico) quae disputauimus, paucis confirmanda duco. atque pleraque opuscula eaque grauissima, quae hi libri habent, exclusa sunt ex prioris ordinis libris, eorumque maximam partem Ausonius aut fecit aut edidit senex, aut seruasse in scriniis putandus est, nec recepta fuerunt in Theodosianum exemplar (uid. Bissula, Cento, Epigrammata altera, epistulae ad Paulum Graecanicae, Gratiarum actio, alia). nec tamen omnia, quae post alteram editionem accesserunt, aliena sunt ab Vossiana conlectione. nam in hac interposita sunt multa cum ab ipso Ausonio tum ab herede non aptissimis omnia locis, quarum partem nescio an pensior cura (qualem in constituenda noua editione adhibere solent auctores, neglegunt heredes) aliis locis fuerit adiudicatura. nam suis quidem locis recepti sunt Caesares posteriores,

quibus Suetonianus recensus continuaretur; at quis post Troica ferat Epitaphia posteriora, de quibus ne uerbum quidem in praefatione, ut nil dicam de epistulis ad Paulum Theonem Paulinum Hesperium, quas uix tibi persuadeas in Theodosiano fuisse exemplari lectas. hinc cum errasse me adpareat, cum relicta a poeta haberi in his codicibus dicerem, tamen haec optime ita inter se conuenient, si pleraque eorum, quae post a. 390 accesserunt, in fine uoluminis adiecta fuisse putabimus posteaque abreptis illis quaternionibus etiam media quaedam, solutis uinculis quae exciderint, accessisse folia, in quibus Theodosianae editionis carmina aliquot perscripta erant; inter quae fuit et Cupido et Ephemeridis particula illa, quam ad notarium iuscriptam posteri inter epigrammata retulerunt.

Iam si Cupidinem Ausonius subiecerat libro *Eclogarum**) Mosellaeque praemiserat, facile suspicaris eam iacturam praelusisse multo grauiori, quam postea paulo accepit archetypus, cum abalienaretur istud quod eum excipiebat celeberrimum carmen (Mosella).

Videamus iam alteram turbam carminum, quae Tiliiani sodalitas circumfert, communium cum Vossiano, sed foedissimis librariorum commentis deformatorum, quae non sequiora demum genuisse saecula antiquissimus testis folia Cantabrigiensia ostendunt. porro Caesarum intercepta est maior pars, *Technopaegnii* desunt duae particulae, una habetur ex *Ephemeride*

*) quod mihi prorsus certum est ex memoria huius rei, quam male inmutatam seruauit Z familia. nam quae titulo omisso ante salutem Gregorio dictam leguntur uerba „*incipit aeglogarum*“, in his *incipit* illud falso scriptum pro eo, quod praecedentis libri exitus flagitabat *explicit*. nam uox *aeglogarum* ad Cupidinem nihil pertinere, quod unum est carmen, sed ab imprudente librario, cuius mox oculos aduertebant uerba *huic eclogae*, facile ad hunc potuisse trahi, omnes credo concedent. hinc nouum uides ordini in *Eclogis* a me instituto accedere praesidium.

oratio (praeter uersiculos istos de notario), Epicedio est abrepta praefatio; at quanta est singulorum uersuum iactura, quanta perturbatio, quae corruptio uerborum! adde solutum minorum carminum ordinem, quae siue sunt epitaphia siue epigrammata siue epilogi librorum siue maiorum carminum particulae, in unum omnia istum Epigrammatum uastam conluuiem collecta sunt. at parte ex alia non tam raras inuenies lectiones egregias, quibus utiis in Vossiano obuiis medearis (ut Epist. XIII [III 393] u. 70, 101, 104), quae ex uetustissimo et sincerissimo fonte deriuatum hoc corpus demonstrant.

Vnde haec oriunda esse foliis superstitibus ex codice aliquo prioris classis detruncatorum, quae mox cum quaternionibus in fine abreptis in unum corpus coalescerent, olim probare studui, nec habeo cur ab illa opinione nunc recedam (uid. Ueberl. p. 281 sq. et in ea parte commentationis meae, qua de Technopaegnii libris egi a p. 282 ad 291.)

Haec igitur nostra est de libris Ausonianis sententia, qua quid auctoritatis singulis ordinibus concedamus in uniuersum, sat apparebit. interim priusquam ipsos codices describamus, quo facilius intellegatur, quo modo illi tres ordines inter se partiti sint copias Ausonianas, hanc subiciam tabulam:

	Voss. 111	Paris. 8500 et Excerpta	Tilianus cum suis et Cantabri- giensis
I Praefatiunculae			
I. II Lectori. Syagrio.	V	—	—
III Theodosii epistula	—	P	—
III Theodosio	V	P	—
II Ephemeris			
I. II. III—VI VIII.	V	—	—
III Oratio	V P*)	—	CZ
VII ad notarium	—	—	Z

*) P = Paris. 7558

	Voss. 111	Paris. 8500 et Excerpta	Tilianus cum suis et Cantabri- giensis
III Domestica			
I de Herediolo	V	—	—
II uersus paschales . . .	V	P	Z
III oratio uers. rhopal. .	V	—	—
III Epicedion praef. . . .	V	—	—
carmen	V	—	Z
V. VI Precationes cons.	V	—	Z
III—VI Parentalia Professores			
Epitaphia	V	—	—
VI 27—35 Epitaphia poste- riora:			
27 Niobe	V	—	—
28—30 Diogenes	VR	—	Z
31. 32 hom. felicitas Lucii .	V	—	Z
33. 34 equo admirabili. Cari	V	—	—
35 matronae	V	—	Z
VII Eclogarum liber, 1	V	—	—
{ 2	V	P	—
{ 2 appendix	—	P	—
3—5 (Vir bonus. Est et Non. Hesiodion).	V	Exc.	—
6—18, 20—24, 26—27 . . .	V	—	—
19 (de mensibus)	—	—	Z
25 (Herculis aerumnae) . .	V	Exc.	Z
VIII. VIII Cupido. Bissula . .	—	—	Z
X Mosella cum ep. Symmachi	—	Exc.	—
XI Vrbes	V	P	—
XII Technopaegnon (1—14)			
1	V	—	—
2	—	—	Z
13	V	—	—
reliqua	V	—	Z
	<i>eadem cum V sed</i>		
	<i>omissis 11—14:</i>		<i>eadem sed</i>
	v		<i>omissis prae-</i>
	<i>non nisi 3, 5 et 6:</i>		<i>fationibus pro-</i>
	p		<i>saicis 2 et 4:</i>
XIII Ludus	V	P	—
XIII Caesares I Monosticha . .	V	Exc.	Z
		<i>non nisi 13—18:</i>	
II Tetrasticha	V	Exc.	Z

	Voss. 111	Paris. 8500 et Excerpta	Tilianus cum suis et Cantabri- giensis
XV de Fastis 1	V	—	Z
2	V	—	—
3. 4	—	—	Z
XVI Griphus	V	P	Z
XVII Cento	—	—	Z
XVIII Epistularum liber			
1. 2. 3 Symmachi et Au- sonii	V*)	P	—
4 Paulo	V	—	Z
5 —	V	—	—
6—10 Paulo	}	—	Z
11 Tetradio			
12 Probo			
13 Vrsulo			
14 Theoni	V	—	Z
15—17 Theoni	}	—	—
18 Hesperio			
19 patri			
20 filio			
21 Genethliacos	V	P	—
22 Protrepticus.	V	P	Z
23—26 Paulino.	—	—	Z
27. 28. 29. 30, 1—49. 31 Ausonii et Paulini	VII	P	—
(in II om. 27, 1—102)**)			
30, 49—68	—	P	—
32 Oratio Paulini.	VII	—	—
33. 34. Paulinus Gestidio	V	—	—
35 Fragmenta epistula- rum	auctor de du-	—	—
	biis nominibus		
XVIII Epigrammata I 1—24	V	—	Z
paucis tamen exceptis, nam libri inscriptio adest:	V	—	—
ep. primi inscr. adest:	—	P	—
5 et 6	V	—	—
21 et 22	—	—	Z
24	V	Exc.	Z

*) accedunt libri Symmachiani.

***) accedunt libri Pauliniani.

	Voss. 111	Paris. 8500 et Excerpta	Tilianus cum suis et Cantabri- giensis
XVIII Epigrammata II			
25 inscr. et u. 1—8 . . .	—	Exc.	—
u. 6—8	—	—	Z
26—112	—	—	Z
XX Gratiarum actio	—	—	Z

Hinc etiam elucebit, quam ego in ordine opusculorum constituendo secutus sim normam: seruavi quantum fieri poterat eum, quem suppeditat Vossianus liber omnium plenissimus, ita tamen correctum, ut quidquid eclogarum cum tituli memoria perscriptum est a folio 3^r col. 1 u. 16 ad fol. 4^u col. 2 u. 29 commutarem cum domesticis eis quae leguntur a fol. 17^r col. 1 u. 6 ad fol. 18^u col. 1 u. 18; porro interpone-rem qui conuenire eis locis uidebantur ex causis supra allatis seruata in *P* et Excerptis et *Z* opuscula, sc. Cupidinem Bissulam Mosellam Centonem Gratiarum actionem; in epistulis retenta eorum ad quos missae erant serie, quae Vossiano libro indicata erat, quae *Z* libri suppeditabant, adderem. Epigrammatum duas series ab Ausonio ut institutas ita editas quoque ostendunt ep. 1 (34), quod seruauit *P*, ep. 24 (72), quod ultimum seriei alicuius euincit *G*, ep. 25 (9), quod alterius seriei primum demonstrat et *B* et primorum uersuum iactura (quae ut deprimeretur carmen in ordine effecit), quam cepit in *Z* libris: has igitur restitui series, ut tamen in primam (quae est earum, quas Vossianus solas continet) reuocarem ep. 22 (91), quo socio ep. 23 (92) indigere uidebatur, itemque Graecam uersionem 21 (88). quod ad notarium uersus in Ephemeridem reduxi, nemo non bene factum concedet. in altera serie ab ordine, quem libri *Z* tradunt, qui consilio non uidebatur carere, non nisi raro, ubi res postulabat, recessi.

I. Decurtati in fine.

A. LIBRI LVGDVNENSES

deriuati ex archetypo postquam abreptus est Mosella.

V *Codex Leidensis Vossianus lat. 111* membr. s. VIII in scriptura longobardica exaratus foll. 40 (olim 41). novem olim constabat quaternionibus, quod produnt numeri foliis 8^u, 16^u, 24^u, 32^u, 40^u ultimis adscripti, nunc prioribus quattuor amissis quinque restant. folium duodecimum (quartum sexti quaternionis, qui nunc est alter), quod continebat Professores XVI—XXII (205—212), post Lugdunensium editorum aetatem excisum est, unde horum lectiones eis in partibus adhibendae erant (V*). singulae paginae binarum sunt columnarum (praeter fol. 10^u et 11^r, de quibus uid. infra p. 54 sq. et 58 sq.), uersuum plerumque 32; tituli plerique maioribus litteris exarati minio. ipsius librarii manus quaedam correxit; praeterea trium potissimum manus ueterum correctorum conspiciuntur, quorum longobardicis litteris atramento nunc flaescente primus, alter minutioribus atrioribusque litteris est usus; tertius grossioribus atque non satis elegantibus et mundis textum inquinavit. atque hic quidem euandos locos ita saepe refinxit, ut pristinae scripturae uestigia omnino obruerentur. cuius rei exemplum est Achilli epitaphium, cuius heliographum specimen addita editioni nostrae tabula exhibet. accedit quarta manus recentior, quae in eo uersata est maxime, ut compendia leuaret litteris supra scribendis; nam iuxta lineolam uocali superpositam n litteram adiecit, q̄ in q̄^{sa} (.i. quae) mutauit, b et n commutata sescenties correxit. uerum tamen post tot doctorum uirorum labores*) cum paene exhaustus uideri possit Vossianus

*) contulerunt uel totum uel ex parte librum LMueller 1863, AHolder 1867, OAxT 1872, HJMueller, WBrandes, ego et

noster, singularem operam qui in eo conlocet optandus est, ut accuratius discernantur horum correctorum manus, ex quibus qui sunt aetate priores non carent auctoritate.

Non placuit huius libri, qui alios omnes longe superat auctoritate, ne eas quidem in adnotatione praetermittere scripturas, quae ad orthographiam solam spectant, praesertim cum ommissa uiliorum codicum turba, quorum nulla erat in uerbis poetae constituendis auctoritas, satis daretur spatii. quapropter hic de orthographia disserere supersedeo, de qua antea dictum est satis post LMuellerum (uid. Fleckeiseni Ann. 1866 p. 394) a me (Ueberl. p. 259 sqq.) et Schenkelio (p. XXIII not. 222). compendia uero litterasque v et s a librario sui saeculi more superscriptos (uelut *ca^{vt}s*) commemorare non opus esse duxi, ne eo quidem excepto compendio, quod passim et *pro* et *per* praepositionem significat p (nam p demum a fol. 26 col. 2 med. usurpatur ab librario). neque quartae illius manus correcturas orthographicas, quae nullius prorsus sunt momenti, curauimus.

Ceterum folium 11^r photographiae ope depictum, quod egregium ornamentum est editionis Berolinensis, multa explicabit, quae uerbis non satis dilucide possunt exponi.

Quid in singulis paginis Vossiani sit perscriptum, accurate indicant quae secuntur pagellae.

II

f. 1 † AB^hNC AUSONOPUSC^vLà

AUSONIUS LECTORI SAL^vTĒ

Ausonius genitor nobis ego n̄m̄ eodem

col. 2 Dum nulli fuerit discipulus melior

u. 12 AVSONIUS SUAGRIO

u. 17 TEUDOSIO Æ AUSONIUS'

HSchenkl 1875, Aem.Baehrens 1876, MMertens 1879, HSchenkl iterum 1881, ego iterum 1884; et Holderi conlatione Schenkelius usus est, mihi suam concessit HJMueller.

- f. 1^v Sepe mora est cotiens contra parem diuites
 u. 7 INCIPIT EPHERIS ID EST TOTIVS DIEINEGOTI^{EM},
 u. 32 IŃ PARECBASIS SAFFICO ADDIMETRUM
 col. 2 Puer eia surge et calceos
 u. 22 ORATIO quam spes fides [*Parecbasis ultimi uersus*
 pars]
- f. 2 Tempore quo —
 col. 2*) Da pater ęterni spiratum —
- f. 2^v Iudicium sperare tuum —
 u. 11 EGRESSIO
 u. 21 LOCVS INCITATIONIS
 u. 29 LOCUS ORDINANDI QVOQUI-
 col. 2 Fallere namque solent —
- f. 3 Ecce ego iam mallim —
 u. 16 INCĪPT EGLOGARꝫ DENOMINIB^S SEPTĒ DIERꝫ
 col. 2 Fetifer[~] aprilem
- f. 3^v Concludens numerum
 col. 2 Hoc numero mensis
- f. 4 Procedunt dupplices
 col. 2 Hec quoque temporibus
- f. 4^u Natalem herculeum
 col. 2 Aridaque estatis
 u. 30 PRECATIO CONSOLIS DESIGNATI PRIDE K̄ IĒ
 FASCIBVS SUMTIS
- f. 5 Consulis ausonii
 col. 2 Iam uenit augustus
 u. 20 IŃ PRECATIO K̄ IANUARIS¹
- f. 5^u Et nobis hiberno .
 u. 5 INCĪPT PARENTALIA FELICITER PREFATIO INPRO^A,
 col. 2 Ille etiam mesti
- f. 6 Eternum placidos
 col. 2 Qua lugdunensis
- f. 6^u Equales inter
 col. 2 Eredes solo
- f. 7 Pꝫue nobē celepf te fleo olimpiadas
 col. 2 Inrumpis mesti
- f. 7^u Artes paternas inbibit
 col. 2 Ereptus nobis
- f. 8^r Uis perculit inuida fati
 col. 2 ηꝫu nimium iubenis

*) habet 33 uersiculos.

- f. 8^u*) Obtatis n̄laf
u. 8 et 11 uacui, 9 et 10 inscriptio
col. 2 u. 1—5 uacui propter membranam lacunosam,
u. 6 inscriptio:
 PAULINUS SORORIS GENER
u. 7 uacuus
u. 24 et 26 uacuus, u. 25 inscr.: Emilia driadia/////
matertera minusculis litteris
- f. 9^r Inuida mors rapuit
col. 2 Coniunxit n̄laf
u. 19sq. Finiunt parentela al. in marg. add.
u. 20 INCIPT COMMEMORATIO PROFESSORUM
 BURDIGALENSIŪ PREFATIO.*
- f. 9^v Non equidem certans
col. 2 Tū quā heredis egens
- f. 10 Formam dedisti filiis
col. 2 Et inde nobis n̄ma
- f. 10^v Felix quietis si maneres litteris
u. 21 ALETHIO MINERUIO FILIO REITHORI
col. 2 O flos iuvenum Tu primeuis
Commoda fati Inclitus auxit
- f. 11. Blande leonti et iubat tristi celebrare cura
col. 2 GRĀMATICIS LATINIS BVRDIGALĒSIĒS PHILOLOGIS
 Nunc ut q̄vemq̄s mici Γ metrum qui supra pen-
 temimere
 Flebilis officii AMMONIO ANASTASIO
 Religiosus honor GRĀMATICO PICTAUIORŪ
 Suggestet expediam Qui rudibus pueris etc.
u. 30: Religiosū etenim ERCULANO SORORIS
 Commemorare FILIO GRĀMĀ
 Gramaticā patrie BURDĪ
- f. 11^v Herculane qui profectus
col. 2 Agrici positus
u. 32 Duos relinquens liueros morte oppetis
excidit
- f. 12
 f. 13 DINAMIO BVRDIGALENSI q̄vi INSPANIA DOCVIT ET OBIT
col. 2 Flete diu nobis
 (u. 28 marg. FIN al. add.)
u. 29 AUSONIUS LECTORI SVO SALUTEM
 Ad rem pertinere existimaui

*) f. 8^u in utraque columna 31 uersus habet, quorum aliquot uacui sunt.

- f. 13^u eorum qui uel peregrini burdigalenses
 col. 2 $\frac{1}{2}$ ULIXIS EPITAFIO adð.
- f. 14^{*}) $\frac{1}{11}$ CYNBO
 col. 2 Uiderunt aliquod crudelius hæçtore tracto
- f. 14^u Ocius ista ruunt [lemmata epit. XXVIII XXV
 antecedentium epitaphiorum ultimis uersibus ad-
 dita]
 col. 2 Fidite ne regnis
 CHMA KYNOC LEGITIS
 u. 2 Quicñq^s hoc ñsm XXVI POLIXENE
- f. 15^{**}) Effigiem rex croese [post XXXI unum lemma ex-
 cidit]
 col. 2 Funis ead
 u. 16 uersui add. prim. FIN, al. add. praetera EPITABIA
 u. 17 AUSONIUS ðREPANIO · FILIO
- f. 15^u Hic uo⁸ deligere
 u. 4 EX GRECO PYTAGORICON DE AMBIGUI
 TATE ELIGENDE UITE \mathcal{B}
 col. 2 Timō palladiis
 u. 18 DE UIRO BONO PYTAGORICE ATIOACIC
- f. 16 Omnia quam longi
 u. 13 NAY · KAY OY PITAGORICON
 col. 2 Est nocturna homini
 u. 7 DE AETATIBUS · HESIODION ·
 u. 25 DE RATIONE LIBRAE ·
- f. 16^u Unde uires uirgoq^s
 u. 27 DERATIONE PVERPERII MATVRI
 col. 2 Nec sol in nobis
- f. 17^{***}) Nescit conpariles
 u. 6 INCIPIT DE EREDIOLO PRAEFATIO INPROSA

*) f. 14^r col. 1 non nisi 27 est uersiculorum, col. 2 tantum 26 habet propter mancam inferiore in parte membranam.

f. 14^u col. 1 item 27 uersuum, col. 2 uersuum 32, ita ut epitaphii XXVIII ultimus uersus cum sequentis inscriptione faciant tres uersiculos:

Cur sciphe te dixit gesto
 superuacuum. XXX

IDEM

**) f. 15^r col. 1 uersuum 33, col. 2, .ut plerumque fit, 32, ita ut columnae prioris tres primi uersus respondeant duobus primis alterius columnae.

***) f. 17^r uersuum 31, f. 17^u uersuum 28.

- col. 2 Iugeribus colitur
u. 12 UERSUS PASCALES PROCODICTI .
- f. 17^u Ut super aequoreas
u. 13 INCIPIT ORATIO CONSULIS AVSONII
UERSIBUS ROPALICIS
- col. 2 Da rector modicos
- f. 18 INCIPIT EPICEDION INPATRE
PREFATIO IN PROSA
- u. 20 NOMÉ EGO AVSONIUS NŌ ULTIMVS ARTE MEDĒCI
- col. 2 Ipse mihi nūquam
- f. 18^u Aegregiaetnuptae
u. 18 FINIT EPICEDION IN PATREM (*atr.*)
u. 19 INCIPIT ORDO URBIUM NOBILIUM (*minio*)
- col. 2*) Byzantina ligos
- f. 19 Deliciis opibus
col. 2 Nec coibes populos
- f. 19^r Excludunt que italos
col. 2 Dispositū et latas *etc. eadem m. qua uersus qui
uere primus est paginae:
Tum respondentes etc. in ras. scr.**)*
- u. 26 (*proprie 25*) PREFATIO TECHOPEGNI AVSONIUS PACATO
PROCONSULI
- f. 20 Aliaque sophistica —
col. 2 cul^s monosyllabis terminantur —
- f. 20^r Sexus uterque potens —
col. 2 Hinc cibus hinc potus —
- f. 21 x.' DE UERE PRIMO
col. 2 Uocibus in grais —
- f. 21^u An libiae ferale malum —
u. 10 AVSONI^{VS} CONSUL DREPANIO PRO CŌS^t
d^{id}
- col. 2 Nobis pudendum hoc et atticis quoque
- f. 22 Spartane chilon sit tuum —
col. 2 quod longius fit —
- f. 22^u Per ministrorum ducitur —
col. 2 Ariston metron —
- f. 23 Latinum est sponde noxa praesto tibi est
col. 2 Spectata cui non —
u. 21 Adonius mesperio filio fō

*) altera f. 18^u columna habet 33 uersus.

**) itaque col. 2 ab origine 32 habuit uersus, post correc-
turam 33.

- f. 23^u Ultimus aeneadam —
 u. 32 *subicitur tamquam u. 33: FINIŪT MONASTICA, (pr. m. atram.)*
 col. 2 INCP̄N̄ TETRASTICHA
 NUNC et p̄dictos —
- f. 24 Polluit et clausit iulia sacra nero
 (u. 21 *rasura uacuus*)
 col. 2 Uix tanti est —
- f. 24^{u*}) HELIUS PERTINAX
 u. 29 *et 30 uacui.*
 u. 31 CONCLUSIO AUSONUS ESPERIO · FILIO · SAL.
 col. 2 Digessi fastos —
 u. 13 AUSONIUS SUMMACO PROSA
 (u. 33 *meam facta est inuitatio' deinde spatium c. 8 litt. uacuum*)
- f. 25^{**}) Non illa de rubrii conuiuio —
 col. 2 uulgu ignorat sciatque me Occupatum
 u. 13 GRIPVS TERNARI NVMERI.
- f. 25^{u***}) Tris uolucres tris semideae —
 col. 2 Tris primus par impar habet
- f. 26 (Ter decios ternos ^habeat deciesque nobenos *postea supra u. 1 pr. m. additum.*)
 u. 1 SIMACVS AUSONIO
 Merum mici gaudium —
inter u. 7 et 8 uerba quae librarius initio omiserat interpositi; in marg. inferiore unum uersum omissum suo loco pr. m. adiecit.
 col. 2 didascalicum seu protrepticum —
 u. 17 AUSONIUS SIMACO.
 Modo intellego —
- f. 26^u pondus prohibet —
 col. 2 sosiae formidinem —
 u. 24 AUSONIUS · AXIO SIMACUS: AUSONIO
 Etsi plerumque —
- f. 27 existimabor si iuste persequar —
 u. 8 AUSONIUS · AXIO · PAULO · RETORI · SAL.
 Tandem eluctati —
 u. 23 IT · AUSONIUS · PAULO ·
 Hostrea nobilium —
 col. 2 Adsuefacte meis —

*) f. 24^u uersuum 33

**) f. 25^r uersuum 33.

***) f. 25^u uersuum 33, sed pr. m. postea addidit infra tres alios uersiculos.

- f. 27^u Orbe uagus conuiua loquor —
 u. 11 AUSONIUS THEONI *ℳ*.
 Ausonius cuius ferulam —
 col. 2 An maiora terrens —
- f. 28*) Dumnitoni tales —
 col. 2 Qui pentemimeren —
 u. 20 Ausonius. teoni cum et triginta ostrae
 grandia quidem set. tam pauca misisset.
 Expectaueram ut rescriberes —
- f. 28^u Hostrea baianis —
 col. 2 Aut septem geminis
 u. 4 uacuus, u. 16 uacuus
 u. 27 AUSONIUS THEONI
 Ausonius salbe —
- f. 29 Huc adde estibos —
 col. 2 Lucilii uatis —
 u. 2 AUSONIUS CONSUL UATEM RESALUTO THEO^o////
 Aurea mala theon —
 u. 9 AUSONIUS HESPERIO *ḡḡ*
 Qualis picenae — (*ultimo uersui add. etram.:*
 UALĒ BENE UT UALĒ)
- u. 28 AUSONIUS AD PATRĒ DESUSCEP. FILIO
 Credideram nil posse —
- f. 29^u Ipse nepos te fecit —
 col. 2 Exiguum quod abuus —
 u. 5 INCIPIT · PATER AD FILIUM.
 u. 6–8 Quum temporibus — de litterariis scriptum
 (*atram.*)
 u. 9 DEBEO ET HANC NSIS FILI DULCISSIME C^vRIS (*minio*)
 Historiam —
- u. 31 AUSONIUS · AVUS · AUSONIO · NEPOTI
 Carmina prima tibi —
- f. 30 Traderet adsidui —
 u. 27 UALE NEPOS DULCISSIME. (*atram.*)
 u. 28 IŃCĒPT LIBER PROTREPTICUS ADNE
 Potem: AUSONIUS HESPERIO FILIO.
 Libellum quem —
- col. 2 Quam ipse recitare —
 u. 24 UALE FILI DULCISSIME *ℳ* (*atram.*)
 u. 25 AD NEPOTEM AUSONIUM.
 Sunt etiam musis —

*) foll. 28 et 31 et 35 et 38 membranulae sunt ceteris et tenuiores et latitudine inferiores: habent enim 28 × 20 centimetros quos dicunt, cum pleraque folia habeant 28,5 × 22,5 cm.

- f. 30^u Quod magis alternum —
 col. 2 Hac gradiare bia —
- f. 31 Produxī quamquam imperium —
 u. 27 Q^vM PONTIUS PAULINUS IUNIOR QUARTIS IAM LITTE
 RIS NON RESPONDISSET SIC AD EUM SCRIPTUM EST.
 Quarta tibi hec —
 col. 2 Unde istum meruit —
- f. 31^u Litera et irato —
 col. 2 Alpinis conexa iugis —
 u. 6 FINIT AEPISTOLA AD PAULINUM (*atr.*)
 u. 7 INCPT ALIA AD EUNDEM CUM ILLE AD ALIAMA (*min.*)
 GIS RESPONDERE NEQ^vE SE BENTURUM (*atr.*)
 POLLICERETUR (*min.*)
 Discutimus PALINE iugum —
- f. 32 Non animus uires —
 col. 2 Paulinum ausoniumque uiros
- f. 32^u Dispositi totum —
 u. 8 AUSONIUS PAULINO.
 Agnosue^{ci}s tuam —
 col. 2 Vicina ingreditur —
 u. 7 IT̄ AD E^vNDEM PŌT PA^vLINUM EPISFOLA subinde scripta
 Proxima que n̄ē
- f. 33 Non respondentes —
 u. 11 AUSONI^vS PAULINO (*al. m. corr. AUSONIO PAULINUS*).
 Continuata mee —
 col. 2 Inrupit pepulit —
 u. 28 AUSONIUS PAULINO (*al. m. corr. AUSONIO PAULINUS*)
 Defore me patri^s —
- f. 33^u*) Amplector patrio —
 col. 2 mens noba mi fateor —
 (*supra alius uersus, quem omiserat librarius, ad-*
ditus: Ausonii fert ille tuę etc., qui et suo loco
repositus legitur inter u. 10 et 11 huius paginae.)
- f. 34 Adtamen hæc illis /edisententiã uisã est. *infra*
in marg. add. uersus a librario omissus
 col. 2 Non recipit mens pura —
- f. 34^u Inter et umbrosos —
 col. 2 In mala peruersi
- f. 35 Ponderibusque grauis —
 u. 26 AUSONIO PAULINUS
 Quarta redit duris —

*) f. 33^u uersuum 35.

- col. 2 Trina etenim uario —
u. 13 AUSONIO PAULINUS
Quid abdicatas
f. 35^u Figmenta uatum nubilant.
col. 2 Quae quas uidemus spernere
f. 35^B Gratare si uiuam ut libet
u. 2 INCIPIT ORATIO S̄CI PAULINI
Om̄nps genitor —
u. 22 IŦ · EPIGRAMMATA AUSONII DE DIUERSIS REBUS
Si tineas —
col. 2 Hunc studeo ulcisci —
f. 35^{B^u} Pallentem et multa —
col. 2 Et riget et surda est —
f. 36 Decepte felix —
col. 2 Auctorem ut feriant —
u. 2 INCIPIUNT EPISTOLAE S̄CI PAULINI
D̄NO MERITO SUSPICIENDO GESTIDIO PAULINUS
Iniuria quidem est —
u. 24 ITEM ALIA ADQUEM SUPER ·
Pauperis ut placeat —
f. 36^u Transmisi aequoreo —
u. 5 IŦ EPISTOLA S̄CI PAULINI ADNICETAM EP̄SC̄M*)
col. 2 Spiret inauras.
f. 37^u Vela tumescent
col. 2 Dardanus hospes
f. 37^u Aedificare
col. 2 Sume coronam finit
u. 2 IŦ UERSUS SULPICII LUPERCI SERBASI IUNIORIS
Omne quod natura — [*Anth. Ries. n. 648*]
u. 15 IŦ EIUSDEM DE CUPIDITATE.
Heu misera in nimios — [*Anth. Ries. n. 649*]
f. 38 Fundier affectus — [*ib. u. 18*]
u. 25 UERSUS PETRONII
Quid faciunt leges — [*Petron. c. 14*]
col. 2 IŦ EIUSDEM
Qui pelago credit — [*Petron. c. 83*]
u. 8 IŦ EIUSDEM
Fallunt nos oculi — [*Anth. Ries. c. 650*]
u. 18 IŦ EIUSDEM DE SOMNIIS
Somnia quae mentes — [*Anth. Ries. c. 651*]
f. 38^u Et canis in somnis — [*ib. u. 15*]
u. 3 IŦ CLAUDIANI DE EADEM RE
Omnia quae sensu — [*Anth. Ries. c. 652*]

*) hoc carmen Muratorius aestate a. 398 scriptum dicit.

- u. 14 INCIPIT EPISGRAMMATŪ OBIDIŪ OBIDIŪ NASONIS IN LIBRIS
ENÉIDARUM UERGILII PRAEFATIO
Vergilius magno — [*Anth. Ries. n. 1*]
- u. 26 LIBER PRIMUS
Vir magnus bello — (*in ceteris libris numerus
primo cuique uersui add. in marg.*)
- col. 2 Quin etiam nebula septus — [*ib. I 7*]
- f. 39 Consceditque puram [*ib. IIII 9*]
- col. 2*) VIII Dat belli signum — [*ib. VIII 1*]
- f. 39^u Euander patrios — [*ib. XI 4*]
- u. 18 IŦ EXASTICA SULPICII CARTAGINIENSIS IN EISDEM
LIBRIS PRAEFATIO
Carmina uergilius — [*Anth. Ries. c. 653*]
- u. 26 LIBER PRIMUS
I Arma uirumque canit — (*ceterorum librorum nu-
merus in marg. add.*)
- col. 2 Ora tenent — [*ib. u. 14 = II 2*]
- f. 40***) Turnus adest monet — [*ib. u. 47 = VII 5*]
- u. 33 TETRASTICA IN CUNCTIS LIBRIS UERGILII. PRAF
col. 2 Qualis bucolicis — [*Anth. Ries. 2 1-4*]
- u. 5 Būc Titirus agresti — [*ib. 5-8*]
- u. 9 SEŌR Sidera deinde — [*Anth. Ries. c. 654, 1-4*]
- u. 13 IAĒN Arma uirumque — [*ib. u. 5 sqq., librorum
numcri in marg. add.*]
- f. 40^u Descenditque domus — [*ib. u. 26 = VI 2*]
- u. 28 IŦ MONOSTICA IN LIBRIS AENEIDOS
Aeneas primo — [*Anth. Ries. c. 1, ubi decaŦichis
praemittuntur*]
- col. 2 Quintus habet ludos — [*ib.*]
- u. 9 IŦ EPIGRAMMA Ā CESARIS IN CONFIRMATIONE
EORUNDEM LIBRORUM.
Nescio quid fugiente anima — [*Anth. Ries. c. 655*]
- u. 23 ENIGMATA
Si me retro legis — [*Anth. Ries. c. 656-657^c
u. 23-33 alia m. addidit.*]

Quae Sannazarius ex Vossiano collegerat (uid. Ueberl. c. X p. 344—353, Schenkl p. XXXIII), tribus ad nos exemplaribus aliorum manibus scriptis peruenierunt, in nullo integrae, deprauatae in omnibus; ea sunt

*) f. 39^r col. 2 et f. 39^u uersuum 33.

**) f. 40^r uersuum 33; columna altera a primo librario non tota perscripta est.

1. *cod. Vindobonensis 3261* φ 335 chart. s. XVI = *v* in Prof. XX.
2. *Hieronymi Aleandri* apographum, quo usus est Mariangelus *Accursius**) in *Diatribis* editis Romae 1524. Accursiique impresso exemplari, non scriptis copiis usus est Vinetus.
3. ex Aleandri schedis nescio quis in *Iuntinae exemplar* olim Romanum, quod possidet Schenkelius, quaedam ex Sannazarianis transtulit. uid. Schenkl. p. XXXV. = *s* in Prof. XX.

Sannazarius „*ex alio codice bybliothecae in Araris insula*“ descripsit ep. 4 (75) de Eunomo, quod ut a textu Vossiano, ita a *Z* recedit (schedae Sannaz. Vindob. 3261 f. 26^r). nescio an ex eodem fonte manauerint alia quae in eius excerptis leguntur (uid. Ueberl. 349 not. 250) uelut Ecl. 17 (382) „Principium Iani —“ (quod prorsus abest a libris *Z*), „Epitaphium Archelai“, quod inscriptione omissa etiam in *cod. Parisino 2832* legitur f. 122^r et ^u**), qui olim erat *bybliothecae S. Augendi* (St. Oyan) in Iura monte (S. Claudii coenobium postea dictum est), cuius in catalogi relliquiis s. XI compositi (quas edidit LDelisle Cabinet III 385) numerum habet 86; unde qui ibi praecedit codex

„n. LXXXV] libri carminum Ausonii consulis“
 quin fuerit cum Vossiano libro cognatus quis dubitet,

*) de Accursii uita et scriptis uid. Aemilius Huebner in CIL II p. VII, Mommsen ibid. III p. XIX, Henzen ibid. VI, I p. XLVII.

**) *f. 122^r* Meam amice ne doleas sortem

Moriendum fuit

Sic sunt hominum fata

f. 122^u Sicut in arbore poma

Immatura cadunt

Et matura leguntur

Hic legar hic uiuam nec nomen inane relinquam
 (relinquar *Sannazar.*)

O domus o musae durate manete ualete

qui meminerit inter illud monasterium et Lugdunenses artam fuisse necessitudinem (cf. Auiti opera ed. RPeiper p. 53, 11. 183 et 375). eiusdemque classis codice sine dubio usus est is, qui ante s. VII med. Lugduni ut uidetur libellum *de dubiis nominibus uel de generibus nominum* (Gramm. lat. ed. HKeil t. VII) composuit (Ueberl. 296). nam praeter Ausoniana illa fragmenta quae infra p. 309 exhibui, ex Paulini carmine de Niceta — quod fortasse ex eodem codice transiit in Paris. 2772 — sex locos excrispsit, orationis unam, duo praeterea, quae in editis non inueniuntur:

p. 594, 7 K. Paulinus: zelus discrepat atrox.

p. 571, 17 et sicut (erit ut *codd.*, *correxi*) arbor, quae propinqua flumini.

Ex Lugdunensis familiae codicibus dissipata sunt in miscellaneorum conlectorum libros haec Ausoniana carmina:

Technopaegnii particulae aliquot habentur in his libris:

- v *Leid. Voss. Q 33 s. X f. 112^v—113^v*
I 337	Ausonius Pacato proconsuli
I (<i>al. m.</i>) Scio <i>etc.</i>
III 339	Finit p̄fač. Inciṗ. tethopegnii textus
II. Res hominum <i>etc.</i>
III 340 A	Item p̄f̄ monosyllabarum tantum in fine
iositarum
III. Vt in uetere <i>etc.</i>
Item prefatio uersibus (III <i>cras.</i>)
V 340 B	III. Aemula/dis <i>etc.</i>
VI 341	V. De membris
VII 342	VI. De conexis
VIII 343	VII. De Diis
VIII 344	VIII. De cibus
X 345	VIII. De historiis

aliquot huius codicis lectiones al. m. in *V* transcriptae sunt (Schenkl XL cf. Ueberl. 347).

- v *Paris. 2772 s. X/XI f. 76^r*
Explicit de niniue: uēr: CII.

III 339 Incipit TECHO|PEG|NII TES|TVS
Res hominum etc.

V 340 B I//TÊ PREFATIO VERSIBVS. IIII.
Aemula dis etc.

VI 341 DE MEMBRIS V.
Indicat in pueris etc.

f. 107 ex alio fonte transcripta legitur ecl. VI (382) de signis et mensibus XII.

Neuter horum neque ex V neque ex alterutro profectus est (Ueberl. 286 sq.). utrumque ipse, Parisinum bis, excussi.

Eclog. 10 et 17 (376 et 382), monosticha de mensibus et de duodecim signis, ante Bedae tempora*), in unum quasi corpus coniunctae sunt cum aliis uersibus de mensibus, nempe Anthol. Ries. 394 et 395 et Anthol. Meyeri 1028 (Ciceronis**); in nullo tamen codice haec quinque carmina omnia habentur, utrumque Ausonianum non nisi in *Durlacensi 36 F* ser. a. 850, *Valentiano 330 bis* s. X., *Meermanniano* s. XI *Vrbinate 290* s. X/XI apparet hoc quidem ordine: 10. 394. 395. 17. in re critica nullus eorum usus.***)

*) cf. infra p. 102. Rabanus de computo c. 39 (Mign. XCVII p. 691): „sicut ille qui uersibus inde cecinit heroicis ita: Respicias Apriles aries frixe Kalendas | Mains Agenorei miratur cornua tauri.“

**) hoc ordine: ecl. 10, 394 R., 395 R., 1028 M., ecl. 17. cf. Ueberl. 310 Riese Rh. M. XXX 135 Baehrens Rh. M. XXXI 96 PLM I 201 V 349.

***) quarto loco pro ecloga 17 Ciceronis uersus ponuntur in *Palatino Rom. 1448*, *Coloniensi 186*, *Harleiano 3091*, *Paris. 5443*, *Regio mus. Brit. 15 B XIX S. Gall. 397 et 459*, *Leidensi Scalig. L. F. 36* (hic s. XI—XII, ceteri s. VIII aut X). — ecl. 10 cum solis 394 et 395 est in *Paris. 7886*, s. VIII/X, *Voss. Q 86* s. VIII; cum uno alteroue ceterorum in *Oxon. coll. s. Joh. Bapt. XVII* s. XI, *Paris. 7362* s. XIII, *Carolinuh. Aug. 167* s. VIII, *Laurent. Strozz. 46* s. XIII, *Regin. 123* s. XI, *S. Gall. 251*. — ecl. 17 sine ecl. 10 praeter Araris insulae codicem supra citatum p. XXVIII est in *Laurent. 121* s. VIII, *Paris. 2772*, *Regin. 438* s. X, *Regin. 1723* s. XII, *Bern. 417* s. VIII, *Bern. 441* s. X., *Vindob. 3261*.

Ex libris Vossiano cognatis fluxerunt etiam
de Niobe epitaph. 27 (244) et ep. 14 (23) in cod.
Riccardiano 907 (olim Bartholomaei Fontii) f. 182^r
s. XVI.

de Diogene Cynico epitaphia 28—30 (248, 53,
R 54) in cod. *Regio mus. Britannici 15B XVIII* f. 99^r
s. VIII uel X (habet etiam f. 83^u ecl. 10 (376), monos-
ticha de mensibus et f. 102^v monosticha de aerumnis
Herculis*) cf. Baehrens mus. Rhen. XXXI 93, Zange-
meister p. 513 sqq.; eadem sunt

in cod. *Treuerico bibl. ciuit. 1464* f. 116^r s. XI uno
titulo „Epitaphium Diogenis“ coniuncta (PLangen
Symbola philol. Bonn. p. 263), qui illo deterior est.
eorum archetypus autem (nam Treuericus non ex Regio
fluxit) a Vossiano deductus est.

De dodra ep. 19 et 20 (86, 87) habet cod.
Paris. 8071 f. 10^r s. VIII uel X in. (ARiese Jahrb.
f. Philol. 1880 (121) p. 263), utrum ex *V* an *Z* in-
certum.

alterius carminis 20 u. 2 laudat *Iulianus Tolctanus*
in Hageni Anecd. Helueticis p. CCXXXVII 19:

ius aqua mel uinum panes piper herba oleum sal.

Epistolae XXVII—XXXI etiam traditae sunt his
codicibus operum S. Paulini.**)

{ S *Parisinus 2122 (Puteanus)* s. X. f. 90^r—92^r:
Auson. ep. XXVIII (XXV), Paulin. c. X 19—
102, Auson. XXVIII (XXIII), Paulin. c. XI,
Auson. XXVII (XXIII), [uu. 6—20, 38—122
desunt] Paulin. c. X 103—331.
B *Bruxellensis 10703/5* s. XII f. 138 (= *Gandauicensis*

*) „mentio duodecim uersuum precipuarum uirtutum Her-
culis siue ΕΡΥΟΛΦΥΟΝ^m ipsius.“

**) prima editio operum Paulini haec est: Merop. Paul.
Anic. Paulini Nolani epistolae et poemata luculenta (accura-
tione et opera Jod. Badii). Paris. Petit. 1516. 8°.

Pulmanni Auson. ed. Antverp. 1568) quorum melior est *S*, deterior *B*.*)

Ad hanc familiam pertinent codices, qui Ausonii ep. XXVIII (XXV 418), solam propagarunt, recentiores:

Tilianus (*Leidensis* Voss. Q 107) f. 58^r, quo usus est *T* Vgoletus, ex multo uetustiore libro descriptus (uid. infra p. LXXI); porro nullius pretii quos Schenkelius examinavit: *Laurentianus* XIII 20 f. 135^r *Paris. 9548* f. 120^u *Strozianus* 18 *Vrbinas lat. 45*, omnes s. XV, et *Vaticanus lat. 524* s. XVI.

Ex eiusdem familiae β codice aliquo transcripti sunt Ep. XXVIII (XXIII) uu. 24—27 (segmina — orbem) in cod. *Paris. 7297* f. 102^u s. XI (post Boetii musicam)**) et in *Reginensi 1638* s. X. ex eadem epistula atque altera Paulini aliquot uersus habet***) *cod. Bernensis 330* s. X f. 38^u:

ANSONIVS PAVLINO [ep. XXVIII (XXIII) 28 sq.]
 Innumeras possum celandae ostendere formas
 Et clandestinas ueterum reserare loquelas
 Dirimit Paulinus quartae [ep. XXX 45]
 Fabula non terris absentia nostra diremit.

Singularis est ratio codicis *Parisini 7558* s. VIII, quem diligenter descripsit EDuemmler NArchiu. III 299 sqq. *P* dixi in Ephem. III, *II* in ceteris partibus. is a f. 90^r Orationes Paulini et Ausonii cum utriusque epistulis complectitur. ibi post Marii Victoris epistulam ad Salmonem haec insunt:

f. 90^r Incipit oratio sē Paulini
 Omnipotens genitor rerum cui summa potestas etc.

*) cf. E. Chatelain, Notice sur les manuscrits des poèmes de S. Paulin de Nole (= Bibliothèque des écoles françaises d'Athènes et de Rome. fasc. XIV) Paris 1880.

**) utrumque indicauit GSchepss, alterum in NArchiu. XI 136 (legitur: *pergameni, inscribe, dum resolutus = β*), alterum per litteras ad me datas.

***) subicitur uersus Lucani III 33, Vergilii A V 467 et Martialis XIII 72

- f. 90^v Inlecebras turpisque iocos obscenaque dicta etc.
 Incipit oratio sc̄i Ausoni [Ephem. III]
 Omnipotens solo mentis mihi cognite cultu etc.
- f. 91^r Tempore quo tempus nondum fuit editus ante etc.
- f. 91^v Sit satis antiquam etc.
- f. 92^r Execror et tatitum etc.
- f. 92^v Tempora cunctatur etc.
 Incipit Ausoni ad paulium [ep. XXVIII (XXV418)]
 Quarta tibi haec motus detexit epistola questus etc.
- f. 93^r Somniferumque canit saepis depasta susurrum etc.
- f. 93^v Non ego longinquos etc.
- f. 94^r Ergo meum patriae etc.
 Finit Item Ausoni ad paulinu [XXVII (XXIII416)]
- f. 94^v Proxima quae nostrae etc.
- f. 95^r Vel lecedemoniam scarthalen etc.
 Ausonio paulinus [Paulini c. XI, infra ep. XXX]
 Continuata meae etc.
- f. 95^v Cum maculata etc.
- f. 96^r Copulat infirmis etc.
 Ausonio paulinus [Paulini c. X u. 103 infra XXXI]
 Defore me patriis etc.
- f. 97^r Nam mea si etc.
- f. 97^v Deque tua etc.
- f. 98^r Visibus et nunc spe etc.
- f. 98^v Testantur etc.
- f. 99^r Poneret in etc.
- f. 99^v Cumque maro galicis etc.
- f. 100^r Saepe poetarum numquam etc.
- f. 100^v Erroris stultus etc.
- f. 101^r Increpitet tuba etc.
- f. 101^v Si placet hoc etc.
 Ad paulinum Ausonius [Ep XXVII (XXIII 417)
 u. 103—132]
 Agnoscisne tuam ponti dulcissime culpam etc.
- f. 102^r Adpropera etc.
 Ausonio paulinus [Paulini c. X infra ep. XXXI.
 uu. 1—18]
 Quarta redit duris etc.
- f. 102^v Anxia censurae etc.
 Ausonio paulinus [Paulini c. X infra ed. XXXI uu.
 19—102]
 Quid abdicatas etc.
- f. 103^r Sibi reposcens etc.
- f. 103^v Deusque nobis etc.
- f. 104^r Contimpta praesens etc.
- f. 104^v Sed curre motus etc.
 — libet. Finit

Incipit laus s̄c̄i iohanni. Summe pater rerum *etc.*

[*Paulini c. VI*]

f. 111^v Inc. laudes domini cum miraculo quod accedit in
Aeduico [*Fabr. 765*]

f. 114^v Inc. heroo ad quem supra

Iam mihi polliceor *etc.*

[*Paulini c. XXII*]

f. 118 Inc. Bebiani diuerso modo et metro dictus [*Fabr. 775*]

a f. 121 secuntur Flori Lugdunensis diaconi carmina.

Negauī olim Ausonii ad Paulinum, Paulini ad Ausonium epistulas ex confectione Ausoniana in Paulinianam, quam non auctor, sed Gallicani amici eius instituerunt*), esse translatas et duplicem horum carminum recensionem inprimis epistolae XXVII (XXIII) mihi uidebar deprehendisse (Ueberl. 327 sqq.), alteram librorum α (= *VP*), alteram β (= *SB*). Schenkelius contra scripturam librorum β lacunis deformatam ac temere interpolatam censet atque ex communi fonte utrosque fluxisse. dubia res est, illud tamen certissimum librum *II*, quod mireris, mox cum Vossiano conspirare (et quidem in Ausonii oratione et ep. XXVII (XXIII), Paulini c. X 19—102, 103—331 et c. XI) atque non raro cum uno Vossiano contra codd. *P* et *S* se coniungere, mox contra Ausonianos libros *VP* accedere Paulinianis libris *SB* (quod fit in Ausonii ep. XXVIII

*) Sane quod Paulinus ep. XLI, 1 ad Sanctum (scr. c. a. 407) dicit: „legimus in tergo epistolae adnotationem epistularum, quas meas esse indicastis. nam uere prope omnium earum ita inmemor eram, ut meas esse non recognoscerem, nisi uestris litteris credidissem. unde maius accepi documentum caritatis uestrae, quia plus me nobis quam mihi notum esse perspexi“: hoc ad epistulas Nolanas pertinet, nec credi potest Paulinum earum, quas ad Ausonium scripserat antea, obliuionem cepisse eandem. sed tamen minus etiam has eum quam Nolanas seruasse neque in scriptorum suorum seriem redigendas curasse consentaneum est. — ceterum ex Paulini carminibus, quae sunt in Vossiano, ea recepimus, quae scripta sunt eo tempore, quo coniuncti erant Ausonius et Paulinus, cognataque quodam modo cum Ausonianis ex Ausonii chartis oriunda uideri possunt.

(XXIII) et XXVIII (XXV)). igitur conlectionis quae est in *II* conditori (quem *Florum* fuisse *Lugdunensem* diaconum suspicati sumus, utriusque familiae exemplaria prompta fuerunt: quam fuerit secutus eligendi ex alterutra rationem, non satis liquet.

Symmachianos libros, quibus quas *Symmacho* *Ausonius*, *Ausonio* *Symmachus* scripsit, traditae sunt epistulae, infra indicaui p. 141 et 220. *Ausonianorum* librorum maior multo in eis auctoritas, quam *Seeckius* iusto saepius deseruit, ego restitui. ceterum *Ausonii* epistolam in *Symmachiana* conlectione ab initio positam fuisse inde probatur, quod *Ennodius* *Ausonianae* conlectionis ignarus non solum ex hac, sed ex ipsius *Symmachi* et ad *Ausonium* et ad alios epistulis quaedam exscripsit (*Ueberl.* p. 192. unde corrigenda quae dixi p. 321).

Secuntur deriuati ex archetypo, priusquam abreptus est *Mosella*, libri *Bobienses* cum *Veronensibus* et *Excerptorum* *Ausonianorum*, qui unum olim effecerunt uolumen.

B. LIBRI BOBIENSES VERONENSES

P 1) *Parisinus* 8500 membr. s. XIII in Italia scriptus, foliorum 105. olim fuit *Domini* *Francisci* *Petrarchae* (uid. *LDelisle*, *Cabinet des manuscrits* I 139), post *Ticini* in *Vicecomitum* bibliotheca, unde in *Gallias* translatus est c. a. 1500.*)

Mythologiam *Fulgentii* sequuntur haec *Ausoniana*:

f. 14^r Epistola *decii* *Magni* *Ausonii* ad *Drepanium* proconsulem. de ludo septem sapientum. Rca

Explicit ludus .VII. sapientum. | incipiunt eorundem

*) cf. *Laurentii* *Pignorii* *Symbolarum* epistolicarum liber, *Patauii* 1628, ep. XVI p. 54: „Ego sane scio *Bibliothecam* *Ticinensem*, nobile illud *Vice-Comitum* *Ducum* *Mediolani* monumentum, translatum in *Gallias* a *Ludonico* rege Anno MD. *Vrbem* *Blesensem* nobilitasse, et *Gallicauas* *Bibliothecas* locupletasse, teste *Leonardo* *Maniaco* *Lib. IV* *Historiar.*“

nomina atque sententiae — Expliciunt nomina et sententiae septem sapientum R (*uid. infra p. 181 sq. not.*)

f. 16^r (Periochae nullo titulo)

Finiunt periocha yliades | Incipit ///ocha odissie.

f. 20^v Viro illustri Ausonio Paulinus

[*Paulini c. X 1—102, infra Ep. XXXI*]

f. 21^r Ausonio Paulinus [*Paulini c. XI, infra Ep. XXX*]
(Ausonio Paulinus. om. tit.) [*Paulini c. X 103—331*]

f. 22^v Epistola decii magni ausonii ad paulinum Rca
[*Ep. XXVIII (XXIII 416)*]

f. 23^r Alia epl'a eiusdem ad eundem
[*Ep. XXVII (XXIII 417)*]

f. 23^v Finit epl'a. Incipit alia eiusdem ad eundem R
[*Ep. XXVIII (XXV 418)*]

f. 24^r Explicit. Epl'a symmachi ad ausonium [*Ep. I*]

f. 24^v Responsio Ausonii ad symmachum R
[*Ep. II (XVII. 407)*]

Rnsio ausonii ad symmachum. Symmachus ausonio
[*Ep. III*]

f. 25^r Explicit ep^a symmachi. Incipit epistola theodori augusti
[*Praef. III*]

Responsiua ausonii ad theodosium augustum Rca
[*Praef. III 469*]

f. 25^v. Explicit. Epistola ausonii ad symmacum
[*Griphi praef. 335*]

Finit epistola. Incipit griphus ternarii numeri
[*Griphus 336*]

f. 26^r Eiusdem προσομοια in chartam [*epigr. 1 (34)*]

Explicit προσομοια. Incipit epistola ad esperium filium
[*Protreptici praef. = Ep. XXII. 321*]

Explicit epl'a Incipit προτρεπτικός ad Ausonium nepotem.
[*Protrept. 322*]

f. 26^v Explicit protrepticos. Incipit eiusdem decimi magni
ausonii genethlicos ad eūc'm ausonium nepotem
[*Genethl. = Ep. XXI 323*]

Explicit genethlicos Incipit egloga eiusdem de ambiguitate uite elegende etc. [*Ecl. II. 362*]

Haec quidem poetagorica est apofasis etc.

[*uid. p. 89*]; sequuntur

f. 27^r Prudentii de natura animae [= *Apotheos. 782 sqq.*]

f. 28^r Incipiunt uersus pascales Decii Magni Ausonii [317]
Finiunt uersus pascales. sequuntur

Prudentii de fide [= *Apotheos. 1 sqq.*]

f. 29^r Decii magni ausonii cathalogus urbium nobilium.
[285—298]

f. 29^v Explicit decii magni. ausonii illustris|simi. Viri Catha-

logus urbium nobilium. *sequuntur ab Ausonio aliena, quae indicavi Ueberl. 222. e. g. f. 75^r vita Prudentii. cum carmine de uitiis et uirtutibus .i. praefatione Cathemerinon* (Per quinquennia iam decem — Excuciensque piis de mentibus uicia cuncta).

De hoc libro Tristanus Chalcus in Historia patria l. II ad a. 379 (Graeuii Thes. antiq. Italiae II 139. Argelati I p. CCCXXIII) agit. nam de Ausonio loquens dolet eiusdem libellum de claris urbibus iniuria temporum maiori ex parte mutilatum et dimidiata carmina fuisse subditque:

Nos uetusto codice ex Ticinensi Vicecomitum Bibliotheca prolato redintegrauimus et ubi quinque tantum imperfecta habebantur, nos decem et octo absoluta Urbium Epigrammata edidimus*), inter quae septimo loco est celebre illud:

En (*leg. Et*) Mediolani mira omnia, copia rerum *etc.*“

Chalcus autem non *Vrbes* solum sed etiam *Ludum* septem sapientium inde descripserat Vgoletoque dederat. Vgoletus etiam Periochis, quas ex eodem aut simili codice descriptas possidebat *Antonius Bernerius*, usus est in adornanda editione sua.**)

Pleniora quam Vgoletus quae in Parisino sunt Hieronymus Auantius habuit, cum iterum ederet Ausonium a. 1507, non tamen ipsum Parisinum, sed antiquiorem codicem adhibuit.

Ticinensi statim adiungo librum

p 2) *Musei Britannici Harleianum 2613* chart., qui unde uenerit in Angliam, non liquet. in primo tamen folio legitur: „⊕ 20 die Januarii 1721/22“.

f. 1^a Prosopoea in chartam Decii Ausonii [34]
inc. Si tineas cariemque pati te charta ucesse est:
expl. Deputo siue legat que dabo: siue tegat.

Finis.

*) scil. in editione Ausonii Vgoletana.

***) Accursius in Periochis apographo usus est accuratiore, quam quod Vgoletus a Bernerio acceperat, sed passim correcto ab homine docto, nescio an ipso Accursio, qui suis inuentionibus plus auctoritatis adiuncturus in libris uetustis scriptas fuisse istas correcturas diceret.

- f. 2 Decimi Magni Ausonii opus. et primo uer[sus] Paschales incipiunt Foeliciter.
inc. Sancta salutiferi redeunt solennia Christi: [317]
- f. 2^u *expl.* christe apud aeternus placabilis assere prēz.
 Epistola eiusdem Metrica ad Paulinum | Presbyterum nondum Episcopum.
inc. Proxima quae nostrae fuerat querimonia chartae
 [Ep. XXVIII (XXIII 416)]
- f. 3^u *expl.* Primus in Aoniduz qui te Collegia duxi.
 Alia Epistola ad eundem Paulinum.
inc. Discutimus Pauline iuguz quod nota fouebat
 [Ep. XXVII (XXIII 417) u. 1—122]
- f. 6 *expl.* Seruat inexhaustuz tibi gratificata uigorez.
 Epistolae Sancti Paulini ad Virum illustrem | Ausonium cum adhuc intra Hispanias religioni deditus assiduis ab ipso literis | prouocaretur ut reuersus ad patriam redideret se contuberniis amicorum. domino | illustri Ausonio Paulinus.
inc. Quarta redit duris haec iam messoribus aestas
 [Ep. XXXI (Paul. c. X) u. 1—18]
- f. 6^u *expl.* ut fecere aliis òsa graduq; silent
 Vale domine Illustris.
 Epistola Paulini Praesbyteri ad eundem.
inc. Quid abdicatas in meam curam pater
 [Ep. XXXI u. 19—102]
- f. 8 *expl.* gratare si uiuā ut libet S. uale dñe Illustris.
 Epistola Paulini praesbyteri ad eundem
inc. Continuata meae durare silentia linguae
 [Ep. XXX (Paulin. c. XI)]
- f. 9^u *expl.* Perenne uiuat et memor.
 Vale dñe illustris.
 Paulinus Ausonio salutem.
inc. Defore me patriis tota trieteride terris
 [Ep. XXXI u. 103—166]
- f. 11^r *expl.* Ocia amant. strepitusq; fori: rerumq; tumultum
 Ludus septem Sapientum ab Ausonio
 ad Drepanium. [299—308]
inc. Ignoscenda istaec, an agnoscenda rearis
- f. 11^u *expl.* Optabo ut placeam si minus ut lateam.
 Prologus.
inc. Septem sapientes nomen quibus istud dedit
- f. 12^r *expl.* Edessertator harum quas teneo minus.
- f. 12^u Ludius.
inc. Delphis Solonem scripse fama est Atticum
expl. Dixere quidam legifer uenit Solon.
 Solon.

- inc.* De more graeco prodeo in Scaenam Solon
f. 14^r expl. Venit ecce Chilon nos ualete et plaudite.
 Chilon
- inc.* Lumbi sedendo: oculi spectando dolent
f. 14^v expl. Dixi: ualete memores: plausum non moror.
 Cleobolus
- inc.* Cleobus ego sum parnae Ciuis insulae.
expl. Dixi recedam: sit modus: uenit Thales.
 Thales.
- f. 15^r inc* Milesius sum Thales aquam qui principem
f. 15^v expl. Pars plaudite ergo: pars offensi explodite.
 Bias Prienus.
- inc.* Bias Prienaeus dixi οἱ πλεῖστοι κακοῖ
expl. Abeo ualete et plaudita plures boni.
 Pittacus.
- inc.* Mytylena ortus Pittacus sum lesbius
f. 16^r expl. Tempus me abire ne sim molestus plaudite.
 Periander
- inc.* Ephyra creatus periander huc prodeo
f. 16^v expl. meditamini ut uestram rem curetis publicam.
 Finitur Ludus VII sapientum.
- Symmacus Ausonio salutem dicit [Ep. I]
inc. merum mihi gaudium
- f. 17^r expl.* nostra esse quae scripseris
 Vale.
- Ansonius Symmacho suo salutem. [Ep. II (XVII 407)]
inc. Modo intelligo quam
- f. 18^v expl.* quod ex parte fonisti. Vale.
 Symmachus Ausonio suo salutem dicit. [Ep. III]
inc. Etsi plerumque uera
expl. honoribus iam parauit. Vale.
- Theodosius Augustus Ausonio parenti Sal. [Praef. III]
inc. Amor meus qui in te est
- f. 19^r expl.* amplius diligebat. Vale parens R de.
 Theodosio Augusto Ausonius Salutem.
 [Praef. IIII 469]
- inc.* Agricolaam si flaua Ceres dare semina terrae
f. 19^v expl. Inque meis culpis da tibi tu ueniam.
 Periocha Homerica Iliadis ab Ausonio. [420—468]
inc. Si Homerum
- f. 26^r expl.* publico deflet et sepelit; Finit periocha Iliados.
f. 26^v incipit periocha Odyssiae ab Ausonio.
inc. Dic in Musa
- f. 32^v expl.* gestarum abolitione componit. Finis.
f. 33^r incipit Ausonius Symmacho suo Sal. [335]
inc. Latebat inter nugas meas

- f. 34^r* *expl.* me ut desideres, de me cogites. Vale.
 Incipit Grypus Trinarij numeri. [336]
inc. Ter bibe uel totiens
- f. 36^r* Eiusdem prosopopoea in chartam [34]
inc. Si tineas cariemque
- f. 36^v* Ausonius Hesperio filio salutem. [321]
inc. Libellum quem ad
- f. 37^r* ἀγοτρειπιχος ad Ausonium nepotem [322]
inc. Sunt etiam musis
 Prosopopoea in Chartam
- f. 39^r* Genethliacos eiusdem ad eundem. [Protrept. u. 14 sqq.] [323]
inc. Carmina prima tibi
- f. 39^v* Aegloga eiusdem de ambiguitate [Ecl. II 362]
 Eligendae Vitae.
inc. Quod uitae sectabor iter?
- f. 41^r* Catalogus urbium Nobilium eiusdem. [285—298]
inc. Prima urbes inter diuum
- f. 44^v* *expl.* Consul in ambobus Cunae hic: ibi sella curulis.
 Finit Catalogus urbium no
 bilium orbis
 Terrarum.

Hunc librum ex *P* descriptum non esse, quod olim suspicati sumus, cum ordo ab illo discedens docet natus sine dubio turbatione foliorum ligamento carentium, tum scripturae sinceræ tam multæ pro uitiiis, quibus ille scatet, ut non librario, cuius sane ingenium grassatum est saepe intolerabilem in modum, omnes, sed exemplari, unde descriptus est codex, adnumerare earum magnam partem par sit. confitendum igitur parum recte de eo iudicauisse et me ipsum et Schenkelium, qui Ludum cum hoc libro conlatum habebat. nec tamen postquam errorem cognoui, facultas mihi data est libri conferendi, cui si non maior quam *P* auctoritas atque dignitas, certe non exigua adiudicanda uidentur.

3) Addo alterum *Harleianum* 2599 chart. eiusdem originis; nam eadem manus eandem notam „⊕ 20 die Januarii 1721/22“ adiecit atque idem librarius scripsisse uidentur utrumque. in fol. praefixo legitur:

„Liber Hieronymi Acalđraris“
iterumque f. 136^u

„Liber hieronimi Acalđranji“
f. 84^u:

„Kat'. Marcij 1471 veronae mihi Stephanus de
novomonte scripsi“.

Post Ciceronem de officiis, excerpta ex Lactantio,
Probae centones sequuntur f. 98^u

Versus decimi magni Ausonii
Immortale nihil mundi conpage tenetur —

[i. e. Iuenci historiae euangelicae prooemium, ab
Auantio a. 1507 hoc titulo editum:

„Ausonii carmen imperfectum“]

deinde post Prudentii aliquot carmina

f. 107^u Incipit Versus Pascales Decimi magni Ausonii [317]

f. 108^u Decimi Magni Ausonii ad Censorium*) Magnum Anso-
nium nepotem suum. [Protrept. sine praefatione 322
u. 1—13]

Sunt etiam Musis sua ludiera mixta camenis —
Detestere nepus numque horrida forma magistri.
Explē Grypus.

Ex codice nescio quo huius ordinis (nam de Tici-
nensi dubia res est) Pythagorici carminis exempla-
ria ea deriuata sunt, quae habentur in

M *M* = cod. *Marciano lat. cl. XII 69* (cf. Goetz in
Fleckeiseni Ann. 1878, 768) diligentius descripto quam
altero

G *G* = *Gudiano* 145 nunc Guelpherbytano, de cuius
priori parte scripta Iadrae Illyrici in urbe a. 1445
infra agetur.

4) Quartum eiusdem classis nomino librum, qui nunc
deperditus uidetur. Matthaeus enim Bossus Veron-
ensis, procurator generalis Augustinianus (ob. Patauii
a. 1502 aetatis 75) in epistula ad Angelum Politianum

*) In inscriptione Genethliaci pro uoce Censorium codex
Parisinus habet eū c̄m (quod rectius interpreteris eundem);
inde hunc errorem natum puto cum Schenkelio.

Verona sexto Kal. Martias a. 1493 scripta (Familiares et secundae MBossi epistulae. Mantuae 1498 f. 43^u) se trans Alpes Florentiam Angelo misisse dicit Ausonium diu expetitur, ueternosum quidem, ut uix legi possit, atramento suberoceo Longobardoque caractere conscriptum, carie tineaque obesum.

„eundem uero ex notatione indice ad libri caput apposita mancum et truncum plerisque locis offendes plus quam caeteros. et cum his quae Ansonii sunt leges quoque nonnulla interiecta atque immixta Prudentii. ut consociatum sis habiturus utrumque disiecta per membra Ausonium et Prudentium“*) (Schenkl. p. XL not. 36).

Redire uidetur ad hanc epistolam laus illa, qua Politianus cum Bosso et Vgoletto inter Ausonianorum operum sospitatores refertur in notitia literaria a Bipontensibus editoribus praefixa p. XXI ad a. 1499. cf. Laurentius Pignorius Symbolarum epistolicarum libro (Patauii 1628 edito) ep. XVI p. 56:

„Poteramus et nos iactare Bobii, An. MCDXCIII repertos Rutilum Numatianum poetam . . . ut ait Volaterranus Lib. IV Geogr. Pag. XLV. poteramus adscribere nostris hominibus Euresim (ut ita dicam) Quintiliani . . . ueluti asserit Blondus in Romandiola CCCXLVI. poteramus Ausonium imputare Matthaeo Bosso, Angelo Policiano, et Thadeo Vgoletto.“

nam ex quo a. 1489 Miscellaneorum centuriam ediderat Politianus, Ausonio operam eum nauasse non conperimus.**)

Bossiano autem libro non diu usus est, nam obiit

*) Prudentiana in *P* quoque extant f. 27^r, 28^r, 75^r.

***) Quia cum hoc codice Bossiano coniunctum est Politiani nomen, ex Labbei Noua bibl. mss. librorum Paris. 1653 p. 371 haec describam:

„VC Isaacius Heraldus, Desiderii Heraldii celeberrimi in Curia suprema Regni causarum Patroni Filius doctissimus, exhibuit mihi Catalogum librorum aliquot MSS qui ex Anglia in hanc urbem iam pridem deportati uenditi sunt superiori anno Nobili cuidam Germano. In iis erant Catalli codex antiquus . . . Ausonii codex antiquissimus. . . .“

ex libris autem qui hoc catalogo recensentur, nonnulli collationibus et interpretationibus Angeli Politiani ornati erant.

d. 24 Sept. 1494. rediitque sine dubio codex post Politiani mortem Veronam ad eum qui commodauerat. iamque facilius uidetur coniecturam facere, unde uenerit liber quam quo disparuerit. nam Veronae fuisse olim in bibliotheca celeberrima capituli quis non statim suspicetur? ubi cum integer esset, Petrarca puto eum describendum curauit aut descriptum ex eo exemplar emit, quod post eius mortem in *Ticinensium* comitum bibliothecam transiit. mancum postea et truncum alius quidam nescio quo anno transcripsit ni fallor in exemplar *Harleianum* 2613; neque alterum *Harleianum* a. 1471 scriptum Veronae alienum ab eo crediderim. nam si Ticinensis liber ex Petrarcae museo Vicecomitum bibliothecae c. a. 1402 conditae inlatus est, qui fieri potuit, ut illo anno Veronae suum in usum describeret Stephanus ille de Nouo monte? neque porro aliena uidentur Pythagorici exemplaria supra commemorata, quod utrumque prope Venetos potius quam Ticini scriptum uidetur. — ipse deinde uetustus liber Florentiam migravit, ubi uidendum num *Antonius Bernerius* quaedam, quae maxime arriderent, ex eo hauserit; post reditum nescio an Auantius, cum alteram pararet reuersionem suam, quam Venetiis a. 1507 d. VII Aprilis Ioannes Tacuinus de Tridino emisit, eo usus sit. nam is ait p. III:

„Quare cum nuper repererim aliquot Ausonii carmina diu in situ iacentia et locis plerisque deprauatissima: ea statim (ne prorsus perirent) pro uiribus emendans reformauim.“

quae uerba nullo modo pertinere possunt neque ad Ticinensem neque ad *Harleianum*. Itaque tota haec quaestio quae sit *Harleianorum* cum *Ticinensi*, quae *Auantiani* contextus cum his libris coniunctio, denuo tractanda erit: nos interim eis contenti esse debuimus, quae *Vossianus* ad *Parisini* lectiones sanandas supeditabat.

Vnde autem pretiosum hunc librum Veronenses habuerint, facile est ad coniciendum. *Bobienses* olim

eum habuisse suspicor, quorum in catalogo s. X confecto, (quem ex Muratori antiqq. Ital. III 817—824 denuo edidit GBecker in Catalogis bibliothecarum antiquis p. 64 sqq.) duo Ausonii recensentur exemplaria, alterum

n. 416 „librum Ausonii poetae I in quo habentur Plinii libri III“

alterum, quod sine dubio illud est quod desideramus,

n. 610 (de libris Petri presbyteri) „librum Ausonii I in quo mictologia Fulgentii. rhetorica Caroli et Albini et periermeniarum Apulei et alia quaedam.

hi libri non iam apparent in catalogo a. 1461 confecto, quem edidit APeyron (Ciceronis orationum pro Scauro . . . fragmenta, Stuttg. et Tubing. 1824 p. 1—62) neque quidquam Ausonii Georgii Merulae et Georgii Galbiati opera Ludouici Sfortiae ducis auspiciis suscepta ibi inuenit a. 1493. quare cum aliis uetustis libris multo ante in Veronensem bibliothecam migrasse Ausonius quoque facile credendus erit*) infelicibus rei litterariae turbis, quae post Gerberti abbatis (a. 983 sqq.) aetatem ingruerunt Bobiensibus (uid. Peyron. p. XI sqq.)

Alterius quoque Bobiensis codicis uestigium facile quis sibi deprendisse persuadeat: nam Aemilius Ferrarius: „adiecimus, ait, ex catalogo illustrium urbium nonnulla excerpta epigrammata quae Georgius Merula polyhistor praeceptor noster et primarius dicendi artifex in bibliotheca diui Eustorgii primus indagauit.“ quae cum eadem sint atque ea quae in *Tiliano* libro f. 60^r—62^r leguntur (uid. infra p. LXX), hunc Eustorgianum atque Tilianum eundem esse librum olim suspicatus sum (Ueberl. p. 213 sq.). quam coniecturam si non am-

*) uid. FBlume, *Iter italicum* I 265. Susplicari possis eadem fuisse fata antiquissimi uoluminis Martialis poetae, cuius pagellas quaspian Bernardinus quidam adolescens Domitii propinquus Veronensis commodauit Angelo Politiano (Miscell. c. 23). nam qui in uetere catalogo Bobiensi memoratur n. 366 et 367 Martialis cum Persio sociatus, eius nulla memoria in catalogo a. 1461.

plectaris, certe ex Eustorgianis foliis uetustis inlatas esse Vrbium reliquias in Tilianum librum concedes: unde ad idem redibit res, nempe in S. Eustorgii Mediolanensis bibliotheca libri satis uetusti lacinias fuisse s. XV, cum Tilianus liber scribebatur (Ueberl. 198). quas unde potius oriundas suspicabimur, quam ex bibliotheca et proxima et maxima olim, post per plura saecula miserum in modum peruastata, Bobiensis monasterii.*)

Interim contigit, ut maiorem partem libri Harleiani 2613 HMueller-Struebing meum in usum conferret, ipse Auantianum exemplar a. 1507 nuper emptum possem excutere. unde suspicionem meam Harleianum ex codice Bossiano esse descriptum, Auantium ipso Bossiano libro esse usum eumque librum Veronensem a Parisino ita discrepare, ut alter ex altero multo uetustiore descriptus putandus sit**), confirmatam uidi. en habes ipsorum librorum scripturas: ubi *H* Harleianum, *A* Auantii textum significat; neque non adieci aliorum librorum cum consentirent signa, in primis *P* = Parisini.

HA I III Epistula Theodosi Augusti om. HA Theodosius —
 salutem HA 6 non quidem HA 9 rursum rursum H
 10 notā H | etiam om. A 13 impertiens HP impartiare A
 15 sua opera HA 17 haud HA | atque ac A 18 parens.
 R^{ca} H

III Theodosio Augusto Ausonius salutem H Ausonius
 Theodosio Augusto A 5 hyemet H 6 nec sit aperta manus

*) Eustorgianus quamquam inferior Parisino in claris urbibus, nonnumquam tamen contra *P* facit cum Vossiano genuinasque *V* libri scripturas seruauit. legitur etiam in eo u. 41, qui in *P* deest.

**) si accuratius olim excutere licuisset Auantii editionem, statim uidissemus codicem enim a Parisino diuersum adhibuisse, nam Ep. XXVII 57 itemque Ep. XXX 56 et 57 desunt in *P*, non desunt in *H* et *A*. iam aduertat, quaeso, meliore id est uetustiore in orthographicis ratione *H* uti quam *P*, utiisque multis, quibus *P* scatet, carere.

A 10 ni^s H (cf. P) 11 ingenio HP id genii A 22 meis] tuis A

II II Decimi magni Ausonii opus. et primo uersus paschales H incipiunt////foeliciter (*min.*) H 1 solemnia H 6 terra pontus (et *om.*) H 8 placbs H | sursum H 15 eua H 27 nomine HP 31 apud H | assere H *Auant.*

VII, II Ausonii ecloga A 11 lactentibus A 12 pube A A 14 irasque] iras A | cathenatos AP 16 non deest A 26 At contra AP | ducere A 27 Aspice et ad penas AP 28 sardanapali A 32 scola A 33 igitur non *om.* A 36 recusant AP 37 et] AP 42 imperii A 50 natum aut A 51 sqq. *desunt* A (*a grauissimis libri P uitiis liberum, cognatum tamen ei libro uides Auantianum contextum*)

XI Catalogus urbium nobilium eiusdem H *urbium singu-* H *larum inscriptiones desunt* 10 sic edat H 12 quo? H 14 lycos H | bursa H¹ 17 ambitiones H 20 ponitus H 21 faecunda H 23 macedumque H | adtollite HV 25 ingenitum HP | anchora HP 27 sobolis HP 33 largos H 34 omni¹genus HP 36 faecunda H 37 laetitum H 41 laueri H 42 perystila *ante corr.* H 46 pelago HVP 47 prore H 50 aut HP 55 adpetiit HV 56 ¹Annibalis H 57 herili H 59 corruerent H *cf. V* | festo HVP 65 celebris, *sed ceberis in marg. corr. m.²* H 66 Itala] Ista HP (*Istaque Auant.*) 69 bello HP 67 illud *om. P Vgol., habet* H *Auant.* 70 lixae HVP 71 Foelix H 72 Ausonium H 73 Prode HP 73/74 Arelate — Roma *om.* HP 80 aquitanica HP 81 hos HVP | hybernum H(P) 82 Emerita HP 83 Hyspania H 84 non bis H *Auant.*, non *semel* P *Vgol.* 87 cossi HP 90 par HP 92 quadruplices H 100 garunna H 102 caebennarum HV 103 iberum H 105 plaebis H 106 colonos HVP 110 sese cauis HP *Auant.* 112 Iberi H *u.* 113 *deest* HP 115 pannaq; HP | belgas H (*cf. V*) 117 adtollis H 118 quis memoret HVP | montis H 119 quis HVP 120 uario HP 122 getulus HVP iterum H? *Vgol. iter* P *item Auant.* 124 iberica H 125 *te ss. m.²* H 132/134 Exiguae immerito (*sic Auant.*) o domus est glacialis in Imo H (*cf. P*) 135 clacmentia H 137. 138 brumaq; breuis iuga frondea subter HP 140 Ardua murorum H 142 *deest* HP 143 disposita HP 147 adlabi HPV 148 frontem H 151 hostia cursus HP 154 quem HP 156 coaspem HP 158 inlimis HV 160 Diuina H 164 inclyta H 167 in illa HP *post* 168: Finit catalogus urbium nobilium orbis terrarum H

XVIII Ep. I Incipit Epistola Symachi ad Ausonium A HA Symmacus Ausonio salutem dicit H 6 antestas HAP | caeteris HA 8 comprobas HA 11 adfectata H 15 set HV 16

niderē^{is} *corr. m.*² H 20 res *om.* HAVP 24 dehine cassas A
 27 adiudicas A 29 emūtūtiendi *corr. m.*² H enūciandi A 31
 adfectat H 33 ambibio H¹A 34 autoribus A 38 uale R A

HA *Ep. II* Ansonius Symmacho suo salutem H Ansonius Sym-
 macho A intellego H 3 epistolae apud AH 4 set H 5
 epistulam H 6 uelī^t *m.*² *corr.* H succo HA ducit A 10
 epistulam H ilicior A illicior H 11 adflatus H affatus A
 13 bratteae A bracteae H 15 c//ameleontis H 16 epistula
 H 19 ut quisquam ita HAP 24 adfectet H 31 tyro *et*
 tyrocinium HAP 33 composita H 34 operit A 37 istaec
 H isthaec A 39 adfectione H aliqd A 45 ūt si (& ss.
*m.*²) H ut si A *cf.* P 47 poenitente HA 51 caetera HA
 habes HAVP | compendii HA 52 epistula H 53 uestrae]
 nrae A | percunctandum HP 54 adlego H | ut cum] cum
om. H

HA *Ep. III* Symmachus Ausonio suo salutem dicit H Sym-
 machus Ausonio A 1 apud HA 3 patitur HAV 5 tha-
 lasio H thaloesio A 7 adtingam H 9 salustiani HAP
 12 honoribus HA | parūit *corr. m.*² H

A *Ep. XXI* Incipit eiusdem decimi .M. Ausonii genethliacos
 ad Ausonium nepotem A Ausonius — nepoti *om.* A 2 ad-
 sidui A 7 dulcis AVP 11 praecepta quidem AP 12 Et]
 Qui A 13 Adnuit A ab] ad A(V) 22 genius A (*cf.* P)
 27 celebraueris A 28 *om.* AP

HA *Ep. XXVII* Alia epistola ad eundem Paulinum H Incipit
 tertia ad Eundem A 2 positum HA cunctis H 5 *deest*
 H? A 7 compositis HA suadet *cr. canis* A 8 similis HA
 9 placitum HV | uterque HA 10 nostrum HAP 11 Im-
 positum HA haeredibus HA 12 Obtarunt A 15 currum
 A 18 multatis HP 19 faethonta A 21 nanque H 23
 gesta HAP *spatio relicto in* A 24 proferre A 26 oneris
 HAP 28 homines HP 31—37 *decent* HAVP 44 foelicia
 HA 45 laelii A 46 iisdem HA 47 maiorappares H 51
 duximus A | ut se] et se H 53 lata H 54 dementica HP
 dementia A 55 parenti HAV 56 fingenda A trophaeo HA
 57 etiam] et H (*nam non deest uersus* HA) 59 In medo H
 63 inimica at H (*cf.* P) 65 uellauit A 69 Barcilo HP
 ningida H pyrrelei A 70 e patrio A 71 suae HVP | longo
 A 73 co-lique AH? | in te A 74 Emerit// ins ane H
 Emeriten lateque (*nulla lacuna*) A 75 interuallis spatium
 HAP 76 credat HA (*cf.* P) 78 locus HAP 79 Sanctones
 HP Sanctonos A burdegalam HP aginum A 81 uiaenae
 A 86 Afflaret H Adflaret A 87 pyrrenem A 88 Caesareae
 angustae HP Caesareaeq; Augustaeq; A tyrenica A 89

Tarracom et H 90 Ter iuga AH? 94 celeri HAP 95
nouero A 96 dispositi HAVP 97 teneant A 98 adspirent
A aspirent H 99 sed HA 103 agnosces HAP 105 ue-
teres A 106 meo atque tuo fuerat A 107 ulyxi HA(P)
108 achili A 110 Sed HA 111 in om. A | animos HAP
114 accipiet A 116 ueteres HAP 119 accurre HA 120
oib; (*in marg. m.² omnibus*) H 121 adpropera HA | *uu.* 123—
132 *desunt in H, adsunt in A: sequitur Ep. XXXI in HA*
125 trebellica A 129 hostia A

Ep. XXVIII Epistola eiusdem metrica ad Paulinum HA
Presbyterum nondum episcopum H Epistola secunda ad Pauli-
num (*praecedunt epp. XXV et XXVI*) A 4 Sed HA 7
haeres HA 8 ac tibi A 17 taciturâ H tacitura AP 22
inauspiciis AP inauspicis H 23 lacedaemonia HP Lacedae-
monias cytalen A 24 circumdata HAP 25 deinde] dein H
27 orbis HAP 28 cellandi A 29 *in marg. m.²: clandestinus*
H 33 Adfari A Affari H | auctor HAP 34 pr. primusq;
tibi largitus honorem H praeceptor (*sequitur lacuna*) primus
largitor honorum A | Finit epistola secunda (*sequitur Ep.*
XXVII) A

Ep. XXX inser. om. A 13 *deest* AP 17 colet AP A
18 amore AP 19 et in cristum A! 21 quorum more A |
pias AP 22 Inrupit A 23 Experta pietate A! 25 fictae A!
28 uero] merito AP 29 uulnera AP | culpa AP 36 cygnis
AP 37 corylos AP | aequas A 38 39 *hoc ordine A!*
41 modicum A *cett.* 43 et amandi A (*cf. P*) 44 e ceruice A |
saeua A 47 Non animo AP 52 quolibet A 53 longum A
56 et 57 *non desunt* A 60 te animo A *cett.* 65 est om. A
66 aequa A 67 mori] ores A 68 uiuat AP 69 Vale etc.
om. A

Ep. XXXI Epistolae Sancti Paulini etc. (*uid. supra HA*
p. XXVIII) H Epistole sancti paulini Ad ausonium: cum
adhuc esset in hispania religioni deditus assiduus litteris pro-
uocatus ut in patriam rediret A (*sed in A haec inscriptio posita*
est ante uu. 19 sqq.) 1 redituris A 5 foelix cum HA 7 epistola
HA 8 set H 9 querel'is H 11 mitte A 12 Sederit
et blandis HA | pensa H 15 praecurrit HAP *post u.* 18:
VALE DÑE ILLUSTRIS HA (*minutis uncialibus litteris atram. script.*
al. m. H), *deinde minio scripta sunt haec:* Epistola Paulini
Praesbyteri ad Eundem. H Paulinus Ausonio A *uu.* 19—38
minutis uncialibus al. m. scripti H 21 camoenis nec parent H
22 crysto (*ut saepe*) A 28 Petere fonte nemore HAP V
31 homine HA *cett.* 37 arsquae H 39 sqq. *ab primo librario*
scripti H 38 nubilent HAP 41 adferentes HA 44 tenet
H | sume A 49 honorum H 51 uitae H 52 uirtutum HAP

54 induendo HAP | induit] se exiit A 56 Inter utrumque
 HAP comercia H 59 absterget HAPV 62 uice *ex vitae?* H
 63 Totaq; nostra HA sibi iure HP iure sibi A 65 intelligi
 HA 66 dilligi A 68 praesenti H 69 Abhorret futurae A
 70 quae] qui HA uidemus A 72 Set H 73 caelis HA
 77 custus H gustus A 78 sera HP | redit H reddit A 83 putos
 H 89 discamus HP 91 iure HA 94 l. et t. et f. d. HAP
 100 Vel aliud quid horum est HA(P), *difficilia lectu haec in H.*
post 102: Vale dñe illustris atram. scr. H. sequitur Ep. XXVIII
in A. ante 103: Paulinus Ausonio Salutem H Incipit Epistola
quarta A 104 me egisse HAP 106 querelis HP 108 ad-
fectibus H poscere nollem A 116 Insita H Irrita A | uerba
HAP 117 haerrent A 118 superis H super istellantem A
cf. P 119 aspice HA 123 uel] et A 127 nostris HAVP
128 quod me A 129 Quem] Quae A 132 eum] enim A
136 deest HAP 138 istis A 139 dicat A 142 mi] me HAP |
fateor . . . mens non mea quondam A (H? cf. P) 143 Set H
145 cedit A 150 sic mea credi ùti (m.¹ corr.) H 152 Au-
soniis A 153 pomum HAP 155 detestanda HAP 156 sed
om. HAP (lacuna in A) 159 Nomine H 160 ut] et HA
161 habitare HAP | frequentent HA 166 strepitus A hoc
uersu finitur epistula in H

A 169 dei A 172 ut mereatur] ut meme (*interposita la-*
cuna) A 173 *deest* AP 178 sedisse illis] illis saeclis A
 182 uoti] ueri A 191 bellorophontis A(P) 193 ut uis AP
 194 Quin A deum] patrem A 200 culta experientia A (*cf. P*)
 202 quod] qd' A 206 quae diues A 209 Non lare A 211
 haerrent A 213 integer] inter AP aequo *uel* aequo *om.* AP 221
 hiberis AP 222 iacis AP 223 bilbilim A 224 ilerdae A 228
 atlas A 229 terret A 230 qui celso AP calpem AP 231 Bilbilis
 A notatur A(P) 232 barcinus AP 233 tarracho A 236
 tyrenum AP 239 An tibi me domine inlustris A 241
 mallim A(P) 242 proteris AP 248 harenosas A 250 Rara
 unum A *ceit.* 252 augustae A | latialis AP 353 *lacuna*
inter titulo et palmatas A 254 inadtrito] natiuo A 258
materia AP 259 collatinis A (sed uico A) 260 factis A
265 male AP 266 noti A 268 saeno AP 272 religiosa A
276 Exciret lapsun ut rectis A 277 monita A 278 audes A
280 loquentes AP 281 tenens AP 283 id] hoc A 284
hoc uersu finitur epistula in A

H XVIII ep. I PROSOPOPOEA IN CHARTAM DECI AVSONII (f. 36:
 Eius prosopopoea in chartam) H 6 somniq' (f. 36 somni
 quae) H

In opusculis ab aliis antea editis (et eis quae cum
 Z libris communia habent Bobienses, et eis quae ex

Parisini apographo uitioso dedit Vgoletus) Auantius suum librum multo uetustiore melioremque mirum in modum contempsit nec tamen prorsus desunt exempla satis certa sinceræ lectionis, quale in ipso epigrammate 1, 9 „*irascor Proculo*“.

C. EXCERPTA DE OPVSCVLIS DECIMI MAGNI AVSONII.

Horum excerptorum*) unum olim corpus fuisse, conditum ut uidetur ante s. VIII, ostendi Ueberl. 298 sqq. complectebatur autem ab initio hæc carmina, quæ nunc dissipata habentur in libris, quos laeua margine indicauit:

(GB)	Incipiunt excerpta de opusculis Decimi Magni Ausonii.	1
1(GB)	Mosella.	2
	Explicit Decimi Magni Ausonii Mosella.	3
2(GB)	Incipit epistola Symmachi ad Ausonium.	4
3(BPΣ)	Incipit epistola Ausonii ad Hesperium filium	5
	Explicit epistola. [Caesares]	6
	Incipiunt monosticha de ordine imperatorum.	7

1	excerpta B
3	decimi magni ausonii om. B
4	ad eusebium (ss. ad ausonium) G
5	ausonii <i>antiq. m. ss. Σ rec. m. add.</i> P <i>totum titulum</i>
om. B	
7	monastica Σ imperiorum P <i>totum titulum om.</i> B

*) non recte eclogas dixeris, nam eclogarum titulum paucorum ex his esse carminum, eorum nempe quæ reuera ex Ausoniano illo Eclogarum libro hausta sunt, ostendunt subscriptiones Hesiodii, de viro bono et de Est et Non, quæ sunt in SGallensi et Puteano et Iuuenali libello (unde in carmen de Rosis transiit); in Vossiano et Ticinensi singulorum hic titulus non est. Communem omnibus titulum, qui est Excerpta etq., præstant pleniore codices G et B. ceterum de usu uocis eclogæ uel eglogæ, qui inde a primo post Christum sæculo apud commentatores potissimum inualuit, uid. locos infra ad Cupidinem p. 455 conlectos, quibus ex Seruio Porphyrione aliis Vergilianorum Horatianorumque carminum lemmata addas.

- 8 Item monastica de aetate imperii eorum.
 9 Item monastica de obitu singulorum.
 10 Finiunt monastica.
 11 Incipiunt tetrastica.
 12 Finiunt tetrastica.
 13 4(*GBPα*) Incipiunt monastica de aerumnis Herculis.
 14 Finiunt monastica supra scripta. [*ecl. XXV 366*]
 15 5(*GPα*) Incipiunt de institutione uiri boni.
 [*ecl. III 363*]
 16 Explicit egloga supra scripta de institutione
 uiri boni.
 17 6(*GPα*) Incipit de Pythagoricis diffinitionibus NAI-
 KEOY.
 18 Explicit egloga supra scripta. [*ecl. IIII 364*]
 19 7(*GPα*) Incipit de aetatibus animantium. Hesiodion.
 [*ecl. V 365*]
 20 Finit egloga supra scripta.
 21 8(*G*) Alibi. [*ep. 24 (72)*]
 22 9(*B*) Commendatio codicis [*ep. 25 (9)*]
 Explicit.

-
- 8 imperii eorum] imperatorum Σ
 9 monastica Σ
 12 tetrastica expl. B | tetrastica] detrasti. . Σ
 13 Incipit B *om.* G | monastica G *om.* B | erumpnis B
 erumpnis P
 14 *haec om.* GB
 15 Incipiunt *om.* G
 16 egloga supra scripta *om.* G | de inst. uiri boni *om.* P
 17 pitagoricis P | ^{nai e oi} NΔYKHΘY P
 18 supra *om.* G
 19 Hesidion G ^{hesiodion} bHCYΘΔYΘN P
 20 *haec om.* P

Itaque tria potissimum sunt codicum genera, quae Excerpta illa seruarunt, quorum aut soli aut principes libri sunt *GBP*: his tota, quae olim fuit, conlectio quasi restituitur. sed qui singulorum carminum occurrunt codices, non ex uno certoque horum generum deriuati sunt, sed ex communis omnium archetypi prole originem habent. itaque ad tres illos ordines accedet quartus eorum, qui Mosellam nunc solum habent, et quintus, qui solos propagauit Caesares.

I. *Sti Galli liber 899* s. X. hunc codicem accurate descripsit EDuemmler in Mittheilungen der Züricher Antiquar. Gesellsch. XII 1859 p. v et in Nouo Archiuio t. III 106 sqq. 276 sqq.; cf. KSchenkl zur Kritik späterer lateinischer Dichter, Wien 1863 p. 57—69, HJMüller, Progr. des Friedrich-Werderschen Gymn. Berlin 1876 p. 24 et 29.*) Excerpta de opusculis D. Magni Ausonii hoc ordine leguntur interpositis aliorum poematiis:

p. 22—44 (ab eo, qui ligauit uolumen, foliis male transpositis) Mosella.

p. 2 epistula Symmachi ad Ausonium.

p. 3 de Pythagoricis diffinitionibus NAI KE OY

p. 4 de aetatibus animantium Hesiodion (uu. 1—10).

p. 45 monostica de aerumnis Herculis.

p. 47 de institutione uiri boni.

p. 48 „alibi“ .i. ep. 24 (72) de Achilla. accedit inter alia ab Ausonio aliena

p. 65 carmen de musis (367)

Igitur cum ex opusculis supra indicatis quartum cum quinto et sextum cum septimo locum mutarent, simul exciderunt Caesares.

Epigramma illud de Achilla in aliis quoque libris cum G consentientibus legitur, nempe *SGall.* 397 s. VIII f. 19^u, *Laurent.* 90 sup. 25 s. XII/XIII uel XIII f. 90^u, *Laurent.* 33, 31 s. XIII f. 36^r, in quo etiam Hesiodion extat f. 36^u.

Ex SGallensi Mosellae lectiones Aleandri in usum Homedeus (MHumelberg) ipse exscripsisse uidetur.

Cornelii Gualtheri Mosella liber antiquus Pulmanno memoratur: scripturas fuisse ex G excerptas ostendi (Ueberl. 217), quas Gualtherus ille, uulgo Wouters dictus, a comite Hermanno Nuenario uidetur accepisse; errauit autem aliquotiens Pulmannus, cum Woutersii excerpta cum Gemblacensibus confunderet (Schenkl XLVI).

*) Symmachi epistulam Idtensohnio conlatam debeo, omnia Ausoniana HJMuellero.

B II A. *Bruxellensis 5369/73* membr. foll. 144 s. XII, Pulmanni Gemblacensis. in eo post Fastos Ouidianos haec leguntur:

f. 72^r Mosella.

f. 79^u epistula Symmachi.

f. 80^r Caesares.

f. 82^u monostica de aerumnis Herculis.

et ep. 1 (9) „commendatio codicis“, sequuntur Gesta Tancredi regis.

II B. *Bruxellensi cognatum est* (quamquam in Caesaribus aliquot locis cum libris tertii et quinti generis facit) Mosellae cum Symmachi epistula et Caesaribus **M²** exemplar, quod olim integrum fuit in *Magliabecchiano I 6, 29*, nunc solos Caesares (monosticha et tetrastichorum uu. 1—80) habet f. 117^r—118^u. sed ex **M²** descriptus est et *Laurentianus LI 13* membr. a. 1490 scr. manu A. Verrazani (Mosellam, ep. Symmachi, Caesares monosticha et tetrast. 1—80 continet), ex quo Vgoletus et Mosellam*) edidit primus et Caesarum tetrast. 1—52, 77—80 adiecit**); et multo deterior *Harleianus 2578* s. XV: de utroque plura uid. infra p. LXXI sqq. ***)

P III. *Parisinus 4887* (Puteanus) membr. s. XII foll. 97. post Freulfum, excerpta ex Iulii Africani, Isidori,

*) Mosellae codicem *Vindobonensem 114* p. 109 (Endl. 358), olim qui fuit Seb. Tengnageli, ex Vgoleti editione descriptum suspicatur Trossius.

**) in monostichis Laurentiani contextum cum lectionibus editionis principis et Suetonianorum librorum contaminavit Vgoletus. (ceterum uid. Peiper Ueberl. 305, Schenkl XLVI.)

***) ex eodem fonte, quo in *Magliabecchianum*, Caesares (monost. et tetrast. 1—80) transcripti sunt in Sidonii et Suetonii libros hosce, quos una littera X complector cum Schenkelio: *Laurent. 64, 9* s. XIII (Sidonii) *Laurent. 89 inf. 8* a. 1457, *Neapolitan. mus. publ. CXXV* a. 1466, *Glasgow. mus. Hunter. V 3, 11* s. XV (hi Suetonii). titulus „Decimi Magni Ausonii Musellae“ ex suo fonte his omnibus inhaesit. et Musalla fluvii nomen obuiam est in tabula Peutingeri, Musella frequens in libris Venantii Fortunati aliorumque auctorum.

Eusebii, Hieronymi, Prosperi, Orosii al. de temporibus libris secuntur

f. 74^u Caesares

f. 75^r Herculis monosticha de erūpnis

f. 75^u de institutione uiri boni

de pitagoricis diffinitionibus $\text{Ναι}^{\text{nai}} \text{ΚΗ}^{\text{e}} \text{ωϋ}^{\text{oi}}$

de aetatibus animantium ΗΗCΥΩΔΥΩΝ

subiciuntur Diffinitiones philosophorum, uersus Fortunati, Bedae, uitae uisiones miracula passiones aliquot Sanctorum.

Hinc descripti sunt codd. *Augustobonensis* 887 s. XII f. 161^r, *Antissiodorensis* 85 s. XII, ex hoc autem *Antissiodor.* 67 s. XIII. eiusdemque generis est non conlatus adhuc cod. *Trecensis* 887 (Clairvaux Q 33) s. XII. porro ex libro *P* simillimo Vgoletus correxit Caesares omissosque in *L* uersus adiecit.

Ex ea familia, cuius est Puteanus, transierunt aliquot eclogae Ausonianae in Iuuenalis ludi libellum, quo posterior aetas in Gallia ut uid. quae siue iure siue iniuria putabantur a Vergilio iuvene esse composita conlegerat, ut praefigerentur maioribus poetae operibus.*) coniuncta autem in eo libro haec erant carmina:

Culex, Dirae, Copa, Est et Non, Vir bonus, Rosae, Moretum.

huius conlectionis principes libri sunt

Augustanus .i. Treuericus bibl. ciuit. 998 s. XI,

Bembinus .i. Vaticanus 3252 s. VIII;

inter meliores numerandi sunt cum *P* cognati *Thuaneus .i. Parisinus 8069* s. X/XI, *Petauianus .i. Paris.*

*) cf. Peiper, zur Appendix Vergiliana (Q. Valerius Catullus, Breslau 1875 p. 63 sqq., Baehrens in Fleckeiseni Ann. 1875 p. 137 sqq. et PLM II p. 10 sqq.

**) de Augustano uid. Peiper ZFGW 1868 p. 773 sqq., JKlein Mus. Rhen. XXIV 1869 p. 607 sqq.; de Bemmino Ribbeck App. Vergil. p. 31, de Thuaneo Ribbeck p. 28, Riese Anthol. lat II XIII.

7927 s. X; accedunt alterius familiae, auctiorem quae habet istam syllogen, *Stabulensis* codicis relliquiae, quae extant in cod. Paris. 17177 fol. s. XI p. 98 sqq., nondum conlatae. in Ausonianis eclogis paene nullus horum librorum est usus; carminis uero de Rosis, quod falso Ausonio adscripserunt, unicus hic est fons.

Multi praeterea sunt libri, qui omissis Caesaribus cetera, quae *P* continet, recto ordine propagarunt, scilicet

monost. de Herculis aerumnis, Vir bonus, Est et Non, Hesiodion. porro non desunt, in quibus his adiungatur ex Iuuenalis ludi libello de Rosis carmen. uelut in foliis *Darmstadiensibus* 3301 s. X Wimptena oriundis, quae descripsit EDuemmler NArchiu. XI 77, ipse excussi; ubi haec sunt inscripta carminibus atque subscripta:

incipit monastica de aerumnis Herculis

finiunt monastica suprascripta.

incēpt de institutione uiri boni

expl. aigloga sup̄.

incipit de phitacoricis diffinitionibus Naikeon

expli egloga supra scripta

incēpt de aetatibus animantum

finit egloga supra scripta

incēpt egloga de rosis nascentibus et senescentibus.

(deest finis.)

plures etiam inueniuntur, qui unum alterumue horum carminum receperint, quos nihil attinet recensere, cum in propatulo sit disiecta haec membra ex plus minusue corruptis florilegii nostri libris inprimis *P* familiae esse deriuatos, non ex pleniore aliquo Vossianae familiae libro. uid. quae de duobus librorum paribus, altero *Vossiano Q 86* cum *Parisino 13026*, altero *Durlacensi 36* cum *Vossiano Q 33* dixi Ueberl. p. 307 et infra ad carmen de nominibus Musarum. recentiores et recentissimos, quorum librarii undique quidquid potuerunt minorum carminum corrassere, Vergilii laudem poeticam ut eis augerent, non moramur.

III Mosella solus extat in his libris inferioribus G neque ex illo deductis, qui tamen ex communi fonte pauca quaedam rectius seruarunt quam SGallensis:

V = *Reginensi 1650*, olim S. Remigii, membr. s. X f. V 38ⁿ—40^r med.: is tantum uu. 1—180 habet nulla inscriptione; medio in folio carmen abrumpitur. huius lectiones propius ad G accedunt (cf. Ueberl. 301). AMau librum contulit et meum in usum et iterum postea Schenkelio.

R = *Rhenaugiensi nunc Turicensi bibl. uniuers. LXII R* membr. s. XII f. 283—285. conlationem Bluemnerus mihi misit. Rhenaugiensi similis erat liber, quo et editor Iuntinus et eodem quidem anno sed post illum Hieronymus Auantius in editione Aldina adornanda usus est.

Ermenricus Augiensis multos Mosellae uersus sustulit in epistola ad Grimoldum archicapellanum, quam ex cod. Sti Galli 265 edidit EDuemmler Halis Sax. 1873. qui unde habuerit codicem, non constat.

Treuiris olim in monasterio *SEucharii* fuisse Mosellae codicem docemur ab Gestorum Treuirensium auctore, qui scripsit s. XII, atque eo, qui Gesta illa continuauit (Waitzius ed. in Pertzii SS VIII 130—174). legimus apud eum c. 20 (p. 156, 4):

„Erant eo tempore apud Trebiros multi nobiles et ecclesiastici uiri, ille uidelicet presbiter Iheronimus de Bethleem et Ausonius Burdegalensis aliique quam plurimi. Quorum Iheronimus prolixum ualde de synodis librum sancti Hilarii ibidem conscripsit, *Ausonius* uero libellum qui dicitur *Mosella* metrica composuit et postea reuersus in patriam grande uolumen composuit ad honorem huius patriae, quod qui scire uoluerit, in Burdegala reperire poterit.“

ultima uerba ex uersibus Ausonii male intellectis quidem fluxisse Wytttenbachius uidit, sed auctorem, quem S. Eucharii monasterium incoluisse Waitzius dicit p. 116, Mosellae librum habuisse testantur. eundemque librum ni fallor adhibuit, qui chronicam

istam continuauit, ad a. 1132: addit enim p. 143, 10 haec:

„Ibi sicut Ausonius dicit [*Mos. 3 sq.*]
aequauit Latias (infelix C¹C³ *add.*) Gallia Cannas
Infletaeque iacent inopes super arua colonos.“

ubi cum *Infecteque* habeat codex 6, cum Reginensi libro cognatum hunc Treuirensis fuisse suspiceris.

Mosellam cum ultimo uersu et Rosas Hieronymus Aleander in uetusto codice *bibl. diui Victoris* in suburbio Parisiis inuenisse se dicit in schediis exemplari Iuntinae editionis, quod possidet Schenkelius, adglutinatis (Schenkl p. XXXVI).*)

V Caesares soli:

Σ *Reginensis 1283* s. XII uel s. X/XI (Baehrens, Jenaer LZ 1874 n. 24). solos Caesares et totos quidem habet. hoc genus artissime coniunctum est cum utroque et *B* et *P* (lacunam habet tetrast. 23 cum *B* et liber est interpolatione, quam ibi *P* est passus).

R cognatus est *R = Paris. 9347*, olim SRemigii Rem. (Schenkelii ξ) s. VIII, qui f. 57 monosticha sola exhibet sine inscriptione: conspirat cum *PΣ*.**)

*) Verum enimuero aduertendum, quod dicit Accursius, cui nullus Mosellae liber praesto erat: „Ausonii sunt, ait, quae uulgo Virgilio adscribuntur epigr. de aetatibus animalium, Vir bonus, Rosae, Est et Non . . . haec Ausonii lusum esse, non Virgilii, fragmenta quaedam Longobardorum quandoque characteribus fidem faciunt, quorum inspiciendi sed et inuulgandi publicandique mihi facultatem fecit Hieronymus idem Aleander.“ Iam cum talis Mosellae liber prorsus sit ignotus neque post tempora Aleandri interiisse sit credendus, scripturae autem in Mosella, quas exhibet Ascensiana editio, maximam cum SGalensi libro similitudinem prae se ferant, errore quodam Victorianum Mosellae codicem natum suspicor, qui minora tantum ista carmina habuerit.

***) cognati sunt libri *Y* (Schenkelii ξνε):

Y *Mellicensis* s. XI f. 221^u Caesares monost. et tetrast. u. 1 et 2, f. 222^r de XII uirtutibus Herculis. sequuntur Culex Dirae Copa Rosae (cf. Melet. Vindob. I 64 sq.). monosticha sola habent

Bruxell. 10021 s. XIII ex. adiuncta Sidonii carminibus;

II. Deriuati ex ultimis archetypi quaternionibus abreptis

Singulorum codicum descriptioni praemitto tabulam Z opusculorum, quae huius familiae libris ad nos uenerunt. nec tamen satis ad rem uidebatur breuiculum tantum eorum recensum dare: describendae erant quantum fieri

Thuaneus Paris. 8069 s. XI f. 127 (arta necessitudine cum B coniunctus, sed altera m. permulta in deterius mutauit). accedit

Petauianus NHeinsii (in quo etiam catalepta Maronis)

His deteriores etiam sunt libri Sidoniani s. XII, quos Φ Φ littera comprehendo, monosticha autem sola habent: *Paris. 2782*, *Laurent. 45, 26*, *Bern. 285*, *Montispeul. schol. med. H. 4*. quorum ultimi duo cum Mellicensi libro cognati sunt, accedit saepe Suetonians liber *Paris. 5801* s. XII, qui in aliis classem Ψ sequitur (= Schenkeli *αηπρβ*).

Post monosticha seruarunt (ut Mellicensis) tetrastichorum uu. 1 et 2 libri Ψ Suetoniani: *Paris. 5802* Ψ s. XIII, *Paris. 6116* s. XII (in hoc et eo qui sequitur Sidonio adscripta), *Laurent. 64, 8* s. XIII, *Laurent. 66, 39* s. XII, *Bern. 104* s. XIII (cuius apographum P. Danielis manu factum est *Bern. 189 n. 4*) membranaceusque nescio quis ab Heinsio conlatus (= Schenkeli *γδθκστ*).

Horum omnium ex nullo ne exiguus quidem fructus Caesaribus redundat. corruptionis latius serpentis in his libris hoc est praecipuum exemplum: qui sunt meliores Y, cum libris *BPΣR* simpliciter omittunt monost. 28 et 30; altera classis Φ non omittit tantum eos, sed in locum amissi u. 30 transponit u. 33; tertiae et quartae *XΨ* codices omissis uu. 28 et 30 repositoque in uersus 30 locum uersu 33 nouum condunt uersum 26, qui in optimis interierat, deinde supplet u. 28 bis, denique nouo figmento lacunam, quae expulso u. 33 nata erat, explent.

De his omnibus uidendus Schenkl. p. XLVII, qui plerosque habuit conlatos. paucos ipse habui, de quibus uid. Ueberl. 302 sqq.

In multis aliis libris nondum conlatis monosticha inueniuntur e. g. Vaticanis 1909 et 1911 et 3683 s. XVI, Barberino 2127 s. XVI, Vindobonensibus 264 et 265 Endl. XV (post Suetonium), Sedinensi bibl. Gymn. ad S. Mariam 27 s. XIII (uersus Sydonii), musci Britann. add. ms. 12,009 (post Suetonium), quorum lectiones nemo iam desiderabit.

poterat et inscriptiones et subscriptiones, ut libris in posterum conferendis eis, qui non satis noti sunt, praesidii aliquid et adiumenti conferretur. has igitur ex melioribus libris huius familiae *CTMGKpg* omnes indicaui; quodsi codicum *TCpg* testimonium raro occurreret, teneas hos (*Cp*), quia pauca exhibent carmina, illum (*T*), quia titulis plurimis caret, suis tantum locis adscribendos fuisse; ceterorum librorum *M*(uel *λ*)*GK* consensum (si exceperis leuiora uitia et quae ad orthographiam spectant, quae nihil ad hanc nostram rem pertinebant) significaui littera *Z*. in epigrammatis etiam Vossiani libri titulos adscribendos duxi, et ne uideretur ed. principis auctor Girardinus quae profert lemmata ipse excogitasse, librorum deteriorum signum *χ* ex Schenkelianis notis, ubi opus erat, adsciui. — Ceterum inscriptiones librorum *Z* in contextu retinimus, lectorum magis commodo ut consuleremus leuaremusque molem adnotationum, quam quod genuinas eas esse putaremus omnes.*)

Ausonii Peonii Poete disertissimi epigrammatōn liber G

1	} <i>coniuncti, titulos om. MG, Prohemium K</i>
9 (<i>om. u. 1</i>)	
2	
3	Ad fontem Danuuii iussu Valentiniani (Valentini G ualent. K.) Augusti Zg
5	Valentiniano (ualentiano Kg) iun. in signum marmoreum MKg Sub Valentini iunioris signo marmoreo Gχ
6	Picturae subditi ubi leo una a Gratiano sagitta occisus est Zg (<i>om. p</i>)
† 253	(Epit.) In tumulo (tumulum Z) hominis felicis VZg
[<i>a u. 4 incipit T cuius primum folium intercidit</i>]
† 8	(Voss. 2) Exhortatio ad modestiam VZg contra (ni)mis elatos p
† 45	(Voss. 9) In statuam eiusdem rhetoris V In statuam rhetoris semiuiri et elinguis Zg
† 147	In libro quem de fastis composuerat ad Gregorium (ex

*) communia cum Vossiano opuscula cruce praefixa † indicaui

praefect. *add.* χ) G χ Consulari libro subiciendi quem ego ex (et M) cunctis consulibus unum coegi Gregorio ex praef. VM *eadem fere* Kg

- † 150 In fine eiusdem libri additi VZ
- † 149 De eodem VMK De eodem factorum libro G χ
4 Ad fontem Danuuii iussu Valentini (uallēnt. K) Augusti Z
- † 10 (Voss. 3) In Eumpinam adulteram V De uxore quae uirum uoluit ueneno necare G χ De uxore quae dedit marito tossica g (*om. p cum ceteris*)
- 11 In echo pictam MKg In pictorem qui uolebat pingere deam echo G χ
- 12 In simulachrum occasionis et poenitentiae Zp
- † 249 (Epit.) In tumulum sedecennis matronae V Epitaphium (Epi K) Anitiae (puellae mortuae *add.* G χ) Zpg
- 13 In Gallam K Ad Gallam anum g Ad Gallam puellam iam senescentem G χ *om. p cum ceteris*
- 14 De lepore capto a cane marino G χ de lepore a ceruleo *etc.* K *om.* M.
- 15 + 16 De Pergamo scriptore fugituo qui captus fuerat G χ *om. cett.*
- 17 Seni M De Mirone qui Laidis noctem rogauerat G χ In Mironem rogantem *etc.* K
- 18 De opinione quam de illo habebat eius uxor G χ *om. cett.*
- 19 Ad uxorem MKpg Ad uxorem suam quod debeat uiuere et oblectari G χ
- 20 In (Ad g Meroen *add.* Gg) anum ebriosam Zg
- 21 Ex Graeco MK Ex Graeco traductum de statua Nemesis G χ
- † 23 (Voss. 14) De eo qui thesaurum repperit cum se laqueo uellet suspendere V Ex Graeco MKpg Ex Graeco traductum (de casu quodam *add.* χ) G χ
- 24 De Thrasybulo Lacedaemonio (In transsibulum K) qui fortissime dimicans occubuit KG χ *om. cett.*
- 25 Ex Graeco MK Ex Graeco traductum de matre magnanima G χ
- 26 In degenerem diuitem (diu. deg. G) moecho genitum Z
- 37 Versus in neste contexti Z
- 27 + 28 Antisthenis Cynici imagini subditi Z
- 29 De Baccho T Libero patri KG *om.* M
- 31 In Corydonem marmoreum KG *om.* M
[*totum carmen deest in T*]
- 32 In simulachrum Sapphonis (Sapphionis M Saphonis K Sapphus G) Z
- 33 Epitaphium Veneris Kp Deae Veneri G χ *om.* M
- † 34 (Voss. 1) Item epigrammata de diuersis rebus V $\pi\rho\sigma\omega$ -

- ποποιία* in chartam P Ad libellum suum quid potius uelit tineas uel cariem G χ *om. cett.*
- 35 De nomine cuiusdam Lutii sculpto in marmore G χ *om. cett.*
- 35 u. 7 sq. *nouum carmen in TKp cum titulo Epi in K*
- 36 De Sabina textrice et carmina faciente G χ Item MK
- 38 Item M¹ Idem KM² De eadem Sabina G χ
- 39 De puella quam amabat MG *om. cett.*
- 40 De duobus fratribus G χ *om. cett.*
- 119 Quoddam quasi aenigma de tribus incestis G χ De trium concubitum K locositas de tribus in uno dormientibus lecto g *om. cett.*
- † 44 (Voss. 7) De Philomuso grammatico V In Philomusum K Ad Philomusum qui arbitrabatur se doctum cum nihil sciret G χ *om. cett.*
- † 46 (Voss. 12) Idem V } In tabula ubi erat picta (In picturam
- † 47 (Voss. 13) Idem V } in qua erat depicta χ) imago Ruffi rhetoris (rhetoris *om. \chi*) G χ Ad Ruffum elinguem K *om. cett.* [*sed coniuncta haec epigrammata in ZT*]
- † 48 (Voss. 8) De Rufo retore V De Ruffo K De eodem Rufo G *om. cett.*
- 50 In Ruffum K De uerbis eiusdem Ruffi G De uerbis quibus usus est Ruffus grammaticus malus χ *om. cett.*
- † 51 (Voss. 10) Idem V In Ruffum K De imagine Ruffi rhetoris elinguis G χ *om. cett.*
- † 52 (Voss. 11) Idem V De eadem Ruffi statua G χ *om. cett.*
[51 † 52 *coniuncta in M*]
- 250 (Epit.) De Glautia iumatura morte praenento G χ *om. cett.*
- † 248 (Epit.) In Diogenis Cynici sepulchro in quo (in quo *om. Z*) pro titulo canis signum est (pro — est *om. K?*) VZ (*om. p*)
- † 54 (uu. 3—8 *om.*) Idem V De effigie regis Croesi G χ *om. cett.*
- 245 (Epit.) In signum marmoreum Niobes Z et ex eo repercussus *add. M* χ De Niobe g
- 42 De Pallade g De Pallade uolente certare armis cum Venere G χ *om. cett.*
- 55 De Laide dicante Veneri speculum suum G χ *om. cett.*
- 56 *spatio relicto titulus om. in Z, totum carmen deest T*
- 57 De imagine Veneris sculpta a Prasitele G χ Caudam uel Cuidam (*an Gnidiam?*) K
- 58 In buculam (aeream *add. G* χ) Myronis Z
- 59 Idem MK De eadem bucula Myronis (aerea *add. \chi*) G χ
- 60 Idem MK Ad Daedalum de eadem bucula G χ
- 64 Idem MK De eadem Myronis bucula G χ iam habente spiritum *add. G*

- 65 Idem MK De eadem bucula iam (iam *om.* χ) habente spiritum G χ
- 66 Idem MK Ad taurum de eadem bucula G χ
- 67 Idem M De eadem Myronis bucula G χ
[66 + 67 *coniuncta in TK rubricator in T separauit*]
- 68 Idem MK De eadem Myronis bucula G χ
- 69 (n. 6 *om.*) *Spatio relicto titulus om. in ZT*
- 70 Ad Pythagoram de Marco qui dicebatur pullaria G χ
De opinione pichthagore et Marci g *om. cett.*
- 120 De Castore fellatore qui suam lingebat uxorem G χ *om. cett.*
[*in g 70 et 120 coniuncta*]
- 71 Subscriptum (Subscripta M) picturae (picta MK) mulieris impudicae Zg
- † 72 (Voss. 22) De eo qui testam hominis inmisericorditer dissipare uoluit V De Achilla qui dissecuit testam hominis silice G χ *om. p cum cett.*
- 73 De Alcone medico qui haruspicem uaniloquum fecit G χ *om. cett.*
- 74 De signo Iouis tacto ab Alcone medico G χ *om. cett.*
- † 75 (Voss. 4) In Eunomum medicum V Idem MK De Eunomo qui dixerat aegrum quendam moriturum G χ
- 123 + 124 In (Eunum *add.* G χ) ligurritorem Z [*coniuncta 123 et 124 in ZT*]
- 125 + 126 Ad eundem Eunum quod non uelit (quod nolit χ) bene nec male olere G χ *om. cett.* [125 et 126 *coniuncta in ZT, in T separauit rubricator*]
- 127 Ad Eunum qui uxoris suae inguina lambebat G χ *om. cett.*
- 128 In ligurritorem pedagogum MK Ad Eunum pedagogum ligurritorem G χ
- 49 De his qui dicunt reminisco quod non est latinum G χ *om. p cum cett.*
- 77 In Crispam deformem K Ad Crispam quae a quibusdam dicebatur deformis G χ *om. cett.*
- 78 Qualem uelit habere amicam G χ amica iurgiosa g *om. cett.*
- 79 Ex Graeco MKg Cupidini p Ex Graeco traductum ad Cupidinem G
- 80 Idem K Veneri p Ex Graeco g Ad Dionem de amore suo G χ [*totum carmen om. M*]
- † 81 (Voss. 15) Ex Graeco ἀρχὴ δέ τοι ἤμισυ παντός V *idem fere* MK Ex Graeco traductum ad Cupidinem G Ex Graeco χ *om. p*
- † 82 (Voss. 16) Ex Graeco ἂ χάρις ἂ βραδύπους ἄχαρις χάρις VMG Ex Graeco Kg *om. p Vorau.*
- † 83 (Voss. 17) Ex eodem VZ *om. p Vorau.*
- † 84 [*u. 3—6 om.*] (Voss. 18) De eo qui Capaneum saltans ruit V *spatio relicto tit. om. ZT*

- † 86 (Voss. 19) In dodralem VMK De dodra g De quadam
potione quae fit de nouem rebus Gχ
- † 87 (Voss. 20) Idem V De eadem potione quae uocatur dodra
Gχ, *om. cett.*
- 88 Idem MK De eadem quod dodra sit potio et numerus G
De eadem dodra p [*totum carmen deest Tχ*]
- 89 In iuris consultum K De iuris consulto qui uxorem ha-
buit adulteram Gχ, *om. p cum cett.*
- 131 Ad quendam qui leuia sibi inguina faciebat Gχ *om. cett.*
- † 45 (Voss. 9) *iterum hoc epigramma et quidem ex rec. libri
Vossiani legitur hic in TK* In statuam Ruffi K
- 90 u. 1—6 In Zoylum K Ad Zoilum qui uxorem moechum
duxerat Gχ *om. p cum cett.*
- 90 u. 7—8 Ad mechos K Quod erit exercitium iuuenum
lasciuorum (lasciuientium G) in senectute TG, Cp
[*om. M qui non separat hos uersus a prioribus*]
- 91 In Marcum MK Ad marcum p Ad marcum amicum de
discordia quam habet (habebat G) cum puellis TGχ
- † 92 (Voss. 21) Diseros V: 91 et 92 unum efficiunt carmen
in ZTp
- 41 De Chresto et Acidino (Acindino G) quibus fuerat male
(male fuerat G) nomen impositum TG De duobus
fratribus *etc.* K *om. M*
- 93 Pulchrum dei responsum Gχ Dei responsum T De Hyla
Phegeo et Lico K *om. M*
- 94 u. 1 sq. Hermione K *spatio relicto tit. om. TMG*
- 94 u. 3 sq. *spatium relictum TG sed titulus deest ut in cett.*
- 30 Mixo (Miho G) barbarum (ron M?) Liberi patris signo
marmoreo in uilla nostra omnium deorum argumenta
habentis (habenti M?G) TMG De nominibus Bacchi
— mixobarbarum — K
- 95 Hylae M In Hylam puerum K De Hyla raptio T De
Hyla quem Naiades rapuerunt G
- 96 Nymphis (Ad Nymphas K) quae Hylam merserunt ZT
- 97 Narcisso M In Narcysum K Ad Narcisum T De Nar-
cisso qui sui ipsius amore captus erat Gχ
- 98 Idem MK De eodem T De Echo dolente propter mor-
tem Narcissi Gχ [*in quibus 98 et 99 non sunt separati*]
- 99 Echo M De Echo dolente propter mortem Narcisi TK
[*de Gχ uid. ad 98*]
- 100 Hermafrodito M In Hermaphrocton K De Hermophro-
dito et eius natura TG
- 101 De coniunctione Salmacis cum Hermophrodito TG *om.*
MK [100 et 101 coniuncta in TM: in T rubricator
sciunxit titulumque in margine adscript.

- 102 In Apollinem MK Ad Apollinem de (De Apolline et de χ) Daphne (puella *add.* G χ) fugiente TG
 103 In Daphnem K De Daphne tecta cortice TG *om.* M

Finiiunt epigramata T Finiiunt uersus Ausonii poete Epigrammatis K Ausonii Peonii poetae disertis epigramatōn liber I. finit G *om.* M

- † 317 Incipiunt uersus pascales T Incipiunt pasquales M pascales incipiunt K Ausonii peonii poetae disertissimi uersus paschales G — uersus pascales finiiunt TM finiiunt uersus pascales K Ausonii peonii disertissimi uersus paschales finiiunt G
 Incipit liber epistolarum TK Ausonii peonii poetae disertissimi epistolarum liber G *om.* M
- † 397 (Ep. III) Ausonius Paulo sal. (sal. *om.* M, d. *add.* K) ZT
 399 (Ep. VI) Inuitatio ad Paulum (Paulinum M) ZT Ausonius ad Paulum g
- 400 A (Ep. VII) Rescriptum Paulo suo (suo *om.* MK) ZT
 [*usque ad uerba semel erubescerem*]
- 327 (Bissulae praef. metr.) Ad lectorem huius libelli TG Ad lecturum K *om.* M
- 400 B (Ep. VII) Ad Paulum suum TG Ausonius Paulo sal. d. K *om.* M [*a uerbis uide mi Paule etc.*]
- 409 (Ep. XXIII) Ausonius (Ausonio MK) Pontio Paulino cum ille misisset poematum (misisset poematū T) uersibus plurimis De regibus ex Tranquillo collectis ZT
- 408 (Ep. XIII) Ad Vrsulum grammaticum Treuirorum (Treuirorum *om.* G) cuius strenas Kl'is Ian. (Kal' Ianuarias G) ab imperatore non datas reddi fecit (fecimus M) ZT
- 411 et 412 (Ep. XXV) Ausonius Paulino suo sal'. pl. d. (sal. di. G suo sal'. pl. d. *om.* M) ZT
- 413 (ibid.) Ad Iambum suum carmen TG Ad Paulinum K *om.* M
- 414 et 415 (Ep. XXVI) Ausonius Paulino suo sal'. pl. dic. (suo — dic. *om.* M suo *et* pl. *om.* K sal'. — dic. *om.* G) ZT
- 404 (Ep. XI) Ausonius Tetradio sal. (sal. *om.* M d. *add.* K) ZT
- 405 et 406 (Ep. XII) Ausonius Probo praefecto praetorio (pret. pret. M prefec. pet. K) sal. (d. *add.* K) ZT
- 401 (Ep. VIII) *Αυσονιος Παυλω* TMG *om.* K [*in K desunt uu. 31—45, in Vaticano uu. 14—45*]
- 402 (Ep. VIII) *Αυσονιος Παυλω* TG *om.* MK

103 (Ep. X) Ad amicum ut quam primum (plurimum G) ad se ueniat TKG *om.* M

Finit epistolarum liber primus M Finit epistolarum liber T
om. G, *non liquet de* K

- † 366 (Ecl. XXV) Incipiunt Ausonii monostica de XII erumnis Herculis (Incipiunt *om.* GK, Liber K; Ausonii *om.* TK; monestica M monastica K monostichum G; XII *om.* Kp, *post* Herculis *habet* M; erumniis K) ZTp
- † 256—259 (Caesares monosticha)
- 256 Ausonius Hesperio filio sal. (sal. *om.* MKp suo *add.* K) ZTp
- 257 Monostica de ordine imperatorum ZTp
- 258 Monostica (Monosticha G) de aetate imperatorum in imperio TG De aetate imperii monostica MKp
- 259 Monostica de obitu singulorum T De obitu singulorum monostica Zp
- † 273—278 (Caesares tetrasticha)
- 273 Tetrasticha (*om.* T) de Caesaribus post Tranquillum Nerua (Neruam T) ZT
- 274 Traianus imperator TG Traianus MK
- 275 De Adriano imperatore T Adrianus imperator G Hadrianus MK
- 276 Antoninus Pius imperator TG Antoninus Pius MK
- 277 M. Antonius (*sic*) imperator TG, M. Antoninus MK
- 278 Commodus imperator TG Commodus MK
- 108 (ep. CVI) In scabiosum polygitonem (polygitonem T) TG
In scabiosum MK
- 375 (Ecl. XVIII) De mensibus et quattuor (4^{or} T) anni temporibus TG De temporibus anni K De temporibus M
De temporibus monostica p
- 109—114 (ep. CVII—CXII) De quodam Siluio Bono qui erat Brito (Britto G) et eius carmina lacessebat (et — lacessebat *om.* G) TG In Siluium monost. K *om.* M
[*non seiuncta sunt haec inter se epigrammata*]
- 146 (Ephem. VII) In notarium in scribendo uelocissimum TG
In notarium MK
- 419 (Grat. Actio) Ausonii Burdigalis uassatis medici poetae ac praeceptoris gratiarum actio ad Gratianum imperatorem pro consulatu TG; Incipit gratiarum actio dicta domino Gratiano Augusto sub Ausonio u. c. pref. pret. & consul. ordin. M; Ausonii poetae u. c. praefecti p. et consulis oratio dño Gratiano felicissimo Imp. Aug. gratiarum actio K — Finit gratiarum

actio T finit gratiarum actio de consulatu apud Gratianum Augustum MG (*om.* K?)

- † 338—349 (Technopaegnion)
- 338 (II, *deest in* Voss.) De monosyllabis opus TG *om.* MK
- 339 (III) Versus monosyllabis (monosyllabi et C monosyllabi K) coepti et finiti (et finiti *om.* T) ita ut (ut et M) a fine versus ad principium recurrat (recurratur M?) CZT
- 340 A (III) Versus monosyllabis terminati. Exordium T Praefatio quantum ad haec monosyllaborum genera G *solus*, *om.* MK?
- 340 B (V) Prefacio quantum ad haec monosyllaborum genera T Versus monosyllabis terminati exordio libero G *solus*. Prefacio M *om.* CK?
- 341 (VI) De membris hominum TG De membris CMK
- 342 (VII) De inconexis CZT
- 343 (VIII) De monosyllabis deorum TG De dis (dies C diis K) CMK
- 344 (VIII) De cibis nostris TG De cibis CMK
- 345 (X) u. 1—18 De historiis CZT
- 345 (X) u. 19 sqq. De quibusdam fabulis TG Incipiunt monosyllaba Ausonii de gentibus C De gentibus (gentis K) MK
- 346 (XI) De commoditate quae tempore ueris habetur TG De uere CMK
- 347 (XII) Per interrogationem et responsionem CZT (*in* K de interrog. *etc.*)
[*c.* 348 *omisso statim nullo spatio relicto* (M?) *et sine titulo adiungitur* 349 ZT]
- 349 (XIII) Grammatico mestix C
Finiunt monosyllaba T Finit (Finis χ) de monosyllabis G χ
Finis ab anomalibus K *om.* C λ
-
- † { 335 Incipit Crippus (cripus K) de ternario numero.
(Griphus) Ausonius Symmacho (simaco T) sal. TGK
om. λ
- 336 Cripus (Crippus G) ternarii numeri quod bibat (libet T) ter TG Finit. Cripus λ — Finit Technopaegnion liber primus G Finit Theopaegnion K *om.* T λ
- 350—360 (Cento) Incipit Cento nuptialis ZTg (*sed* Ausonii v. c. *add.* g)
- 350 Ausonius Paulo sal. ZTg
- 351 Prefacium super cento nuptiale T Praefatio KG Praefacium λ g
- 352 Cena nuptialis
- 353 Descriptio egredientis sponsae } ZTg
- 354 Descriptio egredientis sponsi }

- 355 Oblatio munerum (munerorum Kg) }
 356 Epithalamium utrique } Z T g
 357 Ingressus in cubiculum }
 358 Parecbasis }
 359 Imminutio Zg, in T rubricator in marg. addidit.
 360 rubricata littera prima TlgK?
 Explicit Am̄ g
- † 393 (Ep. XIII) Ausonius Theoni (sal. pl. dicit add. T, sal. add. G) Z T
- 410 (Ep. XXIII) Ausonius Paulino (sal. pl. dicit add. TG) Z T
- † 153 (Ephem. III) Oratio matutina Ausonii ad deum omnipotentem C Oratio p Item (om. TKG) incipit (om. GK) precatio matutina ad omnipotentem deum Z T — Finit Precatio matutina Z om. T Expl' C
- † 319 (Epicedion) Incipit Epicedion Ausoni (Ausoni om. G) in patrem de vita sua TG Incipit (om. K?) Epicedion in patrem λK — Finit Epicedion Z(K?) om. T
- † { 321 (Protrepticus) Incipit protrepticus. Ausonius Hesperio filio suo (suo om. λ) Z T
 322 Ad nepotem Ausonius de studio puerili TG
 Ad nepotem Ausonius λK Mellito nepoti Ausonius p — Finit protrepticus KG om. Tλ
- 324 (Cupido, inscr.) Incipit aeglogarum (aeglogati K, liber add. G) Z om. T Incipit Ausonius eglogarum ad Gregorium filium suum g
- 324 (Cupido praef.) Ausonius Gregorio filio sal. (sal. om. λK) Z T
- 325 (Cupido) Ausonii aegloga in qua Cupido cruciatur TG Cupido cruciatus λKg — Finit Cupido cruciatus Zg om. T
- 326—331 (Bissula)
- 326 A Incipit Bissula. Ausonius Paulo suo sal. dicit. TKG om. M
- 326 B (I) Prefacium de uersibus Bissulae quos ad Paulum miserat TG Prefacium M Praefatio K
- [327 uid. supra]
- 328 (III) Vbi nata sit Bissula et quomodo in manus domini uenerit TG om. MK
- 329 (III) De eadem Bissula laudans eam TG om. MK
 [ab librario coniuncta 328 et 329 in marg. posita noua inscriptione separauit rubricator in T]
- 329 u. 3 sq. De eadem T, cum prioribus cohaerent in MKG
- 330 (V) Ad pictorem de Bissulae imagine Z T g
- 331 (VI) Ad pictorem de Bissula pingenda (fingenda Kg) TKGg [totum carmen deest in M]

Recensionis huius antiquissimus testis est non plenus codex, sed pauca folia, in quibus Oratio legitur et Technopaegnii maxima pars:

Cantabrigiensis bibl. uniu. Kk V 34 (n. 2076) membr. C s. VIII uel X foll. 47. post commentum paucorum uersuum de parabola filii deperditi haec Ausoniana continet:

- f. 1^r—3^u „Oratio (OR̄T) matutina Ausonii ad deum omnipotentem“ [Ephem. 153]
 f. 3^u „incipiunt monosyllaba Ausonii de gentibus“ [Technop. X 345, 19 sqq.]
 f. 3^u „de uere“ [XI 346]
 f. 3^u „per interrogationem et responsionem“ [XII 347]
 „Grammatico mestix“ [XIII 349]
 f. 4^u „Versus monosyllabi et coepti et finiti ita ut a fine uersus ad principium recurrat“ [III 339]
 f. 5 (monosyllaba tantum in fine posita) [V 340 B]
 f. 5^u „de membris“ [VI 341]
 f. 5^u „de inconexis“ [VII 342]
 f. 6^r „de diis“ [VIII 343]
 f. 6^r „de cibis“ [VIII 344]
 f. 6^u „de historiis“ [X 345, 1—18]

sequuntur medii aevi aliquot carmina christiana, denique Culex et Aetna.

Liber, unde hae reliquiae manarunt in Cantabrigiensem, multo erat integrior, quam cetera omnia sunt *Z* exemplaria. neque haec ex archetypo libri *C* fluxisse, sed hunc illorumque archetypum diuersos fuisse consentaneum est. qua de re dixi Ueberl. 284 sqq. nolo praeterire Schenkeli sententiam, qui censet eum qui hunc librum scripsit, aut certe eum qui haec carmina excerpserit, exemplar simillimum codici Vossiano 111 ad manus habuisse (Schenkl. p. XXIX).

Sed nescio an epigrammatum familiae *Z* uetustius etiam sit testimonium: nam in Mignii Patrol. t. 96 p. 819 post *Lulli* episcopi Moguntini (ab a. 753—786/787) epistulam ad Dalhunum missam u. 752 statim sine inscriptione legitur epigramma illud de Agathocle, quod

est primum post dedicationem in Vossiano, octauum in Z et apud Souchaenum: in eo autem cum Z legitur u. 3 *aurea* (eodem uersu *fercula* habet, u. 6 *Sicaniae*, u. 8 *ab exiguo p. loco*). atque idem epigramma Iohannes Sarisberiensis Polierat. V 17 laudat totum legitque primo statim uersu: *Fictilibus cenasse ferunt*, u. 3 *Fercula et aurea*, u. 6 *Siciliae*, u. 8 *ab exili p. domo*. totaque, quam ille disserit, sententia, ex communi fonte sublecta, si non ex ipso Iohannis opere transcripta, Caecilio Balbo tribuitur in codice Lindembrogii 7 (Caecilius Balbus ed. Woelfflin p. 14), qui quattuor ultimos tantum uersus (*Rex ego cum sim Siciliae — ab exili p. domo*), eodem tamen modo deprauatos praebet.

Haec igitur ex laciniis uetusti codicis, priusquam cum eis, quae familiae Z sunt propria, coalescerent, uidentur descripta: nam non casu factum puto, ut illud potissimum epigramma, quod in primis posuerat Ausonius, nobis sic seruaretur.

T *Tilianus* = *Leidensis Voss. lat. Q 107* (olim Voss. lat. 191) chart. s. XV constans quinternionibus, quorum sexti loco adest quaternio, noni et ultimi sexternio. inest 1) *corpus Ausonianum* f. 1—57^v med.; interiit autem ante f. 1 primi quinternionis primum folium (quod continebat epigr. 1. 9. 2. 3. 5. 6. 253 u. 1—3);

2) f. 58^r—59^u med. Ausonii ad Paulinum ep. XXVIII (XXV 418);

3) f. 60^r—62^r Catalogi urbium fragmenta eadem atque quae exhibet editio Mediolanensis Ferrarii ex S. Eustorgii Mediolanensis libro. unde ipse Ueberl. p. 213 sqq. eundem esse Tilianum et Eustorgianum probare studui, Schenkelius Tiliani librarium et Urbium fragmenta et epistolam Graecam VIII (XII), in quibus Ferrarius eum Tiliano consentit, ex Eustorgiano in suum librum transtulisse suspicatur. at illa epistula in codice ab familia Z alieno fuisse non potest;

4) f. 62^u—63^u epistulae Graecae Ausonii ad Paulinum VIII VIII (XII XIII. 401. 402);

f. 64^r—67^u uacua;

5) f. 68^r—88^u C. Calphurnii carmen bucolicum.

una omnia manu scripta (praeter Graeca carmina, quae nescio an alius eodem tamen tempore eodemque atramento suppleuerit aut suis locis aut, ubi parum spatii reliquerat librarius, in marginibus uacuisque foliis: neglexit tamen ille ep. L et XXI (31. 88) et epist. X (XIII 403) uu. 25—35). sed in epistula XXVIII longobardis litteris scriptum exemplar imitatur et, quod memorabile est, ne orthographiam quidem uetusti codicis neglexit. quo imitandi studio exercitata manus cum ad priorem scripturam rediisset in Urbibus, maiorem in eis et firmiorem ductum ostendit et liberius imitandi genus, et uidetur librarius caute diligenterque exemplaris uestigia, quod lectu difficile erat, secutus esse. ipsum quoque corpus Ausonianum ex satis antiquo codice transcriptum multa docent: ex eodem fonte etiam magna pars uariarum lectionum, quae superscripta sunt, manauit.

Codicem ab Iohanne Tilio (episcopo Brionensi post Meldensi) acceptum integrum habuit Vinetus, post eum usi sunt Scaliger et Tollius. hoc saeculo partem contulerunt EBoecking 1845, LMueller 1864, EBaehrens 1875, totum CSchenkl (1875, 1880, 1882), ipse contuli annis 1876 et 1884.

Cedit auctoritate Tiliano, quamquam multis locis est melior, *Magliabecchianus* Florentiae I 6, 29 (olim *M* monasterii diui Marci 524*) membr. s. XIII med. constabat quinionibus XI (non XII), quaternione uno, quinionibus duo, folio uno.

f. 1—116^u Ennodii opuscula non tota: nam quinionis undecimi quattuor ultima folia cum tribus pri-

*) in folio praefixo legitur: „Iste liber est conuentus sc. marie de florentia ordinis praedicatorum quem huic [*leg.* huit *i.* habuit] a cosmo de medicis.“ et „289 Carte clx“.

mis foliis quaternionis qui sequebatur excissa sunt. in quibus post Ennodii ultima Ausonii Mosella cum Symmachi epistula scripta fuerunt, quod ostendunt apographa, quae infra recensebimus.

f. 117—118 Ausonii Caesares .i. monosticha et tetrastichon u. 1—80. (de quibus uid. supra p. LIII *M*²)

f. 119—121 uacua.

f. 122—142 Ausonii opuscula: „Quod compertum est ex libro Magni Ausonii poete sequitur“. atque f. 141 finitur Technopaegnii u. 107 (XII, 7), interciderunt cetera quae in *Z* leguntur; unum restitit ultimum folium 142, in quo habetur Bissula omisso tamen ultimo epigrammate (VI, 331). 142^u: „De hoc opere corrupto ut plurimum nil ulterius reperi (repperi *m.*²) et ideo explicit.“*)

Verba Graeca in *M* leguntur omnia; deest epigr. 91 (80). huius codicis lectiones ex apparatu Schenkeliano deprompsi.

Iactura, quam *M* fecit, aliquo modo compensatur apographo, quod, cum integer erat liber, confecit Alexander quidam Verrazanus a. 1490. is est Laurentianus pl. LI c. XIII membr., in quo post Martianum Capellam continetur f. 151 Ausonii Mosella omisso ultimo uersu: „Incipit fragmentum Ausonii poetae“ — „Explicit Moysella Ausonii“. et addita est epistula Symmachi, post quam sequuntur Caesares monost. et tetrast. 1—80. denique Ausonii opuscula. subscr.: „De hoc opere corrupto ut plurimum nil alterius repperi et ideo explicit. Alexander Verrazanus escripsit MCCCCLXXX.“ uerba Graeca omissa sunt spatiis indicatis: ultimum Bissulae carmen et epigr. 91 hic quoque desunt.

G Codicis loco commemoranda est editio princeps Bartholomaei Girardini, quae Venetiis prodiit anno 1472, quamquam conflatus est contextus ex pluribus libris et modo cum *T* faciat modo cum *M*:

*) adiecit *m. saec. XVI* haec: „Opus corruptum est et desunt multa fragmenta *Τεμεισφαρεμπατηρωσιε . . .*“

- f. 1^r—5^u Praefatio et Tabula omnium operum quae in hoc libro leguntur.
 f. 6^r „Ausonii peonii poetae disertissimi epigrammatōν liber primus“.
 f. 49^u „Expliciunt ea Ausonii fragmenta. Quae inuidia*) cuncta corrodens uetustas ad manus nostras uenire permisit. | τέλος | . B . . G . |

ἀυσόνοιος fueram solus: νῦν χεῖλε τέ κοσμῶ

Artificis χειρὴ εἰσὶ τέ καί φύσει;

Τοῦτ' ἔργον cum prisca queat renouare uetustas:

Tum νέος antiquis praeferet officiis.“

sequuntur a f. 50^r—99^r: Publii Ouidii Nasonis Consolatio ad Liuiam Augustam de morte Drusii, Probae Centonae excerptum e Maronis carminibus, Titi Calphurnii siculi bucolicum carmen, Publii Graegorii Tiferi hymnus in trinitatem. uid. Peiper Ueberl. p. 195 sqq. — Graeca extant in *G* omnia praeter pauca, quae in Epist. VIII (XII) Tilianus quoque omisit.

Vindobonense exemplar, quo usus sum, primo folio destitutum est, in quo praefatio editoris erat, duobusque ex Gratiarum actione (alterum inter f. 29 et 30, alterum inter f. 33 et 34 = uu. 125—200 ma|uult — paucissimis, uu. 495—570 et Antoninus — cibi).
 damnus resarcire studui conlato ibi Ferrarii textu = *f. f*

Harleianus 2578 chart. foll. 301 s. XV ex. scr.:

in eo post uaria opera, in quibus Calphurnii bucolica, secuntur f. 169—248^u Ausonii opuscula cum indicibus praemissis descripta ex ed. principe Girardini; subscr. „Hec sunt ea Ausonii fragmenta quae sunt scripta in codicibus impressis. quibus apposui alia quedam eiusdem quae leguntur in uetusto codice ex bibliotheca diui marci florentiae“; ea sunt a f. 249—260 Mosella cum Symmachi epistula et Caesares monost. et tetrast. 1—80; haud dubie ex Magliabecchiano descripti (sed multo neglegentius quam in *λ*), ex quo etiam lectiones depromptae sunt haud raro litt. *al.* add. in margine priorum opusculorum adiectae. clauditur agmen Ausonia-

*) sic, sed in tabula praemissa recte legitur inuida.

norum subscriptione illa, quam ex editione principe repetiuit librarius („Finiunt — permisit“) additis uerbis „Opus imperfectum“. Denique f. 261 cett. leguntur Probae Cento et Gregorii Tiferni opuscula. cf. Schenkl p. XXII.

Escorialensis III S 25. membr. (in fol. primo haec sunt scripta: „D. D. A. Romae die Iu. a. 1625“). suspicatur Schenkelius eum ex ed. Veneta descriptum nec aduersatur id, quod post epigr. 131 non legitur ep. 45 repetitum; nam hoc etiam Harleiani 2578 scriptor omisit; sed adsunt scripturae quaedam discrepantes in Gratiarum actione (Schenkl p. XXVI).

Rauennas 134 H 2, cuius altera pars Ausonia opuscula et Tiferni carmina continet, et *Holkamensis 324 s. XV*, in quo Ouidii carmina et Ausonii opuscula, uterque ex *G* descriptus est. (cf. Schenkl. p. XXVI et in Addendis p. 303.)

His inferiores quidem sunt, set quorum plenior notitiam quod Schenkelius non exhibuit, ualde est dolendum*):

K Regius mus. Britannici, Kings-Ms. 31 membr. foll. 52 „Ausonii Poetae Disertissimi liber Foeliciter iucipit“; in fine: „ΑΟΞΑ Hyadrę Die XXII Martii 1475. Compleui.“
ex Graecis desunt Ep. VIII (XII) 30—45, VIII (XIII), X (XIII) 25—33. hic liber artius cum *M* quam cum *T* uidetur coniunctus.

*p²
henkl.*

Perusinus bibl. publ. f. 102 (n. 15922) chart.

f. 1^r—52^u „Ausonii burdigalae Sassatis medici ac poetae praeceptoris Gratiani Imperatoris Epigrammata et Epistolae

*) cf. e. g. Grat. Act. 36 (u. 241): bellicarum *MT² p²* belicarum *TK* belliarum *G* balcarum cett. — de his libris ipse non plura habeo quam quae indicauit Ueberl. p. 200—205 et supra p. LX sqq. (praeterquam quod nunc rectius intellego quaedam quae in scediis ab H. Petro aliisque transmissis narrantur), cetera Schenkelii curis debeo, qui de hisce libris egit p. XXIII—XXV.

non nullae incipiunt.“ *in fine*: „τέλος σὺν τῷ θεῷ ὑπὸ νεανίσκου τινὸς [νεαν. τινὸς *in ras. al. m., deleteo ut uid. scribae nomine*] περυσίον γραφέντος ἐν τῇ ὀνικεντία: — Finiunt ea Ausonii Fragmenta quae inuida cuncta corrodens uetustas ad manus nostras uenire permisit.“ [cf. *G*] Ansonium sequitur Prudentius, Serenus Sammonicus. alia post f. 5 intercudit unum folium, quo continebantur epigr. 20,4—24,10 (ordinis *Z* supra recensiti); in epigr 9 recentior manus uersum istum nouicium „est iocus etq. s. adiecit. Graeca uerba omnia leguntur. hic codex propius ad *T* accedere uidetur.

Patauinus cccles. cathedr. c. 64. chart. s. XV ex altera pars post Maximiani elegias f. 7^r—26^r Ausonii opuscula a Petro Baroccio patricio Veneto, ab a. 1497 episcopo Patauino, scripta, quod aliorum codicum, quibus ille nomen suum subscripsit, similis scriptura prodit. — neque inscriptio ulla adest neque subscriptio, uerba Graeca leguntur omnia.

Minus etiam bonae frugis sperandum est ex ceteris.

Ashburnhamensis 1656 (Libri 1732, olim Saibanianus, nunc Laurentianus, membr. s. XIII/XV foll. 56. *in fine*: „Expliciunt ea Ausonii fragmenta, quae inuida cuncta corrodens uetustas ad manus nostras uenire permisit.“ Graeca uerba ommissa a librario spatiiis indicatis suppleuit manus paulo recentior. subscriptioni subiecta sunt manus s. XVI Urbium nobilium fragmenta ea quae habet Tilianus liber. ex editione principe descriptum non esse scripturae, quae innotuerunt Schenkelio, demonstrant.

Vaticanus 3152 chart. s. XV foll. 81. post Titi Calphurnii Siculi carmen bucolicum, Cipriani uersus (c. V et VI Hartel.), Lactantii *de ortu et obitu Foenicis carmen*, f. 31—81 Ausonius legitur. „Ausonii Ponponii Liber Primus incipit feliciter“ — „Explicit liber Ausonii protreptici Pom““. ex Graecis ommissa sunt Ep. VIII 14—45, VIII, X 25—33. manus altera bono codice, qualis est *M*, usa in margine adiecit titulos et scripturas nonnullas atque in textu ipso quaedam correxit. uidetur cum *K* cognatus esse.

Vaticanus 1611 chart. s. XV foll. 220. post Propertium et Tibullum a f. 151 legitur Ausonius „Ausonii

poetae uiri consularis epigrammatum et aepistolarum fragmenta.“ deest subscriptio. in fine libri nouicia quaedam epigrammata Angeli, Aemilii, Porcii recentior manus adiecit. Graeca omissa sunt spatiis relictis. desunt epigr. 28 (3) u. 7 et 8, et 91 (80). ordinem epigrammatum foliis aliquot transpositis turbatum ipse librarius in marginibus foll. 151^u 154^r correxit.

Vrbinas 649 membr. Statii siluas sequitur Ausonius f. 71—123^r. „Ausonii Poetae liber primus incipit.“ subscriptio non adest. sequitur Sidonius f. 123^u—176.

Cum Vrbinate ita conspirat, ut omnes ex eodem libro descriptos esse appareat, et *Barberinus 1472 (VIII 19)* membr. qui solum Ausonium continet („Ausonii Peonii poetae disertissimi Epigrammaton liber primus“ subscriptio deest), et *Magliabecchianus VII 8, 315* membr. ubi f. 1—60^r Ausonius hac inscriptione adiecta: „Caii Solii Sidonii Apollinaris Panagiricorum liber incipit.“ 60^r—62^r index carminum Ausonianorum s. XVII confectus et inscriptus: „C. Solii Sidonii Apollinaris Panagiricorum Index“ f. 63 et 64^r Sidonii index eadem m. exaratus, qui inscriptus est „Index Poematum Ausonii.“ f. 65 sqq. Ausonii opuscula „Ausonii Poetae Liber Foeliciter Incipit.“

Laurentianus pl. XXXIII c. XVIII chart. s. XV foll. 60 sola Ausoniana continet. titulos omnes omisit librarius spatiis indicatis, item Graeca uerba. desunt epigr. 127. 80. 3, 7. 8. 24, 5. 6. 72, 7. 8. uetustum scribendi genus adfectauit librarius, nam quoi quom similia plurimis locis intulit, simul ineptissimis commentis inquinauit textum. hoc codice Accursius usus est, post Nicolaus (non Daniel, quod putabam) Heinsius, qui in Tornaesiano exemplari, quod est Lugduni Bat. 758 F. 11, multas ex eo lectiones adscripsit. cf. Schenkl. p. XXV adnot. 9. ego Hermanni Petri conlationem habui a. 1862 factam.

Nondum conlatus quidem sed qui uideatur Z familiae esse: *Valentianus bibl. publ. 146* s. XV.

Codicem bibl. *S. Spiritus Florentiae* a Iohanne

Boccatio*) exaratum Politianus Miscell. c. 39 commemorat. is igitur cum toto saeculo superet eos quos habemus, ante omnes fuit quaerendus.

Excerptorum Z libri.

I) *Paris. 18275* membr. s. XIII foll. 56 p
 post uaria opuscula (quae recensui Ueberl. p. 275 not. 142) f. 55 et 56 eadem manu, quae priora scripsit sequuntur *excerpta Ausoniana* inscripta sic: „In ausonio“**) ep. 6. 8, 7 sq.*. 10. 12*: 249* (= epit. 35). 13. 19*. 23*: 33*. 35, 7—10. 248 (epit. 28), 1 sq.. 72. 49. 79*. 80*. 81. 82. 83. 89. 90, 1—6. 90, 7 sq.. 91* et 92 (non separata). Epist. X (XIII) 23 sq. „Monastica de erumnis Herculis“*. Caesares monastica I—III*. Protreptici nu. 1—17 et 26—28. „Ad amicam“ (infra p. 417 VIII et X). „Oratio“ u. 59—78 et 58 (= Ephem. 105—124 et 104). „De temporibus monastica“ (eccl. XVIII. 375). His subiecta sunt uersus aliquot medii aevi mixta cum Martialeis. in epigrammatibus ordinem qui est in Z tenuisse librarium uides et conspirant lectiones cum optimis huius familiae libris.

II) *Barberinus 815 (VIII 4)* chart. post Statii Thebaidem s. XIII scriptam haec Ausoniana s. XVI scripta sunt f. 19^r—30^r: Cento, Bissula (1. 2. 4—7) Griphus, ep. 1. 9, 6—8. 2. 3. 5. 6. 253. 8. 147. 149. 150. 4. 10. 12. 13. 17—20. 249. 45. 44. 46—48. 50—52. 245. 33. 42. 55—60. 64—68. 30. 11. 99. 97. 98. 95. 96. 100—103. 71. 72. 23. 119. 90. 49. 77. 79.

turbatus est quam maxime ordo familiae Z, quem tamen prima statim epigrammata produnt; cum Magliabecchiano plerumque conspirare dicit Schenkl p. XXVII. eo Accursius uidetur usus esse (Schenkl XXXV n. 28).

III A) duo *Guelpherbytani*, alter *Gudianus 145* chart. s. XV med. f. 1^r—9^u: „Hec sunt carmina que reperiuntur de omni opere Ausonii Theonii“: *secuntur* ep. 3. 5. 6. 253. 8. 45. 147. 10. 11. 249. 13. 19. 20. 119. 245. 42. 70 + 120. 71.

*) Boccatius ei monasterio suam bibliothecam testamento dederat; cf. Blume *Iter ital.* II 71.

**) titulum carminum adesse asterisco adposito indicauit.

127. 78. 23. 79. 80. 81. 86. Ep. VI (X 399.) Cupido (324. 325)
Bissula (330. 331) Cento (350—360)

f. 9^u: Explicit Am̄ | Iadrę VIII° Kl' Augusti 1445. Ego
Baptista dedus Feltrieñ dum Cancelaius essem. M'.
Capitañ Iadrę transscripsi †

f. 10 *totum uacuum.*

f. 11^r—11^u al. m. alioque atramento pulcherrime scr. „Decimi
Magni Ausonii Egloga de ambiguitate uite eligende
Incipit. (Quod uite sectabor iter — non nasci sese quam
natos uiuere mauult. Finis)“.

f. 1—10 quae fabricae signum stellam habent,
antiqua manu numeris .171. ad .180. insignata sunt,
f. 11 antiquo numero carens adhaeret folio praefixo
libra signato; praeterea foliorum rectorum capita lit-
tera *F* rubra ornata sunt, uersorum litteris *AV*, prima
et ultima pagina Baptistae Dedi manu scriptae (1^r et 9^u)
FAV. siue hoc siue cognato huic codice usus uidetur
Accursius.

Alter *Guelpherbytanus* 10, 9 (*Augustanus* 4) chart.
s. XV ex. in Italia scriptus post Italorum poetarum
uaria carmina a f. 36^r—46^u habet „Ausonii Theonii
(Theonii t. Schenkl.) ex omni opere fragmentum“. prorsus
eadem sunt quae Gudianus foll. 1—9 habet. f. 46^u:
„Finis. | Ausonii Poete Fragmenta expliciunt“ sequuntur
Priapeia f. 47—58^r, denique post uacua aliquot folia
in ultima pagina leguntur Ausonii ep. 83 et 82 („Auso-
nius“ et „Idem“ inscripta), alioque atramento celerrime
scriptus hic uersiculus:

templa deo: leges populis: dedit ocia ferro.
Θόραξ ἀμαλθείας.

multo deterior est Gudiano, ex eo autem non est
descriptus. uterque igitur ex tertio quodam deriuatus
est, qui cum codice Regio item Iadrae scripto cognatus
esse uidetur.*) atque maxime memorabile est, quae

*) ab conlectione, quae est in cod. *Barberino*, conlectio
Iadrensis prorsus est diuersa. in Barberino omissa sunt quae in
alteris leguntur ep. 70. 120. 80. 81. 86, Ep. ad Paulum, Cupido:

Augustanus in fine adiecta habet epigrammata 83 et 82, eodem ordine, omisso tamen nomine et non sine uitii legi in uetustiore *Vorauensi libro n. 111* s. XII scripto (uid. Wattenbach N. Archiv. II 403).

III B) ea conlectio aliquando ex plenioribus libris Ausonianis amplificata est; nam *cod. S. Marci Venet. App. cl. XII 8* chart. s. XV f. 93^r—99^r „Ausonii Theonii poete præstantissimi carmina ex omni opere suo deflorata“ haec carmina habere dicit Schenkelius: 3. 253. 8. 45. 147. 10. 11. 249. 13. 5. 19. 20. 119. 245. 42. 120. 6. 70. 71. 77. 78. 127. 23. 79—81. 86. Bissulae c. 6 et 7 (330. 331). 44. Ep. VI (X. 399). Centonis ex praefatione excerpta (350). [haec fere cum Gudiano, nisi quod suo loco pulsus 5 et 6, aliena epigr. interposita 77 et 44, expulsus Cupido et Cento prope totus, inuersus ter ordo (epigr. 70 et 120, 127 et 78, Bissulae et Epistulae)]. accedunt, quae in Gudiano non extant, epigr. 82. 83. 55. 77 (iterum?). 97. 98. 99. 75. 100. 102. 101. 103. 49. eius scripturas cum Guelpherbytanis consentire quamquam inquinatas temereque nonnumquam immutatas dicit Schenkl. p. XXVIII.

Praeterea singula carmina ex libris huius familiae deprompta leguntur in his codicibus plerisque s. XVI scriptis:

Bernensi 211 f. 155^r: „Echo ad pictorem“ (11)

Monac. 7471f. 62^u: „Ausonius de cynico Diogene“ (248)

Ambrosiano E 74 sup. in integumento: „in buculam Myronis“ (58 + 59). „in uxorem moecham zelotypam“ (10, 1—4. 7. 8). „idem in auarum“ (23)

Barberino 2127 (VIII 42) f. 226^r „Ausonii uersus supra duodecim Caesares“ (256—259); f. 307^u ep. 82 et 83; f. 318^u „Ausonii Peonii“ (de mensibus ecl. 375)

Laurentiano 81, 42 f. 42^r „Ausonii poete uenustissimi epigrammata“: 58 (bucula), 44 (de Philomuso) 3, 1—4 (ad fontem Danuuii), 6 (leo). f. 48^u „epigramma

in Gudiano et Augustano desunt quae Barberinus in epigrammatibus multo amplior habet 1. 9, e—s. 2. 150. 149. 4. 12. 17. 18. 44. 46—48. 50—52. 55—60. 33. 64—68. 30. 99. 97. 98. 95. 96. 100—103. 72. 90. 49. 77, Bissulae carm. 1. 2. 4. 5.

Ausonii poetae⁶: 119 (de tribus incestis), 18 (ad uxorem), 42 (Pallas), 23 (Qui laqueum —).

Ex codicibus autem impressis fluxerunt excerpta in libros s. XVI hosce:

Ambrosianum P 83 sup. chart. (ex Aldina)

Paris. 8284 membr. f. 20^r—24^r

Basil. F VIII 62 chart. f. 50—60 (ex ed. Basil)

Sola oratio transiit in hos:

Ambrosianum F 36 sup. chart. f. 81^r

Reginensem 29 chart. f. 261^u

Wratisslau. uniuersit. IIII F 36 chart. s. XV? f. 102

in *Marcianum App. cl. XIII 230 chart. f. 1^r*: ex Laurentiano 51, 13 transcriptam eam suspicatur Schenkl.

De spuriorum operum XXI—XXIII libris.

XXII Periochas, ab ipso Ausonio alienas quas dixi Ueberl. p. 314 et fortasse Fulgentio adiudicandas (qui cum ex Ausonii Centone p. 218, 10 commemoret Sulpiciam, ne uerba quidem illa, quae cum Ausonio Ep. XXIII 5 communia habet Periocha II. II 3, dubios facere nos possunt; uid. Schenkl p. LI), ex libro Parisino edidi ita, ut orthographiam libri raro mutarem taciteque reciperem, quae Vgoletus correxerat. Iam quae Harleianus liber aliter habet atque mea editio, ab HMuelleri-Struebing enotata subiciam indicaboque, ut libri auctoritas quae sit ostendam, aliquot locis Parisini (P) Vgoleti Auantii consensum.

inser. Periocha Homericæ Iliadis ab Ausonio 3 quatuor
P 4 eius] enim 5 eutem] c^utē m.² corr. 6 temporis P
11 memoratu erit P 12 temporum] hac uoce finitur f. 19^u
addito hoc signo # cui adscripsit librarius Require hoc signum.
folium autem 21^r, ubi repetitur illud signum, ommissa uoce series
statim uerbis quae ab eiusdem belli orditur 13 pertinet
19 consumationem P 22 epitome | originis P 23 quequae
P | reteximus P 28 iusta P 29—34 nonnulli — restitutam
om. sed coacua manu in marg. addita, pleraque ut dinosci
nequeant.

I 5 Chryses 7 grauis 9 achille P 14 quae patri
reddebatur (*sic Auantius*) 15 theis *m.*² *corr.* | lachrymās

II 4 carpebat P 8 Iupiter 13 quique (*Vgol.*) 15
ulyx^{ss}

III 1 ἡγεμόνεσιν ἐκ^αστοι *m.*² *corr.* 2 sequuntur 5
In^structum *m.*² *corr.* | feriret P 9 agamēnone *et sic postea*
quōque 13 foederis

III 8 bellāⁱ *m.*² *corr.*

V 2 tydidē monituz P 4 defulgurat P 7 affecta conata
8 excidit P 9 triptolemi | triptolemus

VI 2 nomine *ex numine corr. m.*² 3 uacuiq; P 4 facti
5 uates Helenus suadet (*Vgol.*) 7 inferat] ferat 9 clausus
P 11 oreretur

VII 5 delegi 6 praelium 8 caduicatori deus (P) 11
in sua quisque 13 circumdata

VIII 1 κροκοπεπλος 3 Facto P | propere] propotestate
6 immisso 9 uolens^{te} | direptoq; 12 de belli ratione (*Vgol.*)

VIII 7 ulyxes 9 seque] sese P 11 non impetrata
pace sed

X 1 αριστηε(?)παναχαιῶν 2 μαλακω ὕπνω 3 caetera |
manebat] iacebat 5 ulyxes *m.*² *corr.* 9 de aduentu (*Auan-*
tius) | rhoesi 10 cum] et cum eo (*Vgol.*) | equos et eius (*cf.*
Accurs.) 12 ut] ut et (*Vgol.*)

XI 1 Ἦως δ' ἐκ 7 in praesentia] in *om.*

XII 1 κλισιη^α *m.*² *corr.* | ὕος 5 caetero 8 absarpone P
9 disijcitur

XIII 5 aiacis P 8 firmatis rursum *cf.* P | per Hectorem
contrahuntur et iugenti 9 utrinq; P

XIII 1 πείνοντα *cf.* P 4 uenereum | caesto 5 ex-
oratoq; somno *cf.* P | dum conieceret P 7 uxorisⁱ

XV 3 classi (*Vgol.*) 8 allegat 10 strenue] egregie
et ab eodem plurimis (*Vgol.*)

XVI 1 ἐϋσελμοι^ο 2 affectaret (*carinam om.*) 5 agmi-
nibus P

XVII 1 ἀτρέως 11 a Menelao] Menelao et P

XVIII 2 belli P 7 dimittitur P (*demittitur P^s*) 8 in-
ermus

XVIII 2 relinquit

XX 2 caelsis armata 3 unquam 7 decernerent

- XXI 5 pateret et] et *om.* (*Vgol.*) 6 duodecim milia P
 7 imolarentur 8 campo P 11 impingitur
- XXII 2 Pusa¹ 4 ne pugnet in hibeant orantibus 8 P. et
 uictoris 9 supplicareⁱ sernandum
- XXIII 2 lachrymis 4 ulyxes 5 alios P
- XXIII 2 redeunt P 3 t^hetidem *m.*² *corr.* 4 defunctum
 nire desistat saenire 6 priamum cohortatur *post* 10: Finit
 periocha Iliados Incipit Periocha Odysssiae ab Ausonio
 Odysssiae I u. 1 *deest* 2 mænia 5 mentoris P 7
 ulyxe 8 et phymius 9 inchoat 11 digressa calchidico *cf.*
 P 12 offensam P | concinnat
- II 1 *Huoc* (*cetera desunt*) 6 eum] cum P 8 littus
- III 1 *deest* 3 perconctans 7 Dioclis] diolede
- III 1 *deest* 2 nalide | lacedaemonas 5 ulyxe (*deinde*
plerumque ulixes) 9 narrauerat (*Vgol.*) 10 compererunt
 12 nauigauerunt
- V 1 *deest* 4 conterritam 5 properat^{ae}_^ 6 ac duo-
 deicesima 9 natans 12 littus
- VI 1 *deest* 3 enauerat P 4 nausica áfilia 5 exercet
 11 est ita suadente
- VII 1 *deest* 3 in puella sp. mutata (*Vgol.*) 5 cui
 adesset P 6 forte P
- VIII 1 *deest* 2 coelum 3 Alcion^o_^us 5 ospitis 7 dorio
 P 8 lachrymas 12 cum P | ut cuncta ex (*Vgol.*) 13 disseret
 b. omnia pollicitus
- VIII 1 *deest* 3 quatuor 7 malaeam 8 ad *om.* P
 16 lui^t exsoluit
- X 1 *deest* 5 uentos (*Vgol.*) 6 ad *om.* (P) 10 anti-
 phatem Laestrigonasque 13 Curylochus 15 caeteros
- XI 1 *deest* 2 nubes P 3 Circē^a 5 sanguine (*Vgol.*)
 6 aibus P 7 tiresias
- XII 1 *deest* 3 tiresia 4 de *om.* 7 carybdin P | famosae
 9 et *om.* (*Auantius*) 12 omnes ad unum 14 ogigiam
ante corr.
- XIII 1 *deest* 5 a *om.* P
- XIII 1 *deest* 4 admiratus 6 nescierit 8 consilii P
 aeubeum (P) 12 aeumaen (?) est cum affectione 15 concidit
- XV 1 *deest* 2 Ad *om.* P 4 mature 6 nauem in portu
 (*Vgol.*) 7 patriam P 9 clemeno (P) 12 aduerso P | eumeneum
- XVI 1 *deest* 2 mapalale P 4 patrem *om.* 8 descendit P

XVII 1 *deest* 2 ^htitonia (P) 6 ambiendos P 9 ad cubi-
tum] ad eum (*cf.* P *Vgol.*) 10 *ac om.*

XVIII 1 *deest* 4 pari (et *om.*)

XVIII 1 *deest* 4 quidquam] qd autem (*cf.* *Vgol.*)
6 at (t *ex corr.*) in penelopam (P) 9 euriclia P 12 qui P
14 coercitur

XX 1 *deest* 3 etesippus P 4 thecolymenus (P) 5 apud
ajud

XXI 1 *deest* 2 caria¹& tritonia 9 praemium ius P
11 tentasset 13 persona] prima (*Vgol.*)

XXII 1 *deest* 2 uly^{ss}xes m.² *corr.* 8 philo oejus
11 phoemio P 12 omnium *deest* | ulyssis 13 praeconi] uni P
14 atque *om.* 15 quicumq; P | melantium 17 inde] et inde
19 ulysses

XXIII 1 *deest* 2 Halcidicum P 3 Eurycia (P) 5 timere
P | sibi *om.* P 8 dein 10 ulysses | concinatione

XXIII 1 *deest* 9 praedicatur 12 affecit 14 ulcisci
17 suspicione seditione 18 suspectato 19 utriusque
post 20 Finis.

XXII I Septem sapientium sententiae. in
his non obseruandi erant nisi duo libri:

α { P = Paris. SGerman. lat. 1044 s. XI cuius auctori-
tas non temere deserenda,
A = Angelicanus V 3, 22 f. 33ⁿ s. XI;

adhibui tamen etiam libros oriundos codice quodam
cognato cum A:

β { L = Laudianum misc. 87 s. XI uel XII f. 175
R = Parisinum lat. 9344 f. 41ⁿ s. XI.

eorum usus sum Woelfflini (P), Bachrensi (LR),
Schenkelii (ALR) conlationibus.*) ceteros, cum inter-
polati sint scateantque uitii propter ipsam aetatem,
abiciendos duxi**).

*) Publilii Syri sententiae rec. EWoelfflin Lips. 1869 p. 149
—152 Baehrens PLM III 159—162 Schenkl p. 246

**) sunt autem *Burdigalensis* Dominicalium Vineti, *Pul-
manni* fragmentum, *Gualteri Burlei* (de uita et moribus philo-
sophorum) codex satis corruptus, codex quo *Beaugendre* usus
est in Hildeberti opp. col. 1336, *Basil. B X 35* s. XIII et *Bam-
berg.* eiusdem saeculi, quos contulit Woelfflinus; *Vindobonenses*
3150 et 965 s. XIII, *Laurentianus* 37, 25 s. XV, quo Vgoletus

II. De rosis nascentibus. hoc carmen traditum est codicibus Iuuenalis ludi libelli, quod Vergilianis operibus praefigebatur olim. uid. supra p. LV.

III. Nomina Musarum. inter Ausoniana primus retulit Vinetus ex minorum carminum Vergilianorum conlectione Ascensiana. duo tantum selegi codices, ad quorum normam hos uersus ederem, *S. Gallensem* Ausoniani Florilegii librum 899 s. X, ubi legitur p. 65, et *Turicensem* 78 (451?) s. VIII—X. ex aliorum turba sufficit commemorasse *Caroliruhensem* 36 s. VIII—X cum *Vossiano Q 33* s. X, quos gemellos etiam in eclogis de uiro bono et de Est et Non olim probaui (Ueberl. p. 307); Catoni in his libris adscribitur carmen. addo tertium par librorum ex eodem fonte deriuatum, sed interpolatum *Cantabrigiensem S. Trin. O 4, 11* s. X—XI cum *Parisino 7930* s. XI: de ceteris, quorum numerus arenam uincit, ne uerbo quidem opus est. (cf. Anthol. lat. Ries. 664, Baehrens PLM III 243, Schenkl p. 251.

III. de signis caelestibus carmen, quod Vgoletus primus inter Ausoniana edidit, Accursius ex Vaticanis libris duobus Prisciano adscripsit; Scaliger (lectt. Auson. II 29) antiquiores putat Hieronymo hos uersus cum eis qui coniuncti leguntur in *Cuiaciano* libro (adde *Reginensi 438*, ex parte etiam *SGallensi 250*, quos descripsit EDuemmler NArchiu. III 309, aliis) scil. Anthologiae Ries. poematiis 676 sqq. cf. Baehrens PLM V 349 sqq. integrius quam in ceteris legitur in *Valentiano 393 (V) Caroliruhensi Aug. 167 (C), Vaticano Reg. 215 (Vat.)* s. VIII scriptis, *Gudianis 132* s. X (G). horum lectiones ex Riesii (V) et Baehrensii (C Vat. G) exemplaribus hausi.*)

uidetur usus; adde libros qui tantum n. 1—7 habent *Vindobon. 2521, Vorauiensis 111, Monacensem 14506* s. XII scriptos, *Monac. 5417* s. XV, qui habet uu. 1—6.

*) deteriores sunt a Riesio conlati: *Valentianus 330bis* s. X, *Paris. 12117* (SGerman. 434) s. XI, *Paris. 5371* s. XIII; a Baehrensio: *Laurent. Stroz. 46* s. XIII, *Reginensis 438* s. X, *Lei-*

v. Sulpicia. uid. Peiper Ueberl. p. 251. Baehrens PLM V 91 sqq.

XXIII. satis de his epigrammatis*) dictum commentationis meae cap. III p. 226—256.

Palaeotypa Ausoniana.

De editione principe Bartholomaei Girardini *Venetis 1472* uid. p. LXXII.

Eam sequebatur *Mediolanensis a. 1490* curata sub Georgii Merulae auspiciis ab Iulio Aemilio Ferrario typis Scinzenzellerianis. de qua quod nuper scripsit Domenicus Carutti (de editione Ausonii a. 1490 a Scinzenzelleri Mediolanensi impressa et de editione Veneta anni 1496, in: Memoria della r. accademia delle scienze di Torino II. serie t. 28 p. 23 sq.), ego non uidi. in ea Ferrarius errores aliquot principis editionis castigauit, pauca carmina meliore libro adiutus correctiora edidit, Vrbiūm fragmenta ex codice S. Eustorgii adiunxit.

Repetita est haec editio *Venetis 1494* tertiumque et multis locis correctam et auctiorem eam emisit Hieronymus Auantius *Venetis 1496*: nam epigrammata XVIII, Ausonii quae esse uidebantur, a Bartholomaeo Merula acceperat inuenta superioribus annis Mediolani ab Francisco Nursio poeta Veronensi (uid. infra p. 419—427). atque hanc spuriorum carminum seriem (nam praeter unum nemo fuit omnium qui Ausonio operam nauarunt, cui non probauerim ab Ausonio prorsus alienos hos fetus esse eis quae commentationis meae capite III p. 226—256 exposui) auxit

densis Scal. Q 61 (Scaligeri manu descriptus ex Cuiaciano); nondum collati *SGall. 248 Vindob. 143 s. XIII.*

*) eorum pars ex Aldina editione descripta legitur in cod. *Ambrosiano P 83 sup.* chart. s. XVI (cum Vrbiūm catalogo et Epistulae ad Ursulam uu. 14—24 et ueri Ausonii epigrammatis) et *Parisino 8284* (olim Telleriano). cf. Ueberl. 279 Schenkl p. XXVIII n. 14.

etiam Thadeus Vgoletus, qui *Parmae 1499* (iterumque *Venetis 1501*) Ausonium praelis subiecit. nam is alia multa adiecit opusculis Ausonianis antea editis, ut iure suo dicere posset „ex collatione diuersorum codicum Ausonio additum, quantum adhuc ab alio nemine“ — protulit enim ex Tristani Chalei codice Ludum VII sapientium et Catalogum Vrbium totum, ex libro Antonii Bernerii iure consulti Periochas, ex tertio libro (nempe Laurentiano Verrazani manu scripto) Mosellam cum Symmachi laudatione, ex eodem accedente libro Puteani simillimo quotquot derant ad illud tempus Caesarum tetrasticha — et in calce cum Sulpiciae carmine adiecit „epigrammata [XXIII] ex Georgii Alexandrini [Merulae] quae feruntur manasse bibliotheca“, eiusdemque farinae alia nouem tacite interposuit Ausonianis epigrammatibus: horum autem poematum XXXIII pleraque ea ipsa sunt, quae Auantium supra edidisse diximus (uid. infra p. 428—435).*) bis etiam Graecae Anthologiae ope usus epigrammata, quae uel erant uel uidebantur truncata, ipse expleuit (p. 435 sq.), quam rem quis possit integerrimo uiro in uitium uertere? accesserunt etiam, quae in indice Vgoletiano non recensentur ut noua, Ausonii ad Paulinum epistula XXVIII (XXV 418), et quidem ex Laurentiano 23, 20, atque antiqua quidem, sed ab Burdigalensi poeta aliena, de nominibus stellarum carmen (infra p. 412 III) et sententiae septem sapientium (309—315 p. 406—408) ex Laurentiano 37, 25, quas de suo ex Anthologia conuersis uersibus (316) uidetur auxisse, denique in puerum formosum epigramma (olim 107, infra p. 417 VI). in Ausonianis Vgoletus raro traditum libris ordinem mutauit, laude sane dignus quod de Fastis carmina ex Epigrammaton libro remouit.

Non suam editionem, sed Vgoletianam secutus est

*) omnia esse Merulae cum dixissem et nullo dolo malo inlata Ausonianis, haec quidem ab Vgoletio esse facta et per fraudem intrusa putat Schenkl causis minime sufficientibus nixus.

Hieronymus Auantius, cum iterum *Venetiis* 1507 emendandum susciperet Ausonium. neque non hic quoque multa, quae prioribus incognita fuerunt, ex scriptis libris inseruit variis locis. et primum quidem f. 4^r: Theodosii epistolam Ausoniique ad Theodosium carmen et (f. 4^u) Pythagoricum de ambiguitate uitae eligendae; deinde f. 23^u—25^u ad Paulinum epistulas XXVI et XXVII (416 et 417) cum Paulini Ep. XXXI 19—102; deinde f. 60^r Genethliacon ad nepotem; deinde f. 69^r Symmachi et Ausoni epistulas tres (infra Epp. I—III), f. 70^r Iuenci Historiae euangelicae initium sine titulo, f. 70^u—73^u Paulini ad Ausonium cetera, nempe Ep. XXXI 1—18, Ep. XXX, Ep. XXXI 103—284 (285—331 non habuit); postremo f. 80^r post Sulpiciae carmen addidit de matre Augusti epigramma (infra p. 417 VII).*)

Etiam in poematis ante editis eo, quod multa melius scripsit, noua subsidia praesto fuisse Auantio docemur. cf. Epp. XXVIII (418) XII (406) XIII (393) al. quodsi quaerimus, quae fuerint ea subsidia: non fuit Harleianus 2613, in quo desunt Paulini c. X uu. 167—284, quos ille edidit. atque alium fontem ipse Auantius in praefatione indicat, qua de re uid. supra p. XXXV Iuenci uersus non dubium quin ex altero Harleiano habuerit**), Pythagoricon ex Gudiano, in epistula XXVII (XXIII 417) altero Vossiani simillimo libro usus sit, qui liber erat lacunis, quas habet Parisinus. „Ausonii epigrammata per dominum Bartholomaeum reperta“ (sic enim inscripsit, quamquam auctus erat numerus istorum epigrammatum post Bartholomaeum Merulam) unde fluxerint, ne Auantius quidem aperuit.

*) fragmentum esse carminis, quo *Liua* celebrabatur, suspicatur Schenkl.

**) nam alii quoque libri ut Vaticanus Accursii illud fragmentum habent, in nullo tamen excepto Harleiano Ausonii nomen inscriptum est.

Iodocus Ascensius in adornanda *ed. Parisina a. 1511* Hieronymi Aleandri egregia opera usus est eiusque discipuli Michaelis Humelbergi (s. Homedei) Rauenspurgensis. atque Aleander in Mosella Rosisque, quod carmen primus Ausoniano corpori intulit, uetusto codice („quem tamen, si scripturas in carmine de Rosis inspexeris, neque ita antiquum neque bonum fuisse facile intelleges“, ut ait Schenkl p. XXXI) ex bibliotheca diui Victoris Parisiensi usum se profitetur in scediis supra p. XXVIII commemoratis, cuius lectiones in Mosella cum SGallensi libro concinunt (qua de re uid. supra p. LIII). ceterum Ausoniana poemata priorum editorum ordine abiecto quinque sectionibus descripsit. repetita est haec editio *Parisiis a. 1513 et 1517* paucis tantum mutatis, eademque ni fallor praesto fuit Richardo Croco Anglo, cum *Lipsiae* publicaret Ausonium *a. 1515*.

Florentiae sumptu Philippi Iuntae *1517* die XX Mai Ausonii carmina edita quis curauerit quibusque auxiliis adiutus, non comperi. cum Aldina consensus non est, si Mosellam exceperis, ad quem emendandum in utraque idem codex uel eiusdem codicis, qui similis erat Rhenaugiensis libri, apographa praesto fuisse uidentur, nisi forte Auantius ipsum Iuntinum exemplar adhibuit, quae tamen Schenkeli opinionio non certior est quam nostra.

Auantius enim tertium edidit Ausonium *a. 1517* mense Nouembri *Venetiis* in aedibus *Aldi et Andreae soceri* retento quidem ordine eo, quem ipse a. 1507 instituerat, sed ad exemplar tamen non suum, sed Vgoletianum, ita ut errores annis 1496 et 1507 castigati in Aldina quasi repullularent. nouis tamen codicibus eum usum esse ex multis lectionibus cognoscitur, et cum in Mosella, quod carmen plenum exhibet, ab Vgoleti textu recedere eum uideamus nec tamen amplecti Ascensianum exemplar, cuius prorsus nullam notitiam habuisse uidetur, codicem plane diuersum ab

libris et eis quos illi usurparant, et eis qui ad nostram aetatem uenerunt, habuisse eum constat.

Basileae apud Valentinum Curionem a. 1523 mense Ianuario edita Ausoni opuscula quo iure dicantur diligenter recognita et num quid ex codicibus petatum sit auxilii nescio: noui nil accessit opusculis.

Superest ut Mariangeli Accursi mentionem faciamus, qui in „*Diatribes in Ausonium Ouidium Solinum, ed. Romae 1524*“, praeter Sannazarii copias ex Vossiano libro sublatas (de quibus breuissime ut par est supra diximus) et Haleandri subsidia quaedam Periocharum apographo satis inquinato uitis atque aliquot familiae Z libris non admodum bonis uti potuit.

Ausoniarum studiorum nouam aetatem auspiciati sunt Lugdunenses editores Stephanus Charpinus RConstantinus (*Lugduni apud Ioan. Tornaesium 1558*), quorum alter descripsit librum monasterii S. Barbarae in Araris insula, qui nunc est Lugdunensis Voss. 111, alter thesauros inde petitos castigauit. Quos mox secutae sunt Eliae Vineti, Ios. Scaligeri*) aliorum deinceps curae. ex quibus unum N. Heinsium nominare satis habeo, cuius emendationes cum ex commentariis ab ipso editis tum ex exemplari Tornaesiano bibliothecae Leidensis (758 F 11), quo et pater et filius utebantur, deprompsi. nam quas Sebisio adscripsi coniecturas petitas ex exemplari Gryphiano a. 1675 quod est in bibl. ciuit. Wratislaueris, utrum reuera Andreae istius fuerint, cuius nomen gentile erasum Sebisiana gentis arma impressa uolumini produnt, an alius uiri docti, cuius uel ante uel post eum illud exemplar fuit, non potui explorare.

*) Vineti quae essent, quae Scaligeri emendationes, non potui quanta et ipse uolebam et flagitabat Dezeimeris cura discernere, cum Vineti eo tantum exemplari uti liceret, quod Simon Millangius suis coepit formis edere VII. Id. Febr. MDLXXV.

II. Tabula rerum Ausonianarum et opusculorum ex temporum ordine digestorum.*)

Sidonius Apollinaris Ep. III 14 ad Polemonium:
Nam tuorum pueritiae comparatus non solum Cornelios
oratores, sed AVSONIOS quoque poetas uincere potes.

Suidas I 866 B.: *Αὐσόνιος σοφιστῆς γεγραφῶς
ἐπιστολὰς καὶ ἄλλα τινὰ πρὸς Νόννον (Νῶλανόν conl.
Schenkl.).**)*

*) WBrandes, Zur handschriftlichen Ueberlieferung des Auso-
nius: Fleckeisens Jahrbücher für class. Philol. 1881, 59—79;
Zu Paulinus von Pella: Z. f. österr. Gymn. 1880 (31) 248 1881
(32) 321 sqq. EBöcking, Moselgedichte des Decimus Magnus
Ausonius und Venantius Hon. Clem. Fortunatianus lat. u. deutsch
(= Jahrb. d. V. f. Alterthumsfreunde im Rheinlande VII 2) Bonn
1845. D. Magni Ausonii opuscula rec. CSchenkl, Berol. 1883
prooem. I de Ausonii uita Q. Aurelii Symmachi quae super-
sunt ed. OSeeck. Berol. 1883 (prooem. IV de Symmachi uita.
V Chronologia et prosopographia Symmachiana: p. LXXV—
LXXXIII de Ausonio). ABuse, Paulin von Nola und seine Zeit.
Regensburg 1856. II tomi. HRichter, Das weströmische Reich
besonders unter den Kaisern Gratian, Valentinian II. und Maxi-
mus (375—388). Berlin 1865. AEbert, Geschichte der christlich-
lateinischen Literatur I 283 sqq. — Ex his libris, imprimis
Schenkelii et Seeckii, non raro uerba integra transcripsi.

***) Ausonius nomen semel occurrit in CIL III 1 n. 4211:
L. SEPT. AVSONIO, saepius in nummis Merouingicis: cf. Anatole
de Barthélemy in Bibliothèque de l'Ecole des chartes 1882
p. 287. ex libro „(Fougères et Combrouse) Monétaires des rois
mérovingiens“, Paris 1843 tab. 25, 11 hanc inscriptionem mihi
indicauit AdeSallet: GEMELIACO || AVSONIS MOU (i. monetarius).
de aliis Ausoniis uid. Ueberl. p. 318.

267 Arborius, Ausonii paternus auus, eiusque pater proscripti „regnum cum Victorinus haberet ductor et in Tetricos recidit imperium“. (Par. 4, 8 cf. Eutrop. VIII 9. 10 Tetricus apud Burdigalam purpuram sumpsit (a. 272). Trebell. Poll. XXX tyr. 6 et 24): puto inter has ipsas turbas cum pater exulare cogeretur, filium esse natum, qui post in Tarbella ciuitate matrimonio secum iunxit Aemiliam Corinthiam Mauram.

288, 290 natus est Iulius Ausonius Cossione Vasatum, D. Magni Ausonii pater, medicus Burdigalensis, utrique curiae et Romanae et Burdigalensi honoris causa adscriptus. (Praef. I 13. Epiced. 1. 5. Par. 1, 13. Marcellus Burdigalensis in epistula praefixa libro de re medica: „Nec solum ueteres medicinae artis auctores latino duntaxat sermone perscriptos, cui rei operam uterque Plinius et Apuleius et Celsus et Apollinaris ac Designatianus aliique nonnulli etiam proximo tempore illustres honoribus uiri, ciues ac maiores nostri, Sibirius, Eutropius atque Ausonius commodarunt, lectione scrutatus sum“ — et cap. 25 p. 172: „Ausonius medicus“. In palatium uocatum eum fuisse Scaliger putabat.)

c. 308 Iulius Ausonius in matrimonium ducit Aemiliam Aeoniam, Arborii filiam (Par. 2. Epiced. 37 coniugium per lustra nonem . . . unum habui . . gnatos quattuor edidimus).

c. 309 nascitur filiola Aemilia Melania (quae lactans obiit, Epiced. 39; uno consule maior fratre, Par. 29, 4).

c. 310 DECIMVS MAGNVS AVSONIVS (haec nomina libri PGB suppeditant, uid. notas ad p. 17. 144. 154. 169. 282. 118) nascitur Burdigalae (Par. 29, 4. Epiced. 41: maximus).

Praeceptores primae pueritiae is habuit Maerinum (Prof. 10, 11), porro Graecos grammaticos Romulum et Corinthium (Prof. 8, 10). plurimum uero debebat Magno Arborio auunculo, cui primis annis traditus placuit (Par. 3, 19. Par. 16; inprimis cf. Par. 3, 8: mihi qui fueris quod pater et genetrix; qui me lactantem puerum iuuenemque uirumque artibus ornasti). inter condiscipulos erat Luciolus, post magister et conlega Ausonii (Prof. 3, 1). Leontius (Prof. 7, 13:

socius iuuentae, pluribus quamvis cumulatus annis)
Leontique frater Iucundus (Prof. 9, 3: amice, sodalis).

c. 320 Ausonius Tolosam abiit ad Aemilium Magnum
Arborem, cui ea in urbe domus erat et schola
(Prof. 16. Par. 3, 11. Vrb. 98: altricem nostri Tolosam).

326 Hieronymus ad u. 2340: Nazarius rhetor in-
signis habetur (cf. Prof. 14, 9. Hieron. ad a. 2352 = 338.
Nazarii Paneg. Constantino dictus a. 321).

326 Crispum et Licinium sororis filium Caesares Con-
stantinus interfecit (Eutrop. X 6. Hieron. ad a. 2341.
Oros. VII 28, 26).

c. 326 Constantini fratres (Anaballianus Dalmatii pater,
Constantius, Constans) Tolosae uersantur exilii
specie (Prof. 16, 11): inde principum amicitiae con-
tiggerunt Arboreo Constantinopolimque fama eius
peruenit. mox

c. 328 ipse eo uocatus (nimirum quo tempore Byzan-
tium omnibus undique conuocatis decoribus orna-
batur a Constantino) unum ex Constantini filiis
(non Constantem, qui natus a. 320 Caesar est dictus a. 333,
sed Constantinum n. 316 uel Constantium, qui n. 317
Caesar est dictus a. 324 d. 8 Nou.) instituit, sed post
breue tempus ibi decessit (Par. 3, 15 hinc tenuit
Europam fama crescente petito Constantinopolis rhetore
te uiguit. Prof. 16, 15 illic diues opum doctoque ibi
Caesare honorus occumbis. cf. Gratiar. act. 31: Nolo Con-
stantini temporum taxare collegas: Caesares docebantur.
Prof. 16, 17 in patriam sedem principis Augusti (Con-
stantini) restituit pietas. Par. 4, 25 per trina decennia
fletus a patre).

Propter auunculi discessum Burdigalam cum redi-
isset Ausonius (uir Par. 3, 9), rhetoricis studiis
inprimis se dedisse uidetur, clarissimorumque eo
tempore rhetorum disciplina utebatur: Mineruii
(Prof. 1, 11. 25. 38), quem postea, cum Romae degeret,
Symmachus quoque audiuit (Ep. VIII 88, 3), Al-
cimi (Prof. 2, 28) etiamque ut uidetur Delphidii
(Prof. 5), cuius patrem clariorem filio, proximo

aeuo qui floruerat, senem uidit iuuenis (Prof. 4, 4); denique Lucioli condiscipuli postque conlegae (Prof. 3, 1).

His annis et qui secuti sunt familiaritate gaudebat Citarium Syracusauum, grammatici Graeci (Prof. 13), Dynamium rhetoris (Prof. 23, 12), Nepotiani multo quidem maioris (Prof. 15, 4. 14: medella nostri pectoris . . . sodalis et conuictor, hospes . . . mentis agitator meae). Arborium in locum Staphylium rhetor successerat apud Ausonium (Prof. 20, 5 tu mihi quod genitor, quod auunculus, unus utrumque, alter ut Ausonius, alter ut Arborius).

c. a. 334 tandem ipse apud Burdigalenses grammaticae munus adit (Praef. I 22 multis conlatus sed non subditus). Haud dubie hoc ipso tempore Attusiam Lucanam Sabinam in matrimonium duxit, cuius pater Attusius Lucanus Talisius Burdigalensis paulo ante erat mortuus (Par. 8, 11 optabas tu me generum florente iuuenta: optare hoc tantum, non et habere datum).

c. a. 335 Ausonius filius, quem peperit Sabina, puerulus obit (Par. 10). duo postea liberos procreauit Hesperium incertique nominis filiam.

Aliquot annis post rhetoricae munus Ausonio defertur a ciuibus. in grammatico munere ei successit Acilius Glabrio (Prof. 24, 5 quondam puero conpar mihi, discipulus mox, meque dehinc facto rhetore grammaticus), cum obisset Herculanius sororis filius, quem et discipulum et conlegam habuerat (Prof. 11, 1. 3: profectus gremio de nostro et schola . . . particeps scholae et cathedrae paene successor meae. cf. Par. 17). praeter Acilium et Herculanium alumnos habebat Paulinum et Tetradium, postea Iculismensem praeceptorem (Ep. XI 17. 22). forenses quoque causas quamquam raro suscepit (Praef. I 17 nec fora non celebrata mihi, sed cura docendi cultior. Ep. VIII 28 ἐν τῇ φόρῳ causaῖς τῇ καὶ ingrῆταισι cathedραῖς).

c. a. 335 Epistula XVIII ad patrem de suscepto filio. Epistula de ostreis et musculis, quam postea

Theoni misit (Ep. XV praef.: inuenta epistula uetere, quam de ostreis et musculis adfectata obscuritate condideram, quae adulescens temere fuderam, iam senior retractauit).

338 Hieronymus ad a. 2352: Pater rhetor Romae gloriosissime docet (cf. Prof. 4 et 5. Hieron. ad Hedybiam ep. 150: maiores tui Paterius atque Delphidius, quorum alter antequam ego nascerer, rhetoricam Romae docuit, alter me iam adulescentulo omnes Gallias prosa uersuque suo inlustrauit ingenio).

ante a. 343 epigrammata ad Sabinam 39, 40(?), 53 —55 et quibus Laidas et Glyceras celebrauit (e. g. 38 et 65 de Laide).

c. a. 343 ex. obiit Sabina duodetriginta annos nata (Par. 9, 25: quae modo septenos quater inpletura Decembres liquisti natos, pignera nostra, duos. 9, 8: perque nouem caelebs te fleo olympiadas).

Exuperius rhetor Narbone docet Dalmatii (ob. a. 351, cf. Eutrop. X 9) filios (Prof. 17, 9 sqq. tum pueros metam prope puberis aevi, Caesareum qui mox indepti nomen —).

353 nascitur Pontius Paulinus, postea Ausonii discipulus.

355 Hieronymus ad a. 2369: Mineruius Burdigalensis rhetor Romae florentissime docet (cf. Prof. 1).

c. 357 Arborius maternus auus Ausonii moritur nonagenarius, postquam per trina decennia filium defleuit (Par. 4).

357 Hieronymus ad a. 2371: Alcimus et Delphidius rhetores in Aquitania florentissime docent (cf. Prof. 2 et 5. Sidon. ep. V 10. VIII 11. Hieron. ep. 150 ad Hedybiam [uid. supra ad a. 338]. Ammian. XVIII 1, 4. uid. infra ad a. 363 et 383).

359 Gratianus (nomine auum referens: Cento 9. Ammian. XXX 7, 2. Epitom. 45, 2) nascitur Sirmii (Hieron. ad 2375. Epitom. 47).

363 Iulianus imperator IIII Fl. Sallustius coss.; eorum consulatum Alcimus rhetor libris suis celebrauit (Prof. 2, 21).

- 364 post 15 Febr. Iouianus imperator moritur.
Febr. 26. Valentinianus (I) imperator, Valens Augustus (Ammian. XXVI 1 sqq. Epitom. 45). de seueritate nimia imperatoris uid. Ammian. XXVIII 3, 2. XXX 8. Epitom. 45, 6. Hieron. ad a. 2381. Auson. Grat. Act. 2 et 71 sq.
- c. 364 paulo post Ausonius triginta per annos docendi munere functus (Praef. I 23) non propter carminum famam, quae nulla ante hoc tempus emiserat, sed ut scholae Burdigalensis celeberrimus praeceptor, a Valentiniano in palatium Treuerense uocatur, ut Gratianum grammatica, mox etiam rhetorica institueret (Praef. I 26).
- Valentinianus inter religionum diuersitates mediis stetit nec quemquam inquietauit. Ammian. XXX 9, 5 cf. Zosimus III 3.
- ante a. 364 Burdigalae scripta uidentur ea epigrammata quibus Ausonius inludit grammaticis et rhetoribus, e. g. ep. 6—13, 60 et 61. ep. 34 ad Gallam ante natam Gratiani sororem cognominem scripsisse eum consentaneum.
- 366 Gratianus consul I.
- ante a. 367 Ephemeris Burdigalae scripta, quo tempore Paulinum instituebat, qui postea Orationem in Ephemeride positam imitatus est; palatii nulla in Ephemeride mentio.
- 367 24 Aug. Gratianus Augustus declaratur (Ammian. XXVII 6, 16. Epitom. 45. Zosim. III 12. Hieron. ad a. 2383).
- a. 368 ad festum paschale: uersus Paschales, in quibus multa, quae in Oratione supra commemorata scripserat, eisdem uerbis repetiuit; eodemque tempore nescio an luserit orationem rhopalicis uersibus scriptam (cf. Pasch. 25 geminum sator Augustorum qui fratrem natumque . . .).
- 368—374 Ambrosius (Treueris natus c. a. 340, posito in administratione praefecturae Galliarum patre) professus in auditorio praefecturae praetorii ita

splendide causas perorauit, ut eligeretur a uiro ill. Probo tunc praef. praet. ad consilium tribuendum. post haec consularitatis suscepit insignia, ut regeret Liguriam Aemilianque prouincias uenitque Mediolanum (Paulini uita Ambrosii c. 3 et 5).

368 et 369 Ausonius Valentinianum et Gratianum, etiamtum proeliorum inpatientem ac laborum, comitatur in expeditione Alamannica (Cento pr. 20. Griph. pr. 12. Mos. 422. Bissula III 4).

368 Alamanni uincuntur ad Solicinium et Lupodunum (Mos. 422 sqq. ep. 28 et 31. Ammian. XXVII 10, 8 XXX 7, 7).

368 369 Valentinianus Rhenum amnem a Raetiarum exordio ad usque fretalem oceanum magnis molibus communiebat; Nicri meatum aliorum uertit, trans Rhenum in monte Piri munimentum extruxit (Ammian. XXVIII 2, 1 sqq. XXX 7, 6. Symmachi laudatio Valentiniani II 4).

369 Febr. Symmachus legatus ad comitatum in Galliam uenit (Auson. ad Symm. infra Ep. II 29 dum in comitatu degimus ambo aeuo dispari, ubi tu ueteris militiae praemia tiro meruisti, ego tirocinium iam ueteranus exercui).

25 Febr. Symmachus panegyricos recitauit Valentiniano et Gratiano. Treueris is saepe in mensis Ausonii uersatur (Symm. ep. infra p. 142, 30. cf. Griph. pr. 20 super mensam meam). ad Ausonium pertinent laudes, quas Symmachus Gratiano tribuit (Symm. laud. Grat. § 7).

368 epp. 28 et 31 „ad Danuuium“ iussu imperatoris uictoriam ab Alamannis reportatam celebrat Ausonius (cf. Mos. 424 fontem . . . ignotum Histri).

circa idem tempus in expeditione militari Cento scriptus iussu Valentiniani, imperatori et Gratiano Augusto adscriptus (Cento pr. 12), post imperatoris obitum ad Paulum missus; item in expeditione militari Griphus (pr. 20) postea Symmacho missus, atque etiam Vir bonus (cf. u. 10 cum Centonis pr. 59).

370 Kal. Ian. Symmachi laudatio in Valentinianum seniore[m] Augustum altera. paulo post Symmachus in patriam redit.

„Valentinianus omni pudicitiae cultu domi castus et foris, nullo contagio conscientiae uiolatus obsceneae, nihil incestum hancque ob causam . . . petulantiam frenarat aulae regalis“ (Ammian. XXX 9, 2).

„Valentinianus amator munditiarum laetusque non profusis epulis sed excultis“ (Ammian. XXX 9, 4). imperator ipse carmina et faciebat et recitabat (uid. Cento pr. 12).

c. a. 370 Bissula (u. 20 bellica praeda), quam postea ad Paulum misit una cum Centone.

c. 370 Ausonius comes (Praef. I 35. Grat. Act. 11: tot gradus nomine comitis propter tua incrementa congesti. cf. Epitom. 47, 4. 5: fuit autem Gratianus litteris haud mediocriter institutus: carmen facere, ornate loqui, explicare controuersias rhetorum more. Grat. act. 68 sqq. ep. 26).

370 Burgundios excitat imperator in Alamannorum perniciem. Alamannos per Rhaetias adgreditur Theodosius (Ammian. XXVIII 5, 15).

a. 370 et 371 Mosella Treueris scriptus (cf. u. 422 sqq., u. 450 Augustus pater et nati; u. 408 sqq. Probus significatur). quem laudat Symmachus ep. I 14 („uolitat tuus Mosella per manus sinusque multorum“)*.

eodem tempore Ep. XIII et XV ad Theonem scriptas docent descriptiones, piscium enumeratio (XIII 60 sqq. ex Mosella 87, XV 42 ex Mos. 74 repetitae; Treueris scriptas probant XIII 1—3. cf. XV pr. 6: quae adulescens temere fuderam, iam senior retractaui. XV 50—54 = XIII 74—77).

Alia multa per hos annos opera agitabat Ausonius,

*) uiam quam persequitur poeta ita indicat Tabula Pentingeriana: „Aũg. Tresuirorum VIII Noniomag^o. X.—X. Belgium VIII. Dumno. XVI. Bingium. XII. Mogontiaco VIII.“ Antonini Itin. 371 W.: „Confluentibus Vinco mpm XXVI Noniomago mpm XXXVII Treueros mpm XIII.“

quae aut multo post, aut numquam absoluit: Mos. 403 sq. Professorum Burdigalensium recensum indicant, 453 sqq. 399 sqq. descriptionem urbium sitarum ad Mosellam laudemque uirorum in eis celebrium.

Iam hoc tempore Valentinianus spem consulatus accipiendi fecerat Ausonio (Mos. 449—452 Burdigalam cum me in patriam nidumque senectae Augustus pater et nati . . . fascibus Ausoniis decoratum et honore curuli mittent emeritae post munera disciplinae).

Pedestria uolumina Ausonium ante Mosellam edidisse non recte conligitur ex Symmachi ep. I 14 (uid. supra p. VI not.).

368—375 Sextus Petronius Probus, Petronii Probiani nepos, praef. praet. Ital. Illyr. Afr., Sirmii plerumque residebat (Ammian. XXVIII 1, 31. XXVIII 6, 9. XXX 3, 1. 5, 11 cf. XXVII 11, 1 sq.: Seeck CII sq.).

371 S. Petronius Probus consul cum Gratiano II.

371 Valentinianus filius nascitur.

De Alamannica huius anni expeditione uid. Ammian. XXVIII 4, 2 sqq.

371 Ep. XII ad Probum (u. 20 praefectum eundem et consulem. 22 collega Augusti consulis. cf. 16 tribus eris. 77 et 96 sqq.).

c. 372 Ausonius, primus Ausonii nepos ex filia, nascitur (cf. Protrept. et Genethl.).

paulo post obiit nepotuli pater Val. Latinus Euromius, patronus fisci, praeses Dalmatiae (Par. 14, 9 sq.; u. 4: lactantis nati uix bene note pater). Gratiano puero scripta uidentur ep. 27 de fera, et 30 de leone interfectis a Gratiano, porro epitaph. 33 „iussu Augusti equo admirabili“ (cf. Ammian. XXXI 10, 19: ut ille (Commodus) ita hic quoque intra saepta, quae appellant uiuaria, sagittarum pulsibus crebris dentatas conficiens bestias. Epitom. 47, 5: nil aliud die noctuque agere quam spiculis meditari summaeque uoluptatis diuinaeque artis credere ferire destinata. cf. Grat. Act. 64 sq. Cedrenus p. 259: ἐπὶ τοιοῦτον εὐστόχως ἐτόξευσεν ὡς λέγειν τινὰς τὰ Γρατιανοῦ βέλη φρένας ἔχειν).

374 Gratianus consul III (Ammian. XXX 3, 1).

Valentinianus post vastatos aliquot Alamanniae pagos munimentum aedificat prope Basiliam; mox pacem concludit cum Macriano rege (Ammian. XXX 3, 1). Gratianus uxorem ducit Constantii filiam (cf. Ammian. XXVIII 6, 7).

Probum incitato odio petebat imperator (Ammian. XXX 5, 4 sqq.).

Ambrosius episcopus Mediolanensis creatus (Hieron. ad a. 2390. Paulini uita Ambrosii c. 9).

375 ante m. Dec. usque ad a. 378 Ausonius quaestor sacri palatii (Grat. Act. 11 ex tuo merito te ac patre principibus quaestura communis. 83 quaestorem tuum. Prot rept. 90 quaestor Augustis patri natoque. Ep. XIII ad Vrsulum. Symmachi ep. I 23. Praef. I 35).

375 XV Kl. Dec. Valentinianus imperator Bregetione in Pannonia obiit (Ammian. XXX 6, 3 sqq.).

Valentinianus puer tum quadrimus Augustus Orientis nuncupatur, cum Iustina matre degens tunc in uilla quam Murocinctam appellant (Ammian. XXX 10, 4. Hieron. ad a. 2391. Ambrosii consolatio Valent. c. 59. Epitom. 45).

gestorum ignarus etiam tum Gratianus agebat apud Treueros (Ammian. XXX 10, 1).

Iulius Ausonius pater honoraria praefectura Illyrici ornatus (Epiced. 52).

376—380 „per hoc quadriennium omnes summi per occidentem magistratus unius familiae quasi patrimonium erant. nec minus legum eodem tempore latarum argumenta Ausonii ingenium produunt“. cf. Cod. Theodos. XIII 3, 11 I 16, 13 XVI, 19 XIII 3, 12. adde I 15, 7 VIII 1, 13. 6, 1. 2. 19, 4. 35, 2. 3: Seeck. LXXVIII.

„Ausonii amicitiam Symmachorum familia sensit.“ Seeck LII.

inter 376 et 380 scriptae sunt commendaticiae epp. Symmachi ad Ausonium (I 17. 29. 30. 36. 40. 41. 43) et ex ceteris 24? 28. 33. 34. 35. 37—39. eisdem annis pleraeque Symmachi ad Hesperium epp. (I 75—88).

- 376 Gratiani leges de publicis praeceptoribus uocandis (Cod. Theodos. XIII 3, 11 d. 23. Mai.)*) et de seruandis in urbe ueteribus operibus (Cod. Theodos. XV 1, 19)**).
- 377, ante 378 Kl. Ian. Ansonii quaestoris ad Vrsulum grammaticum Treuerorum, Harmonii collegam, ep. XIII.
- 376 Hesperius proconsul Africae (Epiced. 45. Cod. Theodos. XV 7, 3; XVI 5, 4; I 32, 2. cf. CIL VIII 5423 . . . mius Hesperius). Flauianus commendante Symmacho euectus (Ammian. XXVIII 6, 28 ad Hesperium proconsulem et Flauianum uicarium sunt missi, quorum aequitas auctoritate nixa iustissima . . . cognouit).
- 376 Kl. Ian. Symmachi ad Auson. ep. I 13: Gratiani orationem in senatu lectam laudat.

*) Cod. Theodos. XIII 3, 11: Impp. Valens Gratianus et Valentinianus AAA. Antonio Pf. P. Galliarum. Per omnem dioecesim commissam magnificentiae tuae frequentissimis in ciuitatibus, quae pollent et eminent claritudine, praeceptorum optimi quique erudiendae praesideant inuentati, rhetores loquimur et grammaticos Atticae Romanaeque doctrinae. Quorum oratoribus uiginti quattuor annonarum e fisco emolumenta donentur, grammaticis Latino uel Graeco duodecim annonarum deductior paullo numerus ex more praestetur; ut singulis urbibus, quae metropoles nuncupantur, nobilium professorum electio celebretur, nec uero iudicemus, liberum ut sit cuique ciuitati suos doctores et magistros placito sibi inuare compendio. Treuirorum uel clarissimae ciuitati uberius aliquid putauimus deferendum, rhetori ut triginta, item uiginti grammatico Latino, Graeco etiam, si qui dignus reperiri potuerit, duodecim praebeantur annonae. Dat. X Kal. Iun. Valente V. et Valentiniano AA. Coss. (376).

***) Cod. Theodos. XV 1, 19: Imppp. Valens Gratianus et Valentinianus AAA ad Senatum. Post alia: Nemo praefectorum urbis aliorumue iudicum, quos potestas in excelso locat, opus aliquod nouum in urbe Roma inclita molitur, sed excolendis ueteribus intendat animum. Nouum quoque opus qui uolet in urbe moliri, sua pecunia, suis operibus absoluat, non contractis ueteribus emolumentis, non effosis nobilium operum substruccionibus, non rediuisis de publico saxis, non marmorum frustis spoliatarum aedium deformatione conuulsis. Lecta in senatu, Valente V. et Valentiniano AA Coss. (376).

- 376 Symmachus Gratiano Ausonium laudat nomine non addito (ep. X 2, 5): „facundia res esse coepit imperii; nam Musis in palatio loca lautia tu dedisti.“
- 377 Gratianus consul IIII.
- 377 Thalassius (postea Ausonii gener) uicarius Macedoniae (Symm. ep. I 25 cf. Paulini Eucharist. 24 sqq.). eius filius ex priore coniuge (unde praedia illa auita et materna in Epiro et Achaia sita contigisse Paulino suspicor, de quibus loquitur in Eucharist. uu. 273 et 414 sq.) Paulinus, carminis Eucharistici qui est auctor, Pellae natus aut a. 376 ex. aut 377.
- 377—380 Hesperius praefectus praetorio Italiae Illyrici Africae (Cod. Theodos. I 15, 8 d. 21. Ian. 377, VIII 5, 34 d. 27 Febr. uid. ad a. 378).
- 376 aut 377 Symmachi ad Ausonium ep. I 16 („fratris mei Hesperii honore exulto“). Lentienses Alamannicus populus tractibus Raetiarum confinis Romana conlimitia temptant (Amnian. XXXI 10, 2).
- 378 in. Ausonius quaesturam deposuit. igitur ante hunc annum scripta est Symmachi ad Auson. ep. I 23 („quaestor es“)
- 378 in. — 379 aest. Thalassius, Ausonii gener, proconsul Africae (Cod. Theodos. XI 36, 23—25. XI 30, 37. Paulini Eucharist. 31 sqq. Epiced. 45: huius ego et natum et generum pro consule uidi).
- 378 Ausonius praefectus Galliarum (inter 12. Jan. et 20. Apr. 378, cf. Cod. Theodos. VIII 5, 35). mox Galliae cum Italia coniunctae sunt ita, ut praefecturam unam Occidentis efficerent imperio collegiali a patre filioque administrandam (factum hoc inter Aug. 378 et 5. Jul. 379 cf. Cod. Theodos. XIII, 1, 11. — Grat. Act. 40 uoces omnium Galliarum, quarum praefecto hanc honorificentiam (consulatum sc.) detulisti. ibid. 7: ad praefecturae collegium filius cum patre coniunctus. cf. 11 et 83. Praef. I 36. Epiced. 42 praefectus Gallis et Libyae et Latio. Protrept. 91 praefecturam duplicem. Cod. Theodos. X 20, 10). Ausonius eum honorem de-

posuit 379 inter Sept. et 3. Dec. statimque uetus inter Gallias Italiasque diuisio restituta est: Italiae praefectura Hesperio mansit, Galliis praepositus est Siburius (Cod. Theodos. XI 16, 12 — XI 13, 7. — De Hesperio cf. Cod. Theodos. VII 18, 2. XIII 1, 11 et 5, 15. VIII 18, 6. XVI 5, 5. VI 30, 4. *uid.* ad a. 377—380).

378 in. Symmachi ad Ausonium Ep. I 18 (honorem tuum . . iam dudum nihil tribuis quod legamus. totum me, inquires, emancipauit sibi cura praetorii).

378/379 eiusdem ad eundem Ep. I 26 (uiro in specula honorum locato).

378 uel 379 eiusdem ad eundem Ep. I 15: Palladium rhetorem commendat, qui c. a. 379 in comitatum accitus (Symm. ep. III 50 I 94), a. 381 comes sacrarum largitionum in aula Theodosii (*uid.* Symmachi ad ipsum Palladium ep. VIII 1 et Cod. Theodos.), a. 382 magister officiorum (cod. Theodos.) creatus est.

378 Julius Ausonius pater obiit nonagenarius (Epiced. 61 sqq. nonaginta annos exegi. Par. 1, 4 sqq. undecies binas uixi olympiadas).

378 uel 379 Epicedion in patrem (pr. 13: imagini ipsius hi uersus subscripti sunt. 42 praefectus Gallis et Libyae et Latio. 45 huius ego et natum et generum pro consule uidi [Hesperii praefecturam non breuitatis nec metri gratia omisisse poetam putauerim, sed quod ille, cum pater haec scriberet, non praefectus sed tamquam uicarius praefecti esset]: consul ut ipse foret, spes mihi certa fuit).

378 Alamanni ab Gratiano deuicti pugna ad Argentariam (Ammian. XXXI 10, 8. Epitom. 47, 2. Oros. VII 33, 8 ex Hieronymo ad a. 2395). pacatus uno in anno Danuuii limes et Rheni (Grat. Act. 7). Gratianus Valenti patruo auxilium laturus Sirmium proficiscitur et ad Martis castra (Ammian. XXXI 11, 6).

378 ex. ep. 29 „Valentiniano iuniori in signum marmoreum“ (u. 2: cum Augustus frater remcauerit; aureus esto).

Valentis ad Hadrianopolin uicti interitus (Ammian. XXXI 13. Oros. VII 33, 13 sqq. ex Hieron. ad a. 2395).

- 377/378 Pontii Paulini pater obiit (de coniunctione parentum Ausonii et Paulini uid. Ep. XXVII 10 et 106, XXIII 14).
- 378 Pontius Paulinus Ausonio suffragante consul suffectus Valentis in locum. ante Ausonium is poeticam laudem nactus erat (Ep. XXIII 3 sqq. Paulini Nat. 13, 395 bis terni fasces. Auson. Ep. XXVIII 34 primus largitor honorum XXV 25 honoris auctor).
- 378, 379 Theodosius Sarmatas uincit (Prec. cons. des. 36 sqq. Pacatus paneg. 10, 2. inde Gratianus „Sarmaticus“: Grat. Act. 8 Themist. or. XIII 182 c.).
- 378 post m. Aug. Gratianus Sirmium uenit ibique cum ageret, consulatum in Ausonium contulit (Grat. Act. 42).
- 379 d. 19. Jan. Theodosius Augustus Orientis declaratur apud Sirmium (Oros. VII 34, 2. Epitom. 47, 3. 48, 1).
- 379 Ausonius (septuaginta fere annos natus) et Q. Clodius Hermogenianus Olybrius consules (cf. Protrept. 93: fastis meis praelatus).
- 378 ex. (antequam fasces sumpserunt consules) Symmachi ad Auson. epp. I 22. 20. 19.
- 379 prid. Kl. Ian. et Kl. Ian. Precationes consulis Ausonii.
ep. 26 de Gratiano Augusto bellandi fandique potente (cf. Prec. cons. des. 34 sqq. et ep. 26, 1. 7. 8.).
eodem tempore, ut uidetur, eclogae de mensibus al. post initium consulatus Symmachi ep. ad Auson. I 21
- 379 aest. Symmachi ad Auson. ep. I 25 (infra Ep. III), ubi agit de Thalassio Ausonii genere („habes uirum dignum te et per te familia consulari“).
- 379 m. Aug. uel primis Septembr. diebus: Gratiarum actio ad Gratianum, habita in consistorio principis (§ 2 et 45), cum Gallias ille iam ingressus erat (§ 82), sed nondum peruenerat Treueros (§ 34. Treueris autem Gratianus iam erat d. 14 Sept. cf. Cod. Theodos. XIII 3, 12), nondum designatis nouis consulibus (§ 25 et 83)*.

*) hanc orationem numquam uidetur ipse edidisse Ausonius; nam Drepanius uel quisquis ille est Gallus homo, qui

379 Gratiani iter „ab usque Thracia per totum latus Illyrici Venetiam Liguriamque et Galliam ueterem, insuperabilia Raetiae, Rheni uadosa, Sequanorum inuia, porrecta Germaniae“* (Gr. Act. 82. Prec. cons. des. 39: iam uenit Augustus, nostros ut comat honores). eo in itinere Mediolani Ambrosium suum conuenit summo erga Augustos (Gratianum, Valentinianum, Theodosium) studio incensum (cf. Gratiani ad Ambrosium epistula Ambrosiique ad imperatorem. circa hoc tempus Ambrosii de fide libri hortante Gratiano scripti sunt).

379 autumno Ausonius praeturam abdicat (uid. ad a. 378).

379 autumno, postquam praefecturam deposuerat Ausonius: Symmachi ad Auson. ep. I 27 (litteras, quales nunc mihi facultas tua promittit). eodem anno ut uideatur Symm. ep. I 42?

panegyricos imperatorum conlegit (Drepanium suspicor, cuius oratio summum quod sibi illius aetatis homines proponebant ad imitandum exemplum, Plinii laudationem statim sequatur in libris, quamquam est nouissima) hanc Gratiani laudationem ab amico, laudatissimo uiro, factam uix spreisset.

*) Ex itinerariis, ut Gratiani laus melius intellegatur, pauca adscribam: Itinerarium a Bordigala Hierusalem usque a. 333 scr. (Itinera Hierosolymitana ed. Tobler et Molinier t. I Genuae 1879 p. 7. 8): „fit a Mediolano Aquileiam usque millia CCLI, mutationes XXIII, mansiones VIII. fit ab Aquileia Sirmium usque millia CCCXII, mansiones XVII, mutationes XXXVIII.“ Itinerarium prouinciarum Antonini Aug. 123 W. (p. 57 ed. Partbey et Pinder): „Ab Vrbe Mediolano mpm CCCXXXIII, inde Aquileia mpm CCLXX, inde Sirmio mpm CCCCI.“ — describitur iter a Mediolano per Alpes Graias Argentoratum in Antonini Itin. p. 346 W., a Mediolano per Alpes Penninas Mogontiacum p. 350 W.; a Treueris Argentoratum p. 374 W. — Itin. prou. Antonini 231 W.: „Item de Pannoniis in Gallias per mediterranea loca id est a Sirmi per Sopianas Treueros usque. | A Sirmi Lauriaco mpm CCCXXXVII | Augusta Vindelicum mpm CCXVI | ad Fines mpm CXXXVI | ad Treueros (leugas) mpm CCXXI.“

379 Pontius Paulinus ex Campania in Hispaniam reuersus Therasiam ducit, post Hebromagi habitat.

c. 379 Paulini oratio (cf. u. 17) ad exemplum eius scripta, quae est in Ephemeride Ausoniana.

379 ex. Ausonius Burdigalae conmoratur paternae hereditatis gratia. ibi Paulinus, Pellaeus qui uulgo dicitur, Ausonii ex Thalassio nepos, auum uidit (Herediol. inscr.: cum de palatio post multos annos honoratissimus quippe iam consul redisset ad patriam. Paulini Eucharist. 43—49. 332. 248 sqq. 422).

379 ex. De herediolo.

379 Libri de Fastis cum carmine ad Hesperium et supputatione (I. II. 147. 148) (iterum postea Gregorio ex praef. missi uid. ad a. 383). Circa idem tempus Hesperio etiam Caesares XII ex Suetonio expressos misisse uidetur. quibus postea quominus ad sua usque tempora qui imperatores fuerant adderet, mors prohibuit.

379 Flavius Afranius Syagrius, ab Ausonio ut uidetur reuocatus, magister officiorum (a. 369 fuit notarius. Ammian. XXVIII 2, 5. 9. Cod. Theodos. VII 12, 2. Symmachi ad eum epp. I 94—107 annis 379—381 datae. uid. ad a. 380 et 381).

379 Aemilius Magnus Arborius, Ausonii ex sorore nepos, comes rerum priuatarum (Cod. Theodos. I 32, 4. Ambrosius de officio ministr. III 7, 46. 48. Epiced. 49 sq.).

379—380 Arborius praefectus urbi (Cod. Theodos. VI 35, 9. XIII 3, 16. Sulpic. Seuer. dial. III 10, 6. nit. Martini 19, 1 sq.).

Ausonius de senii molestiis conqueritur (Protrept. pr. 21 et u. 35).

post consulatum Ausonius cum iam sex et triginta annos coniuge esset orbata, Parentalia incohauit (uid. ad a. 343. Par. 4, 31: quaestor, praefectus, consul. 9, 8 per nouem te fleo olympiadas); sed postea demum cum Professorum Burdigalensium elogiis ad finem perducta edidit.

379/380 Protrepticus ad Ausonium nepotem.

inter 379 autumn. et 380 hiemem: Symmachi ad Ausonium, Ausonii ad Symmachum Ep. I 31 et 32 (31, 2 cum semel a te profectum carmen est, ius omne posuisti . . . certe aliquod didascalicum seu protrepticum nostro quoque nomini carmen adiudica. 31, 3 expende otium tuum. — Ausonii aliquot uerba ex ep. 32 desumpta Symmachus usurpat ep. III 6 paulo post Titiani fratris mortem a. 380 ex. scripta).

380 Gratianus consul V cum Theodosio.

post 380 Griphus Symmacho dedicatus (cf. ad a. 368. pr. 15: iste nugator libellus iam diu secreta quidem sed vulgi lectione laceratus perueniet tandem in manus tuas . . . in expeditione, quod tempus ut scis licentiae militaris est, super mensam facta est inuitatio etc.).

380—382 Syagrius Hesperio successit in praefectura praet. Italiae (Cod. Theodos. I 15, 10. XI 30, 38. VII 18, 4. VIII 5, 36. I 10, 1. VIII 7, 15. XII 1, 88. 89. XI 16, 14. Sidon. Apoll. ep. V 17. I 7. V 5. VII 12: Seeck CIX).

381 Syagrius consul (postea usque ad a. 392 priuatus fuit).

382 Gratianus Victoriae imaginem ex curia Romana remoueri iubet hortante Ambrosio.

382 et 383 Proculus Gregorius praefectus praet. Galliarum (Gregorius Syagrii uestigia pressit in honorum cursu; erat a. 377 praef. annonae: Cod. Theodos. XIII 3, 15 — Proculus Gregorius appellatur in inscr. Orell. 3327 — a. 378 et 379 quaestor sacri palatii; iam post Syagrii consulatum praef. praet. Galliarum, etiam a. 388, cf. Sulpic. Seueri chron. II 49, 2 „Gregorium praefectum“. decessit ante a. 400. cf. Symmachi ep. VII 88 „Gregorii“. Symmachi ad „Gregorium“ epp. III 17—22 ex annis 378—380).

382 Cupido Treueris ser. et ad Proculum Gregorium missus (2 Treueris . . . in triclinio Zoili fucata est pictura haec . . .). eidem cum praefectura fungeretur, priorem epigrammatum seriem adscripsit ep. 1—23 (cf. 1, 9: irascor Procule, cuius facundia tanta est, quantus honos; scripsit plurima, quae cohibet . . . huic ego, quod superest nobis ignobilis oti, deputo).

- 383 (postquam Gregorius praefecturam deposuit, sed ante Gratiani necem) Fastorum libros, quos opusculis inserturus esset, expleuit et „Proculo Gregorio ex praef.“ inscripsit, adiectis poematiis III et IIII (150 et 149), spem excitans fore ut ille ante absolutam quae suum consulatum sequeretur Olympiadem consul et ipse fieret (III 3 scire cupis qui sim? titulum, qui quartus ab imo est, quaere: leges nomen consulis Ausonii), id quod post Gratiani interitum tam certo spondere non potuisset.
- 383 Epicedion ad patrem olim scriptum, iam in opusculorum seriem relatum (pr. 12: imagini ipsius hi uersus subscripti sunt neque minus in opusculorum meorum seriem relati: hoc relegisse amo).
- 383 (ante 6 Kl. Sept.) prima opusculorum Ausonii conlectio cum praefationibus ad lectorem et ad Syagrium (Paef. I 30 dum nulli fuerit discipulus melior. 34 nam meus hic toto regnat in orbe suo. 37 consul collega posteriore fui. 40 tu (lector) ne temne quod ultro patronum *nostris* te paro *carminibus*. II 3 (Syagrio): *nostro* praefatus habebere *libro*).
- 383 Ydacio episcopo Hispano supplicante elicitur a Gratiano rescriptum, quo uniuersi haeretici excedere ecclesiis urbibus et extra omnes terras propelli iubebantur (Sulpic. Seuer. chron. II 47, 6).
in Gratiani aula per libidinem et potentiam paucorum cuncta uenalia (Sulpic. Seuer. chron. II 40, 3).
- 383 in. Priscillianus cum adseclis per Burdigalam iter facientes Romam, Euchrotiam Delphidii rhetoris coniugem cum Procula filia errori suo adiungunt (Sulpic. Seuer. chron. II 48, 3 cf. Prof. 5, 37 sq.). Britto (uel Britannius), episcopus Treuerensis, Ithacium Hispanum episcopum a Priscillianis expulsus recipit (Sulpic. Seuer. chron. II 49, 4).
nescio an de Siluio Brittone epigr. 107—112 ad Brittonem illum inludendum scripta sint (107, 1 qui carmina nostra lacescit. eundem Zoili nomine significari conicias ab Ausonio in Cupidiuis praefatione).

- 383 Maximus tyrannus intra Britannias sumpsit imperium, Treueros ingreditur uictor ibique degit (Sulpic. Seuer. chron. II 49, 5. 6).
- 383 8 Kl. Sept. Gratianus Augustus Lugduni interfectus, Valentinianus Italia expulsus (Oros. VII 34, 10. Epitom. 47, 7. Ambrosius in Psalm. LXI^c 17—26, eiusdem epist. ad Valentinianum (ed. Venet. III 945) et Consolatio de obitu Valentiniani c. 79 et 80).
Ausonius tyrannicis temporibus Treueris erat cum filio Hesperio, qui longius iter ingrediens Burdigalam patrem solum, quamuis coetu celebratum amico, maestumque relinquit (Ep. XX inser. et u. 7. u. 19: totusque mihi sic annus abibit, restituant donec tua me tibi fata parentem = donec ego quoque Burdigalam ueniam?).
- 383 (temporibus tyrannicis, iam deuicto sed incertum utrum uiuo an occiso Gratiano): epistula XX ad filium, qui ad patriam erat profectus. (minus recte post hoc tempus nullam Hesperii memoriam reperiri dixerunt; nam ep. XVIII ad Hesperium cum deliciis missa et ep. XXV ad Paulinum, cuius in praef. 29 filii nomen legitur („ita se et Hesperium saluum habeam“) non dubium quin ex otio Burdigalensi scriptae sint.)
- 385 Hesperius u. i. comes (Symmach. ep. X 23.) Ausonii ex Hesperio filio nepos, ut uidetur (quod Souchay ad Auson. Ep. XX dicit de patre, pariter possit ad filium pertinere). huius uel filius uel nepos fuisse potest is Hesperius, de quo decretum proconsulis Achaiae CIL III 568 loquitur.
- 385 Priscillianus cum sociis capitis damnatus, Euchrotia quoque gladio perempta (Sulpic. Seuer. chron. II 51, 2 sq. dial. III 11 sqq. Pacati paneg. 29. Prof. 5, 37 sq.). paulo post 385 Professorum Burdigalensium commemoratio (5, 37 Euchrotiae poena memoratur). his non multo post subiunxit Epitaphia heroum Troicorum 1—26 (nam quae secuntur epit. 27—35 postea siue ab ipso siue ab heredibus adiecta uidentur, ut epit. 33 (255) multo ante aut conditum ab ipso Ausonio aut, quod propius a uero uidetur, ex Graeco conuersum).
- 386 381 Sept. Genethliacos ad nepotem (Idibus Septembr. is XV^{um} annum absoluerat: 20 sexta tibi haec

primo remeat trieteris ab anno, Septembres notis referens natalibus Idus. 15 deposito prope conclamatus in aeuo).

388 d. 27 Aug. Theodosius Maximum deuicit, Aquileiae inclusum supplicio dedit (Oros. VII 35, 2 sq. Epitom. 48, 6. Pacati paneg. 45. Sulpic. Seuer. uita Martini 20, 9. Vrb. 67 sqq.).

post Maximi obitum Ausonius publicis negotiis positus aliquot per annos otio litteris dicato fruebatur Burdigalae aut in ipsa urbe aut in praediis suis aut amoenis, quae prope patriam erant, regionibus, gaudebatque doctorum amicorum commercio, cum Paulini, qui usque ad a. 389 in Hebromagi degebat, tum Theonis, Axii Pauli, Tetradii. (Tres diuersi anni solis epistolis III VI et VIII significantur, quibus Paulum Santonos inuitat, et prima quidem ante pascha, cuius sollemnia se reuocent Burdigalam, altera statim post pascha, tertia mense Ianuario. non eisdem sed aliis annis forsitan adscribendae sint epp. VII et VIII cum decima.)

Ausonii duo praedia erant, altera Lucaniacus (Ep. XXVI pr. 12, ep. 48, 7, Ep. XXVI 44, Ep. XVI 5) uel Lucanus fundus (Paulini Ep. XXXI 256): aut Lugagnac prope Duranii ostia, aut Loupiac prope Cadillac ad Garumnam, quod Dezeimeris ex Leontii Lasciui lapide ibi inuento coniecit. Ibi uillam habebat signis ornatam (Ep. XVI 5 uilla Lucani-aco; ep. 48 signum marmoreum Bacchi in uilla nostra), culmine surgentem superbo (Paulinus u. 256: aut cum Lucani retineris culmine fundi, aemula Romuleis habitans fastigia tectis) eoque inuitat Theonem (Ep. XVI 5): quem a Dumnitoni litore aestu perlatum ad Condatem portum (Libourne, ubi Lila in Duranium influit) petorrita inuenturum promittit (u. 32); per eundem sine dubio portum (oppidum dicit poeta Ep. XXVI pr. 11) Philon uilicus frumenta conportat ad uillam, quare in Condatino uico sitam Paulinus u. 258 dicit.

Hanc esse uillulam, hoc herediolum suspicor, quod pater reliquerat filio (Herediol. 1), paruulum quidem (u. 9; paulo plus septingenta iugera habebat, u. 21 sqq.), sed excultum a maioribus (u. 1 sqq. maiorum regna meorum, quod proauus, quod auus, quod pater excoluit), prope amnem nauigerum sc. Garumnam (u. 25 amnis nauiger hic refluus ue uehit ac reuehit, cf. Ep. XVI 31 unus Dumnitoni te litore perferet aestus Condatem ad portum), nec procul urbe (Burdigala) situm nec prorsus ad urbem (u. 29). quae cum omnia

conueniant ad Lucaniacum, etiam mira illa tituli uerba „Luciano stilo“ a Lucaniaco detorta potius quam a Luciliano cum Axtio suspiceris. atque patris imago cum inscriptione melius hac in sede ponetur Romano senatore digna quam in longinquioribus praediis et mere rusticanis. accedit quod haec multo ampliora describuntur quam quod pater reliquerat. quod si uerum est, Lucaniacus quamuis recte deriuetur a Lucano nomine*), neque ab socero Lucano Talisio, nec ab socru Lucana Sabina nomen habebat.

Altera igitur praedia ampliora multo et frumentis proferendis destinata in Nouaro pago sita erant (Ep. XXVII 95 totque mea in Nouaro sibi proxima praedia pago); ea inter Mediolanum et Angeriacum sita quae medium per aeuum Noualarii, les Nouliers s. XVI dicta sunt, esse suspicatur Vinetus § 485 B. sed nescio an rectius cum Nouerogi uel Nouiorigi oppidi nomine cognatus sit Nouarus pagus: nam qui Ausonium uisitabat, aut amne secundo delabebatur, nimirum ad hunc usque portum (hodie Royan dicitur), aut iter faciebat Blauiam petoritit usus**) (cf. Ep. III 5, VI 12. XXVII 126 sqq. ubi n. 129 uerbis „per ostia portus“ non Condatinus portus significatur, sed quem diximus Nouiorigensem; qui portus Paulini fuisse indicatur et n. 129: sui celebrata per ostia portus, et n. 131: sua praeteriens iam iam tua limina pulsat). utrimque siue Nouiorigo siue Blania petebatur Santonicae urbis (Mediolani, hodie Saintes) uicinus ager (Ep. III 3. VII 35. VIII 5. X 2. XI 11) et tam uicinus, ut poeta non semel Santonicos dixerit campos. eundem tamen Paulinus epistulae XXVII 95 uerbis respondens fertile rus in Pictonicis situm dicit eo consilio, ut Raranno uicinum fingeret inuidiose (Ep. XXXI 249 sqq.) Ansonique trabeam conquereretur obscuro quodam oppidulo sordescere, cuius nomen mihi inuenisse uideor (cf. Fano Martis, Fano Mineruae Itinerar. Antonini 364 et 387 W. alia).

*) uid. e. g. Pauliacos Anson. Ep. XVI 16 aliaque Galliarum locorum nomina, quae leguntur in tabula Pentingeri: qualia sunt Filomusiaco et Iuliaco.

**) Hoc iter sic describit Itinerarium prouinc. Antonini Aug. 458 W.: „De Aquitania in Gallias. | item a Burdigala Augustodonum mpm CCLXXIII sic: | Blauio mpm XVIII | Tamnum mpm XVI | Nouioregum mpm XII | Mediolanum Santonum mpm XV | Auedonnacum mpm XVI | Rauranum mpm XX.“ Tabula Peutingeriana (cf. EDesjardins Géographie de la Gaule d'après la table de Peutinger. Paris 1869): „Burdigalo LX Blania XXII Tamnum XIII Mediolano Santorum XVI Auedonnaco VIII Brigiosum XII Rarauna XVI.“

Praeter ea quae dixi alia praedia habuisse Ausonium ex poematibus non probatur. nam quod Ep. XVI 15 Theoni ait: „scirpea Dumnitoni tanti est habitatio uati? Pauliacos tanti non mihi uilla foret!": uilem Theonis agellum cum uicino et multo meliore praedio Pauliaco comparans nec tamen cuius illud sit significans dicit: „me ne Pauliacus quidem, si meus esset, teneret, quominus in Lucaniacum tenderem“.

Verum Ausonius ut Burdigalae turbas declinaret corpusque curaret, non in Lucaniacum solum aut Nouarum pagum concessit: etiam balnea et maritima et ad Pyrenaeum montem quae erant uisebat. eaque Paulinus notauit Ep. XXXI 241 sq.: ad mare sitos piceos Boios, in Bigerritanis Maroialicas thermas (uid. Index); praeterea colebat urbem, unde pater erat oriundus, Cossionem Vasatum (Paulin. u. 248), neque non suis in praediis qualiacumque erant amicos eum conuenisse uerisimile est: Theonem Dumnitoni prope urbem, Paulum in Bigerritanis, Paulinum et Hebromagi et aliis in praediis, quae et multa habebat et magna. accedebant tam multi propinqui, qui senem amplissimis honoribus ornatum colebant, ante omnes Hesperius filius, qui non procul afuisse uidetur (cf. Ep. XVII Par. 11): unde apparet non triste senium fuisse Ausonii nec solitarium, immo multis uariisque delectationibus et animi et corporis plenum.

Post Maximi interitum Burdigalae scriptus est Ordo urbium nobilium (u. 70 Maximus punitus 133 nec enim mihi barbara Rheni ora domus est 167 ciuis in hac sum).

Theodosius in omnes homines honorificus, uerum effusius in bonos; simplicia ingenia aequae diligere, erudita mirari, sed innoxia (Epitom. 48, 8).

post a. 388 Epistula Theodosii ad Ausonium. „parens iucundissime“ cum Theodosius adpellet Ausonium, scripta est epistula, adhuc uiua cum erat Gratiani memoria uel redintegrata, quod qua re magis potuit fieri quam Maximo tyranno deuicto. eaque uictoria simul ad summam auctoritatem euectus erat Theodosius. (7 ne fraudari me scriptorum tuorum lectione patiaris, quae olim mihi cognita et iam per tempus oblita rursus desidero, non solum ut quae sunt nota recolantur, sed etiam ut quae fama celebri adiecta memorantur accipiam.“ hic quis dubitet quin Vrbes prae ceteris significet Theodosius?)

388 Flavius Promotus bella gessit in Thracia. fuit is comes Africae, magister militum a. 386—391, consul

a. 389 (Symmachi ad eum epistulae III 74—80 a. 386 et ante a. 392 scriptae. Zosimus III 35. 38 et 39. 45 et 49. 50 [ad a. 383, 386, 388, 391]. Auson. Ep. V ad Paulum 38 sqq.: ostrea quae fama recens Byzantia subter litora et insana generata Propontidis acta Promoti celebrata ducis de nomine laudat. — Theodosius postquam Promoto bellorum curam commiserat, cenis magnificis et noluptatibus se dat Zosimo teste III 50, qui iam III 28 ad a. 378 dixerat cum deliciis studere et in cibis adparandis lautitiam coquorumque cohortes memorauerat).

389 ante aetatem Technopaegnii particula prima (III 339) cum praefatione altera ad Paulinum missa (cf. Vinetus § 285).

Paulinus tres libros Suetonii de regibus in epitomen coactos Ausonio miserat. Ausonii ad Paulinum Epp. XXIII—XXVI Hebromagum missae (Ep. XXIII post a. 379 scriptam esse apparet ex uu. 3 et 14). Paulini ad Gestidium, Gestidii ad Paulinum epistulae (infra Epp. XXXIII et XXXIII).

389 Latinus Drepanius Pacatus Theodosio m. Iunio urbem ingresso panegyricum recitat (ex Panegyricis XII uel potius II secundum codices, uid. ad a. 379. — Aginno is oriundus uidetur cf. Sidon. ep. VIII 11; Burdigalensem putat Vinetus coll. Paneg. c. 2).

390 Drepanius proconsul Africae (Cod. Theodos. VIII 2, 4. a. 393 comes rerum priuatarum in aula Theodosii cf. Cod. Theodos. VIII 42, 13. Symmachi ad eum epp. VIII 12 ex a. 397? et VIII 61. 64 ex a. 390).

390 Technopaegnion amplificatum particulis III—XIII, addita simul primae particulae noua praefatione (I 337), Pacato proconsuli missum (III 10 tu quoque mihi tua crede securior quippe meliora. V 2 Pacato ut studeat ludus meus XIII 21 indulge, Pacate bonus, — ubi Pauline codd. Z legunt perperam).

390 Ludus septem sapientium Drepanio Pacato proconsuli missus.

Eidem nescio an ante a. 390 inscripserit Eclogarum librum cum hendecasyllabis (471) („Drepanio filio“. Tollius ex uestigijs codd. Z suspicatus est ep. 1, 9 Pacato irascor scribendum esse, unde eorum epigrammatum Proculo missorum antea dedicationem ab Ausonio

mutatam postea conlegit; sed inmutatae dedicationis exemplum nullum extat. uid. supra p. V).

c. 390 altera opusculorum Ausonianorum collectio Theodosio Augusto missa. (Praef. I III: Theodosius pater Romanus appellatur u. 21, deus u. 15. — u. 9: scribere me Augustus iubet et mea carmina poscit paene rogans; u. 17: quin etiam non iussa parant erumpere dudum carmina: quis nolit Caesaris esse liber? igitur Fastorum librum et Gratiarum Actionem auctor ipse exclusit (cf. ad a. 383).

389 ante aetatem Paulinus Barcinum abiit, uendere incipit praedia sua eoque in oppido degit per annos 390—393.

390? (an ante a. 389?) Paulinus Burdigalae baptizatus.

392 Valentinianus Augustus per Arbogastem interfectus (Oros. VII 35, 10. Ambrosii de obitu Valentiniani consolatio).

393 Paulinus presbyter electus.

394 paulo post dies paschales Paulinus per Gallius abiit in Italiam.

inter a. 390 et 393 quattuor epistulas Ausonius miserat ad Paulinum: unam quae non uenit in Paulini manus, alteram quae temporum iniuria nobis erepta est, tertiam deinde et quartam epp. XXVIII (XXIII) et XXVIII (XXV), ad quas tandem ille respondit aestate a. 393 ep. XXXI (Paulini operum carmine X); sequitur Ausonii ep. XXVII (XXIII) ex Nouaro pago scripta (cf. u. 79 et 93), ad quam Paulinus eodem anno ante Christi natales rescripsit ep. XXX (carm. XI).

388—393 Epistulae ad Theonem XVI et XVII, inuitatoria utraque, Axium Paulum III—X (cf. V 40 Promoti ducis — ep. III et XVI eodem anno scriptae uidentur: III 5. 10 = XVI 35. 24.), Tetradium XI (cf. u. 11 et 25 sqq.); porro ad Hesperium filium XVIII (ex multis metrica tantum epistolia recepta sunt et seruata).

Bissula et Cento eodem anno ad Paulum missa,

cum poeta tertium edere parabat opuscula. (Cento pr. 1: perlege hoc etiam . . . friuolum et nullius pretii opusculum. Ep. VII 19 sqq. ea quae tibi iam cursim fuerant recitata transmissi. uid. ad a. 368/370). Ausonii senis epigrammata Graeca et Graecolatina 48 et 49 (ex Lucaniaco), 46 et 47, 50, 51, 57 et 58.

393 non ante exitum huius anni Ausonius obiit.

post a. 393 tertium edita sunt Ausonii opuscula: hanc editionem ipse non absoluit, sed cum interim obisset, heredes ex relictis poetae schedis compleuerunt, pedestria adiecerunt; et nescio an Hesperius editor fuerit, qui uidetur patris superstes fuisse. inscriptiones opusculorum pleraeque ab ipso Ausonio additae, ab heredibus ceterae facta uel a librariis.

395 d. 17 Ianuar. Theodosius Augustus obiit Mediolani.

I. Stemma Ausoniorum.

? ~ IULIA?*

IULIUS AUSONIUS CL. CONTENTUS IULIUS CALLIPPUS IULIA VENERIA IULIA CATAPHRONIA
 (Par. 1 Epicedion) (Par. 7) (Par. 26) (Par. 27) (Par. 26)
 n. 289 + 378
 ~ AEMILIA AEGONIA IULIA IDALIA
 uid. Tabula II (Par. 28)

AEMILIA MELANIA DECEMUS MAGNUS AUSONIUS IULIA DRYADIA AUITIANUS
 (Par. 29 Epiced. 29) n. 310? consul 379 (Par. 12) (Par. 13 Epiced. 39)
 ~ ATTUSIA LUCANA SABINA ~ POMONIUS MAXIMUS
 (Par. 9) uid. Tabula III (Par. 15) uid. Tabula III

AUSONIUS HESPERIUS**
 (Par. 10) |
 HESPERIUS?***) FILIUS PASTOR
 comes a. 385 aut FILIA (Par. 11, 4)
 Hesperii tertia progenies)

I. VAL. LATINUS EUROMIUS ~ FILIA (AUSONIA?) ~
 (Par. 14)+++)
 AUSONIUS
 (ad eum Protrept. et Genethl.)
 n. c. a. 372

2. THALASSIUS filius SEUERII CENSORIS
 (Par. 22) et
 (Par. 30)++)
 POMONIAE VRBICAE
 Thalassii filius ex priore coniuge fuit
 PAULINUS

huius Ausonii nescio an nepos fuerit
 AUSAONIUS episcopus†) Eucharistici auctor
 n. 377 Pellae in Macedonia a. 414 comes sacr. larg.

*) ut Aemiliae matris nomen ad omnes liberos transiit, sic Iulios ex matre dictos ueri simile.
 **) Hesperius pro Ausonio Vergilius dixit (Seeck ad Symm. p. CLXXIV not. 885). sic Dryadida Idalia Melania uersa sunt ex parentum nominibus Arborio Veneria Maura. praeterea Dryadidae liberorum nomina Magnus Megentira Maximus inter se confoundenda uidentur.
 ***) uid. Seeck ad Symm. p. XXXIX not. 78.

†) uid. Hilari papae epist. a. 464 ad episcopos prouinc. Vienn. Lugdun. Narbon. I et II Alpinae; obit ante a. 475, ut uid., minor natu quam Faustus Reicensis episcopus. uid. Peiper, handschr. Ueberl. p. 318.
 ++) Pomponiae Urbicae paulo post Censorem mortuae (30,9) Ausonius cum genero et natis (sc. Ausonio et Paulino) annua iusta tulit (30,11 sq.).
 +++)) cf. CIL II (Hispan.) 4264 L. Valer. Latinus Bareninonen.

II. Aeoniae matris familia.

ARGIETUS (AGRIETUS?)

(cf. Prof. 16, 6)

CAECILIUS ARGIETUS ARBORIUS

(Par. 4 cf. Prof. 16, 6)

~ AEMILIA CORINTHIA MATRINA

(Par. 5)

AEMILIA AENONIA

(Par. 2)

AEMILIUS MAGNUS ARBORIUS

(Par. 3 Prof. 16)

AEMILIA HELENA

virgo denota

AEMILIA DRYADIA

(Par. 25)

~ IULIUS AULSONIUS

vid. Tabula I

~ uxor nobilis et dotata

(cf. Prof. 16, 9)

(Par. 6)

III. *Sabinae* uxoris familia.

ATTUSIUS LUCANUS TALISIUS
(Par. 8)

ATTUSIA LUCANA SABINA (Par. 9)	NAMIA PUDENTILLA (Par. 19)	ATTUSIA LUCANA TALISIA (Par. 21)
~ D. MAGNUS AUSONIUS mid. Tabula I	~ FLAVIUS SANCTUS (Par. 18)	~ MINUCIUS REGULUS (Par. 21)
	LUCANUS TALISIUS (Par. 20)	
	FILIUS AUT FILIA. (cf. Par. 20, 4)	

III. *Juliae Dryadiae*, sororis *Ausonii*, familia.

ITIA DRYADIA

(Par. 12. Epiced. 49 sqq.)

~ *POMPONIUS MAXIMUS*

(Par. 15)

POMPONIUS MAXIMUS HERTULIANUS

grammaticus *Burdigalensis*

(Par. 17. Prof. 11)

MAGNUS ARBORIUS

a. 379 comes rerum privatarum

379/380 praefectus urbis

MEGENTRIA

(Par. 23)

~ *VERIA LIGERIA*

(Par. 16)

~ *PAULINUS*

corrector *Tarracoenensis*

(Par. 24)

ex natis (Par. 16, 12) *FILIAM* commemorat

Supplic. *Senecus* vit. *Martini* 19, 2

denotae *marginatas*

PATLINIS

(Par. 23)

DRYADIA

(Par. 23)

DEIO LIBERI

superstites

(Par. 23, 17 sqq.)

Appendix locorum a M. Manitio congestorum

(uid. Z. f. d. österreich. Gymnasien 1886 p. 241—244) quibus
pauca ipse adieci.*)

I Praefatiunculae

I 15 Fortunat. Vita Martini I 29 sq. paruula gram-
maticae lambens refluamina guttae, rhetorici exi-
guum praelibans gurgitis hanstum.

III 1 Vergil. G I 96 flaua Ceres
Moret. 70 committere semina terrae.

II Ephemeris. (Prudentii Cathemerinon conferendus erat titulus).

- 54 Lucan. X 267 atque opifex rerum
64 Vergil. A VII 578 Teucros in regna uocari
84 Stat. Th. VIII 641 caeli qua semita ducit
87 Vergil. A XII 162 quadriiugo uehitur curru
cf. Iuuen. II 547 Elias . . . rapuit simulatio quadri-
iugorum.
92 Iuuen. I 59 dominumque deumque
106 Ouid. Ars III 247 tam foedi causa pudoris
128 Prudent. Apoth. 278 totus et ex toto deus est, de
lumine lumen.
160 Vergil. A I 520 copia fandi ¶ Prof. 17, 4

VII Eclogae

- I 6 Vergil. A I 718 8 gremio fouet
II 10 Vergil. A VIII 609 omne aeuum
8 Ouid. F V 59 Martis opus
25 Ouid. Ars II 624 cura pudoris erat ¶ Ludus 6
cura pudoris erit
III 7 Vergil. E X 68 sub sidere cancri
18 Vergil. A XI 551 nix haec sententia sedit
26 Ouid. ars II 733 palmam date
III *Ναὶ καὶ οὐ*. 18 cf. Quintilian. I. O. V 8, 7:
dies est, nox non est etc. unde legendum sit:
Est nunc lux, est ergo dies.
V (365) 3 adde Ouid. Am. III 5, 21 cornix . . . garrula
VI (365 B) 7 Vergil. G II 336 origine mundi

*) infelici casu Hieronymi locos unumque Gregorii accu-
ratus indicare supra in indice I non licuit.

- VII (368) 11 Vergil. A VIII 754 partibus aequis
 VIII (369) 5 Vergil. G I 232 regit mundi sol aureus astra
 6 Vergil. Catal. XIII, 1 tempora uitae
 X (376) 5 Ouid. F V 427 Maius maiorum nomine dictus
 XI (377) 2 Vergil. A VII 180 Ianique bifrontis
 11 Vergil. A V 58 cuncti celebrem honorem
 18 Vergil. G III 526 Bacchi | munera
 XV (381) 15 Vergil. A III 284 prima exordia
 XVI (371) 7 Vergil. III 51 sol aureus egit
 15 Vergil. G I 232 regit mundi sol aureus astra
 14 Vergil. G I 217 cum cornibus . . . Taurus
 XXIII (385) 1 Vergil. A I 13 Tiberinaque . . ostia
 36 Vergil. A II 116 Sanguine placastis uentos

III Domestica

- I (Herediol.) 3 Vergil. A V 179 iam senior
 II (Paschal.) 7 Stat. S I 2, 51 plaga lactea caeli. Stat.
 Th. I 25 plaga lucida caeli cf. ☾ Ephem. 84
 V (Precatio) 52 Ouid. Met. VII 61 et uertice sidera
 tangam
 VI (Prec. Kl. Ian.) 10 Lucan. III 391 praecipitem cursum
 14 Vergil. G I 353 menstrua luna

III Parentalia

- VIII (167) 4 Horat. Ep. II 1, 2 moribus ornes
 8 Vergil. A VIII 609 omne aeuum
 VIII (168) 15 Vergil. A III 2 uolnus alit
 28 Fortunat. VIII 3, 277 his cumulata bonis
 XI (170) 10 Vergil. A XII 210 artificis manus ☾ ep. 63, 3
 XIII (173) 3 Vergil. A VIII 160 prima . . . flore iuuentas
 XX (179) 5 Vergil. A VI 429 XI 28 funere acerbo
 XXIII (183) 4 Vergil. G II 394 liba feremus
 XXV (184) 6 Auitus VI 191 mors inuida. Fortunat. III 5, 1
 inuida mors.

V Professores

- I (191) 39 Vergil. A VIII 204 fata extrema
 XVII (207) 4 Vergil. A I 520 copia faudi ☾ Ephem. 160
 XXII (212) 16 Vergil. A VIII 90 iter . . . celerant
 XXIII (214) 3 Fortunat. III 1, 7 stemmate deducit fulgens
 ab origine culmen

VI Epitaphia

- VIII 3 Vergil. A VI 163 morte peremptum
 XI 1 Ouid. M VII 830 sine corpore nomen
 XII 5 Ouid. ex Pont. III 2, 68 presserunt . . litora . . pede
 XVII 1 Ouid. M VIII 229 louis inclita proles
 XXIII 3 Vergil. A VIII 491 funus lacerum tellus habet
 XXVII 2 Vergil. A I 8 II 183 numine laeso.

VIII Cupido

- u. 19 Vergil. G III 519 inrita . . dona querens
- 21 Vergil. A X 834 uulnera siccabat
- 79 Ouid. Ars I 395 communi obnoxia culpae.

VIII Bissula.

- 37 Fortunat. VI 1, 108 lilia mixta rosis etc.

X Mosella: Rutilius Namatianus Ausonii, non Horatii carmen ad imitandum sibi proposuit.

- 25 Vergil. G II 37 Ismara Baccho | conserere
- 30 — E X 42 gelidi fontes
- 39 sq. — G III 447 missusque secundo defluit amni
- 54 — A VI 197 uestigia pressit
- 56 — A III 389 secreti ad fluminis undam
- 58 — A V 763 placidi . . . uenti
- 67 Culex 106 uiridem . . muscum
- 110 Horat. Ep. II 3, 3 atrum | . . superne
- 121 Fortunat. I 21, 35 querulos dat rana susurros
- 141 Vergil. G III 541 natantum. ☉ Mos. 250 uaga turba natantum
- 151 Ciris 85 multiplici . . caterua
- 153 Vergil. G II 454 Baccheia dona
- 222 Vergil. A III 397 perfunditur . . aestu
- 223 Stat. Ach. I 26 nitreo sub gurgite
- 272 Vergil. A VIII 815 praeceps . . sese . . in fluuium dedit
- 285 Vergil. G I 244 flexu sinuoso
- 310 Ouid. F III 99 genus omne . . uolucrum
- 318 Vergil. A VI 173 credere dignum est
- 322 Stat. Th. VIII 492 stabat . . producta crepidine ripae
- 333 sq. Vergil. G III 366 sub magna labentia flumina terra
- 363 Culex 397 leui de marmore
- 370 Vergil. A III 202 pingue solum
- 376 Vergil. A II 117 Iliacas . . ad oras
- 390 Vergil. A XII 29 uictus amore tui

XI Vrbes

- 1 Vergil. A II 241 o patria, o diuom domus aurea Roma: add. Iuuen. I 10
- 4 Vergil. A V 258 locum . . secundum
- 19 — A III 8 male sana
- 30 — A I 249 pace quiescit G II 767 at segura quies
- 35 Iuuen. I 690 copia rerum
- 43 Vergil. A III 137 circumdata limbo
- 46 agri: cf. Liu. VII 31, 1. XXVI 16, 7
- 47 Horat. C I 12, 21 ueque te silebo, Liber.
- 48 Vergil. A VIII 164 uariantque uices

- 118 — G II 161 an memorem portus
 135 Ouid. ex Pont. I 3, 35 natale solum
 140 Vergil. A VIII 470 turribus altis
 141 — A VII 704 aeriam . . . nubem
 150 — A XII 684 praeceps cum ruit

XII Technopaegnon

- III 9 Horat. C I 3, 26 gens humana ruit per uetitum
 nefas
 VIII 48 Vergil. A XII 162 quadriiugo uehitur curru
 X 72 Cypriani Exodus 1262 nubs fulgida caelo labitur
 X 88 Vergil. A VI 15 praepetibus pennis ausus se cre-
 dere caelo
 XI 96 — E VII 59 nemus omne nirebit
 XIII 146 — A X 501 nescia mens hominum
 158 — A I 14 diues opum

XIII Ludus

- 6 Ouid. Ars II 624 cura pudoris erat **C** ecl. I (de
 ambig. uitae elig.) 25 non felix cura pudoris
 37 Vergil. A VIII 711 saxea . . molibus . . constructam
 109 sq. — G I 473 flammaramque globos . . uoluere
 118 — A X 294 lecta mauus

XIII Caesares

- Monost. 2 Vergil. A VIII 99 humana potentia
 Tetrast. 63 Ouid. M III 579 documenta dature
 75 Vergil. A VIII 422 sanguine poenas persolues
 79 — A II 23 male fida
 85 — A VIII 610 egelido . . flumine.

XVI Griphus

- „Ansonii Griphum allegat Diuus Ambrosius apud Alucinum
 Epistola ad Lugduuenses fratres, annotante Desposio“.
 Souchay p. 654 col. 2.
 u. 25 Vergil. A VIII 314 noctisque per umbram
 30 Horat. C I 1, 35 si . . lyricis uatibus

XVII Cento

- pr. 29 Marcellus Empiricus praef. ad Theodosium: in unum
 corpus quasi disiecta et lacera Aesculapius Virbii
 membra composui.

XVIII Epistulae

- III (VIII 397) 9 Iuuenec. II 154 aderant sollemnia paschae
 VI (X 399) 1 Stat. S. V 2, 117 si qua fides dictis
 X (XIII 403) 14 Vergil. A I 444 acris equi
 18 Fortunat. C I 15, 102 cuius ab eloquio dulcia mella
 fluunt

- XIII (III 393) 21 Vergil. A VII 457 fumantes . . taedas
 44 Vergil. A III 559 et crines flavos VIII 387 et niueis . .
 lacertis
- XV (VII 396) u. 2 Vergil. G I 384 dulcibus in stagnis
 8 Iuenc. III 1 ignicomus sol
- XVI (V 394) 27 Ciris 460 sinuantur lintea coro
- XVIII (III 392) 3 Vergil. E V 32 nitibus unae
- XX (II 391) 7 Vergil. A I 735 coetum . . celebrate
- XXI „Genethliacus Maximiani Augusti“ est inter Panegyricos
 (in codd. XI, in editionibus III).
- XXII (Protrept.) u. 6 Vergil. A III 210 Graio stant nomine
 dictae
 35 Vergil. A II 14 labentibus annis
 36 — A V 364 nomen aui referens
 38 Ouid. F V 273 iuuenalibus annis
 68 Vergil. A I 718 gremio fouet
- XXIII (XVIII 409) 1 Vergil. A XII 115 solis equi
- XXVIII (XXIII 416) 4 Vergil. A X 63 alta silentia
 34 Claudian. de IIII cons. Hon. 118 largitor opum, largitor
 honorum
- XXVIII (XXV 418) 21 Ouid. M XII 481 feriat caua tym-
 pana saxo
 31 Vergil. A VIII 222 seruantque uices
- XXX 49 sqq. XXXI 19 sqq. hac in commutatione hexame-
 trorum et iambicorum uersuum Paulinus uidetur Pru-
 dentii Apotheosin sequi.
- XVIII Epigrammata
- 3 Fortunat. VIII 4, 7 triplici diademate
- 26 (1) 11 Vergil. A XII 415 uolucres sagittae
 14 — A VII 41 horrida bella
- 27 (2) 9 Ouid. ex Pont. III 1, 51 a fulminis ictu
- 31 (4) 3 Vergil. E X 42 gelidi fontes
- 33 (12) 4 — G. III 84 stare loco nescit
- 37 (16) 6 Ouid. Am. III 8, 37 pondera ferri
- 40 (19) 7 Ouid. M III 347 maturae . . senectae
- 63 (245) 3 Vergil. A XII 210 artificis manus ¶ Par. 11, 10
 4 Vergil. A II 183 pro numine laeso
- 76 (69) 9 Ouid. M XIII 320 proles Saturnia
- 77 (70) 1 Ouid. M I 419 semina rerum
- 94 (90) 4 Ouid. Ars I 100 damna pudoris
- XX Grat. Actio*)
- 5 Cl. Mamertini Genethl. Maximiani 14: itaque illud quod

*) aegre nunc fero uersiculos numeratos, cum satis essent
 superque *paraphrasi* ab Souchaeo positae, *sectiones* XXXVIII

de uestro cecinit poeta Romanus loue „Iouis omnia plena“, . . . id nunc ego de utroque uestrum audeo praedicare: ubicumque sitis . . . diuinitatem uestram ubique uersari etc.

13 sqq. cf. Mamertini Grat. Act. Iuliano c. 19

82 Cl. Mamertini Genethl. Maximiani 8: ipsos siquidem quos praemiseratis nuntios reliquistis ipsamque quae uos conata est praeuenire famam praeuertistis, ut . . . homines fortasse crediderint . . . diurna uobis et nocturna curricula utraque mundi lumina commodasse . . . etenim cum nihil sit animo uelocius, uos . . . peruecti estis ad uos mutui desiderii celeritate. (cum eis quae apud Ausonium seculantur, compara porro quae Mamertinus habet c. 9).

XXI Periochae.

II. III	2	Vergil. A VIII 547 in bella sequantur
	3	Vergil. A XI 599 compositi . . in turmas
III	3	Vergil. A XI 304 cogere concilium
X	3	Vergil. A I 680 sopitum somno
XX	2	Vergil. A II 375 celsis . . a nauibus itis
	10	(non I 145, sed I 475 legendum)
XXIII	2	Vergil. A VII 672 Argiua iuentus
Od. VI	2	Vergil. A III 555 carpebat somnos
VII	2	Culex 327 proles Laertia
VIII	2	Vergil. A VI 535 roseis Aurora quadrigis
VIII	2	Vergil. A VI 535 hac nice sermonum
X	2	Vergil. A I 51 nimborum in patriam . . Aeoliam uenit
XV	2	Vergil. A V 704 Tritonia Pallas
XVIII	2	Vergil. A I 637 at domus interior
XX	2	Vergil. A X 523 et genua amplectens
XXI	2	Vergil. G III 267 et mentem . . . dedit
XXIII	2	Vergil. A VIII 667 Tartareas etiam sedes

XXIII Italarum.

II	6	Vergil. A III 537 Iliacas . . classes
III	5	Ouid. Ars II 155 dos est uxoriam lites
	6	Vergil. A VI 600 nec . . requies datur ulla
XVI		Varro Men. 583 Ἐπικούρειος θεός non potest esse:
οὔτε αὐτὸς πράγμα ἔχει οὔτε ἄλλοις παρέχει
XXXIII	6	Ouid, ex Pont. III 15, 4 pars ego sim census
quantulacumque tui.

editionis Stoeriauae a. 1598, quae respondent Ausoniani contextus sectionibus 375 ad 412 a Vineto factis, denique capita XVIII a Schenkelio discripta.

Addenda et corrigenda.

- p. 4 adn. ad. u. 18: *l. liuer V*
 „ 20 u. 36: *l. sic, credo, adnectens*
 „ 25 u. 38: *l. Victoria*
 „ 33 V 7: *l. Haec non (et in adnot.: Et non V corr. Peiper)*
 „ 33 V 9: *l. Et me*
 „ 47 XXVIII 8: *f. quaeque minore*
 „ 102 XVII, 4: *l. Phrixee*
 „ 110 u. 15: *f. et renocant (Rursum et coni. Bachrens)*
 „ 111 u. 44: *lego maestae*
 „ 115 u. 11: *haut scripsi cum Pulmanno*
 „ 140 adn. ad 473: *l. soluis: s pr. in ras. L^s*
 „ 141 adn. uersu quarto: *l. (ss. ad ausonium)*
 „ 147 u. 47—49: *l. erili: mox ut . . . conruerent . . . fasto*
 „ 153 u. 142: *interne] mirere Graeuius*
 „ 156 II 6: *et deleui sum prioribus*
 „ 168 u. 163: *ponatur nuda uirgula post uir, non puncto distincta*
 „ 176 u. 133: *quamdiu non Scaliger, sed Auantius 1507*
 „ 177 u. 163: *Thales sum Auantius 1507*
 „ 186 u. 33: *Gaio ante Muellerum Markland ad Stat. S. p. 246^a*
 „ 197 u. 22: *meam delendum uidetur*
 „ 208 u. 49: *l. belua et aper (aut Z)*
 „ 221 u. 20: *l. publicata libera est*
 „ 225 III 3: *l. patitur*
 „ 225 u. 12: *potioribus] lego honestioribus*
 „ 231 u. 34: *l. Vinum (sic Z)*
 „ 241 adn. ad u. 59: *uigiles Z*
 „ 243 XIII: *l. TREVERORVM | FECIT] fecimus M fecit cett.*
 „ 272 adn. ad XXVI: *l. suo (ceteris om.) G*
 „ 274 u. 28: *f. ἔμρογος (cf. u. 2)*
 „ 275 u. 48: *post Buzygem tollas uirgulam*
 „ 280 post u. 102: *AVSONIVS PAVLINGO*
 „ 281 adn. ad 107: *adde: cuiquam facilis II*

- p. 291 adn.: l. „post u. 42 repetitur u. 40 (audebo) P^{cc}
 „ 293 ad n. 12: l. Sederit et flandis P
 „ 298 u. 127: l. nostris
 „ 318 adn. ad XXII: l. In (Ad p) Marcum Mp
 „ 320 adn.: adde: XXV—XXX interierunt in T
 adn. ad XXV 8: l. ludat G
 „ 321 XXVI 13: l. harundine
 XXVII: A CAESARE] immo AB AVGVSTO uel A GRATIANO
 „ 321 adn. ad XXVII 3: grandis M? Vincetus ex T
 7: fractos M? Vincetus ex T
 „ 336 LXVI 3: l. puerpera
 „ 343 LXXXV 2: l. scribas (sic MT)
 „ 369 u. 405: f. quae intra aulam praedicanda sunt (cf. Epi-
 tom. 48, 18 iam illa minutiora et ut dicitur intra aulam,
 quae quidem, quia occulta sunt, magis naturae hominum
 curiosae oculos auresque ad se trahunt: patrum colere
 tamquam genitorem, fratris mortui sororisque liberos
 habere pro suis etc.)
 „ 370 u. 446: incundius] f. facundius
 „ 383 adn. ad VIII 8: tuetur P corr. Auantius 1507
 „ 387 adn. ad XVI 2: carinam om. P, add. Auantius 1507
 „ 388 adn. ad XVIII 7: adde: dimittitur P
 „ 410 adn. ad u. 20: adde: spirat AB
 ad n. 24: l. comparibus] A
 „ 411 adn. ad u. 44: l. puhescenti A
 „ 416 adn. ad u. 55: pax uulgatae edd.
 „ 500 adde: Acidinus uid. Acindynos
 „ 506 adde: Belginum (Belg?) uid. Belgae
 Bicornis uid. Rhenus
 „ 508 adde: helleborus uid. Anticyra
 „ 528 Nouarus pagus: fort. Noniorem (Royan?) inter Medio-
 lanum et Tannum
 „ 528 adde: Nouiomagus uid. Noiomagus
 „ 538 adde: Syracūsius uid. Syracosius
 „ 539: adde: Terbellicus Terbellus uid. Tarbellicus (Itinerar.
 prouinc. 455, S W.: aquis Terebellicis).

Conspectus siglorum

uid. tabulam p. XIII—XVII.

	praef
	p.
V Leidensis Voss. lat. 111	18
P Parisinus 8500 (Ticinensis)	36
p Harleianus 2613.	37

Excerpta de opusculis D. Magni Ausonii:

G SGallensis 899	53
B Bruxellensis 5369/73.	54
P Parisinus 4887 (Puteanus)	54
α Inuenalis ludi libellus	55

Familiae Z libri:

Z	{	T Tilianus. i. Leidensis Voss. lat. Q 107	70
		M Magliabecchianus I 6, 29	71
		λ Laurentianus 51, 13 (Magliabecchiani deperditae partes descriptae ab AL. Verrazano)	72
		G Bartholomaei Girardini editio princeps Venetiis 1472	72
		g eadem in Ecloga XXV (ubi G est S.Gallensis liber)	
		f Ferrarii ed. Mediolanensis ubi mancum est exemplar Girardini Venetum	
		K Musei Britannici Regius (Kings-Ms.) 31	74
		p ² Schenkeli Perusinus 102	74
		p excerpta Parisini 18275	77
		ψ singuli uel plures huius ordinis libri	

Ephemeridis III (Orationis) praeter VZ:

P Parisinus 7558	33
C Cantabrigiensis bibl. uniu. Kk V 34	69

in Professorum Burdigalensium commemoratione
accedunt

V* Leidensis Vossiani folii 12 abrepti (XV 21—XX ex.) exemplar Lugdunense	18		
v Sannazarii apographum Vindobonense	}	c. XX.	29
s Sannazarii apographum Schenkelianum			

Epitaphiorum XXVIII—XXX praeter VZ:

R Musei Britannici cod. Regius 15 B XVIII.	32
--	----

Mosellae libri praeter *G* et *B*:

praef.
P.

<i>V</i> Vaticanus Reginae 1650	}	57
<i>R</i> Turicensis (Rhenaugiensis)			
<i>L</i> Laurentianus 51, 13		54
ω consensum librorum indicat			

Caesarum libri praeter *G* et *P* (i. Puteanum) et *Z*:

Σ Reginensis 1283	}	58
<i>R</i> Parisinus 9347			
M^2 Magliabecchianus I 6, 29		54
de ceteris uid. quae adnotati in praefatione ad pp. 54 et 58 sq.			

Technopaegnii libri praeter *VZ*:

<i>C</i> Cantabrigiensis bibl. uniu. Kk V 34	69	
<i>c</i> Leidensis Voss. Q 33	}	30
<i>p</i> Parisinus 2772			

**Symmachi epistularum libros indicaui infra
p. 141 et 220.**

Paulini et Ausonii epistularum libri praeter *VP* = α .

Π Parisinus 7558	33	
β {	<i>S</i> Parisinus 2122	} opera Paulini	32
	<i>B</i> Bruxellensis 10703/5		
	<i>T</i> Tilianus in ep. XXVIII (418)		

V^sP^s etc.: littera ^s dextrorsum superscripta Schenkeli conlationes a meis ita discrepare significaui.

DECIMI MAGNI AVSONII

OPVSCVLA

AVSONII OPVSCVLA.

I.

<PRAEFATIVNCVLAE>.

I [470 A]

AVSONIVS LECTORI SALVTEM.

Ausonius genitor nobis, ego nomine eodem:

Qui sim, qua secta, stirpe, lare et patria,
Adscripsi, ut nesses, bone uir, quicumque fuisses,

Et notum memori me coleres animo.

Vasates patria est patri, gens Haedua matri 5

De patre, Tarbellis set genetrix ab Aquis,

Ipse ego Burdigalae genitus: diuisa per urbes

Quattuor antiquas stirpis origo meae.

Hinc late fusa est cognatio; nomina multis

Ex nostra, ut placitum, ducta domo ueniant: 10

Deriuata aliis, nobis ab stemmate primo

Et non cognati, sed genetiuia placent.

Set redeo ad seriem. genitor studuit medicinae,

Disciplinarum quae dedit una deum.

Nos ad grammaticen studium conuertimus et mox 15

Rhetorices etiam, quod satis, attigimus.

I † ABHINC AUSAONOPUSCULA | AUSAONIUS LECTORI SALUTE² (LECTORI
caeruleo colore) V 2 qua//secta (*rasura super a post t*) V
6 ternellus V *corr. Scaliger* 8 meę (ę *rec. in ras.*, meę *ut*
uid. V¹) V 9 hinc V 10 ut *pr. ss. V* 11 deribata V
12 genetiba (ne *in ni al.*) V 15 et mox *rec. add. V* 16
Et mox retorices V | satis (*a rec. ss.*) V

Nec fora non celebrata mihi, set cura docendi
 Cultior, et nomen grammatici merui
 Non tam grande quidem, quo gloria nostra subiret
 Aemilium aut Scaurum Berytiumue Probum, 20
 Sed quo nostrates, Aquitanica nomina, multos
 Conlatus, set non subditus, adspicerem.
 Exactisque dehinc per trina decennia fastis
 Deserui doctor municipalem operam,
 Aurea et Augusti palatia iussus adire 25
 Augustam subolem grammaticus docui,
 Mox etiam rhetor. nec enim fiducia nobis
 Vana aut non solidi gloria iudicii.
 Cedo tamen fuerint fama potiore magistri,
 Dum nulli fuerit discipulus melior. 30
 Alcides Atlantis et Aeacides Chironis,
 Paene Iove iste satus, filius ille Iouis,
 Thessaliam Thebasque suos habuere penates:
 At meus hic toto regnat in orbe suo.
 Cuius ego comes et quaestor et, culmen honorum, 35
 Praefectus Gallis et Libyae et Latio
 Et, prior indeptus fasces Latiamque curulem,
 Consul, collega posteriore, fui.
 Hic ergo Ausonius: sed tu ne temne, quod ultro
 Patronum nostris te paro carminibus. 40

17 mici V 18 nomen] o *deformatum lineola litterae i simili, quam al. m. a dextra addidit* V 20 Berytiumue Toll beritiq^s V 21 aquitanaq^s V *corr. ed. uetus incerta (cf. Toll) | multis Sebis.* 22 set non *Vinetus* et non († *rec. uoculae nou ss.*) V non et *Scaliger* | aspicerem V 24 //adserui *initiali erasa* V deserui *Brandes* 26 Augus////tam (3—4 *litt. erasis*) V
 27 retor V 28 Vana] Vna V *corr. Lugdun.* 31 chironis (ce *al. ss.*) V 32 pencioibe V | satis (i *eras.*, a *al. ss.*) V 33 thebas/que V | abuere V 35 ego et *Heinsius* 36 prae-
 fectis V *corr. Lugdun.* | lybiae V 39 ergo *Sebis.* ego V ego sum *Heinsius*

Pectoris ut nostri sedem colis, alme Syagri,
 Communemque habitas alter ego Ausonium:
 Sic etiam nostro praefatus habebere libro,
 Differat ut nihilo, sit tuus anne meus.

EPISTVLA THEODOSI AVGVSTI.

<THEODOSIVS AVGVSTVS AVSONIO PARENTI SALVTEM.>

Amor meus qui in te est et admiratio ingenii atque
 eruditionis tuae, quae multo maxima sunt, fecit, parens
 iucundissime, ut morem principibus aliis solitum se-
 questrarem familiaremque sermonem autographum ad 5
 te transmitterem, postulans pro iure non equidem regio,
 sed illius priuatae inter nos caritatis, ne fraudari me
 scriptorum tuorum lectione patiaris. quae olim mihi
 cognita et iam per tempus oblita rursus desidero, non
 solum ut, quae sunt nota, recolantur, sed etiam ut 10
 ea, quae fama celebri adiecta memorantur, accipiam.
 quae tu de promptuario scriniorum tuorum, qui me
 amas, libens imperties, secutus exempla auctorum
 optimorum, quibus par esse meruisti: qui Octauiano
 Augusto rerum potienti certatim opera sua tradebant, 15
 nullo fine in eius honorem multa condentes. qui illos
 haut sciam an aequaliter atque ego te admiratus sit,
 certe non amplius diligebat. uale parens.

II SVAGRIO V 2 que abitas V 3 abere (be al. ss.) V V
 4 /nicilo (n ex m?) V

III Incipit epistola theodori augusti P | Theodosius — sa- P
 lutem *Auantius*, om. P 4 iucundissime P | solitus P^s corr.
Auantius 9 desydero P 12 scrineorum P 13 ipertiēs. P
 17 atque] adq̄ P | sit *Auantius* scit P

DOMINO MEO ET OMNIUM THEODOSIO
AVGVSTO AVSONIVS TVVS.

Agricolam si flava Ceres dare semina terrae,
 Gradius iubeat si capere arma ducem,
 Soluere de portu classem Neptunus inermem:
 Fidere tam fas est, quam dubitare nefas;
 Insanum quamvis hiemet mare crudaque tellus 5
 Seminibus, bello nec satis apta manus.
 Nil dubites auctore bono. mortalia quaerunt
 Consilium. certus iussa capesse dei.
 Scribere me Augustus iubet et mea carmina poscit
 Paene rogans: blando uis latet imperio. 10
 Non habeo ingenium, Caesar sed iussit: habeo.
 Cur me posse negem, posse quod ille putat?
 Inualidas uires ipse excitat et iuuat idem,
 Qui iubet: obsequium sufficit esse meum.
 Non tutum renuisse deo. laudata pudoris 15
 Saepe mora est, quotiens contra parem dubites.
 Quin etiam non iussa parant erumpere dudum
 Carmina. quis nolit Caesaris esse liber,
 Ne ferat indignum uatem centumque lituras,
 Mutandas semper deteriore nota? 20
 Tu modo te iussisse, pater Romane, memento
 Inque meis culpis da tibi tu ueniam.

P III Responsiua Ausonii ad Theodosium Augustum *rec.* |
 Domino meo et omnium | Theodosium Augusto. Ausonius tuus
P THEODOSIO à AVSONIVS. *V* 1 agricolam: a *in ras.*, quae se-
 cuntur *rescripta al.* *V* 2 gradius *al. in ras.* *V* 4 du-
 bitare *V*¹ (*rec. corr.*) | nephas *P* | marg. ✕ *V* 5 que *V*¹ q^s///
al. corr. *V* 6 nello *V*¹ | abta *V* 7 Ni///l (*ci eraso?*) *V* |
 duuites *V* | bonū *V* 9 ¶ Scribere *P* | mea] *in ea P* 10
 pene *VP* | uix *P*^s 11 abeo *V*¹ (*rec. corr.?*) | ingenio *P* |
 iussit: t *al. in ras.* *V*^s | abebo *V* 13 exitat (*rasura super itat*
ut uid.) *V* | iubat *V* 14 esse] *ipe P* 15 totum *P* | re-
 misse *V*¹ 16 cotiens *V* quot' *P* | contra] *cē P* | diuites *V*
 17 parant] *paruz P* 18 liuer *P* 20 mu//tandas *V*
 21 iuxisse *P* *post* 22 *Explicit P*

II.
E P H E M E R I S
ID EST
TOTIUS DIEI NEGOTIUM.

I [151]

Mane iam clarum reserat fenestras,
Iam strepit nidis uigilax hirundo:
Tu uelut primam mediamque noctem,
 Parmeno, dormis.

Dormiunt glires hiemem perennem, 5
Sed cibo parcunt: tibi causa somni,
Multa quod potas nimiaque caedis
 Mole saginam.

Inde nec flexas sonus intrat aures 10
Et locum mentis sopor altus urget
Nec coruscantis oculos lacesunt
 Fulgura lucis.

Annua^{ME} quondam iuueni quietem,
Noctis et lucis uicibus manentem,
Fabulae fingunt, cui Luna somnos 15
 Continuarit.

I INCIPIT EPHEMERIS *etc. min. V* 2 irundo *V* 3 et 4 uno *V*
in uersu V 4 et 20 parmino *V* 5 perenne/// (m eraso) *V*
7 caedis *Toll tendis V* 13 condam *V*¹

Surge, nugator, lacerande uirgis:
 Surge, ne longus tibi somnus, unde
 Non times, detur: rape membra molli,
 Parmeno, lecto. 20

Fors et haec somnum tibi cantilena
 Sapphico suadet modulata uersu?
 Lesbiae depelle modum quietis,
 Acer iambe.

I [152]

PARECBASIS.

Puer, eia, surge et calceos	25
Et linteam da sindonem.	
Da, quidquid est, amictui	
Quod iam parasti, ut prodeam.	
Da rore fontano abluam	5
Manus et os et lumina.	30
Pateatque, fac, sacrarium	
Nulla paratu extrinsecus:	
Pia uerba, uota innoxia,	
Rei diuinæ copia est.	10
Nec tus cremandum postulo	35
Nec liba crusti mellei,	
Foculumque uiui caespitis	
Vanis relinquo altaribus.	
Deus precandus est mihi	15
Ac filius summi dei,	40
Maiestas unius modi,	
Sociata sacro spiritu.	

22 saffico V 23 Lesbiae Scaliger 1,7 lesbii V | modum^{lu}
 (al. corr.) V lesbos insula urbis methinae antiqua m. marg. V

V II ITEM PARECBASIS^A SAFFICO (A al. ss.) AD DIMETRYM min. (in
 marg. antiq. m. mtr iambico quaternario) V 5 fontano: a ex
 e corr. V 6 hos V 9 uerua V 13 c/espitis (a craso) V
 15 mici V 16 hac V 18 spiritu Vinctus spiritui V

Et ecce iam uota ordior:	
Et cogitatio numinis	20
Praesentiam sentit pauens.	45
Pauetne quidquam spes, fides?	

III [153]

ORATIO.

Omnipotens, solo mentis mihi cognite cultu,	
Ignorate malis et nulli ignote piorum:	
Principio extremoque carens, antiquior aeuo,	
Quod fuit aut ueniet: cuius formamque modumque	50
Nec mens complecti poterit nec lingua profari:	5
Cernere quem solus coramque audire iubentem	
Fas habet et patriam propter considerare dextram	
Ipse opifex rerum, rebus causa ipse creandis,	
Ipse dei uerbum, uerbum deus, anticipator	55
Mundi, quem factururus erat: generatus in illo	10
Tempore, quo tempus nondum fuit: editus ante	
Quam iubar et rutilus caelum inlustraret Eous:	
Quo sine nil actum, per quem facta omnia: cuius	
In caelo solium, cui subdita terra sedenti	66

III cf. Oratio Paulini (infra XVIII 32)

20 in margine rasura in eaque iuxta u. 21 scriptus est u. 22 atque prima quidem manu: priora nunc euanuerunt: pauentne legerat *Vinctus*, idem pro que (disparuit v littera supra addita ut uolgo) uiderat me; panes nequicquam *Scaliger* 1, 7

III ORATIO *V* incipit oratio s̄ci ausoni *P* oīrt matutina *VP*. ausonii ad d̄m omnipotentem *C* precatio matutina ad omnipotentem deum *Z* (incipit praecatio *G* item incipit praecatio *λ*)

1 omnipotens — cultu *VP* (mici *V* cultō^v *P*), omnipotens quem mente colo pater unice rerum *CZ* 5 complecti *VP* complecti *CZ* complecti in fine quaternionis, completi in contextu *T* 6 coram] contra *C* 7 abet *V* | propius *P* | coⁿsiderare *C* | dextram *C* uu. 8—16 om. *Z* 8 queⁿ mei causa fuerit marg. m. s. x *V* | ipe *C* 9 ueruum *V* | ueruum *V* uerbum pr. ss. *C* om. *P* | antecipator *C*¹ 11 tempore *V* | editur *V* ed/itus *P* aeditus *C* 12 illustraret *C* 14 sedenti é (pr. exp. é) *P*

Et mare et obscurae chaos insuperabile noctis: 15
 Inrequies, cuncta ipse mouens, uegetator inertum:
 Non genito genitore deus, qui fraude superbi
 Offensus populi gentes in regna uocauit,
 Stirpis adoptiuae meliore propage colendus: 65
 Cernere quem licuit proauis, quo numine uiso 20
 Et patrem uidisse datum: contagia nostra
 Qui tulit et diri passus ludibria leti
 Esse iter aeternae docuit remeabile uitae:
 Nec solam remeare animam, sed corpore toto 70
 Caelestes intrare plagas et inane sepulcri 25
 Arcanum uacuis adopertum linquere terris.

Nate patris summi nostroque salutifer aeuo,
 Virtutes patrias genitor cui tradidit omnes,
 Nil ex inuidia retinens plenusque datorum, 75
 Pande uiam precibus patriasque haec perfer ad aures. 30

Da, pater, inuietam contra omnia crimina mentem
 Vipereumque nefas nocituri auerte ueneni.
 Sit satis, antiquam serpens quod prodidit Aeuam
 Deceptumque adiunxit Adam: nos sera nepotum 80
 Semina, ueridicis olim praedicta prophetis, 35
 Vitemus laqueos, quos letifer implicat anguis.

15 obscura C¹ | cahos V | insuperabile V insuperabile P
 16 cunctis P | mouens V 17 Non genitorē T 18 regno P
 19 propago dicimus et propages sicut compago et compages
margin. uctusta m. P | styrpis P | adoptiuae V | page T 20
 nomine PT 21 datur (r al. in ras.) V 22 dira P | passus
ex pasus statim corr. P | ludibri P | leti V¹ leti V² laeti PZ
 loeti C 23 inter V et P | remeabile V | uita P 24 solum P |
 toto in ras. V 25 intrae C¹ | sepulcri (leri in ras.) V sepul-
 chri PCZ 26 archanam C | linquer^v C 27 hic aliisque
 locis, ut 31, nouae sententiae initium adposita in margine K
 littera indicatur uel nuda, uel addita Γ nota, quae etiam sola
 praefigitur 37 43 49 58 V Nihil P 30 precibus P | haec
 om. P | defer T | at V¹ 31 contra C 32 que om. P |
 nefas C¹ nephas T | aueste C¹ | auertereueni P 33 prodi-
 dit CZ prodidit P perdidit V | aeuam V aeuam CTG eam
 P 34 adiunxit V infecit C | sera C serā T separare
 potum P nepotum: v ex a pr. T 35 ueridicis P | olim V
 etas P aetas CZ | prophetis V 36 leofer P loetifer C lae-

Pande uiam, quae me post uincula corporis aegri
 In sublime ferat, puri qua lactea caeli
 Semita uentosae superat uaga nubila lunae, 85
 Qua proceres abiere pii quaque integer olim 40
 Raptus quadriiugo penetrat super aera curru
 Elias et solido cum corpore praeuius Enoch.
 Da, pater, aeterni speratam luminis auram,
 Si lapides non iuro deos unumque uerendi 90
 Suspiciens altare sacri libamina uitae 45
 Intemerata fero: si te dominique dei que
 Unigenae cognosco patrem mixtumque duobus,
 Qui super aequoreas uolitabat spiritus undas.
 Da, genitor, ueniam cruciataque pectora purga: 95
 Si te non pecudum fibris, non sanguine fuso 50
 Quaero nec arcanis numen coniecto sub extis:
 Si scelere abstineo errori obnoxius et si
 Opto magis, quam fido, bonus purusque probari.
 Confessam dignare animam, si membra caduca 100
 Execror et tacitum si paenitet altaque sensus 55
 Formido excruciat tormenta que sera geheunae
 Anticipat patiturque suos mens saucia manes.

tifer *Tλ* | implicat] *V* 37 *Γ*× praefigitur *V* | q̄e *V* que *P*
 qua *CZ* 38 ferat] fera *P* feram *CGλ* ferar *T* 39 scmita *P*
 | uaga] uaga uentos *P* | nubila *VC²Z* lumina *P* nebula *C¹*
 40 quam *V* | proceris *P* | abiero *P* adiere *T* | quā *V²* u. 41
om. *T* | aera *VCλ* aerae *P* aethera *G* 42 Elias *V¹* Aelias *P*
 Helias *CTG* Helia *LMueller* | enoc *P* aenoc *C* 43 speratam
CTG spaeratam *P* spiratam *V* | numinis *T* | auream *C* horam *λ²*
 aram *T* 44 iure *C¹* inro *P* 45 suscipiens *P* | sacrae *TG* |
 libamina *V* labamina *G* 47 unigenum *C²* | pa/rem (t *eraso*)
C | mixtum] mixte *T* missum *Graeuus* 49 cruciat *P* | pec-
 tora *C* 50 pecodum *V* | frebris *P* 51 ne *λ* | arcanis *V¹P*
 archanis *V²C* carnis *Z* | numen *an* nomen *dubium* *V* omen
Heinsius | exitis *P* 52 scilere *P^{is}* sceleri *T* | abtineo *P^{is}* |
 errorique *Accursius* 53 obto *VP* | quan *P* | pb *ante* probari
eras. *V* 55 Execror *CZ* Exsecror *V* Exsecror *P* | tatitum *P* |
 poenitet *C?TG* 56 sere *P* sera *C* | geeunae *V¹* hennae *P*
 57 anticipant *V* anticipiat *P* | saucia] anxia *Heinsius* con-
 scia *Turnebus*

Da, pater, haec nostro fieri rata uota precatu.
 Nil metuam cupiamque nihil: satis hoc rear esse, 105
 Quod satis est; nil turpe uelim nec causa pudoris 60
 Sim mihi; non faciam cuiquam, quae tempore eodem
 Nolim facta mihi. nec uero crimine laedar
 Nec maculer dubio: paulum distare uidetur
 Suspectus uereque reus. male posse facultas 110
 Nulla sit et bene posse adsit tranquilla potestas. 65
 Sim tenui uictu atque habitu, sim carus amicis
 Et semper genitor sine uulnere nominis huius.
 Non animo doleam, non corpore: cuncta suetis
 Fungantur membra officii: nec saucius ullis 115
 Partibus amissum quidquam desideret usus. 70
 Pace fruar, securus agam, miracula terrae
 Nulla putem. suprema dii cum uenerit hora,
 Nec timeat mortem bene conscia uita nec optet.
 Purus ab occultis cum te indulgente uidebor, 120
 Omnia despiciam, fuerit cum sola uoluptas 75
 Iudicium sperare tuum; quod dum sua differt
 Tempora cunctaturque dies, procul exige saeuum
 Insidiatorem blandis erroribus anguem.
 Haec pia, sed maesto trepidantia uota reatu, 125

58 haec V hoc Tλ huic G | precatu: u ex a V 59 nihil] me p (p = Paris. 18275 ubi leguntur uu. 59—78 et u. 58) rera P 61 sit P | non Vp nec PCZ in marg. inter u. 61 et 62 al. m. f legitur V 63 dubio: b ex ll ut uid. V 64 uerae G | mala Vp male PCTG sic Paulini oratio u. 6 sq. male uelle et bene posse. 65 et] ac Paulinus u. 7 at Graeuus | trāquilla V 66 adque V | auitu V¹ (habitu V²) | amicus P 67 uolnere λ | huius (h al. ss.) V 68 animae λ | suetis Heinsius, quietis libri 69 fugantur V¹ | suacius P saucis C¹ sautius G 70 partibus (statim s in r pr. corr.) C amissum V¹ | quicquam libri (quicquam P) 71 fruar] fraias P 72 dii] diei VP (dies V¹ ut uid.) di (i. dei) C dii pλ dys (marg. al. dijs) T | qu V 73 obtet V 74 occultus G | qu V 75 dispiciam P | cū V¹ qu V² | uolūtas V 77 cunctatur P cuntatur V stantur p cunctantur CZ | exie C¹ exime C² exiges aeuum P exigis euo (exiges al. corr.) p | saeuo T saeuo G 79 Haec] Nec T | moesto TG | reatu: u in ras. V

Nate, aput aeternum placabilis adsere patrem, 80
 Saluator, deus ac dominus, mens, gloria, uerbum,
 Filius, ex uero uerus, de lumine lumen,
 Aeterno cum patre manens, in saecula regnans,
 Consona quem celebrant modulati carmina Dauid: 130
 Et responsuris ferit aera uocibus amen. 85

III [154]

EGRESSIO.

Satis precum datum deo,
 Quamuis satis numquam reis
 Fiat precatu numinis. 135
 Habitum forensem da, puer. 135
 Dicendum amicis est haue 5
 Valeque, quod fit mutuum.
 Quod cum per horas quattuor

 Inclinet ad meridiem, 140
 Monendus est iam Sosias.

V [155]

LOCUS INVITATIONIS.

Tempus uocandis namque amicis adpetit;
 Ne nos uel illis demoremur prandium,

80 Nate VP Chriftē CZ | aput V apud ceteri | placabilis
 V | adsere V assere CZ asse P 81 saluator V | deus] mens
 deus T | hac V¹ | mens] meus P | ueruum V 82 exuerbo P |
 uerum Z 83 patere C¹ 84 *Duplicem uersum* Consona quem
 celebrat modulato carmine plebes | Consona quem celebrant
 modulati carmina dauid *habet C; posteriorem solum VP (ubi
 tamen mistica pro consona P modulati VP carminea C car-
 mina V dō V), priorem Z (consonat T); post 85 EXPŁ C*

III *marg. al. mīro iambico quaternario V 1 praecun V V*
 2 reis V a reis *Axt rei Gronouius* 3 numini *Gronouius*
 4 abutum (b ex d pr. corr.) V 5 habe V 6 ual/eque (d
*eraso) V | post 7: „timeo ne quid interciderit uel corruperint
 quippiam librariū“ Vinetus*

V *marg. al. item senarium V 1 iamque Salmasius | appe- V*
 tit V 2 illis V illi *Vinetus*

Propere per aedes curre uicinas, puer.
 Scis ipse, qui sint: iamque dum loquor, redi. 145
 Quinque aduocau; sex enim conuiuium 5
 Cum rege iustum: si super, conuicium est.
 Abiit; relictī nos sumus cum Sosia.

VI [156]

LOCVS ORDINANDI COQVI.

Sosia, prandendum est. quartam iam totus in horam
 Sol calet: ad quintam flectitur umbra notam. 150
 An uegeto madeant condita opsonia gustu
 (Fallere namque solent), experiundo proba.
 Concute feruentes palmis uoluentibus ollas, 5
 Tingue celer digitos iure calente tuos:
 Vibranti lambat quos umida lingua recursu 155

* * *

VII [146] [IN NOTARIUM IN SCRIBENDO VELOCISSIMUM].

Puer, notarum praepetum
 Sollers minister, aduola.
 Bipatens pugillar expedi,
 Cui multa fandi copia, 160
 Punctis peracta singulis, 5
 Ut una uox absoluitur.
 Ego uoluo libros uberes
 Instarque densae grandinis

3 curre//^{ci}ui nas V² 4 iamq//^{dū}locor (q ex e) V²
 V VI qvoqvi V 3 uegito V | obsonia V 5 uoluentibus V
 7 lambant V¹ | recursus V corr. Vincitus
 Z VII In notarium M in notarium in scribendo uelocissimum TG bini uersiculi in una quaque linea TG, quorum prior ab initiali littera rubra incipit, praefixa etiam nota V minio scripta; posterioris prima littera minor est et atra lineola ab altero disiungitur in T 1 notarium TM | praepetum Z corr. Auantius 1496 2 solers GM solens T 3 pugillar T 5 proiecta T 7 ego uoluo Z euoluo Auantius 1507

Torrente lingua perstrepo:	165
Tibi nec aures ambigunt,	10
Nec occupatur pagina	
Et mota parce dextera	
Volat per aequor cereum.	
Cum maxime nunc proloquor	170
Circumloquentis ambitu,	15
Tu sensa nostri pectoris	
Vix dicta iam ceris tenes.	
Sentire tam uelox mihi	
Vellem dedisset mens mea,	175
Quam praepetis dextrae fuga	20
Tu me loquentem praeuenis.	
Quis, quaeso, quis me prodidit?	
Quis ista iam dixit tibi,	
Quae cogitabam dicere?	180
Quae furta corde in intimo	25
Exercet ales dextera?	
Quis ordo rerum tam nouus,	
Veniat in aures ut tuas,	
Quod lingua nondum absoluerit?	185
Doctrina non hoc praestitit	30
Nec ulla tam uelox manus	
Celeripedis compendii:	
Natura munus hoc tibi	
Deusque donum tradidit,	190
Quae loquerer, ut scires prius	35
Idemque uelles, quod uolo.	

10 tibi que *Z* que *om.* *Auantius* 1496 12 parce] *pte T*
pace *G* 16 tu *minio* *ss. T* 17 uix *G* uis *M* uel *T* | iam
ceris] iaceris *T* 25 in *om. T* 26 exerce tales *M* exerces
tales *T* 27 rerum ordo *M* 30 hoc *Z* haec *Vinctus*
31 ullata *G* 35 prius scires *G*

Quadrupedum et uolucrum, uel cum terrena marinis
 Monstra admiscentur: donec purgantibus euris 195
 Diffatae liquidum tenuentur in aera nubes.
 Nunc fora, nunc lites, lati modo pompa theatri
 Visitur: et turmas equitum caedesque latronum 5
 Perpetior: lacerat nostros fera belua uultus
 Aut in sanguinea gladio grassamur harena. 200
 Per mare nauifragum gradior pedes et freta cursu
 Transilio et subitis uolito super aera pinnis.
 Infandas etiam ueneres incestaque noctis 10
 Dedecora et tragicos patimur per somnia coetus.
 Perfugium tamen est, quotiens portenta soporum 205
 Soluit rupta pudore quies et imagine foeda
 Libera mens uigilat: totum bene conscia lectum
 Pertractat secura manus: probrosa recedit 15
 Culpa tori et profugi manascunt crimina somni.
 Cerno triumphantem inter me plaudere: rursum 210
 Inter captiuos trahor exarmatus Alanos.
 Tempa deum sanctasque fores palatiaque aurea
 Specto et Sarrano uideor discumbere in ostro 20
 Et mox fumosis conuiuia adcumbo popinis.
 Diuinum perhibent uatem sub frondibus ulmi 215
 Vana ignauorum simulacra locasse soporum
 Et geminas numero portas: quae fornice eburno
 Semper fallaces glomerat super aera formas: 25

V VIII „Hic minus abet finem cause superioris et initium
 sequentis ephemeris“ in marg. V, folium intercidisse in codice
 archetypo uidit Schenkl. 4 lat^v modo V | teatri V 7 sāgui-
 nea V | crassamur V | arena V 8 mare: r in ras. altioris
 litterae V 9 sub^titis V 11 tra/yecos (ex tragicos) V² 12
 cotiens V 14 liuera V | conscia V² 16 profugi: i in ras.
 al. V | manascunt scripsi, man^vsquā (ma in mu al. corr.) V
 minuiscunt Scaliger 1, 7 uanescunt GGötz, an mansuescunt?
 17 cerno/// V | triumfantes V 18 captibus traor V 20
 uideo^r V² | discumbere V 21 conuiba V | accumbo V
 22 peri/bent V | fontibus V corr. Lugdun. 23 ignaborum V

Altera, quae ueros emittit cornea uisus.
 Quod si de dubiis conceditur optio nobis, 220
 Desse fidem laetis melius quam nana timeri.
 Ecce ego iam malim falli; nam, dum modo semper
 Tristia uanescant, potius caruisse fruendis, 30
 Quam trepidare malis. satis est bene, si metus absit.
 Sunt et qui fletus et gaudia controuersum 225
 Coniectent uarioque trahant euenta relatu.
 Ite per oblicos caeli, mala somnia, mundos,
 Inrequieta uagi qua diffiant nubila nimbi; 35
 Lunares habitate polos: quid nostra subitis
 Limina et angusti tenebrosa cubilia tecti? 230
 Me sinite ignauas placidum traducere noctes,
 Dum redeat roseo mihi Lucifer aureus ortu.
 Quod si me nullis uexatum nocte figuris 40
 Mollis tranquillo permulserit aere somnus,
 Hunc lucum, nostro uiridis qui frondet in agro 235
 Vlmeus, excubiis habitandum dedico uestris.

27 dubiis *V*¹ 28 deesse *V*² 29 mallim (i ex e?) *V*
 (1 alt. *m*², i *m*² in ras. *V*³) | falli (i ex f corr.) *V* 31 si///me-
 tus (m eraso) *V* 32 controuersorϕ *V* corr. *Souchay* contro-
 uersa *Vinetus* 33 ebenta *V* 37 lumina *V*¹ 38 ignauas:
 ig in ras. al. *V* 39 mici *V* 41 somnos *V* 42 lucū ex
 lucū *V*² 43 abitandum *V* | post 43 finit add. *V*

III.

<DOMESTICA.>

[320 EdyH. III]

DE HEREDIOLLO

Cum de palatio post multos annos honoratissimus, quippe iam consul, redisset ad patriam, uillulam, quam pater reliquerat, introgressus his uersibus lusit Luciliano stilo:

Salue, herediolum, maiorum regna meorum,
 Quod proanus, quod auus, quod pater excoluit,
 Quod mihi iam senior properata morte reliquit:
 Eheu nolucram tam cito posse frui!
 Iusta quidem series patri succedere, uerum 5
 Esse simul dominos gratior ordo piis.
 Nunc labor et curae mea sunt; sola ante uoluptas
 Partibus in nostris, cetera patris erant.
 Paruum herediolum, fateor, set nulla fuit res
 Parua umquam aequanimis, adde etiam unanims. 10
 Ex animo rem stare aequum puto, non animum ex re.
 Cuncta cupit Croesus, Diogenes nihilum:

V I INCIPT DE EREDIOLLO PRAEFATIO IN PROSA V | quum V | pater] puer *Heinsius* | luciano V *corr. Scaliger 1, 20 (LMueller Lucil. p. 298, test. 40 cf. u. l. ad test. 24 p. 283)* Lucianiaco uilla *Art.* In cyanostylo *similiaque temptauit Dezeimeris.* 1 Salbe V¹ | erediolum V¹ 2 proabus V 3 reliquid V *corr. Sannazarianus* 4 heu V 5 berum V¹ 7 lauor V¹ | cura V *corr. Lugdun.* | âte V 9 parbum erediolum V 11 res tare V¹ (*res al. corr.*) | aequum V 12 chroesus V diogenis nihilũ (*s nihilũ al. in ras., in marg. ∴ add. antiq. m. V*

Spargit Aristippus mediis in Syrtibus aurum,
 Aurea non satis est Lydia tota Midae.
 Cui nullus finis cupiendi, est nullus habendi. 15
 Ille opibus modus est, quem statuas animo.
 Verum ager iste meus quantus sit, nosce: etiam ut me
 Noueris et noris te quoque, si potis es.
 Quamquam difficile est se noscere; γυνῶδι σεαυτὸν
 Quam propere legimus, tam cito neclegimus. 20
 Agri bis centum colo iugera, uinea centum
 Iugeribus colitur prataque dimidio,
 Silua supra duplum, quam prata et uinea et aruum;
 Cultor agri nobis nec superest nec abest.
 Fons propter puteusque breuis, tum purus et amnis; 25
 Nauiger hic refluus me uehit ac reuehit.
 Conduntur fructus geminum mihi semper in annum.
 Cui non longa penus, huic quoque prompta fames.
 Haec mihi nec procul urbe sita est, nec prorsus ad urbem,
 Ne patiar turbas utque bonis potiar; 30
 Et quotiens mutare locum fastidia cogunt,
 Transeo et alternis rure uel urbe fruor.

II ^[317]
 Edyll. 1] VERSVS PASCHALES PRO AVGVSTO DICTI.

Sancta salutiferi redeunt sollemnia Christi
 Et deuota pii celebrant ieiunia mystae.
 At nos aeternum cohibentes pectore cultum

13 sirtibus *V* 14 lidia *V* | midiaę (i craso) *V* 15
 abendi *V* 17 ste *V*¹ | nosceutetiamme *V* ut *del.* *Lugdun.*,
transp. *Peiper* 18 noberis *V* 19 gnoti seāton *V* 22 dimi-
 dium *V* *corr.* *Heinsius* 26 nāuiger *V* 28 nic *V* | promta
 famis *V* 29 prorsus *V* 31 quoties *V* | fatidia *V* 32 rure:
r alt. al. in ras. V

II VERSVS PASCALES PROCO DICIT *V* pro dominis uel pro au-*VP, Z*
 gusto (a^o) *Peiper* Incipiunt uersus pascales Decii Magni Au-
 sonii *P* Incipiunt uersus pascales (uersus *om.* *M* pasquales *M*)
TM Ausonii peonii poetae disertissimi uersus pascales *G*
 1 sollempnia *V* solempnia *M* solennia *T* 2 celebrat *V*
 | mistae *VTM* 3 ad *V*¹ | coibentes *VP*

Intemeratorum uim continuamus honorum.
 Annua cura sacris, iugis reuerentia nobis. 5

Magne pater rerum, cui terra et pontus et aer
 Tartaraque et picti seruit plaga lactea caeli,
 Noxia quem scelerum plebis tremit almaque russum
 Concelebrat uotis animarum turba piarum:

Tu breuis hunc aei cursum celeremque caducae 10
 Finem animae donas aeternae munere uitae.

Tu mites legum monitus sacrosque prophetas
 Humano impertis generi seruasque nepotes,
 Deceptum miseratus Adam, quem capta uenenis
 Implicuit socium blandis erroribus Aeua. 15

Tu uerbum, pater alme, tuum, natumque deumque,
 Concedis terris totum similemque paremque,
 Ex uero uerum uiuaque ab origine uiuum.

Ille tuis doctus monitis hoc addidit unum,
 Vt, super aequoreas nabat qui spiritus undas, 20
 Pigra immortali uegetaret membra lauacro.

Trina fides auctore uno, spes certa salutis
 Hunc numerum iunctis uirtutibus amplectenti.

Tale et terrenis specimen spectatur in oris
 Augustus genitor, geminum sator Augustorum, 25
 Qui fratrem natumque pio complexus utramque
 Numine partitur regnum neque diuidit unum,
 Omnia solus habens atque omnia dilargitus.

5 sacri *V* 6 pontus *P* 7 tarara *P* | picta *V* | latea *P*
 | coeli *T* 8 plenis *V*¹ pleb' *P* plebis *MT*¹ plebes *corr. pr.*
T, G | russum *V* rursum *ect.* 10 celebrem *V* 11 donas] redimis
Schenkl 12 mides *V*¹ mitis *T* 13 humano] humo ñ *P* | im-
 pertit *P* impartis *TM* in partis *G* | seruassq; *P* scenasque *T*
 senasque *M* 14 capta] blanda *T* | ueneriis *ut uid.* *V* 15
 erroribus: ri *ex ii* *V* | aena *V* (aene *V*¹) eua *P* ena *Z* 16
 ¶ Tu *P* | pater alme tuum *in ras. al.* *V* 17 concedit *P*
 18 nubum *V* 20 nabat: b *in u al. corr.* *V* 21 immortali] *V*
 imortali *P* 23 uirtutibus: ti *ex bi* *V* | amplectendi *Z* 24
 Tale] Vale (+ *in marg.*) *T* | specime *P* | oris *V*¹ 25 sator
om. T | augustoq; *P litt.* orum *al. m. reser.* *V* 26 con-
 plexus] *V* 27 numine *Z* nomine *VP* 28 omnia] om̄ *P* |
 abens *V* | adque *V* | dilargitus: itus *al. reser.* *V*

Hos igitur nobis trina pietate uigentes,
 Rectores terrae placidos caelique ministros, 30
 Christe, aput aeternum placabilis adsere patrem.

III [-]

ORATIO CONSVLIS AVSONII
 VERSIBVS RHOPALICIS

SPES, DEVS,	AETERNAE	STATIONIS	CONCILIATOR:
Si castis	precibus	ueniales	inuigilamus,
His, pater,	oratis	placabilis	adstipulare.
Da, Christe,	specimen	cognoscier	inreprehensum, 5
Rex bone,	cultorum	famulantum	uiuificator,
Cum patre	maiestas	altissima	ingenerato.
Da trinum	columen	paraclito	consociante,
Vt longum	celebris	denotio	continuetur:
Ad temet	properant	uigilatum	conuenienter.
Nox lucem	reuehet	funalibus	anteferendam, 10
Nox lumen	pariens	credentibus	indubitatum,
Nox flammis	operum	meditatrix	sidereorum.
Tu mensis	dirimis	ieiunia	relligiosa,
Tu bona	promittens	surgentia	concelebraris:
Da, rector,	modicos	effarier	omnipotentem. 15

nobis

29 Nos in^otrina T 30 terra P | coeli T 31 criste V

| aput] V | placabilis (u in b al.) V | adsere V asserè P asserere Z
 Finitur uersus pascales P Versus pascales finiunt TM Ausonii
 peonii poetae disertissimi uersus paschales finiunt G

III INCIPIT ORATIO etc. V Ausonii non esse contendit Sca- V
 liger 2, 3. | RHOPALICIS V cf. Anthol. lat Ries. 749 u. 1: illud
 quaternorum uersuum strophas habet, in nostro ternorum uer-
 suum strophas praefixa ubique Γ nota indicat V 3 patter
 (e ex corr.?) V | placabilis V¹ 4 specimè V | cognoscier
 Heinsius cognoscere V | inreprehen^hsium V 6 an necgene-
 rato? 7 paraclito: i in y corr. V paraclito Vinetus 9
 uigilatu: u ex ũ? V | conuenientes Lugdun. 10 lu^{cem} V
 11 lu^{men} V | induitatum V¹ 13 relligiosa V 15 affarier
 Schenkl

Fons tuus	emundat	recreatu	iustificatos,	
Dans mentem	oblitam	positorum	flagitiorum,	
Dans agnos	niueos	splendescere	purificatos.	
Lux uerbo	inducta,	peccantibus	auxiliatrix,	21
Vt noua	Iordanis	ablutio	sanctificauit,	19
Cum sua	dignati	tinguentia	promeruerunt.	20
Et Christus	regimen	elementis	inquietis	
Fert undam	medici	baptismatis	intemerati,	
Vt noxam	aufferet	mortalibus	extenuatam.	
Crux poenae	extremum	properata	inmaculato,	25
Vt uitam	amissam	renouaret	mortificatus,	
Tot rerum	titulis	obnoxius	immodicarum.	28
Quis digne	domino	praeconia	continuabit?	27
An terra	humano	locupletat	commemoratu,	29
Quem uocum	resonant	modulatus	angelicarum?	30
Dans aulam	Stephano	pretiosam	dilapidato	
Dans clauas	superas	cathedrali	incoatori,	
Quin Paulum	infestum	copulasti	adglomeratu.	
Fit doctor	populi	lapidantum	constimulator,	
Vt latro	confessor	paradisum	participauit,	35
Sic credo,	adnectens	dirissima	clarificandis.	

16 iustificatos V 18 nibeos V¹ | splēdescere V | uu. 19
 et 20 post 21 transposui 21 inducto Heinsius 20 dignatum
 V corr. Schenkl 22 xristus (at u. 4 xp̄e) V | regimē// V
 23 baltismatis V | intemeratam Heinsius 25 properatast
 Schenkl cum Heinsio 26 amissam (d eras.) V 27 et 28
 permutauit 27 domino Heinsius dñe V | praeconio conti-
 nuauit V corr. Vinetus 29 loc/upletat (l eras.) V | commemoratu
 Vinetus, commemorari V 31 stefano V pretiose V corr. Schenkl
 32. cathedralis Schenkl | incoatori V 33 quī V | copularis
 V corr. Peiper | adglomerat^{tu} V 35 paradysum (y ex i) V
 36 adnectēs V | durissima V corr. Peiper | clarificādis V

Nos	seros	famulos	adcrecere	perpetieris	
Sub	tali	edoctos	antistite	relligionis;	
Da	sensum	solida	stabilitum	credulitate.	
Fac	iungar	numero	rediuuo	glorificatus,	40
Ad	caelum	invitans	consortia	terrigenarum,	
SPES	DEVS,	AETERNAE	STATIONIS	CONCILIATOR!	

III [318 319 Edyll. II] EPICEDION IN PATREM

Post deum semper patrem colui secundamque reuerentiam genitori meo debui. sequitur ergo hanc summi dei uenerationem epicedion patris mei. titulus a Graecis auctoribus, defunctorum honori dicatus, non ambitiosus, sed religiosus: quem commendo lectori 5 meo, siue is filius est seu pater siue utrumque. neque, ut laudet, exigo; set, ut amet, postulo. neque uero nunc patrem meum laudo, quod ille non eget et ego functum oblectatione uiuentium onerare non debeo. neque dico nisi quod agnoscunt, qui parti aetatis eius 10 interfuerunt. falsum me autem morte [eius] obita dicere et uerum tacere eiusdem piaculi existimo. imagini ipsius hi uersus subscripti sunt neque minus in opusculorum meorum seriem relati. alia omnia mea displicent mihi; hoc relegisse amo. 15

Nomen ego Ausonius, non ultimus arte medendi
 Et, mea si nosses tempora, primus eram.
 Vicinas urbes colui patriaque domoque,
 Vasates patria, sed lare Burdigalam.

38 tali/ V | relligionis V 39 stauilitum V¹ 40 glorifidicatus (f al. ss.) V 41 terrigenarum V¹ 42 aeternae V

III INCIPIT EPICEDION IN PATRE | PREFATIO IN PROSA V 1 V post V 4 grecis V 9 honerare V 11 eius del. Schenkl | obita (ta al. resc., pr. m. euanuit) V 13 hi/ (i eras.) V 15 mici V

Incipit epicedion in patrem λ Incipit epicedion. Ausonius VZ (Ausonius om. G) in patrem de uita sua TG 1 infimus T 2 nosces G quaeris T 4 uassates Z | u. 6 ante u. 5 (sed pr.

Curia me duplex et uterque senatus habebat 5
 Muneris exsortem, nomine participem.
 Non opulens nec egens, parcus sine sordibus egi:
 Victum, habitum, mores semper eadem habui.
 Sermone inpromptus Latio, uerum Attica lingua
 Suffecit culti uocibus eloquii. 10
 Optuli opem cunctis poscentibus artis inemptae
 Officiumque meum cum pietate fuit.
 Iudicium de me studui praestare bonorum:
 Ipse mihi numquam, iudice me, placui.
 Officia in multos diuerso debita cultu 15
 Personis, meritis, tempore distribui.
 Litibus abstinui: non auxi, non minui rem;
 Indice me nullus, set neque teste, perit.
 Inuidi numquam; cupere atque ambire refugii;
 Iurare aut falsum dicere par habui. 20
 Factio me sibi non, non coniuratio iunxit:
 Sincero colui foedere amicitias.
 Felicem sciui non qui, quod uellet, haberet,
 Set qui per fatum non data non cuperet.
 Non occursator, non garrulus, obuia cernens, 25
 Valuis et uelo condita non adii.
 Famam, quae posset uitam lacerare bonorum,
 Non finxi et, ueram si scierim, tacui.
 Ira procul, spes uana procul, procul anxia cura
 Inque bonis hominum gaudia falsa procul. 30

corr.) V 5 abebat V¹ 6 exortem TG | muner (del.) nomine T 7 non locuples G | partus G | sine V | egi in ras. V
 9 inpromptus V improntus T impromptus Gl | actica T
 11 optuli] VG | inemptae G inēptae ut uid. V¹ ineptae VTl
 13—16 om. Z 14 mici V | nūquam V 15 deuita V¹
 18 Iudice T | set] V¹ | q ante neque eras. V | perit] fuit T
 19—26 om. Z 19 adque V¹ 20 abui V¹ 21 nōnon-
 cōiuratio (noncō al. in ras) V 23 nō V 24 set] V¹
 25 Nōn V 26 ed V¹ 28 ueram siscierim V scieram
 Schenkl, uera si qua fuit Z 29—34 om. Z 29 u^ana V

Vitati coetus eiuratique tumultus

Et semper fictae principum amicitiae.

Deliquisse nihil numquam laudem esse putavi

Atque bonos mores legibus antetuli.

Irasci promptus properavi condere motum 35

Atque mihi poenas pro leuitate dedi.

Coniugium per lustra nouem sine crimine concors

Vnum habui: gnatos quattuor edidimus.

Prima obiit lactans; at qui fuit ultimus aevi,

Pubertate rudi non rudis interiit. 40

Maximus ad summum columen peruenit honorum,

Praefectus Gallis et Libyae et Latio,

Tranquillus, clemens, oculis, uoce, ore serenus,

In genitore suo mente animoque puer.

Huius ego et natum et generum pro consule uidi; 45

Consul ut ipse foret, spes mihi certa fuit.

Matronale decus possedit filia, cuius

Egregia et nuptae laus erat et uiduae.

Quae nati generique et progeneri simul omnium

Multiplici inlustres uidit honore domos. 50

Ipsa nec adfectans nec detractator honorum

Praefectus magni nuncupor Illyrici.

Haec me fortunae larga indulgentia suasit

Numine adorato uitae obitum petere,

Ne fortunatae spatium inuiolabile uitae 55

Fatali morsu stringeret ulla dies.

31 uitati/ V 33 nihil V 34 adque V¹ 35 et 36
om. V 37 concors V² concors V¹Z 38 abui V | quattuor
edidimus V tris numero genui Z 39 et 40 om. Z 39 ad
V¹ 41 columen Vλ (-mē V) culmen TG | culmen summum T
42 libiae V lybiae Z 43 om. Z (cum spatio unius uersus
uacuo in TG) | ore om. V¹ (al. ss) 44 puer Peiper, pater VZ
47 possidet T sed pr. corr. 48 Aegregia V 49 progeneri] pro
gñe tris T progeneretri λ | omnium] om̄s T omnū G 50 inlustres]
V | domos (del pr.) T 51 detractator λ 52 hyllyci Villirici T
53 Nec T | fortunae V¹ | suasit: sit in ras. al. V 54 obitum
V habitum Z 55 inuiolanile V 56 fatili V al. c. | ad-

Optinui auditaque preces: spem, uota, timorem

Sopitus placido fine relinquo aliis.

Inter maerentes, sed non ego maestus, amicos

Dispositis iacui funeris arbitriis.

60

Nonaginta annos baculo sine, corpore toto

Exegi, cunctis integer officiis.

Haec quicumque leges, non aspernabere fari:

Talis uita tibi, qualia uota mihi.

PRECATIO CONSULIS DESIGNATI PRIDIE KALENDAS
IANVARIAS FASCIBVS SVMPVIS.

V [332 Edyll. viii]

IANE, VENI: NOVUS ANNE, VENI: RENOVATE VENI, SOL.

Consulis Ausonii Latiam uisure curulem.

Ecquid ab Augusta nunc maiestate secundum

5

Quod mireris, habes? Roma illa domusque Quirini

Et toga purpurei rutilans praetexta senati

5

Hoc apice aeternis signat sua tempora fastis.

<IANE, VENI: NOVUS ANNE, VENI: RENOVATE VENI, SOL.>

Anne, bonis coepte auspiciis, da uere salubri

10

Apricas uentorum animas, da roscida Canero

morsu *TG* admorsus λ | tangeret λ 57 optinui] λ , p ex b

uel b ex p *T* | timori *T* λ 58 So/pitus (t craso) *V* | finem

*V*¹*T* (+ marg. *T*) 59 moerentes *G* λ | nōⁿ (lincola post erasa) *V*

moestus *Z* | amicus *V*¹ 60 iacui *V* 61 annis *T* | sine *V*

63 quicumque *Z* | aspernauere *V*¹ 64 uota *VT*² in marg.

nota *G* noua *T* (+ marg. *T*) noue λ | mīci *V* FINIT EPICEDION

IN PATREM *V* Finit epycedion λ

V *V* CONSULIS *V* Ausonii consulis *V*inetus | PRIDIE $\bar{\kappa}$ iā *V* corr.

Lugdun. (Ianuarii Lugdun.) | SVMPVIS *V* | sunt septem strophae

septenorum uersuum quibus praefigitur intercalaris, quem ter

restitui omissum in *V* u. 9, 17, 25. | 1 nobis *V* | renobate *V*

post u. 1 duo uersus exciderunt 3 Et quid *V* corr. Scaliger |

nun *V* 4 abes *V* 6 capite *V* apice *Heinsius* 7 cepte *V*

9 egelidum *Toll* 10 autumnas — pruinas *V* corr. *Peiper*;

Borean. Septembribus horis mordeat autumnas f. s. pruina

Heinsius

Solstitia et gelidum Boream Septembribus horis.
 Mordeat autumnis frigus subtile pruinis 10
 Et tenuata moris cesset mediocribus aestas.
 Sementem Notus umificet, sit bruma nivalis, 15
 Dum pater antiqui renouatur Martius anni.

<IANE, VENI: NOVVS ANNE, VENI: RENOVATE VENI, SOL.>
 Spiret odorato florum noua gratia Maio.
 Iulius et segetes coquat et mare temperet Euris, 15
 Sirius ardentem non augeat igne Leonem, 20
 Discolor arboreos uariet Pomona sapes.
 Mitiget autumnus, quod maturauerit aestas,
 Et genialis hiems parta sibi dote fruatur.
 Pacem mundus agat nec turbida sidera regnent. 20

<IANE, VENI: NOVVS ANNE, VENI: RENOVATE VENI, SOL.> 25
 Nulla tuos, Gradiue, offendat stella penates,
 Quae non aequa tibi; non Cynthia, non celer Arcas
 Finitimus terris; non tu, Saturne, supremo
 Vltime circuitu. procul a Pyroente remotus
 Tranquillum properabis iter. uos comminus ite, 25 30
 Stella salutigeri Iouis et Cythereie Vesper:
 Non umquam hospitibus facilis Cyllenius absit.

IANE, VENI: NOVVS ANNE, VENI: RENOVATE VENI, SOL.
 Hostibus edomitis, qua Francia mixta Suebis
 Certat ad obsequium, Latiis ut militet armis, 30 35
 Qua uaga Sauromates sibi iunxerat agmina Chuni,
 Quaque Getes sociis Histrum adsultabat Alanis
 (Hoc mihi praepetibus uictoria nuntiat alis):

11 attenuata *Heinsius* | moris *Wakefield* modis *V*
 12 umificet *V*¹ | bruma (*ictu super a eraso*) *V* 13 renobatur *V* 14 noba *V*¹ 15 quoquat *V* 16 igne leonem: el *pr. corr. ex es uel et uel em. non prorsus erasa quae post e erat littera V* 19 hiemps *V*¹ 20 turuida *V* 22 chintia *V*
 23 Finitimi *Gronouius* | non] no *V* 25 properauis *V*
 26 chitereie *V* 27 Non// umquam (*n eraso*) *V* | adsit *V* absit (*uel Nec numquam . . . adsit*) *Peiper* 28 nobus *V* renobate *V* 31 iuxerat *V*¹ | cynis *V* Chunni *Vinetus*, sua i. a. Chunis *Schenkl* Qua uaga Sauromatae s. i. a. Chunus *Toll*
 32 getis *V corr. Scaliger 1, 7* 33 mici *V*¹

Iam venit Augustus, nostros ut comat honores,
Officio exornans, quos participare cupisset. 35 40

IANE, VENI: NOVVS ANNE, VENI: RENOVATE VENI, SOL.
Aurea uenturo, Sol, porrige gaudia Iano:
Fascibus Ausonii succedet Caesar in annum,
Quintam Romulei praetextam habiturus honoris.
Ecce ubi se cumulat mea purpura (mitibus audi 40 45
Auribus hoc, Nemesis) post me dignatur oriri
Augustus consul. plus quam conferre videtur
Me sibi, qui iussit nostros praecedere fasces.

IANE, VENI: NOVVS ANNE, VENI: RENOVATE VENI, SOL. 44
Tu tropicum solido da cedere, rursus et illum 46 50
Terga dare, ut duplex tropico uarietur ab astro
Et quater a ternis properet mutatio signis.
Aestiuos inpelle dies brumamque morantem
Noctibus adceleret promissus Caesaris annus. 50
Illum ego si cernam, tum terque quaterque beatus, 55
Tunc ero bis consul, tunc tangam uertice caelum.

ITEM PRECATIO KAL. IANVARIIS.

[333
Edyll. VIII]

Anne, bonis coepte auspiciis, felicia cernis
Consulis Ausonii primordia: prome coruscum,
Sol aeterne, caput solitoque inlustrior almo
Lumine purpureum iubar exere lucis eoae.
Anne, pater rerum, quas Iani mense bifrontis 5
Voluis in hibernum glaciali fine Decembrem,

36 I'ane (n *eraso*) V | nobus *et* renobate V 39 abiturus
V¹ | onoris V¹ 44 nobus *et* renobate V 45 *del. Peiper*
uid. VI (333) u. 8 46 Tu *Lugdun.* Vt V | solido da] soli
da *Scaliger 1, 7* | rursus *Scaliger 1, 7* ruris V ueris *Heinsius*
47 Tega V | tropicus *Scaliger 1, 7* 48 a] hac V¹ ac V²
corr. Scaliger 1, 7 | mutua V¹ mutaa^{ti} V² 49 Estibos V¹
52 promissus: i (y) *ex s pr. corr. V* 53 quater] q^vet^rar V
54 uertice^{ce}lum V

VI KL' V 1 cepte auspiciis flicia (*litt e super f erasa*) V
3 alterne *Heinsius* 6 hibernum (*pr. h ss.*) V | december V

Alme, ueni et festum ueteri nouus adice Ianum. 7
 Coge secuturos bis sena per ostia menses; V 45
 Sollemnes peruade uias bisseuaque mundo 8
 Curricula aequatis uarians per tempora signis
 Praecipitem aeterna perfer uertigine cursum, 10
 Sic prono raptate polo, contraria Phoebus
 Vt momenta ferat seruata parte dierum
 Et nouus hiberno reparat sua lumina pulsu.
 Menstrua ter decies redeunt dum cornua lunae,
 Exortus obitusque manu uolente rotabis, 15
 Legitimum Phoebi cohibens per signa meatum.

corr. Lugdun. 7 alme *Peiper*, anne *V* | nobus *V* | huc trans-
 posui *V* (332) u. 45 | secuturos; *rasura super cu V^s* 8 solem-
 nes *V¹* 12 ut] et *V corr. Scaliger* 1, 7, nec *Heinsius* | ser-
 bata *V* 13 nobus *V* | iberno *V¹* 15 uolente *V¹* uolente
V² 16 febi *V* | cohibens *V¹* | meatu *V corr. Lugdun.*

III.

P A R E N T A L I A.

PRAEFATIO IN PROSA.

Scio uersiculis meis euenire, ut fastidiose legantur: quippe sic meritum est eorum. sed quosdam solet commendare materia et aliquotiens fortasse lectorem solum lemma sollicitat tituli, ut festiuitate persuasus et ineptiam ferre contentus sit. hoc opusculum nec 5 materia amoenum est nec appellatione iucundum. habet maestam religionem, qua carorum meorum obitus tristi adfectione commemoro. titulus libelli est Parentalia. antiquae appellationis hic dies et iam inde ab Numa cognatorum inferiis institutus: nec quidquam sanctius 10 habet reuerentia superstitem, quam ut amissos uenerabiliter recordetur.

ITEM PRAEFATIO VERSIBUS ADNOTATA.

Nomina carorum iam condita funere iusto,
 Fleta prius lacrimis, nunc memorabo modis,
 Nuda, sine ornatu fandique carentia cultu:
 Sufficit inferiis exequialis honos.

INCIPIT PARENTALIA FELICITER *etc.* V 1 legantur (n al.) V
 3 alicotiens (c in q al.) V 4 marg. ✕ V 8 affectione V |
 linelli V¹ 9 antiq^a (a al.) V 10 quicquam V 11 abet
 V¹ | reuerentia: a ex ā? V | uenerauiliter V¹

VERSIBUS: SI EX CI V uu. 1-4 post 5-8 transposuit
 Brandes 2 nūc (c al.) V

Nenia, funereis satis officiosa querellis, 5
 Annua ne tacitis munera praetereas,
 Quae Numa cognatis sollemnia dedicat umbris,
 Vt gradus aut mortis postulat aut generis.
 Hoc satis est tumulis, satis est telluris egenis:
 Voce ciere animas funeris instar habet. 10
 Gaudent compositi cineres sua nomina dici:
 Frontibus hoc scriptis et monumenta iubent.
 Ille etiam, maesti cui defuit urna sepulcri,
 Nomine ter dicto paene sepultus erit.
 At tu, quicumque es, lector, qui fata meorum 15
 Dignaris maestis commemorare elegis,
 Inconcussa tuae percurras tempora uitae
 Et praeter iustum funera nulla fleas.

[160]

I. IVLIVS AVSONIVS PATER.

Primus in his pater Ausonius, quem ponere primum,
 Etsi cunctetur filius, ordo iubet.
 Cura dei, placidae functus quod honore senectae
 Undecies binas uixit Olympiadas.
 Omnia, quae uoluit, qui prospera uidit: eidem, 5
 Optavit quidquid, contigit, ut uoluit.
 Non quia fatorum nimia indulgentia, sed quod
 Tam moderata illi uota fuere uiro.
 Quem sua contendit septem sapientibus aetas,
 Quorum doctrinam moribus excoluit, 10
 Viueret ut potius, quam diceret, arte sophorum,
 Quamquam et facundo non rudis ingenio.

6 nec *V*¹ | tacitus *V* corr. *Peiper*, tacita *Brandes* 8 mortis]
 sortis uel meriti *Peiper* | postulat aut] p. ut *V* 9 hic *Brandes*]

est — est *Peiper* et — et *V* | timulis *V* 10 abet *V*¹

1 (*numeri desunt V*) 2 cunctetur *V* 4 uinas *V*¹

olimpiadus *V* 5 ^sq *V*¹ ^aq *V*² | prospera uidit] properauit *V*¹ ;
 et idem *V* corr. *Toll* 6 obtauit *V*¹ | quicquid *V*²

Praeditus et uitas hominum ratione medendi
 Porrigere et fatis amplificare moras.
 Inde et perfunctae manet haec reuerentia uitae, 15
 Aetas nostra illi quod dedit hunc titulum:
 Vt nullum Ausonius, quem sectaretur, habebat,
 Sic nullum, qui se nunc imitetur, habet.

161]

II. AEMILIA AEONIA MATER.

Proxima tu, genetrix Aeoniam, sanguine mixto
 Tarbellae matris patris et Haeduici.
 Morigerae uxoris uirtus cui contigit omnis,
 Fama pudicitiae lanificaeque manus
 Coniugiique fides et natos cura regendi 5
 Et grauitas comis laetaque serietas.
 Aeternum placidos manes complexa mariti,
 Viua torum quondam, functa foue tumulum.

162]

III. AEMILIVS MAGNVS ARBORIVS AVVNCVLVS.

Culta mihi est pietas patre primum et matre uocatis,
 Dicit set refugit tertius Arborius,
 Quem primum memorare nefas mihi patre secundo,
 Rursum non primum ponere paene nefas.
 Temperies adhibenda 5
 Ante alios: quamquam patre secundus erit.
 Tu frater genetricis et unanimis genitori,
 Et mihi qui fueris, quod pater et genetrix:

13 medēdi V 15 perfun^{ct}ae (e al.) V perfuncto *Bran-*
des 16 titulum V 17 abebat V¹ 18 abet V¹

II EMILIA V 2 aedueii (*alt. i al. add.*) V corr. *Pithocus*
Vinctus 3 morigere V 8 torum (o ex a al.) V | condam V
 ut quondam *Mertens* | fobe V foves *Heinsius*

III 1 mici V | et *Lugd.* tum V 2 dicere set (*sed al.*)
 rea fit V corr. *Peiper* 3 mici V 5 adibenda V *post h. u.*
nullum lacunae indicium nisi uacua uersus pars V; igitur me-
 morabere primus *suppl. Toll* 6 a patre s. eris *Toll* 7 ge-
 nitoris V corr. *Gronouius* 8 mici V

Qui me lactantem, puerum iuuenemque uirumque
 Artibus ornasti, quas didicisse iuuat. 10
 Te sibi Palladiae antetulit toga docta Tolosae,
 Te Narbonensis Gallia praeposuit,
 Ornasti cuius Latio sermone tribunal
 Et fora Hiberorum quaeque Nouem populis.
 Hiuc tenus Europam fama crescente petito 15
 Constantinopolis rhetore te uiguit.
 Tu per mille modos, per mille oracula fandi
 Doctus, facundus, tu celer, atque memor.
 Tu, postquam primis placui tibi traditus annis,
 Dixisti nato me satis esse tibi. 20
 Me tibi, me patribus clarum decus esse professus
 Dictasti fatis uerba notanda meis.
 Ergo uale Elysiam sortitus, auuncule, sedem:
 Haec tibi de musis carmina libo tuis.

[163] III. CAECILIUS ARGICIVS ARBORIVS AVVS.

Officiosa pium ne desere, pagina, munus:
 Maternum post hos commemoremus auum
 Arborium, Haeduico ductum de stemmate nomen,
 Complexum multas nobilitate domus,
 Qua Lugdunensis prouincia quaque potentes 5
 Haedues, Alpino quaque Vienna iugo.
 Inuida set nimium generique opibusque superbis
 Aerumna incubuit; namque auus et genitor
 Proscripti, regnum cum Victorinus haberet
 Ductor et in Tetricos recidit imperium. 10

10 iubat *V*¹ 14 iberorum *V*¹ | nobem *V*¹ 15 petito *V*
 perito *Lugdun.* perita *Brandes* 16 retore *V*¹ (t *ex corr. al.*
V^s) 18 tu *Graeuus* tū *V* 22 uerua *V*¹ 23 ego *V*¹ |
 helisiam (h *al.*) *V* | s^ortitus *V* 24 demushis *V*¹

III CAECILIUS *V* | ARGICIVS *Salmasius* 5 potens *V*¹ 6
 haeduaes (a *al. del.*) *V* | apino *V*¹ 7 superuis *V*¹ 9 quum
V | aberet *V*¹ 10 Ductor *Peiper* nictor *V*

Tum profugum in terris, per quas erumpit Aturrus
 Tarbellique furor perstrepat oceani,
 Grassantis dudum fortunae tela paudentem
 Pauperis Aemiliae condicio implicuit.
 Mox tenuis multo quaesita pecunia nisu 15
 Solamen fesso, non et opes tribuit.
 Tu caeli numeros et conscia sidera fati
 Callebas studium dissimulanter agens.
 Non ignota tibi nostrae quoque formula uitae,
 Signatis quam tu condideras tabulis, 20
 Proditam non unquam; sed matris cura retexit,
 Sedula quam timidi cura tegebat aui.
 Tu novies denos uitam cum duxeris annos,
 Expertus Fortis tela cauenda deae,
 Amissum flesti per trina decennia natum 25
 Saucius: hoc leto lumine cassus eras.
 Dicebas sed te solacia longa fouere,
 Quod mea praecipuus fata maneret honos.
 Et modo conciliis animarum mixte priorum
 Fata tui certe nota nepotis habes. 30
 Sentis, quod quaestor, quod te praefectus et idem
 Consul honorifico munere commemoro.

[164]

V. AEMILIA CORINTHIA MAVRA AVIA.

Aemiliam nunc fare auiam, pia cura nepotis,
 Coniunx praedicto quae fuit Arborio.
 Nomen huic ioculare datum: cute fusca quod olim

13 grassantes *V* corr. *Lugdun.* | paudentem *V* 14 emi-
 lie *V* 16 fesso *Lugdun.* ferro *V* 17 fati *V* corr. *Lugdun.*
 19 igno//ta *V* 21 non: *alt.* n *in ras.* *al.* *V* | in atris *V*
 corr. *Pithoeus* 22 quod *Heinsius* quo *V* | aui *Lugdun.* ni *V*
 23 nobies *V* | uitae *Axt* | quum *V* 24 deae] dae *V* corr.
Lugdun. 25 flesti *Scaliger* 1, s fletu *V* | per *Peiper* post *V* |
 n/atam: n *al.* *in ras.* *V* 26 oclctno *V* hoc leto *Brandes* |
 cassus//: s *in ras.* *al.* (*ex rus?*) *V* 29 mixta *V* corr. *Vinetus* |
 piorum uel piarum *Vinctus* 30 abes *V*

V EMILIA CORINTIA *V* 2 coniunx *V*

Aequales inter Maura uocata fuit.
 Sed non atra animo, qui clarior esset olore 5
 Et non calcata qui niue candidior.
 Et non deliciis ignoscere prompta pudendis
 Ad perpendiculum seque suosque habuit.
 Haec me praereptum cunis et ab ubere matris
 Blanda sub austeris inbuit inperiis. 10
 Tranquillos auiae cineres praestate, quieti
 Aeternum manes, si pia uerba loquor.

[165] VI. AEMILIA HILARIA MATERTERA VIRGO DEVOTA.

Tuque gradu generis matertera, sed uice matris
 Adfectu nati commemoranda pio,
 Aemilia, in cunis Hilari cognomen adepta,
 Quod laeta et pueri comis ad effigiem:
 Reddebas uerum non dissimulanter ephebum, 5
 More uirum medicis artibus experiens.
 Feminei sexus odium tibi semper et inde
 Creuit deuotae uirginitatis amor.
 Quae tibi septenos nouies est culta per annos
 Quique aeui finis, ipse pudicitiae. 10
 Haec, quia uti mater monitis et amore fouebas,
 Supremis reddo filius exequis.

[166] VII. CL. CONTENTVS ET IULIVS CALLIPPUS PATRVI.

Et patruos, elegea, meos reminiscere cantu:
 Contemtum, tellus quem Rutupina tegit.

6 nibe V 7 promta V 8 abuit V 9 et me *Peiper*
 haemae V haec me *Lugdun.* 12 uerna locor V

VI ILARIA V | DEVOTA (E *al. in ras.*) V 2 affectu V
 3 ilari V 5 epebum (h *olim ss. post erasum*) V 8 deuote
 (t *uel s eras.*) V 9 quae *Lugdun.* qua V | nobi/es est (s *eras.*,
 est *ex corr. al.*, nobis esset V¹ t. *Schenklio*) V 10 puditie V¹
 11 ut V *corr. Lugdun.* | fouebas V 12 suppressis V

VII COTĒTUS V CONTENTVS *Lugdun.* | CALIPPUS V 1 par-
 uos V *corr. Lugdun.* | cantus V *corr. Lugdun.* 2 contemtum
 V ruptupinna V

Magna cui et uariae quaesita pecunia sortis
 Heredis nullo nomine tuta perit.
 Raptus enim laetis et adhuc florentibus annis 5
 Trans mare et ignaris fratribus oppetiit.
 Iulius in longam produxit fata senectam,
 Adfectus damnis innumerabilibus.
 Qui comis blandusque et mensa commodus uncta
 Heredes solo nomine nos habuit. 10
 Ambo pii, uultu similes, ioca seria mixti,
 Aeuī fortunam non habuere parem.
 Discreti quamquam tumulis et honore iacetis,
 Commune hoc uobis munus habete: uale.

[167] VIII. ATTUSIUS LVCANVS TALISIUS SOCER.

Qui proceres ueteremque uolet celebrare senatum
 Claraque ab exortu stemmata Burdigalae,
 Teque tuumque genus memoret, Lucane Talisi,
 Moribus ornasti qui ueteres proauos. 5
 Pulcher honore oris, tranquillo pectore comis,
 Facundo quamuis maior ab ingenio:
 Venatu et ruris cultu uictusque nitore
 Omne aeuum peragens, publica despiciens:
 Nosci inter primos cupiens, prior esse recusans,
 Ipse tuo uiuens segregus arbitrio. 10
 Optabas tu me generum florente iuuenta:
 Optare hoc tantum, non et habere datum.
 Vota probant superi meritisque fauentia sanctis
 Implent fata, uiri quod uoluere boni.
 Et nunc perpetui sentis sub honore sepulcri, 15
 Quam reuerens natae quamque tui maneam.

4 eredis V¹ | tuta] tanta Peiper 5 aduc V¹ 8 affe-
 ctus V | innumerabilibus V¹ 10 Heredes V 12 habuere
 (al. h et e ss) V 13 onore V¹ 14 nobis (nb) uel nostrum
 (nm) Peiper uerui V¹ | abete V

VIII 5 pulcher V 6 quamuis (olim que cluis) Peiper cinis V
 11 obtabas V | iubenta V 12 obtare V | abere V 13 fa-
 bentia V 16 referens V corr. Lugdun.

Caelebs namque gener haec nunc pia munera solvo:
 Nam et caelebs numquam desinam et esse gener.

[168]

VIII. ATTUSIA LVCANA SABINA VXOR.

Hactenus ut caros, ita iusto funere fletos
 Functa piis cecinit nenia nostra modis.
 Nunc dolor atque cruces nec contrectabile uulnus,
 Coniugis ereptae mors memoranda mihi.
 Nobilis a proavis et origine clara senatus, 5
 Moribus atque bonis clara Sabina magis.
 Te iuuenis primis luxi deceptus in annis
 Perque nouem caelebs te fleo Olympiadas.
 Nec licet obductum senio sopire dolorem:
 Semper crudescit nam mihi paene recens. 10
 Admittunt alii solacia temporis aegri:
 Haec grauiora facit uulnera longa dies.
 Torqueo deceptos ego uita caelibe canos
 Quoque magis solus, hoc mage maestus ago.
 Vulnus alit, quod muta domus silet et torus alget, 15
 Quod mala non cuiquam, non bona participo.
 Maereo, si coniunx alii bona; maereo contra,
 Si mala: ad exemplum tu mihi semper ades.
 Tu mihi crux ab utraque uenis: siue est mala, quod tu
 Dissimilis fueris; seu bona, quod similis. 20

18 nam *del. Peiper* | celeps *V* | desinam et *Heinsius* desinet *V*

VIII 2 cecinit: t *ex a al.?* *V* 3 adque cruces *V* | contrectabile *V* | uulnus *Peiper* fulmen *V* 4 mici *V* 5 clara *Lugdun.* cla *V* 6 moribus atque *Peiper* moribusque (b *in b^s al.*) *V* moribus usque *Lugdun.* 7 iubenis *V* | luxu *V corr. Vinetus* | deceptus/ (q *eraso?*) *V* 8 nobem *V* | celeps *V* | olimpiadas *V* 10 mici *V* | pena *V* paene *Heinsius* 12 grauiora *V* 13 canus *V corr. Lugdun.* 15 uolnus *V* 17 merēc ontra (re *al. in ras. unius r litt*, o *al. ss.*) *V* 18 mici *V* 19 mici *V* | sibe *V* 20 gaudia: *pr. a ex l incēpto statim corr. V*

Non ego opes cassas et inania gaudia plango,
 Sed iuuenis iuueni quod mihi rapta uiro.
 Laeta, pudica, grauis, genus inclita et inclita forma,
 Et dolor atque decus coniugis Ausonii.
 Quae modo septenos quater inpletura Decembres 25
 Liquisti natos, pignera nostra, duos.
 Illa fauore dei, sicut tua uota fuerunt,
 Florent, optatis adaccumulata bonis.
 Et precor, ut uigeant tandemque superstite utroque
 Nuntiet hoc cineri nostra fauilla tuo. 30

169]

X. AVSONIVS PARVVLVS FILIVS.

Non ego te infletum memori fraudabo querella,
 Primus, nate, meo nomine dicte puer:
 Murmura quem primis meditantem absoluere uerbis
 Indolis et plenae planximus obsequiis.
 Tu gremio in proauī funus commune locatus, 5
 Inuidiam tumuli ne paterere tui.

170]

XI. PASTOR NEPOS EX FILIO.

Tu quoque maturos, puer immature, dolores
 Interrupisti luctus acerbus aui,
 Pastor care nepos, spes cuius certa fuit res,
 Hesperii patris tertia progenies.
 Nomen, quod casus dederat (quia fistula primum 5
 Pastorale melos concinuit genito),
 Sero intellectum uitae breuis argumentum:
 Spiritus adflatis quod fugit e calamis.

21 mici V 22 grabis V 23 adque V 27 fabore V
 28 obtatis V | accumulata V

X PARVVLVS V 1 fraudauo V 3 ueruis V 4 et] at
 uel ut Toll | pene V plene Lugdun., corr. Toll | obsequiis
 Peiper exequiis ex exequis pr. V

XI 2 Interrupisti Peiper inrumpis mesti V | aceruus V
 5 nomine V corr. Peiper 7 breuis V 8 afflatis V | quod]
 f. ceu | delete post calamis puncto.

Occidis emissae percussus pondere testae,
 Abiecit tecto quam manus artificis. 10
 Non fuit artificis manus haec: manus illa cruenti
 Certa fuit fati suppositura reum.
 Heu, quae uota mihi, quae rumpis gaudia, Pastor!
 Illa meum petiit tegula missa caput.
 Dignior o, nostrae gemeres qui fata senectae 15
 Et quererere meas maestus ad exequias!

[171]

XII. IVLIA DRYADIA SOROR.

Si qua fuit uirtus, cuperet quam femina prudens
 Esse suam, soror hac Dryadia haud caruit.
 Quin etiam multas habuit, quas sexus habere
 Fortior optaret nobilitasque uirum.
 Docta satis uitamque colu famamque tueri, 5
 Docta bonos mores ipsa suosque docens.
 Et uerum uita cui carius unaque cura
 Nosse deum et fratrem diligere ante alios.
 Coniuge adhuc iuuenis caruit, sed seria uitans
 Moribus austeras aequiperauit anus 10
 Produxitque hilarem per sena decennia uitam,
 Inque domo ac tecto, quo pater, oppetiit.

10 quã: z *al. ut uid. V* 11 artific^sima manus hec est
 (s ss, ma *del.*, hec in hec, *rasura post hec?*, est *expunxit al.*
m.) *V* 12 suppositura: s *ni f. eras. super sup V* 13 mici *V*
^{ex}
 16 adsequias *V*

XII DRIADIA *V* 1 cuperet: er *ex rr V* 2 driadia *V* |
 haud caruit *Peiper* non ruit (o in a *al. alt. n del.*, ut *prodiret*
driadiana, postea al. m. na syll. dcl.) *V* emeruit *Heinsius*
 3 abuit *V*¹ | abere *V*¹ 4 obtaret *V* | nouilitas *V*¹ 5 colu
*V*¹ 9 adue *V* | iubenis *V* | uitans *Peiper*, uitam *V* 10
 equiperauit: *rasura super e V* 11 que hilarem *Peiper* celerem
 (b ut *uid. eras. super e*) *V* caelebs *Heinsius* celebem *Baehrens*
 12 hac *V*¹ | tecto *V* lecto *Heinsius*

172]

XIII. AVITIANVS FRATER.

Auitianum, Musa, germanum meum
 Dona querella funebri.
 Minor iste natus me, sed ingenio prior
 Artes paternas inibit.
 Verum iuuentae flore laeto perfrui 5
 Aequique supra puberis
 Exire metas uetuit infesta Atropos.
 Heu quem dolorem * sociis!
 Heu quanta uitae decora, quem cultum spei,
 Germane, pubes deseris, 10
 Germane carnis lege et ortu sanguinis,
 Amore paene filius.

173]

XIII. VAL. LATINVS EVROMIVS GENER.

O generis clari decus, o mihi funus acerbum,
 Euromi, e iuuenum lecte cohorte gener,
 Occidis in primae raptus mihi flore iuuentae,
 Lactantis nati uix bene note pater.
 Tu procerum de stirpe satus, praegressus et ipsos, 5
 Unde genus clarae nobilitatis erat,
 Ore decens, bonus ingenio, facundus et omni
 Dexteritate nigans praecipuusque fide.
 Hoc praefecturae sedes, hoc Illyris ora
 Praeside te experta est, fiscus et ipse cliens. 10

XIII AVITIANUS V Metro iambico | Primus uersus | senarius | alter qui se | quitur qua | ternarius *al. marg. V* 4 artis *V*¹ 7 infestatropos *V* 8. 9 Heu quanta uite (*q. al.*) decora | quem cultum spei quem dolorem sociis *V*, heu *repetito uerba transposuit Gronouius: sauciis Scaliger 1, 8* 11 hortu *V*¹

XIII VALLATINUS (*dist. Scaliger 1, 8*) EVRONIUS *V* 1 mici *V* | aceruum *V*¹ 2 iuuenum *V*¹ lecteque *V*¹ 3 mici *V* 6 nouilitatis *V*¹ 9 sedis *V*¹ | illis *is e. c.* illis *pr. V* 10 eluens *V corr. Lugdun.*

Nil aevi breuitate tamen tibi laudis ademptum:
Indole maturus, funere acerbis obis.

[174] XV POMPONIVS MAXIMVS ADFINIS.

Et te germanum non sanguine, sed uice fratris,
Maxime, defunctum nenia nostra canet.
Coniunx namque meae tu consociate sorori
Aevi fruge tui destituis uiduam.
Non domus hoc tantum sensit tua: sensit acerbum 5
Saucia pro casum curia Burdigalae
Te primore uigens, te deficiente relabens
Inque Valentinum te moriente cadens.
Heu quare nato, qui fruge et flore nepotum
Ereptus nobis, Maxime, non frueris? 10
Set frueris, diuina habitat si portio manes
Quaeque futura olim gaudia, nosse datur.
Longior hic etiam laetorum fructus habetur
Anticipasse diu, quae modo participas.

[175] XVI. VERIA LICERIA VXOR ARBORII SORORIS FILII.

Tu quoque siue nurus mihi nomine, uel uice natae,
Veria, supremi carmen honoris habe.
Cuius si probitas, si forma et fama fidesque
Morigerae uxoris lanificaeque manus
Nunc laudanda forent, procul et de manibus imis 5
Accersenda uxor est proauis Eusebii.

11 aebi V | breuitate V¹ | ademptum V¹ 12 acerbis V¹
XV POMP. V 2 defunctum Brandes deuinctum V | canent V corr. Vinetus 5 acerbum V¹ 6 pro Scaliger 1, 8 per (p) V 7 uigens (s al. ss.) V 9 qui] qui^a (al. a ss.) V quid Bachrens quur Heinsius 11 set] V¹ | habitat V¹ 13 abetur V¹

XVI 1 siue Peiper, uel V | mihi V | uel V seu Peiper 2 onoris V¹ 3 prouitas V¹ 4 morigere^v uxoris (re in re al., v nescio an pr. m. ss.) V 6 uxor est V esset uox Vinetus (foret uox Mommsen)

Qui quoniam functo iam pridem conditus aevo
 Transcripsit partes in mea uerba suas,
 Accipe funereas, neptis defleta, querellas,
 Coniunx Arborii commemoranda mei, 10
 Cui parua ingentis luctus solacia linquens
 Destituis natos, quo magis excrucias.
 At tibi dilecti ne desit cura mariti,
 Iuncta colis thalamo nunc monumenta tuo.
 Hic, ubi primus hymen, sedes ibi maesta sepulcri: 15
 Nupta magis dici quam tumultata potes.

[176] XVII. POMPONIVS MAXIMVS HERCVLANVS SORORIS
 FILIVS.

Nec germana genitum te
 Modulamine nenia tristi
 Tacitum sine honore relinquat:
 Super indole cuius adulti
 Magnae bona copia laudis. 5
 Verum memorare magis quam
 Functum laudare decebit.
 Decus hoc matrisque meumque
 In tempore puberis aevi
 Vis perculit inuida fati. 10
 Eheu quem, Maxime, fructum,
 Facunde et musice et acer,
 Mentem bonus, ingenio ingens,
 Volucer pede, corpore pulcher,
 Lingua catus, ore canorus. 15

7 functo (n al., crasa ni f. super u lincola) V 8 uerua V¹
 11 parua V¹ | ingentis V corr. Lugdun. 12 nato V corr.
 Heinsius 13 Hac V¹ at V² 14 thalamo V 15 sedis V
 corr. Lugdun.

XVII POMP. MAX ERCVLANVS V 1 nec erculanum genitum
 germana mea V corr. Peiper 3 onore V¹ 9 pu^beris al. b
 ss. V 11 eheu] ehe Scaliger 1, 8 çae V¹ ee V² 12 Fa-
 cunde (F al. ex E) V 13 mente V corr. Gronouius 14 pul-
 cer V 15 catus Scaliger 1, 8 facetus V

Cape munera tristia patrum,
Lacrimabilis orsa querellae,
Quae funereo modulatu
Tibi maestus avunculus offert.

[177] XVIII. FL. SANCTVS MARITVS PVDENTILLAE QVAE
SOROR SABINAE MEAE.

Qui ioca laetitiamque colis, qui tristia damnas
Nec metuis quemquam nec metuendus agis,
Qui nullum insidiis captas nec lite lacessis,
Sed iustam et clemens uitam agis et sapiens:
Tranquillos manes supremaque mitia Sancti 5
Ore pio et uerbis aduenerare bonis.
Militiam nullo qui turbine sedulus egit,
Praeside laetatus quo Rutupinus ager,
Octoginta annos cuius tranquilla senectus
Nullo mutauit deteriore die. 10
Ergo precare fauens, ut qualia tempora uitae,
Talia et ad manes otia Sanctus agat.

[178] XVIII. NAMIA PVDENTILLA ADFINIS.

Tuque Pudentillam uerbis adfare supremis,
Quae famae curam, quae probitatis habes.
Nobilis haec, frugi, proba, laeta, pudica, decora,
Coniugium Sancti iugiter haec habuit.

16 munus triste *Scaliger 1, 8* | patrum *Peiper* parentum *V*
17 lacrimauilis *V*¹ | ors *V* orsa *Scaliger 1, 8* 18 funereo ///
modulatus ore (*ex funere omod. al.*) *V corr. Schenkl.* fune-
reum modulatus *Scaliger 1, 8* 19 metus *V corr. Lugdun.* |
auungulus *V*

XVIII PVDENTILLE q^s soror sabinemę *V* q. (*i. quondam*)
SORORIS *Mommsen* 2 quemquam *V* 4 iusta *V corr. Scaliger* |
et sapiens *Scaliger 1, 8* et *om. V* 5 mittia *V corr. Scaliger*
1, 8 6 prio *V corr. Lugdun.* | ueruis *V* 7 qui *om. V*¹
8 rumptupinus *V* 9 octuginta *V* 11 fabens *V*

XVIII 1 ueruis *V* 2·prouitatis abes *V* 3 nouilis *V*
4 abuit *V*

Inuiolata tuens castae praeconia uitae 5
 Rexit opes proprias otia agente uiro:
 Non ideo exprobrans aut fronte obducta marito,
 Quod gereret totam femina sola domum.
 Heu nimium iuuenis, sed laeta superstite nato
 Atque uiro, patiens fata suprema obiit: 10
 Vnanimis nostrae et quondam germana Sabinae
 Et mihi inoffenso nomine dicta soror.
 Nunc etiam manes placidos pia cura retractat
 Atque Pudentillam fantis honore colit.

XX. LVCANVS TALISIVS EORVM FILIVS.

Nec iam tu, matris spes unica, ephebe Talisi,
 Consobrine meus, inmemoratus eris,
 Ereptus primis aevi florentis in annis,
 Iam tamen et coniunx, iam properate pater.
 Festinasse putes fatum, ne funus acerbum 5
 Diceret hoc genitor tam cito factus auus.

XXI. ATTVSIA LVCANA TALISIA ET MINVCIVS
 REGVLVS ADFINES.

Notitia exilis nobis, Attusia, tecum,
 Cumque tuo plane coniuge nulla fuit.
 Verum tu nostrae soror es germana Sabinae,
 Adfinis quoque tu, Regule, nomen habes.

6 obes *V*¹ 8 generet *V* corr. *Lugdun.* 9 iubenis *V* ¹
 superstitite *V* 10 adque *V* 11 condam *V* 12 mici *V*
 13 retractet *V* corr. *Lugdun.* 14 adque *V* | onore *V*

XX eorum filius *Brandes* curâ filii *V* 1 iam tu *Bolt*
 tâtû *V* | ephoebe talis- *V* corr. *Lugdun.* 2 meus *Toll* meis
V 3 primus *V* corr. *Lugdun.* 5 acerbus: us ex ù *V*
 6 duceret *Lugdun.* | factu *V* corr. *Lugdun.*

XXI *inscr. litt. minutis V* | thalisia erminus^{cius} *V* et Mi-
 nucius *Heinsius* | adfinis *V* corr. *Peiper* 2 quum *V* 4 tu
om. V add. *Lugdun.* | regule: r ex s? *V* | abes *V*

Sortitos igitur tam cara uocabula nobis 5
 Stringamus maesti carminis obsequio.
 Quamuis Santonica procul in tellure iacentes
 Peruenit ad manes exequialis honor.

[181] XXII. SEVERVS CENSOR IVLIANVS CONSOCER.

Desinite, o ueteres, Calpurnia nomina, Frugi
 Vt proprium hoc uestrae gentis habere decus.
 Nec solus semper censor Cato nec sibi solus
 Iustus Aristides his placeant titulis.
 Nam sapiens quicumque fuit uerumque fidemque 5
 Qui coluit, comitem se tibi, Censor, agat.
 Tu grauis et comis cum iustitiaque remissus,
 Austeris doctus iungere temperiem.
 Tu non adscito tibi me nec sanguine iuncto
 Optasti nostras consociare domos. 10
 Nempe aliqua in nobis morum simulacra tuorum
 Effigies nostri praebuit ingenii:
 Aut iam Fortunae sic se uertigo rotabat,
 Vt pondus fati tam bona uota darent.
 Si quid aput manes sentis, fouet hoc tibi mentem, 15
 Quod fieri optaras, id uoluisse deum.

[182] XXIII. PAVLINVS ET DRYADIA FILII PAVLINI ET
 MEGENTIRAE SORORIS FILIAE.

Qui nomen uultumque patris, Pauline, gerebas,
 Amissi specimen qui genitoris eras:

7 san^ctonica V | iacêtes (~ ex ^) V 8 exsequialis V
 XXII *inscr. litt. minutis* V | consocer] sic V 1 o ss. V
 2 abere V 4 aristidis V *corr. Lugdun.* 7 grabis V |
 comes (s al. ex r?) V *corr. Lugdun.* 9 sang^vine (g *litt. cauda*
in ras. al.) V | iungo V¹ 10 obtatis V *corr. Lugdun.* 11
 aliqua in V *corr. Lugdun.* 13 furtune V 15 quid *Lugdun.*
 qua V | fobet V 16 obtaras V | *sequitur uersus uacuus* V
 XXIII *inscr. litt. minutis* V | diadria fili V | filia V *corr.*
Scaliger | *post inscr. uersus uacuus* V

Propter quem luctus miserae decedere matris
 Coeperat, offerret eum tua forma patrem,
 Redderet et mores et moribus adderet illud, 5
 Paulinus caruit quo pater, eloquium:
 Eriperis laetis et pubescentibus annis
 Crudaque adhuc matris pectora sollicitas.
 Flemus enim raptam thalami de sede sororem,
 Heu non maturo funere, Dryadiam. 10
 Flemus, ego in primis, qui matris auunculus, ac uos
 Natorum tamquam diligo progeniem.
 Illa manus inter genetricis et oscula patris
 Oecidit, Hispana tu regione procul.
 Quam tener et primo noue flos decerperis aeuo, 15
 Nondum purpureas cinetus ephebe genas!
 Quattuor ediderat nunc functa puerpera partus,
 Funera set tumulis iam geminata dedit.
 Sit satis hoc, Pauline pater; diuisio facta est:
 Debetur matri cetera progenies. 20

[183]

XXIII. PAVLINVS SORORIS GENER.

Qui laetum ingenium, mores qui diligit aequos
 Quique fidem sancta eum pietate colit,

XXIII 19 CIG 6791 (Kaibel 675) epigramma Burdigalae
 repertum:

*Λείψανα Λουκίλλης διδυματόκου ἐνθάδε κείτε,
 ἧς μεμέρισται βρέφη. ζῶν πατρὶ, θάτερον αὐτῆ.
 cf. Anth. Pal. VII 464 (Ἀντιπάτρον) et 465 (Ἡρακλείτου).*

3 decede^{re} *al. coacua m. ss.* V 4 ceperat V | offert (t
del., ret coacua m. ss.) V 5 illud V² illum V¹ 6 ca/ruit V
 8 aduc V¹ 9 thalami V 10 HEu: H *uersi praefix.* V
 driadiam V 11 auuncul^s (γ *al. ss*) V | /anos *ex* acuos V
 14 hispana (h *pr. ss.*) V | tu V¹ Heinsius, tū V² 16 nobe
 V¹ | decerp^seris V 16 purpureas: *alt. p ex r al.* V | cinetn^s
 (s *al.*) V | ep^hebe V 17 ediderat V | tunc Heinsius | functa
 Peiper facta V 20 deuctur V¹

XXIII *post inser. uersus uacuus* V 1 diligit V 2 san-
 ctam V¹

Paulini manes mecum ueneratus amicis
 Inroret lacrimis annua liba ferens.
 Aequaenus, Pauline, mihi natamque sororis 5
 Indeptus thalamo: sic mihi paene gener.
 Stirpis Aquitanae mater tibi: nam genitori
 Cossio Vasatum, municipale genus.
 Scrinia praefecti meritis, rationibus inde
 Praepositus Libycis praemia opima capis. 10
 Nam correcturae tibi Tarraco Hibera tribunal
 Praebuit, adfectans esse clienta tibi.
 Tu socrum pro matre colens adfinis haberi
 Non poteras, nati cum fruerere loco.
 Inter concordēs uixisti fidus amicos, 15
 Duodeuiginti functus Olympiadas.

184]

XXV. AEMILIA DRYADIA MATERTERA.

Te quoque Dryadiam materteram
 Flebilibus modulis
 Germana genitus, prope filius,
 Ore pio ueneror.
 Quam thalamo taedisque iugalibus 5
 Inuida mors rapuit;
 Mutauitque torum feretri uice
 Exequalis honor.
 Discebas in me, matertera
 Mater uti fieres. 10
 Vnde modo hoc maestum tibi defero
 Filius officium.

3 amicus V¹ 5 equaebus V | mici V 6 adeptus V
 corr. Scaliger 1, 8 | thalamo V | mici V 8 cossio (o al. ss.) V
 10 liuycis ex liuicis pr. V 11 ibera V¹ 13 aberi V¹
 14 fruerere V¹ 16 funtus V¹ | olimpiadas V

XXV ante et post inscr. uersus uacuus V | inscr. litt. mi-
 nutis emilia driadia /// matertera V 1 Tu V corr. Lugdun.
 driadiam V 2 fleuilibus V 5 thalamo V 7 mutabit V

[185] XXVI. IVLIA CATAPHRONIA AMITA.
 Quin et funereis amitam inpertire querellis,
 Musa, Cataphroniam.
 Innuba deuotae quae uirginitatis amorem
 Parcaque anus coluit:
 Et mihi, quod potuit, quamuis de paupere summa, 5
 Mater uti, adtribuit.
 Ergo commemorata haue maestumque uocata
 Pro genetrice uale.

[186] XXVII. IVLIA VENERIA AMITA.
 Et amita Veneria properiter obiit:
 Cui breuia melea modifica recino:
 Cinis ut placidulus ab opere uigeat,
 Celeripes adeat loca tacita Erebi.

[187] XXVIII. IVLIA IDALIA CONSOBRINA.
 Parua etiam fuit Idalia,
 Nomine praedita quae Paphiae
 Et speciem meruit Veneris.
 Quae genita est mihi paene soror:
 Filia nam fuit haec amitae. 5
 Quam celebrat sub honore pio
 Nenia carmine funereo.

[188] XXVIII. AEMILIA MELANIA SOROR.
 Aemilia et, uix nota mihi soror, accipe questus,
 Debent quos cineri maesta elegea tuo.

XXVI CATAFRONIA V 2 catafroniam V 5 mici V |
 quamuis V 7 abe V aue *Lugdun.* haue *Rachse*

XXVII 1 beneria V 2 melea *LMueller* mela V 3 ab opere
Peiper opta V 4 celeripes et adeat loca tacita erebi (ereui V¹) V
 et *del. Peiper*, loca tacita celeripes adeat Erebi *Scaliger* 1, 8

XXVIII CONSOBRINA V 4 mici V 3 specie *Brandes*

XXVIII EMILIA V 1 Emilia mix V et uix *Martel* o uix
Peiper 2 elegaea V¹

Coniunxit nostras aequaeva infantia cunas,
 Vno quamuis tu consule maior eras.
 Inuida set nimium Lachesis properata peregit 5
 Tempora et ad manes funera acerba dedit.
 Praemissa ergo uale manesque uerere parentum,
 Qui maiore aeuo quique minore uenit.

[139] XXX. POMPONIA VRBICA CONSOCRVS VXOR IVLIANI
 CENSORIS.

Vt generis clari, ueterum sic femina morum,
 Urbica, Censoris nobilitata toro;
 Ingenitis pollens uirtutibus auctaque et illis,
 Quas docuit coniunx, quas pater et genetrix:
 Quas habuit Tanaquil, quas Pythagorea Theano 5
 Quaeque sine exemplo in nece functa uiri.
 Et tibi si fatum sic permutare dedisset,
 Viueret hoc nostro tempore Censor adhuc.
 Set neque tu uiduo longum cruciata sub aeuo
 Protinus optato fine secuta uirum. 10
 Annua nunc maestis ferimus tibi iusta querellis
 Cum genero et natis consocer Ausonius.

5 lacesis V 6 acerua V 8 quinque V corr. *Lugdun.*
 XXX PŌPANIA V 3 ingen^tis V 4 cōlux: cōl *in ras.*
pr. V 5 abuit V¹ | phithagorea (ph *ex pb al.*) V 6 exemplo
 est *Lugdun.* | in nece] in uice *Heinsius* 7 si *om.* V *add.*
Lugdun. 8 adue V¹ 9 biduo V 10 obtato V | seq^vuta V
 11 tiui V F finiunt parentela *antiq. m. add.* V

V

COMMEMORATIO

[190—216] P R O F E S S O R V M
BVRDIGALENSIVM.

[190] PRAEFATIO.

Vos etiam, quos nulla mihi cognatio iunxit,
 Set fama et carae relligio patriae,
 Et studium in libris et sedula cura docendi,
 Commemorabo uiros morte obita celebres.
 Fors erit, ut nostros manes sic adserat olim, 5
 Exemplo cupiet qui pius esse meo.

[191] I. TIBERIVS VICTOR MINERVIVS ORATOR.

Primus Burdigalae columnen dicere, Minerui,
 Alter rhetoricae Quintiliane togae.
 Inlustres quondam quo praeceptore fuerunt
 Constantinopolis, Roma, dehinc patria,
 Non equidem certans cum maiestate duarum, 5
 Solo set potior nomine, quod patria.

V *inscr.* INCIPIT *praefig.* V 1 mici V 2 religio V
 4 commemorauo V¹ 6 ^{em}explo (*al. corr.*) V
 1 (*numeri om.* V) MINERIBIVS V 2 rethorice V

Adserat usque licet Fabium Calagurris alumnium,
 Non sit Burdigalae dum cathedra inferior.
 Mille foro dedit hic iuuenes; bis mille senatus
 Adiecit numero purpureisque togis; 10
 Me quoque: set quoniam multa est praetexta, silebo
 Teque canam de te, non ab honore meo.
 Siue panegyricis placeat contendere libris,
 In Panathenaicis tu numerandus eris;
 Seu libeat fictas ludorum euoluere lites, 15
 Ancipitem palmam Quintilianus habet.
 Dicendi torrens tibi copia, quae tamen aurum,
 Non etiam luteam uolueret inluuiem.
 Et Demosthenicum, quod ter primum ille uocauit,
 In te sic uiguit, cedat ut ipse tibi. 20
 Anne et diuini bona naturalia doni
 Adiciam, memori quam fueris animo,
 Audita ut uel lecta semel ceu fixa teneres,
 Auribus et libris esset ut una fides?
 Vidimus et quondam tabulae certamine longo 25
 Omnes, qui fuerant, te numerasse bolos,
 Alternis uicibus quot praecipitante rotatu
 Fundunt excisi per caua buxa gradus:
 Narrantem fido per singula puncta recursu,
 Quae data, per longas quae reuocata moras. 30
 Nullo felle tibi mens liuida, tum sale multo
 Lingua dicax blandis et sine lite iocis.
 Mensa nitens, quam non censoria regula culpet
 Nec nolit Frugi Piso uocare suam:
 Nonnumquam pollens natalibus et dape festa, 35
 Non tamen angustas ut tenuaret opes.

7 fauium V¹ 9 iuuenes uis V 11 sileuo V 13
 panegyricos p. c. libros V corr. Toll 14 lieat V¹ | euolbere
 V 15 ancipitē (= al?) V | auct V¹ habet V² 19 ter
 Lugdun. te V 20 caedat V 23 ut Lugdun. aut V
 26 te numerasse Baehrens enumerasse V te enumerasse Brandes
 27 quot Baehrens quos Lugdun. quo V | praecipitāte (a ex
 e) V 33 culpat V corr. Scaliger 36 agustas corr. Lugdun.

Quamquam heredis egens, bis sex quinquennia functus,
 Fletus es a nobis ut pater et iuuenis.
 Et nunc, siue aliquid post fata extrema superfit,
 Viuis adhuc aevi, quod periit, meminens: 40
 Siue nihil superest nec habent longa otia sensus,
 Tu tibi uixisti: nos tua fama iuuat.

[192]

II. LATINVS ALCIMVS ALETHIVS RHETOR.

Nec me nepotes impii silentii
 Reum ciebut, Alcime,
 Minusque dignum, non et oblitum ferent
 Tuae ministrum memoriae,
 Opponit unum quem uiris prioribus 5
 Aetas recentis temporis.
 Palmae forensis et camenarum decus,
 Exemplar unum in litteris,
 Quas aut Athenis docta coluit Graecia,
 Aut Roma per Latium colit. 10
 Moresne fabor et tenorem regulae
 Ad usque uitae terminum?
 Quod laude clarus, quod operatus litteris
 Omnem refugisti ambitum?
 Te nemo grauior uel fuit comis magis 15
 Aut liberalis indigis,
 Danda salute, si forum res posceret;
 Studio docendi, si scholam.
 Viuent per omnem posterorum memoriam,
 Quos tu sacrae famae dabas 20

37 tamquam V corr. Toll | eredis V¹ 38 nobis (b ca u
 pr.) V 42 iubat V

II ALCIMVS (corr. Lugdun.) et RHETOR V | Γ metro iambico
 al. marg. V 4 ministrũ (~ pro ~) V 6 rec/entis (c ca t?)

V 9 athenis V 11 fauor V marg. $\frac{d}{N}$ (i. nota) V 13

operatus *Sebis*. paratus V 16 liueralis V 18 si: i al. V

20 sacratae famae das V corr. *Goropius*, sacraſti litteris
Schenkli

Et Iulianum tu magis famae dabis
 Quam sceptrā, quae tenuit breui.
 Sallustio plus conferent libri tui,
 Quam consulatus addidit.
 Morum tuorum, decoris et facundiae 25
 Formam dedisti filiis.
 Ignosce nostri laesus obsequio stili:
 Amoris hoc crimen tui est,
 Quod digna nequiens promerē officium colo,
 Iniuriose sedulus. 30
 Quiesce placidus et caducei corporis
 Damnum repende gloria.

[193]

III. LVCIOLVVS RHETOR.

Rhetora Luciolum, condiscipulum atque magistrum
 Collegamque dehinc, nenia maesta refer,
 Facundum doctumque uirum, seu lege metrorum
 Condita seu prosis solueret orsa modis.
 Eripuit patri Lachesis quem funere acerbo 5
 Linquentem natos sexu in utroque duos:
 Nequaquam meritis cuius responderit heres
 Obscurus, quamuis nunc tua fama iuuet.
 Mitis amice, bonus frater, fidissime coniunx,
 Nate pius, genitor: paenitet, ut fueris. 10
 Comis conuiuis, numquam inclamare clientes,
 Ad famulos numquam tristia uerba loqui.
 Vt placidos mores, tranquillos sic cole manes
 Et cape ab Ausonio munus: amice, uale.

22 braeui V 23 salustio V 30 sedulis V corr. Lugdun.
 31 corpori/s

III RETOR V 1 retora V | cum discipulo V corr. Vinetus
 | adque V 2 refert V corr. Lugdun. 4 prorsis Pulmann
 solueredorsa V | modis: s rescr. al. V 5 lacesis V | aceruo V
 6 sexu in Pulmann, sexui V 7 heres V | obscuros V corr. Peiper
 9 mittis V | coniux V 10 poenitet V 11 cōuiuis V | marg. ^c V

III. ATTIVS PATERA [PATER] RHETOR.

Aetate quamquam uiceris dictos prius,
 Patera, fandi nobilis:
 Tamen, quod aevo floruisti proximo
 Iuuenisque te uidi senem,
 Honore maestae non carebis neniae, 5
 Doctor potentum rhetorum.
 Tu Baiocassi stirpe Druidarum satus,
 Si fama non fallit fidem,
 Beleni sacratum ducis e templo genus,
 Et inde uobis nomina: 10
 Tibi Paterae: sic ministros nuncupant
 Apollinares mystici.
 Fratri patrique nomen a Phoebō datum
 Natoque de Delphis tuo.
 Doctrina nulli tanta in illo tempore 15
 Cursusque tot fandi et rotae:
 Memor, disertus, lucida facundia,
 Canore, cultu praeditus,
 Salibus modestus felle nullo perlitis,
 Vini cibique abstemius, 20
 Laetus, pudicus, pulcher, in senio quoque
 Aquilae ut senectus aut equi.

III PATER *V del. Vinetus* | RETHOR *V* | metro iambico
 maior senario minor quaternario *al. marg. V* 1 doctos *V*
corr. Vinetus 5 maeste: e *add. al. V* 6 rhetorum *V*
 7 bagocassi *V corr. Pithoeus Baiocassis Vinetus* 8 famā *V*
 11 sic *Lugdun.* si *V* 12 apollinaris *V corr. Heinsius* |
 mistici *V* 13 fatri *V corr. Lugdun.* 14 quae *V* 16
 cursusque rotandi et rota *V corr. Scaliger 1, 9* 17 disertis
 (*v al.*) *V* 18 carere *V corr. Scaliger 1, 9* | cultū *V corr.*
Lugdun. 19 salib^{us} (*us al.*) *V* 21 quoque ut (*ut al. add.*)
V 22 /, ðquile (*ut eras., ð al. ex a*) *V corr. LMueller.*

[195]

V. ATTIVS TIRO DELPHIDIVS RHETOR.

Facunde, docte, lingua et ingenio celer,
 Iocis amoene, Delphidi,
 Subtextus esto flebili threno patris,
 Laudi ut subibas aemulus.
 Tu paene ab ipsis orsus incunabulis 5
 Dei poeta nobilis,
 Sertum coronae praeferens Olympiae,
 Puer celebrasti Iouem.
 Mox inde cursim more torrentis freti
 Epos ligasti metricum, 10
 Vt nullus aequa lege liber carminum
 Orationem texeret.
 Celebrata uarie cuius eloquentia
 Domi forisque claruit:
 Seu tu cohortis praesulem praetoriae 15
 Prouinciarum aut iudices
 Coleres, tuendis additus clientibus
 Famae et salutis sauciis.
 Felix, quietis si maneres litteris
 Opus Camenarum colens 20
 Nec odia magnis concitata litibus
 Armaret ultor impetus
 Nec inquieto temporis tyrannici
 Palatio te adtollereres.
 Dum spem remotam semper arcessis tibi, 25
 Fastidiosus obuiae,

V ATTIVS (*corr. Vinetus*) et DELPHIDIVS RHETOR V | metro ut
 supra *al. V* 1 facūnde (n *al.*) V | linguę ingenio (ę *ex e al.*)
corr. Pithoeus 2 delfidi V 3 fleuili V¹ | treno V 4
 aemulus (e *al. ref.*) V 7 olimpiaae V 8 iobem V¹ 9
 cursimore V *corr. Lugdun.* | freti: n *uel m potius quam t V*
 10 legasti V *corr. Pithoeus* 11 aeq^s V¹ aequa V² 12
 oratione V *corr. Scaliger 1, 10* 13 barie V¹ 17 coleris V
corr. Scaliger 1, 10 | cluentis V *corr. Pulmann, Scaliger 1, 10*
 18 fama V *corr. Lugdun.* 19 quietus *Hcinsius* 23 ti-
 rannici V 25 tiui V¹ 26 obuiae: ui *in ras. V*

Tuumque mauis esse quam fati bonum,
 Desiderasti plurima,
 Vagus per omnes dignitatum formulas
 Meritusque plura quam gerens. 30
 Vnde insecuto criminum motu graui
 Donatus aerumnis patris,
 Mox inde rhetor, nec docendi pertinax,
 Curam fefellisti patrum,
 Minus malorum munere expertus dei, 35
 Medio quod aevi raptus es,
 Errore quod non deuiantis filiae
 Poenaque laesus coniugis.

[196]

VI. ALETHIO MINERVIO FILIO RHETORI.

O flos iuuenum	1	Tempore, quo te	30
Spes laeta patris		Discere adultum	
Nec certa tuae		10 Non turpe foret,	
Data res patriae,		Praetextate,	
5 Rhetor Alethi:	5	Iam genitori	
Tu primaevus	28	Conlatus eras	35
Doctor in annis,		Postque Paterae	13

31 m^otu V 33 retor V 35 munera V corr. Scaliger
 1, 10 37 filii V corr. Scaliger 1, 10 38 poene V corr.
 Scaliger 1, 10.

VI metrum adonijum hypponaicum extremicum | spō.
^anaḡ. dāc. | colōp. al. marg. V; totum carmen in V sic exaratum est
 f. 10^a col. 1 infer. et col. 2 super. (numeros adiecit m. s. XVI):

col. 1 a	ALETHIO MINERVIO FILIO RHETORI	col. 1 b
O flos iuuenum	Tu primeus	28
Spes leta patris	Doctor in annis	
Ne certa tua	Tempore quo te	30
Data res patriae	Discere adultum	
5 Rhetor alethi	Non turpe foret	
Maior utroque	Praetextate	
7 Tu burdigalae	Iam genitori	34

3 ne V nec Lugdun. | tuae Lugdun.

15 Et praeceptor.	14	Et rhetoricam	41
Ille superbae	36	Floris adulti	
Moenia Romae		Fruge carentem,	
Fama et meritis		35 Et conubium	
Inclitus auxit:	39	Nobile soceris	45
20 Maior utroque	6	Sine pace patris,	
Tu Burdigalae		Et diuitias	
Laetus patriae		Vtriusque sine	
Clara cohortis		40 Herede domus.	49
Vexilla regens,	10	Solstitialis	23
25 Cuncta habuisti		Velut herba solet	
Commoda fati,	12	Ostentatus	25
Non sine morsu	27	Raptusque simul,	26
Grauis inuidiae:	40	45 Pubere in aeuo	15
Omnia praecox	20	Deseruisti	
30 Fortuna tibi		Vota tuorum,	
Dedit et rapuit:		Non mansuris	
<hr/>			
8 Laetus patriae		Conlatus eras	35
Clara cohortis		Ille superue	
Vixilla regens		Moenia romae	
11 Cuncta abuisti		Fama et meritis	38
<i>col. 2a</i>			<i>col. 2b</i>
12 Commoda fati		Inclitus auxit	39
Postque petera		Grauis inuidiae	40
Et preceptor		Et retoricam	
15 Puluere in aeuo		Floris adulti	
Deseruisti		Fruge carentem	
Vota tuorum		Et conubio	
Non mansuris		Nobilis oceris	45
Ornate bonis		Sine pace patris	
20 Omnia precox		Et diuitias	
Fortuna tibi		Vtriusque domus	
Dedit et rapuit		Sine herede tuo	
Solstitialis		Quam fatiloque	50
24 Velut herba solet		Dicte profatu	51

10 vexilla *Lugdun.* 13 petera] Pateram *Toll Paterae Scaliger 1, 11* 15 Pubere *Lugdun.* 44 conubium *Scaliger 1, 11* 45 nobile *Pulmann,* soceris *Lugdun.* | soceri *Pulmann*
48 utriusque sine | herede suo *Scaliger 1, 11*

Ornate bonis.	19	Versus Horati:	
50 Quam fatiloquo	50	„Nil est ab omni	
Dicte profatu		Parte beatum.“	54

[197] VII. LEONTIVS GRAMMATICVS COGNOMENTO
LASCIVVS.

Qui colis laetos hilarosque mores,
Qui dies festos, ioca, uota, ludum,
Annum functi memora Leonti
Nomine threnum.

Iste, Lasciuus patiens uocari, 5
Nomen indignum probitate uitae
Abnuat numquam, quia gratum ad aures
Esset amicas.

Litteris tantum titulum adsecutus,
Quantus exili satis est cathedrae, 10
Posset insertus numero ut videri
Grammaticorum.

VI 53 Horat. c. II 16, 27 sq. Nihil est — beatum.

VII cf. lapis ad Lupiacum inuentus (de eo RDezeimeris in
Compte rendu des séances de l'Acad. de Bordeaux 1868—69)
qui hunc in modum uidetur restituendus:

∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ LEONTI
∪ ∪ — ∪ ∪ displicuere
uenienti in corporis usum ∴
hominum diuumque ∪ cundae ∴
septena prodita nocte ∴
te — ∞ — ∞ untum ∴
lasciuum — ∞ — —

25 Ostentatus	52 Versus orati
Raptusque simul	Nil est ab omni
27 Non sine morsu	54 Parte beatum

52 Horati Scaliger 1, 11 53 ab del. LMueller

VII LASCIVVS] BEATVS V corr. Graeuus | Γ metro sappico
al. marg. V 3 annum V corr. Lugdun. 4 threnum V
5 Site (i al.) V | lascib V 6 prouitate V

Tu meae semper socius iuuentae,
 Pluribus quamuis cumulatus annis,
 Nunc quoque in nostris recales medullis, 15
 Blande Leonti!

Et iuuat tristi celebrare cura
 Flebilem cantum memoris querellae:
 Munus ingratum tibi debitumque
 Carminē nostro. 20

[198] VIII. GRAMMATICIS GRAECIS BVRDIGALENSIBVS.

Romulum post hos prius an Corinthi,
 Anne Sperchei pariterque nati
 Atticas musas memorem Menesthei
 Grammaticorum?

Sedulū cunctis studium docendi, 5
 Fructus exilis tenuisque sermo:
 Set, quia nostro docuere in aeuo,
 Cōmmemorandi.

Tertius horum mihi non magister,
 Ceteri primis docuere in annis, 10
 Ne forem uocum rudis aut loquendi
 Sic sine cultu:

Obstitit nostrae quia, credo, mentis
 Tardior sensus neque disciplinis
 Adpulit Graecis puerilis aevi 15
 Noxius error.

Vos leuis caespes tegat et sepulcri
 Tecta defendant cineres opertos
 Ac meae uocis titulus supremum
 Reddat honorem. 20

13 maeae V | iubente V 14 cumulatis V corr. Lugdun.
 16 et 17 uno in uersu V 17 iubat V 18 fleuilem V¹
 19 deuitum V¹ | quae V

VIII GRAMMATICIS GRECIS BVRDIGALANSIBVS V | metro saffico al. V
 6 exillis V¹ 12 sic Peiper set V 14 nequae V 15 appulit V
 | puaerilis V¹ 17 sepulchri V 19 at Toll | supremum V

[199] VIII. IVCVNDO GRAMMATICO BVRDIGALENSI
FRATRI LEONTI.

Et te, quem cathedram temere usurpasse locuntur
Nomen grammatici nec meruisse putant,
Voce ciebo tamen, simplex, bone, amice, sodalis,
Iucunde, hoc ipso care magis studio,
Quod, quamuis impar, nomen tam nobile amasti: 5
Es meritos inter commemorande uiros.

X. GRAMMATICIS LATINIS BVRDIGALENSIBVS PHILO-
LOGIS ANASTASIO GRAMMATICO PICTAVIORVM

[200] Nunc ut quemque mihi
Flebilis officii
Religiosus honor
Suggestet, expediam,
5 Qui, quamuis humili 5
Stirpe, loco ac merito,
Ingeniis hominum
Burdigalae rudibus 8
Introtulere tamen 17
10 Grammatices studium.
Sit MACRINVS in his:
Huic mea principio 20

VIII GRAMM BVRDIGALENSIBVS (s. *eraso?*) V 5 quamuis: uis
ex quis rasura corr. V 6 Emeritos V es Scaliger 1, 12
commemorande: *al. de ex di? V*

X totum carmen in V f. 11^r col. 2 sic exaratum est:
col. 2 a col. 2 b

GRAMMATICIS LATINIS BVRDIGALENSIBVS PHILOLOGIS

Nunc ut quemque mihi			
Flebilis officii		AMONIO ANASTASIO	
Religiosus honor		GRAMMATICO PICTAVIORVM	
Suggestet expediam		Qui rudibus pueris	32
Quin quamuis humili	5	Prima elementa dauat	
Stirpe loco hac merito	6	Et liuertina	34

numeri desunt in V 5 quin V qui Scaliger 1, 13
6 hac V ac Lugdun. 33 danat] dauas ut uid. *al. corr. V*

	Credita puerities;	21
	Et libertina	34
15	SVCVRO progenie,	35
	Sobrius et puerorum	36
	Vtilis ingeniis.	9
	Et tu CONCORDI,	10
	Qui profugus patria	
20	Mutasti sterilem	
	Vrbe alia cathedram.	
	Nec reticebo senem	
	Nomine PHOEBICIVM,	15
	Qui Beleni aedituus	16
25	Nil opis inde tulit;	22
	Set tamen, ut placitum,	
	Stirpe satus Druidum	
	Gentis Aremoricae,	25
	Burdigalae cathedram	
30	Nati opera obtinuit.	
	Permaneant series;	
	Relligiosum etenim	
	Commemorare meae	30
	Grammaticum patriae,	31

Ingeniis hominum	7	Sucuro progeniem	35
Burdigalae rudibus		Sobrius et puerorum	
Vtilis ingeniis		Doctrina exiguus	
Et tu concordi	10	Moribus inplacidis	
Qui profugus patria		Proinde ut erat meritum	
Mutasti sterilem		Famam abiit tenuem	40
Vrbe alia cathedram		Perdidit in senio	
Nec reticeuo senem		Set tamen hunc noster	
Nomine phoebicum	15	Commemoravit honus	
Qui beleni aeditus		Pictioneque dedit	
Introtulere tamen		Pante et Anastasio	45
Grammatices studium		Fleuille musa melum	
Sit matrinus in his		Et memora tenuem	

12 sterilem] *in marg.* ri V 16 aedituus *Lugdun.* 19
 matrinus] *in marg.* c V 35 progenie *LMueller* 43 honus
Lugdun. 45 pante: t *in g al.* V 46 melos *Heinsius*

35	AMMONIVM . . . ,	
	Qui rudibus pueris	32
	Prima elementa dabat,	33
	Doctrina exiguus,	37
	Moribus implacidis:	
40	Proinde, ut erat meritum,	
	Famam habuit tenuem.	40
	Pange et ANASTASIO	45
	Flebile, Musa, melum	
	Et memora tenuem	
45	Nenia, grammaticum.	
	Burdigalae hunc genitum	
	Transtulit ambitio	50
	Pictonicaeque dedit.	44
	Pauper ibi et tenuem	51
50	Victum habitumque colens	
	Gloriolam exilem	53
	Et patriae et cathedrae	54

Huic mea principio	20	Nenia grammaticum	
Credita puerities		Burdigale hunc genitum	
Nil opis inde tulit		Transtulit ambitio	50
Set tamen ut placitum		Pauper ibi et tenuem	
Stirpe satus driidum		Victum abitumque colens	
Genitis aremoricae	25	Gloriolam exilem	
Burdigale cathedram		Et patriae et cathedrae	
Natioperobtinuit		Ne pariter tumulus	55
Permaneat series		Nomen et ossa tegat	
Religiosum etenim		ERCVLANO SORORIS	
Commemorare	30	FILIO GRAMM	
Gramaticum patrie		BVRDĪ	

24 druidum *Lugdun.* 25 gentis *Lugdun.* 27 opera *Lugdun.* 30 meae *add. Lugdun.* (post u. 1: metrum qui supra pentemimere et, quod paene euanuit, It Iambicum . . | . . . et . . . cata | lecticum, supra u. 32: metrum qui supra al. m V) *Hunc ordinem cum Schenkeliō constitui: uu. 1—8 17—21 34—36 9—16 22—33 37—40 44—54 (sed 44 transponendus post 50) 41—43 55 sq. praeterea Ammonii nomen, quod librarius per iniuriam inscriptioni intulit, ipso eo loco inter u. 31 et 32 carmini inferendum erat*

	Perdidit in senio.	41
	Set tamen hunc noster	
55	Commemorauit honos,	43
	Ne pariter tumulus	55
	Nomen et ossa tegat.	

[201] XI. HERCVLANO SORORIS FILIO GRAMMATICO
BVRDIGALENSI.

Herculane, qui, profectus gremio de nostro et schola,
Spem magis, quam rem fruendam praeuisti auunculo,
Particeps scholae et cathedrae paene sucessor meae,
Lubricae nisi te iuuentae praecipitem flexus daret,
Pythagorei non tenentem tramitis rectam uiam: 5
Esto placidus et quietis manibus sedem foue,
Iam mihi cognata dudum inter memoratus nomina.

[202] XII. THALASSO GRAMMATICO LATINO
BVRDIGALENSI.

Officium nomenque tuum, primaee Thalasse,
Paruulus audiui: uix etiam memini,
Qua forma aut merito fueris, qua stirpe parentum.
Aetas nil de te posterior celebrat.
Grammaticum iuuenem tantum te fama ferebat, 5
Tum quoque tam tenuis, quam modo nulla manet.
Set quicumque tamen, nostro quia doctor in aeuo
Vixisti, hoc nostrum munus habeto: uale.

XI ERCVLANO V GRAM̄M BVRDĪ V 2 rem om. V add. Pul-
mann 3 scole V 4 iubente V 5 pitagorei V 6 pla-
cid^vs (i eras.) V | fouae V 7 mici V

XII TALASSO GR̄MICO LATINO B^VRDIGAL V Thalassio Toll
1 thalassae V Thalassi Toll 4 nihil V corr. Scaliger 5
fereuat V¹ 8 haueto V¹ abeto V²

[203] XIII. CITARIO SICVLO SYRACVSANO GRAMMATICO
BVRDIGALENSI GRAECO.

Et, Citari dilecte, mihi memorabere, dignus
Grammaticos inter qui celebrere bonos.
Esset Aristarchi tibi gloria Zenodotique
Graiorum, antiquus si sequeretur honos.
Carminibus, quae prima tuis sunt condita in annis, 5
Concedit Cei musa Simonidei.
Urbe satus Sicula nostram peregrinus adisti,
Excultam studiis quam propere edideras.
Coniugium nactus cito nobilis et locupletis,
Inuidia fati non genitor moreris. 10
At nos defunctum memori celebramus honore,
Fouimus ut uiuum munere amicitiae.

[204] XIII. CENSORIO ATTICO AGRICIO RHETORI.

Eloquii merito primis aequande, fuisti,
Agrici, positus posteriore loco:
Aeuo qui quoniam genitus functusque recenti,
Dilatus nobis, non et omissus eras.
Quocumque in numero, tristi memorabere threno: 5
Vnus honos tumuli, serus et ante datus.
Tam generis tibi celsus apex, quam gloria fandi,
Gloria Athenaei cognita sede loci.
Nazario et claro quondam delata Paterae
Egregie multos excoluit iuuenes. 10
Coniuge nunc natisque superstitibus generoque
Maiorum manes et monumenta foues.

XIII SYRACVSANO GRAMMATICO BVRDIGAL GRECO V 1 cipari
V | delecte V¹ 2 ceclare V corr. Lugdun. 4 Grauior V
corr. Goropius graios Schenkl | antiquus V 5 suit V | annis]
aruis Baehrens 6 ceu (ex cai al. ni f. corr.) V corr. Pulmann
8 prope reddideras V corr. Mommsen et Baehrens 9 nactus: a
ex o uel u al., e al. V 10 in uidiã V corr. Lugdun. 11 ad V¹
XIII RHETORI V 2 posteriori V corr. Lugdun. 3 aEuo
(a ante uersum) V 6 hon^os V 8 athen/ei: n ex m, a uel
i craso V | post h. u. excidisse distichon opinatur Schenkl
10 egregiae V

[205] XV. NEPOTIANO GRAMMATICO EIDEM RHETORI.

Facete, comis, animo iuuenali senex,
 Cui felle nullo, melle multo mens madens
 Aeuum per omne nil amarum miscuit:
 Medella nostri, Nepotiane, pectoris,
 Tam seniorum quam iocorum particeps, 5
 Taciturne, Amyclas qui silendo uiceris:
 Te fabulantem non Vlixes linqueret,
 Liquit canentes qui melodas uirgines:
 Probe et pudice, parce, frugi, abstemie,
 Facunde, nulli rhetorum cedens stilo 10
 Et disputator ad Cleanthen Stoicum:
 Scaurum Probumque corde callens intimo
 Et Epirote Cineia memor magis:
 Sodalis et conuictor, hospes iugiter:
 Parum quod hospes, mentis agitator meae. 15
 Consilia nullus mente tam pura dedit
 Vel altiore conditu texit data.
 Honore gesti praesidatus inclitus,
 Decies nouenas functus annorum uices,
 Duos relinquens liberos morte oppetis, 20
 Dolore multo tam tuorum quam meo.

[206] XVI. AEMILIVS MAGNVS ARBORIVS
 RHETOR TOLOSÆ.

Inter cognatos iam fletus, auuncule, manes
 Inter rhetoricos nunc memorandus eris.
 Illud opus pietas, istud reuerenda uirorum
 Nomina pro patriae religione habeant.

XV GRAM̃ FID̃ RETORI V metro iambico senario *al. marg.*
 V 2 felli V¹ 3 aebum V¹ 4 nostri medela *Vinetus*
 6 amielas V 8 liquid V 9 prole V *corr. Lugdun.* |
 abstemie V¹ 10 retorum V¹ 15 mae ut *uid.* V¹ mee
 (a *del.*) V² (ma&a V^{1s} ma&/ V^{2s}) 20 liueros V¹ | morte V
 mortem *Scaliger* 21 *deest f. 12 ab h. u. ad c. XXII ex. V*

Bis meritum duplici celebremus honore parentem 5
 Arborium, Arborio patre et auo Argicio.
 Stemma tibi patris Haeduici, Tarbellica Maurae
 Matris origo fuit: ambo genus procerum.
 Nobilis et dotata uxor, domus et schola, cultae
 Principum amicitiae contigerunt iuueni, 10
 Dum Constantini fratres opulenta Tolosa
 Exilii specie sepositos cohibet.
 Byzanti inde arcem Thressaeque Propontidis urbem
 Constantinopolim fama tui pepulit.
 Illic diues opum doctoque ibi Caesare honorus 15
 Occumbis patribus, Magne, superstitibus.
 In patriam sed te sedem ac monumenta tuorum
 Principis Augusti restituit pietas.
 Hinc renouat causam lacrimis et flebile munus
 Annuus ingrata religione dies. 20

[207] XVII. EXUPERIVS RHETOR TOLOSÆ.

Exuperi, memorande mihi, facunde sine arte,
 Incessu grauis et uerbis ingentibus, ore
 Puleher et ad summam motuque habituque uenusto:
 Copia cui fandi longe pulcherrima, quam si
 Auditu tenus acciperes, deflata placeret, 5
 Discussam seires solidi nihil edere sensus.
 Palladiae primum toga te uenerata Tolosae
 Mox pepulit leuitate pari. Narbo inde recepit.
 Illic Dalmatio genitos, fatalia regum
 Nomina, tum pueros, grandi mercede docendi 10
 Formasti rhetor metam prope puberis aevi.
 Caesareum qui mox indepti nomen honorem

XVI 6 Arsicio V* corr. Scaliger 1, 12 7 Hedui V*
 Aeduici *Vinctus* Haeduicum Mommsen 19 hinc V* hic
Schenkl nunc *Brandes*

XVII 5 acceperit V* corr. Pulmann 6 seiris V* corr.
 Scaliger 1, 12 7 togatae V* corr. Franc. Goethalsius (ap.
Pulmannum)

Praesidis Hispanumque tibi tribuere tribunal.
 Decedens placidos mores tranquillaque uitae
 Tempora praedives finisti sede Cadurca. 15
 Sed patriae te iura uocant et origo parentum,
 Burdigalae ut rursus nomen de rhetore reddas.

[208] XVIII. MARCELLO MARCELLI FILIO GRAMMATICO
 NARBONENSI.

Nec te Marcello genitum, Marcelle, silebo,
 Aspera quem genetrix urbe, domo pepulit:
 Sed fortuna potens cito reddidit omnia et auxit:
 Amissam primum Narbo dedit patriam.
 Nobilis hic hospes Clarentius indole motus 5
 Egregia natam coniugio adtribuit.
 Mox schola et auditor multus praetextaque pubes
 Grammatici nomen diuitiasque dedit.
 Sed numquam iugem cursum fortuna secundat,
 Praesertim prauis nacta uirum ingenii. 10
 Verum oneranda mihi non sunt, memoranda recepi
 Fata; sat est dictum cuncta perisse simul:
 Non tamen et nomen, quo te non fraudo, receptum
 Inter grammaticos praetenuis meriti.

[209] XVIII. SEDATVS RHETOR TOLOSANVS.

Relligio est, tacitum si te, Sedate, relinquam,
 Quamuis docendi munus indepte es foris.
 Communis patria est tecum mihi: sorte potentis
 Fati Tolosam nactus es sedem scholae.
 Illic coniugium natiq̄ue opulensq̄ue senectus 5
 Et fama, magno qualis est par rhetori.

17 te rhetore *Heinsius*

XVIII fil. Grammati. *V** 1 genitus *V* corr. Dousa*
 2 genetrix *V** 3 et omnia *V** omnia et *Pulmann tacite*
 6 egregiam *V* corr. Heinsius* 9 nunquam *V** 10 nacta
*V** 11 honoranda *V corr. Scaliger 1, 12*

XVIII 2 indepte *V* corr. Scaliger 1, 12* indeptum
Dousa indeptus *Vinetus* 4 nactus *V** 6 qualis est par

Quamuis externa tamen a regione reducit
 Te patria et ciuem morte obita repetit,
 Cumque uagantem operam diuisae impenderis urbi,
 Arbitrium de te sumit origo suum. 10
 Et tua nunc suboles morem sectata parentis
 Narbonem ac Romam nobilitat studiis;
 Sed
 Fama, uelit nolit, Burdigalam referet.

[210] XX. STAPHYLIVS RHETOR CIVIS AVSCIVS.

Hactenus obseruata mihi lex commemorandi
 Ciues, siue domi seu docuere foris.
 Externum sed fas coniungere ciuibus unum
 Te, Staphyli, genitum stirpe Nouem populis.
 Tu mihi, quod genitor, quod auunculus, unus utrumque:
 Alter ut Ausonius, alter ut Arborius. 6
 Grammaticae ad Scaurum atque Probum, promptissime
 rhetor,
 Historiam callens Liuii et Herodoti.
 Omnis doctrinae ratio tibi cognita, quantam
 Condit sescentis Varro uoluminibus. 10
 Aurea mens, nox suada tibi, tum sermo quietus:
 Nec cunctator erat, nec properator erat.
 Pulchra senecta, nitens habitus, procul ira dolorque;
 Et placidae uitae congrua meta fuit.

magno V* corr. Scaliger 1, 12 9 uacantem V* corr. Scaliger 1, 12 11 soboles V* | secuta V* resecuta uel sectata Vinctus Est t. n. s. moremque secuta Scaliger 1, 12 | u. 13 nulla lacuna om. V* 14 * Sed uelit nolit famae Burdigalam referet.* sic V* (non referat) corr. Peiper cum Scaligero 1, 12

XX Stafilus V* corr. Vinctus, Stafili inscr. vs (apographa Vindobonense et Schenkelianum, quae habent uu. 7—14) 4 Stafili V* 5 utrumque V* 7 grammaticae V*v corr. Scaliger 1, 14 | rethor v 10 sexcentis V* corr. vs 12 eras V* erat vs | properator erat vs properante sono V* 13 dolorque Peiper dolusque V*s dol (usque om.) v 14 nitae Graeuius finis V* vs | fuit] tibi Accursii schedae

[211]

XXI. CRISPVS ET VRBICVS GRAMMATICI
LATINI ET GRAECI.

Tu quoque in aeuum, Crispe, futurum
Maesti uenies commemoratus
Munere threni.

Qui primaeuos fandique rudes
Elementorum prima docebas 5
Signa nouorum:

Creditus olim feruere mero,
Vt Vergilii Flaccique iocis
Aemula ferres.

Et tibi Latiis posthabite orsis, 10
Vrbice, Grais celebris, carmen
Sic ἐλελείσω.

Nam tu Crispo coniuncte tuo
Prosa solebas et uersa loqui
Impete eodem, 15

Priscos ut <mox> heroas olim
Carmine Homeri commemoratos
Fando referres:

Dulcem in paucis ut Plistheniden,
Et torrentis ceu Dulichii 20
Ninguida dicta,

19—24 Hom. II. III 214: παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως, 222: ἔπεα νηφάδεσσιν εἰκότα χειμεριήσιν, I 248 sq.: τοῖσι δὲ Νέστωρ ἠδυεπὴς ἀνόρουσε, λιγὺς Πυλίων ἀγορητῆς, τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν ἀυδή.

XXI Grammat. V* | tertius cuiusque strophae uersiculus alteri adiectus V* 2 moesti V* 8 Virgilii V* | locis V* iocis Heinsius 11 sq. carmen sic ἐλελείσω Scaliger 1, 14 camoenis ἐλεγείσω V* carmen nunc ἔ λέγει ᾄσω Schenkl 13 Namque V* que del Scaliger 1, 14 14 prórsa Pulmann | uersa Scaliger 1, 14 uorsa Schenkl (Appul. Flor. 18 p. 91 Oud.) uersu V* 16 ut mox (uel simul) Peiper ut tris Schenkl ut et Vinetus et V* 17 cum memoratos V* corr. Scaliger 1, 14 19 in paucis V* in del. Heinsius 20 Dulichi V* corr. Scaliger 1, 14

Et mellitae nectare uocis
 Dulcia fatu uerba canentem
 Nestora regem.

Ambo loqui faciles, ambo omnia carmina docti, 25
 Callentes mython plasmata et historiam,
 Liberti ambo genus, sed quos meruisse deceret
 Nancisci, ut eluerent patribus ingenuis.

[212] XXII. VICTORIO SVBDOCTORI SIVE PROSCHOLO.

Victori studiose, memor, celer, ignoratis
 Adsidue in libris nec nisi operta legens,
 Exesas tineis opicasque euoluere chartas
 Maior quam promptis cura tibi in studiis.
 Quiduis, * pontificum quae foedera, stemma quod olim
 Ante Numam fuerit sacrifici Curibus: 6
 Quid Castor cunctis de regibus ambiguis, quid
 Coniugis e libris ediderit Rhodope:
 Quod ius pontificum, ueterum quae scita Quiritum
 Quae consulta patrum, quid Draco quidue Solon 10
 Sanxerit et Locris dederit quae iura Zaleucus,
 Sub Ioue quae Minos, quae Themis ante Iovem,
 Nota tibi potius, quam Tullius et Maro nostri
 Et quidquid Latia conditur historia.
 Fors istos etiam tibi lectio longa dedisset, 15
 Supremum Lachesis ni celerasset iter.

26 mythoplasmata *V* corr. Scaliger 1, 14* 27 liberi et
 ambo *V* corr. Schenkl* | doceret *V* corr. Scaliger 1, 14* 28
 nasci *V* corr. Scaliger 1, 14* nascier *Pulmann* sic nasci *Hein-*
sius | paribus *V* corr. Scaliger 1, 14*

XXII Victorino *V* corr. Scaliger 1, 15* 1 Victorine *V**
corr. Scaliger Victorine memor studio celer *Franc. Goethalsius*
 2 assidue *V** 5 quiduis *Peiper* quod ius *V** | scema
Heinsius 6 fuerat *V* corr. Heinsius* | sacrificii *V* corr.*
Vinetus sacrificis *Scaliger 1, 15* 7 quod — quod *V corr.*
Peiper 8 ediderat *V* corr. idem* | *uu. 9—12 dittographiam*
uersuum 5—8 ab ipso Ausonio factam Brandes putat 9 quae]
 q; *V** 12 quid themis *V* corr. Heinsius* 14 quicquid *V**

Exili nostrae fucatus honore cathedrae,
 Libato tenuis nomine grammatici:
 Longinquis posthac Cumae defunctus in oris,
 Ad quas de Siculo litore transieras. 20
 Sed modo nobilium memoratus in agmine gaude,
 Peruenit ad manes si pia cura tuos.

[213] XXIII. DYNAMIO BVRDIGALENSI QVI IN HISPANIA
 DOCVIT ET OBIIT.

Set neque te maesta, Dynamis, fraudabo querella,
 Municipem patriae causidicumque meae.
 Crimine adulterii quem saucia fama fugauit,
 Paruula quem latebris fouit Hilerda suis.
 Quem locupletauit coniunx Hispana latentem; 5
 Namque ibi mutato nomine rhetor eras,
 Rhetor Flauini cognomine dissimulatus,
 Ne posset profugum prodere culpa suum.
 Reddiderat quamuis patriae te sera uoluntas,
 Mox residem rursum traxit Hilerda domus. 10
 Qualiscumque tuae fuerit fuga famaue uitae,
 Iungeris antiqua tu mihi amicitia,
 Officiumque meum, sensus si manibus ullus,
 Accipe iam serum morte obita, Dynamis.
 Diuersis quamuis iaceas defunctus in oris, 15
 Commemorat maestis te pia cura elegis.

18 tenuiter *V** corr. *Scaliger 1, 15.* tenui *Vinetus 19*
 Cumae *Peiper Romae V** Troiae *Schenkl 20* ad quas *Scaliger 1, 15* atq; *V** | littore *V**

XXIII DINAMIO *V* ^{hi}SPANIA (*hi al.*) *V* 1 *dinami V* |
 fraudauo *V*¹ 4 *parbula V*¹ 5 *spanã V*¹ *hispana V*² 7
 retor *V*¹ 8 *sua Peiper* 9 *sera (se al.) V* | *uoluntas Baeh-*
rens uoluptas V 10 *ilerda V*¹ | *domo Heinsius* 11 *fuaerit*
*V*¹ 12 *amititia V*¹ 14 *serum Peiper uerus V* *uerum*
Schenkl serus Heinsius | *dinami (n statim ex incepto m) V*
 16 *cur^a (a al.) V*

[214] XXIII. ACILIO GLABRIONI GRAMMATICO IVN.
BVRDIGALENSI.

Doctrinae uitaeque pari breuitate caducum,
 Glabrio, te maestis commemorabo elegis,
 Stemmata nobilium deductum nomen auorum,
 Glabrio Acilini, Dardana progenies.
 Tu quondam puero conpar mihi, discipulus mox, 5
 Meque dehinc facto rhetore grammaticus,
 Inque foro tutela reis et cultor in agris,
 Digne, diu partis qui fruerere bonis:
 Commode, laete, benigne, abstemie, tam bone dandis
 Semper consiliis, quam taciturne datis, 10
 Tam decus omne tuis quam mox dolor, omnia acerbo
 Funere praereptus, Glabrio, destituis:
 Vxore et natis, genitore et matre relictis,
 Eheu quam multis perditae nominibus!
 Flete diu nobis, numquam satis, accipe acerbum, 15
 Glabrio, in aeternum commemorate, uale.

[215] XXV. CORONIS.

Quos legis a prima deductos menide libri,
 Doctores patriae scito fuisse meae,
 Grammatici in studio uel rhetoris aut in utroque,
 Quos memorasse mihi morte obita satis est.
 Viuentum inlecebra est laudatio: nomina tantum 5
 Voce ciere suis sufficet tumulis.

XXIII ATILIO *V* corr. *Scaliger* 1, 15 | GRAMM̄ IVN̄ (*expunxit*
al. m) BVRDEGAN *V* 2 commemorauo *V*¹ 3 nomen] EMIN^o (*e*
al. ss.) *V* 4 Aquilini *V* corr. *Heinsius* 5 condam *V*¹ | discipulos
V corr. *Lugdun.* discipulo *Scaliger* 1, 15 6 meq^s *V* me *Scaliger*
1, 15 | retore *V*¹ 9 nenigne *V*¹ 11 aceruo *V*¹

XXV 1 maenide *V* 3 retor̄is *V*¹ 4 m̄ci *V* 5 ni-
 bentium (*b in u al.*) *V* corr. *Vinetus* 6 suffic̄it *V*¹ suffic̄et *V*²

Ergo, qui nostrae legis otia tristia chartae,
 Eloquium ne tu quaere, set officium,
 Quo claris doctisque uiris pia cura parentat,
 Dum decora egregiae commemorat patriae. 10

[216]

XXVI. POETA.

Valete, manes inclitorum rhetorum:
 Valete, doctores probi,
 Historia si quos uel poeticus stilus
 Forumue fecit nobiles,
 Medicae uel artis dogma uel Platicum 5
 Dedit perenni gloriae:
 Et si qua functis cura uiuentum placet
 Iuuatque honor superstitum:
 Accipite maestum carminis cultum mei
 Textum querella flebili.
 Sedem sepulcri seruet immotus cinis,
 Memoria uiuat nominum,
 Dum remeat illud, iudicis dono dei,
 Commune cunctis saeculum.

10 decoregreae *V* corr. *Vinetus*

XXVI *T* metro iambico primo sen . . . secundo quaterna
 . . *arg. al. V* 1 rethorum *V* 3 bel *V*¹ 4 ue] que *V*
corr. Graeuus 5 mediceae *V*¹ medice *V*² | artes *Dousa*
 7 cunctis *V* corr. *Dousa Heinsius* 9 accipe *V* corr. *Pul-*
mann 10 fleuili *V*¹ 11 sepulchri *V* 12 uibat *V*¹
 13 remeat *Heinsius* | illut *V*¹ 14 cunctis *Baehrens* cum dis
V | seculum *V* | dis (*arg. al. rec. repet.*) *rix V*

VI.

E P I T A P H I A

HEROVM

[217—243]

QVI BELLO TROICO

INTERFVERVNT.

[217]

AVSONIVS LECTORI SVO SALVTEM.

Ad rem pertinere existimaui, ut uel unum opusculum materiae congruentis absoluerem et libello, qui commemorationem habet eorum, qui uel peregrini <Burdigalae uel> Burdigalenses peregre docuerunt, Epitaphia subnecterem [scilicet titulos sepulcrales] heroum, qui bello Troico interfuerunt. Quae antiqua cum aput philologum quendam repperissem, Latino sermone conuerti, non ut inseruirem ordinis persequendi, set ut cohercerem libere nec aberrarem.

Inscr. om. V | marg. Epistola ⁱ Prosa (Epistola rec. m. praefix.) V 2 pertine^{re} V 3 materia congruenti *Brandes*
 4 ^{habet} V 5 Burdigalae uel *om. V add. Vinctus* | burdigalensis V¹ 6 ephitaphia V | scilicet titulos sepulch^rales (r al. ss.) V *del. Vinctus* 7 uello V¹ | troico] iano *al. ss. V* | antiquata *Heinsius Attica Bachrens* | aput V¹ 9 inseruirent *Lugdun.* | ordini *Vinetus* | *excidit uocula* (studio?) *nulla lacuna* V 10 cohercerem V *corr. Peiper, cohaerent Lugdun.* | liuere V¹ | aberrarent *Lugdun.* | *numeri praefixi minio V*

[218]

I AGAMEMNONI

Rex regum Atrides, fraternae coniugis ultor,
 Oppetii manibus coniugis ipse meae.
 Quid prodest Helenes raptum punisse dolentem,
 Vindicem adulterii cum Clytemestra necet?

[219]

II MENELAO

Felix o Menelae, deum cui debita sedes
 Decretumque piis manibus Elysium,
 Tyndareo dilecte gener, dilecte Tonanti,
 Coniugii uindex, ultor adulterii,
 Aeterno pollens aevo aeternaque iuuenta, 5
 Nec leti passus tempora nec senii.

[220]

III AIACI

Aiacis tumulo pariter tegor obruta Virtus,
 Inlacrimans bustis funeris ipsa mei,

I Aristotelis Pepli c. 1 B. Ἐπὶ Ἀγαμέμνονος κειμένου ἐν Μυ-
 νήναις.

Λεύσσεις Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος, ᾧ ξένη, τύμβον,
 ὅς θάν' ὑπ' Αἰγίσθου κούλουμένης ἀλόχου. cf. Pepl. 2

II Pepl. 3 Ἐπὶ Μενελάου.

Ὀλβιος, ᾧ Μενέλαε, σὺ τ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρως
 ἐν μακάρων νήσοις, γαμβρὲ Διὸς μεγάλου.

III Pepl. 7 = Anth. Pal. VII 145. Ἐπὶ Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου

ΑΣΚΛΗΠΙΑΛΟΥ

Ἄδ' ἐγὼ ἅ τλάμων Ἀρετὰ παρὰ τῷδε κάθημαι
 Αἴαντος τύμβῳ κειραμένα πλοκάμους,
 Θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβολημένα, εἰ παρ' Ἀχαιοῖς
 ἅ δολόφων Ἀπάτα κρέσσον ἐμεῦ δύναται.

I 4 clitemestra V

II 1 menele V¹ menele V² | deuita V¹ 2 manibus V¹
 moenibus ut uid. V² 3 tindareo V 5 aeterna pollens V¹
 | iubenta V¹

III 1 aiacis: iac al. reser. V | timulo (al. corr.) V

Incomptas lacerata comas, quod prauus Atrides
 Cedere me instructis compulit insidiis.
 Iam dabo purpureum claro de sanguine florem, 5
 Testantem gemitu crimina iudicii.

[221] III ACHILLI

Non una Aeaciden tellus habet: ossa teguntur
 Litore Sigeo, crinem Larisa cremauit.
 Pars tumulis classe . . .
 Orbe set in toto

[222] V VLIXI

Conditur hoc tumulo Laerta natus Vlixes:
 Perlege Odyssean omnia nosse uolens.

[223] VI DIOMEDI

Conditur hic genitore bono melior Diomedes,
 Crimen ob uxoris pulsus dotalibus Argis,

III uid. Pepl. 4 et 5

V Pepl. 12 Ἐπὶ Ὀδυσσέως κειμένον ἐν Τυρρηνία.
 Ἄνερα τὸν πολύμητιν ἐπὶ χθονὶ τῆδε θανόντα
 κλεινότατον θνητῶν τύμβος ἐπεσκίασεν. cf. Pepl. 13

VI Pepl. 14 Ἐπὶ Διομήδους κειμένον ἐν τῇ ὁμωνύμῳ νήσῳ.
 Αἰνήτην πάντεσσιν ἐπιχθονίοις Διομήδην
 ἧδ' ἱερὰ κατέχει νῆσος ὁμωνυμῆ.

3 incōtas V¹ inconstans V² corr. Canter | prabus V 4
 instructis (litt. in euanuere, c al. ss.) V structis Lugdun. 6
 6 gemitu (u in ù al.) V

III AC^hILLI (h min. ss.) V 1 oss^a V 2 larissa V
 3 et 4: post tumulis et toto incerta uestigia scripturae impru-
 denter rescriptae in V, quae ostendit specimen heliographum:
 post tumuli nihil legerunt Lugdunenses, ex u. 4 Orbe sed in
 toto Homer . . . agnouerunt Vinetus et Scaliger; raptum
 sepeliuit Homerus uel rediuuium ostendet Homerus suppl.
 Heinsius

V VLIXIS EPITAFIO ADD. V 1 conditor (v rec. ss.) V
 ulixis V 2 odissiã (i ante ã in rus. al.) V

VI 1 Conditor (rec. corr.) V¹ | diomedis V corr. Lugdun.
 2 agris V corr. Heinsius

Argyripam clarosque uiris qui condidit Arpos:
 Clarior urbe noua, patriae quam sede uetusta.

[224]

VII ANTILOCHO

Consiliis belloque bonus, quae copula rara est,
 Carus et Atridis, carus et Aeacidis:
 Praemia uirtutis simul et pietatis adeptus,
 Seruato Antilochus Nestore patre obii.
 Non hic ordo fuit: set iustius ille superstes, 5
 Troia capi sine quo perfida non poterat.

[225]

VIII NESTORI

Hoc tegor in tumulo quarti iam prodigus aevi
 Nestor, consilio clarus et eloquio.
 Obiecit sese cuius pro morte peremptus
 Filius et nati uulnere uiuo pater.
 Eheu cur fatis disponere sic placet aeuum, 5
 Tam longum ut nobis, tam breue ut Antilocho?

[226]

VIII PYRRHO

Orbe tegor medio, maior uirtute paterna,
 Quod puer et regis Pyrrhus opima tuli.

VII Pepl. 11 Ἐπὶ Ἀντιλόχου κειμένου ἐν Τροίῃ.
 Μνήμη' ἀρετῆς υἱοῦ τοῦ Νέστορος, Ἀντιλόχοιο,
 ὃς θάνειν ἐν Τροίῃ θυσάμενος πατέρα.

VIII Anth. Palat. VII 144: Ἀδέσποτον
 Ἡδυεπῆς Νέστωρ Πύλιος Νηλήϊος ἥρωος
 ἐν Πύλῳ ἠγαθήν τύμβον ἔχει τριγέρον.
 cf. Pepl. 9 et 10

3 argyripam V | que] ue Schenkli 4 qua V corr. Lugdun.
 | uetustae Heinsius.

VII 2 atrideis V | aeacideis V 4 patrae V¹ 5 su-
 prestes V¹

VIII 2 aeloquio V 3 obiecit/ (i eras.) V | peremptus V

VIII PIRRO V 2 pirrus V

Impius ante aras quem fraude peremit Orestes,
Quid mirum, caesa iam genetrice furens.

[227]

X EURYALO

Nec me non dignum titulo Pleuronia credit,
Cui communis erat cum Diomede domus,
Euryalo et Sthenelo: nam tertius hoc ego regnum
Possedi, de quo nunc satis est tumulus.

[228]

XI GVNEO

Gunea pontus habet, tumulus sine corpore nomen.
Fama homines inter, caelum animus repetit.
Cuncta elementa duci tanto commune sepulcrum.
Quae? caelum et tellus et mare et ora uirum.

[229]

XII PROTESILAO

Fatale adscriptum nomen mihi Protesilao;
Nam primus Danaum bello obii Phrygio,
Audaci ingressus Sigeia litora saltu,
Captus pellacis Lartiadae insidiis.

X Pepl. 35 Ἐπὶ Σθενέλου καὶ Εὐρύαλου κειμένων ἐν Ἄργει.
Ἄργεῖος Σθένελος Καπανήμιος ὧδε τέθραπται
τύμβῳ καὶ τούτου πλησίον Εὐρύαλος.

XI Pepl. 32 Ἐπὶ Γουνέως
Σῆμα τὸ μὲν Γουνῆος ὄραῖς· ψυχὴ δὲ θανόντος
ἀέρ' ἐς ὑγρὸν ἔβη, σῶμα δὲ πόντος ἔχει.

XII Vid. Pepl. 49

3 orestis *V* corr. *Lugdun.*

X ^u EURIALO *V* 3 eurialo et stheneulo *V*

XI CYNEO *V* corr. *Pulmann* 1 Cinea *V* corr. *Pulmann*
| abet *V*¹ | n̄m̄n *V*

XII 1 n̄m̄n *V* 2 phrigio *V* 4 laertiade *V* corr.
LMueller

Qui, ne Troianae premeret pede litora terrae, 5
 Ipse super proprium desiluit clipeum.
 Quid queror? hoc letum iam tum mea fata canebant,
 Tale mihi nomen cum pater inposuit.

[230]

XIII DEIPHOB0

Proditus ad poenam sceleratae fraude Lacaenae
 Et deformato corpore Deiphobus
 Non habeo tumulum, nisi quem mihi uoce uocantis
 Et pius Aeneas et Maro composuit.

[231]

XIII HECTORI

Hectoris hic tumulus, cum quo sua Troia sepulta est:
 Conduntur pariter, qui periere simul.

[232]

XV ASTYANACTI

Flos Asiae tantaque unus de gente superstes,
 Paruulus, Argiuis set iam de patre timendus,
 Hic iaceo Astyanax, Scaeis deiectus ab altis.
 Pro dolor! Iliaci Neptunia moenia muri
 Viderunt aliquid crudelius Hectore tracto. 5

XIII 4 Vergil. A VI 494 sqq.

XIII Anth. Pal. VII 139 Ἄλλο (Archiae?)

Ἔκτορι μὲν Τροίῃ συγκάτθανεν, οὐδ' ἔτι χειρὰς
 ἀντῆρεν Δαναῶν παῖσιν ἐπερχομένοις·

Πέλλα δ' Ἀλεξάνδρῳ συναπώλετο. Πατρίδες ἄρα
 ἀνδράσιν, οὐ πάτραις ἄνδρες ἀγαλλόμεθα.

5 premeret V 6 desiduit V desiliit *Lugdun.* 7

^c faneua^{nt} (c. pr. ss., u in b al., n rec. ss.) V 8 qu^ñ V

XIII 1 penam V lacaene V¹ lacene V² 3 abeo V¹
 | mihi om. V rec. m. in marg. add. 4 Et/pius V (in eras.
 V^s) | aeneas V¹ us in as rec. m. corr.

XIII HAECTORI V

XV ASTIANACTI V 1 suprestes V¹ (rec. m. corr.) 2 ar-
 gibis V 3 gaceo V (rec. i ss.) | astianax V 5 aliquod V
 corr. *Lugdun.* | haect/ore (r eras.) V

[233]

XVI SARPEDONI

Sarpedon Lycius, genitus Ioue, numine patris
 Sperabam caelum, set tegor hoc tumulo
 Sanguineis fletus lacrimis: pro ferrea fata,
 Et patitur luctum, qui prohibere potest.

[234]

XVII NASTI ET AMPHIMACHO

Nastes Amphimachusque, Nomionis inclita proles,
 Ductores quondam, puluis et umbra sumus.

[235]

XVIII TROILO

Hectore prostrato nec dis nec uiribus aequis
 Congressus saeno Troilus Aeacidae,
 Raptatus bigis fratris coniungor honori,
 Cuius ob exemplum nec mihi poena grauis.

[236]

XVIII POLYDORO

Cede procul myrtumque istam fuge, nescius hospes:
 Telorum seges est sanguine adulta meo.
 Confixus iaculis et ab ipsa caede sepultus
 Condor in hoc tumulo bis Polydorus ego.
 Scit pius Aeneas et tu, rex impie, quod me 5
 Thracia poena premit, Troia cura tegit.

XVI Vid. Pepl. 53

XVII Il. II 871 *Νάστης Ἀμφίμαχος τε Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα*

XVI SARPEDONIUS (vs *min. del.*) V 1 licius V | iobe V¹
 2 sperauam V 4 proibere V | pote/st (n *eras.*) V

XVII NASTI ET] IE *in ras.* V 1 nastie V *corr. Lugdun.*
 2 Doctores V *corr. Pulmann* | eondam V

XVIII saeno *Vinctus* . . . o (*spatium quattuor litt. nulla ratura*) V 4 poena V

XVIII POLIDORO V 1 istam *Vinctus* stum V | ne^scius V
 4 polidorus V 5 aeneas V | me] ma^s V 6 triracia V
corr. Lugdun | troia^s V q^s *del. Vinctus, f. troica.*

[237]

XX EVPHEMO

Euphemum Ciconum ductorem Troia tellus
 Condidit hastati Martis ad effigiem.
 Nec satis est titulum saxo incidisse sepulcri;
 Insuper et frontem mole onerant statuae.
 Ocuis ista ruunt, quae sic cumulata locantur: 5
 Maior ubi est cultus, magna ruina subest.

[238]

XXI HIPPOTHOO ET PYLEO IN HORTO SEPVLTIS

Hippothoum Pyleumque tenet gremio infima tellus:
 Caulibus et maluis terga superna uirent.
 Nec uexat cineres horti cultura quietos,
 Dum parcente manu molle holus excolitur.

[239]

XXII ENNOMO ET CHROMIO

Ennomus hic Chromiusque iacent: quis Mysia regnum,
 Quis pater Alcinous Oceanusque atauus.
 Nobilitas quid tanta iuuat? quo clarius istis
 Est genus, hoc mortis condicio grauior.

XXI Eustath. Od. 1698, 25: ὡς δηλοῖ καὶ τι τῶν παρὰ τῷ
 Πορφυρίῳ ἐπιγραμμάτων, λέγον ὡς ἀπὸ τινος τάφου, ὅτι
 νῶτῳ μὲν μαλάχην καὶ ἀσφόδελον πολύριζον,
 κόλπῳ δὲ τὸν δεῖνα ἔχω.

ubi pro uerbis τὸν δεῖνα ex Ausonio Ἰππόθοόν τ' ἠδὲ Πύ-
 λαιον reposuit ECurtius, Οἰδιπόδαν Λαῖον νῶν cippus habet
 qui uisitur in uasculo picto musei Borbonici CIGr IIII 8429.
 (cf. Bergk PLG⁴ II 355.)

XX EVPHEMO V 1 Eufemum V 2 hastatiartis V 4
 statute V¹ 5 ocuis: c ex t V

XXI PILEO V | ORTO V 1 pileum V | imfimtells^a (m resc.
 al., alt. a ss., pr. a cum t coniunxit al.) V 4 manu] u ex
 ū V^s

XXII CHROMIONI V 1 chromius V | misia V 2 alcino^vs
 (o al. del.) V | atabus V 2 iubat V | stis V

[240]

XXIII PRIAMO

Hic Priami non est tumulus nec condor in ista
 Sede: caput Danaï deripuere meum.
 Ast ego cum lacerum sine nomine funus haberem,
 Confugi ad cineres Hectoreos genitor.
 Illic et natos Troiamque Asiamque sepultam 5
 Inueni et nostrum quidquid ubique iacet.

[241]

XXIII ITEM PRIAMO

Qui tumulum Priami quaerit, legat Hectoris ante.
 Ille meus, nato quem prius ipse dedi.

XXIII A <HECTORI>

Hectoris et patriae simul est commune sepulcrum,
 Amborum quoniam iuncta ruina fuit.

[242]

XXV HECUBAE

Quae regina fui, quae claro nata Dymante,
 Quae Priami coniunx, Hectora quae genui,
 Hic Hecuba iniectis perii superobruta saxis,
 Set rabie linguae me tamen ulta prius.
 Fidite ne regnis et prole et stirpe parentum, 5
 Quicumque hoc nostrum CHMA KYNOC legitis.

XXIII, 2 Tzetzes Hom. 489 (p. 577 Rose.)

Ἐκτορι τόνδε τάφον Πριάμος μέγας ἐξετέλεσεν
 ὄχθον ὑπὲρ γαίης μνήμ' ἐπιγιννομένοις·

XXV, 6 Tzetz. Lycophr. u. 315 (Schol. Eurip. Hec. ad v. 1255)

καὶ Ἀσκληπιάδης περὶ τοῦ τόπου οὗ ἀνηρέθη (Ἐκάβη)·

Ὁ καὶ κυνὸς καλοῦσι δυσμόρον σῆμα.

XXIII 1 priami V | sta V¹ 2 diripuere V corr. Wakefield
 3 aberem V¹ 5 natus V corr. Scaliger) 5. 6 sepultam
 Inueni | et V 6 nostri Heinsius

XXIII 1^r V XXIII A coniunctum cum superiori in V
 separauit Peiper 1 Haectoris V | patris V corr. Peiper

XXV 1 dimante V 2 coniunx V¹ 4 ulta: a al. rescer.
 V (a ex r V^s) 5 stirparentum V corr. Lugdun. 6 quicumque hoc nostrum POLIXENE (i. inser. c. XXVII), uerba
 CHMAKYNOC legitis om. V¹ ss. V²

[243]

XXVI POLYXENAE

Troas Achilleo coniuncta Polyxena busto
 Malueram nullo caespite functa tegi.
 Non bene discordes tumulos miscetis, Achiui:
 Hoc uiolare magis, quam sepelire fuit.

[244]

XXVII DE NIOBE IN SIPYLO MONTE IVXTA
 FONTEM SEPVLTA

Thebarum regina fui, Sipyleia cautes
 Quae modo sum: laesi numina Letoidum.
 Bis septem natis genetrix laeta atque superba
 Tot duxi mater funera, quot genui.
 Nec satis hoc diuis: duro circumdata saxo 5
 Amisi humani corporis effigiem;
 Set dolor obstructis quamquam uitalibus haeret
 Perpetuasque rigat fonte pio lacrimas.
 Pro facinus! tantaene animis caelestibus irae?
 Durat adhuc luctus, matris imago perit. 10

XXVI polixena V | busto V 3 miscetis V | achiui V¹
 XXVII SIPILO V 1 sipyleia cautes V 2 nūa V corr.
 Vinctus 1 laetoidum V 3 adque V | superua V¹ 4
 quod V¹ 6 umani V¹ 7 set V¹ | obstructis: i ex u V
 haeret V 9 irae V 10 aduc V¹

248 XXVIII IN DIOGENIS CYNICI SEPULCRO IN QVO
Epit. xxxi] PRO TITULO CANIS SIGNVM EST.

Dic, canis, hic cuius tumulus? — Canis. — At canis hic quis? —
Diogenes. — Obiit? — Non obiit, set abit. —
Diogenes, cui pera penus, cui dolia sedes,
Ad manes abiit? — Cerberus inde uetat. —
Et quonam? — Clari flagrat qua stella Leonis, 5
Additus est iustae nunc canis Erigonae.

53] XXVIII ITEM DIOGENIS

Pera, polenta, tribon, baculus, scyphus, arta supellex
Ista fuit Cynici: set putat hanc nimiam.

XXVIII Anth. Pal. VII 64

ΑΔΗΛΟΝ

[εἰς Διογένη τὸν Κύναι]

A Εἰπέ, κύων, τίνας ἀνδρὸς ἐφεστὼς σῆμα φυλάσσεις;

B Τοῦ Κυνός. A Ἀλλὰ τίς ἦν οὗτος ἀνὴρ ὁ Κύνων;

B Διογένης. A Γένος εἰπέ. B Σιτωπένης. A Ὅς πίθον ὄκει;

B Καὶ μάλα· νῦν δὲ θανὼν ἀστέρας οἶκον ἔχει.

Anthol. Palat. VII 65 (Ἀντιπάτρου), 3 sq. ὃ μίαι τις πήρα,
μία διπλοῖς, εἰς ἅμ' ἐφοῖτα σκίπων

XXVIII Anthol. Pal. VII 66:

ὈΝΕΣΤΟΥ

Βάντρον καὶ πήρη καὶ διπλόον εἶμα σοφοῖο
Διογένης, βιότου φόρτος ὁ κουφάτατος.

Anth. Pal. XVI 333 ΑΝΤΙΦΙΛΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Ἡ πήρη καὶ χλαῖνα καὶ ὕδατι πιληθεῖσα

μάζα καὶ ἡ πρὸ ποδῶν ἡβάδος ἐρειδομένη

Καὶ δέπας ἐκ κεράμοιο, σοφῶ κυνὶ μέτρα βίοιο

ἄρκια· κῆν τούτοις ἦν τι περισσότερον·

κοίλαις γὰρ πόμα χερσὶν ἰδὼν ἀφύοντα βοώτην

εἶπε· „Τί καὶ σὲ μάτην, ὄστρακυν, ἡχθοφόρον;“

VR.Z XXVIII inscr. ex VGM om. Tp (dyogenis M cinici VGM
sepulchro VG in quo om. GM Versus de Diogene communis
titulus carminum 248 et 53 et 54 in R 1 Dic] hic M; cuius
est p¹ hic quis (quit V²) V inquit RZp N al. marg. T

2 diogenesⁿ (u al.) V | set] V abit TG abiit cett. 3 pera

Anantius para (u al.) V parua RZ 5 et quoniam VR at
Toll, quonam igitur Z | qua Z iam VR

VR XXVIII 1 pera Lugdun. pare VR scyphus V | suppela^x
(x rec. ss.) V 2 sta V¹ cinici V

Namque cauis manibus cernens potare bubuleum:
Cur, scypho, te, dixit, gesto superuacuum.

[54] • XXX ITEM

Effigiem, rex Croese, tuam, ditissime regum,
Vidit apud manes Diogenes Cynicus.
Nil, inquit, tibi, Croese, tuum; superant mihi cuncta.
Nudus eram: sic sum. nil habui: hoc habeo.
Rex ait: Haud egui, cum tu, mendice, carebas 5
Omnibus; et careo, si modo non egeo.

253 Epit. xxxvi XXXI IN TVMVLO HOMINIS FELICIS.

Sparge mero cineres bene olentis et unguine nardi,
Hospes, et adde rosis balsama puniceis.
Perpetuum mihi uer agit inlacrimabilis urna
Et commutauit saecula, non obii.
Nulla mihi ueteris perierunt gaudia uitae, 5
Seu meminisse putes omnia, siue nihil.

XXXI Anthol. Pal. VIII 145

ΔΛΕΣΠΟΤΟΝ

Ἐλθὼν εἰς Ἀθῆναι, ὅτε δὴ σοφὸν ἤνυσσε γῆρας,
Διογένης ὁ κύων Κροῖσον ἰδὼν ἐγέλα,
Καὶ στρώσας ὁ γέρον τὸ τριβῶνιον ἐγγὺς ἐκείνου,
τοῦ πολὺν ἐκ ποταμοῦ χρυσὸν ἀφυσσαμένον,
Εἶπεν· „ἐμοὶ καὶ νῦν πλείων τόπος· ὅσσα γὰρ εἶχον,
πάντα φέρω σὺν ἐμοί· Κροῖσε, σύ δ' οὐδὲν ἔχεις.“

4 scypho V

XXX *inscr. ex V*, de effigie regis croesi *G om. TM (in FR, 2*

M coniunctum cum c. 248) 1 crese *TM* | dissime *V* 2
apud] *V* | cynicus *VTM ui. 3—8 om. Z* 3 inquit *V* | supe-
rant *R* superat *V* | mici *V* 4 abui *V*¹ | abeo *V* 6 omni-
bus *V*¹

XXXI *inscr. VMG (tumulum MG) | in T exciderunt ui. 1 VZ*
—3 *cum fol. 1* 1 bene olente et unguine nardi (holente et
uⁿ V²) *V corr. Toll et odoro perlue nardo Z* 3 inlacrima-
bilis *V*¹ illachrymabilis *G* 4 saecula] *TG* 5 mici *V*
6 Felix (foelix *T*) seu meminisse siue nihil meminisse *Z*

XXXII DE NOMINE CUIVSDAM LVCH SCVLPTO
IN MARMORE

Vna quidem, geminis fulget set dissita punctis
Littera, praenomen sic <.L.> nota sola facit.
Post .M. incisum est, puto sic <.Λν.> non tota uidetur:
Dissiluit saxi fragmine laesus apex
Nec quisquam, MARIVS seu MARCIVS anne METELLVS
Hic iaceat, certis nouerit indiciis. 6
Truncatis conuulsa iacent elementa figuris,
Omnia confusis interiere notis.
Miremur periisse homines? monumenta fatiscunt;
Mors etiam saxis nominibusque uenit. 10

[252 Epit. xxxv] XXXIII IVSSV AVGVSTI EQVO ADMIRABILI

Phosphore, clamosi spatiosa per aequora circi
Septenas solitus uictor obire uias,
Improperanter agens primos a carcere cursus,
Fortis praegressis ut potereris equis:
Promptum et ueloces erat anticipare quadrigas: 5
Victores etiam uincere laus potior.
Hunc titulum uani solacia sume sepulcri
Et gradere Elysios praepes ad alipedes.
Pegasus hinc dexter currat tibi, laeuus Arion
Funis eat, quartum det tibi Castor equum.

VZ XXXII coniunctum cum superiore (numero et inser. om.) V
inscr. ex G om. VTM (lutii G) 1 Lucius una quidem ge-
minis sed (si T) Z 2 .L. om. VZ | fecit V 3 .M. om. V
in me M | .Λν. om. VZ 5 quisq^s V | marcus VZ corr.
Gronouius | martius VZ a u. 7 nouum quasi carmen incipit
uersu uacuo interiecto et picta initiali T et hos uersus solos
habet p (praefixo C) | Truncatis T 9 perisse p | mⁿumenta
V¹ | fatiscunt V¹ fatescunt V² 10 mors ꝛ etiam p | /saxis V

V XXXIII xxxii praef. V 1 p^rosp^here (h al. del.) V corr.
Vinetus | pauosa V corr. Lugdun. panosa rec. m. ss. in V pan-
nosa Vinctus 2 septena V corr. Lugdun. | cērcere (al. a ss.)
V 4 aequis V 5 promptum V 6 etiam (a eras.) V
8 elisios V 9 hīⁿe (n al.) V | dexter V¹ | /arion (h eras.)
V 10 funisead (se in ras.) V f. funem amet et | equ V

[254 Epit. xxxvii] XXXIII DE SEPULCRO [CARI] VACVO

Me sibi et uxori et natis commune sepulcrum
 Constituit seras Carus ad exequias.
 Iamque diu monumenta uacant sitque ista querella
 Longior et ueniat ordine quisque suo,
 Nascendi qui lege datus, placidumque per aeuum 5
 Condatur, natu qui prior, ille prior.

[249 Epit. xxxii] XXXV IN TVMVLVM SEDECENNIS MATRONAE

Omnia quae longo uitae cupiuntur in aeuo,
 Ante quater plenum consumpsit Anicia lustrum.
 Infans lactauit, pubes et uirgo adoleuit.
 Nupsit, concepit, peperit, iam mater obiuit.
 Quis mortem accuset? quis non accuset in ista? 5
 Aetatis meritis anus est, aetate puella.

XXXIII Anthol. Pal. VII 228

ΑΔΕΣΠΟΤΟΝ

Αὐτῷ καὶ τεκέεσσι γυναιξί τε τύμβον ἔδειμεν
 Ἄνδρῶν οὐπω δ' οὐδενός εἰμι τάφος·
 Οὕτω καὶ μείναιμι πολὺν χρόνον· εἰ δ' ἄρα καὶ δεῖ,
 δεξαίμην ἐν ἐμοὶ τοὺς προτέρους προτέρους.

XXXIII xxxiii *praef.* V | sepulchro V cari om. V 1 F
 siui V¹ 2 exsequias V 3 sta V 4 beniat V¹ ueniant
Heinsius

XXXV *inser.* (xxxiii *praef.*) V Epitaphium anicie *MGpVZ*
 Epytaphyum anicie in ansonio p puellae mortuae *add. G*
 1 ante] añsi (si *del.*) T 2 consumpsit V | annitia T anitia G

3 adoleuit: o male scripto alterum o ss. *pr.* T 5 quis non
 a. in sta V in isto *Scaliger* 1, 21 compleuit munia uitae Zp

6 iam m. a. e. et adhuc a. p. Zp FI³ (v *al. m., eademque*
add. EPITABIA V

VII.

〈ECLOGARVM LIBER〉

I [471]

AVSONIVS DREPANIO FILIO.

‘Cui dono lepidum nouum libellum?’

Veronensis ait poeta quondam

Inuentoque dedit statim Nepoti.

At nos inlepidum, rudem libellum,

Burras, quisquilias ineptiasque,

Credemus gremio cui fouendum?

Inueni, trepidae silete nugae,

Nec doctum minus et magis benignum,

Quam quem Gallia praebuit Catullo.

Hoc nullus mihi carior meorum,

Quem pluris faciunt nouem sorores,

Quam cunctos alios Marone dempto.

‘Pacatum haut dubie, poeta dicis?’

Ipse est. intrepide uolate, uersus,

Et nidum in gremio fouete tuto.

Hic uos diligere, hic uolet tueri:

Ignoscenda teget, probata tradet:

Post hunc iudicium timete nullum. Vale.

I Catull. I 1 sq.

V^r *in marg.* metrum faleucium . endecasillauum V^r 1 nobum
 linellum V^r 2 ueronensis V^r | poetam V^r 4 rude V^r corr.
 Pulmann 11 pluris] plurimis V^r corr. Lugd. 12 maronae
 V^r | demto V^r 15 nudum V^r corr. Scaliger 16 uos^s diligere
 (di ex de pr.) V^r

II [362 Edyll. xv] EX GRAECO PYTHAGORICVM DE AMBIGVITATE ELIGENDAE VITAE.

Quod uitae sectabor iter, si plena tumultu
 Sunt fora, si curis domus anxia, si peregrinos
 Cura domus sequitur, mercantem si noua semper
 Damna manent, cessare uetat si turpis egestas;
 Si uexat labor agricolam, mare naufragus horror 5
 Infamat, poenaeque graues in caelibe uita
 Et grauior cautis custodia uana maritis;
 Sanguineum si Martis opus, si turpia luera
 Faenoris et uelox inopes usura trucidat?
 Omne aeuum curae, cunctis sua displicet aetas. 10
 Sensus abest paruis lactantibus et puerorum
 Dura rudimenta et iuuenum temeraria pubes.
 Adflictat fortuna uiros per bella, per aequor,
 Irasque insidiasque catenatosque labores

(Anthol. Pal. VIII 359)

Ποσειδίππον· οἱ δὲ Πλάτωνος τοῦ κωμικοῦ.

Ποίην τις βίότιο τάμη τρίβον; εἰν ἀγορῇ μὲν
 νεῖκεα καὶ χαλεπαὶ πρήξεις· ἐν δὲ δόμοις
 φροντίδες· ἐν δ' ἀγοαῖς καμμάτων ἄλις· ἐν δὲ θαλάσῃ
 τάρβος· ἐπὶ ξείνης δ', ἦν μὲν ἔχῃς τι· δέος·
 ἦν δ' ἀπορῆς, ἀνηρόν· ἔχεις γάμον, οὐκ ἀμέριμνος
 ἔσσει· οὐ γαμέεις; ζῆς ἔτ' ἐρημότερος.
 τέκνα, πόνοι· πήρωσις, ἄπαις βίος· αἱ νεότητες
 ἄφρονες· αἱ πολιαὶ δ' ἔμπαιιν ἀδρανέες.
 ἦν ἄρα τοῖνδε δυοῖν ἐνὸς αἴρεσις, ἢ τὸ γενέσθαι
 μηδέποτ', ἢ τὸ θανεῖν αὐτίκα τικτόμενον.

Cf. Anth. VIII 360 Μητροδώρον· Παντοίην βίότιο τάμοις τρίβον κτλ.

Ex — uitae V (greco V pythagoricon V) Incipit egloga VI
 eiusdem de ambiguitate | uite elegende iuxta grecum poentis
 bicto co driame tribon .i. quam quis uite percurrat uiam P
 nota C praefigitur uu. 11, 18, 24, 37, 43. P 1 uicte P
 sectauor V 2 axia V | pregrinos V 3 sequitur] q̄ritur P
 si noba V (inob. al. in ras. V) 4 si om. P 5 lauor V
 agric^vlam V | naufragis P | orror V error P 6 grabes V
 9 fenoris: s al. ex r? V | belox V 10 omnae aebum V
 sua] sa V? 13 afflictat VP 14 catheratos P | lauores V

Mutandos semper grauioribus. ipsa senectus 15
 Expectata diu notisque optata malignis
 Obicit innumeris corpus lacerabile morbis.
 Spernimus in commune omnes praesentia; quosdam
 Constat nolle deos fieri. Iuturna reclamationat:
 'Quo uitam dedit aeternam? cur mortis adempta est 20
 Condicio?' sic Caucasea sub rupe Prometheus
 Testatur Saturnigenam nec nomine cessat
 Incusare Iouem, data sit quod uita perennis.
 Respice et ad cultus animi. sic nempe pudicum
 Perdidit Hippolytum non felix cura pudoris. 25
 E contra inlecebris maculosam degere uitam
 Quem iuuat, adspiciat poenas et crimina regum,
 Tereos incesti uel mollis Sardanapalli.
 Perfidiam uitare monent tria Punica bella;
 Set prohibet seruare fidem deleta Saguntos. 30
 Viue et amicitias semper cole. — Crimen ob istud
 Pythagoreorum periit schola docta sophorum. —
 Hoc metuens igitur nullas cole. — Crimen ob istud
 Timon Palladiis olim lapidatus Athenis.
 Dissidet ambiguus semper mens obuia uotis, 35
 Nec uoluisse homini satis est: optata recusat.
 Esse in honore placet, mox paenitet et dominari
 Vt possint, seruire uolunt. idem auctus honore

19 Vergil. A XII 879 sq.

15 multandos V 16 deest P | obtata V 18—23 om. V
 18 spernib; P 21 conditio P 23 incausare P 25 ip-
 politum V hypolitum P | non felix] infelix P 26 E contra V
 At contra P | illecebris P | digere P 27 aspiciat V aspice
 et ad P | penas VP | regum] um litt. incertae V 28 tereos
 (h ex er statim corr.) V tereo P | incesti (a eraso?) V 29
 monent tria] litt. tt^{ria} al. m. V monentia ut uid. V¹ | nella V
 30 set] V | proibet (r ex corr.) V | serbare V | saginthos V
 saguntos P 31 uibe V | amicitias V | istud V 32 ✕
 praef. V | pitagoreorum V pytagreorum P | scola V schala P |
 docto P^s 33 metuens] metunos P | igitur om. P | crimeⁿ
 (n rec. ss.) V | stut V 34 pallidiis V 35 obia V 36
 obtata VP | recusant P^s 37 onore V | penitet VP | et P
 a^v V ac Schenkl 38 possit — uolet Toll

Inuidiae obicitur. pernox est cura disertis;
 Set rudis ornata uitae caret. esto patronus, 40
 Et defende reos: set gratia rara clientis.
 Esto cliens: grauis imperiis persona patroni.
 Exercent hunc uota patrum: mox aspera curis
 Sollicitudo subit. contemnitur orba senectus
 Et captatoris praeda est heredis egenus. 45
 Vitam parcus agas: auidi lacerabere fama,
 Et largitorem grauius censura notabit.
 Cuncta tibi aduersis contraria casibus. ergo
 Optima Graiorum sententia: quippe homini aiunt
 Non nasci esse bonum aut natum cito morte potiri. 50

[Haec quidem Pythagorica est apophasis secundum tale quod subiectum est distichon:

πρῶτον μὲν μὴ φῦναι ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον,
 δεύτερον ὅτι τάχιστα πύλας Ἄϊδαο περῆσαι.

Contra sed alterius sectator dogmatis ista 55

Quid doceat reprobans, subdita disce legens:
 „Ergo nihil quoniam uita est quod amemus in ista,

53 Midae Silenus ferebatur olim dixisse (Stob. Flor. CXX 4
 XCVIII 57)

Ἀρχὴν μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον·
 φῦντα δ' ὅπως ὄκιστα πύλας Ἄϊδαο περῆσαι.

Theognis 425 sqq.

πάντων μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον
 μηδ' ἐσιδεῖν ἀνγὰς ὄξέος ἠελίου·

φῦντα δ' ὅπως ὄκιστα πύλας Ἄϊδαο περῆσαι
 καὶ κείσθαι πολλὴν γῆν ἐπαμυσάμενον.

39 inuidiae V | desertis P 40 et 41 set] V 44 post
 subit duo hemistichia excidisse suspicatur Schenkl. | conteni-
 tur P 45 captatatoris P | eredis V | etgen^vs V 46 abidi
 lacerauere V 47 notauit V notabis P 48 aduersus P
 50 natum aut P || quae secuntur in uno P eiusque apographis P
 Guelfherbytano Gud. 145 et Marciano lat. XII 69 leguntur:
 om. V

51 poetagorica P | apofasis P (cf. Diog. Laert. I 40) 53
 πρῶτον Peiper πρῶτα P | φοιναίεναηερ ωποισίην P 54 δεῦτρον
 P | πύλα.ι.δαοπερῆσαι P 56 quod P 57 nichil P

Nec tamen incassum fas est nos credere natos,
 Auctorem uitae si iustum credimus esse,
 Vita alia est nobis illi uiuendo paranda, 60
 Cum quo post istam possimus uiuere uitam.
 Illi equidem stygias properent descendere ad umbras,
 Pythagoreorum stolidum qui dogma secuti
 Non nasci sese quam natos uiuere malint.“]

III [363
 Edyll. xvi] DE VIRO BONO ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΙΣ.

Vir bonus et sapiens, qualem uix repperit unum
 Milibus e cunctis hominum consultus Apollo,
 Iudex ipse sui totum se explorat ad unguem:
 Quid proceres uanique leuis quid opinio uolgi

 Securus, mundi instar habens, teres atque rotundus, 5
 Externae ne quid labis per leuia sidat.
 Ille, dies quam longus erit sub sidere Cancri
 Quantaque nox tropico se porrigit in Capricorno,
 Cogitat et iusto trutinæ se examine pendit,
 Ne quid hiet, ne quid protuberet, angulus aequis 10
 Partibus ut coeat, nil ut deliret amussis,
 Sit solidum, quodcumque subest, nec inania subter
 Indicet admotus digitis pellentibus ictus,
 Non prius in dulcem declinans lumina somnum,
 Omnia quam longi reputauerit acta diei: 15

58 in casum P 59 autorem P 62 Illi equidem Peiper
 Illaque P | stygias P 63 pitagoreorum P | quid P 64 sese]
 esse P | mallint P

VGP III De uiro bono . ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΙΣ V (unde ἀποφασίς
 Peiper cf. 362, 51). Incipiunt (om. G) de institutione uiri boni
 GP 3 âguê V¹ 4 leuis] lues V | epinio V | uolgi] V¹
 post 4 excidisse uersum statuit Ribbeck, post proceres duorum
 uersuum particulas suspicatur Schenkl. 5 abens V | adq^s V
 6 lauis V | per deuia P 7 diem VGP dies Voss. 96
 s. XV 9 cogitat] cotigat V² | tutrinae V 10 aequus P
 11 qoeat V co^eat G | am^vsis V amissis P 12 quocunque G |
 ianna G 13 hictus V 15 reputarit P | hacta V

Quae praetergressus, quid gestum in tempore, quid non?
 Cur isti facto decus afuit aut ratio illi?
 Quid mihi praeteritum? cur haec sententia sedit,
 Quam melius mutare fuit? miseratus egentem
 Cur aliquem fracta persensi mente dolorem? 20
 Quid uolui, quod nolle bonum foret? utile honesto
 Cur malus antetuli? num dicto aut denique uoltu
 Perstrictus quisquam? cur me natura magis quam
 Disciplina trahit? sic dicta et facta per omnia
 Ingrediens ortoque a uespere cuncta reuoluens 25
 Offensus prauis dat palmam et praemia rectis.

III [364 Edyll. xvii] NAI KAI OT PITAGORIKON.

Est et Non cuncti monosyllaba nota frequentant.
 His demptis nil est, hominum quod sermo uoluet.
 Omnia in his et ab his sunt omnia, siue negoti
 Siue oti quidquam est, seu turbida siue quieta.
 Alterutro pariter nonnumquam, saepe seorsis 5
 Obsistunt studiis, ut mores ingeniumque
 Vt faciles uel difficiles contentio nacta est.
 Si consentitur, mora nulla interuenit 'Est Est',
 Sin controuersum, dissensio subiciet 'Non'.

16 qua Schier quae Voss. 81 s. XIII quo VGP | quod
 — quod G 17 deest P | sti V 18 deest G | miei V michi P
 19 quam] quid G 21 quod] quid P | feret V | onesto V
 22 num] non P | uoltu] V 24 trait VP 25 ad uesper-
 rum P | cuncta] cunc (ta om.) V 26 dat G det VP |
 Expliê de institutione uiri boni G Explicit egloga supra scripta P

III NAY . KAY OY PITAGORIKON V Incipit de Pythagoricis VGP

(pitagoricis P) diffinitionibus ΝΑΙΚΕΟΥ ^{nai e oi} (ΝΑΥ ΚΗΟΥ P) GP
 1 cunctis P | monosyllaba VGP | frequen̄ P 2 dētis V | nil VG
 nichil P | quod] quo VGP corr. aliquot libri s. XV 3 ne-
 gotii VP 4 otii V ocii P | quicquam VGP | /turbida V
 (lineola erasa) | quietis VGP corr. Ribbeck 5 non umquam
 VG 6 absistunt P 7 ut Bondamius et VGP | facilis V
 difficiles G difficilis V | nacta G nacta P nata V 8 Sic V
 9 Sin P Si G In V | dissessio V dissenso G contentio P
 subitiet P subiciet G

Hinc fora dissultant clamoribus, hinc furiosi 10
 Iurgia sunt circi, cuneati hinc laeta theatri
 Seditio, et tales agitat quoque curia lites.
 Coniugia et nati cum patribus ista quietis
 Verba serunt studiis salua pietate loquentes.
 Hinc etiam placidis schola consona disciplinis. 15
 Dogmaticas agitat * placido certamine lites,
 Hinc omnis certat dialectica turba sophorum.
 Estne * dies? est ergo dies! Non conuenit istuc;
 Nam facibus multis aut fulgeribus quotiens lux
 Est nocturna homini, non est lux ista diei. 20
 Est et Non igitur, quotiens lucem esse fatendum est,
 Set non esse diem. mille hinc certamina surgunt,
 Hinc rauco, multi quoque talia commeditantes
 Murmure concluso rabiosa silentia rodunt.
 Qualis uita hominum, duo quam monosyllaba uersant!

11 laeta] lata *Schenkl*, tanta *Ribbeck* | teatri *G* 13 sta *V*
 14 loquentis *P* 15 scola *GP* 16 placido *VGP* an blando?
 17 omnes *G* | dialectica *G* | turbas *G* 18 estne dies est ergo
 dies *VGP* est lux: estne dies ergo *Basil. s. XV alii* | non
om. GP sed lacuna 3 uel 4 litt. in P | istic *VGP* (stic *V*),
 istuc *Basil. et Voss. 81. s. XV et XIII* 19 /aut *P^s* | ful-
 geribus *VG* fulgoribus *P* 20 hominū *P* | sta *V* ita *G*
 21 est *om. P* 22 set] *V* 23 hic *VGP* hinc *α* | rauco
Peiper rauci *Ribbeck* pauci *VGP* | commeditantes *V* 24 ra-
 uiosa *V* | rodent *G* 25 monosyllaba (b *ex u al.*) *V* mono-
 silliba^a (*al. corr.*) *P* monosylla *G* | Explicit egloga scrip̄ *G*
 Expl̄ç egloga supra scripta *P*

V [365 Edyll. xviii. DE AETATIBVS ANIMANTIVM.
Anth. lat. 647 R.] HESIODION.

Ter binos deciesque nouem super exit in annos
Iusta senescentum quos implet uita uirorum.
Hos nouies superat uiuendo garrula cornix
Et quater egreditur cornicis saecula ceruus. 5
Alipedem ceruum ter uincit coruus et illum
Multiplicat nouies Phoenix, reparabilis ales.
Quem nos perpetuo decies praeuertimus aeuo,
Nymphae Hamadryades, quarum longissima uita est.
Haec cohibet finis uiuacia fata animantum.
Cetera secreti nouit deus arbiter aei. 10

V Hesiodus (fr. 163 F. ap. Plutarch. de orac. def. 11.)

Ἐννέα τοι ζώει γενεὰς λακέρουζα κορώνη
ἀνδρῶν ἠβώντων· ἔλαφος δέ τε τετρακόρωνος·
τρεις δ' ἑλάφους ὁ κόραξ γηράσκειται· ἀντάρ ὁ φοῖνιξ
ἐννέα τοὺς κόρακας· δέκα δ' ἡμεῖς τοὺς φοῖνικας
νύμφαι ἐνπλόκαμοι, κοῦραι Διὸς ἀγιόχοιο.

V De aetatibus. Hesiodion V Incipit de aetatibus ani- VGI

hesiodion
mantium . hesiodion G P (hesidion G ηησυωλυωρ P) | uu. 1—8
habet Beda opp. I p. 517 ed. Giles, 1—10 idem I p. 104.
1 Centum et bis denos ptenditur sepe per annos al. m. ss. G |
nobem V noue G 2 iuxta P longa ss. al. G | senexcentum
P¹ | quos implet] perdurans ss. al. G 3 nobies V | ui^{uen}do
pr. corr. ex uideⁿdo V 4 saecula] tempora al. ss. G secula
VP | cerbus V¹ 5 aeripedem Beda | uinxit V 6 multipli-
cat] exsuperat ss. al. G | nobies V | phenix P | reparauilis V
reāparabilis G | alāes G 7 quem nos] quam uos al. ss. G |
praeuertimus] tis al. ss. G 8 nīphe V nimpheā madryades P¹
| amadryades GP amadriades V 9 coibet V | finis VG²P
fines G¹ | uiuacia P 10 Caetera V | secreta GP | nobit V
Finit egloga sup̄ sc̄r̄i. G

VI [365 A. Edyll. XVIII A.]

* * *

Tempora quae Stilbon noluat, quae saecula Phaenon,
 Quos Pyrois habeat, quos Iuppiter igne benigno
 Circuitus, quali properet Venus alma recursu,
 Qui Phoeben, quanti maneant Titana labores,
 Donec consumpto, magnus qui dicitur, anno, 5
 Rursus in anticum ueniant uaga sidera cursum,
 Qualia dispositi steterunt ab origine mundi.

VII [368 Ecl. 1]

DE RATIONE LIBRAE.

Miraris quicumque manere ingentia mundi
 Corpora, sublimi caeli circumdata gyro,
 Et tantae nullam moli intercedere labem,
 Accipe, quod mirere magis. tenuissima tantis 5
 Principia et nostros non admittentia uisus
 Paruarum serie constant conexa atomorum;
 Set solidum in paruis nullique secabile segmen.
 Vnde uigor uiresque manent aeternaue rerum
 Mobilitas nulloque umquam superabilis aeuo.
 Dininis humana licet componere. sic est 10
 As solidus, quoniam bis sex de partibus aequis
 Constat et in minimis paribus tamen una manet uis.
 Nam si quid numero minuatur, summa uacillat
 Conuulsaeque ruunt labefacto corpore partes.
 Vt, medium si quis uellat de fornice saxum, 15

f VI in uno V legitur coniunctum cum Hesiodio: carmen de
 planetis ab Hesiodio alienum, cuius prior pars exciderit, esse
 Schenkl suspicabatur. 1 q̄ stilo inuoluat V corr. Accursius |
 saecula V | p^haeton (t ex n?) V corr. Vinetus 2 pyrois V |
 quod V corr. Accursius quot Heinsius 3 arma V¹ 5 consu-
 mpto V 6 leniant V 7 dispositi V disposita uel dispo-
 situ Buechler | steterant V corr. Buehrens

f VII 2 giro V 7 set V¹ 8 uires uirg^o (ires uirg^o in ras.) V
 corr. Canter 10 dibinis V 11 sex] s m. sec. V 13 uacil-
 let V corr. Lugdun. | uacillent — ruant Heinsius 14 ruunt V

Incumbunt cui cuncta, simul deuexa sequentur
 Cetera communemque trahent a uertice lapsum.
 Non aliter libra est. si defuit uncia, totus
 Non erit as nomenque deunx iam cassus habebit.
 Nec dextans retinet nomen sextante remoto, 20
 Et dodrans quadrante * satus auctore carebit
 Diuulsusque triens prohibet persistere bessem.
 Iam quincunx tibi nullus erit, si * prama reuellas.
 Et semis cui semis erit pereuntibus assis
 Partibus? et cuius librae pars septima septunx? 25
 Libra igitur, totum si nulla in parte uacillet.
 Ponderis et numeri morumque operumque et aquarum
 Libra: nec est modulus, quem non hoc nomine signes.
 Telluris, medio quae pendet in aere, libra est
 Et solis lunaeque uias sua libra coereret. 30
 Libra dii somnique pares determinat horas,
 Libra Caledonios sine litore continet aestus:
 Tu quoque certa mane morum mihi libra meorum.

VIII [369 Ecl. II] DE RATIONE PVERPERII MATVRI.

Omnia, quae uario rerum metimur in actu,
 Astrorum dominatus agit terrenaque tantum
 Membra homini. e superis fortuna et spiritus auris
 Septeno moderanda choro: set praesidet ollis
 Sortitus regimen nitidae Sol aureus aethrae. 5
 Nec sola in nobis moderatur tempora uitae,
 Dum breue solliciti spatium producimus aeu:

Cf. Censorinus de d. n. 8, 2—12

16 incumbunt V 19 erit; as *al. dist.*) V | dunx V *corr.*
Lugd. | abebit V 20 dextans V 21 satus V carens *Gro-*
nouius 22 proibet V 23 quincunx *Lugdun.* quinq^s V |
 prama V prima *Lugdun.* f. *gramma* | rebellas V 24 cui]
 qui *Hultsch* 29 aere V | labra V¹ (a in x *corr. al.*) 30 lu-
 nae V | coereret V | *In marg. uu. 18—26 antiqua m. haec*
assis et partium eius signa addidit:

f | SΛΛ | SΛΛ Λ | SΛ Λ | ΛΛ SΛ | ΛΛ | ζ | I Λ

VIII 2 terraena V¹ 3 mēbra V 4 septena V¹ 6 sol V
 in V *corr. Toll* 7 aēui V

Creditur occultosque satus et tempora uitae
 Materno ducenda utero formare uidendo
 Et nondum exortae leges componere uitae. 10
 Namque ubi conceptus genitali insederit aruo,
 Haut dubium Solem cuicumque insistere signo.
 Qui cum uicini stationem ceperit astri,
 Contiguos nullum transfundit lumen in ortus.
 Ast ubi conuersis post menstrua tempora habenis 15
 Scandit purpureo iam tertia sidera curru,
 Obliqua exilem demittit linea lucem,
 Adspirans tenues per inertia pondera motus.
 Quarta in sede uiget primi indulgentia Solis,
 Suadet et infusus teneros coalescere fetus. 20
 Fulgor tetragono adpectu uitale coruscat,
 Clarum et lene micans, quinti qui cardine signi
 Incutit attonitam uegetato infante parentem.
 Nam sexto uis nulla loco, quia nulla tuendi
 Aequati lateris signatur regula Phoebō. 25
 Ast ubi signiferae media in regione cohortis
 Septimus accepit limes rutilantia flammis
 Recto castra situ: turgentis foedera partus
 Iam plena sub luce uidet, nec fulgura parci
 Luminis intendens toto fouet igne coronae. 30
 Hinc illud, quod legitimos Lucina labores
 Praeuenit et grauidos sentit subreperere nixus
 Ante expectatum festina puerpera uotum.

8 quae satus *V corr. Scaliger* 10 exorate *V corr. Scaliger*
 11 aruo *Heinsius Graecius (coll. Vergil. G. III 136),*
 albo (b in v al.) *V* 12 aut *V¹* diuinum *V* 14 contiguos:
 g ex n? *V* 15 conuersis: i ex u *V* | abenis *V* 16 purpureo:
 o ex u *V^s* 17 obliquae (*litt. e inferior pars crasa*) *V corr.*
Lugdun. | dimittit *V corr. Floridus* 20 infusus *V corr. Scaliger*
 2, 3 21 tetragono *V corr. Vinetus* | aspectus *V corr. Vinetus*

22 qui *Scaliger 2, 3 q^a V* que e *Schenkl* 25 phebo *V*
 26 signifer et cohortes *V corr. Scaliger* 28 federa *V* 29
 plena: e al. *reser. V^{1s}* | *litt. sub luc in ras. V* 30 intēdens
 (*al. in ras.*) *V* | fobet *V¹* coronae *V* 31 illut *V* | lau-
 res *V¹* 32 subripere *V corr. Lugdun.*

Quod nisi, septeno cum lumina fudit ab astro,
 Impulerit tardi claustra obluctantia partus, 35
 Posterior nequeat, possit prior: an quia sexto
 Aemulus octauī conspectus inutilis astri
 Nescit compariles laterum formare figuras?
 Set nono incumbens signo cunctantia matrum
 Vota leuat, trigono uires sociante sequenti. 40
 At si difficilis rursum trahit Ilithyia,
 Tetragono absoluet dubiarum uincla morarum.

VIII [372 Ecl. v] DE NOMINIBVS SEPTEM DIERVM.

Nomina, quae septem uertentibus apta diebus
 Annus habet, totidem errantes fecere planetae.
 Quos indefessa uoluens uertigine mundus
 Signorum obliqua iubet in statione uagari.
 Primum supremumque diem radiatus habet Sol. 5
 Proxima fraternae succedit Luna coronae.
 Tertius adsequitur Titania lumina Mauors.
 Mercurius quarti sibi uindicat astra diei.
 Illustrant quintam Iouis aurea sidera zonam.
 Sexta salutigerum sequitur Venus alma parentem. 10
 Cuncta supergrediens Saturni septima lux est.
 Octauum instaurat reuolubilis orbita Solem.

34 quum V 35 tardi: d ex t? V | oblactantia V 36
 nequeat: q in ras., eq ex α (i. t)? V 37 aemulus tauī (lus ta
 al. in ras.) V 40 uiris V 41 ad V | rursum t. I.] trahi-
 thilithi sidera rursum V corr. Peiper nixus t. I. Scaliger 2, 3
 partus Floridus (partum Toll) suppl., t. I. retrorsum Heinsius
 42 duuiarum V

IX INC̄PT EGLOGARꝰ DE NOMINĪB̄ SEPTĒ DIERꝰ V Eclogarium Sca- V
 tiger 2, 3 2 abet V 5 abet V 6 lunae V¹ 8 sini V¹
 12 octabum V | resoluuilis V

X [376 Ecl. VIII
Anth. lat. 639 R.]

MONOSTICHA DE MENSIBVS.

Primus Romanas ordiris, Iane, kalendas.
 Februa uicino mense Numa instituit.
 Martius antiqui primordia protulit anni.
 Fetiferum Aprilem uindicat alma Venus.
 Maiorum dictus patrum de nomine Maius. 5
 Iunius aetatis proximus est titulo.
 Nomine Caesareo Quintilem Iulius auget.
 Augustus nomen Caesareum sequitur.
 Autumnum, Pomona, tuum September opimat.
 Triticeo October faenore ditat agros. 10
 Sidera praecipitas pelago, intempeste Nouember.
 Tu genialem hiemem, feste December, agis.

XI [377 Ecl. VIII]

ITEM DISTICHA.

Iane noue, primo qui das tua nomina mensi,
 Iane bifrons, spectas tempora bina simul.
 Post superum cultus uicino Februa mense
 Dat Numa cognatis manibus inferias.
 Martius et generis Romani praesul et anni 5
 Prima dabas Latiis tempora consulibus.
 Aeneadum genetrix uicino nomen Aprili
 Das Venus: est Marti namque Aphrodita comes.
 Maia dea, an maior Maium te fecerit aetas,
 Ambigo: sed mensi est auctor uterque bonus. 10
 Iunius hunc sequitur duplici celebrandus honore,
 Seu nomen Iuno sine Iuuenta dedit.

V X monostica de mensibus V 3 antiqui/// V 4 feti-
 fer₃: fer₃ in ras. V 7 domin^e V 9 tū V¹ tu^{um} V²
 10 triticeo: rasura (e?) super it V | october V 11 intem-
 p₁este (t eras.) V | nobemuer V 12 iemem V¹
 V XI ITEM DISTICHA V 1 nobe V 2 nifrons V | spectans
 Lugdun. 8 afrodicta V 9 maium] Mai Lugdun. 11 dup-
 plici V 12 sibe V | iubenta (b e.e m pr. corr.) V¹

Inde Dionaeo praefulgens Iulius astro
 Aestatis mediae tempora certa tenet.
 Augustus sequitur cognatum a Caesare nomen, 15
 Ordine sic anni proximus, ut generis.
 Nectuntur post hos numerumque ex ordine signant
 September, Bacchi munere praela rigans,
 Et qui sementis per tempora faenore laetus
 October cupidi spem fouet agricolae, 20
 Quique salo mergens sollemnia signa Nouember
 Praecipitat, caelo mox reditura suo.
 Concludens numerum genialia festa December
 Finit, ut a bruma mox nouus annus eat.

XII [379 Ecl. xi] DE TRIBVS MENSTRVIS MENSVM.

Bis senas anno reparat Lucina kalendas
 Et totidem medias dat currere Iuppiter idus
 Nonarumque diem faciunt infra octo secundi.
 Haec sunt Romano tantum tria nomina mensi;
 Cetera per numeros sunt cognomenta dierum. 5

XIII [378 Ecl. x] QVOTENI DIES SINT MENSVM SINGVLORVM.

Implent tricenas per singula menstrua luces
 Iunius Aprilisque et cum Septembre Nouember.
 Vnum ter denis cumulatus adde diebus
 Per septem menses, Iani Martisque kalendis
 Et quas Maius agit, quas Iulius Augustusque 5
 Et quas October positusque in fine December.

18 bacci V 20 octuber V | fobet V 21 nobember V
 24 nobus V | annu^s (s al. ss.) V

XII MENSVM: v pr. in ras. V^s 3 intra Mommsen V
 4 romana (na in no al.) V 5 numero V¹ (s al. ss.)

XIII D^IE^SSINT V 2 nobember V 5 terrcnis V¹ | qua V
 V¹ | agustus V 6 octuber

Vnus erit tantum duodetriginta dierum,
 Quem Numa praeposito uoluit succedere Iano.
 Sic ter centenis decies accedere senos
 Quadrantemque et quinque dies sibi computat annus. 10

XIII [380
 Ecl. x] QVO MENSE QVOTAE NONAE VEL IDVS SINT.

At nonas modo quarta aperit, modo sexta refert lux.
 Sexta refert Mai Octobris Martisque recursu
 Et qui solstitio sua tempora Iulius infert.
 Cetera pars mensum quartis est praedita nonis;
 Omnes uero idus octaua luce recurrunt. 5

XV [381 Ecl. xi] QVOTAE KALENDAE SINT MENSVM
 SINGVLORVM.

Post idus, quas quisque suas habet ordine mensis,
 Diuersae numero redeunt uariante kalendae,
 Dum rursumque iterumque uocantur,
 Ut tandem optati procedant temporis ortu.
 Ter senis unoque die genialia festa 5
 Porrigit, ut Ianum arcessat noua bruma morantem.
 Hoc numero mensisque Numae redit autumnique
 Principium referens Bacchi September alumnus.
 Iulius et Maius positusque in fine December
 Octoberque die reuocatur tardius uno. 10

10 que] quem V¹

V XIII 1 at: t *al. in ras.* V 2 maii: *pr. i reser. al.* V
 octobris V 3 solstitio (*eraso i*) V 4 mensuum: *pr. u*
paene eraso V 5 octaba V

V XV 1 abet V | ordinē V 2 kalendę: d *al. in ras.*, e *ex*
 e V 3 *uersus mancus; post dum lacunam statuit Schenkl*
(uertente anno suppl. Mommsen, post iterumque Lugdun. (ex-
pleto mense suppl. Lugdun., sequenti a mense Gronouius)
inter iterum et que duarum litt. spatium V 4 obtati V |
 ortus Gronouius 6 noba V | brva (*v in ras.*, m *pro euanida*
uirgula ss.) V 8 bacci' (*leuis rasura pr. m.*) V 10 october V¹

Inde die redeunt minus uno quattuor ultra,
 Quos numero adiciam: Sextilis, Iunius atque
 Aprilis, post quos paenultima meta Nouember.
 Ter quinis unoque die, Iunonie Mauors,
 Vt redeas referasque exordia prima, cieris. 15
 Hoc numero ad plenum uertens reparabitur annus.

XVI [371 Ecl. III] RATIO DIERV M ANNI VERTENTIS.

Nonaginta dies et quattuor ac medium Sol
 Conficit, a tropico in tropicum dum permeat astrum,
 Octipedem in Cancrum Phrixeo ab Ariete pergens.
 Hoc spatio aestiui pulsusque et meta diei.
 Semidiemque duosque dies deciesque nouenos 5
 A Cancro in Chelas aequatae tempora noctis
 Atque dii cursu peragit Sol aureus altero,
 Autumni aestatisque simul confinia miscens.
 Vnde autumnales transcurrens ordine menses
 Ad tropicum pergit signum gelidi Capricorni, 10
 Octo dies decies octonis insuper addens
 Quadrantemque dii, quinto qui protinus anno
 Mense Numae extremo nomen capit embolimaeci.
 Inde ad Agenorei festinans cornua Tauri,
 Scandit Lanigeri tropicum Sol aureus astrum, 15
 Nonaginta dies decreto fine coericens.
 Hic tibi circus erit semper uertentibus annis
 Ter centum ac senis decies et quinque diebus.

11 rediunt *V* 12 adque *V* 13 moeta *V* | nobor *V*¹
unde nobember (m *in ras.*) *V*² 16 reparauitur *V*

XVI 1 hac *V* 3 càcrum (*punctum ss. al.?*) *V* | frixeo *V* *V*¹

4 mēta *ex meta al. V* 6 ^hcelas (el *in ras.*, h *ss al.*) *V*
 7 adque *V* | altro *LMueller* 8 simul: i *postea intrus. V*
 10 capricornu *V*¹ (*rasura corr.*) 12 diei *V corr. Lugdun.*
 13 embolisme *V*¹ embolismçi *V*² 14 agenore *V*¹ 17 circus
 (s *al. ss*) *V* circlus *Baehrens* 18 hac *V* | ^{ci}dées *ex dies al. V*

XVII [382 Ecl. xii] IN QVO MENSE QVOD SIGNVM SIT
Anth. lat. 640 R.] AD CVRSVM SOLIS.

Principium Iani sancit tropicus Capricornus.
Mense Numae in medio solidi stat sidus Aquari.
Procedunt duplices in Martia tempora Pisces.
Respicias Apriles, Aries Phryxee, kalendas.
Maius Agenorei miratur cornua Tauri. 5
Iunius aequatos caelo uidet ire Laconas.
Solstitio ardentis Cancrī fert Iulius astrum.
Augustum mensem Leo feruidus igne perurit.
Sidere, Virgo, tuo Bacchum September opimat
Aequat et October sementis tempore Libram. 10
Scorpius hibernus praeceps iubet ire Nouembrem.
Terminat Arquitenens medio sua signa Decembri.

XVIII [384 Ecl. xiiii] A SOLSTITIO IN AEQVINOCTIVM RATIO.

Sol profectus a teporo ueris aequinoctio
Post semidiem postque totos nonaginta et quattuor
Feruidis flagrans habenis pulsum aestiuum conficit.
Inde autumnus noctis horas librans aequo lumine
Octo et octoginta goeris et super trihorio. 5
* * *
Inde floridum reflexis uer reuisit oreis
Additis ad hos priores goeros geminis orbibus.

V XVII quidam ueterum *Beda de temporum ratione c. 16* (qui cum libris *F P M b* Schenklianis uersus 1—3 in fine ponit) u. 6 in cod. *Coloniensi 211* (*Darmstad. 2180*) s. *VIII* legitur: 'huic ergo mēsi (Iunio) geminorum signa ascribuntur. unde poeta: Iunius aequatas etc.' 2 in *del. Buecheler* 3 duplices V 4 phryxae (rhi al. in ras.) V 7 solstitio V 9 baccum V 10 october V 11 ibernum V | nobēber V
V XVIII 2 quattuor V 3 abenis V¹ | extibum V¹ 4 oras V¹ 5 trihorio V¹ lacunam indicant *Vinctus et Scaliger*, duos uersus excidisse *Schenkl* suspicatur. 6 reflexit V corr. *Heinsius et Canter* 7 goeres V corr. *Scaliger* 2, 3

XVIII [375
Ecl. vii]

DE MENSIBVS ET QVATTVOR ANNI
TEMPORIBVS.

Aeternos menses et tempora quattuor anni
Quattuor ista tibi subiecta monosticha dicent.
Martius, Aprilis, Maius sunt tempora ueris.
Iulius, Augustus nec non et Iunius aestas.
Septembri, Octobri autumnat totoque Nouembri. 5
Brumales Ianus, Februarius atque December.

XX [386 Ecl. xvi]

DE LVSTRALIBVS AGONIBVS.

Quattuor antiquos celebravit Achaia ludos.
Caelicolum duo sunt et duo festa hominum.
Sacra Iouis Phoebique, Palaemonis Archemorique,
Serta quibus pinus, malus, oliua, apium.

XXI [387 Ecl. xviii]

DE LOCIS AGONVM.

Prima Ioui magno celebrantur Olympia Pisae.
Parnasus Clario sacrauit Pythia Phoebo.
Isthmia Portuno bimari dicat alta Corinthos.
Archemori Nemeaea colunt funebria Thebae.

Anthol. VIII 357 ΑΛΕΞΠΟΤΟΝ (Plan. ΑΡΧΙΟΥ)

[εἰς τοὺς τέσσαρας ἀγῶνας.]

Τέσσαρες εἰσιν ἀγῶνες ἀν' Ἑλλάδα, τέσσαρες ἰσοί,
οἱ δύο μὲν θνητῶν, οἱ δύο δ' ἀθανάτων·

Ζηνὸς, Αἰγυπιαίου, Παλαίμονος, Ἀρχεμόροιο.

ἄλλα δὲ τῶν κότινος, μήλα, σέλινα, πίτυς.

XVIII *carmen deest* V | *inscr. dedi ex TG*, de temporibus Z
Mp 1 Et ternos Tp | quattuor TM III^{or} p 2 quattuor TM
| monosticha Z | *sdicent (s del.)* T 4 et *om. minio ss. (crux*
in marg. add.) T 5 octubri p | nouūnbri p decembri (dec
del.) T 6 decembris G

XX AGONI|BVS (*rasura post 1*) V 1 acaia V 3 phebi V¹ V

XXI 1 iobi V | celebratur V *corr. Lugdun.* | olimpia V V
2 parnassus V | claro V *corr. Lugdun.* | pytia phebo V 3 bima-
ris V bimari Peiper (*an bimarisque dicata?*) | dicat alta V *inctus*
dicata V 4 nemeae V *corr. Scaliger* | thaebae V

XXII [388 Ecl. xviii] DE AVCTORIBVS AGONVM.

Primus Olympiacae sacrauit festa coronae
Iuppiter Argiui stadia ad longissima circi.
Proximus Alcides Nemeum sacrauit honorem.
Haec quoque temporibus quinquennia sacra notandis.
Isthmia Neptuno data sunt et Pythia Phoebo 5
Ancipiti cultu diuorum hominumque sepultis.

XXIII [389 Ecl. xx] QVOD IDEM QVI SACRI AGONES SVNT ET
FVNEBRES LVDI HABEANTVR.

Tantalidae Pelopi maestum dicat Elis honorem.
Archemori Nemeaea colunt quinquennia Thebae.
Isthmia defuncto celebrata Palaemone notum.
Pythia placando Delphi statuere draconi.

XXIII [385 Ecl. xv] DE FERIIS ROMANIS.

Nunc et Apollineos Tiberina per ostia ludos
Et Megalesiacae matris operata loquar
Vulcanique dies, autumnus exordia primi,
Quinquatrusque deae Pallados expediam
Et medias idus Mai Augustique recursu, 5
Quas sibi Mercurius quasque Diana dicat;
Matronae quae sacra colant pro laude uirorum,
Mauortis primi cum rediere dies.
Festa Caprotinis memorabo celebria nonis,
Cum stola matronis dempta teget famulas. 10

V XXII 3 Nemeum *Peiper* nemeaeum V Nemeae *Lugdun.*
4 quinquennia V 5 isthymia V | pithia phaebo V *uu.* 4 et
6 carminis quod sequitur initium esse suspicatur *Schenkl*

V XXIII FVNERRE V | ^AABE/V_R (NT *pacne euanuerunt*) V
1 dicaehelisonorē V *corr. Scaliger* 2, 3 2 arcemori V | ne-
meae V *corr. Heinsius* 3 isthymia V 4 pitia V | delfi V

V XXIII FERIS V 5 mali V *corr. Lugdun.* | agusti V
9 caprotin's V | memorauo V 10 demta V

Quattuor illa etiam discretis partibus anni
 Solstitia et luces nocte dieque pares.
 Nec Regifugium pulsus ex urbe tyrannis
 Laetum Romanis fas reticere diem.
 Visne Opis ante sacrum uel Saturnalia dicam 15
 Festaque seruorum, cum famulantur eri?
 Et numquam certis redeuntia festa diebus,
 Compita per uicos cum sua quisque colit?
 Aut duplicem cultum, quem Neptunalia dicunt,
 Et quem de Conso consiliisque uocant? 20
 Festa haec, nauigiis aut quae celebrata quadrigis
 Iungunt Romanos finitimosque duces.
 Adiciam cultus peregrinaeque sacra deorum,
 Natalem Herculeum uel ratis Isiacaе,
 Nec non lasciui Floralia laeta theatri, 25
 Quae spectare uolunt, qui uoluisse negant.
 Nunc etiam ueteres celebrantur Equirria ludi:
 Prima haec Romanus nomina circus habet.
 Et Dionysiacos Latio cognomine ludos
 Roma colit, Liber quae sibi uota dicat. 30
 Aediles etiam plebi aedilesque curules
 Sacra Sigillorum nomine dicta colunt.
 Et gladiatores funebria proelia notum
 Decertasse foro: nunc sibi harena suos
 Vindicat extremo qui iam sub fine Decembris 35
 Falcigerum placant sanguine caeligenam.

11 quattuor *V* | annis *V* *corr.* *Lugdun.* 15 opes *V* *corr.*
Scaliger 2, 3 16 heri *V* 19 duplicem *V* 24 erculeum
*V*¹ | ratis siacae *V* *corr.* *Lugdun.* 25 teatri *V*¹ 28 abet
*V*¹ 29 dionisiacos *V* 30 liuer *V*¹ | tibi *Schenkl* cum *Hein-*
sio 31 aedilis *V* | pleui *V*¹ 32 dita *V* 33 prelia (e ex
 e *al.*) *V* 34 arena *V*¹ 36 sanguinem *V*¹ (*m antiq. m. del.*)

XXV [366 Edyll. xviii] MONOSTICHA DE AERVMNIS
Anth. lat. 641 R.] HERCVLIS.

Prima Cleonaei tolerata aerumna leonis.
Proxima Lernaeam ferro et face contudit hydram.
Mox Erymantheum uis tertia perculit aprum.
Aeripedis quarto tulit aurea cornua cerui.
Stymphalidas pepulit uolucres discrimine quinto. 5
Thraeiciam sexto spoliauit Amazona balteo.
Septima in Augei stabulis inpensa laboris.
Octaua expulso numeratur adoria tauro.
In Diomedeis uictoria nona quadrigis.

XXV Anthol. Planud. (XVI) 92 D.

ΑΔΗΛΟΝ. ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΑΘΛΟΙ.

Πρῶτα μὲν ἐν Νεμῆι βριαρὸν κατέπεφνε λέοντα.
δεύτερον ἐν Λέρνῃ πολυαύχενον ὄλεσεν ὕδρα.
τὸ τρίτον αὐτ' ἐπὶ τοῖς Ἐρυμάνθιον ἔκτανε κάπρον.
χρυσοκέρων ἔλαφον μετὰ ταῦτ' ἤγρευσε τέταρτον,
πέμπτον δ' ὄρνιθας Στυμφάλιδας ἐξεδίωξεν. 5
ἕκτον Ἀμαζονίδος κόμισε ζωστῆρα φαινόν.
ἕβδομον Ἀυγείου πολλὴν κόπρον ἐξεκάθηρεν.
ὄγδοον ἐκ Κρήτηθε πυρίπνοον ἤλασε ταῦρον.
εἴνατον ἐκ Θορήκης Διομήδεος ἤγαγεν ἵππους.
Γηρόνου δέκατον βόας ἤγαγεν ἐξ Ἐρυθραίας. 10
Κέρβερον ἐνδέκατον κύν' ἀνῆγαγεν ἐξ Αἰδαο.
δωδέκατον ἐκόμισσεν ἐς Ἑλλάδα χρύσεια μῆλα.
[τὸ τρισκαιδέκατον τοῖον λυγρὸν ἔσχεν ἄεθλον·
μουνονυχὶ πεντήκοντα ξυνηλέξατο κούραις.]

GBP,Z XXV Monostica (Monastica *G*) de aerumnis herculis (erumnis erculis *V*) *VG* Incipit de erumnis Herculis *B* Incipiunt monosticha de erumpnis herculis *P* Incipiunt monosticha de XII erumnis Herculis *Tr* (XII *om. p*) Incipiunt monosticha de erumnis Herculis XII *M* Ausonii monostichum de XII erumnis Herculis *g* (*ed. princeps*) 1 erumna (*e in e corr.*) *V* erumpna *P* | laboris *Tr* 2 Proxima: *rasura super a* *V* | lernaeam *V* | contulit *M* | iram *V* ydram *BPMp* 3 erimanteum *VP* *M* herimanteum *B* erymantheum *G* erimanteum *Tg* 4 aeripidis *G* 5 stymphalidas *VPTMp* | certamine *T* 6 thereiciam *V* threitio *T* treiciam *Mp* | baltheo *TM* 7 augeis *VGBP* augei *Zp* (inageis tabulis *p*) | stabula *V*¹ 8 octa^{ba} *V* | adorea *g* | numerantur *P* 9 diomedeis: *rasura super i alt., ex i longa?* *V* | non^a *V*

Geryone extincto decimam dat Hiberia palmam. 10
 Undecimo mala Hesperidum destricta triumpho.
 Cerberus extremi suprema est meta laboris.

XVI [383 EcL. XIII
 Anth. lat. 642 R.]

QVINTI CICERONIS HI VERSVS EO PERTINENT VT
 QVOD SIGNVM QVO TEMPORE INLVSTRE SIT NOVE-
 RIMVS. QVOD SVPERIVS QVOQVE NOSTRIS VERSI-
 BVVS EXPEDITVR.

Flumina uerna ciet obscuro lumine Pisces
 Curriculumque Aries aequat noctisque diique.
 Cornua quem condunt florum praenuntia Tauri
 Aridaque aestatis Gemini primordia pandunt
 Longaque iam munit praeclarus lumina Cancer 5
 Languifcosque Leo proflat ferus ore calores.
 Post modium quatiens Virgo fugat orta uaporem:
 Autumni reserat portas aequatque diurna
 Tempora nocturnis dispenso sidere Libra.
 Ecfetos ramos denudat flamma Nepai, 10
 Pigra Sagittipotens iaculatur frigora terris,
 Bruma gelu glacians iubar expirat Capricorni,
 Quam sequitur nebulas rorans liquor altus Aquari.
 Tanta supra circaque uigent ui flamina mundi.
 At dextra laeuaque ciet rota fulgida Solis 15
 Mobile curriculum et Lunae simulacra feruntur.

10 gerione *GVZ* geryone *P* | hyberia *PTp* iberia *g*
 11 esperidum *V* | destricta *V* districta *cet.* | triumfo *V* 12
 subp̄ma *V* suprema *BP* | Finiunt monostica supra scripta *P*

XXVI hoc carmen post XVII [382] ponendum dicit Scaliger 2, 3 1 Flamina Wakefield 2 diei *V* dii Lugdun.
 3 comunt *V* corr. Scaliger 2, 3 5 minuit *V* corr. Peiper
 6 languifcus *V* corr. Pithoeus | prof'at *V* 7 modium Γ¹
 modium *V*² 10 ecfetos Riese et fetus *V* effoetos Pithoeus |
 dinudat *V* 11 pigra// (n eraso?) *V* 12 iubar est spirans *V*
 corr. Ianus Heluetius | capricornii (sic ii; non u) *V* 13 quem
 Heinsius | licor *V* | almus Wakefield 14 uigent uni flamina *V*
 corr. Riese 15 Ad dextera *V* corr. Lugdun. 16 mouile *V*
 post 16 laeunam esse uidit Buecheler

Squama sub aeterno conspectu torta Draconis
 Eminent. hunc infra fulgentes Arcera septem
 Magna quatit stellas: quam seruaus serus in alta
 Conditur oceani ripa cum luce Bootes. 20

XXVII [373. 374 Ecl. vi.
 Anth. lat. 643 R.]

HIC VERSVS SINE AVCTORE EST.
 QVO DIE QVID DEMI DE CORPORE OPORTEAT.

Vngues Mercurio, barbam Ioue, Cypride crines.

HOC SIC REFELLENDVM.

Mercurius furtis probat ungues semper acutos
 Articulisque aciem non sinit imminui.

Barba Ioui, crines Veneri decor: ergo necesse est,
 Vt nolint demi, quo sibi uterque placent.

Mauors imberbos et caluos Luna adamasti: 5

Non prohibent comi tum caput atque genas.

Sol et Saturnus nil obstant unguibus: ergo

Non placitum diuis tolle monostichium.

uu. 17—20 alieni carminis fragmenta esse antea suspicabatur Schenkl. 17 aeterno] arctoo Scaliger, aethereo uel alterno Heinsius, f. extremo 18 infra Buecheler inter V propter Riese, f. subter 19 stellās V corr. Canter | serbans V 20 conditor o. ripas c. l. bootis V corr. Canter

V XXVII quo] quoque Scaliger 2, 3 | iobe V | cripride V¹
 1 furti V corr. Salmasius 3 iobi V | crinis V 4 nollent V
 corr. Toll 5 Mauors] auors in ras. al. m. V | imuernos V¹
 imberbes V² 6 proibent V | comi: ð m.² V^s | adque V
 7 nil V | unguibus V 8 monosthicium V

VIII.

〈CVPIDO CRVCIATVR〉.

324 Edyll. vi] AVSONIVS GREGORIO FILIO SAL.

En umquam uidisti nebulam pictam in pariete? Vidisti utique et meministi. Treueris quippe in triclino Zoili fucata est pictura haec: Cupidinem cruci adfigunt mulieres amatrices, non istae de nostro saeculo, quae sponte peccant, sed illae heroicae, quae 5 sibi ignoscunt et plectunt deum. quarum partem in lugentibus campis Maro noster enumerat. Hanc ego imaginem specie et argumento miratus sum. deinde mirandi stuporem transtuli ad ineptiam poetandi. mihi praeter lemma nihil placet; sed commendo tibi erro- 10 rem meum: naeuos nostros et cicatrices amamus; nec soli nostro uitio peccasse contenti adfectamus, ut amentur. uerum quid ego huic eclogae studiose patrocinator? certus sum, quodcumque meum scieris, amabis; quod magis spero, quam ut laudes. uale et dilige 15 parentem.

7 Vergil. A VI 440—451

Finit protrepticus (*G*, *om.* *Tλ*). incipit aeglogarum liber *Z* (*Gλ* sed liber *om.* *λ*, totum *om.* *T*) Ausonius gregorio filio salutem (sal' *T om.* *λ*) *Z* 1 en unquam *T* an unquam *G* en nunquam an *λ* 2 treuiris *Z* (treuiri *G*) | tridinio *G* 4 affigunt *Z* 8 deinde *T* denique *λG* 10 praeter *ψ pp G* propter *λ*, prompt' *T* | lemnia *Tλ* lemna *G* 11 neruos *G* 12 uitio] iudicio *λ* | affectamus *Z* 13 aeglogae *λG* eglogae *T* 14 quodcumque *λ*, n *ex m pr.* *T* quodcūque *G* | meū meū *T* 15 et *T* ac *Gλ*

Aeris in campis, memorat quos musa Maronis,
 Myrteus amentes ubi lucus opacat amantes,
 Orgia ducebant heroides et sua quaeque,
 Vt quondam occiderant, leti argumenta gerebant, 5
 Errantes silua in magna et sub luce maligna
 Inter harundineasque comas grauidumque papauer
 Et tacitos sine labe lacus, sine murmure riuos:
 Quorum per ripas nebuloso lumine marcent
 Fleti, olim regum et puerorum nomina, flores
 Mirator Narcissus et Oebalides Hyacinthus 10
 Et Crocus auricomans et murice pictus Adonis
 Et tragico scriptus gemitu Salaminius Aeas;
 Omnia quae lacrimis et amoribus anxia maestis
 Exercent memores obita iam morte dolores:
 Rursus in amissum reuocant heroidas aeuum. 15
 Fulmineos Semele decepta puerpera partus
 Deflet et ambustas lacerans per inania cunas
 Ventilat ignauum simulati fulguris ignem.
 Irrita dona querens, sexu gauisa uirili,
 Maeret in antiquam Caenis reuocata figuram. 20
 Vulnere siccata adhuc Procris Cephalique cruentam
 Diligit et percussa manum. fert fumida testae
 Lumina Sestiaca praeceps de turre puella.
 Et de nimbo saltum Leucate minatur

Cupido cruciatus λ Ausonii aegloga in qua cupido cruciatur
TG 1 quos ψ quo *Z* | platonis *Tλ* 2 mirteus λ mirtheus *T* | amantes (e *al. ss.*) *T* | optat *T* | amates *T¹* 4 laeti
TG 6 arundineas *G* 9 fletiodum *T* 10 narcissus (sus ex ous *pr.*) *T* narcissum λ | iacynthus *TG* jacintus λ 12 genitus alaminus *T* gemitus alaminus λ 13 lachrymis λ | moestis *Tλ* 14 *post* 15 *transponit Schenk* 14 rursus λ 17 defelet *T* | lacera *Tλ* latera *G* *corr. Scaliger 2, 18* 18 fulguris *Z* 20 moeret *G* | coenis λ ceneis *G* 22 testae *Gλ*
 uestem testem (uestem *pr. del.*) *T* 23 sestiac^a *T* sextiaca λ 24 nimbo: s ex o uel s *T* nimboso *Gλ* | leucate *T*

Harmoniae cultus Eriphyle maesta recusat,
 Infelix nato nec fortunata marito.
 Tota quoque aeriae Minoia fabula Cretae
 Picturarum instar tenui sub imagine uibrat.
 Pasiphae niuei sequitur uestigia tauri. 30
 Licia fert glomerata manu deserta Ariadne.
 Respicit abiectas desperans Phaedra tabellas.
 Haec laqueum gerit, haec uanae simulacra coronae:
 Daedaliae pudet hanc latebras subiisse iuuencae.
 Praereptas queritur per inania gaudia noctes 35
 Laudamia duas, uiui functique mariti.
 Parte truces alia strictis mucronibus omnes
 Et Thisbe et Canace et Sidonis horret Elissa.
 Coniugis haec, haec patris et haec gerit hospitis ensem.
 Errat et ipsa, olim qualis per Latmia saxa 40
 Endymioneos solita adfectare sopores,
 Cum face et astrigero diademate Luna bicornis.
 Centum aliae ueterum recolentes uulnera amorum
 Dulcibus et maestis refouent tormenta querellis.
 Quas inter medias furuae caliginis umbram 45
 Dispulit inconsultus Amor stridentibus alis.
 Agnouere omnes puerum memorique recursu
 Communem sensere reum, quamquam umida circum
 Nubila et auratis fulgentia cingula bullis
 Et pharetram et rutilae fuscarent lampados ignem: 50

25 hic excidisse uersum uidit Ugoletus, qui ex Horatio ep. I 19, 28 lacunam sic expleuit: mascula Lesbiacis Sappho peritura sagittis. 26 hermione Gλ | cultas λ | heriphylles T eriphylles G eryphiles λ | moesta Z 27 infoelix Tλ 28 aereo T 30 pasyphe λ pasiphæ G 31 deserta: t ex r? T 32 adiectas T | fedra λ 33 coronae] figurae T 34 iuuentae Gλ (-te λ) 36 laodomia G laudomia T laodamia λ 37 crucis T 38 tysbe Gλ | sydonis Z | elyssa T 40 lathmia T lamia G 41 endimioneos Z | solita] oblita T | affectare Z 42 dyademate λ | luna om. λ 43 ueteres T 44 moestis Z | querelis Z 45 calliginis T 48 comunem T | rerum G | quanquam λ | humida Z 49 auratas — bullas Z corr. Scriuerius 50 rutilam T | fuscarent G fugarent Tλ

Agnoscunt tamen et uanum uibrare uigorem
 Occipiunt hostemque unum loca non sua nantum,
 Cum pigros ageret densa sub nocte uolatus,
 Facta nube premunt. trepidantem et cassa parantem
 Suffugia in coetum mediae traxere cateruae. 55
 Eligitur maesto myrtus notissima luco,
 Inuidiosa deum poenis. cruciauerat illic
 Spreta olim memorem Veneris Proserpina Adonin.
 Huius in excelso suspensum stipite Amorem
 Deuinctum post terga manus substrictaque plantis 60
 Vincula maerentem nullo moderamine poenae
 Adficiunt. reus est sine crimine, iudice nullo
 Accusatur Amor. se quisque absoluere gestit,
 Transferat ut proprias aliena in crimina culpas.
 Cunctae exprobrantes tolerati insignia leti 65
 Expediunt: haec arma putant, haec ultio dulcis,
 Vt, quo quaeque perit, studeat punire dolorem.
 Haec laqueum tenet, haec speciem mucronis inanem
 Ingerit, illa cauos annes rupemque fragosam
 Insanique metum pelagi et sine fluctibus aequor. 70
 Nonnullae flammæ quatiunt trepidæque minantur
 Stridentes nullo igne faces. rescindit adultum
 Myrrha uterum lacrimis lucentibus inque pauentem
 Gemmea fletiferi iaculatur succina trunci.
 Quaedam ignoscentum specie ludibria tantum 75
 Sola uolunt, stilus ut tenuis sub acumiue puncti

51 ignoscunt *T* 52 nactum *Z* 54 facta] foeta *T* 55 cetum
T certum λ 56 moesto *Z* | myrthus *T* 58 nueneris (n ante u
 del., s ex n ut uid.) *T* | adoni *G* adoni *T* λ 59 stypite λ^2
 61 moerentem *G* λ 62 afficiunt *Z* affigunt *Scriverius* 63 ac-
 cusator *T* accusatus *G* λ | quisq̄ *T* | solnere *T* | gessit *G*
 64 tranferat λ | ut] & *G* 65 læti *TG* 66 haec put arma putant
 (put del.) *T* 67 ut] et *G* | dolorem *Z* dolore ψ *Barth.*
 71 trepidæ *T* trepido *G* λ 73 myrt lacrimis (*lacuna*
quinque uel sex litt.) *T* myrra utrum λ , corr. *G* | lacrymis *G* |
 lucentibus ψ *Accursius* lugentibus *Z* | parentem λ pauentem
 pauentem *T* 74 flectiferi *T* | iaculantur *T* | succina *TG*
 75 ignoscentes *T*

Eliciat tenerum, de quo rosa nata, cruorem
 Aut pubi admoueant petulantia lumina lychni.
 Ipsa etiam simili genetrix obnoxia culpae
 Alma Venus tantos penetrat secunda tumultus. 80
 Nec circumuento properans suffragia nato
 Terrorem ingeminat stimulisque accendit amaris
 Ancipites furias natique in crimina confert
 Dedecus ipsa suum, quod uincula caeca mariti
 Deprenso Mauorte tulit, quod pube pudenda 85
 Hellespontiaci ridetur forma Priapi,
 Quod crudelis Eryx, quod semiuir Hermaphroditus.
 Nec satis in uerbis: roseo Venus aurea serto
 Maerentem pulsat puerum et grauiora pauentem.
 Olli purpureum mulcato corpore rorem 90
 Sutilis expressit crebro rosa uerbere, quae iam
 Tincta prius traxit rutilum magis ignea fucum.
 Inde truces cecidere minae uindictaque maior
 Crimine uisa suo, Venerem factura nocentem.
 Ipsae intercedunt heroides et sua quaeque 95
 Funera crudeli malunt adscribere fato.
 Tum grates pia mater agit cessisse dolentes
 Et condonatas puero dimittere culpas.
 Talia nocturnis olim simulacra figuris
 Exercent trepidam casso terrore quietem. 100
 Quae postquam multa perpessus nocte Cupido
 Effugit, pulsa tandem caligine somni
 Euolat ad superos portaque euadit eburna.

77 quo om. T (crux in marg. add.) 88 pabi (a in v pr.
 corr.) T | licni^h T 79 genetrix] G genitrix T genitricis λ
 81 circumuento TG 82 ingeminant G 84 coeca G 85 de-
 prehenso λ 87 herix (h del.) T cru x λ | hermophroditus (a
 litterae o similis) T 88 Hec T 89 moerentem Gλ | pulsat
 pulsat T 90 mulcato G 91 subtilis T 92 tincta
 traxit (lac. quinque litt.) T | rutilum λ 93 deest T 96 ad-
 scribere] Gλ ascribere T 99 olim] olli Schenkl 102 pulsi
 Tλ | calligine fumi T | Finit cupido cruciatus Gλ

VIII.

DE BISSULA.

AVSONIVS PAVLO SVO S. D.

Peruincis tamen et operta musarum mearum, quae
 initiorum uelabat obscuritas, quamquam non profanus,
 irrumpis, Paule carissime. quamuis enim te non eius
 uulgi existimem, quod Horatius arcet ingressu, tamen
 sua cuique sacra, neque idem Cereri, quod Libero, 5
 etiam sub isdem cultoribus. poematia, quae in alumnam
 meam luseram rudia et incohata ad domesticae sola-
 cium cantilenae, cum sine metu . . . et arcana securitate
 fruerentur, proferre ad lucem caligantia coegisti. uere-
 cundiae meae scilicet spoliū concupisti, aut, quantum 10
 tibi in me iuris esset, ab inuito indicari. ne tu Ale-
 xandri Macedonis peruicaciam supergressus, qui, fata-
 lis iugi lora cum soluere non posset, abscidit et Py-
 thiae specum, quo die fas non erat patere, penetrauit.

4 Horat. C III 1, 1

Z Incipit Bissula *T* Finit Cupido cruciatus. Incipit Bissula. *G*
om. *M* | Ausonius — s. d.] *om.* *M* sal' dicit *T* sal. di. *G*
 1 tandem *Accursii uetus codex* | mearum] mea *TG* 2 pro-
 phanus *TG* 3 erumpis *T* | paule *T* | k'ime *M* 4 iuluulgi *T*
 | extimem *M* | oratius *M* | arce *T* 5 sacra neque] sacrarum *M*
 neque] nec *G* 6 iisdem *TG* hiisdem *M* 6 poemata *T* 7 in-
 cohacta *T*¹ incoata *M*, et sic *pr. m. corr.* *T* 8 et *del.* *Scaliger uerbum excidisse puto* (laterent?) | archana *G* 9 pro-
 ferri *M* 10 scilicet] .s. *G om.* *T* | aut] at *T* 11 ab-|muto
 (uel mitto) iudicari *T* ab inico iudicari *G* 12 macedonici *M*
 peruicaciam *TG* 13 pythii *T* (ex pythie *pr. T*), pythæ *G*
 14 quod die *M* | non *om.* *G* (unde nefas *Auantius*) | erit *M*

Vtere igitur ut tuis, pari iure, sed fiducia dispari: 15
 quippe tua possunt populum non timere; meis etiam
 intra me erubescō. uale.

I [326]

PRAEFATIO.

Vt uoluisti, Paule, cunctos Bissulae uersus habes,
 Lusimus quos in Suebae gratiam uirgunculae,
 Otium magis fouentes, quam studentes gloriae.
 Tu molestus flagitator lege molesta carmina. 4
 Tibi, quod intristi, exedendum est: sic uetus uerbum iubet,
 Compedes, quas ipse fecit, ipse ut gestet faber.

II [327]

AD LECTOREM HVIVS LIBELLI.

Carminis incompti tenuem lecture libellum,
 Pone supercilium.
 Seria contractis expende poemata rugis:
 Nos Thymelen sequimur. 10
 Bissula in hoc scedio cantabitur, haut Erasinus: 5
 Admoneo, ante bibas.
 Ieiunis nil scribo; meum post pocula si quis
 Legerit, hic sapiet.
 Sed magis hic sapiet, si dormiet et putet ista 15
 Somnia missa sibi. 10

I 5 Terent. Phorm. II 2, 4 (318)

16 etiam *om. M* 17 uale *om. G*

I Prefacium de uersibus bissulae quos ad Paulum miserat
TG (PRAEFATIVM *G*) Prefacium (*cet. om.*) *M* 2 suebe *M* sue-
 uae *TG* 4 molestia *M*

II *inscr. om. M* 1 inculti *MG* | tenere *M*¹ 3 poe-
 mate *M* | tymelem *T* thymelem *G* thymelam *M* 5 scedio
MG sedio *T* | aut erasinus *Z* *corr. Peiper*, utque Cratinus
RDezeimeris 6 ammoneo *MG* 7 ieiunus *T* | scribo meum .
 post *G*

III [328] VBI NATA SIT BISSVLA ET QVOMODO IN
MANVS DOMINI VENERIT.

Bissula, trans gelidum stirpe et lare prosata Rhenum,
 Conscia nascentis Bissula Danuuii,
 Capta manu, sed missa manu dominatur in eius
 Deliciis, cuius bellica praeda fuit. 20
 Matre carens, nutricis egens nesciuit . . ere 5
 imperium.
 Fortunae ac patriae quae nulla obprobria sensit,
 Illico inexperto libera seruitio,
 Sic Latiis mutata bonis, Germana maneret 25
 Vt facies, oculos caerula, flaua comas. 10
 Ambiguam modo lingua facit, modo forma puellam:
 Haec Rheno genitam praedicat, haec Latio.

IIII [329] DE EADEM BISSVLA.

Delicium, blanditiae, ludus, amor, uoluptas,
 Barbara, sed quae Latias uincis alumna pupas, 30
 Bissula, nomen tenerae rusticulum puellae,
 Horridulum non solitis, sed domino uenustum.

III *inser. om.* *M* 1 trangelidum *T* transgelidum *G* |
 prosatharenum *T* 2 danubii *G* 3 manus sed *M* 5. 6
 nutricis: *tr ex corr. pr. T* | nescitere *ifium T* nescit ere impe-
 rium *M* nesciuit herae imperium *G* (*u. 6 uacuus Z*) | herai
Vgoletus, herile *Scaliger 2, 19* 6 imperium, domina uult
 domina esse manu *Lugdun.* | domina libera facta manu *Scaliger 2, 19* 7 obprobria tu sensit (*tu pr. del.*) *T* opprobria *G*
 12 ^hreno *T*

IIII De eadem bissula laudans eam *TG* (*sed in T rubricator in margine: in contextu 4 et 5 non separantur*), *om. M* 1 blande *T* | amor atque uoluptas *T* 2 sed *om. T* *inter u. 2 et 3 noua inscriptio* De eadem *minio et u. 3 Bissula initiali minio scripta T* 3 tenerae *Auantius terre (marg. nrę pr.) T* terre *M* terrae *G* 4 solitis *ex solutis pr. M*

V [330] AD PICTOREM DE BISSVLAE IMAGINE.

Bissula nec ceris nec fuco imitabilis ullo
Naturale decus fictae non commodat arti.
Sandyx et cerusa, alias simulate puellas: 35
Temperiem hanc uultus nescit manus. ergo age, pictor,
Puniceas confunde rosas et lilia misce, 5
Quique erit ex illis color aeris, ipse sit oris.

VI [331] AD PICTOREM DE BISSVLA PINGENDA.

Pingere si nostram, pictor, meditaris alumnam,
Aemula Cecropias ars imitetur apes. 40

* * *
* * *
* * *

V 1 ne ceris *M* | mutabilis (*in marg.* + *add.*) *T* 2 co-
modat *T* 3 sandux *T* sandix *G* sandus *M* | cerusa *T* | sti-
mulate *T* 6 quodque *T*

VI *totum carmen om. M* | *post h. c. multa interierunt*

X.

M O S E L L A.

Transieram celerem nebuloso flumine Nauam,
 Addita miratus ueteri noua moenia Vinco,
 Aequauit Latias ubi quondam Gallia Cannas
 Infletaeque iacent inopes super arua cateruae. 5
 Vnde iter ingrediens nemorosa per auia solum
 Et nulla humani spectans uestigia cultus
 Praetereo arentem sitientibus undique terris
 Dummissum riguasque perenni fonte Tabernas
 Aruaque Sauromatum nuper metata colonis:
 Et tandem primis Belgarum conspicio oris 10
 Noiomagum, diui castra inclita Constantini.
 Purior hic campis aer Phoebusque sereno
 Lumine purpureum reserat iam sudus Olympum.

BL INCIPIUNT EXCERPTA (EXCE^RPTA *B*) DE OPUSCULIS DECIMI . MAGNI .
 AVSONII . MOSELLA . *GB* Incipit fragmentum Ausonii poetae *L*
inser. om. RV 1 nebuloso: so *ex se V^s* | lumine *Scaliger* |
 nauem *V* 2 menia *R^s* | uico ω (^{*o*}*mico L unde muro Vgol.*)
 Vinco *Minola*, Vingo *Mommsen* 4 inflecte *V Gesta Treuerorum*
cod. B G (Pertz SS VIII 143) | siacent *G* | sinopes *G¹ V* in-
 opis *L¹* | caterues *V* 5 aperua *V* 7 pretereo *G* | utique
V 8 dummissam *R* dumnisum *V* dumnixum *L* (dumnixum-
 que *L⁶*) riguas se penni *V* 9 comitata *L* 10 gelbarum *B* |
 horis *RV* 11 noiomagum (*t uel i er.*) *G* nogomagum *V*
 niuomagum (nuiomagum?) *L* | diui castra inclita] climeast . . .
 inclyta *L* | *mg. dextr.* \sim *B* 12 campus *B* | aer campis *R*
 campis eam pisaer (?) *L* | phoebus *B* 13 iamsidus *G* resera-
 bat sydus *R* | olimpum *G* olimpum *R* olimphum *V*

Nec iam, consertis per mutua uincula ramis,
 Quaeritur exclusum uiridi caligine caelum: 15
 Sed liquidum iubar et rutilam uisentibus aethram
 Libera perspicui non inuidet aura diei.
 In speciem quin me patriae cultumque nitentis
 Burdigalae blando pepulerunt omnia uisu,
 Culmina uillarum pendentibus edita ripis 20
 Et uirides Baccho colles et amoena fluenta
 Subter labentis tacito rumore Mosellae.
 Salue, annis laudate agris, laudate colonis,
 Dignata imperio debent cui moenia Belgae:
 Annis odorifero iuga uitea consite Baccho, 25
 Consite gramineas, annis uiridissime, ripas:
 Nauiger, ut pelagus, deuexas pronus in undas,
 Vt fluuius, uitreoque lacus imitate profundo
 Et riuos trepido potis aequiperare meatu,
 Et liquido gelidos fontes praecellere potu: 30
 Omnia solus habes, quae fons, quae riuus et amnis
 Et lacus et biuio refluus manamine pontus.
 Tu placidis praelapsus aquis nec murmura uenti
 Villa, nec occulti pateris luctamina saxi.
 Non spirante uado rapidos properare meatus 35

14 per] *in marg.* in *B*^s 15 etclusum *V* | coelum *R*
 16 aethram (et *ex corr.*) *V* 17 inuidet *G* inuidat *V* | anla *R*
 18 In *maiore init. litt.* *G* | quin *Peiper* cum ω tum *Boecking* |
 nitentis *GB²L* nitentes *RB¹V(L^s)* 19 Burdegalae *B* rudi-
 gale *L^s* 20 ripis *GV L* uillis *R* saxi *B* | edita *B* 21 ba-
 cho *RB* | amoena *B* amena *RL* 22 labentes *L* | tacto *L*
 tacitorum ore *V* 23 Salue *maiore init. litt.* *GB* 24 moe-
 nia *B* menia *R^s* 25 odori fero *V* odoriferi *R* | iugiautea
 (*pr. corr. statim*) *G* gugauit ea *V* | consistere *V* | bacho *RB*
 26 gramineas *V* 27 diuexas *R* deuexas *BL* 28 ut] et
R | fluuius (v *al.*) *L* | imitante *B* 29 riuas *L* | potis *Grono-*
uius, potes ω (pontes *G¹*) | aequiperare *R* 30 gelitos *V*
 31 et amnis] janthis *L* | *mg. dextr.* \sim *B* 32 biuiore fluuis
 (*uel fluuius*) *V* | manamine *Gronouius*, munimine ω molimine
Heinsius 33 placitis *V* | praelapsus *GBV* precelapsus *R*
 praelaxus *L^s* prolapsus *Vgol.* | murmure *L* 34 occulta *V*
 patris *L* | saççi *R* 35 spirante *G* speranti *V* sperante *RBL*

Cogeris, extantes medio non aequore terras
 Interceptus habes: iusti ne demat honorem
 Nominis, exclusum si diuidat insula flumen.
 Tu duplices sortite uias, et cum amne secundo
 Defluis, ut celeres feriant uada concita remi, 40
 Et cum per ripas nusquam cessante remulco
 Intendunt collo malorum uincula nautae.
 Ipse tuos quotiens miraris in amne recursus,
 Legitimosque putas prope segnius ire meatus?
 Tu neque limigenis ripam praetexeris uluis, 45
 Nec piger inmundo perfundis litora caeno:
 Sicca in primores pergunt uestigia lymphas.
 I nunc, et Phrygiis sola leuia consere crustis
 Tendens marmoreum laqueata per atria campun.
 Ast ego despectis, quae census opesque dederunt, 50
 Naturae mirabor opus, non dira nepotum
 Laetaque iacturis ubi luxuriatur egestas.
 Hic solidae sternunt umentia litora harenae,

superante *Hummelberg* | properare *G* preparare *V* reparare *RB*
 remcare *L* | meatus^v *V* u. 36 *deest V* | exstantes *RBL*
 38 insula: su *in ras. R* 39 sortire *L* 40 defluis: i *ex u*
R^s | cereres *L* | remis *L* 41 per *om. V* | nusquam^a (*a al. ss.?*) *R*
 nuscam *V* | remulco^c *R* 42 colla *G* collo: *alt. o in ras. al. L^s*
 mulorum *Scheffer de mil. nau. (cf. Hor. S I 5, 18)* 43 recur-
 sum *L* 44 putas: a *ex o V^s* | segnius: e *ex i V^s* segnis *L* |
 ire *om. V* 45 Tu *mai. in. litt. G* | limigeris *R* legenis *L* la-
 gaeis *Vgol.* | uluis^v *al. ex uluas corr. R* ulnis *L* 46 inmundo] *V R*
 | perfundit *V* | littora *GRL^s* litora *BV* o *ex e pr. V* | coeno
GL ceno *BR* cenoⁿ *pr. corr. V* 47 marg. *sin. ~ B* | Sicca
 imprimores pergunt *G* Siccamprimores pergunt *V* Sicca in
 primo respergunt (*respergit L*) *RBL* | uestigia *V* | lymphas
BL lyphas *V* (*lynphas V^s*) 48 *mg. sin. ~ B* | phrygiis *VB*
 frigiis *GR* frigus *L* 49 masmorum *L* | laqueata *R^s* | atia *V*
 50 ege *L^s* | dispectis *G* despectus *V* 51 marabor *L¹* mi-
 ramur *R* | cura ω *dira Peiper, certa Lachmann* *secura* — *ibi lu-*
xurietur Cannegieter 52 luxoriatur *V* luxuria *G* luxuriantur
B | egestas: a *ex i pr. V* 53 sternunt *V* | umentia *V* unī¹a *G*

Nec retinent memores uestigia pressa figuras.
 Spectaris uitreo per leuia terga profundo, 55
 Secreti nihil amnis habens: utque almus aperto
 Panditur introitu liquidis obtutibus aer
 Nec placidi prohibent oculos per inania uenti,
 Sic demersa procul durante per intima uisu
 Cernimus arcanique patet penetrabile profundi, 60
 Cum uada lene meant liquidarum et lapsus aquarum
 Prodit caerulea dispersas luce figuras:
 Quod sulcata leui crispatur harena meatu,
 Inclinata tremunt uiridi quod gramina fundo;
 Vsque sub ingenuis agitatae fontibus herbae 65
 Vibrantes patiuntur aquas lucetque latetque
 Calculus et uiridem distinguit glarea muscum.
 Tota Caledoniis talis patet ora Britannis,
 Cum uirides algas et rubra corallia nudat
 Aestus et albentes concharum germina bacas, 70
 Delicias hominum, locupletibus atque sub undis
 Adsimulant nostros imitata monilia cultus.
 Haud aliter placidae subter uada laeta Mosellae

humentia *RBL* | litora *B* littora *GRVL* | harenae *V* 54 re-
 nuent *L* | fuguras *G* 55 uitreo *B* uitre *V* 56 sedreti *V* |
 nichil *R* | habes *R* | almis *V*^s 57 introitu *Peiper* intuitu ω |
 intuitu liquidis] intituli quidis *V* | optutibus *GB* obtutibus *VRL*
 obtentibus *ensor Heidelbergensis a. 1822 p. 400* 58 oculos:
 o *ex i G*^s 59 dimersa *R* 60 arcani *V* archani *GRBL* |
 profundi *G* fluenti *VRBL* 61 cum/uada (& *eraso*; *Schenkelio*
 u *ex n corr. uidebatur*) *B* | maneant *G* | lipidarum *V* | et] est
L 62 caerulea/ (*s eraso*) *B* cerule adis persas *V* | figura *L*^s
 63 crispatur: a *ex u al. G* | harenae *V* | meatus *B* | *mg. dextr.*
~ B 64 uiri quod *V* 65 usque ω utque *Lugdun.* | ingenis *L* |
 frontibus *R* 66 lucoq; latosq; *L* | la'etque *G* 67 uiridem]
 uandem *V* | distinguunt *L*^s | glare *V* | ^vmiscum *G* 68 Tota ω
mai. litt. init. GB nota *Barthius* | caledonus *L*^s | patet ora *Peiper*
pictura ω picta ora *Boecking* | /britannis *G*^s britantus *L*
 69 rubsa *V*^s 70 concharum *GL* 71 Deliciasque *VRJL* |
 atque] que *VB om. L* usque *Vgol.* | *mg. dextr.* *~ B* 72 adsi-
 mu-lant *VR*^s assimulant *G*¹ *R*? assimilant *G*² *BL* | inimitata *V* |
 monialia *V* morulia *L*^s 73 placido *L*^s

Detegit admixtos non concolor herba lapillos.
 Intentos tamen usque oculos errore fatigant 75
 Interludentes, examina lubrica, pisces.
 Sed neque tot species obliquatosque natatus
 Quaeque per aduersum succedunt agmina flumen,
 Nominaque et cunctos numerosae stirpis alumnos
 Edere fas aut ille sinit, cui cura secundae 80
 Sortis et aequorei cessit tutela tridentis.

Tu mihi flumineis habitatrix Nais in oris
 Squamigeri gregis ede choros liquidoque sub alueo
 Dissere caeruleo fluitantes amne cateruas.

Squameus herbosas capito inter lucet harenas, 85
 Viscere praetenero fartim congestus aristis
 Nec duraturus post bina trihorio mensis,
 Purpureisque salar stellatus tergora guttis
 Et nullo spinae nociturus acumine rhedo
 Effugiensque oculos celeri leuis umbra natatu. 90
 Tuque per obliqui fauces uexate Sarauī,
 Qua bis terna fremunt scopulosis ostia pilis,
 Cum defluxisti famae maioris in amnem,
 Liberior laxos exerces, barbe, natatus:

74 admixtos *GB* | non est color *L* 75 erro refaciant *V*

76 inter ludentes *RBL* | exagmina *L* examina ¹psea *R^s* |
 ludibrica piscis *G* 77 *sin. mg. ~ B* Sed *mai. init. litt. G* |
 natatus *V* meatus *R* 78 succedunt *L* 79 que et *B* quae
 et *R* que (*om. et*) *VL* quae (*om. et*) *G* (*a in ras. pr.*) 80
 aederes (*om. fas*) *V* | aut] haud *R* haut *Boccking* | cui iura *G* |
 secundae] sedere *L* 81 sortes *G¹* | cessiti *L* 82 naissino-
 ris *V* horis *RB* 83 squamigeri *L* 84 caeruleo *V* ceruleo
L^s | fluitantibus *VBL* | carteruas *V* cateruis *B* 85 squa-
 meus *mai. init. litt. B* | capito: o *ex* e *G^s* a *ex* 1? *V* | ^harenas
V 86 uiscera *L* | praetenero *G* | congestus: u *ex* i *G^s* ege-
 stus *L* | haristis *R* 87 nec] neo *V* | trihorio] trioria *V* thio-
 ria *L* cibaria *R* 88 purpureus *RB^s* purpureas *L^s* 89 raedo
V thedo *L* 90 *mg. sin. ~ B* | celeri] hominum *R* | natatu:
 ta *ex* tu *G^s* 91 fauces *ss. R^s* | uexate: te *ex* tae *G* uecate
B^sL | sauari *B* 92 qua his *G¹* qualis *B* | tenna *V* | hostia
RB¹ 93 maioris *RBL* maiores *V* melioris *G* 94 saxos *L* |
f. exercens | barbe: e *ex* ae *G^s*

Tu melior peiore aeuo, tibi contigit omni 95
 Spirantum ex numero non inlaudata senectus.
 Nec te puniceo rutilantem uiscere, salmo,
 Transierim, latae cuius uaga uerbera caudae
 Gurgite de medio summas referuntur in undas,
 Occultus placido cum proditur aequore pulsus. 100
 Tu loricato squamosus pectore, frontem
 Lubricus et dubiae facturus fercula cenae,
 Tempora longarum fers incorrupte morarum,
 Praesignis maculis capitis, cui prodiga nutat
 Aluus opimatoque fluens abdomine uenter. 105
 Quaeque per Illyricum, per stagna binominis Histri
 Spumarum indiciis caperis, mustela, natantum,
 In nostrum subuecta fretum, ne laeta Mosellae
 Flumina tam celebri defrudarentur alumno.
 Quis te naturae pinxit color! atra superne 110
 Puncta notant tergum, qua lutea circuit iris;
 Lubrica caeruleus perducit tergora fucus;
 Corporis ad medium fartim pinguescis, at illinc
 Vsque sub extremam squallet cutis arida caudam.
 Nec te, delicias mensarum, perca, silebo, 115
 Amnigenos inter pisces dignande marinis,

95 omni] uni *R* 96 spirantem^u *G* | inlaudata] *GV L*

97 nec *mai. init. B* | almo *V* salmo^o *B* 98 transierim *G*
 caude *G* 99 surgite *L* 100 occultais *G*¹ occultas *R*¹ |
 aequo (equo *V*) repulsus *GV* 101 lo'ricato (e *eraso*) *G* lo-
 cato *L* | fronte *R*^s 102 dubie: e *ex o* *L*^s | fercula: e *ex o*
al. L^s | cenae *B* cenę *G* cene *V* coenae *L* mensae *R* 103
 longuarum *V* | incorrupta *B* | mororum *B*¹ 106 Quaeque *mai.*
init. B | illiricum *GR*^s illipicum *L* | binominis] nominis *in*
ras. B | ^histri *R*^s 107 incidiis *V* | mustella *L* | natatu *R*
 nataxtum *B* 108 laeta *ensor Heidelbergensis*, lata *ω* 109
 defrudarentur *V* defraudarentur *GBRL* 110 finxit *R* | colo-
 rata *V* 111 cuncta *V* | nota^{ut} *V* | quae *Toll* | yris *RB*
 112 sucus *B* focus *L* 113 fastim *V* | medium pinguescis
 at illum (*spatium quattuor uel quinque litt. relictum*,
fartim om.) *B* pingescis *V* pinguescit *R* | illint *V* 115 Nec
mai. init. litt. GB | perta *B* parca *L* | sibebo *V* 116 amni-
 geros *R*

Solus puniceis facilis contendere nullis:
 Nam neque gustus iners solidoque in corpore partes
 Segmentis coeunt, sed dissociantur aristis.
 Hic etiam Latio risus praenomine, cultor 120
 Stagnorum, querulis uis infestissima ranis,
 Lucius, obscuras ulua caenoque lacunas
 Obsidet. hic nullos mensarum lectus ad usus
 Feruet fumosis olido nidore popinis.
 Quis non et uirides, uulgi solacia, tincas 125
 Norit et alburnos, praedam puerilibus hamis,
 Stridentesque focis, obsonia plebis, alausas?
 Teque inter species geminas neutrumque et utrumque,
 Qui nec dum salmo, nec iam salar ambiguusque
 Amborum medio, sario, intercepte sub aevo? 130
 Tu quoque flumineas inter memorande cohortes,
 Gobio, non geminis maior sine pollice palmis,
 Praepinguis, teres, ouipara congestior aluo
 Propexique iubas imitatus, gobio, barbi.
 Nunc, pecus aequoreum, celebrabere, magne silure: 135
 Quem uelut Actaeo perductum tergora oliuo
 Amnicolam delphina reor: sic per freta magnum
 Laberis et longi uix corporis agmina soluis

117 piniceis *V* | est tendere *L* | in ullis *L*^s multis *V*
 118 Nam neque *B* namque *GVL* namquae *R* | solidae *R*
 119 segmentis *GV* 120 Hic *mai. litt. init. B* hinc *L* | prae
 (pre *V*) nomine *VR* 121 ramis *L*¹ 122 obscuras: s *al. G* |
 coeno *L* 123 hinc *L* | nullus *V* | letus *R* latus *L* 124 eruet
L | olido: i *ex u G*^s | nitore *L* | propinus *V* 125 Quis *mai.*
init. litt. GB | uulgi *V* | solacia] *V, R*^s ante *corr.* 126 pue-
 ribus amis *V* 127 obsonia ω (obsenia *L*) | pl $\bar{e}o$ *L* 128
 geminas species *L* | et *om. L*^s | utrumque *BL* 129 qui] que
V | nec iam] necam *V* 130 sario *ut. uid. V*¹ fario *Iunt.* |
 intercepto *V* 131 Tu *mai. init. litt. B* | flumineis *G* | memo-
 rante *L* 132 g/bio *G*^s gbbio *V* | geminis maior *G* | pollice *L*
 134 *sin. mg.* \sim *B* | prospexi *RV* prospexit *L* | imitatus go-
 bio iubas barbi *L*¹ | imitatis *Lachmann* | barba *B* 135 *sin.*
mg. \sim *B* | Nunc *mai. litt. init. G* hunc *L*^s | celebrare *BL*^s |
 sulure *V* 136 uelud *V* | acteo ω | perdurtum *G*¹ | oliua *L*
 137 delphina *BR*^s 138 longi] magui *V* | uis *V* | corpora *L* |
 soli *L*

Aut breuibus deprensa uadis aut fluminis uluis. 140
 At cum tranquillos moliris in amne meatus,
 Te uirides ripae, te caerulea turba natantum,
 Te liquidae mirantur aquae: diffunditur alueo
 Aestus et extremi procurruunt margine fluctus.
 Talis Atlantiaco quondam ballena profundo,
 Cum uento motuue suo telluris ad oras 145
 Pellitur: exclusum exundat mare magnaue surgunt
 Aeque uicini timent decrescere montes.
 Hic tamen, hic nostrae mitis ballena Mosellae
 Exitio procul est magnoque honor additus anni.
 Iam liquidas spectasse uias et lubrica pisces 150
 Agmina multiplicesque satis numerasse cateruas.
 Inducant aliam spectacula uitea pompam
 Sollicitentque uagos Baccheia munera uisus,
 Qua sublimis apex longo super ardua tractu
 Et rupes et aprica iugi flexusque sinusque 155
 Vitibus adsurgunt naturalique theatro.
 Gauranum sic alma iugum uindemia uestit
 Et Rhodopen proprioque nitent Pangaea Lyaeo;

139 defensa ω deprensa *Lachmann* (coll. *Claudian. in Eutrop. II 430*) | uluis] ulli *L* 140 at] aut *V?* *L* | molliris *L* | in amne] magnae *V* 141 ripae: r in ras. *G^s* 142 dif] aquae *G^s* 144 Talis *mai. litt. init. G* | atlantiaco *GV* adantiaco *L* athlanciaco *R* | condam *V* | ballena *GV L* balena *RB* | profunda^o *V* 145 motu uest^{vo} *V* | horas *R* 146 pelitur *V* | exundat *Peiper* fundit ω | surgunt] fundit *V* 147 uiciniq^e *V* 148 mittis *V* mitissima *L²* | ballena ω (balla *L* | mossollae *V* 149 magnus *R* | honore *L^s* | additur *VB* | ulli] anni *R* 150 Iam *mai. init. litt. GR^s* | piscis *G* 151 que] quae *V om. B* | multiplices satis numerasse *B* | numerassacat^eur^e uas *G* 152 Inducant *mai. init. B* | uitea *G* | ponpam *V* 153 bacheia *R* bachea *L* bachaia *B* bacce (ia *om.*) *V* 154 agmina^{rdua} *R* 155 mg. dextr. \sim *B* | aprica: p ex b *G^s* apica *V* | flexusq[?]: q[?] ex u *G^s* flexuque sinuque *L* (sinque *L^s*) 156 adsurgunt] *GV* 157 uestit (u ex u *R^s*) *R* | almo *V* 158 hrodopen *V* rodopen *R* rho-

Sic uiret Ismarius super aequora Thracia collis;
 Sic mea fluentem pingunt uineta Garumnam. 160
 Summis quippe iugis tendentis in ultima cliui
 Conseritur uiridi fluuiialis margo Lyaeo.
 Laeta operum plebes festinantesque coloni
 Vertice nunc summo properant, nunc deiuge dorso,
 Certantes stolidis clamoribus. inde uiator 165
 Riparum subiecta terens, hinc nauita labens,
 Probra canunt seris cultoribus: adstrepit ollis
 Et rupes et silua tremens et concauus amnis.
 Nec solos homines delectat scaena locorum:
 Hic ego et agrestes Satyros et glauca tuentes 170
 Naidas extremis credam concurrere ripis,
 Capripedes agitatur cum laeta proteruia Panas
 Insultantque uadis trepidasque sub amne sorores
 Terrent, indocili pulsantes uerbere fluctum.
 Saepe etiam mediis furata e collibus uuas 175
 Inter Oreiadas Panope fluuiialis amicas
 Fugit lasciuos paganica numina Faunos.

dopem *L* | pangea *GR* pagea *V* panchea *BL* | ly^o (e *al.*) *L*
 lieo *RB* 159 Sicuretis marius *V* | ismari *L* | thracia *B* tra-
 cia *GR* tratia *V* 160 fluentem *G* | garumnam *R* garūnam *L*
 garunnam *VB* garonnam *G* 161 cliui: cliu *in ras.* *B^s*
 162 uiridi/ (s *eraso B^s* uiride *V* | lieo *RB* margalia eo *V*
 163 plaebes *L^s* | que *om.* *L¹* 164 uerticem *L* | dei iuge (*unde*
al. dedijuge) *in marg. post* dorso *pr.* deiuge *R^s* | dôso *L* | nun
V u. 165 *deest V* | inde: *in ex un B^s* 166 riparum *ex*
ripan *V^s* | tenens *G* | hic *V* | nauita *ex* nauta *G^s* | lambens *L*
 167 canunt seris] serunt (*om.* canunt) *L* | adstrepit] *G* *V*
 168 rubens *L* 169 *Nec mai. init. litt. GB* | hominum ω (*h*
ex b G^s) homines *Auantius* | scaena] *V* scena *cett.* 170 ego]
 et ego *R^s* | at] ad *V* | agrestes: es *ex os V* | satiros *V* | glauca
L 171 nudas *B* naidis *L^s* | concurrere: *alt. r in ras. G^s* |
 capede sagittat *V* (capripede *V^s*) | proteruia *V* proteruia *G* |
 panos *R* 173 uadis *ss. pr. G* uadas *V* | que sub] que *om. L^s*
 174 torrent *L* | inlocili *L^s* | fluctus *R* 175 Sepe *mai. init.*
litt. G ^{sepe} *V* | furata e] furate *R* furate *VL* 176 oreadas ω
corr. ed. Paris. | panape *R* 177 sugit *L* | paganica: g *ex i R^s*,
 e *ex t B^s* | funos *L*

Dicitur et, medio cum sol stetit igneus orbe,
 Ad commune fretum Satyros uitreasque sorores
 Consortes celebrare choros, cum praebuit horas 180
 Secretas hominum coetu flagrantior aestus.
 Tunc insultantes sua per freta ludere Nymphas
 Et Satyros mersare uadis rudibusque natandi
 Per medias exire manus, dum lubrica falsi
 Membra petunt liquidosque fouent pro corpore fluctus.
 Sed non haec spectata ulli nec cognita uisu 186
 Fas mihi sit pro parte loqui: secreta tegatur
 Et commissa suis lateat reuerentia riuis.
 Illa fruenda palam species, cum glaucus opaco
 Respondet colli fluuius, frondere uidentur 190
 Fluminei latices et palmite consitus annis.
 Quis color ille uadis, seras cum propulit umbras
 Hesperus et uiridi perfundit monte Mosellam!
 Tota natant crispis iuga motibus et tremit absens
 Pampinus et uitreis uindemia turget in undis. 195
 Adnumerat uirides derisus nauita uites,
 Nauita caudiceo fluitans super aequora lembo
 Per medium, qua sese anni confundit imago
 Collis et umbrarum confinia conserit annis.

178 Dicitur *mai. init. litt. G* | cū me sol *R* | igneus *VRBL*
 aureus *G* 179 ad *Gronouius*, ut ω | satyros *V* | uitreus *R*
uu. 181 *usque ad finem desunt V* 181 cetu *R* cetus *B* 182 et
 cum insultantes *L* 183 rudibus] rapidus (*l'o pr. ss.*) *B* | na-
 tanti *L* 184 dum] cum *B* 185 specunt *L* | liquidō^s (*s al.*) *L*
 186 Sed *mai. init. litt. GR^s* | uisu] ab usu *Cannegieter*
 187 fās *R^s* | parte: a *ex o G^s* | secreta: r *in ras. G* | tegantur
RL 188 riuis: *pr. i in ras. G^s* 189 fruenda *L* | con-
 clauus *L* | opaco: a *ex u pr. G* 191 constitit *L* 192 Quis
mai. litt. init. G | propulit *GR²L* protulit *BR¹* (*t in p pr. corr.*)
 | um^{br}as (*undas corr.*) *R^s* 193 profundit *L* perfudit *Toll.* |
 moselam *G* | *mg. dextr. ~ B* 194 motibus *LR²B²* monti-
 bus *G*, n *expuncto R*, n *eraso B* 195 terget *L* 196 ad-
 numerat (*m in n rasura corr.*) *G* annumerat *RB* anumerat *L* |
 uirides] uites *G* | deriuus *B* 197 cadiceo *L* | fluitās (*ā ex a*
al.) *L^s* 198 anni] animi *G* | confundit *G Vgol.* confudit *RL*

Haec quoque quam dulces celebrant spectacula pompas,
 Remipedes medio certant cum flumine lembi 201
 Et uarios ineunt flexus uiridesque per oras
 Stringunt attonsis pubentia germina pratis!
 Puppibus et proris alacres gestire magistros
 Impubemque manum super amica terga uagantem 205
 Dum spectat
 transire diem, sua seria ludo
 Posthabet; excludit ueteres noua gratia curas.
 Quales Cumano despectat in aequore ludos
 Liber, sulphurei cum per iuga consita Gauri
 Perque uaporiferi graditur uineta Veseui, 210
 Cum Venus Actiacis Augusti laeta triumphis
 Ludere lasciuos fera proelia iussit Amores;
 Qualia Niliacae classes Latiaeque triremes
 Subter Apollineae gesserunt Leucados arces,
 Aut Pompeiani Mylasena pericula belli 215
 Euboicae referunt per Auerna sonantia cumbae;
 Innocuos ratiū pulsus pugnasque iocantes
 Naumachiae Siculo quales spectante Peloro
 Caeruleus uiridi reparat sub imagine pontus:
 Non aliam speciem petulantibus addit ephēbis 220

200 Haec *mai. init. litt. GB* 201—203 = *Ermenricus*
 75—77 201 certant cum] cui certant *Ermenr.* 202 oras:
 o ex h *G^s* horas *RB²* (h *postea add.*), *L* 203 gramina *Boecking*
 | p/ratis (a *eraso*) *G* 204 pupibus *L^s* | alacris *B* alicris *L* |
 gesta're *B* | alacris g. magister *Cannegieter* 206 spectant *R*
coaluisse duos uersiculos in unum uidit Boecking suppletque
haec: uiridis qua surgit ripa, colonus, Non sentit | serica R
 207 excludit: x *ex c B^s* excludet *L* 208 Quales *Peiper*, tales ω
 Tales *mai. init. litt. G* 209 sulphurei: p *ex s G^s* | cum ω dum
Schenkl | per *om. G* 210 perquae *G^s* 211 actiacis: cis *ex*
tis al. L^s 212 lasciuos *G^s* | proelia *G* p'elia *B* p'lia *RL^s*
 213 niliace *G* miliacae *L* 214 artes *L* 215 A ut pompeiani
G | m^aylesana (a *al.*) *G* milasena *RB* (ila *in ras. B*), *L*
 216 sonantia *G* | cumbae *G* cimbae *R* cymbę *BL* Cumae *Hein-*
sius 217 pulsos *L* | locantes *G* 218 syculo *B* | spectata ω
 spectante *Lugdun.* 219 pontes *G* (ntes *in ras. G^s*) 220 Non
mai. litt. init. G | ephoebis *G* ephēbis *L*

Pubertasque amnis et picti rostra phaseli.
 Hos Hyperionio cum sol perfuderit aestu,
 Reddit nautales uitreo sub gurgite formas
 Et redigit pandas inuersi corporis umbras.
 Vtque agiles motus dextra laeuaque frequentant 225
 Et commutatis alternant pondera remis,
 Vnda refert alios simulacra umentia nautas.
 Ipsa suo gaudet simulamine nautica pubes,
 Fallaces fluuio mirata redire figuras.
 Sic, ubi compositos ostentatura capillos 230
 (Candentem late speculi explorantis honorem
 Cum primum carae nutrix admouit alumnae)
 Laeta ignorato fruitur uirguncula ludo
 Germanaeque putat formam spectare puellae:
 Oscula fulgenti dat non referenda metallo 235
 Aut fixas praetemptat acus aut frontis ad oram
 Vibratos captat digitis extendere crines:
 Talis ad umbrarum ludibria nautica pubes
 Ambiguus fruitur ueri falsique figuris.
 Iam uero accessus faciles qua ripa ministrat, 240
 Scrutatur toto populatrix turba profundo
 Heu male defensos penetrati flumine pisces.

221 puppi ertas *L* | amnisque *Barthius*, amnis ω | picta
*R*¹ | faselli *L* 222 *mg. sin. ~ B* | yperiono *R* (yperionio *R*^s)
 | aestv: v *in ras. al. B* 223—229 *Ermenricus* 78—84 223
 nauta/les *G*^s 224 rediit *BL* | ubas *L* 225 Atque *R* |
 leua ω | frequentant *in ras. B*^s frequentant (e *al.*) *R*^s frequent
Ermenr. 226 *sinistr. mg. ~ B* | alternent *Ermenr.* 227
 refer^t *G* | simulachra: s *ex b B*^s | ^humentia *G* humentia *RB*
Ermenr. humentia *L* | nautas: n *ex corr. G*^s 228 suos *B*^s |
 similamine *B* simul agmine *L* 230 Sic *mai. init. litt. G* |
 sicuti *Speck* | *mg. sin. cō pr. B* 231 explorantis: is *ex es G*^s
 expectantis *L* 232 ammouit *in ras. B* 233 uirgungula *R*
 234 putant *L* | spectate *L* (r *ex t al. L*^s) 236 fixas: s *al.*
add. G | praetendat *L* | acus] auis *B* | oram *L* horam *G RB*
 237 libratos *R* uibratis *Lugdun.* | cap^tat *G* /captat *B*^s coeptat
Auantius 1507 239 ueri *R* 240 iam *mai. init. G* nam *L*
 faciles *G* facilis *RBL* 241 populatur *B* 242 heu: e *ex i*
G^s | defensus *G* | piscis *G*

Hic medio procul amne trahens umentia lina
 Nodosis decepta plagis examina uerrit;
 Ast hic, tranquillo qua labitur agmine flumen, 245
 Ducit corticeis fluitantia retia signis;
 Ille autem scopulis deiectas pronus in undas
 Inclinat lentae conuexa cacumina uirgae,
 Inductos escis iaciens letalibus hamos.
 Quos ignara doli postquam uaga turba natantum 250
 Rictibus inuasit patulaeque per intima fauces
 Sera occultati senserunt uulnera ferri,
 Dum trepidant, subit indicium crispoque tremori
 Vibrantis saetae nutans consentit harundo,
 Nec mora et excussam stridenti uerbere praedam 255
 Dexter in obliquum raptat puer; excipit ictum
 Spiritus, ut raptis quondam per inane flagellis
 Aura crepat motoque adsibilat aere uentus.
 Exultant udae super arida saxa rapinae
 Luciferique pauent letalia tela diei. 260
 Cuique sub amne suo mansit uigor, aere nostro
 Segnis anhelatis uitam consumit in auris.
 Iam piger inualido uibratur corpore plausus,
 Torpida supremos patitur iam cauda tremores

243 am.ⁿe G | ^humentia G humentia RBL 244 exagmina
 L | uer^rtit G uerret L 245 hi L 246 retia] fena L
 247 autem] aut L^s | deiectas G subiectas RBL 248 incli-
 na^t G | conuexa *Vinetus* conexa GRB cōnexa L 249 in-
 ductos G indutos RB inclytos L | aescis GR^sB | letalibus RB
 loetalibus G letabilis L | hamos G hamis L 250 ignota L
 251 fa^vcis G 252 saera R | occultanti L 253 indicium]
 inclytum L | tremō L^s 254 uibrantes G¹ | setae R setae
 GBL | consensit RL | arundo L 255 praedas L 256
 dextra L | raptat om. R¹ 257 raptis *Peiper*, fractis ω tractis
Schenkl 258 motu G | adsibilat] l ex b R^s 259 exultant
mai. init. litt. G | undae G¹ undae L 260 letalia RB loe-
 talia G 261 cuique *Auantius 1507* quique GR¹L queque B

262 anhelantis B | consū^mit (ps *eraso, al. corr.*) R 163 in-
 ualidouibratur: ou *in ras.* G^s | plausus: pr. s ex c B^s 264
 subremos B

Nec coeunt rictus, haustas sed hiatibus auras 265
 Reddit mortiferos expirans branchia flatus.
 Sic, ubi fabriles exercet spiritus ignes,
 Accipit alterno cohibetque foramine uentos
 Lanea fagineis adludens parma cauernis.
 Vidi egomet quosdam leti sub fine trementes 270
 Collegisse animas, mox in sublime citatos
 Cernua subiectum praeceps dare corpora in amnem,
 Desperatarum potientes rursus aquarum.
 Quos impos damni puer inconsultus ab alto
 Impetit et stolido captat prensare natatu. 275
 Sic Anthedonius Boeotia per freta Glaucus,
 Gramina gustatu postquam exitialia Circes
 Expertus carptas moribundis piscibus herbas
 Sumpsit, Carpathium subiit nouus accola pontum.
 Ille hamis et rete potens, scrutator operti 280
 Nereos, aequoream solitus conuerrere Tethyn,
 Inter captiuas fluitauit praedo cateruas.
 Talia despectant longo per caerula tractu
 Pendentis saxi instanti culmine uillae,
 Quas medius dirimit sinuosis flexibus errans 285
 Amnis et alternas comunt praetoria ripas.

266 brancia *GR* brantia *BL* 267 ubi] tibi *B* 268
 alterno/ (s *eraso*) *B* 269 Sic ubi Lanea *R* | parma: m *ex an*
al. L^s parua *B* | alludens ω 270 Vidi *mai. init. litt. G* | laeti *RBL^s*
 loeti *G* 272 dare: d *ex cl L^s* | amnem] omne *BL* | *in mg.*
sup. f. 76^r haec leguntur nonne uides quam praua s.....mii
B^s 274 impios *G¹* 275 impedit *L* | solido *B* stolido *L* |
 psare *R^s* pensare *L^s* 276 Sic *mai. litt. init. G* | boetia ω
 277 exitia]lia *L* | Circes *Vgoletus*, dirces ω 278 moribundus
L 279 carpatium *R* | acola *L* incola *ex Ouidio Accursius*
 280 *mg. dextr. ~ B* 281 nereus *B* | conuerrere *RBL* |
 tethin *GR^s* thetim *B* theu *L* 282 praeda *B* | captiuos *L*
 283 Talia *mai. init. litt. G* | caerula: ce *in ras. B^s* 284 in-
 stant¹es *R* extanti *Cannegieter*; | tullae *L* 285 Quos *RBL*
^{exi} fluxibus (*al. corr.*) *R* 286 amnis *G* | alternans *L* | comunt]
 contra *L* | alter petroria (*lacuna 8 uel 10 litt.*

Quis modo Sestiacum pelagus, Nepheleidos Helles
 Aequer, Abydeni freta quis miretur ephēbi?
 Quis Chalcedonio constratum ab litore pontum,
 Regis opus magni, mediis euripus ubi undis 290
 Europaeque Asiaeque uetat concurrere terras?
 Non hic dira freti rabies, non saeua furentum
 Proelia caurorum; licet hic commercia linguae
 Iungere et alterno sermonem texere pulsu.
 Blanda salutiferas permiscēt litora uoces, 295
 Et uoces et paene manus: resonantia utrimque
 Verba refert mediis concurrens fluctibus echo.
 Quis potis innumeros cultusque habitusque retexens
 Pandere tectonicas per singula praedia formas?
 Non hoc spernat opus Gortynius aliger, aedis 300
 Conditor Euboicae, casus quem fingere in auro
 Conantem Icarios patrii pepulere dolores:
 Non Philo Cecropius, non qui laudatus ab hoste
 Clara Syracosii traxit certamina belli.
 Forsan et insignes hominumque operumque labores 305

300—315 ex Varronis hebdomadam l. X (Ritscheliuss Opusc. III 512 sq.) cf. Plin. n. h. VII 125.

et mg. dextr. ~) B 287 Quis *mai. init. litt. G* | nephel-
 gides *L* 288 abhydeni *L* | miratur *L* | ephoebi *G* 289
 calchedonio *G* calcedonio *RBL* | littore *RL* 290 magni
Scaliger 1, 4, magnum ω | eurippus *R* 292 Non *mai. init.*
litt. G | seua *in ras. B* 293 praelia *RB* | chauroorum *G*
 caurorum *L* 294 pulsu] plausu *R* lusu *Heinsius* 295
 littora *R^sL^s* 296 poene *B* | utrinque *G^rB* utrūque *L* m
al. ss. G 297 concurrit *RBL* | echo *L* 298 Quis *mai.*
litt. init. G | potest *L* | cultus (*om. que*) *R* 299 theōtonicas
R | fomas *L* 300 Non *mai. init. litt. B* | sperⁿat *R^s* | gor-
 tynius *GBL* gertynius *R* | alier *L* | ^cdis *R* 301 frīⁿgere *R*
 302 iācarios *G* ycarios *R* 303 laudatur *RL* | ho^ste *R*
 304 syracosii *Par. syracusii GBL* (ii *ex u al. L^s*) siracusii *R*
 305 labores] es *absciss. R*

Hic habuit decimo celebrata uolumine Marcei
 Hebdomas, hic clari uiguerere Menecratis artes
 Atque Ephesi spectata manus uel in arce Mineruae
 Ictinus, magico cui noctua perlita fuco
 Adlicit omne genus uolucres perimitque tuendo. 310
 Conditor hic forsā fuerit Ptolomaidos aulae
 Dinochares, quadrata cui in fastigia cono
 Surgit et ipsa suas consumit pyramis umbras,
 Iussus ob incesti qui quondam foedus amoris
 Arsinoen Pharii suspendit in aere templi. 315
 Spirat enim tecti testudine uirus achates
 Adflatamque trahit ferrato crine puellam.
 Hos ergo aut horum similes est credere dignum
 Belgarum in terris scaenas posuisse domorum,
 Molitos celsas fluuii decoramina uillas. 320
 Haec est natura sublimis in aggere saxi,

311 „Audi praeterea quod mireris. Treberis est ciuitas Galliae nobilis, ubi Senecio quidam, cuius hospitio usus sum per 12 dies, in suburbio ciuitatis ferream imaginem Mercurii uolantis magni ponderis ostendit in aere pendentem. erat autem magnae, ut hospes idem mihi ostendit, supra in fornice itemque in pauimento, quorum naturalis uis e regione sua <sibi ferrum asciuit sicque> ferrum ingens quasi dubitans in aere remansit . . .“ Galba Viator Luciano sophistae (Annal. Treuerensium continuator, Pertz SS VIII 146, 12—17).

306 hic] hinc *Pulmann* | uolumine *G* uolumina *RBL* | Marci *Pulmann* margei *GB* mar (*litt. gei abscissae*) *R* mergei *L*, sic Margei *CIL I 1014* (at Marcei 1013) 307 hebdomadas *B* ebdomadas *L* | hinc *Pulmann* | menecratos ω *corr. Scaliger* 308 uel] tibi *L* | in arce] marce *L* 309 hictinus *RBL* Bictinus *G* | cui magico noctua *R* | faco *L*^s 310 allicit ω 311 Conditor *mai. litt. init. G* | hinc *G* | ptolomaido *G* 312 quadrata] quadra *G* quadro *R* quadre *B* cedro *L* | cui *om. L* | cui quadrata *Boecking*, cui quadrato *Goropius* | chono *pr. o ex u R*^s conor *L* 313 ipse *L* | suos *R* 314 ab *L* | fedus *R*^s 315 phariis *R* 316 uirus *Peiper* chorus *GBL* totus *R* corus *Lugdun.* 317 afflatam ω | t^rahit *G* | serato *B* ferato *L* 318 Hos *mai. litt. G* 319 scenas ω 320 decoramine *BL* 321 stat *Markland* | natura ω natiui *Lugdun.*

Haec procurrentis fundata crepidine ripae,
 Haec refugit captumque sinu sibi iudicat amnem.
 Illa tenens collem, qui plurimus imminet amni,
 Vsurpat faciles per culta, per aspera uisus 325
 Vtque suis fruitur diues speculatio terris.
 Quin etiam riguis humili pede condita pratis
 Compensat celsi bona naturalia montis
 Sublimique minans irrumpit in aethera tecto,
 Ostentans altam, Pharos ut Memphitica, turrim. 330
 Huic proprium clausos consaepto gurgite pisces
 Apricas scopulorum inter captare nouales.
 Haec summis innixa iugis labentia subter
 Flumina despectu iam caligante tuetur.
 Atria quid memorem uiridantibus adsita pratis? 335
 Innumerisque super nitentia tecta columnis?
 Quid quae fluminea substructa crepidine fumant
 Balnea, feruenti cum Mulciber haustus operto
 Voluit anhelatas tectoria per caua flammam,
 Inclusum glomerans aestu spirante uaporem? 340
 Vidi ego defessos multo sudore lauacri
 Fastidisse lacus et frigora piscinarum,
 Vt uiuis fruerentur aquis, mox amne refotos
 Plaudenti gelidum flumen pepulisse natatu.
 Quod si Cumanis huc adforet hospes ab oris, 345
 Crederet Euboicas simulacra exilia Baias

322 procurrentes *L* 323 uendicat *R* 324 ullatenus *L* :
 amni: amn *in ras.* *B*^s 326 atque *R* | felix *G* diues *RBL*
 327 Quin *mai. init. litt.* *G* | irriguis *B* | p^ratis *G* 329 ir-
 rumpit *BL* | aethere *RBL* 330 aliam *B* alta *L* | faros *GBL* |
 turrim/ (s *eraso*) *R*^s 331 proprium est *G*²*BL*, est *om.* *G*¹*R* |
 consaepto *GR**L* concepto *B* 332 captate *L* | canales *Hein-*
sius 333 iugis innixa (*pr. corr.*) *L* 335 Atria *mai. init.*
litt. *GB* | adsita *G*²*L* assita *G*¹*RB* 336 colonis *L* 337
 subducta *L* 338 aperto *L* 339 flamas *R* 340 expirante
ω corr. *Heinsius* 341 lauacri *B* 342 frigora] flumina *B*
 343 refotos *L* 344 pladenti *L* 345 Quod *mai. init. litt.*
G | cū anis (*quo deleto cumanis ss.*) *G* | afforet *ω* | horis *R*
 346 simulacra *B*

His donasse locis: tantus cultusque nitorque
Adlicet et nullum parit oblectatio luxum.

Sed mihi qui tandem finis tua glauca fluenta
Dicere dignandumque mari memorare Mosellam, 350
Innumeri quod te diuersa per ostia late
Incurrunt amnes? quamquam differre meatus
Possent, sed celerant in te consumere nomen.
Namque et Promeae Nemesaeque adiuta meatu
Sura tuas properat non degener ire sub undas, 355
Sura interceptis tibi gratificata fluentis,
Nobilius permixta tuo sub nomine, quam si
Ignoranda patri confunderet ostia Ponto.
Te rapidus Celbis, te marmore clarus Erubris
Festinant famulis quam primum adlabere lymphis:
Nobilibus Celbis celebratus piscibus, ille 361
Praecipiti torquens cerealia saxa rotatu
Stridentesque trahens per leuia marmora serras
Audit perpetuos ripa ex utraque tumultus.
Praetereo exilem Lesuram tenuemque Draconum 365
Nec fastiditos Salmonae usurpo fluores:
Nauiger undisona dudum me mole Sarauus

359 riululum nomine Ruouerius, miliario ab urbe secundo alterum riululum, qui Ruouora uocatur, marmore habundans influentem. *Annal. Treuerenses* (Pertz SS VIII 132, 24).

347 tantus ω tantum *Mommsen* 348 allicet ω 349 Sed *mai. init. litt. GB* 350 *mg. sin. ~ B* | que *om. L* | memorasse *L* | mosella. (cum interrogandi nota) *R Mosella Sebis., Boecking*
351 hostia ω (ostia $G^2 B^2$) 352 quamquam *GR L* 353 in te] uite *L* 354 namque ω (*L?*) | Promeae] pronee G^s proneae *RB* pronea est *L* namque et aquis Promae *Bergk (Jd Vv A Fi Rhein. LVII 15), corr. Schenkl* | adducta *L*
357 nobilibus *BL* | quam si] quasi *L* 358 confundere^t *al. corr. L* | hostia *R* 359 Celbis *Scaliger 1, 2, gelbis G belgis RBL* | erubrus *BL* 360 adlabere *G* allabere *R* alabere *L* allambere *B* 361 Celbis *Scaliger 1, 2, celsis ω* | celebratur *R* 362 precipiti *G* precipit (*i pr. in e al.*) *L* 365 draconum *G* drabonum *R* trachorum *B* draconum *L* 366 salmonae *GBL* 367 Nauiger *mai. litt. init. G* | mollis arauus *RBL*

Tota ueste uocat: longum qui distulit annem,
 Fessa sub Augustis ut uolueret ostia muris.
 Nec minor hoc, tacitum qui per sola pinguia labens
 Stringit frugiferas felix Alisontia ripas. 371
 Mille alii, prout quemque suus magis impetus urget,
 Esse tui cupiunt. tantus properantibus undis
 Ambitus aut mores. quod si tibi, dia Mosella,
 Smyrna suum uatem uel Mantua clara dedisset, 375
 Cederet Iliacis Simois memoratus in oris
 Nec praeferre suos auderet Thybris honores.
 Da ueniam, da, Roma potens! pulsa, oro, facessat
 Inuidia et Latiae Nemesis non cognita linguae:

 Imperii sedem Romae tenere parentes. 380
 Salue, magne parens frugumque uirumque, Mosella!
 Te clari proceres, te bello exercita pubes,
 Aemula te Latiae decorat facundia linguae.
 Quin etiam mores et laetum fronte serena
 Ingenium natura tuis concessit alumnis. 385
 Nec sola antiquos ostentat Roma Catones,
 Aut unus tantum iusti spectator et aequi

379 Plin. n. h. XI 251 Nemeseos, quae dea Latinum nomen
 ne in Capitolio quidem inuenit. XXVIII 22 Nemesim, cuius
 . . Romae simulacrum in Capitolio est, quamuis Latinum nomen
 non sit.

368 uocat] loca *cum spatio uacuo* 1 uel 2 litt. B locat L
 369 festa R | augustā L | hostia RL 370 nec] non L |
 tacitam L 371 frug^{if}eras (*al. corr.*) G | foelix L | alisontia R
 372 quemque L quenque RB cūq; G | suus *an suis incertum*
 R^s 373 tantus: us *ex ñ* B | *mg. dext. z* B 374 moles
Vgoletus 375 smirna RL - 376 cederet GB | yliacis R |
 symois RB | horis R 377 thybris GB tibris RL 378 da
 Roma G mihi Roma RBL | petens (*potens rec. corr.*) L^s | ora
 RB hora L^s | facessa B (*facessā B^s*) | *post u.* 379 *quaedam ex-*
cidisse uidit Accursius 380 tenere] que tuere *Par.* tuere
 parentis *Boecking*, *an* Romane tuere parentum? 381 Salue
mai. litt. init. GB | frigum L | mosellam L 383 faecundia L
 384 serena GR seuera BL 387 speculator B

Pollet Aristides ueteresque inlustrat Athenas.
 Verum ego quid laxis nimium spatiatas habenis
 Victus amore tui praeconia detero? conde, 390
 Musa, chelyn, pulsas extremo carmine netis.
 Tempus erit, cum me studiis ignobilis otii
 Mulcentem curas senique aprica fouentem
 Materiae commendat honos; cum facta uiritim
 Belgarum patriosque canam decora inclita mores: 395
 Mollia subtili nebunt mihi carmina filo
 Pierides tenuique aptas subtemine telas
 Percurrent: dabitur nostris quoque purpura fusis.
 Quis mihi tum non dictus erit? memorabo quietos
 Agricolas legumque catos fandique potentes, 400
 Praesidium sublime reis; quos curia summos
 Municipum uidit proceres propriumque senatum,
 Quos praetextati celebris facundia ludi
 Contulit ad ueteris praeconia Quintiliani,
 Quique suas rexere urbes purumque tribunal 405
 Sanguine et innocuas inlustrauere secures;
 Aut Italum populos aquilonigenasque Britannos
 Praefectararum titulo tenuere secundo;

388 illustrat ω om. L 389 Verum mai. litt. init. G uae-
 rum R | quid] qđ G quod L 390 tuo L, in contextu spatium
 uacuum, in mg. pr. tuo ex tui ut uid. B 391 mus L | chelin
 R chelim BL^s | netis ss. R²B necis L neos G neruis R¹
 392 otii B ora L 393 senii: nii in ras. G^s senu L^s 394
 commēdos (d ex o, al. corr.) L | uirum (que al. add.) L
 395 cana R | iuclyta more^s (s al.) L^s 396—298 cf. Ermen-
 ricus 51—54 396 michi R 397 pyerides R pyerydes Er-
 menr. | aptas] captas L | subtegmīne L 398 fustis L 399
 Quis mai. init. litt. G | tum] tē R tñ L^s | memerabo G memo-
 rabo: bo in ras. R^s 401 presidium RB praesidium L | regis
 L | summīs R 402 municipū/ G^s 403 protextati G praet-
 textati R^s 404 neterēs R 405 retexere G | tribunal: un
 in ras. G 406 innocuos L | illustrauere ω 407 deest L |
 aquilogenas G | cf. Ermenricus 56 408 perfecturarum L

Quique caput rerum Romam, populumque patresque,
 Tantum non primo rexit sub nomine, quamuis 410
 Par fuerit primis: festinet soluere tandem
 Errorem Fortuna suum libataque supplens
 Praemia iam ueri fastigia reddat honoris
 Nobilibus repetenda nepotibus. at modo coeptum
 Detexatur opus, dilata et laude uirorum 415
 Dicamus laeto per rura uirentia tractu
 Felicem fluuium Rhenique sacremus in undas.

Caeruleos nunc, Rhene, sinus hyaloque uirentem
 Pande peplum spatiumque noui metare fluenti
 Fraternalis cumulandus aquis. nec praemia in undis 420
 Sola, sed Augustae ueniens quod moenibus urbis
 Spectauit iunctos natiue patrisque triumphos,
 Hostibus exactis Nicrum super et Lupodunum
 Et fontem Latiis ignotum annalibus Histri.
 Haec profligati uenit modo laurea belli: 425
 Hinc alias aliasque feret. uos pergite iuncti
 Et mare purpureum gemino propellite tractu.
 Neu uereare minor, pulcherrime Rhene, uideri:
 Inuidiae nihil hospes habet. potiere perenni
 Nomine: tu fratrem famae securus adopta. 430

409 romam *om. B mg. dextr. ~ B* | populum *Lugdun.*
 populi ω 411 par fuerit] praefuerit *Gronouius* | festinet
Boecking, festinat ω *mg. dextr. ~ B* 412 libita *GR* 413
 ueri *R* | redd^at (e *eras.*) *R* reddet *Lugdun.* | honores *R¹B¹L^s*
 414 admodo *RBL* | ceptum *R* 415 detestatur *RBL* | et]
 est *L* 417 fluuium: m *ex nt G^s* | undas *G* undis *RBL*
r^heni R^s *uu.* 418—420 *post 445 conlocati L* 418a et 420a
Ermenricus 61a et 63a | Caeruleos *mai. init. litt. G* | nunc]
 hinc *Ermenr.* | hialo *R* halo *L* 419 pando *G* | cumulandis
L 421 anguste *L* | uenies *B* 422 iunctos *L^s* | nari *L^s* |
 triumpho/ s *casu ut uid. abrasum B* 423 Nicrum *Rhenanus*,
 nigrum ω | superest *L* | luponudum ω *corr. Rhenanus*, ad Lu-
 podunum *Mommsen.* 424 latus *L* | hystri *R* 426 Hinc
mai. init. litt. G mox *RBL* | refer^{et} (re *delecto*) *R* 427
 gemino: o *ex a B* | propelitora tractu *G* | tactu *R* 428 neu]
 heu *L* 429 nichil *R* nil *Lugdun.* 430 *cf. Ermenricus 58*

Diues aquis, diues Nymphis, largitor utrique
 Alueus extendet geminis diuortia ripis
 Communesque uias diuersa per ostia pandet.
 Accedent uires, quas Francia quasque Chamaues
 Germanique tremant: tunc uerus habebere limes. 435
 Accedet tanto geminum tibi nomen ab amni,
 Cumque unus de fonte fluas, dicere bicornis.
 Haec ego, Viuisca ducens ab origine gentem,
 Belgarum hospitiiis non per noua foedera notus,
 Ausonius, nomen Latium, patriaque domoque 440
 Gallorum extremos inter celsamque Pyrenen,
 Temperat ingenuos qua laeta Aquitanica mores,
 Audax exigua fide concino. fas mihi sacrum
 Perstrinxisse amnem tenui libamine Musae.
 Nec laudem adfecto, ueniam peto. sunt tibi multi, 445
 Alme amnis, sacros qui sollicitare fluores
 Aonidum totamque solent haurire Aganippen.
 Ast ego, quanta mei dederit se uena liquoris,
 Burdigalam cum me in patriam nidumque senectae
 Augustus, pater et nati, mea maxima cura, 450
 Fascibus Ausoniis decoratum et honore curuli
 Mittent emeritae post munera disciplinae,
 Latius Arctoi praeconia persequar amnis.
 Addam urbes, tacito quas subterlaberis alueo,
 Moeniaque antiquis te prospectantia muris; 455

431 nymphis: i *in ras.* *G*^s 433 hostia ω (*h exp.* *G*^s)
 pandet *Peiper* fundet ω findet *Heinsius* 433—437 = *Emen-*
ricus 62—67 436 amne *R* anni *L*^s 438 uiuifica ω *corr.*
Scaliger 1, 5 439 hospitus (*al. corr.*) *L*^s | non] nunc *L* | fœdera
R^s | notos *L* 440 latius ω *corr.* *Auantius* 1507 441 pyrenem
G 442 aquitanica *G* aquitania *RB* equitania *L* 445 af-
 fecto ω | ueniam/ *R*^s | tibi] $\frac{1}{2}$ *in ras.* *R*^s | *secuntur* 418—420 *L*
 447 aganippem *G* aganippe *B* 448 Ast *mai. litt. init.* *G* |
 tanta *L* 449 burgundigalam (*gun eras.*) *G*^s | nudum *L*^s
 450 a^vgustus *G* | natus *Auantius* 1507 452 munera *G* tem-
 pora *RBL* 454 et 455 *in marg. pr.* *L*^s | tanto qui subter-
 laberis *L* 455 menia *R* moenia (*al. corr.*) *L* | antiquis (*o del.*) *L*^s

Addam praesidiis dubiarum condita rerum,
 Sed modo securis non castra, sed horrea Belgis;
 Addam felices ripa ex utraque colonos
 Teque inter medios hominumque boumque labores
 Stringentem ripas et pingua culta secantem. 460
 Non tibi se Liger anteferet, non Axona praeceps,
 Matrona non, Gallis Belgisque intersita finis,
 Santonico refluus non ipse Carantonus aestu.
 Concedes gelido Durani de monte uolutus
 Amnis et auriferum postponet Gallia Tarnen 465
 Insanumque ruens per saxa rotantia late
 In mare purpureum, dominae tamen ante Mosellae
 Numine adorato, Tarbellicus ibit Aturrus.

Corniger externas celebrande Mosella per oras,
 Nec solis celebrande locis, ubi fonte supremo 470
 Exeris auratum taurinae frontis honorem,
 Quae trahis placidos sinuosa per arua meatus,
 Vel qua Germanis sub portibus ostia soluis:
 Si quis honos tenui uolet adspirare camenae,
 Perdere si quis in his dignabitur otia musis, 475
 Ibis in ora hominum laetique fouebere cantu.
 Te fontes uiuique lacus, te caerulea noscent
 Flumina, te ueteres pagorum gloria luci:
 Te Druna, te sparsis incerta Druentia ripis
 Alpinique colent fluuii duplicemque per urbem 480

457 non] nunc *L* | horea *L* 461 Non *mai. litt. init. G*
 | liget *L* | anxona *R* auxona *B* 462 Gallos Belgasque *i.*
 finis *lexicon poeticum a Pulmanno laudatum s. u. Matrona.*
 fines ω 463 santonicus *G* xantonico *L* | refluus *Lugdun.*
 profluus ω 464 durai *L* 465 postponat *L* | Tarnen] tau-
 dem *L* 468 nomine ω *corr. Lugdun.* | tarbellius ω (tarbellus
L) corr. Accursius | ibi *L* | aturnus *R* aturrus: *c ex t I^s*
 469 Corniger *mai. init. litt. G* | celebranda *GL* | moselle *R* |
 horas *R* | mosella per oras *in ras. B^s* 470 celebrande (*e corr.*)
G^s celebranda *L* | superno *G* 471 taurinthes *R* 472 qua-
 que ω *corr. Boecking* | placido *L* 473 hostia *R¹* | soluis: *s*
pr. cursiv in ras.) I^s 474 ualet *R* | aspirare ω 475 si quis/ digna-
 bitur (in his *om., marg. sin. ~*) *B* 479 drima *B* 480 apini *R^s*

Qui meat et Dextrae Rhodanus dat nomina ripae:
Te stagnis ego caeruleis magnumque sonoris
Amnibus, aequoreae te commendabo Garumnae.

EPISTVLA SYMMACHI AD AVSONIVM.

Symmachi
epist. I 14 (8)]

SYMMACHVS AVSONIO.

Petis a me litteras longiores. est hoc in nos
ueri amoris indicium. sed ego, qui sim paupertini
ingenii mei conscius, Laconicae malo studere breuitati,
quam multiugis paginis infantiae meae maciem publi-
care. nec mirum, si eloquii nostri uena tenuata est, 5
quam dudum neque ullius poematis tui neque pe-
destrium uoluminum lectione iuisti. unde igitur ser-
monis mei largam poscis usuram, qui nihil litterati
faenoris credidisti? uolitat tuus Mosella per manus
sinusque multorum diuinis a te uersibus consecratus: 10
sed tantum nostra ora praelabitur. cur me istius li-
belli, quaeso, exortem esse uoluisti? aut ἀμουςότερος
tibi uidebar, qui iudicare non possem, aut certe ma-
lignus, qui laudare nescirem. itaque uel ingenio meo

481 dextre *G* 483 deest *L* | garumne *CCeltis ut uid. in cod. Vindob. adnotatione, garunnae RB garonnae G*

Explicē decimi magni ausonii mosella. Incipit epistola sym-
machi ad eusebium (ss. ausonium) *G* EXPL' MOSELLA' INCIPIT EPL'A
SYMMACHI AD AVSONIVM *B* EXPLICIT MOYSELLA AVSONII *L* *subscr.*
om. R inser. om. σ (ω = libri Ausoniani *GBL*, σ = Symmachi
libri *P. i. Palatinus et F' i. Florilegium; accedit aliquotiens Γ*
i. Giphaniū codex et Φ i. Fuldensis) || .s. ausonio *F'* simma- *GL*
cus ausonio salutem *L om. GBP* 1 in nos ueri σ in nostri
ω (nri in ras. *B*³) 2 qui sim *G* qui sin *P* quasi *ΓF* qui
sum *BL* 3 laconie *L* | mallo *G* 4 multiuagis *B* l' multis
nugis ss *G* | paginae *G* | infacie *L* 5 nec *absumptum B* |
mirum] mihi *L* | nostri] mei *B* 6 nec *L* | ullius] ul *syllaba ab-*
sumpta B 7 potestrium (*al. corr.*) *L* 7—9 unde — credi-
disti *om. BL* 8 qui] cui *G* 11 prelabitur *G* 12 amu-
soteros ω amasos σ 13 diiudicare σ | possim *G* 14 itaque]
utique *Suse*

15 plurimum uel moribus derogasti. et tamen contra
interdictum tuum uix ad illius operis arcana perueni.
uelim tacere, quid sentiam; uelim iusto de te silentio
uindicari; sed admiratio scriptorum sensum frangit ini-
iuriae. noui ego istum fluuium, cum aeternorum
20 principum iam pridem signa comitarer, parem multis,
imparem maximis. hunc tu mihi inprouiso clarorum
uersuum dignitate Aegyptio Nilo maiorem, frigidiorum
Scythico Tanai clarioremque hoc nostro populari Tiberi
reddidisti. nequaquam tibi crederem de Mosellae ortu
25 ac meatu magna narranti, ni scirem, quod nec in poe-
mate mentiaris. unde illa amnicorum piscium examina
repperisti quam nominibus uaria, tam coloribus, ut
magnitudine distant, sic sapore, quae tu pigmentis
istius carminis supra naturae dona fucasti? atquin
30 in tuis mensis saepe uersatus cum pleraque alia, quae
tunc in pretio erant, esui obiecta mirarer, numquam
hoc genus piscium deprehendi. quando tibi hi pisces
in libro nati sunt, qui in ferculis non fuerunt? iocari
me putas atque agere nugas? ita deus me proba-

15 et] egi *P* ego *Wouweren* 16 indictum *B* | archana
BL 17 quid] quod *B^sL* 18 iudicari *B* | ammiratio *B* |
franget *L* 20 principium *L* | iam signa pridem *G* | comi-
tarer] *litt.* comita *in ras.* *B^s* 21 hunc] nunc *L* | tu mihi]
mihi (tu *om.*) *L?* | inprouiso *G* 22 nilo ω *ΓF* melone *PΦ*
cf. Ausonii ep. IIII [393] 75 23 scythico] scytico *PB* scitico *L*
scythio *G* | thanai *L* | nostro] nro *B* | populari *G* populi *BL*
(popli *B*) | tiberi ω (tyberi *B*) fucino σ *del. Iurretus* 24 red-
disti *G* | mosollae *G* musellae *libri Scioppiani (cf. Fortunati*
III 12. 13 X 9) 25 ni scirem ω ni (uel nisi) certo scirem σ
26 amnicorum] amicorum *GP* (*sed ss. amnicorum G*) amnes
L | examina] agmina *B* 27 repperisti *G* reperisti *BL* |
quam] qua *L* quae σ | uaria tam] uariatam: t *in ras.* *G^s* ua-
riata *BLσ* 28 distant *G* distantia *BLσ* | sapere *L* 29
istius] huius *B* | fugasti *Vgol.* | atquin ω atqui σ 31 praetio
G precio *BL* praetorio σ | essui subiecta *G* | nunquam *G?B*
32 de]pendi *G* | hii *B* 33 non] nec *L* | locari *L* 34 putas
G putes *BL* | deus . . . praestet ω (dominus *L* prestat *G*) dii
. . . praestent σ | me *ante* deus *G* me *post* prob. *LF* (*in F*
amabilis pro prob.)

35 bilem praestet, ut ego hoc tuum carmen libris Maro-
 nis adiungo. sed iam desinam mei oblitus doloris in-
 haerere laudibus tuis, ne hoc quoque ad gloriam tuam
 trahas, quod te miramur offensi. spargas licet uolu-
 mina tua et me semper excipias: fruemur tamen tuo
 40 opere, sed aliorum benignitate. uale.

37 inherere <i>G</i> tuis laudibus inhaerere <i>B</i>	38 trahaas <i>L</i>
miramur te <i>L</i> offensis parcas σ (offensi <i>P</i> ²)	40 uale <i>om.</i> <i>B</i>

XI.

ORDO VRBIVM NOBILIVM.

I. ROMA.

Prima urbes inter, diuum domus, aurea ROMA.

II. III. CONSTANTINOPOLIS ET CARTHAGO.

CONSTANTINOPOLI adsurgit CARTHAGO priori,
Non toto cessura gradu, quia tertia dici
Fastidit, non ausa locum sperare secundum,

PT INCIPIT ORDO VRBIVM NOBILIVM *V* decii magni Ausonii cathalogus urbium nobilium *P* decius magnus Ausonius in cathalogo urbium Nobilium *T* nimirum hic liber f. 60^r—62^r non nisi has catalogi partes ex vetustiore libro quam cetera descripsit:

86—91 de Athenis

12—14 de Carthagine et Constantinopoli

46—63 de Capua

92—97 de Cathina et Syracusis

35—45 de Mediolano

28—34 de Treueri

73—80 de Arletensi urbe (*deest* 73^b 74^a)

107—127 de Narbona (*sed desunt uu.* 110—116^a 117^b 118 120)

129—144 } de Burdegali urbe (*particulae quaedam in prosam*

166—167 } *orationem solutae*)

nomina urbium singulis partibus al. m. praefixit in V (in marg.), prima in PT.

de roma constantinop' et cartag' *P* I ROMA | II CŌSTĀTI|
III NŌPOLIS ET CARTAGO *V* de carthagine et constantinopoli *T*

1 inte *V* | diu: u *in ras.* *V* 2 constanti/nopoli (li *eraso*)
V | adsurgit *V* assurgit *P* 3 quia] qui *V*

Qui fuit ambarum. uetus hanc opulencia praefert, 5
 Hanc fortuna recens; fuit haec, subit ista nouisque 5
 Excellens meritis ueterem praestringit honorem
 Et Constantino concedere cogit Elissam.
 Accusat Carthago deos iam plena pudoris,
 Nunc quoque si cedat, Romam uix passa priorem. 10
 Conponat uestros fortuna antiqua tumores. 10
 Ite pares, tandem memores, quod numine diuum
 Angustas mutastis opes et nomina: tu cum
 Byzantina Lygos, tu Punica Byrsa fuisti.

III. V. ANTIOCHIA ET ALEXANDRIA.

Tertia Phoebeae lauri domus ANTIOCHIA, 15
 Vellet ALEXANDRI si quarta colonia poni.
 Ambarum locus unus: et has furor ambitionis
 In certamen agit uitiorum. turbida uulgo
 Vtraque et amentis populi male sana tumultu. 5
 Haec Nilo munita quod est penitusque repostis 20
 Insinuata locis, fecunda et tuta superbit,
 Illa, quod infidis opponitur aemula Persis.
 Et uos ite pares Macetumque adtollite nomen.
 Magnus Alexander te condidit, illa Seleucum 10
 Nuncupat, ingenuum cuius fuit ancora signum, 25

5 fuit *Barth* | apulen⁵ *P* | praefert *V* 6 subiit *P* | ista:
 i in y corr. *V* | nob⁵q (ss. nouis) *V* 7 perstrinxit *P* 8 elys-
 sam *P* 9 acusat *P* | deos] dēs *P* 11 conponat] *VP* | fur-
 tuna *V*¹ 12 quod *PT* quo *V* | numine: n *pr. in ras. litt.*
 i uel l *V* 13 angustas *T* | angustas·//// opes (matas (ma in
 mu *al. corr.*) *pr. ss., ipsa in linea tis eras. et post uocem mutas*
al. supra add.) *V* onustatis *P* | quum *V* 14 b^yzantina *pr. c. V*
 bizantina *PT* | ligos *V* licos *P* lices *T* | at tu *T*^s | bursa *P* birsa *T*

III ANTHIOTIA V ET ALEXANDRIA *V* de Antiochia et Alexan-
 dria *P* 15 phebee *P* | antiochio *P* 16 bellet *V* uellet et
P | alexandre *P* | si] se *V* 19 aet *V* 21 tuta] tu *P*^s
 22 pressis *V* 23 macetum *P* | adtollite *V* attollite *P* 25
 ingenuum *P* | anchora *P*

Qualis inusta solet, generis nota certa; per omnem
Nam subolis seriem natiua cucurrit imago.

VI. TREVERIS.

Armipotens dudum celebrari Gallia gestit
TREVERICAEQUE urbis solium, quae proxima Rheno
Pacis ut in mediae gremio secura quiescit, 30
Imperii uires quod alit, quod uestit et armat.
Lata per extantum procurrunt moenia collem; 5
Largus tranquillo praelabitur amne Mosella,
Longinqua omnigenae uectans commercia terrae.

VII. MEDIOLANVM.

Et MEDIOLANI mira omnia, copia rerum, 35
Innumerae cultaeque domus, facunda uirorum
Ingenia et mores laeti; tum duplice muro
Amplificata loci species populique uoluptas
Circus et inclusi moles cuneata theatri; 5
Templa Palatinaeque arces opulensque moneta 40
Et regio Herculei celebris sub honore lauacri;
Cunctaque marmoreis ornata peristyla signis

26 cera *V* 27 sobolis *P* | cucurrit ymago *I*^s

VI TREVERIS *V* de treueri *PT* 28 armipotē *P* | gestis

PT 29 treuerice *VT* | reno *P* 30 ut indiae *al. corr. V*
ut in ediae *P* | secura: cur *in ras. al. P*^s 31 imperii *P*^s
32 procurrant *arg. al. m. P*^s procurrit *V* procur' *P* percur-
runt *T* 33 prelauitur *V* perlabitur *PT* 34 *deest, sed pr.*
m. ima in columna scripsit post u. 46, nota d̄ li. post u. 33
posita V | longinō *P* | omnigene *V* omnigenus *PT* | nectas *T* |
commercias] *V* commertia *T*

VII Et MEDIOLANVM *V* de mediolano *PT* 35 mediolanū
P 37 ingenia antiqui mores *T* | tum] cum *P*, duplice *V*
38 amplicata *P* | boluptas *V* 39 antiqui: *alt. i al. add. V*
40 arceps *P* *in marg. al'dom^{vs} antiqua m. add. V* 41 *deest P*
| erculei *V* | labauacri *V* 42 peristila *T* peristula *P* per-
styla *V*

Moeniaque in ualli formam circumdata limbo:
 Omnia quae magnis operum uelut aemula formis 10
 Excellunt: nec iuncta premit uicinia Romae. 45

VIII. CAPVA.

Nec CAPVAM pol agri cultuque penuque potentem,
 Deliciis, opibus famaue priore silebo,
 Fortuna uariante uices, quae freta secundis
 Nesciuit seruare modum. nunc subdita Romae
 Aemula, nunc fidei memor; ante infida, senatum 5 50
 Sperneret, an coleret dubitans, sperare curules
 Campanis ausa auspiciis unoque suorum
 Consule, ut imperium diuisi adtolleret orbis.
 Quin etiam rerum dominam Latiique parentem
 Adpetiit bello, ducibus non freta togatis. 10 55
 Hannibalis iurata armis deceptaque in hostis
 Seruitium demens specie transiuit erili.
 Mox ut in occasum uitiis communibus acti
 Conruerunt Poeni luxu, Campania fasto,
 (Heu numquam stabilem sortita superbia sedem!) 15 60
 Illa potens opibusque ualens, Roma altera quondam,

43 mēnia *T* | circumdata *P* (circundataque *P*^s) | limbo *P*
 limbo *V* lymbo *T* al' lābro *marg. antiq. m.* *V* Lambro *Hopfen-*
sack, labro *Scaliger 1, 23* 45 excellunt *P* | iuncta *V* | prae-
 mit *VT*¹

VIII CAPVA *V* de capua *PT* 46 pol agri *Peiper (an peregre?)*
 pelago ω | poenu *T* 47 famaue fama *T*¹ | silobo *P* solebo
*T*¹ (*pr. corr.*) 48 uariante] uaria *V* 49 nescit *V* 50 nunc
VP non *T* tunc *Scaliger* | ante *Heinsius*, āt *V* aut *PT* anne
Scaliger | infida: a *in ras. al. pro & ut uid. V* | senatu *T*
 51 an] han *V* | colleret *P* | duuitans *V* dubitat *T* | currules *T*
 52 suorum consule (*Consule repetito u. 53*) *T*¹ 53 diuisit
V | adtolleret *V* attolleret *T* atolleret *P* 55 ad/petiit *V* |
 non] nunc *T* 56 annibalis *T* 57 transire *V* | herili ω
 58 in hoc cassum *V* | uitiis: is *in ras. V* 59 conruerunt *P*
 conruerent *V* quo ruerent *T* | festo ω al' fasto *marg. V* fasto
Lipsius 60 v *in marg. V* | supbia *V* 61 illa] ira *T* |
 balens *V* | odam *P*

Comere quae paribus potuit fastigia conis.
Octauum reiecta locum uix paene tuetur.

VIII. AQUILEIA.

Non erat iste locus: merito tamen aucta recenti,
Nona inter claras AQUILEIA cieberis urbes, 65
Itala ad Illyricos obiecta colonia montes,
Moenibus et portu celeberrima: sed magis illud
Eminet, extremo quod te sub tempore legit, 5
Solueret exacto cui sera piacula lustru
Maximus, armigeri quondam sub nomine lixa. 70
Felix, quae tanti spectatrix laeta triumphi
Punisti Ausonio Rutupinum Marte latronem.

X. ARELAS.

Pande, duplex ARELATE, tuos blanda hospita portus,
Gallula Roma Arelas, quam Narbo Martius et quam
Accolit Alpinis opulenta Vienna colonis, 75
Praecipitis Rhodani sic intereisa fluentis,
Ut mediam facias nauali ponte plateam, 5
Per quem Romani commercia suscipis orbis
Nec cohibes, populosque alios et moenia ditas,
Gallia quis fruitur gremioque Aquitania lato. 80

62 quae] ^s q̄ V q3 P 63 octabum V

VIII AQUILEIA V de aquilegia P 64 erat] orat P^s | ste
V | tamen] tū P | recē^{ti} (ē in ras., ti ss. antiq.) V 65 cla-
aquile

ras ia V | cieberis V 66 itala] ista P^s | illyricos: y ex i? V
illyricos P 67 illut V *dest* P 68 E.//minet V 69 sol-
uerit P solberet V | sera V iusta P | lustru V bello P 70
lixa *Nuse* lixae ω 71 triumphi V

X ARELAS V de areletensi urbe T de uienna P 73 pande
V prode P T 73. 74 uerba arelate — roma om. P T 73
blanda: alt. a in ras. V portus (p ex e uel t) V 74 narbo
V (b ex o? V¹) 75 opulenta colonia uienna colonis T¹
76 rodani P T | intereissa P 78 romani] rerum P | comertia T
79 coibes V | alis T 80 fluit^f T | acquitanica P | laeto *Vinetus?*

XI. HISPALIS. XII. CORDVBA. XIII. TARRACO.
XIII. BRACARA.

Cara mihi post has memorabere, nomen Hiberum,
HISPALIS, aequoreus quam praeterlabitur amnis,
Submittit cui tota suos Hispania fasces.

CORDVBA non, non arce potens tibi TARRACO certat
Quaeque sinu pelagi iactat se BRACARA diues. 5 85

XV. ATHENAE.

Nunc et terrigenis patribus memoremus ATHENAS,
Pallados et Consi quondam certaminis arcem,
Paciferae primum cui contigit arbor oliuae,
Attica facundae cuius mera gloria linguae,
Vnde per Ioniae populos et nomen Achaeum 5 90
Versa Graia manus centum se effudit in urbes.

XVI. CATINA. XVII. SYRACVSAE.

Quis CATINAM sileat? quis quadruplices SYRACVSAS?
Hanc ambustorum fratrum pietate celebrem,
Illam complexam miracula fontis et amnis,
Qua maris Ionii subter uada salsa meantes 95

XI HISPALIS XII CORDOBA XIII TARRACO XIII BRACARA *V* de
tarrachonia *P* 81 cara *V* cura *P* clara *Toll* | mici *V* | hos
VP^s | numen *V* | hibernum *P* 82 hispalis *V* emerita *P* |
paterlauritur *V* 83 summittit *V* | tota: o *ex* u *V* | spania *V*¹
84 non, non *Auantius*, non *semel* *P* hinc non *V* | tarracho *P*
85 brachara dues *P*

XV ATHENA *V* de athenis *PT* 86 troiugenis *T* 87 pa-
lados *P* | consi *V* cossi *P* ceßi *T* | artem *P* 90 per] par *P* |
atheum *P* 91 graia *T* gĩa *P* grana *V* | effudit *V* fudit *T*
fuĩnt (*i.* fuerint) *P*

XVI CATINA XVII SYRACVSAE *V* de cathina et syracusis *PT*
(*sed* cathinia *P*, *R*₂ca *add.* *P*) 92 cathinam *T* cathinia *P* |
quis] aut *T* | \bar{q} drup¹õcs *P*^s | siracusis *V*¹? siracusas *P* 93 piẽ-
tatem *V* 94 complexam] *V* | miraculã *P*^s | pontis et omnis *T*
95 quam *V* | hionii *V*

Consociant dulces placita sibi sede liquores, 5
 Incorruptarum miscentes oscula aquarum.

XVIII. TOLOSA.

Non umquam altricem nostri reticebo TOLOSAM,
 Coctilibus muris quam circuit ambitus ingens
 Perque latus pulchro praelabitur anne Garumna, 100
 Innumeris cultam populis, confinia propter
 Ninguida Pyrenes et pinea Cebennarum, 5
 Inter Aquitanas gentes et nomen Hiberum.
 Quae modo quadruplices ex se cum effuderit urbes,
 Non ulla exhaustae sentit dispendia plebis, 105
 Quos genuit cunctos gremio complexa colono.

XVIII. NARBO.

Nec tu, MARTIE NARBO, silebere, nomine cuius
 Fusa per immensum quondam Prouincia regnum
 Optinuit multos dominandi iure colonos.
 Insinuant qua se Graiis Allobroges oris 110
 Excluduntque Italos Alpina cacumina fines: 5

96 cum sotiant *T* | placida *T* | sibi] sunt *P* 97 incorruptarum: a *ex* o *V*

XVIII TOLOSA *V* de tholosa *P* 98 ^ūquā: *utrobique* ² et *qu*
in ras. al. V | altricem: n *in a corr. V* | tholosam *P* 99
 coctibus *V* | quam] quos *P* 100 pulcro *VP* | praelabitur *V*
 praelabitur *P* | anne *P* | ga/rūna: r *uel e crasa V* garīna *P*
 101 ppl's *P* | propter *V*² preter *V*¹ 102 pirenēs *V*¹? *P* |
 caebennarum *V* gebennarum *P* 103 exsequum (s *al.*) *V* |
 urbis *V* 105 non nulla *P* | exhaustae *VP* 106 complexa] *V*
 | colono *Peiper* colonos *ω*

XVIII NARBO *V* de narbone *PT* 107 marcie *P* | numine
V | nomine cuius *translata in initium u. sequentis T* 108 in-
 mensum] *VT* | quondam] *γ* (*i. contra*) *P* | prouincia *VP*

109 optinuit *P* obtinuit *VT* 110 insinuant *V* | qua] *q̄* *V* |
 se graiis] sese graiis *V* *golctus*, se graiis *Auantius*, sese ca-
 nis *P* esse canis *V* | allobro gessoris *P* | allobrogis oris *V*

111 italios *P* | italosalpiⁿ (osalpiⁿ *in ras.*) *V* | fenes *V*

Qua Pyrenaicis niuibus dirimuntur Hiberi:
 Qua rapitur praeceps Rhodanus genitore Lemanno
 Interiusque premunt Aquitanica rura Cebennae,
 Vsque in Teutosagos paganaque nomina Belcas, 115
 Totum Narbo fuit: tu Gallia prima togati 10
 Nominis adtollis Latio proconsule fascēs.
 Quid memorem portusque tuos montesque lacusque?
 Quid populos uario discrimine uestis et oris?
 Quodque tibi Pario quondam de marmore templum 120
 Tantaē molis erat, quantam non sperneret olim 15
 Tarquinius Catulusque iterum, postremus et ille,
 Aurea qui statuit Capitoli culmina, Caesar?
 Te maris Eoi merces et Hiberica ditant
 Aequora, te classes Libyci Siculique profundi: 125
 Et quicquid uario per flumina, per freta cursu 20
 Adueritur, toto tibi nauigat orbe cataplus.

112 pirenaicis V¹ pirenacis P | niuibus P 113 deest P |
 rodanus V 114 acquitanica P^s | cebennae V gebenne P
 115 pagana V pana P | belcas V belcos P 116—127 Tu in
 gallia togati nominis prima | (*uacuis uersus*) | Quis memoret
 portus tuos montes et lacus | Quis populos uarios (*uatio corr.*
pr.) discrimine uestis et oris | Cuius tanta moles erat quantam
 non sperneret olim | Tarquinius et getulus et iterum miles
 cesar | Qui capitolia culmina aurea statuit. | Te maris orien-
 talis et iberi merces ditant | Te classes libici et siculi pro-
 fundi | Et quicquid uario cursu per flumina et per freta ad-
 ueritur. ~ toto tibi orbe nauigat. *sic T* 117 attollis ω
 118. 119 quis memoret . . . quis ω *corr. Brandes* | uarios T¹
 uirio uel iurio P 120 pario V uario P | quondam P 121 tanta
 PT | moles T 122 tarquinius T | getulus PT ge^{tu}lus V *corr.*
Lugdun. | iterum] iter P 123 capitolii V *corr. Auantius*
 capitolia PT 124 eoi] coi P | iberi T hiberiori P 125 li-
 bici PT | siculi] sucidi P sinili T^s 126 quicquid PT
 127 adueritur V | cataplus V catap^l P

XX. BVRDIGALA.

Impia iam dudum condemno silentia, quod te,
 O patria, insignem Baccho fluuiisque uirisque,
 Moribus ingeniisque hominum procerumque senatu, 130
 Non inter primas memorem, quasi conscius urbis
 Exiguae inmeritas dubitem contingere laudes. 5
 Non pudor hinc nobis; nec enim mihi barbara Rheni
 Ora nec arctoo domus est glacialis in Haemo:
 BVRDIGALA est natale solum; clementia caeli 135

XX BVRDIGALA V de burdegali urbe T de burdegala ex qua
 fuit auctor iste ausonius P u. 128 deest T | condemno/ (s
 craso) V 129—145 hos uersus et ultimos 167 sq. sic habet T:
 f. 61^u

DE BVRDEGALI VRBE.

O p̄ria te insignem dico uiris moribus ingeniis hominum
 Et procerum senatu uino et aquis 130

†

f. 62^r Burdegalia est mihi natale solum. 135

Vbi mitis est caeli clementia.

Et irriguae terrae indulgentia larga.

Ver enim longum: et bruma ibi breuis est.

Subter quoque (q̄3) iuga frondea feruent fluenta.

Imitata marinos meatus.

Quadra ēt ibi murorum species. 140

Sic altis turribus ardua.

Vt summitates intrent nubes aereas 141

Latas habet plateas: et respondentes. 143

Indirecta compita portas

Per medium autem urbis fontani

Fluminis alueum 145

Idem Ausonius

† (spatium unius uersus uacuum)

Diligo Burdegalam: Romam colo: Ciuis in illa 167

.s. Burdegala Consul in ambabus.

(cruce inter 130 et 135 et supra 167 posita indicari uidetur
 plura fuisse in archetypo quae tamen non potuerint legi).

129 patriam V | bacco V bacho P | fluis V¹ fluijs V²
 130 ingenis V | senatum V 131 inter al. corr. V | consius V |
 orbis V 132—134 Exiguae munico domus est glacialis im
 mo (immeritas — arctoo om.) P 132 inmeritas] V 133
 mici V 134 in hemo V im mo P 135 burdegale P bur-
 degalia T

Mitis ubi et riguae larga indulgentia terrae,
 Ver longum brumaeque nouo cum sole tepentes 10
 Aestifluique annes, quorum iuga uitea subter
 Feruent aequoreos imitata fluenta meatus.
 Quadrua murorum species, sic turribus altis 140
 Ardua, ut aerias intrent fastigia nubes.
 Distinctas interne uias mirere, domorum
 Dispositum et latas nomen seruare plateas, 15
 Tum respondentes directa in compita portas;
 Per mediumque urbis fontani fluminis alueum, 145
 Quem pater Oceanus refluxo cum impleuerit aestu,
 Adlabi totum spectabis classibus aequor.

Quid memorem Pario contactum marmore fontem 20
 Euripi feruere freto? quanta unda profundi!
 Quantus in amne tumor! quanto ruit agmine praecipit 150
 Marginis extenti bis sena per ostia cursu,
 Innumeros populi non umquam exhaustus ad usus!
 Hunc cuperes, rex Mede, tuis contingere castris, 25
 Flumina consumpto cum defecere meatu,
 Huius fontis aquas peregrinas ferre per urbes, 155
 Vnum per cunctas solitus potare Choaspen.

Salue, fons ignote ortu, sacer, alme, perennis,
 Vitree, glauce, profunde, sonore, inlimis, opace. 30

137. 138 ner longum brumaque breuis iuga frondea sub̄
 (nouo — quorum om.) *P quocum consentit T qui et bruma et*
breuis habet eademque uerba omisit. 138 esti fluit ^sq̄ *V corr.*
Vinetus atque Heinsius | al. m. † uersui praefixa V | uitea V
frondea PT 139 imitata *P* 141 aereas *PT* *u.* 142
deest PT | distincte V corr. Scaliger | mirere// (pr. r al. pro s;
alt. e ex er uel et corr.) V 143 dispositu *P | placeas P*
 144 compite *V* 145 alicium *P* 146 quum *V* 147 ad-
 labi *P* adlauri *V* 148 contactam *P* 149 euripe ^y(*al. y ss.*) *V |*
 feruore *P | unda P umbra V* 150 *deest V | p̄ces P* 151
 marḡis *P | extenti V contenti P | hostia P | cursus P* 152
deest P | exhaustus V 153 rex *re medeti' P* 154 consumpto
V | quum V quem (q̄.) P 155 Huius] Uius *V* 156 per
 cunctas *P per cuncta V prae cunctis Heinsius | portare V P*
corr. Heinsius | coaspen P 157 salbe *V* 158 nit̄ee (*r al.*

Salve, urbis genius, medico potabilis haustu,
 Diuona Celtarum lingua, fons addite diuis. 160

Non Aponus potu, uitrea non luce Nemausus
 Purior, aequoreo non plenior amne Timausus.

Hic labor extremus celebres collegerit urbes. 35

Vtque caput numeri ROMA inclita, sic capite isto
 BVRDIGALA ancipiti confirmet uertice sedem. 165

Haec patria est: patrias sed Roma superuenit omnes.

Diligo Burdigalam, Romam colo; ciuis in hac sum,
 Consul in ambabus; cunae hic, ibi sella curulis. 40

ss.) *V* | soñe *P* | illimis *P* 159 salbe *V* | urbi *V*¹ | genus *P*
 | austu *P* 160 diu^ona *V* | addice *P* | diuus *P* diues: e *in y*
corr. pr. *V* 161 potui *V* | nemeausus *V* 162 timabus *V*
 tymausus *P* 163 lauor *V* | collērit *V* 164 isto] sto *V*
 isto *P* 165 Uurdigala *V* 166 patria *V* | omnis *V*
 167 burdegalam *T* | in hac sum *V* in illa *PT* 168 hiic *V*
 Explicit decii magni . Ansonii illustris-|simi . Viri Cathalogus
 urbium nobilium *P*

XII.

TECHNOPAEGNION.

I. PRAEFATIO.

AVSONIVS PACATO PROCONSVLI.

Scio mihi aput alios pro laboris modulo laudem non posse procedere. quam tamen si tu indulseris, ut ait Afranius in Thaide

Maiorem laudem quam laborem inuenero. quae lecturus es monosyllaba sunt, quasi quaedam 5 puncta sermonum: in quibus nullus facundiae locus est, sensuum nulla conceptio, propositio, redditio, conclusio aliaque sophistica, quae in uno uersu esse non possunt: set cohaerent ita, ut circuli catenarum separati. et simul ludierum opusculum texui, ordiri ma- 10 iuscula solitus: set „in tenui labor, at non tenuis gloria“,

I 4 Afrani u. 334 Thaidis fr. 2 p. 208 Ribb.

11 Vergil. G IIII 6 in tenui labor; at tenuis non gloria, si quem-

I PRAEFATIO TECHNOPEGNI *V om. v* 1 | *in marg. al. V Vv*
J. Scio *v* (*numeros al. m. add. in v*) | *mici V* | *aput] V* 2 pre-
cedere *V* 3 *thaidē Vv corr. Scaliger 1, 18* 4 *lauorem V* |
inuenio Vv corr. Scaliger 1, 18 5 *monosillaba V* 6 *fa-*
cundiae V 8 *sophystica v* | *uno: u in ras. al. V* 9 *set]*
V¹ | *coherentia (ita om.) v* | *catenarum (sic) separati . et V*
catenarum . si paruū et v 10 *munuscula v* 11 *set V¹*
laborat tenuis n̄ gloria . Si probantur tu facies v et tenuis non
Vergilius

si probantur. tu facies, ut sint aliquid. nam sine te monosyllaba erunt uel si quid minus. in quibus ego, quod ad usum pertinet, lusi: quod ad molestiam, laboraui. libello Technopaegnii nomen dedi, ne aut 15 ludum laboranti, aut artem crederes defuisse ludenti.

[338]

II. <ANSONIVS PAVLINO SVO.>

Misi ad te Technopaegnion, inertis otii mei inutile opusculum. uersiculi sunt monosyllabis coepti et monosyllabis terminati. nec hic modo stetit scruposa difficultas, sed accessit ad miseriam conectendi, ut idem monosyllabon, quod esset finis extremi uersus, prin- 5 cipium fieret insequentis. dic ergo: o mora, o poena! rem uanam quippe curauit: exigua est, et fastiditur: inconexa est et implicatur: cum sit aliquid, uel nihili deprehenditur. laboraui tamen, ut haberet aut historicon quippiam, aut dialecticon. nam poeticam uel 10 sophisticam leuitatem necessitas obseruationis exclusit. ad summam, non est quod mireris: sed paucis litteris additis, est cuius miserearis neque aemulari uelis. et si huc quoque descenderis, maiorem molestiam capias ingenii et facundiae detrimento, quam oblectationem 15 imitationis affectu.

13 monosyllaba *V* 14 adu'sum *V* 15 techope#nii (g
al ss.) *V* t&hopegnii *v* 16 artem *V* FINIT P̄FAC̄ · INCIP̄ ·
TETHOPEGNII TEXT̄ · *v* Explicit de iniue :: ueŕ. chil. incipit TE-
CHO'PEG'NIIT̄TES' TVS *p*

Z II De monosyllabis opus *TG om. M* | Ansonius Paulino
add. *Lugdun.*, om. *Z* 1 techno paegmon *T* cechnopaogion *M*
2 inertis *G* 3 steti modo *T* 4 concitandi *Z corr. Peiper*
conciinnandi *Schenkl* 6 o mora et o poena *Z* (poema *T*) et
del. *Peiper* 8 inconnexa *Z* | est om. *GM* | nihili uel *Z corr.*
Scaliger 10 dialeticon *T* dyaleticon *M* 12 quid *G*

[339] III. VERSVS MONOSYLLABIS ET COEPTI ET FINITI ITA
VT A FINE VERSVS AD PRINCIPIVM RECVRRANT.

RES hominum fragiles alit et regit et perimit FORS
 FORS dubia aeternumque labans: quam blanda fouet SPES
 SPES nullo finita aeuo: cui terminus est MORS
 MORS auida, inferna mergit caligine quam NOX
 NOX obitura uicem, remeauerit aurea cum LVX 5
 LVX dono concessa deum, cui praeuius est SOL
 SOL, cui nec furto in Veneris latet armipotens MARS
 MARS nullo de patre satus, quem Thraessa colit GENS
 GENS infrena uirum, quibus in scelus omne ruit FAS
 FAS hominem mactare sacris: ferus iste loci MOS 10
 MOS ferus audacis populi, quem nulla tenet LEX
 LEX naturali quam condidit inperio IVS
 IVS genitum pietate hominum, ius certa dei MENS
 MENS, quae caelesti sensu rigat emeritum COR
 COR uegetum mundi instar habens, animae uigoret VIS: 15
 VIS tamen hic nulla est: tantum est iocus et nihili RES.

III 8 Ouid. Fast. V 258

III II ante Versus V | monosyllabis VM monosyllabi C | *Vv*
 et coepti] et om. *Vv* TG cepti CTM | et finiti om. T | ut] ut
 et M | recurrant V recurrat v CT recurratur MG: totam hanc
 inscr. om. p 1 II. Res v | faciles T | alit: t ex s pr. T aliter
 (et om.) C | egit v regit et om. p | sors TG monosyllaba
 minio scr. V 2 sors TG | dubita C | que om. V¹v | quia p^s |
 blanda (b al. m. interpositum, lan in ras., da ex do) V | fobet
 (b in u al.) V 3 finita] sine fine Z (sine om. M) | termini
 p | mors (m. 2) mors V 4 inferni v T | mergi ne qua nox Z
 5 obitura uicem] sortita uices CZ | aura p | quum V 6 dona
 v | preuius vp 7 cū p | nec] ne T | iacet C 8 parte G |
 tressa VM cressa G tiressa p | alit p 9 inferna p infesta C
 10 hominem: e ex u pr. v | ste V¹ | mox V¹ 11 mox V¹
 12 inperio] V 13 quis certa Baehrens 14 irrigat C | meritum
 G | cor Cor (pr. cor del.) T 15 uegetam p | animae om. T |
 uigor et Vv (ret al. in ras. V) et om. p uigor ac CZ | bis V¹
 16 Bis V¹ VVis T | tantum Vvp uerum CZ | tantum est] est
 tantum p | iocus] iocos V iccor (praecedit spatium uacuum 2—3
 litt.) v iuco (cum spatio c. 3 litt. uacuo) p locus G | et] et litterae
 a similes, supra add. leuis rasura V a v | nihil C nichil M

[340 A] III. PRAEFATIO MONOSYLLABARVM TANTVM
IN FINE POSITARVM.

Vt in uetere prouerbio est 'sequitur uara uibiam',
similium nugarum subtexo nequitiam. et hi uersiculi
monosyllabis terminantur, exordio tamen libero, quam-
quam fine legitimo. set laboraui, ut quantum eius
possent aput aures indulgentissimas, absurda concine- 5
rent, insulsa resiperent, hiulca congruerent; denique
haberent et amara dulcedinem et inepta uenerem et
aspera lenitatem. quae quidem omnia quoniam insua-
uis materia deuenustat, lectio benigna conciliet. tu
quoque mihi tua crede securior, quippe meliora, ut, 10
quod per adagionem coepimus, prouerbio finiamus et
'mutuum muli scalpant'.

v. Z III Item praefatio monosyllabarum tantum in fine posi-
tarum Vv (P̄ v | monosyllabarum V | tantum: tan al. ss. rursus-
que eras. V | ... POSITARVM: lacuna 2—3 litt. praecedente v) Ver-
sus monosyllabis terminati Exordium T (cf. etiam ad 340 B)
Praefatio quantum ad haec monosyllabarum genera G inscr.
om. M praefationem om. pC 1 III. Vt Vv | uetere V
ueteri v | prouerbio] uerbo Z | est om. V¹ | sequitur uara
bibiam V uara bibiam sequitur v sequitur uarai ubi iam Z
(narai M ū iam T) 2 nugarum V¹ | subtex^{io} V subtexo v M |
et in uersiculis (s al. ss.) V 3 monosyllabis V | exordi^o (al.
ss. o) V 4 legitimo G | set] V¹ | laboraui V¹ | eius om. Z
5 possent Vv posset uideri Z | aput] V ap̄ v 6 respirent
TM | hiulca — haberent om. Vv 7 haberet T et haberent
amara M | amara] Vv MG amaram T | inepta Vv in amenam Z
(in amenum G) | ueterem G 8 asperam Z | lenitatem Vv
lenitatem Z (lenitatem T) 9 materia v | conciliet: cili al.
in ras. V 10 mihi V | quippe om. v | ut] sed ut Z 11 per
om. T | agionē v | et om. Z 12 mutuo v | seabant Z

V.

[340B]

Aemula dis, naturae imitatrix, omniparens	ars,
Pacato ut studeat ludus meus, esto operi	dux.
Arta, inamoena licet nec congrua carminibus	lex,
Indice sub tanto fandi tamen accipiet	ius. 20
5 Quippe et ridiculis data gloria, ni prohibet	fors.

VI. DE MEMBRIS.

[341]

Indicat in pueris septennia prima nouus	dens,
Pubentes annos robustior anticipat	uox.
Inuicta et uentis et solibus est hominum	frons.
Eedurum nerui cum uiscere consociant	os. 25
5 Palpitat inrequies, uegetum, teres, acre, calens	cor,
Vnde uigent sensus, dominatrix quos uegetat	mens,
Atque in uerba refert modulata lege loquax	os.
Quam ualidum est, hominis quota portio, caeruleum fel!	

VI, 1 Gell. n. a. III 10, 12 dentes . . . ait (Varro) . . . cadere annis septimis.

2 Plin. n. h. XI 270 uox roboratur a XIII annis.

V Item prefatio eorum (*exp. al.*) monosyllabarum uersus *Vvp*, (III *al. add.*) *V* Item prefatio uersibus III *vp* (INTĒ *p*¹ | III *eras. et ante Aemula posit. v*) Prefacio quantum ad haec monasyttorum genera *T* Prefacio *M* Versus monosyllabis terminati exordio libero *G* *inscr. om. C* 17 Aemula//dis (n et *lincola super s eras.*) *v* | diis *TG* | natura *G* | imitatrix *p* 18 ludus] labor hic *CZ* | est *pC* | dux] *d G* 19 a/rta (u *eras.?*) *V* arte *vp* arcta *TG* | inamoena *vpG* 20 fando *Vvp* 21 ridiculis *p* | fors] *LEX C*

VI *v praef. v, post membris add. Vp* | membris *p*^s *M* | ho-*Vvp*, *minum add. TG* 22 dēns *V* 23 anticipat (i *eraso*) *V* *u.* 24 *bis scriptus* (frons non repetito) *V*¹ | infecta *C* | soliuus *V*¹ 25 eedurum *Peiper* et durum *Vvp* edurum *CZ* | consociant] cō *ex cū al. V* consociat *p* | *cvs* (c *ex o ras.*) *v* ōs *C* ōs *p* 26 inrequies] et requies *Z* | terre sacre *v* | ãc recalens *C* 27 uiget *T* | quis *v* | uegatat *V*¹ 28 adque *V* | refert *V* loquax *V* | ōs *C* 29 hominisunt quota porta *p* | portio: rtio *al. in ras. v* | ceruleum *libri*

Quam tenue et molem quantam fert corpoream crus! 30
 10 Pondere sub quanto nostrum moderatur iter pes!

[312]

VII. DE INCONEXIS.

Saepe in coniugiis fit noxia, si nimia est,	dos.
Sexus uterque potens, set praeualet inperio	mas.
Qui recte faciet, non qui dominatur, erit	rex.
Vexat amicitias et foedera dissociat	lis. 35
5 Incipe, quidquid agas: pro toto est prima operis	pars.
Insinuat caelo disque inserit emeritos	laus.
Et disciplinis conferta est et uitiiis	urbs.
Urbibus in tutis munitior urbibus est	arx.
Auro magnus honos, auri pretium tamen est	aes. 40
10 Longa dies operosa uiro, sed temperies	nox,
Qua caret Aethiopum plaga, peruigil, inrequies	gens,
Semper ubi aeterna uertigine clara manet	lux.

VII, 1 Iuuenalis VI 460 Intolerabilius nihil est quam femina diues. Martialis VIII 12.

3 Horat. E. I 1, 59 s. rex eris . . si recte facies

5 Horat. E. I 2, 40 s. dimidium facti qui coepit habet: . . incipe

8 Varro de l. l. 151 arx ab arcendo, quod is locus munitissimus urbis.

30 quanta *p* | crus: *s in ras. litt. x al. V* 31 posse *p* | iter *p. pes (p līn. del.) T*

v, CZ VII conexis *p* inconnexis *Z vi marg. add. Vv* 32 coniugibus *CZ* | dos] nox *Vv* 33 set] *V* | praeualet *VCT* | inperio] *V* | mos *G* 34 qui/recte *V* 35 foedera] sotia *v* | dissociet *V* 36 quicquid *vC* qcqst (*sed s del.*) *T* | est opprima *T* 37 diis *TG* *u.* 39 om. *C* | est *al. add. V* | arx] rex *Vv*, ars *M* 40 tñ ss. *T* 41 uiris *v* | temperias *C* 42 etiopum *la/ga V* | plaga *plaga T* | irrequies *T* 43 alterna *Baehrens* manet *Vv* nitet *CZ* | clara nitet uertigine *T*

Sunt et caelicolum monosyllaba: prima deum	Fas,
Quae Themis est Graiis; post hanc Rea, quae Latiis	Ops; 45
Tum Iouis et Consi germanus, Tartareus	Dis
Et soror et coniunx fratris, regina deum,	Vis
5 Et qui quadriiugo curru pater inuehitur	Sol
Quique truces belli motus ciet armipotens	Mars,
Quem numquam pietas, numquam bona sollicitat	Pax. 50
Nec cultor nemorum reticebere, Maenalide	Pan,
Nec genius domuum, Larunda progenitus	Lar,
10 Fluminibusque Italis praepollens, sulphureus	Nar,
Quaeque pias diuum periuria, nocticolor	Styx
Veliuolique maris constrator, leuconotos	Libs, 55
Et numquam in dubiis hominem bona destituens	Spes.

VIII 4 Vergil. A I 46sq. ast ego, quae diuum incedo regina Iouisque et soror et coniunx A VII 432 caelestum uis magna iubet cf. I 4 ui superum . . Iunonis ob iram

10 Vergil. A VII 517 sulphurea Nar albus aqua. Plin. n. h. III 109 (Nar) sulphureis aquis.

VIII dis $V^1 M$ diis $V^2 v C^2$ dies C De monosyllabis deorum TG VII praef. Vv 44 caelicol// (e eras.) v coelicolum T | monosyllaba VM 45 themis: t ex et? V themistenis e grahis v | g^{rais} V grahis v | rea V rea v C rea T | Latiis] latus .e. C | obs V 46 consi CZ consors Vv , ors ss. m. s. XI in C | tartarius (i ex e) V^2 thartareus v u. 47 deest Z | Et soror om. V^1 | an et consors? 48 qui: i in ras. al. V | quidriiugo V^1

49 truciis Vv | ciet] curet v 50 bona om. Vv | sollicitat bona T 51 cultor: c eras. V | memorum V | menalide v CT 52 geniⁱus (tal.) V geniⁱus al. corr. v genus hoc Z (gñs T) | dom^um V

53 ytalis M | sulphureus: h ex b rasura V sulphureas C | nas C 54 queque Vv | pias C piat $Vv Z$ | peiuria Vv | stix CM 55 ueliquoli V uelicoli v | leuconotos v | lybs T vbs v lins G 56 hominem $Dousa$, hominum libri | distituens Vv

[344]

VIII. DE CIBIS.

Nec nostros reticebo cibos, quos priscus habet	mos,
Inritamentum quibus additur aequoreum	sal,
Communis pecorique olim cibus atque homini	glans,
Ante equidem campis quam spicea suppeteret	frux. 60
5 Mox ador atque adoris de polline pultificum	far,
Instruxit mensas quo quondam Romulidum	plebs.
Hinc cibus, hinc potus, cum dilueretur aqua	puls.
Est inter fruges morsu piper aequiperans	git
Et Pelusiaco de semine plana, teres	lens 65
10 Et duplici defensa putamine quinquegenus	nux
Quodque cibo et potu placitum, labor acer apum,	mcl,
Naturae liquor iste nouae, cui summa natat	faex.

[345]

X. DE HISTORIIS.

Solamen tibi, Phoebe, nouum dedit Oebalius	flos.
Flore alio reus est Narcissi morte sacer	fons. 70
Caedis Adoneae mala gloria fulmineus	sus.
Periurum Lapitham Iunonia ludificat	nubs

VIII 5 cf. Plin. n. h. XVIII 83

9 Verg. G I 228 nec Pelusiacae curam aspernabere lentis.

X 4 Cf. Liuius Andronicus ap. Seru. ad Vergil. A X 636

VIII VIII *marg. Vv | de cibis nostris TG nostris om. Vv C*
 57 quo V | prisco uel prisca V¹ | habet] abos v 58 inritamen-
 tum] V | aequoreus CTM 59 pe^{cori} al. corr. V pecoris TMG
 | atque] adque V que G 60 equidem] etiam v | spicea om. T |
 sup&////^{teret} frux V 61 ador: a in ras. V | de] d T | pultificum V
 62 rumulidum v¹ (u in o corr.) 64 fruges C | equiparans M
 66 duplici V | quinquetenis V quinquegenus v 67 acer V
 68 iste v¹ | liq^vor (q^v ex c pr.) v | FEX vCTG

X VIII *marg. Vv | hystoriis M* 69 phoebe V foebe v |
 nobum V | ebalius V 70 praefigitur r uersui v | est] et Vv |
 narcissⁱ V narcissi TG | more C 71 adoneae C | flumineus
 (al. corr.) V¹ ut uid. 72 pe/iurum (r eras.) V peiurum v per-
 iurium CM | lapitam VM lapitham C | iunoni^a V | ludifica v

5	Ludit et Aeaciden Parnasia Delphicolae	sors.
	Thraecium Libycum freta Cimmeriumque secat	bos.
	Non sine Hamadryadis fato cadit arborea	trabs. 75
	Quo generata Venus, Saturnia desecuit	falx.
	Sicca inter rupes Scythicas stetit alitibus	crux,
10	Vnde Prometheo de corpore sanguineus	ros
	Adspargit cautes et dira aconita creat	cos.
	Ibycus ut periit, index fuit altiuolans	grus. 80
	Aeacidæ ad tumulum mactata est Andromachæ	glos.
	Carcere in Argiæ Philopoemena lenta adiit	mors.
15	Tertia opima dedit spoliatus Aremericus	Lars.
	Sera uenenato potu abstulit Hannibalem	nex.
	Res Asiae quantas leto dedit inmeritas	fraus! 85
	Ultrix flagrauit de rupibus Euboicis	fax.
	Stat Iouis ad cyathum, generat quem Dardanius	Tros.

5 Ennii Annal. u. 181 M. Aio te, Aeacida, Romanos uincere posse.

11 Plin. n. h. XXVII 10

15 Vergil. A VI 858 sq. eques sternit Poenum Gallumque rebellem tertiaque arma patri suspendet capta Quirino.

17 Vergil. A III 1 sq. postquam res Asiae Priamique euertere gentem inmeritam uisum superis.

73 eacidem CZ | delphicole v | sors] mons C 74 thraecium V
 traecium v | libicum Vv | cimierium V cymericum (c rasura
 adfectum) v | uos V ros v | hic uersus est in CZ: et furiata
 oestro tranat mare Cimmerium bos (funata M | cymmerium C
 cymerium T cimmenum M) 75 amadryadis TG amadriadis
 vCM | facto v 76 quod Vv 77 sicca] saena CZ | scythicas
 Vv scythias C scithicas M | stetit ss. pr. v 78 promethæo
 (^ al. ss.) V 79 aspargit V spargit v aspergit CZ | acotina
 Vv conita C | cos] om. C (pro eo rasura C^s) 80 ibicus VCZ
 inditus v | index Vv uindex CZ 81 andromacæ V 82 phi-
 lipoemen alanta C philopoemena T u. 83 ante u. 82 posi-
 tus C, omissus Z | opima C picna V pugna v | dedit om. V¹ |

spoliatus C | are moricus C 84 saera C | uenetto V | anni-
 balem VC anibalem v hanibalem G u. 85 ante u. 93 posi-
 tus CZ | læto TG læto v loeto C | inmeritas] V inmerita CM
 86 ultix ex ultis V | flagrauit V | aeuoicis V aeboicis v
 ante u. 87 nouum titulum INCIPIUNT MONOSYLLA AVSONII DE GEN-

20	Praepetibus pennis super aera uectus homo	Cres.
	Intulit incestam tibi uim, Philomela, ferus	Thrax.
	Barbarus est Lydus, peltax Geta, femineus	Phryx, 90
	Fallaces Ligures, nullo situs in pretio	Car.
	Vellera depectit nemoralia uestifluus	Ser.
25	Nota in portentis Thebana tricorporibus	Sphinx.
	Nota Caledoniis nuribus muliebre secus	Strix.

346]

XI. DE VERE PRIMO.

Annus ab exortu cum floriparum reserat uer, 95
 Cuncta uigent: nemus omne uiret, nitet auricomum rus
 Et fusura umbras radicitus exigitur stirps.

22 Plant. Bacch. II 1, 13 (121) heu quam, o Lyde, es barbarus | Geta] ex Terent. Phorm. | Vergil. A XII 99 semiuiri Phrygis. Vergil. A IIII 215 ille. Paris cum semiuiro comitatu.

23 Vergil. A XI 701 haut Ligurum extremus, dum fallere fata sinebant.

24 Vergil. G II 121 uelleraque ut foliis depectant tenuia Seres.

TIB; *facit C* de gentibus *M* de quibusdam fabulis *TG* | iobis *V* | ciatum *V* cyatum *v* ciathum *C* | genera *Vv* (a *ex ce? al. V*) | 87 quem — 88 aera *om. Vv* | dardan^{us} *C* 88 pennis] *CZ* | uict^s homo *V¹* uicturus homo *V²v* | chres *ex cheres V* CHRES *v* 89 incestam] *l' f. ss. C* incæstam *T* iugestam *M* | uim] *û V* ut *v* | phi¹⁰ mela (e *ex o, pr. corr.*) *v* philomena *TG* phylomena *M* | trax *CM* 90 lidus *V¹* lyd^{us} *V²* lidius *v* | peltax *Vv* *l'*pellax *ss. C* ferus *C* seruus *Z* | femineus *T* foemineus *G* | Phryx] *G*, frix *VvCT* fax *M* *uu. 91 et 92 om. Z* 91 Audaces licii nullo tamen in pretio *car C* 92 depecti *C* | uestifluus *Ser*] *uid. infra u. 100; ante u. 93 legitur u. 85 in CZ* 93 theba matri corporibus *v* | sphinx *V* 94 nota caledoniis nuribus *Vv* nota et paruorum cunis *CZ* | secus *CM* decus *Vv* scelus *TG*

XI x *praef. V* | de uere primo *V* de uere *CM* de commo-
 ditate quae tempore ueris habetur *TG* 95 flore parum *C* flo-
 riferum *Z* | referat *G* 96 uiret] niget *T* | nitet *om. V* 97 fu-
 sura *V* *l'*fusura *ss. C* passura *CZ* | radicitus *V¹* | exigitur *libri*
 excicitur *coll. Apuleio(?) Sebis. exeritur Mommsen* | *stips T* strips
 (*sed in marg. stjrops*) *M*

Non denso ad terram lapsu glomerata fluit nix.
 5 Florum spirat odor, Libani ceu montis honor tus.
 [Iam pelago uolitat mercator uestifluus SER] 10

[347] XII. PER INTERROGATIONEM ET RESPONSIONEM.

Quis subit in poenam capitali iudicio? uas.
 Quid si lis fuerit nummaria, quis dabitur? praes.
 Quis mirmilloni contenditur? aequimanus Thraex.
 Inter uirtutes quod nomen Mercurio? fur.
 5 Turibula et paterae, quae tertia uasa deum? lanx. 10
 Cincta mari quaenam tellus creat Hippocratem? Co.
 Grex magis an regnum Minoida sollicitat? grex.
 Quid praeter nubem Phaeacibus inpositum? mons.
 Dic cessante cibo somno quis opimior est? glis.
 10 Tergora dic clipeis accommoda quae faciat? glus. 11
 Sponte ablatiui casus quis rectus erit? spons.
 Quadrupes oscinibus quis iungitur auspiciis? mus.
 Quid fluitat pelago, quod non natat in fluuio? pix.
 Bissenas partes quis continet aequipares? as.
 15 Tertia defuerit si portio, quid reliquum? bes 11

XII 8 Homer. Od. VIII 569
 12 Plin. n. h. VIII 221

98 lapsu *V* | ruit *M* 99 spirat (i ex e?) *V* | thus *T*
 100 legitur in *CZ*, om. *V*: cf. 92 et 113

XII XI marg. *V* | interrōg *V* | /responsione// *V*¹ 101 poena *V* *V*,
 102 quis *G* | si] cum *CZ* | dabitur *V*¹ | PRES *C* 103 mirmiloni *C*
 mirmiloni *T* | thrax *V*¹ thrux *V*² THREX *C* thres *Z* 104 uirtute
 quid λ 105 thuribula *TG* turribula λ | paterne *C*¹ | lāx *V*
 106 cinta λ | quaenam om. λ | tellus *pr.* ss. *T* | ippocretem *V*
 ippocratem *C* ypocratem λ | Co] cho *G* cos *Par.* 107 sollicitat *T*

108 preter *VCT* | phaëcib^s (pha in *ras.*, e *del.*, t ss. *al.*) *V*
 pheacibus *CTG* | inpositum] *VC* 110 clipeis q acc. (q *del.*) *T*
 accommoda *V* | glux *V* *prob.* Scaliger 2, 21 111 ablatibi *V*
 qui *V* u. 112 om. *Z* auspicii *C* 113 quis *Z* | nata *V*
 115 bes om. *V*¹ (*add. al. nigro colore*), BIS *C*

[318] XIII. DE LITTERIS MONOSYLLABIS GRAECIS AC
LATINIS.

Dux elementorum studiis uiget in Latiis	A
Et suprema notis adscribitur Argolicis	Ω.
HTA quod Aeolidum, quodque εt ualet, hoc Latiare	E.
Praesto, quod E Latium semper breue Dorica uox	Ε.
⁵ Hoc tereti argutoque sono negat Attica gens	O. 120
ω quod, et O, Graecum compensat Romula uox	O.
Littera sum, Iotae similis uox plena, iubens	I.
Cecropiis ignota notis, ferale sonans	V.
Pythagorae biuium ramis pateo ambiguus	Υ.
¹⁰ Vocibus in Graiis numquam ultima conspicior	M. 125
Zeta iacens, si surgat, erit nota, quae legitur	N.
Maeandrum flexusque uagos imitata uagor	Ξ.
Diuiduum Betae monosyllabon Italicum	B.
Non formam, at uocem Deltae gero Romuleum	D.
¹⁵ Hostilis quae forma iugi est, hanc efficiet	Π. 130
Ansonium si Pe scribas, ero Cecropium	P.
Et Rho quod Graeco, mutabitur in Latium	P.
Malus ut antennam fert uertice, sic ego sum	T.
Spiritus hic, flatu tenuissima uiuificans,	H.
²⁰ Haec tribus in Latio tantum addita nominibus,	K, 135

XIII 10 Quintilian. I. O. XII 10, 31: littera M qua nullum Graece uerbum cadit.

20 Terentianus Maurus 797 sqq.

V XIII XII *margin.* V | monnosyllabis (*pr. n del.*) grecis V
117 ad^scribitur V | argolocus V¹ argolicus V² 118 ΗΤΑ V | et
add. Peiper, om. V ε Turnebus | latiar V corr. Pulmann
119 Ε] f V 120 egat V negat *Scaliger 1, 19 legat Accursius |*
o] & Scaliger 1, 19 121 et o] eo υ V corr. Vinetus, et ov Sca-
liger 1, 19 | grecum V 123 caecop//iis V | ferali resonans V
corr. Scaliger 1, 19 Sannazarianus 124 pythagora V corr. Ac-
cursius 127 imitata V 128 beate V corr. Sannazarianus |
monosillabo (la ex ba al.) V 129 at] aut V corr. Pulmann |
delete V | geromuleum V 130 ingi/ V 132 greco V corr.
Pulmann 135 addit V corr. Sannazarianus

Praevaluit post quam, Gammae uice functa prius, C,	
Atque alium pro se titulum replicata dedit	G.
Ansis cincta duabus erit cum Iota, leges	o.
In Latio numerus denarius, Argolicum	X.
²⁵ Haec gruis effigies Palamedica porrigitur	Φ. 140
Coppa fui quondam Boeotia, nunc Latium	Q.
Furca tricornigera specie paene ultima sum	Ψ.

[349]

XIII. GRAMMATICOMASTIX.

Et logodaedalia? stride modo, qui nimium	trux
Friuola condemnas: nequam quoque cum pretio est	mers!
Ennius ut memorat, repleat te laetificum	gau. 145
Liuida mens hominum concretum felle coquat	pus.
⁵ Dic, quid significant Catalepta Maronis? in his	al
⁶ Celtarum posuit; sequitur non lucidius	tau:

XIII 3 Ennii Annal. 555 M.

5 sqq. Vergil. Catal. 2 cf. Quintilian. VIII 3, 27 sqq.

136 postquam *uulgo, corr. Peiper* 137 adque V | titulum V¹ *Sannazarianus* titulo V² | G] C V, *corr. Peiper et Mertens*

138 ansi V *corr. Turnebus* | cincta V | san uel sampi litteram o uel ↑, quae sola ex monosyllabis superest (nam fl s ne syllabam quidem efficiunt) pro disyllabo Θ, quod est in V, reposuit Peiper 140 gruis *Accursius*, corucis V crucis *Scaliger 1, 19*

141 Coppa *Peiper, Mertens*, cappa V | b^o&ia V an Boeotis? | Q] K V, *corr. Peiper, Mertens* 142 pene V

XIII XIII *margin. V* | Gramaticomastex V Grammatico mestix C *om. Z* (nullo interstitio a c. 348 seiunctum carmen in T) 143 E V Et CZ (Et *atram.*, non ET nec *miniata E litt.*, in T) |

logodaedalia V logodaedalia L loco^w dedalias C logho debalia T | ride C | quid Z 144 condemnas C condemnās V | condemnans TG | nequam quoque] nequaquam T | est *om. T* | mēs V merx CZ mers *Mertens* u. 145 post u. 161 sic: et quod nonnumquam praesumit laetificum gau CZ | replea V *corr. Sannazarianus* u. 146 *om. Z* | quoquat V coquit C 147 scire uelim catalepta legens quid significet tau: sic, *omisso u. 148, CZ* (at catalecta C significet[~]? T significat C)

8	Estne peregrini uox nominis an Latii	sil?
9	Et quod germano mixtum male letiferum	min? 150
7	Imperium, litem, uenerem cur una notat	res?
10	Lintribus in geminis constratus ponto sit an	pons?
	Bucolico saepes dixit Maro, cur Cicero	saeps?
	Vox solita et cunctis notissima, si memores,	lac
	Cur condemnatur, ratio magis ut faciat	lact? 155
	An, Libyae ferale malum, sit Romula uox	seps?
15	Si bonus est insons, contrarius et reus est	sons?
	Diues opum cur nomen habet Ioue de stygio	Dis?
	Vnde Rudinus ait 'dium domus altisonum	cael'?
	Et cuius de more, quod addidit, 'endo suam	do'? 160,
	Aut, de fronde loquens, cur dicit 'populea	fros'?
20	Sed quo progredior? quae finis, quis modus et	calx?
	Indulge, Pacate bonus, doctus, facilis	uir;
	Totum opus hoc sparsum, crinis uelut Antiphilae:	pax.

11 Vergil. E I 53 Cicero Fragn. L 11 B.-K.

17—19 Ennii Ann. 554. 553. 269 M.

19 cf. Charisius Gr. lat. I 130, 29 K.

22 Terent. Heaut. II 3, 49 (290) sq. de Antiphila: capillus passus . . . pax

Ordo uersuum in V: 7, 8, 9 (Imperium — Estne — Et quod —), *idem in Z* (nisi quod deest u. 9), *in C autem*: 9, 7, 8; *transposui u. 7 post u. 9 cum Schenklio* 149 estne *V* sitne *CZ* | peregrini *V*² peregrini *V*¹ | an latii *VC* (ii *al. add. V*) anni *TG* antii λ u. 150 *om. Z* | quo *V* 151 nenerem] tria ss. *C* | una] saepe *V* | notet *CZ* 152 an] am *V* \bar{u} λ 153 buccolico *T* | sepes *C* sepes *T* spes *G* saepe λ | maro: a ex cc *V* | ticero *V*¹ | seps libri 154 s³memores *V* 155. condemnatur *V* condamnatur *T* condemnetur *CG\lambda* | \bar{u} *V* (u *in ras.*, t ss., *al. V*^s) 156 libiae *VC* lybiae *T* libere λ 158 abet *V* | Ioue] curue *T* cur *G* cuiue λ | stigio *V\lambda* stytio *C* 160 addidit *V* adstruit *TG* astruit *C* 161 aud *V* | defronde: efrō *in ras. al. V* | dicat *CZ* | frōs *V* fruns *CG\lambda* frus *T* | post 161 sequitur u. 145: *CZ* 162 praegredior *V* 163 Pacate] pauline *CZ* 164 *pr. in marg. T* | crinis \bar{u} tchtiphile *C* uelut *om. G* an tiphile *T* | pax] quid atramento *al. V* Finiunt monosylla. Incip̄ Crippus etc. *T* Finit de monosyllabis. Incipit Crippus etc. *G*

XIII.

L V D V S

SEPTEM

S A P I E N T V M

[299—308]

I [299] AVSONIVS CONSVL DREPANIO PROCONSVLI SAL.

Ignoscenda istaec an cognoscenda rearis,
 Adtento, Drepani, perlege iudicio.
 Aequanimus fiam te iudice, siue legenda,
 Siue tegenda putes carmina, quae dedimus.
 Nam primum est meruisse tuum, Pacate, fauorem: 5
 Proxima defensi cura pudoris erit.
 Possum ego censuram lectoris ferre seueri
 Et possum modica laude placere mihi.
 Nouit equus plausae sonitum ceruicis amare,
 Nouit et intrepidus uerbera lenta pati. 10
 Maeonio qualem cultum quaesiuit Homero
 Censor Aristarchus normaue Zenodoti!
 Pone obelos igitur primorum stigmata uatum:
 Palmas, non culpas esse putabo meas

Ausonius consul Drepanio procōssit
 aid rubr. V (an ait?) Epi- VI

stola decii Magni Ausonii ad Drepanium proconsulem. de ludo septem sapientum. R₃ca P 1 istaec an] sta/cã (c eras.) V¹ istaq^{vā} al. c V² isthec an P 2 adtento V attento P 8 laude om. V¹ | mici V michi P 9 amare V 10 ueruera V 12 aristarcus V | normam P^s | zenodoti P 13 primorum V puriorum P | stigmata uatum V goletus stemma uocabo (omis- sis uu. 14 et 15) V stēata uatum P

Et correcta magis quam condemnata uocabo, 15
 Adponet docti quae mihi lima uiri.
 Interea arbitrii subiturus pondera tanti
 Optabo, ut placeam: si minus, ut lateam.

II [300]

PROLOGVS.

Septem sapientes, nomen quibus istud dedit
 Superior aetas nec secuta sustulit, 20
 Hodie in orchestram palliati prodeunt.
 Quid erubescis tu, togate Romule,
 Scaenam quod introibunt tam clari uiri? 5
 Nobis pudendum hoc, non et Atticis quoque:
 Quibus theatrum curiae praebet uicem. 25
 Nostris negotis sua loca sortito data:
 Campus comitiis, ut conscriptis curia,
 Forum atque rostra separat ius ciuium. 10
 Vna est Athenis atque in omni Graecia
 Ad consulendum publici sedes loci, 30
 Quam in urbe nostra sero luxus condidit.
 Aedilis olim scaenam tabulatam dabat
 Subito excitatam nulla mole saxeae. 15
 Murena sic et Gallius: nota eloquar.

23 sq. cf. Corn. Nepos praef. 5

33 Cf. Tac. A. XIII 20

34 Murena] Cicero pro Murena c. 19 (38 sqq.). Plin. n. h. XXXIII 53 Gallius] cf. Asconius in orat. in toga candida p. 88 Or.

16 adponet] V | mici V michi P 17 subitū (rus *al. marg.*)
 P | pondere V¹ 18 obtabo V¹ 19 istu^d *al. corr.* V 20
 nec secuta nec P 21 hodie ^s q̄ V hodie queq̄ V *corr.* Pi-
 thoeus | in orciatrā V in hortis tam P 22 rōmule V 23
 scaenam] V | introirunt V 24 non *om.* V 26 negotiis
 VP *corr.* p 27 conscribtis V 28 adque V¹ | separat ius
Scaliger 2, 1 separatis VP 29 adque V¹ | omina V | grecia V
 30 publici sedis V publicis edis P *corr.* V *Goletus* 31 quem
 P 32 scaenam] V 33 excitatam (tam *in ras.*) V 34
 sit P^a | gallios V (io uel iu aut *in ras.* aut *in macula scr.*)

Postquam potentes nec uerentes sumptuum	35
Nomen perenne crediderunt, si semel	
Constructa moles saxeo fundamine	
In omne tempus conderet ludis locum:	20
Cuneata creuit haec theatri inmanitas.	
Pompeius hanc et Balbus et Caesar dedit	40
Octavianus concertantes sumptibus.	
Sed quid ego istaec? non hac de causa huc prodii,	
Vt expedirem, quis theatra, quis forum,	25
Quis condidisset priuas partes moenium:	
Set ut uerendos disque laudatos uiros	45
Praegrederer aperiremque, quid uellent sibi.	
Pronuntiare suas solent sententias,	
Quas quisque iam prudentium anteuertit.	30
Scitis profecto, quae sint: set si memoria	
Rebus uetustis claudit: ueniet ludius	50
Edissertator harum, quas teneo minus.	

40 Plin. n. h. XXXVI 60 Sueton. D. August. 29

35 Postquam *picta initiali* P | suptuum V¹ (sũ V²) 36
 perenne P 37 molis VP 39 teatri P | inmanitas P im-
 ni
 matas V 40 pompeius P | cesar (r al. ss.) V 41 h/octa-
 uianus (h post del.) V | suptibus V¹ 42 Sed *picta initiali* P
 | sed ego quid Scaliger | istaec V istet P^s | de add. Mertens, om.
 VP 43 teatra V 44 condidisset V¹ condidisse P |
 m
 priuas (al. m ss., s in ras. pr.) V primas P 45 set V¹ sed
 P | diis P 46 praegrederer: r ult. al. in ras V | aperiremque
 Peiper, agere (nulla lacuna) VP ac referrem Toll, ac docerem
 Schenkil, ecfarererque uel oraremque Peiper perageremque Baeh-
 rens 47 sententias] seminas P 48 quas quisque iam Peiper
 quas quisquam P quas si quisquam V | prudentum V prirden-
 tum P 49 profecto: fec rasura adfectum, f al. V | set V
 sed P 50 cludit V | ludus V 51 etdissertator V edesser-
 tator P corr. Vgolctus | harum: h pr. ex n? V post 51: ludus
 V¹P R₂ca add. P

Delphis Solonem scripse fama est Atticum:	
<i>Γνωῶθι σεαυτόν</i> , quod Latinum est: nosce te.	
Multi hoc Laconis esse Chilonis putant.	
Spartane Chilon, sit tuum necne, ambigunt,	55
Quod iuxta fertur: ὄρα τέλος μακροῦ βίου,	5
Finem intueri longae uitae qui iubet.	
Multi hoc Solonem dixit Croeso existimant.	
Et Pittacum dixisse fama est Lesbium:	
<i>Γίγνωσκε καιρόν</i> ; tempus ut noris, iubet.	60
Set καιρός iste tempestium tempus est.	10
Bias Prieneus dixit: οἱ πλεῖστοι κακοί,	
Quod est Latinum: plures hominum sunt mali:	
Set inperitos scito, quos dixit malos.	
<i>Μελέτη τὸ πᾶν</i> , Periandri id est Corinthii:	65
Meditationem posse totum qui putat.	15
<i>Ἄριστον μέτρον</i> esse dicit Lindius	
Cleobulus; hoc est: optimus cunctis modus.	
Thales set ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα protulit.	
Spondere qui nos, noxa quia praes est, uetat.	70

52 delfis *P* | scripse *P* *Auantius 1507* scribis et *P*
scribsisse *V* | anticum *VP*^s 53 gnothi *VP* | seauton *V*
szauton *P* 54 laconis *Vgoletus* lacones *V* lacon *P* 56 iuxta
uel itidem *Peiper*, intro *libri* | ora telos macru biu *VP* 57 in-
tueri *V* (in *del. V*²) | qui *V* quo *P* 58 solono *P* | dixisse *V* |
creso *P* | extim^{s. an} *V* 58 pittacum (c *al. ss.*) *V* 59 famā *P*^s
60 gisnosse *V* gisnosce *V*² gignosce *P* | ceron *VP* | nori *V*
61 set] *V* | caeros *V* caros *P* | is *V* | tempesti unum *V* 62
Vias *V* | prienus *V* princeus *P* | oephistoecacoe (cacoe *P*) *VP*
63 hominum *VP*^s homines *P* 64 set] *V* | inperitos] *V*
65 melete to pan *VP* | id *add. Peiper, om. VP* 66 posse
Peiper esse *VP* 67 ariston metron *VP* | dixit *Scaliger* |
Lindius *Vgoletus* lidius *V* lyedius *P* 68 Cleobulus *Vgoletus*
cleobolus *V* cleoboilus *P* | obtimus *V*¹ 69 tahles *V*¹ | set
add. Peiper, om. VP | engyea paradata *VP corr. Vgoletus*
70 quia *V* quod *Pp* (que *P*^s) | pres est *V* praesto est *P*

Hoc nos monere faeneratis non placet.

20

Dixi, recedam; legifer uenit Solon.

III [302]

SOLON.

De more Graeco prodeo in scaenam Solon,

Septem sapientum fama cui palmam dedit;

Set fama non est iudicii seueritas.

75

Neque enim esse primum me, uerum unum existimo,

Aequalitas quod ordinem nescit pati.

5

Recte olim ineptum Delphicus suasit deus

Quaerentem, quisnam primus sapientum foret,

Vt in orbe tereti nominum sertum inderet,

80

Ne primus esset, ne uel imus quispiam.

Eorum e medio prodeo gyro Solon,

10

Vt, quod dixisse Croeso regi existimor,

Id omnis hominum secta sibi dictum putet.

Graece coactum est: ὄρα τέλος μακροῦ βίου:

85

Quod longius fit, si Latine dixeris:

Spectare uitae iubeo cunctos terminum.

15

Proinde miseros aut beatos dicere

Euita, quod sunt semper ancipiti in statu.

Id adeo sic est. si queam, paucis loquar.

90

Rex, an tyrannus, Lydiae Croesus fuit

71 funeratis *V* fenoratis *P* 72 Dixere quidam *VP* corr. *Scaliger* 2, 1 | legi///fer (i et f in ras.) *V* | Solon rubr. *V* 73 De] *D* initialis omissa *P* | scaena *V* scenam *P* | salon *P* 75 set] *V* 76 neque me esse primum uerum unum *VP* corr. *Peiper* | uerum horum unum *Mommsen*, nec uero imum *Heinsius* 77 Aaequalitas *V* 78 holim *V* | delficus *P* | suasit *Peiper* (*Heinsius t. Schenkelio*), ait *VP* iussit *Scaliger* 79 sapientium *P* | foracet *V*¹ 80 nomiū *P* | inderet *Peiper* incideret *VP* 82 prodio *P* | giro *P* ciro *V* | ^{solon} (on ex un?) *V* 83 dixisse: x ex s? *V* | erhoes^o *V* chryso *P* 84 id omnis] ad ὄs *P* | sectas ibi *P* 85 est del. *Scaliger* 2, 1 | ora telos machro (a ex o pr.) biu *V* ora tesos mat. (ru biu om.) *P* 86 dixeris *Vinetus*, dixeras *V* disseras *P* 88 dicere *Scaliger* 2, 2 dicier *VP* 89 euenta *P* | anticipisti *V*¹ (ti postea eras.) | in add. *Heinsius* om. *VP* | statum *V* 91 tyrannus *V* | lidiae *V* hodie *P* | chroesus *V* chresus *P*

His in beatis, diues insanum in modum,	20
Lateribus aureis templa qui diuis dabat.	
Is me euocauit. uenio dicto oboediens,	
Meliore ut uti rege possint Lydii.	95
Rogat, beatum prodam, si quem nouerim.	
Tellena dico ciuem non ignobilem:	25
Pro patria pugnans iste uitam obiecerat.	
Despexit, alium quaerit; inueni Aglaum:	
Fines agelli proprii is numquam excesserat.	100
At ille ridens: „Quo dein me ponis loco,	
Beatus orbe toto qui solus uocor?“	30
„„Spectandum dico terminum uitae prius:	
Tum iudicandum, si manet felicitas.““	
Dictum moleste Croesus accepit; ego	105
Relinquo regem. bellum ille in Persas parat.	
Profectus, uictus, uinctus, regi deditus	35
Stat ille, captans funeris iam instar sui,	
Qua flamma totum se per ambitum dabat	

93 Herod. I 50 Lucian. Charon 11

97 Herod. I 30 Lucian. Charon 10

98 Plin. n. h. VII 151 Pedium felicissimum qui pro patria proxume occubuisset . . . Aglaum Psophidium esse feliciorum.

99 Valerius Max. VII 1, 2 (p. 325, 6 Halm.) Aglaum . . . is erat Arcadum pauperrimus, sed aetate iam senior terminos agelli sui numquam excesserat.

92 His in *V* Is (in *om.*) *P* | beatus *VP* *corr.* Scaliger 2, 2 | insanūs *P* 94 His *V* | ueni *VP* uenio *Auantius* 1507 | obe-
diens *VP* 95 regē *P* 96 quem] quidem *V*¹ 97 tellena
P tellana *V* | ignouilem *V*¹ 98 pugnis *P* | ste *V*¹ | obiecerāt
*V*¹ abiecerat *Graeuus* 99 dexpexit *V* 100 is *add.* *Peiper*,
om. *VP* 101 at *ex* ad *ut uid.* *V* | deinde *VP* *corr.* Scaliger |
ponit *P* 105 chrysus *V* chriesus *P* | accepi *P* | ego] at ego
Vinetus, *f.* abeo | accipit, exeo *Scaliger* 2, 2 107 uinctus
om. *P* 108 stat *Peiper* at/ *V* at *P* | captans: *alt.* a *ex* e? *V*
captans ipse *P* ipse *om.* *Vp*? | iam *Peiper*, *om.* *VP* 109
qua *V* qui *P* | fama *P* | se per] semper *V*

Voluens in altum fumidos aestu globos.	110
Ac paene sero Croesus ingenti sono,	
„O uere uates, inquit, o Solon, Solon!“	40
Clamore magno ter Solonem nuncupat.	
Qua uoce Cyrus motus, extingui iubet	
Gyrum per omnem et destrui ardentem pyram:	115
Et commodum profusus imber nubibus	
Repressit ignem. Croesus ad regem illico	45
Per militarem ducitur lectam manum;	
Interrogatur, quem Solonem diceret	
Et quam ciendi causam haberet nominis?	120
Seriem per omnem cuncta regi edisserit.	
Miseratur ille uimque fortunae uidens	50
Laudat Solonem: Croesum inde in amicis habet	
Vinctumque pedicis aureis secum iubet,	
Reliquum quod esset uitae, totum degere.	125
Ego duorum regum testimonio	
Laudatus et probatus ambobus fui.	55
Quodque uni dictum est, quisque sibi dictum putet.	
Ego iam peregi, qua de causa huc prodii.	
Venit ecce Chilon. nos ualete et plaudite.	130

110 uolbens *V*¹ | aestu] aer tu *P* 111 hac *V* at *P* |
 chrisus *V* chreysus *P* | shono *V* 112 inquit *V*¹ 114 quia
P 115 girum *VP* | homnem *V*¹ | dextrui (*al. ss. s*) *V* 116
 comodum *V* 117 chrysus *V* chreysus *P* | illico *VP* 118 per
 militarem *Peiper* per ministrorum *VP* per administrum *Pul-*
mann per administram *Hartel* 119 interrogatur *P* interroga
V interrogatus *Vgoletus* | quem] q̄ in *P* 120 sciendi *P* |
 aberet *V* 121 homnem *V* | cunctam *V* 122 uimquem *V*
 123 crysum *V* chrysum *P* | inde *add. Peiper, om. VP*, hinc
Heinsius | abet *V* *u.* 124 totus deest *V* 125 relinquum *V*¹
 126 ergo *Heinsius*, an en ego? | ante regum littera incerta
uel incohata i uel c similis V | testimonia *P* 129 qua adhuc
 de causa *p* 130 ualẽ *P*

Lumbi sedendo, oculi spectando dolent,
 Manendo Solonem, quoad ad se se recipiat.
 Hui, quam pauca di! locuntur Attici!
 Vnam trecentis uersibus sententiam
 Tandem peregit meque respectans abit. 5 135
 Spartanus ego sum Chilon, qui nunc prodeo.
 Breuitate nota, qua Lacones utimur,
 Commendo nostrum γνῶθι σεαυτὸν, nosce te,
 Quod in columna iam tenetur Delphica.
 Labor molestus iste, fructi est optimi, 10 140
 Quid ferre possis, quidue non, dinoscere;
 Noctu diuque, quae geras, quae gesseris,
 Ad usque puncti tenuis instar quaerere.
 Officia cuncta, pudor, honor, constantia
 In hoc, et ulla spreta nobis gloria. 15 145
 Dixi ualete memores; plausum non moror.

Cleobulus ego sum, paruae ciuis insulae,
 Magnae sed auctor, qua eluo, sententiae:

131 sq. Plautus Men. V 3, 1 (882) sq. Lumbi sedendo, oculi spectando dolent manendo medicum, dum se ex opere recipiat. Terent. Phorm. 462 Percontatum ibo ad portum, quoad se recipiat.

132 quoad ad se se r. *Peiper cum P ad om. V* quoad sese *uolgo* quoad is sese *Heinsius*, hinc *Peiper antea add.* | se se: e *prior. al. m. V* 133 hui *p* huic *V* hiis *P* | di *Peiper diu VP* quam diu *Scaliger* | locuntur *P* loquuntur *V* 135 abiit *VP corr. Scaliger* 137 qua] qm̄ *P* | utimur *Turnebus* usi (usu) *P* sunt *V P* 138 gnothi *P* gnoti *V* | seauton *V* se auton *P*

140 lauor *V¹* | fructis (v *al.*) *V* 142 quae (Λ *al. in ras.*) *V* | q̄ *V¹* 143 in^star *V* | querere *V¹* quere (*expuncta altera re syll.*) *V²* 145 ulla (*uel* ultra) *Peiper* illa *VP* | spraeeta *V* | Cleobolus *V P corr. Vgolctus* 147 cleobulus *V¹* cleob' *P* 148 qū duo *P* quā̄ eleuo *V* qua eluo *p*

Ἀριστον μέτρον quem dixisse existimant. 150
 Interpretare tu, qui orchestrae proximus
 Gradibus propinquis in quatuordecim sedes: 5
Ἀριστον μέτρον an sit optimus modus,
 Dic! adnuisti. gratiam habeo. persequar
 Per ordinem. iam dixit ex isto loco
 Afer poeta uester: ut ne quid nimis, 155
 Et noster quidam: *μηδὲν ἄγαν*. huc pertinet 10
 Vterque sensus, Italus seu Dorius.
 Fandi, tacendi, somni, uigilii is modus,
 Beneficiorum, gratiarum, iniuriae,
 Studii, laborum; uita in omni quidquid est, 160
 Istum requirit optimae pausaē modum. 15
 Dixi, recedam: sit modus. uenit Thales.

VII [305]

THALES.

Milesius sum Thales: aquam qui principem
 Rebus creandis dixi, ut uates Pindarus.

 Dedere piscatores extractum mari; 165

155 Terentius Andr. I 1, 34 (61) ut ne quid nimis.

156 Euripides Hippolyt. 264 sq. οὕτω τὸ λίαν ἤσσον ἐπαινῶ
 τοῦ μηδὲν ἄγαν.

164 Pindarus Ol. I 1

165 Valerius Max. IIII 1 Ext. 7

149 *et* 152 *ariston metron* VP 149 *extimant* P 150
interpretare V | *qui om.* P | *orchistre* (h *al. del.*) V *orchistir* P
 | *maximus* P *proximus* V 151 *quattuordecim* V 152 *ob-*
tinus V¹ 153 *annuisti* V *annuisti* P | *abeo* V 154 *per]*
porro *Sebis.* | *iam* Vp *om.* P | *dixi* V *dixit* P *dixisse* Vgol.
dixe Scaliger | *ex isto*] *isthoc* Scaliger 155 *affer* V¹ P *affer*^t
V² corr. Vgoletus 156 *noster* V *urōz* P | *meden* P *medu* Vagan
 VP 157 *ytalus* P 158 *uigilii is* Peiper *uigiliae is* Hein-
sius (est *pro is* Toll), *uicinus modus* VP 159 *benef^orum* P
 160 *homni* V¹ | *quidquid* V¹ *quicquid* P 161 *stū* V¹ | *f.*
requirite 162 *dipi* P | *thalis* V *Thales rubr.* V 163 *Thales*
sum *ed. Ald.* | *principem: prior i ea y?* V 164 *uatis* V |
pyndarus P *post* 164 *'deest tale quid: Cuique olim iussu*

Namque hi iubente Delio me legerant,
 Quod ille munus hoc sapienti miserat.
 Ego recusans non recepi et reddidi
 Ferendum ad alios, quos priores crederem. 170
 Dein per omnes septem sapientes uiros
 Missum ac remissum rursus ad me deferunt,
 Ego receptum consecraui Apollini; 10
 Nam si sapientem deligi Phoebus iubet,
 Non hominem quemquam, set deum credi decet.
 Is igitur ego sum. causa set in scaenam fuit 175
 Mihi prodeundi, quae duobus ante me,
 Adsertor ut sententiae fierem meae. 15
 Ea displicebit, non tamen prudentibus,
 Quos docuit usus et peritos reddidit.
 En ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα, graece dicimus: 180
 Latinum est: sponde, noxa set praesto tibi.
 Per mille possem currere exempla, ut probem 20
 Praedes uadesque paenitudinis reos;
 Sed nolo quemquam nominatim dicere.
 Sibi quisque uestrum dicat et secum putet, 185

170 *ibid.*: deincepsque per omnium septem sapientium orbem ad ultimum ad Solonem peruenit.

Apollinis tripodem aureum? *Scaliger* 166 iuente *V* 167
 ille *om. p* 168 recipi *V¹p* 170 homines *V¹* 171 ac *Vgoletus*
 hac *V¹* at *P* | deferunt *P* referant (f ex r?) *V* 172 apollini
P apolloni *V¹* 173 si] his *P* | diligi—174 hominem *om. V* |
 diligit plebus *P corr. Vgoletus* 174 set] *V¹* 175 His igitur *V*
 Is qui *P* | set] *V¹* | scenam *VP* 176 mihi *V* mihi *P* | prod-
 eūdi *V* | duobus: aut tribus legendum aut ante Cleobulum per-
 sonam Thaletis reiciendam censet Accursius, ferendum censet *Scaliger*
 2, 2; an doctoribus? 177 adsertor] *V* | m^{ae} al. corr. *V* me
P^s 178 displicent *V¹* 180 En *Schenkel, om. VP* Nos *Scaliger*
 2, 2 | engya *V* engia *P* | para data *V* paradita *P* | graece *Peiper*,
 ecce *V* &ce *P* 181 noxa praesto tibi est *VP corr. Peiper* (an
 noxa set praes est tibi ut u. 70?) 182 possem *VP* possum
Vgoletus 184 nominatim quemquam *VP corr. p Auantius*
 1507 185 siui *V¹* | quisquam *P* | uestrum *Vgoletus* uerum *V* ūm *P*

Spondere quantis damno fuerit et malo.
 Gratum hoc officium maneat ambobus tamen. 25
 Pars plaudite ergo, pars offensi explodite.

VIII [306]

BIAS.

Bias Prieneus quod dixi: οἱ πλεῖστοι κακοί,
 Latine dictum suspicor: plures mali. 190
 Dixisse nollem; ueritas odium parit.
 Malos sed imperitos dixi et barbaros,
 Qui ius et aequum et sacros mores neglegunt. 5
 Nam populus iste, quo theatrum cingitur,
 Totus bonorum est. hostium tellus habet, 195
 Dixisse quos me creditis, plures malos.
 Sed nemo quisquam tam malus iudex fuit,
 Quin iam bonorum partibus se copulet, 10
 Siue ille uere bonus est, seu dici studet.
 Iam fugit illud nomen inuisum mali. 200
 Abeo. ualete et plaudite, plures boni.

191 Terentius Andr. I 1, 41 (68) obsequium amicos, ueritas odium parit.

187 gradum *P* | manet *VP* maneat *Auantius 1507* | ambobus] a nobis uel iam nobis *Heinsius* 188 ergos *P* | offensi-explodite: *litt.* i ex in *ras. al.* *V* infra excludite *pr. m. add.* *V* exprodit *P* | Bias prieneus *rubr.* *VP* prieneus *del.* *Vgoletus*

189 prieneus (e *al. ss.*) *V* peineus *P* | quod *Peiper, om.* *VP*; sum *Scaliger add. 2, 2* | oeplistoe caecae *P* oe pliisto eacae (*non caecae*) *V* 191 192 dixit sed imperitos dixi et barbaros (*nollem — malos om.*) *V* 191 parat *P^s* 193 ius/// (*i longum ex t? us al.?* s in *ras.*) *V* | et utrobique *om.* *VP add.* *Auantius 1507* | e quū (e ex &?) *V* | sacros^a (*q^s al. ss.*) *V* | neelegunt *V¹* negligunt *P* 194 ste *V¹* 195 bonorum] b'orum (*i. beatorum*) *P* | abet *V* 196 credite *P* 197 quisquam (*al. corr.*) *V* | fuit *Vgoletus* fuāt *P* fiat *V* 198 quin iam bonorum *Heinsius* (*et bonorum Auantius 1507*) qui non amborum *VP* 199 est *om.* *V¹* 200 illud *Sebis.* Toll illum *VP* 201 pluris *V*

Mytilena ego ortus Pittacus sum Lesbicus,
Γίνωσκε καιρόν qui docui sententiam.
 Set iste *καιρός*, tempus ut noris, monet
 Et esse *καιρόν*, tempestiuum quod uocant. 205
 Romana sic et est uox: ueni in tempore. 5
 Vester quoque iste comicus Terentius
 Rerum omnium esse primum tempus autumat,
 Ad Antiphilam quom uenerat seruus Dromo
 Nullo inpeditam, temporis seruans uicem. 210
 Reputate cuncti, quotiens offensam incidat, 10
 Spectata cui non fuerit opportunitas.
 Tempus monet, ne sim molestus. plaudite.

206 cf. Ter. Andr. III 4, 19 (758) ueni in tempore.

207 sqq. Ter. Heaut. II 3, 124 (364) s. In tempore ad eum ueni, quod rerum omniumst primum (Syri sunt uerba). Cf. II 3, 34 (275) iam primum omnium ubi uentum ad aedis est, Dromo pulsat foris.

Pittaeus *rubr.* V Pyttacus P 202 mitilena V mithylena P | ego om. VP *add. Mertens en Heinsius* | ^hortus V 203 ginisce P Dimosce (D in G corr. ut uid.) V | caeron VP | docui VP dixit Vgoletus dixi Lugdun. 204 ste V¹ | caeros V caros P 205 caeron V ceron P | uocat P 206 sic et Peiper et om. VP | uenit V ueni P uenito Heinsius, uenite Toll 207 iste *add. Peiper, om. VP, sed sic (pro ste ni f.) ss. V, ille Lugdun., itidem Schenkl* 208 rex an rex non liquet P | omnem P 209 a/d (n eraso?) V | antiphylam P anthiphilam V | quom Sebis. quo VP | dromō (r ex o?) V drimō P 210 inpeditam] VP ipeditum P^s 211 reputate Vgoletus reputati V reputatiue P | quot' P 212 oportunitas VP 213 monet Peiper, me abire (^habire V²) VP | nesimolestus V neseimolestus P nisi molestum est Baehrens

Ephyra creatus huc Periander prodeo, <i>Μελέτη τὸ πᾶν</i> qui dixi et dictum iam probo,	215
Meditationis esse, quod recte geras.	
Is quippe solus rei gerendae est efficax, Meditatur omne qui prius negotium.	5
Aduersa rerum uel secunda praedicat Meditanda cunctis comicus Terentius.	220
Locare sedes, bellum gerere aut ponere, Magnas modicasque res, etiam paruas quoque Agere uolentem semper meditari decet.	10
Nam segniores omnes in coeptis nouis, Meditatio si rei gerendae defuit.	225
Nil est, quod amplio ^r em curam postulet, Quam cogitare, quid gerendum sit. dehinc Incogitantes fors, non consilium regit.	15
Sed ego me ad partes iam recipio. plaudite, Meditando et uestram rem curetis publicam.	230

Periander *rubr.* *V* hic est Periander ille amicus Arionis fidicinis cuius fabulam scripsit Herodotus *marg. m.² P^s* 214 ephira *V* | huc Periander *Auantius 1507* piriader (periāder *V²*) huc *V* periander hec (hec? hoc?) *P* 215 melete topan *P* meleteto pan *V* | et dictum iam probo *Peiper*, iam *om. VP* | et] qui *Lugdun.* et qui *Vinetus*, et id *ego antea*, et hoc *Schenkl.* 216 meditationem esse totum quod (qdē *P*) recte geras *VP corr. Peiper cum Heinsio, cf. u. 66.* 217 his *V¹* | gerendae^est *V* 220 medicanda *P* | comiter (cns *al. ss.*, r et t quod sequitur *al. m. temptata*) *V* | trentius *P* 221 nellum *V¹* 222 magnus *P* | parbas *V¹* 223 medicari *P* 224 homnes *V* | inceptis *VP* | nobis *V* 225 si *om. V¹* | gendae^{re} *V* 226 Nil *V* nihil *P* 229 patres *V* 230 meditando *Peiper* meditamini *V* meditari *P* meditati *Par.* meditamini^{que} (uestram *deleto*) *Heinsius* | et *Peiper*, ut *VP* | publicam *V*

Explicit ludus. VII. sapientum. | Incipiunt eorundem nomina atque sententiae. ut qui relegere plura de ipsis scripta fastidiunt. maiore compendio subiecta cognoscant

Primus solon atheniensis ait ῥεσα. | τέλος ορα μακρόν βίον
hoc est | Finem respice longe uite

Chilon Spartanus ait | γινώσκει σεαυτον. hoc est | Nosce te
ipsum | Cleobulus ligdus ait | μέτρον ἀρίστον hoc est | Modus
optimus | Thales Milesius ait | ἐγγυα παρα ταχα hoc est | Vadi-
monio adest noxa | Bias prieneus ait | οἱ πάντες κακοί hoc
est | Plures mali. Pitthacus myteleneus ait | καιρον τηροει
hoc est | Tempus agnosce | Piander corinthius ait | μεαετη το
παν hoc est | Meditatio totum | Sicut a poeta legimus usur-
patum Mo|dus omnibus utile rebus.*) | Expliciant nomina et
sententiae septem sapientum. ῥ. P

*) Cf. *Plaut. Poen. I 2, 29 (235)* Modus omnibus in rebus,
soror, optimum est habitu etc.

XIII.

A V S O N I I

DE

XII C A E S A R I B V S

PER

SVETONIVM TRANQVILLVM

SCRIPTIS.

〈MONOSTICHA〉

I. AVSONIVS HESPERIO FILIO S. D.

Caesareos proceres, in quorum regna secundis
 Consulibus dudum Romana potentia cessit,
 Accipe bis senos. sua quemque monosticha signant,
 Quorum per plenam seriem Suetonius olim
 Nomina, res gestas uitamque obitumque peregit. 5

I Incipit ep̄la (Ausonii ss. *antiq. m. Σ in marg. rec. add. VB*
P) ad hesperium filium *PΣ* Incipiunt (*om. v*) uersus de XII
 (primis *add. ξ*) imperatorum romanorum *Υ* Asonius mesperio
 filio s *ā min. V* Ausonius mesperio filio sal' *Zp* (salutem *G*,
 sal' *om. Mp*) *inscr. om. BM²* 1 totus uersus *minio scr. V* |
 caesareo^s *V* 3 quenque *BG* | monosticha *VBPSRεTp*
 monasticha *M²* | si^ugāt *V* 4 perplexam *P* 5 uitamque]
 que *om. T*

[257] II. MONOSTICHA DE ORDINE IMPERATORVM.

Primus regalem patefecit IULIVS aulam
 CAESAR et AVGVSTO nomen transcripsit et arcem.
 Priuignus post hunc regnat NERO CLAVDIVS, a quo
 CAESAR, cognomen Caligae cui castra dederunt. 9 9
 CLAVDIVS hinc potitur regno. post quem NERO saeuus,
 Vltimus Aeneadam. post hunc tres, nec tribus annis:
 GALBA senex, frustra socio confisus inerti;
 Mollis OTHO, infami per luxum degener aeuo,
 Nec regno dignus nec morte VITELLIVS ut uir.
 His decimus fatoque accitus VESPASIANVS 10 15
 Et TITVS imperii felix breuitate. secutus
 Frater, quem Caluum dixit sua Roma Neronem.

[258] III. DE AETATE IMPERII EORVM MONOSTICHA.

IULIVS, ut perhibent, diuus trieteride regnat.
 AVGVSTVS post lustra decem sex prorogat annos.

12 Iuuenal. III 38 cum .. caluo seruiret Roma Neroni.

II monastica de ordine imperiorum *min.* *V* monastica de
 ordine imperatorum *Zp* Explicit expl'a Incipiunt monosticha
 (monastica Σ) de ordine imperiorum *P\S* (imperatorum Σ) Ver-
 sus de nominibus duodecim caesarum *M²* *inscr. om. BR al.*

6 Iulius *V¹* 7 agosto *V¹* | transcripsit *V* transscripsit *R* |
 arce *p* 8 huc *T* | regnat *pr. ss. B om. M²* 9 Caesar]
 gaius uel caius $\varepsilon^2 \Phi$ | cognomen Σ | claustra *Y* 10 scaeuus
T 11 tres] rex *in ras. \Sigma^2* | nec *om. V¹* | tribus nec *M²*
 12 senes *V¹* | frustra] *R* | confixus *R* consus *P* | inerti *PRMp*

13 oto *T* | infam] *V* infanu *R* infamis *M\xi^1* | deneger *Bv* |
 aeni ε 15 sato *R* | uespasianus $\Sigma\xi^1$ 16 et] at ε^2 | foelix
TG | ureuitate *V* | sequutus *V* sequutus *P* securus *TG* 17
 fratrem *V\varepsilon* erāt *M²*

III Daetate imperii eorum monostica (*min. corr.*) *V* Item
 monostica de aetate imperii eorum *BP\S* (*sed* imperatorum Σ)
 monostica (monosticha *G*) de aetate imperatorum in imperio
TG de etate imperii monostica *Mp* de tempore imperii eorum
M² de longitudine regni eorum *Y* *inscr. om. R* 18 peribent
V¹M | triederide *PB¹* triateride *T* | reg^{nt} *T* 19 sex] se *V¹*

Et ter septenis geminos NERO CLAVDIVS addit. 20
 Tertia finit hiems grassantia tempora GAL.
 CLAVDIVS hebdomadam duplicem trahit et NERO dirus
 Tantundem, summae consul sed defuit unus. 6
 GALBA senex, OTHO lasciuē, famose VITELLI,
 Tertia uos Latio regnantes nesciit aestas, 25

 Implet fatalem decadam sibi VESPASIANVS. 10
 Ter dominante TITO cingit noua laurea Ianum:
 Quindecies saeuus potitur tum frater habenis.

25 Verg. A. I 265 tertia dum Latio regnantem uiderit
 aestas.

ex *TMp* 20 cludius *G* 21 hiems: m *in ras.* Σ hieus *R*
 hyems *PTGp* hyemps *M* hiemps *M*² | grassantia *BPΦ* cras-
 santia *Z(M?)pM*² transsantia (*alt. s del.*) *V* | cai *T* gaii *G*
 gai *ex regi al.* Σ gi *R* grai (*al. corr.*) ε graii (*aii al. in ras.*)
 § 22 ebdomadam *V ceteri*, ebdomam *T* ebdomadem *G* | du-
 plicem *om. vp* | dirus: r *in ras.* Σ dinus *R* | et] At *TG* 23
 tandundem *T* | summe^a *V* sumae *R* | defuit: d *ex u?* i *al. in-*
trusum V 24 galba: ba *ex bo V* | senes *V*¹ | oto *T* | lassiuē:
 si *in ci*, e *in ras. al.* *V* lasciuē *R* | et *interponitur* ε? *Φ* | fa-
 mosae (*i. e ex a*) *T* formose *Y* 25 terti^a *V* | regnates *T* | ne-
 sciit *G* nesciit *V* nesciat *PΣ* (*ubi at ex et pr. corr.*), *R* (*ubi*
at in et pr. corr.), *M*² nesciet *BΣ¹R²εξTM* | etas *V* etas
BP^{1s}ε 26 lacunam libri non indicant, primus ε², quem se-
 cuntur *ΨX*, sic expleuit: interitus dignos uita properante pro-
 brosa 27 decadam] *VBPM²TMp* decadem *G celt.* | uespa-
 xianus *T* 28 hic uersus est *in VZp*, deest *BPΣRM²YΦ*:
pro eo ε² hunc habet: Ostensus terris Titus est breuitate bienni;
ei in ΨX additur alter: Heu Tite monstrauit terris te uita
 biennis. | noba *V*¹ 29 qui decies *R* | saeuus] senis *B* saeuus
T saeuus uolgo | tum *Σ² Heinsius*, dum libri | abenis *V*¹

[259] III. DE OBITU SINGULORVM MONOSTICHA.

IVLIVS interiit CAESAR grassante senatu.	30
Addidit AVGVSTVM diuis matura senectus.	
Sera senex Capreis exul NERO fata peregit.	
Expetiit poenas de CAESARE Chaerea mollis.	
CLAVDIVS ambiguo conclusit fata ueneno.	5
Matricida NERO proprii uim pertulit ensis.	35
GALBA senex periit saeuo prostratus OTHONE.	
Mox OTHO famosus, clara set morte potitus.	
Prodiga succedunt perimendi scepra VITELLI.	
Laudatum imperium, mors lenis VESPASIANO.	10
At TITVS, orbis amor, rapitur florentibus annis.	40
Sera grauem perimunt, sed iusta piacula fratrem.	

III It̄ de obitum singulorum monasthicha *V* Item monostica (monastica Σ) de obitu singulorum *BPΣ* Monostica de obitu singulorum *T* De obitu singulorum monostica *GMp* De finibus eorum (eorundem ξ) $\nu\xi$ De mortibus eorum εM^2 *inscr. om. R* 30 *hic uersus est VZp, deest BPΣRYM², eius in locum u. 33 reposuit ε^2 cum $\Phi\Psi X$ | crassante VTGp* 32 *sera om. T | senes V¹ | Capreis] campis BΣ¹ $\xi\Phi$ capis ε in campis G | ex^sul V | exul Nero] ex uulnere P* 33 *uid. ad u. 30. Ter decies periit repetito uulnere gaius ε^2 in totius uersus rasura, ΨX , om. Φ | expetiit] expendit B exegit $\varepsilon^2\Phi\Psi X$ | pēnas VB | Caesare] Gaio LMueller | Chaerea] cherea BT curia GX* 34 *concludit T* 35 *matrida R¹ | proprii uim] proprium $\varepsilon\xi$ propriorum ν unde proprio se perculit ense ε^2 | ens/is V enses ν* 36 *scaeuo T proprio ν | prostratur ν | othone: e ex et V othoni (otoni T) Zp* 37 *oto T | set] V de B | potitur BPΣR εM^2 seqentus potitus p* 38 *nitellii B* 39 *leni p* 40 *ad Σ¹ (pr. corr.) R¹ | orbis om. Z | amorte Z* 41 *graues (pr. corr.) P^s | perhimunt Σ | set] V | iuxta Σ¹R |* ^a*picula (pr. corr.) P | FINIŪT MONASTICA al. add. V*

TETRASTICHA.

260]

Nunc et praedictos et regni sorte sequentes
 Expediam, series quos tenet imperii.
 Incipiam ab diuo percurramque ordine cunctos,
 Noui Romanae quos memor historiae.

261]

I. IVLIVS CAESAR.

Imperium, binis fuerat sollemne quod olim 5
 Consulibus, Caesar Iulius optinuit.
 Set brene ius regni, sola trieteride gestum:
 Perculit armatae factio saeua togae.

262]

II. OCTAVIVS AVGVSTVS.

Vltor successorque dehinc Octavius, idem 10
 Caesar et Augusti nomine nobilior.
 Longaeva et numquam dubiis uiolata potestas
 In terris positum prodidit esse deum.

263]

III. TIBERIVS NERO.

Praenomen Tiberi nactus Nero prima iuuentae
 Tempora laudato gessit in imperio.

 Finiunt monastica (*atro col. al. m.*) | INCIPĪN tetrasticha/// *V VBP*
 Finiant monastica. incipiunt tetrasticha *BPΣ* (monastica Σ |
 tetrasticha *P*) *inscr. om. ξM²* 1 sortes Σ^1 more *B* 2 ex-
 pedam/// (*litt. i per a transducta al. m., m ex nt ut uid.*) *V*
 4 storiæ *V¹* hystoriae Σ | *Imperatorum nomina in marg. pr.*
add. B, om. M², numeri om. VBP

I 1 sollempne *P* sollempne *M²* solemne Σ^1 2 optinuit
BI^sΣ¹ 3 set] *V* | triederide *P* trieteride Σ (*rid ex did ras.*)
B triaeteride Σ^1 4 armaete *V¹*

II octau^{ius} / aūg Σ 2 et] at *Toll* | augustus *BM²* 3
 nunquam *B* 4 prodidit *Peiper* credidit ω reddidit *LMueller*
 | esse] ore *B^s*

III Tyberius *BP* Tiuerius *V* | Tyberii *BP* (Tyberii *P?*) |
 nactus *V* nactus *cett.* | iubente *V¹* 2 in *om. M²* | imperio *V*

Frustra dehinc solo Caprearum clausus in antro, 15
 Quae prodit uitis, credit operta locis.

[264]

III. CAESAR CALIGVLA.

Post hunc castrensi Caligae cognomine Caesar
 Successit saeuo saeuior ingenio,
 Caedibus incestisque dehinc maculosus et omni
 Crimine pollutum qui superauit auum. 20

[265]

V. CLAVDIVS CAESAR.

Claudius inrisae priuato in tempore uitae,
 In regno specimen prodidit ingenii.
 Libertina tamen nuptarum et crimina passus
 Non faciendo nocens, set patiendo fuit.

[266]

VI. NERO.

Aeneadum generis qui sextus et ultimus heres, 25
 Polluit et clausit Iulia sacra Nero.
 Nomina quot pietas, tot habet quoque crimina uitae.
 Disce ex Tranquillo: set meminisse piget.

III 1 Sueton. Calig. 9: Caligulae cognomen castrensi ioco traxit

3 fructa Σ^1 4 prode M^2

III callicula P caliga Σ 1 castrensi *Schenkl* castrensis
libri | Caesar] Gaius *LMueller* 3 incertis M^2 | que V 4
 anum *ut uid.* P

V Claudius diuus cesar Σ Caesar *del. Schenkl* 1 inrisae]
 $V\Sigma$ | priu/ato Σ | in *om.* M 2 prodit Σ^1 | imperii B 3
 et crimina passus V certa potestas P post nuptarum *nihil se-*
quitur $B\Sigma M^2$, *in marg.* .r. B 4 set] V

VI Nero Saeuus Σ 1 heres $B\Sigma$ (*in* Σ heres *post add.*)
 2 iulias Σ 3 quod $V\Sigma^1$ 4 tranquilo P | set V et $B\Sigma M^2$
 me P

267]

VII. GALBA.

Spe frustrate senex, priuatus sceptrā mereri
 Visus es, imperio proditus inferior. 30
 Fama tibi melior iuueni; set iustior ordo est
 Conplacuisse dehinc, displicuisse prius.

268]

VIII. OTHO.

Aemula polluto gesturus sceptrā Neroni
 Obruitur celeri raptus Otho exitio.
 Fine tamen laudandus erit, qui morte decora 35
 Hoc solum fecit nobile, quod periit.

269]

VIII. VITELLIVS.

Vita ferox, mors foeda tibi, nec digne, Vitelli,
 Qui fieres Caesar: sic sibi fata placent.
 Vmbra tamen breuis imperii; quia praemia regni
 Saepe indignus adit, non nisi dignus habet. 40

270]

X. VESPASIANVS.

Quaerendi adtentus, moderato commodus usu,
 Auget nec reprimit Vespasianus opes.

VII, 1 Tacit. Hist. I 49 ex.: (Galba) maior priuato uisus, dum priuatus fuit, et omnium consensu capax imperii, nisi imperasset

VII 1 Spem $B\Sigma M^2$ S/pe V | teneri B 2 es] et V | proditur Σ 3 set] V | iusti^{or} V 4 conplacuisse] V

VIII 2 obrui//tur (i in ras. 3 litt.) V 3 laudandus quimorte (erit om., post qui lacuna 6 uel 7 litt.) B

VIII Vitellus P^s 1 Vita ferox uel atrox Peiper Vitesors (e in e al.) V Vitae sors B Vita sors $P\Sigma M^2$ uitae ut fors Gronouius uita excors Schenkl | fedā $V P \Sigma$ fedā $V^2 B$ 2 fueris $B M^2$ qui Caesar fueris B 4 agit B ait ΣM^2

X 1 querendo B^s | adtentus] P at/tentus V intentus Σ | modorato V^1 | cominus M^2 | inter u. 1 et 2 unus uersus crasus ab N littera incipiens V 2 uespasianus V^1

Olim qui dubiam priuato in tempore famam,
Rarum aliis, princeps transtulit in melius.

[271]

XI. TITVS.

Felix imperio, felix breuitate regendi, 45
Expers ciuilis sanguinis, orbis amor.
Vnum dixisti moriens te crimen habere;
Set nulli de te, nec tibi credidimus.

[272]

XII. DOMITIANVS.

Hactenus edideras dominos, gens Flauia, iustos. 50
Cur duo quae dederant, tertius eripuit?
Vix tanti est habuisse illos, quia dona bonorum
Sunt breuia; aeternum, quae nocuere, dolent.

DE CAESARIBVS POST TRANQVILLVM
TETRASTICHA.

[273]

XIII. NERVA.

Proximus extincto moderatur sceptrum tyranno
Nerua senex, princeps nomine, mente parens.

XI, 2 Sueton. Tit. 1: Titus ... amor ac deliciae generis humani. — 3 ibid. 10 neque enim extare ullum suum factum paenitendum excepto dumtaxat uno.

3 in *om.* M^2 | flammam BM^2 4 Rarum *Gronouius*, Par *libri*
XI 1 imperium P | gerendi B 3 abere V^1 4 set] V |
nec tibi *Mommsen*, nos tibi *libri*, nou tibi *Auantius* | credimus
 $\Sigma^1 M^2$

XII Domicianus P 1 Hacten//us (us *semel eraso?*) V |
geminos BM^2 3 abuisse V^1

BP, Z XIII—XVIII *accidunt in his libri Z*

XIII De caesaribus post tranquillum nerua TMM^2 (neruam T), Tetrasticha de caesaribus p. t. nerua G Nerua tetrarcha $VBP\Sigma$ (*sed Nerua absumptum, deinde tetrarc// B, tetrarca \Sigma*) quod ex tetrasticha natum uidit *Vinctus*. 1 moderat' BM^2 | tyranno $VTMM^2$ 2 paren's V parans Σ^1

Nulla uiro suboles; imitatur adoptio prolem, 55
 Quam legisse iuuat, quam genuisse uelit.

[274] XIII. TRAIANVS.

Adgreditur regimen uiridi Traianus in aeuo,
 Belli laude prior, cetera patris habens.
 Hic quoque prole carens sociat sibi sorte legendi,
 Quem fateare bonum, diffiteare parem. 60

[275] XV. HADRIANVS.

Aelius hinc subiit mediis praesignis in actis:
 Principia et finem fama notat grauior.
 Orbis et hic: cui iunctus erit documenta daturus,
 Adsciti quantum praemineant genitis.

[276] XVI. ANTONINVS PIVS.

Antoninus abhinc regimen capit: ille uocatu 65
 Consultisque Pius, nomen habens meriti.
 Filius huic fato nullus; set lege suorum
 A patria sumpsit, qui regeret patriam.

3 uiro *om.* M^2 | suboles] V soboles *cet.* 4 quam] quem
LMueller, qua *Schenkl* | iuuat] iubat V iuuet Z | quam] quem
Schenkl | Ienuisse (i longa) V^1

XIII Traianus imperator TG 1 Adgreditur] $V\Sigma M$
 agreditur M^2 | uiride V^1 *om.* Σ | traganus V 2 Ggreditur
 Belli T Velli V^1 | laude prior: ep *ex or?* V | cetera BG oia
 T | patris] pacis G 3 sorte] parte BM^2 4 diffiteare P^s |
 patrem BM^2 (*al. corr.*)

XV Hadrianus M Adrianus $VB P\Sigma$ Adrianus imperator G
 De Adriano imperatore T 1 cElius G | medius B | acetis Σ^1
 3 orbis BT | hinc BM^2 | cui iunctus erit $VB P\Sigma M$ (iunctus:
 i *in ras.* Σ uinctus $B?M^2$) sociansque uirum Z | daturum Z
 4 Adsciti $V\Sigma$ Asciti B Asciti P idsciti M^2 adsumpti M
 assumpti TG

XVI imperator *add.* TG 2 meriti/ (s *pr. eraso*) V 3
 set] V 4 sumpsit V^1 | regere^t *al. corr.* V | patriam *om.* T
 (*puncto om. post regeret*)

[277]

XVII. M. ANTONINVS.

Post Marco tutela datur; qui scita Platonis
Flexit ad imperium, patre Pio melior. 70
Successore suo moriens, set principe prauo,
Hoc solo patriae, quod genuit, nocuit.

[278]

XVIII. COMMODVS.

Commodus insequitur, pugnīs maculosus harenae,
Thraecidico princeps bella mouens gladio.
Eliso tandem persoluens gutture poenas, 75
Criminibus fassus matris adulterium.

[279]

XVIII. HELVIVS PERTINAX.

Helui, iudicio et consulto lecte senati,
Princeps decretis prodite, non studiis.
Quod doluit male fida cohors, errore probato,
Curia quod castris cesserat imperio. 80

[278]

XX. DIDIVS IVLIANVS.

Di bene, quod sceptri Didius non gaudet opimis
Et cito periuro praemia adempta seni.
Tuque, Seuere pater, titulum ne horresce nouantis.
Non rapit imperium uis tua, sed recipit.

69 Iul. Capitolini M. Ant. Philosophus 27, 7 sententia Platonis semper in ore illius fuit florere ciuitates, si aut philosophi imperarent aut imperantes philosopharentur.

XVII \bar{M} V .M. TG Marcus *cett.* | Antonius TG imperator
add. TG | Marcho T | qui scita] quaesita Z 2 Flexit] Foe-
lix T Serus M 3 set] V | prauo] seuo B 4 patrię (patri
eraso) B^s

XVIII imperator *add.* TG 1 comodus T | arenae α B T M
2 Threcidico: h *ex r corr.* T Threcidiquo V¹ Trecidico P M
| uella mobens V¹ 3 persolbens V | gutture Σ | penas P
4 falsus P falsis B

VBP XVIII Helinius V 1 Helini V | senati] V¹ P 3 fida:
da *ex de* Σ | quohors V¹ | prouato V¹

XX 1 Dii B dic P, sceptris V *corr.* Peiper sceleris B Σ celeris
P spoliis Lugdun. | non] qđ B opimis: s *al. add.* Σ 3 orresce V

[281] XXI. SEVERVS PERTINAX.
 Impiger egecido mouet arma Seuerus ab Histro, 85
 Vt parricidae regna adimat Didio.
 Punica origo illi, set qui uirtute probaret
 Non obstare locum, cum ualet ingenium.

[282] XXII. BASSIANVS ANTONINVS SIVE CARACALLA.
 Dissimilis uirtute patri et multo magis illi,
 Cuius adoptiuo nomine te perhibes; 90
 Fratris morte nocens, punitus fine cruento,
 Inrisu populi tu, Caracalla, magis.

[283] XXIII. OPILIVS MACRINVS.
 Principis hinc custos sumptum pro Caesare ferrum
 Vertit in auctorem caede Macrius iners.
 Mox cum prole ruit. grauibus pulsare querellis 95
 Cesset perfidiam: quae patitur, meruit.

[284] XXIII. ANTONINVS HELIOGABALVS.
 Tune etiam Augustae sedis penetralia foedas,
 Antoninorum nomina falsa gerens?

. 100
 * *

XXI 1 hystro *B* istro *P* 2 set] *V* 4 obsta^{re} *V*
 ob-strare Σ | balet *V*¹ ualet *ex* uelet *B*

XXII bassian *B*^s | antonius *VBP* | siue caracalla *om. B*
 2 peribes *V* 3 fratri *V* | nocens] carens *B* 4 Inrisu]
V Σ | tū (l'tu *al. ss.*) Σ

XXIII 1 hinc *Lugdun. hic libri* | custos *V*¹ 2 iners *P*
 ///iners (*erasis 2-3 litt. pr. m.*) *V* 3 mox *ex* mos *al. V* |
 querellis] *V* 4 perfidia/// (*m eraso*) *V* | qui *B*

XXIII Antonius *V* | heliogabolus *V* heliogaballus *B*
 1 tunc *B* | auguste *V* | sedes *V* | penetralia *P* | fedas *PB*
post u. 2 duo uersus uacui; sequitur Conclusio (147 Souch.)
V, „V. C. hoc distichum addit:

Quo numquam neque turpe magis neque fedius ullum
 Monstrum Romano sedit in imperio“ *Dousa*

TETRASTICA EXPL'. INCIPIUNT DE ERVNIS HERCVLIS *B* Finiunt tetrastica.
 Incipiunt monosticha de erumpnis Herculis. *P* Finiunt detra-
 sti.. Σ ?

XV.

<LIBRI DE FASTIS>
CONCLUSIO.

[147]

I. AVSONIVS HESPERIO FILIO SAL.

Ignota aeternae ne sint tibi tempora Romae,
Regibus et patrum ducta sub imperiis,
Digessi fastos et nomina praepetis aevi,
Sparsa iacent Latiam si qua per historiam. 5
Sit tuus hic fructus; uigilatas accipe noctes:
Obsequitur studio nostra lucerna tuo.
Tu quoque uenturos per longum consere Ianos,
Ut mea digessit pagina praeteritos.
Exemplum iam patris habes, ut protinus et te
Adgreget Ausoniis purpura consulibus. 10

[148]

II. SVPPVTATIO AB VRBE CONDITA IN
CONSVLATVM NOSTRVM.

Annis undecies centum coniunge quaternos,
Vndecies unumque super trieterida necte.
Hacc erit aeternae series ab origine Romae.

VZ I Conclusio — sal.] sic V om. T alius titulus est in MG, quem transtuli ante c. IIII | esperio V 2 sup V¹ 3 praepetis VG perpetis TM cet. 4 si qua] i et q abrasae T 4 storiam V¹ 5 fructus uigilatas] litt. s uigilat abrasae T 8 digessit V congegit Z 9 exemplo confide meo: sic protinus Z 10 adgreget V applicet Z

V II habet V om. Z 2 undenos unumque Relandus, unamque Scaliger 1, 21, undenos unamque Baehrens 3 in marg. antiqua m. CXLVII V

[150] III. IN FINE EIVSDEM LIBRI ADDITI.

Hactenus adscripti fastos. si sors uolet, ultra
 Adiciam: si non, qui legis, adicies.
 Scire cupis, qui sim? titulum, qui quartus ab imo est,
 Quaere: leges nomen consulis Ausonii.

[149] III. CONSVLARI LIBRO SVBICIENDI QVEM EGO EX
 CVNCTIS CONSVLIBVS VNVM COEGI.
 GREGORIO EX PRAEF.

Vrbis ab aeternae deductam rege Quirino
 Annorum seriem cum, Procule, accipies,
 Mille annos centumque et bis fluxisse nouenos .
 Consulis Ausonii nomen ad usque leges.
 Fors erit, ut, lustrum cum se cumulauerit istis, 5
 Confectam Proculus signet olympiadam.

III *carmen om. V | inser. MG om. T* 1 ascripti *G* *Z*
 2 addiciam (di ex tu?) *T* | adicies *T* 3 est *om. G*

III *carmen om. V | consulari — ex praef.] hunc titulum Z*
primo carmini praefixum habet M (om. VT) huc transtuli (et
cunctis M in libro quem de fastis composuerat ad Gregorium
G): hoc loco de eodem M de eodem fastorum libro G om. T

2 ^oprocule *T* | accipias *M* 6 olympiadem *TG* *olymp-*
piadam M

XVI.

[335. 336.
Edyll. xi.] GRIPHVS TERNARII NVMERI.

AVSONIVS SYMMACHO.

Latebat inter nugas meas libellus ignobilis: uti-
namque latuisset neque indicio suo tamquam sorex
periret. hunc ego cum uelut gallinaceus Euclionis
situ chartei pulueris eruissem, excussum relegi atque
ut auidus faenerator inprobum nummum malui occu- 5
pare quam condere. dein cogitans mecum, non illud
Catullianum:

3 Terent. Eun. V 6, 23 (1024) egomet meo indicio miser
quasi sorex hodie perii.

4 Plauti Aulul. III 4, 6 (457) sqq.

7 Catull. 1, 1

VP,Z Ausomus summaco *min.* (Prosa *atr. add.*) *V* Epistola Auso-
nii ad Symmacum *P* Incip. Crippus de ternario numero. Auso-
nius Simaco sal. *TG* (*sed* Symmacho Salutem *G*) 1 latebat
*V*¹ latebit *P* | ignobilis /// (*uti craso in ultimo uersu?*) *V* | uti
al. uersui praef., nã *reser.* *V* 2 tãquam *V* | sorex *al. add.*
in ult. u., uersus qui sequitur initio eadem uox ut uid. *erasa V*,
sorex *P*¹ 3 quum *V*¹ | uelut ccallnẽceus uedionis situ (*post*
uelut incerta litt. c? t? del., *l' et a pr. ss. e del.*, *in marg. pr.*
add.: ¹ gallina ceu sæuæ dionis situ) *T* | euclionis] euedionis *Gλ*
4 stu *V* | cartei *V* carthei *Tλ* charte *P* | pulueris: s *in ras.*
V | cruisssem *P* | adque *V* 5 fenerator *VP* foenerator *TλG* |
inprobum] *V* | nũm^v *in exitu uersus*, *sequentis u. in. rasura*,
unde m^v translatum uidetur V numum *T* 6 *litt. dein cogit*
in ras. al. V | dein *T* | illut *V*¹ 7 catulianum *VP* *cf. Ca-*
tulli liber ed. Bachrens p. LVIII

Cui dono lepidum nouum libellum,
set ἀμουσότερον et uerius:

Cui dono inlepidum, rudem libellum, 10
non diu quaesiui; tu enim occurristi, quem ego, si
mihi potestas sit ex omnibus deligendi, unum semper
elegerim. nisi itaque ad te haec friuola gerris Siculis
uaniora, ut, cum agis nihil, haec legas et, ne nihil
agas, defendas. igitur iste nugator libellus iam diu 15
secreta quidem, sed uulgi lectione laceratus perueniet
tandem in manus tuas. quem tu aut ut Aesculapius
redintegrabis ad uitam, aut ut Plato iuuante Vulcano
liberabis infamia, si peruenire non debet ad famam.
fuit autem ineptiolae huius ista materia. in expedi- 20
tione, quod tempus, ut scis, licentiae militaris est,
super mensam meam facta est inuitatio, non illa de
Rubrii conuiuio, ut Graeco more biberetur; set illa
de Flacci ecloga, in qua propter mediam noctem et

13 gerris Siculis] cf. Pauli diac. exc. 94, 4 M.

19 Appulei. de mag. c. 10

23 Cicero Verr. Act. II 1, 26 (66): Rubrius istius comites
inuitat . . mature ueniunt, discumbitur . . fit sermo inter eos
et inuitatio, ut Graeco more biberetur.

24 Horat. c. III 19, 9 sqq.: da lunae propere nouae, da

8 donec *V*¹ | lepi//dum (pi *al.*) *V* | liellum *V*¹ | libellum *T*
9 set] *V*¹ | ἀμουσότερον *P* ἀμοισότερον λ amorcotheron *T*
amarcotheron *G* ἀύσονιώτερον *Sebis.* | et uerius — libellum non
om. *VP* 10 illepidum *TG* 12 deligi *VP* diligendi λ

13 elegerim *P* | misi: m *al. rescr.* *V* | itaque] ^og *T* | ad te *om.*
P | hec *VP om.* *Z* | friuola ex frigola *V*¹ (b *in u corr. al.*) |
gerrhis *P* gerchis λ | siculis — ne nihil *om.* *VP* 14 haec]
h^o *T* | ne nil λ 15 ¶ Igitur *P* | ste *V*¹ 16 fulgi *P* | la-
coratus *P* 17 aut et *P* | aescolapius *V* scolapius *V*² esco-
lipius *P* 18 iubante *V*¹ 19 debeat *P* 20 ¶ Fuit *P* |
autem] tam *P* 21 huius: hui *in ras. al.* *V* | sta *V*¹ | mate-
ria/ *V* 22 meam fuit facta ^ēmentio *T* | illa: a *ex i pr.* *T*
23 Rubrii] ludibrii *Z* | greco *V* ut greco more *om.* *T* | hiberetur
P liberetur λ biberem *T* | set] *V*¹ 24 faci *V*¹ | ecloga
VPT aegloga λ *G*

nouam lunam et Murenæ auguratum ternos ter cyathos attonitus petit uates. hunc locum de ternario numero illico nostra illa poetica scabies coepit exculpere: cuius morbi quoniam facile contagium est, utinam ad te quoque prurigo commigret et fugo tuæ emendationis adiecto inpingas sphongiam, quæ imperfectum opus equi male spumantis absoluat. ac ne me nescias gloriosum, coeptos inter prandendum uersiculos ante cenæ tempus absolui, hoc est, dum bibo et paulo ante quam biberem. sit ergo examen pro materia et tempore. set tu quoque hoc ipsum paulo hilarior et dilutior lege; namque iniurium est de poeta male sobrio lectorem abstemium iudicare. neque me fallit fore aliquem, qui hunc iocum nostrum acutis naribus et caperrata fronte condemnet negetque me omnia, quæ ad ternarium et nouenarium numeros pertinent,

noctis mediæ, da, puer, auguris Murenæ: tribus aut nouem miscentur cyathis pocula commodis. qui Musas amat impares, ternos ter cyathos attonitus petet uates.

30 Val. Max. VIII 11 Ext. 7. Plin. n. h. XXXV 104 hoc exemplo eius similis et Nealcen successus spumæ equi similiter spongea incompacta secutus dicitur.

25 cyatos *P* tiatos (os *in ras.*) *V* cythos λ 26 peti^t/uatis (t *al. ss.*) *V* petii *TG* peti λ | uatis *VP* | C Hunc *P* 27 illico *libri* (il/ico *V*² i *pr. ul. V*) | poeticas cabies *V*¹ | cœpit *P* cœpit *T* | exculpe *P*^s excalpere *Lugdun.* (*non V*) 29 ad te] atē *P* | fugo *P* 30 inpingas] *V* | sphongiam *V*¹ spongiam *V*² *TG* sphongeam *P* spongeam λ | imperfectum] *VP* 31 absolbat *V*¹ absoluas^t *T* | C Ac *P* | nescias gloriosum] gloriosum neges *Z* 32 ceptos *PT* | pendendum *P* | uersuſiculos *T* ante: te *in ras. V* 33 cene *P* cene (*c al. præfix. uersui*) *V* cæne *T* coenæ *G* | absoluſ *P* 34 sit] s₃ *T* | ma/teria: t *eras. V* 35 set] *V*¹ | tu *om. V*¹ ut *P* | paulo: lo *rasura affect. et rescr. V* | et] a *ss. \lambda* 36 dilucior λ dulcior *G* | namque] nam *T* 37 absthemium *G* | C Neque *P* 38 qui forte hunc *T* | locum (*l, non i longo*) *V* 39 caperrata] *VPT* | neget: *litteræ g inferior pars al. rescr. V* 40 nonuernarium *V*¹ | numeros/ (*um eraso?*) *V*

attigisse. quem ego uerum dicere fatebor, iuste, negabo. quippe si bonus est, quae omisi, non oblita mihi, sed praeterita existimet. dehinc qualiscumque est, cogitet secum, quam multa de his non repperisset, si ipse quaesisset. sciat etiam me neque omnibus erutis usum 45 et quibusdam oblatiis abusum. quam multa enim de ternario sciens neclego! tempora et personas, genera et gradus, nouem naturalia metra cum trimetris, totam grammaticam et musicam librosque medicinae, ter maximum Hermen et amatorem primum philosophiae 50 Varronisque numeros et quidquid profanum uulgus ignorat. postremo, quod facile est, cum ipse multa inuenerit, comparet se atque me, occupatum cum otioso, pransum cum abstemio, iocum et ludum meum, diligentiam et calumniam suam. alius enim alio plura 55 inuenire potest: nemo omnia. quod si alicui et obscurus uidebor, aput eum me sic tuebere: primum eiusmodi epyllia, nisi uel obscura sint, nihil futura; deinde numerorum naturam non esse scirpum, ut sine nodo sint. postremo si etiam tibi obscurus fuero, cui 60 nihil neque non lectum est neque non intellectum,

41 attigisse/: e *in ras.* V | ne/gabo V 42 si *cum ras.* al. *rescr.* V om. P | obmisi λ | set V¹ 43 praeterrita G qualiscunque Tλ 44 repperisset] V 45 etiam ḡ me T et que me λ | neque] que V nec G | erutis TG eratis λ eruditus V¹ 46 quam] quare P 47 neclego V negligo P neglexi Z (neglexit λ) | et personas genera om. P 49 gramaticam P | libro V | medicinae trimaximum V medici nri maximum P medicinos ter maximum GZ 50 hermē PG | umatoꝝ (i. umatorum) P | fhilosophiae V 51 quicquid PZ | prophanum PTG 52 non ignorat T? Par. | ¶ Postremo P | postremo — comparet om. V | cum] tu P 53 se atque] Sciatque: Scia *in ras.* al. V 54 absthemio PG ab/stemio (s. *eraso?*) V | ludum: meam T 55 suum T | enim] cui P 56 alicui et] et om. T 57 aput] V¹ | me om. V 58 epyllia PG epyllia λ epilia T pillia V | nicil V nichil P 59 sirpum T scyrpum G 60 sit T* | si etiam tibi] sed etiam si tibi P | etiam] iam λ 61 nicil V nichil P | non lectum] lectum P neglectum Z non lectū | ^{est} (neque non intellectum om., *sed in marg.*)

tum uero ego beatus, quod adfectaui, adsequar, me
ut requiras, me ut desideres, de me cogites. uale.

[336]

GRIPVVS TERNARIJ NVMERI.

Ter bibe uel totiens ternos: sic mystica lex est,
Vel tria potanti uel ter tria multiplicanti,
Inparibus nouies ternis contexere coebum.
Iuris idem tribus est, quod ter tribus, omnia in istis:
Forma hominis coepti plenique exactio partus 5
Quique nouem nouies fati tenet ultima finis.
Tris Ope progeniti fratres, tris ordine partae,
Vesta, Ceres et Iuno, secus muliebre, sorores.
Inde trisulca Iouis sunt fulmina, Cerberus inde,
Inde tridens triplexque Helenae cum fratribus ouum. 10
Ter noua Nestoreos impleuit purpura fusos
Et totiens trino cornix uiuacior aeuo.
Quam nouies terni glomerantem saecula tractus
Vincunt aeripedes ter terno Nestore cerui:
Tris quorum aetates superat Phoebeius oscen, 15

6 Plato ap. Censorin. de die nat. 14 sq.

marg. pr. nō intellectum) V 62 uero om. T | affectaui libri |

adsequar] V 63 me ut desideres] ut om. Z Finit epistola
Incipit Gripus ternarii numeri P GRIPVVS TERNARIJ NVMERI (min.)
V Cripus ternarii numeri quod libet ter TG (erippus G bi-
bat G) Finit Cripus λ

*VP,Z 1 ternos] mōs P | mistica VPT mixtica λ 3 Inparibus]
P inpari//bus (α eras.?) V | terni/s V | contere P | coebum VG
eobum P coelum Tλ 4 stis V¹ 5 coepit V cepit P cepti Z
(coepti G) 6 quaeque T 7 ¶ Tris P | tres P | partae
Parrhasius parcae libri 8 secus Z sexu λ deens VP | mu-
liebres °rores: ebres al. instaurata in ras. V 9 iouis (u in b
pr., b in v al. corr.) V ioui PZ | fulminacerberus: iuacer al.
rescr. ex parte in ras. V 10 inde] int' P | helenę V helene P
helenes Z | ōiūi (al. del. et add. marg. hedum) V 11 ¶ Ter P |
12 uiuacior PG 13 saecula] Z 14 aerpides P | trino P |
ternōestore V 15 phoebeiusescen (b ex u, sescen al. sic rescr.) V
plebeius oscen P*

Quem nouies senior Gangeticus anteit ales,
 Ales cinnameo radiatus tempora nido.
 Tergemina est Hecate, tria uirginis ora Dianae;
 Tris Charites: tria Fata, triplex uox, trina elementa.
 Tris in Trinacria Siredones; omnia terna: 20
 Tris uolucres, tris semideae, tris semipuellae:
 Ter tribus ad palmam iussae certare camenis,
 Ore, manu, flatu: buxo, fide, uoce canentes.
 Tris sophiae partes. tria Punica bella, trimenstres
 Annorum caelique uices noctisque per umbram 25
 Tergemini uigiles. ter clara instantis Eoi
 Signa canit serus deprenso Marte satelles.
 Et qui conceptus triplicatae uespere noctis
 Iussa quater ternis adfixit opima tropaeis.
 Et lyrici uates numero sunt Mnemosynarum, 30
 Tris solas quondam tenuit quas dextera Phoebi:

18 Vergil. A. IIII 511 tergeminaeque Hecaten, tria uirginis ora Dianae.

19 Appul. de mundo 38 sed tria fata sunt, cf. Plin. 34, 11

22 cf. Pausan. VIII 34, 2 Steph. Byz. u. Ἀπιερα.

27 cf. Luciani Ὀνειρος ἢ Ἀλεκτρονών 3

16 grangeticus *P* | anteit] annit *P* 17 cynnameo *T* |
 //nido *V* 18 ☉ Tergemina *P* | haecate *V*¹ //aocate *V*² echate
*P*λ | dianae: e *cuanuit* *V* 19 tres *PT* | carites *V* carithes λ |
 terna *T* 20 tres *P* | trinacria: c et r *medium resc.* *V*
 trinachia *P* | sirenes *G*λ syrenes *T* Sirenides *Is. Vossius Κηλη-*
δόνες (Pindarus ap. Pausan. X 5, 12) FRitschl MSchmidt |
 omin/a ex ominia *V* uel omina *marg.* λ *prob. Scaliger 1, 16* |
 terna *V* tna *P* trina *Z* (trin^a *T*) ternae *Schenkl* 22 certa/re
 (t *craso*) *V* | camoenis λ 24 sophie *P*^s | partes] p̄res *P* |
 punita *P* | trimestres *G* 25 coeli *T* | que *om.* *G* | uias nices
T | nocti *V* 27 deprenso *Z* (deprehenso λ) depenso *VP* |
 mat' *P*^s 28 uespere] trippe *P* 29 iussa: i *al. resc.* *V* |
 adfixit: i *al. intrus.*, t *pr. ss.* *V* affixit *P*, iussaque quaternis
 suspendit *Z* | opima] pigma *V* | tropheis *PZ* 30 lirici *V*
 linrici λ | in nemosinarum (in *craso al. m reposuit*) *V* i nemo
 synarum *P* mnemosinar{ *marg. coeua m. V* nemosinarum *Z*
 31 solis λ | phebi *P*

Set Citheron totiens ternas ex aere sacrauit
 Relligione patrum, qui sex spreuisse timebant.
 Trina Tarentino celebrata trinoctia ludo:
 Qualia bis genito Thebis trieterica Baccho. 35
 Tris primas Thraecum pugnas tribus ordine bellis
 Iuniadae patrio inferias misere sepulcro.
 Illa etiam thalamos per trina aenigmata quaerens,
 Qui bipes et quadrupes foret et tripes, omnia solus,
 Terruit Aoniam uolucris, leo, uirgo triformis 40
 Sphinx, uolucris pennis, pedibus fera, fronte puella.
 Trina in Tarpeio fulgent consortia templo.
 Humana efficiunt habitacula tergenus artes:
 Parietibus qui saxa locat, qui culmine tigna,
 Et qui supremo comit tectoria cultu. 45
 Hinc Bromii quadrantat et hinc Sicana medimna.
 Hoc tribus, hoc geminis tribus explicat usus agendi.
 In physicis tria prima: deus, mundus, data forma.
 Tergenus omnigenum: genitor, genetrix, generatum.

32 cf. Varro ap. Augustin. de doctr. christ. II 16 (Pausan. VIII 29, 2)

37 Val. Max. II 4, 7 gladiatorium munus primum Romae datum est . . . dederunt Marcus et Decimus filii Bruti Perae funebri memoria patris cineres honorando.

32 set] *V*¹ | citheron *VP* cytheron *G*^λ | haere *V*¹ 33 religione] *VG* religione *PZ* | qui sex praebuisse *V* quis expūisse *P* qs expreuisse *T*^λ quis experuisse *G* corr. Paris. | timebās *V*¹ timebāt *V*² 34 trinoctia] noctia *V* 35 trieterico *V* trieterica *P* triaterica *T*^λ | baco *P* 36 prima *P* | Thraecum *Heinsius*: thracum *TG* threcum ^λ pheacum *V* phecum *P* | puḡs *P* | ordinē *P* | bellis *V* belli *P* sellis *Z* 37 patrio *VP* patri *Z* sepulchro ^λ 38 terna *T* | quaeres *G* quaeror *P*^s 39 quadrupes *T* | fore *P* foret *om.* ^λ 40 uoluēs *P* 41 spinx ^λ | uoluēs *P* | pinnis *V*¹ *P* pennis *Z* | pedi bus (*s eraso?*) *V* | feras *P* 42 terna *T* | fugent *P* florent *T* 43 hauitacula *V* | artis *VP* artes ^λ arces *TG* 44 parietibus *P* | locant *Z* 45 comit] fucat *Z* 46 hic *V* | hīc sicanā edimna *V*¹ 47 hoc — haec *V* h — hī *P* haec — haec ^λ hoc — hoc *TG* | tribus *om.* ^λ | usi fagendi *P* 48 phisicis *VPT* 49 trigenus *V* tris genus *PZ* | genetrix] *VG* genitrix *PT*^λ

Per trinas species trigonorum regula currit: 50
 Aquilatus uel crure pari uel in omnibus impar.
 Tris coit in partes numerus perfectus, ut idem
 Congrege ter terno per ter tria dissoluatur.
 Tris primus par, impar habet mediumque: sed ipse
 Vt tris, sic quinque et septem quoque diuidit unus; 55
 Et numero in toto positus sub acumine centri
 Distinguit solidos coebo pergente trientes,
 Aequipares dirimens partes ex inpare terno;
 Et paribus triplex medium, cum quattuor et sex
 Bisque quaternorum secernitur omphalos idem. 60
 Ius triplex, tabulae quod ter sanxere quaternae:
 Sacrum, priuatum et populi commune quod usquam est.
 Interdictorum trinum genus: unde repulsus
 Vi fuero aut utrubi fuerit quorumue bonorum.
 Triplex libertas capitisque minutio triplex. 65
 Trinum dicendi genus est: sublime, modestum
 Et tenui filo. triplex quoque forma medendi,
 Cui logos aut methodos cuique experientia nomen.
 Et medicina triplex: seruare, cauere, mederi.
 Tris oratorum cultus: regnata Colosso 70

68 cf. Marcell. de med. 6 quod logos aut methodos simplexque empirica pangit.

50 regula *VP* linea *Z* 51 Aquilatus *G* aequalitas *V*
 equalatus *Pλ* equilater (tus *pr. ss.*) *T* | in *om.* *Z* | omnibus]
 nominis *Gλ* | impar] *V* 52 cohit *T* 53 congreget et terno *V*
 congreget eterno *P* cum grege ter terno (trino *G*) *Z corr.*
Scaliger 1, 17 | dissolbatur *V* 54 impar *om.* *P* 55 ut tris
 sic *VP* (tres *P?*) qui medius *Z* | unus] in is *P* 56 positu^s *V*
 57 coebo *G* quoebo (*b in v al.*) *V* cebo *P* cibo *λ* coelo *T* |
 pergentet *V* pergentes *P* pereunte *Z* 58 inpare] *V* 59 III^{or}
P quatuor *T* 61 iux^s *V al. corr.* 64 ui] ut *V* | aut *om.* *V* |
 utrubi] utrūi *V* rubi *P* rabi *T* (ut *om. PT*) utrobi *Gλ* | quo-
 rumbe *V* 65 captis *P* 67 filo (*l' phylo ss.*) *λ* 67—69
 quoque — triplex *om. P* 68 cui *Siluius* que *V²Gλ* que *V¹T*
 quoi *Scaliger* | longos *V¹* leges *λ* 70 ◀ Tris *P*

Quem Rhodos, Actaeae quem dilexistis Athenae
 Et quem de scaenis tetrica ad subsellia traxit
 Prosa Asiae, in causis numeros imitata chororum.
 Orpheos hinc tripodes, quia sunt tria: terra, aqua, flamma.
 Triplex sideribus positus, distantia, forma. 75
 Et modus et genetrix modulorum musica triplex:
 Mixta libris, secreta astris, uulgata theatri.
 Martia Roma triplex: equitatu, plebe, senatu.
 Hoc numero tribus et sacro de monte tribuni.
 Tres equitum turmae, tria nomina nobiliorum. 80
 Nomina sunt chordis tria, sunt tria nomina mensi.
 Geryones triplices, triplex compago Chimaerae.
 Scylla triplex, commissa tribus: cane, uirgine, pisce.
 Gorgones Harpalycaequae et Erinyes agmine terno
 Et tris fatidicae, nomen commune, Sibyllae, 85
 Quarum tergemini fatalia carmina libri,
 Quos ter quinquaginta seruatur cultura uirorum.

85 nomen commune: Varro ap. Lactant. Inst. I 6, 7
 86 sq. Gell. I 19.

71 actea *V* actore λ 72 post 73 λ 72 quam *VP* quem
Z | de scenis *Z* (scaenis *G* scaenis λ), discernens *VP* (n ss. *al.*
V) | subellia *V*¹ 73 prorsa *P* | asiei in *V* asia ein *P* |
 imitata *P* | cororum *P* λ 74 orpheus *V* orpheus *Z* (*corr.* *Vin-*
netus) | hinc] i *G* | sintria *P*^s | flammae *Z* 75 syderibus *PG* |
 distan] *P* 76 genetrix] *V* 77 astring] *P* | theatric] *P* 79
 hoc] haec λ | tribum] *P* 80 turmeae *V*¹ turme// *V*² 81 cor-
 di] *V* cordis *Z* | mensis] *litt.* is *euauerunt* *V* u. 82 *inferiore*
in marg. pr. add. (signo d *adiecto post u. 81*) *V* 82 Geryo-
 nes] *G* *V*² geriones *V*¹ *PT* λ Geryonae *Heinsius* | compago] *V* |
 cymere] *P* 83 scylla *in ras.* *V* sylla] *P* | tripl/ex (ex *in ras.*
litt. ices *ut uid.*) *V* 84 gorgone] *V* | harphalicaequae ter-
 nis] *V* (u *in ras.*, t *ex g pr. V*), arpaliceq] et erinis] *P* arpia-
 que et erines] *T* λ harpyieque et erinyies] *G* | amine (a^c *ex a?*
al.) *V* | terno *om.* *P* 85 tris fatidicae] *VP* trifatidicae (ter
 ss. *pr. T*) *Z* | comune] *PT* | sibillae] *VP* sybillae λ 86 cri-
 mina] *T* 87 Quo] *T* | tarquinorum] *P*

Ter bibe. tris numerus super omnia, tris deus unus.
Hic quoque ne ludus numero transcurrat inertī,
Ter decies ternos habeat deciesque nouenos. 90

88 ter bibe tris *Z* ter bibet ter *P* ter biberes *V* | tris *V*
tres *P* ter *Z* 89 inertī *T* 90 abeat *V*¹ | nobenos *V* no-
uenes *P* | Finit technopeguion liber primus. Incipit Cento nup-
tialis. *G*

XVII.

[350—360 Edyll. XIII] CENTO NVPTIALIS.

[360] AVSONIVS PAVLO S.

Perlege hoc etiam, si operae est, friuolum et nullius pretii opusculum, quod nec labor excudit nec cura limauit, sine ingenii acumine et morae maturitate. centonem uocant, qui primi hac concinnatione luserunt. solae memoriae negotium sparsa colligere 5 et integrare lacerata: quod ridere magis, quam laudare possis. pro quo, si per sigillaria in auctione ueniret, neque Afranius naucum daret, neque ciccum suum Plautus offerret. piget enim Vergiliani carminis dignitatem tam ioculari dehonestasse materia. sed 10 quid facerem? iussum erat: quodque est potentissimum imperandi genus, rogabat, qui iubere poterat, sanctus imperator Valentinianus, uir meo iudicio eruditus. nuptias quondam eiusmodi ludo descripserat, aptis equidem uersibus et compositione festiua. experiri 15 deinde uolens, quantum nostra contentione praecelle-

8 Afranius fr. inc. 24 (431) R. Plautus Rud. II 7, 22 (580) ciccum non interdum.

Z Incipit Cento nuptialis Z | sal. Tλ salutem G 7 per om. T 8 uenerit G | afrannius G | nauici Z corr. Salmasius | nez T nec Gλ | cicum λ citum G cacum T 9 enim] equidem λ | uirgiliani Z 11 est om. λ? 12 sanctus] s. Gλ .f. T 13 imperato^r T 14 nuptias] qui nuptias G 15 equidem] etiam λ | festina G

ret, simile nos de eodem concinnare praecepit. quam
 scrupulosum hoc mihi fuerit, intellege. neque anteferri
 uolebam neque posthaberi, cum aliorum quoque iudi-
 cio detegenda esset adulatio inepta, si cederem, inso- 20
 lentia, si ut aemulus emerem. suscepti igitur similis
 recusanti feliciterque et obnoxius gratiam tenui nec
 victor offendi. hoc tum die uno et addita lucubra-
 tione properatum modo inter liturarios meos cum
 reperissem, tanta mihi candoris tui et amoris fiducia 25
 est, ut seueritati tuae nec ridenda subtraherem. accipe
 igitur opusculum de inconexis continuum, de diuersis
 unum, de seriis ludicrum, de alieno nostrum: ne in
 sacris et fabulis aut Thyonianum mireris aut Virbium,
 illum de Dionyso, hunc de Hippolyto reformatum. et 30
 si pateris, ut doceam docendus ipse, cento quid sit,
 absolua. uariis de locis sensibusque diuersis quae-
 dam carminis structura solidatur, in unum uersum ut
 coeant aut caesi duo aut unus et sequens <medius> cum
 medio. nam duos iunctim locare ineptum est, et tres 35
 una serie merae nugae. diffinduntur autem per cae-
 suras omnes, quas recipit uersus heroicus, conuenire
 ut possit aut penthemimeris cum reliquo anapaestico,
 aut trochaice cum posteriore segmento, aut septem
 semipedes cum anapaestico chorico, aut <ponatur> post 40
 dactylum atque semipedem quidquid restat hexametro:

18 intellige *Z* 22 foeliciter *Tλ* 23 hoc tu me uno *Tλ*
 (*cruz marg. add. T*) hoc die uno *G corr. Mommsen* 25 rep-
 perissem λ reperissem *G* operissem *T* 27 inconexis *Guelpher-*
bytani inonexis *T* inconnexis *ceteri* | de diuersis ψ sed diuersis
Tλ G 28 nostrum] meum λ 29 et fabulis] aut fabulis *T* |
 thionianum λ 30 Dionyso ψ ? dyonisio *Tλ* dionisio *G* | hyp-
 polito *Tλ* 34 medius *om. Z, add. Mommsen* 35 iocare *G* |
 et tres ψ et res *Z* 36 diffindē (\bar{i} del. et ss. pr. unt \sim) *T*
 37 uersus *om. λ¹* 38 penthimemeres (*es ex is pr.*) *T* pen-
 timemeres *G* | anapestico | chorico aut *T* anapesto aut *G*
 39 trochaicae *G* 40 lacunam indicauit *Birt et his uerbis* par-
 uulum initium cum toto *expleuit*, ponatur *Peiper* 41 quic-
 quid *Tλ* | exámetro *Tλ*

simile ut dicas ludicro, quod Graeci ostomachian uocauere. ossicula ea sunt: ad summam quattuordecim figuras geometricas habent. sunt enim aequaliter triquetra: uel extentis lineis uel <eiusdem> frontis, <uel rectis> 45 angulis uel obliquis: isoscele ipsi uel isopleura uocant, orthogonia quoque et scalena. harum uerticularum uariis coagmentis simulantur species mille formarum: helephantus belua aut aper bestia, anser uolans et mirmillo in armis, subsidens uenator et latrans canis, quin et 50 turris et cantharus et alia huiusmodi innumerabilium figurarum, quae alius alio scientius uariegant. sed peritorum concinnatio miraculum est, imperitorum iunctura ridiculum. quo praedicto scies, quod ego posteriorem imitatus sum. hoc ergo centonis opuscu- 55 lum ut ille ludus tractatur, pari modo sensus diuersi ut congruant, adoptiua quae sunt, ut cognata uideantur, aliena ne interluceant: arcessita ne uim redarguant, densa ne supra modum protuberent, hiulca ne pateant. quae si omnia ita tibi uidebuntur, ut prae- 60 ceptum est, dices me composuisse centonem. et quia sub imperatore meo tum merui, procedere mihi inter frequentes stipendium iubebis: sin aliter, aere dirutum facies, ut cumulo carminis in fiscum suum redacto redeant uersus, unde uenerunt. uale. 65

42 simile — uocauere *om. et in marg. pr. add.* | simile; *T* | greci *T* | stomachion *TG* estomachion λ ostomachion *Gudianus*, *ὀστομαχίαν Hummelberg cf. Ennodii carm. II 133* (ubi stomacio uel stomac(h)o *libri*) *στομάτιον Scaliger 2, 26* 43 oscilla *Scaliger 2, 26* | quattuordecim *T XIII λ* 44—46 sunt enim aequaliter uel triquetra extentis lineis uel (*sic λ aut TG*) frontis (rectis *pro frontis Auantius*) angulis uel obliquis *Z haec aperte corrupta (cf. Macrob. VI 712, Boetius ars geom. p. 376 et 404 Friedl.) corr. Peiper* 46 isoscele *G* isoscele *T* id est soscele λ | sopleura *Z corr. Vgoletus* | orthogona *T* 48 helephantus *T λ* (helephantis λ¹) elephantus *G* 49 bellua *T* | mirmilo *T* 51 turris] turturis *Guelpherbytani* | cantharus *Z* | huiusmodi] hui² *T* 52 uariegant *T* 55 posteriores *Toll* 58 alienum *Z, corr. Auantius* | interluceant *G λ* interluceat *T* 62 imperatore] imperat *TG* | meo tum *Ald. metum Z*

[351]

I. PRAEFATIO.

	A. v 304	Accipite haec animis laetasque aduertite mentes,	
	A. xi 291	Ambo animis, ambo insignes praestantibus armis;	
	E. vii 4	Ambo florentes, * genus insupe- rabile bello.	A. iii 40
	A. vi 834	Tuque prior, * nam te maioribus ire per altum	A. iii 374sq.
5		Auspiciis manifesta fides, * quo iustior alter	A. i 544sq. 5
		Nec pietate fuit, nec bello maior et armis;	
	A. iii 94	Tuque puerque tuus, * magnae spes altera Romae,	A. xii 168
	A. viii 500	Flos ueterum uirtusque uirum, * mea maxima cura,	A. i 678
	A. xii 348	Nomine auum referens, animo manibusque parentem.	
10	E. vi 9	Non iniussa cano. * sua cuique exorsa laborem	A. x 111sq. 10
		Fortunamque ferent: * mihi iussa capessere fas est.	A. i 77

[352]

II. CENA NVPTIALIS.

	A. v 104	Expectata dies aderat * dignis- que hymenaeis	A. xi 355
	A. vi 306	Matres atque uiri, * iuuenes ante ora parentum	G. iii 477
	A. i 700 sq.	Conueniunt stratoque super dis- cumbitur ostro. Dant famuli manibus lymphas * onerantque canistris	A. viii 180sq. 15

Praefacio *G* Praefatium λ Praefacium super cento nuptiale *T*
3 forentes *T* 11 capescere *TG* || coena *Z* 15 limphas *T*

5		Dona laboratae Cereris * pinguis- que ferinae	A. I 215	
	A. VIII 180	Viscera tosta ferunt. * series longissima rerum:	A. I 641	
	A. VIII 27	Alituum pecudumque genus * capraeque sequaces	G. II 374	
	G. II 471	Non absunt illic * neque oves haedique petulci	G. III 10	
	G. III 243	Et genus aequoreum, * dammae ceruique fugaces.	G. III 539	20
10	A. XI 311	Ante oculos interque manus sunt * mitia poma.	E. I 80	
	A. VIII 184	Postquam exempta fames et amor compressus edendi,		
	A. I 724	Crateras magnos statuunt * Bac- chumque ministrant.	A. VIII 181	
	A. II 239	Sacra canunt, * plaudunt choreas et carmina dicunt.	A. VI 644	
	A. VI 645 sq.	Nec non Thraeicius longa cum ueste sacerdos		25
15		Obloquitur numeris septem dis- crimina uocum.		
	A. X 362	At parte ex alia * biforem dat tibia cantum.	A. VIII 618	
	G. III 184	Omnibus una quies operum * cunctique relictis	A. VIII 109 sq.	
		Consurgunt mensis, * per limina laeta frequentes	A. I 707	
	A. VIII 164	Discurrunt uariantque uices * populusque patresque,	A. VIII 192	30
20	A. XI 476	Matronae, pueri, * uocemque per ampla uolutant	A. I 725 sq.	
		Atria: dependent lychni laque- aribus aureis.		

16 pingues λ | que om. G 19 illic T | nec G | aues Z
 corr. Lugdun. 20 dame λ 27 tybia λ 29 lumina G
 32 lychni Gλ

[353] III. DESCRIPTIO EGREDIENTIS SPONSAE.

A. III 136	Tandem progreditur * Veneris iustissima cura,	A. X 132	
A. VII 53	Iam matura uiro, iam plenis nubilis annis,		
A. I 315	Virginis os habitumque gerens, * cui plurimus ignem	A. XII 65sq.	35
	Subiecit rubor et calefacta per ora cucurrit,		
5 A. VII 251	Intentos uoluens oculos, * urit- que uidendo.	G. III 215	
A. VII 812sq.	Illam omnis tectis agrisque ef- fusa iuuentus Turbaque miratur matrum. * ue- stigia primi	A. V 566sq.	
	Alba pedis, * dederatque comam diffundere uentis.	A. I 319	40
A. III 483	Fert picturatas auri subtemine uestes,		
10 A. I 650	Ornatus Argiuae Helenae: * qua- lisque uideri	A. II 591sq.	
	Caelicolis et quanta solet * Ve- nus aurea contra,	A. X 16	
A. VI 208	Talis erat species, * talem se laeta ferebat	A. I 503	
A. II 457	Ad soceros * solioque alte sub- nixta resedit.	A. I 506	45

[354] III. DESCRIPTIO EGREDIENTIS SPONSI.

A. X 362	At parte ex alia * foribus sese intulit altis	A. XI 36
A. VIII 181	Ora puer prima signans intonsa iuuenta,	

37 nolucris λ 41 fert *Lugdun.* et *Z* | subtegmine *Z*
42 qualisque uideri ψ, *Accursius*; om. *Z*

A. VIII 582	Pictus acu * chlamydem auratam, quam plurima circum	A. v 250 _{sq.}	
	Purpura maeandro duplici Meli- boea cucurrit,	A. v 251	
⁵ A. x 818	Et tunicam, molli mater quam neuerat auro:		50
A. i 589	Os umerosque deo similis * lu- menque iuuentae.	A. i 590	
A. VIII 589	Qualis, ubi oceani perfusus Lu- cifer unda		
A. VIII 591	Extulit os sacrum caelo: * sic ora ferebat,	A. III 490	
A. III 490	Sic oculos * cursuque amens ad limina tendit.	A. II 321	
¹⁰ A. XII 70	Illum turbat amor figitque in uirgine uultus;		55
A. i 256	Oscula libauit * dextramque am- plexus inhaesit.	A. VIII 124	

[355]

V. OBLATIO MVNERVM.

A. v 553	Incedunt pueri pariterque ante ora parentum		
A. v 101	Dona ferunt * pallam signis auroque rigentem,	A. i 646	
A. XI 333 _{sq.}	Munera portantes aurique ebo- risque talenta		
	Et sellam * et pictum croceo uelamen acantho,	A. i 711	60
⁵ A. i 640	Ingens argentum mensis * collo- que monile	A. i 65 ⁴ _{sq.}	
	Bacatum et duplicem gemmis auroque coronam.		

48 clamidem *T* 49 melibæa *T* 52 oceani *T* 56 ob-
scula *G* | adhaesit *T* 60 achanto *TG* acanto *?* 62 bacca-
tum *T* bachatum *?* bacchatum *G*

A. v 284	Olli serua datur * geminique sub ubere nati:	A. v 285	
A. x 518	Quattuor huic iuuenes * totidem innuptaeque puellae:	A. II 238	
A. v 556	Omnibus in morem tonsa coma; * pectore summo	A. v 558 ^{sq.}	65
10	Flexilis obtorti per collum cir- culus auri.		
VI. EPITHALAMIVM VTRIQVE.			
A. XII 131	Tum studio effusae matres * ad limina ducunt;	A. x 117	
G. III 460	At chorus aequalis, * pueri in- nuptaeque puellae,	A. VI 307	
G. II 386	Versibus incomptis ludunt * et carmina dicunt:	A. VI 644	
E. VIII 32	O digno coniuncta uiro, * gra- tissima coniunx,	A. x 607	70
5 A. I 330	Sis felix, * primos Lucinae ex- perta labores	G. III 340	
G. III 380	Et mater. cape Maeonii carche- sia Bacchi.		
E. VIII 30	Sparge, marite, nuces; * cinge haec altaria nitta,	E. VIII 64	
A. VIII 500	Flos ueterum uirtusque uirum: * tibi ducitur uxor,	E. VIII 29	
A. I 74 ^{sq.}	Omnes ut tecum meritis pro talibus annos		75
10	Exigat et pulchra faciat te prole parentem.		
A. VIII 446	Fortunati ambo, * si quid pia numina possunt,	A. III 382	

63 ubera^e T 64 quattuor T | huic Z hic Vergilius 67
effuso λ 70 coniunx λ 71 foelix Tλ 72 meonii TG l'
dona manu ss. pr. T sacra manu λ 75 pia numina] mea
carmina λ (ex A VIII 446)

A. III 493 Viuite felices.' * dixerunt 'cur-
rite' fusis E. III 46sq.
Concordes stabili fatorum nu-
mine Parcae.

VII. INGRESSVS IN CVBICVLVM.

G. III 374sq. Postquam est in thalami pen- 80
dentia pumice tecta

Peruentum, * licito tandem ser-
mone fruuntur. A. VIII 468

A. VIII 467 Congressi iungunt dextras * stra-
tisque reponunt. A. III 392

A. I 657 At Cytherea nouas artes * et
pronuba Iuno A. III 166

5 A. XI 254 Sollicitat suadetque ignota la-
cessere bella.

A. I 715 Ille ubi complexu * molli fouet 85
atque repente A. VIII 388sq.

Acceptit solitam flammam * le-
ctumque iugalem: A. III 496

A. VI 104 'O uirgo, noua mi facies, * gra-
tissima coniunx, A. X 607

A. VI 687 Venisti tandem, * mea sola et
sera uoluptas. A. VIII 581

10 A. II 777 O dulcis coniunx, non haec sine
numine diuum

A. XII 428 Proueniunt. * placitone etiam 90
pugnabis amori?' A. III 38

A. III 362 Talia dicentem iamdudum auersa
tuetur

78 foelices *T* 79 Talia s. Concordes *T* post 82^a aut
exciderunt duo hemistichia aut residunt scribendum cum *Schen-
klio* ex *A. VIII 467* (mediisque residunt) 83 citherea *T*
84 sollicitat *T* 85 atque *Z* (ille *Vergilius*) inde *Schenkl* ex
VIII 238 (inde repente); post 86 *intercidisse uersum suspicatur*
Schenkl 87 coniux *λ* 89 coniux *λ* 90 placido *G* 91
aduersa *Tλ*

A. XII 916	Cunctaturque metu telumque in- stare tremiscit	
A. I 218	Spemque metumque inter * fun- ditque has ore loquelas:	A. v 842
15 A. X 597	‘Per te, per, qui te talem ge- nuere, parentes,	
E. II 17	O formose puer, * noctem non amplius unam	A. I 683
A. VIII 290	Hanc tu, oro, solare inopem * et miserere precantis.	A. X 598
A. XII 911sq.	Succidimus. non lingua ualet, non corpore notae Sufficiunt uires, nec uox aut uerba sequuntur.’	
20 A. VIII 219	Ille autem: ‘causas nequiquam nectis inanes.’	
A. XII 699	Praecipitatque moras omnis * soluitque pudorem.	A. III 55

[358]

PARECBASIS.

Hactenus castis auribus audiendum mysterium nup-
tiale ambitu loquendi et circuitione uelauit. uerum
quoniam et Fescenninos amat celebritas nuptialis uer-
borumque petulantiam notus uetere instituto ludus
admittit, cetera quoque cubiculi et lectuli operta pro- 5
dentur ab eodem auctore collecta, ut bis erubescamus,
qui et Vergilium faciamus impudentem. uos, si placet,
hic iam legendi modum ponite: cetera curiosis relin-
quite.

99 nequicquam Z 100 omnis] T'G omnes λ
 1 castis] erectis λ | ad audiendum λ | misterium Z | fesc e-
 ninos Z 5 quoque operta cubiculi et lectuli operta T
 7 uirgilium Z

VIII. IMMINVTIO.

[359]

A. XI 631	Postquam congressi * sola sub nocte per umbram	A. VI 268	
G. III 267	Et mentem Venus ipsa dedit, * noua proelia temptant.	A. III 240	
A. X 892	Tollit se arrectum: * conantem plurima frustra	A. VIII 398	
A. X 699	Occupat os faciemque, * pedem pede feruidus urget,	A. XII 748	
5 A. VII 362	Perfidus alta petens: * ramum, qui ueste latebat,	A. VI 406	105
E. X 27	Sanguineis ebuli bacis minioque rubentem		
A. XII 312	Nudato capite * et pedibus permutua nexis,	A. VII 66	
A. III 658	Monstrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademptum,		
A. X 788	Eripit a femore et trepidanti feruidus instat.		
10 A. I 159	Est in secessu, * tenuis quo semita ducit,	A. XI 524	110
A. VIII 392	Ignea rima micans: * exhalat opaca mephitim.	A. VII 84	
A. VI 563	Nulli fas casto sceleratum insistere limen.		
A. VII 568	Hic specus horrendum: * talis sese halitus atris	A. VI 240sq.	
	Faucibus effundens * nares contingit odore.	A. VII 480	
15 A. XI 530	Huc iuuenis nota fertur regione uiarum		115

102 plia λ | tentant Tλ 103 arreptum λ 104 feuidus T
 109 femore TG Priscianus femine meliores libri Vergiliani
 foemine λ 111 exalat T | mephytim G 113 alitus Tλ
 115 hinc T

A. v 858	Et super incumbens * nodis et cortice crudo	A. viii 743 sq.
	Intorquet summis adnexus uiribus hastam.	
A. xi 804	Haesit uirgineumque alte bibit acta cruorem.	
A. ii 53	Insonuere cauae gemitumque de- dere cauernae.	
20 A. xi 816	Illa manu moriens telum trahit, ossa sed inter	120
G. iii 442	Altius ad uiuum persedit * uul- nere mucro.	A. xi 817
A. iii 690 sq.	Ter sese attollens cubitoque in- nixa leuauit, Ter reuoluta toro est. * manet imperterritus ille.	A. x 770
G. iii 110	Nec mora nec requies: * clauum- que adfixus et haerens	A. v 852 sq.
25	Nusquam amittebat oculosque sub astra tenebat.	125
A. vi 122	Itque reditque uiam totiens * uteroque recusso	A. ii 52
A. xii 276	Transadigit costas * et pectine pulsat eburno.	A. vi 647
A. v 327 sq.	Iamque fere spatio extremo fes- sique sub ipsam Finem aduentabant: * tum cre- ber anhelitus artus	A. v 199 sq.
30	Aridaque ora quatit, sudor fluit undique riuis,	130
A. xi 818	Labitur exanguis, * destillat ab inguine uirus.	G. iii 281

123 thoro *Tλ* 124 adfixus] *ψ* | ^{ut} *et* *T^r* 125 amitte-
bat *T* 127 et] iam *Vergilius* 130 arida *T* 131 exsan-
guis *T* | distillat *Tλ*

[360]

Contentus esto, Paule mi,
Lasciua, Paule, pagina:
Ridere, nil ultra, expeto.

Sed cum legeris, adesto mihi aduersum eos, qui,
ut Iuuenalis ait, 'Curios simulant et Bacchanalia 5
uiuunt', ne fortasse mores meos spectent de carmine.

'Lasciua est nobis pagina, uita proba',
ut Martialis dicit. meminerint autem, quippe eruditi,
probissimo uiro Plinio in poematiis lasciuiam, in mor-
ribus constitisse censuram, prurire opusculum Sulpiciae, 10
frontem caperare; esse Appuleium in uita philosophum,
in epigrammatis amatorem; in praeceptis Ciceronis
extare seueritatem, in epistulis ad Caerelliam subesse
petulantiam; Platonis Symposion composita in ephobos
epyllia continere. nam quid Anniani Fescenninos, quid 15
antiquissimi poetae Laeuii Erotopaegnion libros loquar?
quid Euenum, quem Menander sapientem uocauit?

5 Iuuenal. 2, 3

7 Martialis I 4, 8

9 Plinius ep. III 14, 4 sq. (cf. V 3)

10 Sulpiciae] cf. Martialis X 35 [Fulgentius Myth. I p. 616
St.: hac etenim adludente . . . Sulpicillae Ausonianae loqua-
citas deperit]

11 Appuleium] cf. Appul. de Magia c. 9

12 (Ciceronis fragm. XIII 2 B.-K.)

14 Appul. de Magia c. 10

17 Euenum: (Menandri fr. 342 M.)

1 esto o paule *T* 2 o paule *Z* corr. *Lugdun.* 3 ex-
pecto *T* 4 Sed *init. minio scripta T* 6 fortasse] forte
Sealiger | carmine (~ *del. pr.*) *T* 7 probata *λ* 8 Martialis
Pulmann plinius *Z* 9 probatissimo *G* | poematis *λ* 10 Sul-
piciae *ψ* sulphiti ue (l *ex incepto p pr.*) *T* sulphitiue *λ* Sulpitii
nec *G* 11 apuleium *T* | phylosophum *G* 12 inepti grā-
matis *G* | Ciceronis *Peiper*, omnibus *Z* 13 Tullii seuerita-
tem *λ* Tullii *om. TG* | epistolis *Z* | cerelliam *TG* 14 sim-
posion *TG* | ephobos *G* 15 epyllia *G* epillia *Tλ* edyllia *Par.*
| fescenninos *Z* 16 laeui *T* lenii *G* | crotopaegnion *T* crotho-
pegnion *G* 17 euenum *Tλ* euentum *G*

quid ipsum Menandrum? quid comicos omnes? quibus seuera uita est et laeta materia. quid etiam Maronem Parthenien dictum causa pudoris? qui in octauo 20 Aeneidos, cum describeret coitum Veneris atque Vulcani, *ἀσχροσεμνίαν* decenter immiscuit. quid? in tertio Georgicorum de summissis in gregem maritis nonne obscenam significationem honesta uerborum translatione uelauit? et si quid in nostro ioco aliquorum 25 hominum seueritas uestita condemnat, de Vergilio accessitum sciat. igitur cui hic ludus noster non placet, ne legerit, aut cum legerit, obliuiscatur, aut non oblitus ignoscat. etenim fabula de nuptiis est et, uelit nolit, aliter haec sacra non constant. 30

20 Donat. Vita Vergilii 22, Seru. ad A I in. (Parthenias) Vergil. A VIII 404 sqq. Annianus ap. Gell. n. a. VIII 10, 1 sq.

22 Vergil. G III 123 sqq.

24 honesta uerborum translatione] uerecunda quadam translatione uerborum: Annianus l. l.

19 uita^{II} seuera T | Maronem λ om. TG 20 in om. Gλ |
 VIII. G VII. (pr. corr.) T 21 describere G 22 ἀσχροσεμνίαν ψ Διοχροσέμνιαν G, om. Tλ sed spatio uacuo relicto
 26 uirgilio Z 27 accessitum G

XVIII.

EPISTULARVM

LIBER.

I Symmachi Ep.
I 31 S.]

SYMMACHVS AVSONIO.

Merum mihi gaudium eruditionis tuae scripta tribuerunt, quae Capuae locatus accepi. erat quippe in his oblita Tulliano melle festiuitas et sermonis mei non tam uera, quam blanda laudatio. quid igitur
5 magis mirer, sententiae incertus addubito, ornamenta oris an pectoris tui. quippe ita facundia antistas ceteris, ut sit formido rescribere; ita benigne nostra conprobas, ut libeat non tacere. si plura de te praedicem, uidebor mutuum scabere et magis imitator tui
10 esse adloquii quam probator. simul quod ipse nihil ostentandi gratia facis, uerendum est genuina in te

[I—III: σ = *Symmachi libri*: R = *Palatinus*, F = *Flori- legium*; accedit aliquotiens Γ = *Giphanii codex*, Φ = *Fuldensis* D = *Diuionensis*, M = *Montepessulanus*; α = *Ausoniani libri VP*]

P, σ I sīmacus ausonio V symmachus aūs F Epl'a sym-
machi ad ausonium P om. R 1 merum VR uerum PΠF
mici V | gaudium mihi σ | tu es cripta V¹ (ē al.) 3 mei
non tam] mei meri non tantum P 4 ¶ quid P 5 in-
certus] uictus P^s | id dubito P | uerba incertus — oris pr. m.
in ras., an — ita inter lineas, uocis facundia litt. fa uersui
praefixa, formido — conprobas in inferiore marg., (super ut sit
nota dh) V 6 aūstas P 7 uenigne V¹ 8 conprobas] V
mutum V¹ | scabere V¹ PF' scalpere V² scribere RP^s |
imitator P | tui^cesse V esse om. σ 10 adloquii libri | nicil V
nichil P 11 in marg. al.: (ge)nui na/n/tura a V

bona tamquam adfectata laudare. unum hoc tamen
a nobis indubitata ueritate cognosce, neminem esse
mortalium, quem prae te diligam; sic uadatum me
honorabili amore tenuisti. set in eo mihi uerecundus 15
nimio plus uidere, quod libelli tui arguis proditorem.
nam facilius est ardentis fauillas ore comprimere
quam luculenti operis seruare secretum. cum semel
a te profectum carmen est, ius omne posuisti. ora-
tio publicata res libera est. an uereris aemuli uenena 20
lectoris, ne libellus tuus admorsu duri dentis uratur?
tibi uni ad hoc locorum nihil gratia praestitit aut
dempsit inuidia. ingratis scaeuo cuique proboque
laudabilis es. proinde cassas dehinc seclude formi- 25
dines et indulge stilo, ut saepe prodaris. certe ali-
quod didascalicum seu protrepticum nostro quoque no-
mini carmen adiudica. fac periculum silentii mei,
quod etsi tibi exhibere opto, tamen spondere non au-
deo. noui ego, quae sit prurigo emuttiendi operis,
quod probaris. nam quodam pacto societatem laudis 30
adfectat, qui aliena bene dicta primus enuntiat. ea
propter in comoediis summam quidem gloriam scrip-
tores tulerunt: Roscio tamen atque Ambiuio ceteris-
que actoribus fama non deficit. ergo tali negotio ex-
pende otium tuum et nouis uoluminibus ieiunia nostra 35

12 affectata libri | ¶ Unum P 14 quem] qm V¹ q^sem V²
13 me] ne V | honorauili V¹ | amor V a morte R 15 set]
V | miei V michi P | uerecundus R 17 fabilla V¹ 18
serbare V¹ 20 res libera σ res om. α 21 a morsu V² PF
admorsu V¹ admorsum R | duri/ V du om. (ridentis) P 22
locorum V | nicil V nichil P 23 ignatis P ingratus (i. in-
gratiis) σ | que om. V¹ 24 est V¹ | deinc V¹ 25. 26. ali-
quot dedascalium seu proterpticum R | nostro] oño P 27
carmen V eam P | periculum V¹ 28 quod V¹ | etsi tibi] et tibi
P | exhibere obto V¹ 29 nobi V¹ | emuttiendi VF 30 quod V¹
31 affectat libri | enuntiat P 32 comoediis (e ex e) V
summam R | gloriam quidem R 33 adque V | ambibio α σ
(ambio D) 34 auctoribus V | deficit R 35 tuum] tum V¹
| nobis V¹ | ieiunia V¹

sustenta. quod si iactantiae fugax garrulum indicem
pertimescis, praesta etiam tu silentium mihi, ut tuto
simulem nostra esse, quae scripseris. uale.

II [407 Ep xvii:
Symmachi
Epp. 1 32 S.]

AVSONIVS SYMMACHO.

Modo intellego, quam mellea res sit oratio; quam
delinifica et quam suada facundia. persuasisti mihi,
quod epistulae meae aput Capuam tibi redditae con-
cinnatio inhumana non esset; set hoc non diutius,
5 quam dum epistolam tuam legi, quae me blanditiis
inhiantem tuis uelut suco nectaris delibuta perducit.
ubi enim chartulam pono et me ipsum interrogo, tum
absinthium meum resipit et circumlita melle tuo po-
cula deprehendo. si uero, id quod saepe facio, ad epi-
10 stulam tuam redii, rursus inlicior: et rursus ille sua-
uissimus, ille floridus tui sermonis adflatus deposita
lectione uanescit et testimonii pondus prohibet inesse
dulcedini. hoc me uelut acrius bratteae fucus aut
picta nebula non longius, quam dum uidetur, oblectat

II 2 Symmachi ep. III 6 (a. 380 Iuliano): ne tua quidem
delinifica et suada facundia.

36 iudicem *D* 37 pertimesces *R* | etiam] et *P* | silen-
tium *V*¹ | mici *V* 38 similem *R* | uale *om.* σ

P, σ II Responsio Ausonii ad Symmachum *R*; *P om.* *V* | Ausonius
Symmacho (s̄:maco *V* symm̄ *F*) *VPF om.* *R* 1 intelligo *P*
2 delinifica] *V*¹ (a *ex ae ut uid., pr. corr.*) *P* | facundia (i *pr.?*)
V | mici *V* 3 epistolę (lę *ex le al.*) *V* epistole *P* | męę *V* |
aput] *V* | reddita *P* | concinnatio *P*^s 4 humana *V* | set] *V*
5 epistolam tuam *P* (ępistola tua *V*¹) | me] mę *V*¹ 6
iniã^{h. tem} : *V* 7 ubi] tibi σ | enim *V* nō *P* uero σ | cartulam
al. c. *V* cartulam *P* 8 absintium *V* absynthium *P* 9
depreendo (ę in e *corr.*) *V* | ¶ si *P* | bero *V*¹ | id *om.* *P* | quod]
quod]q' *P* | epistolam (ę in e *corr.*) *V* 10 inlicior (*in marg.*
al. inlicior psuadeor) *V* illicior *P* in licio retrorsum *R* illicior
retrorsum *F*¹ | suabissimus *V* 11 afflatus *P* 12 proibet *V*¹
13 brattee *V* bractee *P* bractea σ 14 nondum longius *R*

chamaeleontis bestiolae uice, quae de subiectis sumit 15
 colorem. aliud sentio ex epistula tua, aliud ex con-
 scientia mea. et tu me audes facundissimorum homi-
 num laude dignari? tu, inquam, mihi ista, qui te
 ultra emendationem omnium protulisti? quisquamne
 ita nitet, ut comparatus tibi non sordeat? quis ita 20
 Aesopi uenustatem, quis sophisticas Isocratis con-
 clusiones, quis ad enthymemata Demosthenis aut opu-
 lentiam Tullianam aut proprietatem nostri Maronis
 accedat? quis ita adfectet singula, ut tu imples
 omnia? quid enim aliud es, quam ex omni bonarum 25
 artium ingenio collecta perfectio? haec, domine mi
 fili Symmache, non uereor, ne in te blandius dicta
 uideantur esse quam uerius. et expertus es fidem
 meam mentis atque dictorum, dum in comitatu degi-
 mus ambo aeuo dispari. ubi tu ueteris militiae prae- 30
 mia tiro meruisti, ego tirocinium iam ueteranus exer-
 cui. in comitatu tibi uerus fui, nedum me peregre
 existimes composita fabulari. in comitatu, inquam,

15 cameleontis *Vσ* | uestiole *V¹R* | uite *P^s* | quae] q̄ *V¹*
 quā *P* 16 aliut *V¹* | ex epistula] ex epistula *V¹* exempla *P* |
 aliut *V¹* 18 laude; *P* | ¶ tu *P* | miei *V* | isti *R* 19 hominum
V | quisquamne *V* ut quisquam *P* aut quisquam *σ* haut *Schott*

20 conpatus *V* | ita ad *F* 21 esopi *V¹* ysopi *V²* | quis ad
F | sopísticas *V¹* | isocratis *RD* ysocratis *P* socratis *VF* |
 conclusionis *R* 22 quis ita ad *σ* | entimemata *VP* enthi-
 memata *σ* | demostenis *Vσ* demosthenes *P* | aut opul.] ut op.
R | post opulentiam *in marg.* × *al. V* 24 accedatur (*omissa*
interrogandi nota) *P* | ita/// (*3 litt. erasis*) *V* | affectet *V^{P^s}* af-

fectat *σ* 25 enī (al. corr.) *V* c̄ (*at haec nota c non c sed*
e ualet) *P* | aliut *V* | es] ex *P* 26 perfecta *P* | ¶ Hec *P*

Hec *V¹* | dñe (*omi al. ss.*) *V* 27 simace *V¹* simace^h *V²*
 29 mentis adque *V* mentisq; atque *P* | comitatu *V* comitatu
P | degimur *V* egimus *P* 30 ebo *V¹* | premi *V¹* premia *V²*
 31 tyro *P* | tyrocinium *P* | iam *om. P* 32 peregre *P*
 peregre *V* 33 composita *V*

qui frontes hominum aperit, mentes tegit: ibi me
 35 et parentem et amicum et, si quid utroque carius
 est, cariorem fuisse sensisti. set abeamus ab his: ne
 ista haec commemoratio ad illam Sosiae formidinem
 uideatur accedere. illud, quod paene praeterii, qua
 adfectatione addidisti, ut ad te didascalicum aliquod
 40 opusculum aut sermonem protrepticum mitterem? ego
 te docebo docendus adhuc, si essem id aetatis, ut
 discerem? aut ego te uegetum atque alacrem commo-
 nebo? eadem opera et Musas hortabor, ut canant,
 et maria, ut effluant, et auras, ut uigeant, et ignes,
 45 ut caleant, admonebo: et, si quid inuitis quoque nobis
 natura fit, superfluous instigator agitabo. sat est unius
 erroris, quod aliquid meorum me paenitente uulgatum
 est; quod bona fortuna in manus amicorum incidit.
 nam si contra id euenisset, nec tu mihi persuaderes
 50 placere me posse. haec ad litteras tuas responsa sint:
 cetera, quae noscere aues, compendi faciam; sic quo-
 que iam longa est epistula. Iulianum tamen familiarem
 domus uestrae, si quid de nobis percontandum arbi-

34 Cicero pro Planc. 6, 16 tabella quae frontes aperit ho-
 minum, mentes tegit.

37 Terent. Andr. I 1, 16 (43)

41 Horat. Ep. I 17, 3 disce docendus adhuc.

34 legit *V* | ibi me] me tibi σ 35 siquit *V*¹ 36 set]
*V*¹ ¶ sed *P* | abis *V*¹ 37 ista hec (e in e) *V* haec om. *P*^s
 comemoratio (cō al. corr.) *V* 38 illut *V*¹ | quoque om. *V*
 39 adfectatione] *V* 40 aut *V*² ut *V*¹ | protrepticum *P*^s
 41 aduc *V*¹ | id om. *P* 42 adque *V* 43 in marg. al. ¶ *V*
 | ortabor *V* 44 mare ut effluat σ 45 et si] ut si *P* | nobis
 id
 quoque *R* 46 fit] sit σ | ¶ Sat *P* satis σ 47 aliquid al.
 corr. *V* | peniten^{te} al. corr. *V* 48 ante quod in marg. al. ✕
 49 idē *V* id *P* om. σ | benisset *V*¹ (b in u al.) | mici *V* | per-
 suaderes: s al. reser. *V* 50 ¶ Haec *P* 51 noscere] nos *V* |
 habes (h al. ss.) *V* abes *V*¹ corr. *V*inctus habes *V*² *P* σ | com-
 pendio *V* compendii σ 52 epistola *V* | tamen | // // // familiarem
 (tamen semel erasum ut uid.) *V* 53 uestrae] uestrē *V* | per-
 cunctand' *P* | arbitraris si *R* arbitraberis tibi *F*

traris, adlego; simul admoneo, ut, cum causam aduentus eius agnoueris, iuues studium, quod ex parte 55 fouisti. uale.

III [Symm. Ep. i 25 S.] SYMMACHVS AVSONIO.

Etsi plerumque uera est aput parentes praedictio filiorum, nescio quo tamen pacto detrimentum meriti sui patiatur, dum personarum spectare gratiam iudicatur. quaero igitur incertus animi, quae mihi nunc potissimum super uiro honorabili Thalassio 5 genero tuo uerba sumenda sint. si parce decora morum eius adtingam, liuenti similis existimabor: si iuste persequar, ero proximus blandienti. imitabor igitur Sallustiani testimonii castigationem: habes uirum dignum te et per te familia consulari, quem fortuna 10 honoris parti maiorem beneficiis suis repperit, emendatio animi et sanctitas potioribus iam parauit. uale.

III [397 Ep. viii] AVSONIVS AXIO PAVLO RHETORI SAL.

Tandem eluctati retinacula blanda morarum
Burdigalae molles liquimus inlecebras

9 Sallustii Iug. 9

54 allego *VPσ* 55 agnoberis *V¹* | iubes *V¹* 56 fobisti *V¹*
III Ausonius. Axio SIMACVS: AUSONIO. *V* *R*₂nsio ausonii ad *VP.σ*
symmachum. Symmachus Ausonio *P om. σ* 1 aput] *V*
2 quo] *ϕ* (*i. quod*) *P* 3 patiatur *Pσ* patitur *V* 4 mici *V*
5 /honorabili (*h male scr. ante h del.*) *V* | thalassio] *M* talassio *V* thalassio *Pσ* thaloesio *Auantius* 6 si pte *P* | decora *α* decorem *σ* 7 morum] amicorum *R* | adtingam] *Vσ* | libenti *V¹* | existimabor *α* estimabor *σ* 8 persequar *Vσ* prosequar *PM* | prixius *V* | **¶** Inmittabor *P* 9 sallustiani *V* salustiani *Pσ* | testimoniⁱ *V* | abes *V¹* 10 et per te *om. P*
12 potioribus *Iuretus* honoribus *ασ* iam *om. V* | parabit *VD* pauit *P* | Explicit ep^a Symmachi *P*

III Incip' liber epl'arum *T* Liber epistolarum incipit *M* *VZ*
Ausonii peonii poetae disertissimi epistolarum liber *G om. V*
AVSONIVS. AXIO. PAVLO. RETORI. SAL. *V* Ausonius Paulo sal' (salutem *G sal' om. M*) *Z* 2 liquimus *V* | inlecebras] *V*

Santonicamque urbem uicino accessimus agro.

Quod tibi si gratum est, optime Paule, proba.

Cornipedes rapiant inposta petorrita mulae; 5

Vel cisio triiugi, si placet, insilias,

Vel celerem mannum uel ruptum terga ueraedum

Conscendas, propere dum modo iam uenias,

Instantis reuocant quia nos sollemnia paschae

Libera nec nobis est mora desidia. 10

Perfer in excursu uel teriuga milia epodon

Vel falsas lites, quas schola uestra serit.

Nobiscum inuenies nullas, quia liquimus istie,

Nugarum ueteres cum sale relliquias.

V [396 Ep. VIII]

AVSONIUS PAVLO.

Ostrea nobilium cenis sumptuque nepotum

Cognita diuersoque maris deprensa profundo,

Aut refugis nudata uadis aut scrupea subter

Antra et muriceis scopulorum mersa lacunis,

Quae uiridis muscus, quae decolor alga recondit, 5

Quae testis concreta suis ceu saxa cohaerent,

Quae mutata loco, pingui mox consita limo,

Nutrit secretus conclusae uliginis umor,

3 s^onicam V sanctonicam TM 4 signatum V | obtime

V 5 rapiāt V | inposta] V | p^otorrita V petorita TG 7

uel ceremannum V | manum G | uerendum T 9 rebocāt (b

in v al.) V | solennia T solempnia M | pascae V¹Z 10 li-

uera V¹ | uobis G | desidiæ T 11 perter in cursu V | milie

pondon V milie podon Z 12 qua T | scola V TM 13 inuenias V |

nullas Auantius, idem rec. m. (Scaligeri?) ss. V multas VZ | qui

aliqui mustio TM (q aliq T) | q. l. eio G 14 relliquias (n

eraso?) V | u. 14 unus V habet: eius loco ep. XI u. 37 (Vale

ualere si uoles me uel uola) legitur in Z (cruce add. in marg. T)

V I^r AVSONIUS PAVLO V 1 hostea V 2 diuersa V corr.

Scaliger | defensa V corr. Heinsius 5 dedecor V corr. Douza

6 coerent V¹ coherent V² 7 consta V corr. Scaliger con-

dita Lugdun. 8 conclusæ//: q superior pars al. in ras. V humor V

Enumerare iubes, uetus o mihi Paule sodalis,
 Adsuefacte meis ioculari carmine nugis. 10
 Adgrediar; quamuis curam non ista senilem
 Sollicitent frugique uiro dignanda putentur.
 Nam mihi non Saliare epulum, non aura dapalis,
 Qualem Penelopae nebulonum mensa procorum
 Alcinoique habuit nitidae cutis uncta iuuentus. 15
 Enumerabo tamen famam testesque secutus
 Pro studiis hominum semper diuersa probantur.
 Set mihi prae cunctis lectissima, quae Medulorum
 Educat oceanus, quae Burdigalensia nomen
 Vsque ad Caesareas tulit admiratio mensas, 20
 Non laudata minus, nostri quam gloria uini.
 Haec inter cunctas palmam meruere priorem,
 Omnibus ex longo cedentibus: ista et opimi
 Visceris et niuei dulcique tenerrima suco
 Miscent aequoreum tenui sale tincta saporem. 25
 Proxima sint quamuis, sunt longe proxima multo
 Ex interuallo, quae Massiliensia, portum
 Quae Narbo ad Veneris nutrit, cultuque carentia
 Hellespontiaci quae protegit aequor Abydi,
 Vel quae Baianis pendent fluitantia palis, 30
 Santonico quae tecta salo, quae nota Genonis:

14 Horat. Ep. I 2, 28 sq. sponsi Penelopae nebulones Alci-
 noique in cute curanda plus aequo operata iuuentus.

29 Vergil. G. I 207 ostriferi fauces. Abydi. — Catulli Priap.:
 ora Hellespontia ceteris ostriosior oris.

9 mici *V* 11 istam *V*¹ 13 mici *V* | soliare *V* corr.
Lugdun. | aura *Peiper* rura *V* cura uel turba *Heinsius* | dapilis
V corr. *Lugdun.* 15 alicinoi *V* | abuit *V*¹ | iubentus *V*¹
 18 set] an sunt? | cunctis *V* | ditissima *V* corr. *Peiper* | medul-
 lorum (*in marg. al. R* non loci) *V* corr. *Lugdun.* 19 edocat *V*
 corr. *Lugdun.* | uurdigalensia *V*¹ 20 qua *V* (quam: *m euanido* *V*²)
 22 cunctos *Mommsen* 24 nibeis *V*¹ | que *V* 25 ticta *V*¹
 26 queis *V* corr. *Heinsius* | sunt *Mehler*, set *V* 27 portu *V*
 corr. *Vinetus* 28 (carentia: *i al.?* *V*²) 29 proserit *Mehler* f
 porrigit | abidi *V* 30 fluitantia *V* | palis *V* pilis *Scaliger* 31
 Scōnico (*in marg. al. Sanctoni*) *V*

Aut Eborae mixtus pelago quae protegit amnis,
 Vt multo iaceant algarum obducta recessu:
 Aspera quae testis et dulcia, farris opimi.
 Sunt et Aremorici qui laudent ostrea ponti, 35
 Et quae Pictonici legit accola litoris, et quae
 Mira Caledoniis nonnumquam detegit aestus.
 Accedunt, quae fama recens Byzantia subter
 Litora et insana generata Propontidis acta
 Promoti celebrata ducis de nomine laudat. 40
 Haec tibi non uates, non historicus neque toto
 Orbe uagus conuiuia loquor, set tradita multis:
 Vt solitum, quotiens dextrae inuitatio mensae
 Sollicitat lenem comi sermone Lyaeum.
 Haec non per uulgum mihi cognita perque popinas 45
 Aut parasitorum collegia Plautinorum,
 Set festos quia saepe dies partim ipse meorum
 Excolui inque uicem conuiuia uocatus adiui,
 Natalis si forte fuit sollempnis amico
 Coniugioe dapes aut sacra repotia patrum, 50
 Audiui meminique bonos laudare frequentes.

VI [399 Ep. x]

INVITATIO AD PAVLVM.

Si qua fides falsis unquam est adhibenda poetis
 Nec plasma semper adlinunt,

32 ebore (e in e corr.) V corr. Vinetus Eborum Scaliger
 qua V corr. Lugdun. 34 et] sed Heinsius | opime V opimi
 Peiper, opima Schenkl 37 caledonius V corr. Peiper | aest
 (us euanida) V 38 uizantia (u in b al.) V 38 et insana
 Lugdun. insana et V f. in insana, insanae Heinsius 41 uatis
 V | storicus V¹ 44 lieum (e in e corr.) V 45 mici V
 46 collecta (t in g al., leuis rasura supra t) V¹ corr. Pulmann
 47 ipsa memorum V corr. Lugdun. 50 ue Sebis. que V |
 reportia V corr. Lugdun. 51 audibi V¹ | bono V corr. Grono-
 nius Heinsius

VI Imitatio ad Paulinum M 1 unquam MG nūquam T
 2 alinunt G

Paule, Camenarum celeberrime Castaliarum
 Alumne quondam, nunc pater,
 Aut auus, aut proauis antiquior, ut fuit olim 5
 Tartesiorum regulus:
 Intemerata tibi maneant promissa, memento.
 Phoebus iubet uerum loqui.
 Etsi Pierias patitur lireare sorores,
 Numquam ipse torquet *αῦλακα*. 10
 Te quoque ne pigeat consponsi foederis: et iam
 Citus ueni remo aut rota,
 Aequoris undosi qua multiplicata recursu
 Garumna pontum prouocat,
 Aut iteratarum qua glarea trita uiarum 15
 Fert militarem ad Blauiam.
 Nos etenim primis sanctum post pascha diebus
 Auemus agrum uisere.
 Nam populi coetus et compita sordida rixis
 Fastidientes cernimus 20
 Angustas feruere uias et congrege uolgo
 Nomen plateas perdere.
 Turbida congestis referitur uocibus echo:
 „Tene, feri, duc, da, caue!“
 Sus lutulenta fugit, rabidus canis impete saeuo 25
 Et impares plaustro boues.
 Nec prodest penetrabile domus et operta subire:
 Per tecta clamores meant.

5 Cicero de sen. 69, Plin. n. h. VII 154 (Val. Max. VIII 13 ext. 4 Silius Ital. III 397)

3 camoenarum *TG* 5 proauis *Auantius*, proauus *Z*
 6 regulor *T* 9 litare *T* 10 nunquam *TG* | aulica *Z* au-
 laca *Lugdun.* 11 pigea *T* | conspensi per hoc ederis et iam
M 12 rome *M* 14 carunna *M* garuna *G* | potum *M*
 pontem *G* 17 sanctum: u *incerto Z* | pascha *Z* 19 sor-
 dida] turbida *Heinsius* 20 fastidienter *Sebis.* | spernimus *Hein-*
sius 21 feruor *T* | cum grege *TG* (*in marg. crux T*) | uolgo]
MG 23 echo *T* 25 scaeuo *T*

Haec et quae possunt placidos offendere mores,
 Cogunt relinqui moenia, 30
 Dulcia secreti repetantur ut otia ruris,
 Nugis amoena seriis.
 Tempora disponas ubi tu tua iusque tuum sit,
 Vt nil agas uel quod uoles.
 Ad quae si properas, tota cum merce tuarum 35
 Veni camenarum citus.
 Dactylicos, elegos, choriambum carmen, epodos,
 Soggi et coturni musicam
 Carpentis impone tuis: nam tota supellex
 Vatum piorum chartea est. 40
 Nobiscum inuenies κατ' ἐναντία, si libet uti
 Non ποῖκα, sed Graeca fide.

VII [400 Ep. xi]

RESRIPTVM PAVLO SVO.

Versus meos utili et conscio sibi pudore celatos
 carmine tuo et sermone praemissis dum putas elici,
 repressisti: nam qui ipse facundus et musicus editionis
 alienae prolectat audaciam, consilio, quo suadet, ex-
 terret. tegat oportet auditor doctrinam suam, qui 5
 uolet ad dicendum sollicitare trepidantem, nec emerita
 aduersum tirunculos arma concutiat ueterana calli-
 ditas. sensit hoc Venus de pulchritudinis palma diu
 ambiguo ampliata iudicio. pudenter enim ut apud
 patrem uelata certauerat nec deterrebat aemulas orna- 10

VII 8 Vergil. A X 16 sqq.

32 amena *TM* amoena *G* amica et *Heinsius* 33 camoenarum *TG* 37 dactylicos *T* dactylos *M* | coryambum *T* coriambum *G* | et pedes *M* 38 coturni] *MG* cothurni *T* 40 carthea *G* cartha *T* cartea *M* 41 katenantia *TG* catenancia
 42 ποῖκα *Weil*, poena *T* poema *M* penna *G*

Z VII 3 qui] que *M* | editioni *T* editioni *GM* *corr.* *Gronouius* 4 prolectat] q,lectat *T* | quo] que *M* 8 pulchritudinis *TM* 9 prudenter *G* 10 uellata *G* | nec *T* neque *GM* | deterebat *T*

tus aequalis; at postquam in pastoris examen deducta est lis dearum, qualis emererat mari aut cum Marte conuenerat, et consternauit arbitrum et contendentium certamen oppressit. ergo nisi Delirus tuus in re tenui non tenuiter laboratus opuscula mea, quae promi studueras, retardasset, iam dudum ego ut palmes audacior in hibernas adhuc auras improbum germen egissem, periculum iudicii grauis inconsulta festinatione subiturus. denique pisonem, quem tollenonem existimo proprie a philologis appellatum, adhibere, ut iubebas, 15
 recenti uersuum tuorum lectione non ausus, ea quae tibi iam cursim fuerant recitata, transmisi. etenim hoc poposcisti atque id ego malui, tu ut tua culpa ad eundem lapidem bis offenderes, ego autem, quaecumque fortuna esset, semel erubescerem. uide, mi Paule, 25
 quam ineptum laccessieris in uerbis rudem, in eloquendo hiulcum, a propositis discrepantem, in uersibus concinnationis expertem, in cauillando nec natura uenustum nec arte conditum, diluti salis, fellis ignaui, nec de mimo plauipedem nec de comoediis histrionem. 30
 ac nisi haec a nobis missa ipse lecturus esses, etiam de pronuntiatione rideres. nunc commodiore fato sunt, quod, licet apud nos genuina, aput te erunt adoptiua.

Virum cum biugo parabo plaustro
 Primo tempore Santonos uehendum,

35

12 mari] marti *TM* 13 prosternauit hitum *T* 16 audacior *TG* 17 hybernas *G* 19 pisonem *M* pisonem *T* dissonum *G* | tolleno in *T* tolle nomen *GM* corr. *Peiper* 20
 adhibere *Peiper* adcreui *Z* (adcreui pro adiui ut uil. scripto) addere *Schenk* | iubeas *M* 22 fuerat *M* | transmissi *G* 23 poposisti *T* | adque *G* 24 quaecumque *TG* 25 post erubescerem *interponitur c.* 327 *praef. Bissulae, qua absoluta sequitur altera pars huius epistulae* Ad paulum suum *inscripta in TG* (non *M*) 26 me loquendo hiulcum *M* 27 concinnationis *G* 28 nec natura] nec om. *G* 29 salis et *G* | felli signaui *T* 30 minio *T* | comediis *Z* | hystrionem *M* 32 sunt om. *M* 33 aput] *T* | erunt] eent *T* 34 Vinum *init. minio scr. T* | plaustro parabo *Z* corr. *Vgolctus* 35 sancto

Ouum tu coque passeris marini,
 Quod nunc promus ait procul relictum
 In fundo patriae Bigerritanae,

* * *

VIII | 401 Ep. xii.

ΑΥΚΟΝΙΟΣ ΠΑΥΛΩΙ.

Ἑλλαδικῆς μέτοχον μούσης Latiaeque camenae
 Ἄξιον Ἀύσόνιος sermone adludo bilingui.
 Musae, quid facimus? τί κεναῖσιν ἐφ' ἑλπίσιν αὐτως
 Ludimus ἀφραδίησιν ἐν ἡματι γηράσκοντες;
 Σαντονικοῖς κάμποισιν, ὅποι κρύος ἄξενόν ἐστιν, 5
 Erramus gelidotρομεροὶ καὶ frigidopoetae,
 Πιερίδων τενεροπλοκάμων θεράποντες inertes.
 Πάντα δ' ἔχει παγετός τε pedum καὶ κρουσμούς ὀδόντων,
 Θαλπωρὴ quia nulla φοκοῦ χιονώδει χώρῃ,
 Et duplicant frigus ψυχρὰ carmina μητιόωντες. 10
 Ἀρχόμενος δ' ἄρα μηνὶ νέῳ Ἰανοῦ τε calendais
 Primitias Paulo nostrae πέμψωμεν αἰοιδῆς.
 Μνημοσύνης κρηδευνοκόμου πολυcantica τέκνα,
 Ἐννέα uerbosae κριννοστέφανοί τε puellae,

nos *T* 36 tu *Z* tum *Heinsius* | quoque *Z* corr. *Scaliger* 2, 7
 38 begeritanae *Z* corr. *Scaliger*.

Z VIII ψ = unus aut plures deteriorum. accentus spiritus
 apostrophos distinctionem non curavi. litt. ι subscriptam ubique
 omisit *T*. Latina quae Graecorum more inflexit Ausonius,
 modo latinis modo graecis litteris exaravit ipse. 1 μέτοχον:
 χ ex κ *T* 2 adludo] *M* 3 εφελπισιν *T* 4 γηρασκοντες
T 5 Cantonικοις *M* | οπι *T* ὅπη *Toll*, ὄπον *Schenkl* | ἄξενον
Peiper, om. *TG*, ἀγαν *M* | ἐστιν om. *T* ὄξυ πάρεστιν *Willamowitz*
 6 frigidopoete *Z* corr. *Peiper* frigidopηκτοί *Will*. 7 tenero
M? ΤΕΝΕΡΟ *G* τενενο *T* τερενο ed. *Mediol*. 8 Κροισμος *M* corr.
 ψ κρουσ *TG* βρυγγμός *Will*. | οδωντων *T* 9 Θαλπορη *G* |
 φοκιυ *M* (i. focou, *Peiper*, *Will*.) πιλει *T*, lacuna *G* | χιοπηρη
 (χώρη om.) *M* 10 duplicant *T* duplicat *M* | ψηχρα *T*
 11 μνηνησιανουτε calendes *M* μηνιν εἰδια (ceteris om.) *TG*
 12 πεμψωμεσοιλες *M* πεμψωμελοειδες *TG* (μελοειδες *G*) corr.
Schenkl, πέμψωμεθ' *Will*. 13 πολυ cantica *M* πολυκλητινα
TG 14 ennea *M* aenea *TG* | ριχννοστεφανοι *M* (i. pinno-
Will. cf. *Steph. B.* Ἄπτερα)

"Ενθ' ἄγε μοι πολυρίσα ἔπη, σκουρῳάδεα μολπην, 15
 Frontibus ὑμετέραις πτέρινον praeferite triumphum;
 Ὑμᾶς γὰρ καλέω σκαιὸς Διονυσοποιητῆς:
 Παύλω ἐφαρμόσσαιτε μεμιγμενοβάρβαρον ᾠδὴν.
 Οὐ γὰρ μοι θέμις ἐστὶν in hac regione μένουσι
 "Αξιον ab nostris ἐπιδευέα εἶνε καμήναις· 20
 Κεῖνος ἐμοὶ πάντων μέτοχος, qui seria nostra,
 Qui ioca παντοδαπῇ nouit tractare παλαιστρη.
 Καὶ νῦν sepositus μοναχῶ ἐνὶ rure Κρεβέννου
 Ἀσταφύλω ἐνὶ χώρῳ habet θυμαλγέα λέσχην
 Οὔτε φίλοις ἐτάροις nec mensae accommodus ulli, 25
 Otia θελξινόοις aeger συμμέμφεται Μούσαις.
 Iam satis, ο φίλε Παῦλε, πόνου ἀπεπειρήθημεν
 "Εν τε φορῶ causais τε καὶ ingrataισι καθέδραις,
 Ῥητορικοῖς λουδοισι, καὶ ἔπλετο οὐδὲν ὄνειαρ·
 "Αλλ' ἦδη κεῖνος μὲν ἅπας iuuenalios ἰδρῶς 30
 Ἐκκέχυται μελέων, τρομερὴ δὲ πάρεστι senectus

15 ενθατεμοι TG ελεατεμου M corr. Scaliger 2, 4, ἔλθα-
 τέ μοι Will. | polyrisae epy M πολυ...επι TG corr. Peiper
 (ἔπη Scaliger 2, 4), polrisae ἐπί Will. | σκουρῳάδεα M (i. scur-
 rῳάδεα Will.), κουρῳάδεα TG 16 φροντιibus Scaliger 2, 4 |
 υμετέραις T (α ex ο T^s) 17 γματαρκαμεωσαιcoctichonueotiothc
 M νματαρ.....σσιχον (s male scriptum quod erat statim del.)
 ceteris om. TG (στίχον G); ὑμᾶς γὰρ Schenkl | καλεω ψ | σκαιὸς
 Peiper | Διονυσοποιητῆς Schenkl, salsoctichonugopoητης Will.

18 εφαρμοσσαιτε M corr. Schenkl εφαρμοζατε TG εφαρμοζητε
 Scaliger | -βάρβαρον Peiper βαρον M om. cum lacuna TG
 19 ουτ' αρ TG | ἐστὶν in] ect. in M 20 εινε] ενε M 21
 καινος T 22 μαντοδαπη T 23 μοναχῶ T | κρεβεννον T
 κρεβεννον G 24 ασαφυλο T | λεαχην T 25 accomodus T

26 otia θελξινοοις M οτι αθελξινοοις TG | λετερ M λecer ψ
 corr. Schenkl, om. cum lacuna TG | συμμεμφεοt Mμεμφεο
 (praeced. lac. 6 litt.) T corr. Will. (συννεμμεφατο Scaliger) |

μοισαις M μουσαις T 27 πονου TG ψ πόνων M? | απεπαι-
 ρηθημεν (a del.) T 28 φορω M? φορο ψ φορω TG | causais
 TG | ingrata es (es M) ικαθηραις (ικαεηλραις M) Z corr.
 Scaliger 2, 4 30 καινος T | πας M | iuuenali ως (ὡς G) TG
 | ιαρος M 31 δὲ πάρεστι Peiper, Will. λεπα recti M λαβε
 βλεμα G βλεμμα (λαβε om. nulla lac.) T

Καὶ minus in sumptum δαπάνας leuis arca ministrat.
 Οὐ γὰρ ἔχει ἀπάλαμνος ἀνήρ κοναιστῶδεα lucron,
 Κλεινικὸς οὔτε γέρων χρυσέην ἐργάζετ' ἀμοιβήν.

Aequanimus quod si fueris et πάντα uel αἰνεῖν 35
 Malueris, λήθη πόνου ἔσεται ἡδὲ πενίης.

Κεῖνο δὲ παγκάλλιστον, ut omnibus undique Musis
 Σὺν φιάλλῃque οἴνωρque, ἔτεῶν συνοπάονι Μουσῶν,
 Θυμοῦ ἀκηχεμένου solacia blanda requiras.

Hic erit et fructus Δημητέρος ἀγλαοκάρπου, 40
 Ἐνθα σύες θαλεροὶ, πολυχανδέα ποεὺλα ἔνθα,
 Κιωνᾶν εἴ κε θέλοις νέκταρ οὔνιοιο βόνοιο.

Ambo igitur nostrae παραθέλωμεν otia uitae,
 Dum res et aetas et sororum

Νήματα πορφύρεα πλέκται. 45

44 Horat. C II 3, 15 s. dum res et aetas et sororum filia-
 trium patiuntur atra.

32 δαπινας *T* corr. *Paris.* δαπάνης *Will.* δαπασ *M* δ'
 ἀπὰς *G* 33 οὔτ' ἄρ' *Z* corr. *Pulmann.* | ἀπλαμνος *M*
 κοιλιςτινωλεαλοχρομοι *M* κοιλιςτινωλεαλοχρον^{ΜΟΝ} ψ *om.* *TG*

34 post γέρων lacuna *TG*, ἀρυσονκεραλζετομοιν *M* corr. *Peiper*
 χρύσειον κερδίζεται μισθόν *Will.* 35 et] ετ *M* εσ *TG* | uel
 αἰνεῖν *Peiper* μελωδεῖν (μηλωδεῖν *T*) *Z* μαλ' εὔδειν *Scaliger* 2, 4

36 ἔσεται *T* ἔρωεται *G* | πενείης *M* 37 καινο *T* 38
 συγκυριαεφνενορνε *M* κυρφιαλη δὲ ρηε νορνε (νορνε cum la-
 cunae signo *om.* *TG*) ψ *TG* uinoque *Schenkl*, corr. *Peiper.*
 σὺν φίλω αequaenoque *Will.* | τερν *M* *om.* *TG* ἔτεῶν uel ἔτεῶ
Schenkl | μοικων *M* μουσαω *T* μουσαον *G* μουσέων *Scaliger* 2, 5

39 ante ακηχεμενου *syll.* αχ *del.* *T* 40 ααλοκαρποϋ *M*
 41 σὺ ἔσθα λεροὶ *G* σν εδλα ρεοι *T* | ποσυλαεσελ *M* 42 Κει-
 ρηαν *M* | βοροιο] βοηγιο *M* 43 παραθελαζομεν *M* corr. *Schenkl*
 παραλλαζομεν *TG* παραλέζομεν *Scaliger* 2, 5 45 πορφυρων
M πορφυρεω *TG* (πορφυρεος: οσ ex α *T*^s) | πλεκεται *TG* (ται
 ex τε *T*^s) ιτακετατ *M* corr. *Vinctus*, πλεονοται *Scaliger*

VIII [403 Ep. XIII]

ΑΥΚΟΝΙΟΣ ΠΑΥΛΩΙ.

Ῥωμαίων ὕπατος ἀρεταλόγω ἠδὲ ποιητῇ,
 Ἀύσονιος Παύλω· σπεῦδε φίλους ιδέειν.

X [403 Ep. XIII]

Aequoream liqui te propter, amice, Garunnam,
 Te propter campos incolo Santonicos.
 Congressus igitur nostros pete; si tibi cura,
 Quae mihi, conspectu iam potiere meo.
 Sed tantum adpropere, quantum pote corpore et aeuo;
 Vt saluum uideam, sat cito te uideo. 6
 Si post infaustas uigor integratus habenas
 Et rediit membris iam sua mobilitas,
 Si riguan laetis recolis Pipleida Musis,
 Iam uates et non flagrifer Automedon, 10
 Pelle soporiferi senium nubemque ueterni
 Atque alacri mediam carpe uigore uiam.
 Sed cisium aut pigrum cautus conscende ueraedum:
 Non tibi sit raedae, non amor acris equi.
 Cantheris moneo male nota petorrita uites, 15
 Ne celeres mulas ipse Metiscus agas.
 Sic tibi sint Musae faciles, meditatio prompta
 Et memor, et liquidi mel fluat eloquii:
 Sic, qui uenalis tam longa aetate Crebennus
 Non habet emptorem, sit tibi pro pretio. 20

10 Vergil. A II 476 s. equorum agitator Achillis armiger
 Automedon 16 Vergil. A XII 469 s.

VIII *deest carmen in Kv²; initium esse et quasi titulum Z eius quae sequitur epistulae coniecit Hartel; inscr. om. Mψ*

1 ῤωμείων T | ἀρεταλογωῆδε ψ ἀρεταλόγων δὲ G ἀρεταλογαίαιε
 M ἀρεταλογων τε T | ποιητῇ M 2 φίλοις G

X Ad amicum ut quam primum (plurimum G) ad se ueniat Z
 TG om. Mψ 1 garunnam G 5 adpropere] TG 9 Si ri-
 guam] Linguam M | pipleida G pipeleida MT 10 flagrifer
 T flagifer G | Ἀυτομέδων G om. T 13 uerendum T 14 sit]
 sic M | rhedae TG rede M 15 cantheri T canteri G euteri
 M corr. Gronouius | petorrita M 17 facilis TM | pronta M
 19 qui Auantius ῥ T G quem M

Attamen ut citius uenias leuiusque uehare,
 Historiam, mimos, carmina linque domi.
 Grande onus in musis: tot saecula condita chartis,
 Quae sua uix tolerant tempora, nostra grauant.
 Nobiscum inuenies ἐπέων πολυμορφέα πληθύν, 25
 Γραμματικῶν τε πλοκάς καὶ λογοδαϊδαλίην,
 Δάκτυλον ἥρωῶν καὶ ἀοιδοπόλων χορίαμβον,
 Σὺν Θαλίης κώμῳ σύρματα Τερψιχόρης,
 Σωταδικόν τε κίναιδον, ἰωνικὸν ἀμφοτέρωθεν,
 ῥυθμῶν Πινδαρικῶν ἔννομον εὐεπίην. 30
 Εἰλιπόδην σκάζοντα καὶ οὐ σκάζοντα τρίμετρον,
 Ὄκτῳ Θουκυδίδου, ἐννέα Ἡροδότου.
 ῥητορικῶν θάγμα, σοφῶν ἐρικυδέα φῦλα,
 Πάντα μάλ' ὅσσ' ἐθέλεις, καὶ πλέον, εἴ κε θέλοις.
 Hoc tibi de nostris ἀσπαστικὸν offero libris. 35
 Vale; ualere si uoles me, iam ueni.

XI [404 Ep. xv]

AVSONIVS TETRADIO SAL.

O qui uetustos uberi facundia
 Sales opimas, Tetradi,
 Cauesque, ne sit tristis et dulci carens
 Amara concinnatio:

21 actamen *G* 22 mimos] nūmos *T* 23 honus *M* |
 saecula] *G* | chartis *G* carthis *T* cartis *M* 25 tollerant *G*
 25—35 *om. T*, ἐπέων — θέλοις *om. ψ* (*Kv² al.*) 27 δακ-
 τυλων *G* 27 ἥρωων *MGψ* *corr. Vinetus* | ἀοιδοπόλων *Vinetus*,
corr. Salmasius λαιδοπολω *ψ* λαιδοποδω *G* λοπολω *M* 28
 κωμω *Mψ*, χόρω *G* 31 σκαζοντα καὶ *G* 32 Θουκυδίδου]
G, ἥροδοτου *ψ* προλογο *M* | Ἡροδότου] *G* τοικυδιαοιο *M* θουκυ-
 διδου *ψ* 33 ρητορικον *Gψ* ρητοργκος *M* *corr. Scaliger* | θαγμα
Gψ θεαμα *M* τι θάγμα *ex Theopriti I 56 Schenkl* 34 ὅσσ']
οῶ G | ἐθέλεις *Schenkl*, εθελοις *Gψ* εθλοις *M* | εἴκε *G* ηκε *Mψ*
 | θέλοις *G* θελεις *ψ* θελειε *M* 35 ασπαστικον (*uel* ἀῶασικον)
libri, corr. Par. | Finit epl'az liber (*post u. 24*) *T* primus *add.*
M, subscr. om. G

Z XI sal. *om. M* 1 uenustos *Z* *corr. LMueller* 2 thetradi
G 3 ne sit *G* nescit *TM*

Qui felle carmen atque melle temperans	5
Torpere musas non sinis	
Pariterque fucas, quaeque gustu ignaua sunt,	
Et quae sapore tristia:	
Rudes camenas qui Suessae praeuenis	
Aeuoque cedis, non stilo:	10
Cur me propinquum Santonorum moenibus	
Declinas, ut Lucas boues	
Olim resumpto praeferoces proelio	
Fugit iuuentus Romula?	
Non ut tigris te, non leonis impetu,	15
Amore sed caro expeto.	
Videre alumni gestio uultus mei	
Et indole optata frui.	
Inuitus olim deuorauis absentiae	
Necessitatem pristinae,	20
Quondam docendi munere adstrictum graui	
Iculisma cum te absconderet,	
Et inuidebam deuio ac solo loco	
Opus camenarum tegi.	
At nunc frequentes atque claros nec procul	25
Cum floreas inter uiros	
Tibique nostras uentus auras deferat	
Auresque sermo uerberet:	
Cur me supino pectoris fastu tumens	
Spernis poetam consulem,	30
Tuique amantem teque mirantem ac tua	
Desiderantem carmina	

12 Cf. Varro de l. l. VII 39

7 ingrata *Baehrens* 9 camoenas *TG* 11 santomorum
T 13 p̄lio *T* prelio *M* praelio *G* 15 ut *G om. TM* |
tygris *T* 19 absentiae *T* 21 adstrictu *TM* astrictus *T*
corr. Scaliger 22 iculis nacū *T* iculisna cum *G* eculisna
cum *M corr. Scaliger* | abscondent^u *T* 24 camoenarum *TG*
25 nunc *Auantius* non *Z* 29 supino *M* | pectore *T* 30
poeta *Sebis.* 30 consule *T* 31 mirantem] amantem *T*

Oblitus alto negligis fastidio?

Plectendus exemplo tuo,

Ni stabilis aevo pectoris nostri fides

35

Quamquam recusantes amet.

Vale. valere si uoles me, peruola

Cum scrinio et musis tuis.

XII [405 406 Ep. xvi]

AVSONIVS PROBO PRAEFECTO PRAETORIO S.

Oblata per antiquarios mora scio promissi mei gratiam expectatione consumptam, Probe, uir optime; in secundis tamen habeo non fefellisse. apologos Titi- tiani et Nepotis chronica quasi alios apologos (nam et ipsa instar sunt fabularum) ad nobilitatem tuam 5 misi, gaudens atque etiam glorians fore aliquid, quod ad institutionem tuorum sedulitatis meae studio conferatur. libello tamen apologorum antetuli paucos epodos, studio in te obseruantiae meae impudentissimo, paucos quidem, ut ego loquax iudico: uerum tu, cum 10 legeris, etiam nimium multos putabis. adiuro beneuolentiam tuam, uerecundiae meae testem, eos mihi subita persuasione fluxisse. nam quis hos diu cogita- ret? quod sane ipsi per se probabunt. fors fuit, ut si mihi uita suppetet, aliquid rerum tuarum quamuis 15 incultus expoliam: quod tu etsi lectum non probes, scriptum boni consules. cumque ego imitatus sim

33 negligis *Z* | fastigio *Ferrarius* 36 *Q̄uāq̄ T* 39 sq. me
— scrinio] ad me peruola cum re scripto *T* 38 scrinio]
scrinto *M*

Z XII Ausonius — sal.] pret̄ pret̄. *M* | sal' *T* salutem *G om. M*
2 consumpta *TM* | optume *G* 3 apologos *T* | ticiam *M*
4 cronica *T* 6 misi] nisi *TG* 8 apologorum *T* 9
epodes *M* | impudentissimos *Z corr. Schenk* 11. beni-
uolentiam *G* b̄nuolentiam *T* 14 fuerat *T* 15 suppeteret *T*
16 incultum *G* 17 consules] *Z* | sim] sū *T*

uesaniam Choerili, tu ignoscas magnanimitate Alexandri. hi igitur, ut Plautus ait, interim erunt antelogium fabularum, garruli et deceptores. qui compo- 20
siti ad honorificentiae obsequium, ad aurium conuicium concurrerunt. uale et me dilige.

Perge, o libelle, Sirmium
Et dic ero meo ac tuo
Haec atque salue plurimum.
Quis iste sit nobis erus,
Nescis, libelle? an, cum scias, 5
Libenter audis, quod iuuat?
Possem absolute dicere,
Sed dulcius circumloquar
Diuque fando perfruar.
Hunc dico, qui lingua potens 10
Minorem Atridam praeterit
Orando pauca et musica,
Qui grandines Vlixei
Et mel fluentem Nestora
Concinnat ore Tulli; 15
Qui solus exceptis tribus
Eris erorum primus est
Praetorioque maximus.

18 Horat. Ep. II 1, 232 sqq.

19 Plaut. Men. prol. 13 hoc (fabulae) argumento antelogium fuit.

12 sq. Hom. Il. III 214. 222 I 248 s.

18 cherili *M* cerili *T* cerilli *G* 19 interim ut plantus
ait *M* | antilogium *Z* corr. *Muretus* 20 garuli *TG* 22 et
me] ac me *M* || 1 o *al. ss. T* 2 hero *TG* | atq₃ (q₃ *al. del.*)
T 3 aue *Z* 4 herus *TG* 9 profrurar *T* 10 petens
M 13 quid *M* | Vlyssei *G* 14 melle fluente *T*¹ melli
fluentē et *T*² et mellifluentem *M* et mellei fluentem *G* corr.
Peiper, et *del. Scaliger*, melle et fl. uel melle affluentem *Hein-*
sius 15 concinnatorem *Z* corr. *Auantius* 17 ^heris *T*² | ^hero-
rum *T*² erorum *MG* | est *om. M*

Dico hunc senati praesulem, Praefectum eundem et consulem;	20
Nam consul aeternum eluet Collega Augusti consulis, Columen curulis Romulae Primum in secundis fascibus;	25
Nam primus e cunctis erit Consul, secundus principi. Generi hic superstes aureo Satorque prolis aureae Conuincit Ascraeum senem, Non esse saeculum ferreum.	30
Qui uincit aevi iniuriam Stirpis nouator Anniae Paribusque comit infulis Anciorum stemmata. Probum loquor: scis optime, Quem nemo fando dixerit, Qui non prius laudauerit. Perge, o libelle, et utere Felicitate intermina.	35
Quin et require, si sinet Tenore fari obnoxio: „Age uera proles Romuli, Effare causam nominis.	40

29 Hesiod. Opp. 176

21 eluet] *TM*, elucet rubricator ss. *T* et sic *G* 22 col-
lega *TM* 24 secundi *M* sedi *al.* ex secti *corr.* *T* secunde *G*
corr. *Ferrarius* 26 principis *T*¹ 28 satior *G* | polis *M*
29 ascreum *TG* astreum *M* 30 Non essedum *MG* Non
esedū (esedū *del.*, *al.* ss. *ōē uel ēe seclum*) *T* unde saeculum
omne *Auantius* 31 uincit aevi *G* uiata (uincit *al.* ss.) aevi
T uinci tā eui *M* | iniuria *M* 32 ammi(a)e *Z* *corr.* *Auantius*,
Anniae *Aschbach* 33 colit *T* | infusis *G* 34 annitiorum
Z *al.* ss. Attinorum [Atticiorum *t.* *Schenkl.*] *T* ammitiorum *ψ*
corr. *Scaliger* | post 34 legitur 41 (*sed ordo correctus postea*) *M*
35 liquor *G* 39 foelicitate *T*

Vtrumne mores hoc tui	
Nomen dedere: an nomen hoc	45
Secuta morum regula?	
An ille uenturi sciens	
Mundi supremus arbiter,	
Qualem creauit moribus,	
Iussit uocari nomine?"	50
Nomen datum praeconiis	
Vitaeque testimonio.	
Libelle felix, quem sinu	
Vir tantus euoluet suo	
Nec occupari tempora	55
Grato queretur otio,	
Quem melleae uocis modis	
Leni aut susurro impertiet,	
Cui nigellae luminum	
Vacare dignabunt corae,	60
Quem mente et aure consciis,	
Quibusdam omissis, perleget:	
Quaecumque fortuna est tibi,	
Perge, o libelle, et utere	
Felicitate intermina.	65
Dic me ualere et uiuere,	
Dic uiuere ex uoto pio,	
Sanctis precantem uocibus,	
Vt, quem curulis proxima	
Collegio nati dedit,	70

Vtrū

44 ut me ne (Vtrū rubricator ss.) T 45 dedē T 46
 morum] nomen G 52 testiōio T 54 foelix TG 55 ne
 (c al. add.) T¹M 57 melleae Peiper mille Z (ille T) | mō
 T 58 leni om. TG | impartiet TG 59 cui] cuiq; q; pr. m.
 intrusum T que om. GM | nigellae Peiper uigilles Z acieque
 uigili Heinsius 60 uacare T²M uocare T¹G | coree M coreę
 T choreæ G corr. Iac. Constantinus et Lugdun. 62 pelleget
 / omissis T | pelleget Z perleget ψ 63 qu(a)ecumque TG |
 est fortuna T 65 foelicitate T 69 curuli TM

Hunc rursus Augustus prior	
Suis perennet fascibus.	
Subnecte et illud leniter:	
„Apologos en misit tibi	
Ab usque Rheni limite	75
Ausonius, nomen Italum,	
Praeceptor Augusti tui,	
Aesopiam trimetriam,	
Quam uertit exili stilo	
Pedestre concinnans opus	80
Fandi Titianus artifex,	
Vt hinc aui ac patris decus,	
Mixto resurgens sanguine,	
Probiano itemque Anicio,	
Vt quondam in Albae moenibus	85
Supremus Aenea satus	
Siluios Iulis miscuit,	
Sic iste, qui natus tui,	
Flos flosculorum Romuli,	
Nutricis inter lemmata	90
Lallique somniferos modos	
Suescat peritus fabulis	
Simul et iocari et discere.“	
His adde uotum, quod pio	
Concepimus rei deo:	95

85 sqq. Cf. Vergil. A. VI 760 sqq. (primus ad auras aetherias Italo commixtus sanguine surget Siluius, Albanum nomen, tua postuma proles.) et Seruius ad h. l.

72 perhemnet <i>M</i>	74 em (n al. ss.) <i>T</i>	75 r ^h eni <i>T</i>
77 tui <i>GT</i> ² (al. ss.) sui <i>T</i> ¹ <i>M</i>	78 trimentriam <i>M</i>	80 pe-
destre] pede <i>TG</i>	81 ticianus <i>M</i>	82 hinc <i>Mommsen</i> hic <i>Z</i>
[atque <i>T</i>	84 itemque <i>Peiper</i> atque <i>Z</i>	que atque <i>Vinetus</i>
Ānitio <i>G</i>	87 iulius <i>Z</i>	Iulius <i>Auantius</i> , Iulis <i>Scaliger</i>
tui <i>T</i> tuus <i>GM</i>	tibi <i>Toll</i>	90 lemmata (n del., m al. ss.) <i>T</i>
leminata <i>M</i>	91 lali <i>T</i>	hilli <i>G</i> soniferos <i>G</i>
peritus <i>ψ</i>	92 peritis <i>Z</i>	
93 simul et <i>T</i> et om. <i>GM</i>	iocali <i>M</i>	discere]
94 Adde <i>Z</i> his adde <i>Peiper</i>	Et adde <i>Auantius</i>	

„Vt genitor Augustus dedit
 Collegio nati Probum,
 Sic Gratianus hunc nouum
 Stirpi futurae copulet.“
 Rata sunt futura, quae loquor: 100
 Sic merita factorum iubent.
 Set iam ut loquatur Iulius,
 Fandi modum inuita accipe,
 Volucripes dimetria,
 Haueque dicto dic uale. 105

XIII [408 Ep. xviii.]

AD VRSVLVM GRAMMATICVM TREVIRORVM CUI
 STRENAS KALENDIS IANVARIIS AB IMPERATORE
 NON DATAS REDDI FECIT.

Primus iucundi fuit hic tibi fructus honoris
 Augustae faustum munus habere manus.
 Proximus ex longo gradus est quaestoris amici
 Curam pro strenis excubuisse tuis.
 Ergo interceptos regale nomisma Philippos 5
 Accipe tot numero, quot duo Geryones;
 Quot terni biuges demptoque triente Camenae
 Quotque super terram sidera zodiaci;
 Quot commissa uiris Romana Albanaque fata
 Quotque doces horis quotque domi resides; 10

XIII 5 Horat. Ep. II 1, 234

98 futurae] fortunae *G* 101 factorum *Peiper* et fatum
Z (sic fatum *Auantius*, que et fatum *Schenkl*) | iubēt *Z* iubet
Paris. 102 sed] sic *T* 104 uolucripes: s *in n al. corr.*
T 105 aue *Z* | finit *add. M*

XIII Treuirorum *TM om. G* | cui *Lugdun.* cuius *Z* | Kl'is *Z*
T Kal' *G* | IAN. *T* ianuaris *G* || 1 iocundi *M* iudundi *T* | foret
Z fuit *Auantius*, fuat *Toll* 2 *in marg.* + *T* 4 cura *TM* |
 prostensis *T* 5 numisma *TG* 6 geriones *Z* 7 dente *M* |
 camoene *T* 8 que *om. M* | sydera *G* | zoadici *M* 9 facta
 (*pr. e del.*) *T* 10 que *utrobique om. M*

Ostia quot pro parte aperit stridentia circus
 Excepto, medium quod patet ad stadium;
 Quot pedibus gradiuntur apes et uersus Homeri
 Quotque horis pelagus profluit aut refluit;
 Protulit in scaenam quot dramata fabellarum, 15
 Arcadiae medio qui iacet in gremio,
 Vel quot iuncturas geometrica forma fauorum
 Conserit extremis omnibus et mediis;
 Quot telios primus numerus solusque probatur;
 Quot par atque impar partibus aequiperat, 20
 Bis ternos et ter binos qui conserit unus,
 Qui solus totidem congeminatus habet;
 Quot faciunt iuncti subterque supraque locati;
 Qui numerant Hyadas Pleiadasque simul. 25

 Ursule collega nobilis Harmonio,
 Harmonio, quem Claranus, quem Scaurus et Asper,
 Quem sibi conferret Varro priorque Crates
 Quique sacri lacerum collegit corpus Homeri
 Quique notas spuriiis uersibus adposuit: 30
 Cecropiae commune decus Latiaeque camenae,
 Solus qui Chium miscet et Ammineum.

16 Terentii uita: ceteri mortuum esse in Arcadia Stymphali [sinu Leucadiae] tradunt. (Sueton. de uiris ill. p. 294, 10 Roth).

27 Mart. X 21, 1 s. quae uix intellegat ipse Modestus et uix Claranus.

32 cf. Aristoteles ap. Gellium XIII 5, 7—10.

11 hostia *T* 15 protinus *M* | scaenam *G* scena *T* | dramata *T* 16 archadiae *TM* 18 et] aut *T* 19 elios *TM* 20 atque] aut *M* | aequiparat *M* 21 qui] quia *TG* 23 subterque] que *om. T* 24 numerat haiadas *M* 25 uacuis uersuus in *TG* (in marg. pr. m. min. deest *T*), nullum spatium *M* 26 ursule ut initio noui carminis *G* 27 claranus *Z* corr. Auantius 28 grates *Z* corr. Vgel-tus 30 adposuit *Z* 31 comune *G* | camoenae *T* post 32 uale *add. M*

Ansonius, cuius ferulam nunc scepra uerentur,
Paganum Medulis iubeo saluere Theonem.

Quid geris extremis positus telluris in oris,
Cultor harenarum uates? cui litus arandum
Oceani finem iuxta solemque cadentem, 5
Vilis harundineis cohibet quem pergula tectis
Et tinguit piceo lacrimosa colonica fumo.
Quid rerum Musaeque gerunt et cantor Apollo?
Musae non Helicone satae nec fonte caballi,
Set quae facundo de pectore Clementini 10
Inspirant uacuos aliena mente poetas.
Iure quidem: nam quis malit sua carmina dici,
Qui te securo possit proscindere risu?
Haec quoque ne nostrum possint urgere pudorem,
Tu recita: et uere poterunt tua dicta uideri. 15
Quam tamen exerces Medulorum in litore uitam?
Mercatusne agitas leuiore nomismate captans,
Insanis quod mox pretiis grauis auctio uendat?
Albentis seui globulos et pingua cerae
Pondera Naryciamque picem scissamque papyrum 20
Fumantesque olidum, paganica lumina, taedas?
An maiora gerens tota regione uagantes
Persequeris fures, qui te postrema timentes

XIII Theoni] sal'. pl'. dicit *add.* T salutem *add.* G om. VL V2

2 e medulis Z | salbere V | etheonem (e ante t al. del.) V

4 arenarum V¹ TG | uates T | littus Z 5 oceani T¹ 6
arundineis V¹ L | coibet V¹ | percula V 7 tingit G | lachry-
mosa L | colonia T 8 gerunt V 9 elicone V | caballi: b in
v al. V 10 set] V | fecundo *Auantius* | dementini L | ✕ in
marg. V 12 quis (q̄ del.) T quae G 14 Haec] Ec V |
urgere V 16 tamē V | medullorum V¹ L | littore Z | bitam
V 17 ne] me V | leuora nomismata V leuiore numismate
Z | captans V¹ 18 grauis om. V | actio V 19 albentes V |
sebi V sceni T | pingua V¹ 20 naritiam LG | sissam L |
papium VL (pa ex ua V) 22 gerens] terrēs V | bagates V

In partem praedamque uocent? tu mitis et osor
 Sanguinis humani condonas crimina nummis 25
 Erroremque uocas pretiumque inponis abactis
 Bubus et in partem scelerum de iudice transis?
 An cum fratre uagos dumeta per auia ceruos
 Circumdas maculis et multa indagine pinnae?
 Aut spumantis apri cursum clamoribus urges 30
 Subsidisque fero? moneo tamen, usque recuses
 Stringere fulmineo uenabula cominus hosti.
 Exemplum de fratre time, qui ueste reducta
 Ostentat foedas prope turpia membra lacunas
 Perfossasque nates uicino podice nudat. 35
 Inde ostentator uolitat, mirentur ut ipsum
 Gedippa Vrsinusque suos prolesque Iouini
 Taurinusque ipsum priscis heroibus aequans,
 Qualis in Olenio uictor Calydonius apro
 Aut Cromyoneo pubes fuit Attica monstro. 40
 Set tu parce feris uenatibus et fuge nota
 Crimina siluarum, ne sis Cinyreia proles
 Accedasque iterum Veneri plorandus Adonis.
 Sic certe crinem flauus niueusque lacertos
 Caesariem rutilam per candida colla refundis: 45
 Pectore sic tenero, plana sic iunceus aluo,

24 tu mitis] tumidis Z (+ in marg. T) 25 crimina V
 praemia Z 26 que] q3q3 T¹ imponis Z 27 bobus TG
 trāsīs V 27 dū^meta (m al.) V | perauia] pbia V 29 cir-
 cundas VTL circūdas G | maculis] oculis V | pennaē T 32
 cominus TL 33 ueste reducta Z uŕr (i. uester) eiuncta V
 34 fedas VT 35 percussas G | nate V 36 hostentator
 V¹ 37 ieiuni L 38 priscis neruibus V 39 calidoni-
 us VLG 40 Cromyoneo Peiper cf. Ouid. M. VII 435 eryman-
 theo VZ (erimantho LG aut terimantho V) | attica (t al.) V
 actica L 41 set] V | pace V 42 carmina G | silbarum V |
 cinereia V cindreia G cynereia TL 44 crine T trine L flabus V¹ |
 niueos VZ corr. Auantius 45 cesariā V¹ 46 iuncus^{t in} aluo
 (t et in al. ss., o euanit) V iunceris aluo TL, corr. G

Per teretes feminum gyros surasque nitentes
 Descendis, talos a uertice pulcher ad imos:
 Qualis floricomā quondam populator in Aetna
 Virgineas inter choreas Deoida raptam 50
 Sustulit emersus Stygiis fornacibus Orcus.
 An, quia uenatus ob tanta pericula uitas,
 Piscandi traheris studio? nam tota supellex
 Dumnitoni talis solita est ostendere gazas,
 Nodosas uestes animantum Nerinorum 55
 Et iacula et fundas et, nomina uilica, lina
 Colaque et insutos terrenis uermibus hamos.
 His opibus confise tumes? domus omnis abundat
 Litoreis diues spoliis. referuntur ab unda
 Corroco, letalis trygon mollesque platessae, 60
 Vrentes thynni et male tecti spina ligatri
 Nec duraturi post bina trihoria corui.
 An te carminibus iuuat incestare canoras
 Mnemosynes natas, aut tris aut octo sorores?
 Et quoniam huc uentum, si uis agnoscere, quid sit 65
 Inter doctrinam deridendasque camenas,
 Accipe congestas, mysteria friuola, nugas,

48 Horat. Ep. II 2, 4

47 foeminum *L* | giros *V* 48 descendis: de *ex* di *V* de-
 scendas *T* | bertice *V*¹ | pulcher *V* 49 aetna ω (ethna *V*²*L*)
 Enna *Accursius* 50 coreas *VL* 51 /stigiis *V* 53 traeris
*V*¹ 54 dumnotini *Z* | tale *TG* (Dum notinitale (-læ *G*) *TG*)
 | ostēdere *V* 55 pestes *Gronouius* | nereinorum *V* 56 uilica
 lini *V* bellicani *Z* *corr. Peiper* 57 colla *Z* | indutos *Toll* | amos *V*¹
 58 confisettumes *V* | omni^abundat (a *et s al.*) *V* | habundat: h
statim pr. del. T 59 littoreis *TG* litoriis *L* 60 corroco (*alt. o ex*
corr.) *V* (corroq^s *V*¹ *ut uid.*) corrocho *T* corrhoco *GL* | letalis-
 que *Z* | trigon *VTG* | plateşę *V* plateşę *L* plateşę *TG*
 61 thinni *L* tinni *VT* | ligari (*margin. ✕*) *V* ligati *L* ligatri
 (*margin. l' galatri*) *T* legatri *G* 62 uina trioria *V* | curbi *V*¹
 63 iubat *V* | coronas *Z* 64 minemosines *V* mnemosines *Z* |
 tres *V* 65 bis *V*¹ | cognoscere *T* 67 misteria *VT* | fribola *V*¹

Quas tamen explicitis nequeas deprendere chartis,
 Scillite decies nisi cor purgeris aceto
 Anticyraeue bibas Samii Lucumonis acumen: 70
 Aut adsit interpret tuus,
 Aenigmatum qui cognitor
 Fuit meorum, cum tibi
 Cadmi nigellas filias,
 Melonis albam paginam 75
 Notasque furuae sepiae
 Gnidiosque nodos prodidit.
 Nunc adsit et certe, modo
 Praesul creatus litteris,
 Enucleabit protinus 80
 Quod lusitantes scribimus.

Notos fingo tibi poeta uersus,
 Quos scis hendecasyllabos uocari,
 Set nescis modulis tribus moueri.
 Istos composuit Phalaeus olim, 85
 Qui penthemimeren habent priorem
 Et post semipedem duos iambos.
 Sunt quos hexametri creant reuulsi,

68 deprehendere *L* dependere *V* | cartis *V* carthis *T*
 69 *om.* *Z* | scillito *V* *corr.* *Scaliger* | nisi *Schenk* si *V* non si
uulgo ni *Baehrens* | corpus geris *V* *corr.* *Scaliger* 70 anti-
 cipesque uinum (ui *del.*, t *al. ss.*), *in marg.* anticipetque tuum
antiqu. m. *V* antichiramque bibas *Z* (anticyram *G*) *corr.* *Peiper*
 (ue *Baehrens*) | llucomonis (*alt.* l *eraso*) *V* | acumē *V* *uu.* 71—77
iterumque 78—81 *continua scriptura (initiales litt. maiores* 71
et 78, *atque u.* 71 *miniatu*) *T* 72 qui *Z* que *V* 73 cum *V*
 74 cadmini gellas *T* 75 mellonis *G* 76 furbe *V*¹ 77
 gnidios *V* cnidios *G* crudos *T* cardios *L* | nodos] mōs *G*
 80 enucleabit: b *in v al.* *V* | promptius *Z* 81 lusitantes *Peiper*
 militantes *VZ* 82 Notos *maior init. litt. nigra* *T* 83 ende-
 casyllabos (y *ex u* *V*) *VTG* 84 set] *V* | moberi *V*¹ 85
 composuit] *V* | palecius *V* phalecus *Z* 86 penthemimeren *V*
 penthemimeren *L* penthimimeren *T* pentimimerem *G* | abent
*V*¹ 87 *om.* *Z* 88 Sut *T* | exametri *VZ* | rebolsi *V*

Vt penthemimeres prior locetur,
 Tum quod bucolice tome relinquit. 90
 Sunt et quos generat puella Sappho:
 Quos primus regit hippius secundus,
 Vt cludat choriambon antibacchus.
 Set iam non poteris, Theon, doceri,
 Nec fas est mihi regio magistro 95
 Plebeiam numeros docere pulpam.
 Verum protinus ede, quod requiro.
 Nil quaero, nisi quod labris tenetur
 Et quod non opicae tegunt papyri.
 Quas si solueris, o poeta, nugas, 100
 Totam trado tibi simul Vacunam
 Nec iam post metues ubique dictum:
 „Hic est ille Theon poeta falsus,
 Bonorum mala carminum Lauerna.“

XV [396 Ep. vii]

AVSONIVS THEONI CVM EI TRIGINTA OSTREA
 GRANDIA QVIDEM SET TAM PAVCA MISISSET.

Expectaueram, ut rescriberes ad ea, quae dudum
 ioculariter luseram de cessatione tua ualde impia et
 mea efflagitatione, cuius rei munus reciprocum quo-
 niam in me colendo fastidisti, inuenta inter tineas

89 pentemimeres *V* penthemimers *L* pentimimeres *T*
 pentimemeres *G* | prius *L* 90 quo *V* | bucolicet *Z* | tome]
 pome *T* pone *G* me *L* 91 sappho *T* 92 quo *T* | primos
Z | ippius *V* hyppius *T* 93 cludat *VL* cludat *TG* | cor-
 iambon *V* | antibacchus *V* antibacchus *L* antibrachus *TG*
 94 set] *V* | poteris te o *V* *corr.* Toll potes (potest *G*) ostolo *Z*
 95 mici *V* | magistrô *T* 96 plebeam *G* 98 libris *VZ*
corr. Dezeimeris 99 tegüt papiiri *V* 99—101 *f. 55^v repe-*
tuntur (priors cancellis inclusit rubricator et syllabis ua-cat) T
 100 Quasi (quas si *pr. ss.*) *T utrobique* | solberis *V* 101
 tortam *V* | uacunam *Z* et agnam *V* 103 ic est *V¹* | teon *V*
 104 lauerna *Z* (latina *ss. pr. T*) taberna *V*

XV teoni *V* | et *V¹* ei *ss. V* | ostræ *V* 1 ad eâ *V¹* *V*
 4. 5 tineas epistola *V¹*

epistula uetere, quam de ostreis et musculis adfectata 5
obscuritate condideram, quae adulescens temere fude-
ram, iam senior retractaui. set in eundem modum
instaurata est satirica et ridicula concinnatio: saltem
ut nunc respondeas nouissimae cantilenae, qui illam
nouiciam silentio condemnasti. 10

Ostrea Baianis certantia, quae Medulorum
Dulcibus in stagnis reflui maris aestus opimat,
Accepi, dilecte Theon, numerabile munus.
Verum quot fuerint, subiecta monosticha signant:

Quot ter luctatus cum pollice computat index; 5
Geryones quot erant, decies si multiplicentur;
Ter quot erant Phrygii numerata decennia belli,
Aut iter ut solidi mensis tenet ignicomus Sol;
Cornibus a primis quot habet uaga Cynthia noctes;
Singula percurrit Titan quot signa diebus 10
Quotque annis sublimis agit sua saecula Phaenon;
Quot numero annorum Vestalis uirgo ministrat
Dardaniusque nepos regno quot protulit annos;
Priamidae quot erant, si bis deni retrahantur;
Bisque uiros numeres, qui fata Amphrysia seruant; 15
Quot genuit fetus Albana sub ilicibus sus

XV 13 Vergil. A I 267 sqq. cf. VIII 47 sqq.

14 Vergil. A II 503

15 Vergil. A VI 398 Amphrysia uates.

16 Vergil. A III 390 sq. VIII 43 sq. litoreis ingens inuenta
sub ilicibus sus triginta capitum fetus enixa iacebit

5 ueterem *V*¹ | affectata *V* 6 cōdiram *V* 7 retractabi
*V*¹ | euidem *V*¹ (cūdem *V*²) 9 nouissimae *Sebis.*, notissi-
mae *V* || 1 hostrea *V* 3 teon *V* 4—18 quod *ubique praeter*
u. 17 *V* 4 monosticha *V* | signent *Heinsius* 6 geriones *V*
7 erāt *V* | prigii *V* 8 iter ut solidi *Heinsius*, ter ut eo-
lidi *V* 9 abet бага *V*¹ | cintia *V* 10 titā *V* 11 scl'a
V | Phaenon *Scaliger* fseton *V* (*alt. f. al. ss.*) 14 uis *V*
retraantur *V* 15 Vis *V* | amphrysia *V* (*p. ex f?*) *V* | ser-
bant *V*¹

Et quot sunt asses, ubi nonaginta trientes,
Vel quot habet iunctos Vasatica raeda caballos.

Quod si figuras fabulis adumbratas
Numerumque doctis inuolutum ambagibus 20
Ignorat alto mens obesa uiscere,
Numerare saltem more uulgi ut noueris,
In se retortas explicabo summulas.

Ter denas puto quinquiesue senas,
Vel bis quinque, dehinc decem decemque, 25
Vel senas quater et bis adde ternas;
Septenis quater adde et unum et unum, 27
Aut ter quattuor adde bis nouenis; 29
Duc binas decies semelque denas. 28
Octonas quater, hinc duae recedant; 30
Binas ter decies, semel quaternas.
Et sex adde nouem uel octo septem,
Aut septem geminis bis octo iunge,
Aut — ne sim tibi pluribus molestus,
Triginta numero fuere cunctae. 35

Iunctus limicolis musculus ostreis
Primo composuit fercula prandio,
Gratus deliciis nobilium cibus
Et sumptu modicus pauperibus focis.
Non hic nauifrago quaeritur aequore, 40
Vt crescat pretium grande periculis;

18 abet *V*¹ | reda *V* | caballos: b *in v corr. al. V*
19 *in marg. al. metrum iambicum V* 21 biscere *V*¹ 22 no-
beris *V*¹ 24 *in marg. al. metrum falebum V* | quinq¹es *V*
25 uis quinq¹ue de^hinc decemque *V* 26 uis *V* 27 adde et]
et *om. V add. Peiper (an addis?) unam et unam Toll* 29 *ante*
28 *posuit Schenkl* 28 uina (u *in b al. V corr. Lugdun.*
29 nobenis *V*¹ 30 octonis *V corr. Toll* | inc *V*¹ | recedât *V*
31 Uinas *V*¹ 32 adde *Lugdun. ate V* | nobem *V*¹ 33 uis
V post u. 35 et 46 unius uersus spatium V 36 *in marg. al.*
metrum asele piadeum *V* | iūctus *V* 39 sumpti *Toll* 40
nauifrago *V*¹ 41 U^tcrescat *V*

Set primore uado post refugum mare
 Algoſo legitur litore concolor.
 Nam teſtae duplicis conditur in ſpecu,
 Quae feruentis aquae fota uaporibus 45
 Carnem lacteoli uisceris indicat.
 Set damnosa nimis panditur area.
 Fac campum replicas, Musa, papyrium
 Nec iam fiſſipedis per calami uias
 Grassetur Gnidae ſulcus harundinis, 50
 Pingens aridulae ſubdita paginae
 Cadmi filioliſ atricoloribus.
 Aut cunctis pariter uerſibus oblinat
 Furuam laticolor ſphongia ſepiam.
 Parcamus uitio Dumnitonae domus, 55
 Ne ſit charta mihi carior oſtreis.

XVI [394 Ep. v]

AVSONIVS THEONI.

Auſonius ſalue caro mihi dico Theoni,
 Verſibus expediens, quod uolo quodue queror.
 Tertia fiſſipedes renouauit Luna iuuencaſ,
 Vt fugitaſ noſtram, dulciſ amice, domum.
 Nonaginta dieſ ſine te, cariſſime, traxi; 5
 Huc adde aeſtiuoſ: hoc mihi paene duplum eſt.
 Viſ nouieſ denoſ dicam decieſque nouenoſ
 Iſſe dieſ? anni portio quarta abiit.
 Sexaginta horaſ ſuper et duo milia centum
 Te ſine conſumpſi, quo ſine et hora grauiſ. 10

42 bado V¹ 45 qui V corr. Lugdun. | ferbentis V | ba-
 poribus V¹ 48 replice (e in e al. quae etiam lincolam obli-
 quam ſuper e addidit) V corr. Goropiuſ | papir^{ri}um V 50
 arūdinis V 53 cu^uctiſ V 54 furuam Vinetuſ fulbam V¹ |
 ſepiam V 55 dumnotinae V 56 carta mici V

V 1 ſalbe V | mici V | teoni V 2 experiens V corr. Hein-
 ſiuſ | quero poſt o litt. r erasa ut uid. V corr. Lugdun.
 3 renobabit V | iubencaſ V 4 amihe V¹ 6 a^adde V |
 aeſtiboſ V¹ | mici V 7 Biſ V corr. Vinetuſ | nobieſ V¹ |
 nobenoſ V¹ 9 oraſ V¹ 10 conſumpſi V | ora grabiſ V¹

Milia bis nongenta iubet demensio legum
 Adnumerata reos per tot obire dies.
 Iam potui Romam pedes ire pedesque reuerti,
 Ex quo te dirimunt milia pauca mihi.
 Scirpea Dumnitoni tanti est habitatio uati? 15
 Pauliacos tanti non mihi uilla foret.
 An quia per tabulam dicto pangente notatam
 Debita summa mihi est, ne repetamus, abes?
 Bis septem rutilos regale nomisma Philippos,
 Nec tanti fuerint, perdere malo, Theon, 20
 Implicitum quam te nostris interne medullis
 Defore tam longi temporis in spatio.
 Ergo aut praedictos iam nunc rescribe Darios
 Et redime, ut mora sit libera desidiae,
 Aut alios a me totidem dabo, dum modo cari 25
 Conspicer ora uiri, pauperis usque licet.
 Puppe citus propera sinuosaque lintea ueli
 Pande: Medullini te feret ora noti
 Expositum subter paradas lectoque iacentem,
 Corporis ut tanti non moueatur onus. 30
 Vnus Dumnitoni te litore perferet aestus
 Condatem ad portum, si modo deproperes.
 Inque uicem ueli, quotiens tua flamina cessant,

XVI 11 cf. Iustiniani digesta II xi, 1.
 19 Horat. Ep. II 1, 234

11 nonaginta *V* corr. *Pithoeus* 12 ouire *V* 13 reberti
*V*¹ 14 mici *V* 15 domnotonis *V* (o *alt.* in i? *V*) corr.
Scaliger | tãti *V* | abitatio bati *V*¹ 16 Pauliacos stãti *V*
Παυλιᾶκος tanti *Lugdun.* Pauliacus *Scaliger* | mici billa *V*
 17 tabula medica pugna *V* (tabulã *V*²) corr. *Peiper* (i. pro-
 misso firmante) digito *Heinsius*, pugnante *Lugdun.*, pangente
etiam Schenkl 18 suma *V*¹ | mici *V* | habes *V*² 20 nec]
 ne *Pithoeus* | teon *V* 23 and *V*¹ | tarios *V* corr. *Pithoeus*
 25 aut abos a me totidiem *V* corr. *Pithoeus* 26 biri *V*¹
 27 beli *V*¹ 30 mobeatur *V*¹ 31 adõnnotoni (õ *ex* o *al.*;
al. in marg. hic .s. liq̄scit) *V* | littore *V* | pferet *V* 33 ueli
Heinsius uenti *V*

Remipedem iubeas protinus ire ratem.
 Inuenies praesto subiuncta petorrita mulis: 35
 Villa Lucani- mox potieris -aco.
 Resciso disces componere nomine uersum:
 Lucili uatis sic imitator eris.

XVII [395 Ep. vi]

<AVSONIVS THEONI.>

Ausonius consul uatem resaluto Theonem.
 Aurea mala, Theon, set plumbea carmina mittis;
 Vnius massae quis putet has species?
 Vnum nomen utrisque, set est discrimen utrisque:
 Poma ut mala uoces, carmina uerte mala. 5
 Vale beatis nomen a diuis Theon,
 Metoche set ista saepe currentem indicat.

XVIII [392 Ep. III]

AVSONIVS HESPERIO S. D.

Qualis Picenae populator turdus oliuae
 Clunes opimat cereas
 Vel qui lucentes rapuit de uitibus uuas,
 Pendetque nexus retibus,
 Quae uespertinis fluitant nebulosa sub horis 5

38 cf. Lucilii l. XXX fr. 73 M.

XVIII 1 Martial. VIII 55, 1 si mihi Picena turdus palleret oliua.

2 Martial. XIII 5, 1 cerea quae patulo lucet ficedula lumbo.

36 *in marg. in ras. longiore al.*: r lucaniaco V 37 disce V
 disces uel disce en Heinsius 38 lucilii V corr. Toll | imita-
 torreris: o eras., or al. ss. V

V XVII Ausonius Theoni om. V 1 theō// (*litt. em detersis*) V

3 as V 4 utriusque V corr. Heinsius | utri///q̄ (3 *litt. era-*
sis) V corr. Heinsius 5 nerte Peiper uero V 5. 6 *in marg.*
al. iambicum et idem V 6 beatus V corr. Heinsius 7 met-
 oche Auratus metod^vs V | set sta V¹ | currente V corr. Scaliger

V XVIII S D V 3 ubas V¹

Vel mane tenta roscido:
 Tales hibernis ad te de saepibus, ipsos
 Capi uolentes, misimus
 Bis denos. tot enim crepero sub lucis eoae
 Praeceptis uolatus intulit. 10
 Tum, quas uicinae suggessit praeda lacunae,
 Anites maritas iunximus,
 Remipedes, lato populantes caerula rostro
 Et crure rubras Punico,
 Iricolor uario pinxit quas pluma colore, 15
 Collum columbis aemulas.
 Defrudata meae non sunt haec fercula mensae:
 Vescente te fruimur magis.
 Vale bene, ut ualeam.

XVIII [390 Ep. 1]

AVSONIVS AD PATREM DE SVSCEPTO FILIO.

Credideram nil posse meis adfectibus addi,
 Quo, uenerande pater, diligere magis.
 Accessit (grates superis medioque nepoti,
 Bina dedit nostris qui iuga nominibus) 4
 Accessit titulus, tua quo reuerentia crescat, 9
 Quo doceam natum, quid sit amare patrem. 10
 Ipse nepos te fecit auum. mihi filius idem 5
 Et tibi ego: hoc nato nos sumus ambo patres.
 Nec iam sola mihi pietas mea suadet amorem:
 Nomine te gemini iam genitoris amo. 8

11 lacunę (alt. e al. m. ut uid.) V lacune V¹ 12 a/ne-
 tes V corr. Peiper | maritas: a alt. in ras. V marinas Heinsius |
 iunximus V 15 pinxit V | puma V corr. Canter 17 de-
 brudata V corr. Scaliger 2, 21 19 ualē V

XVIII suscep. V 1 affectibus V 2 quod V corr. V
 Lugdun. | diligere: re alt. in ras. V 3 gratis V | super
 his V corr. Gronouius 4 bina: b in ras. al. V 9 et 10
 huc transposuit Brandes 10 quid Pulmann quod V 5 mici
 V 7 mici V

Quippe tibi aequatus uideor, quia paruulus isto 11
 Nomine honoratum me quoque nobilitat;
 Non aetas quia nostra eadem: nam subparis aevi
 Sum tibi ego et possum fratris habere uicem;
 Nec tantum nostris spatium interponitur annis, 15
 Quanta solent alios tempora diuidere.
 Vidi ego natales fratrum distare tot annis,
 Quot nostros: aeuum nomina non onerant.
 Pulchra iuuenta tibi senium sic iungit, ut aeuum,
 Quod prius est, maneat: quod modo, ut incipiat. 20
 Et placuisse reor geminis aetatibus, ut se
 Non festinato tempore utraque daret,
 Leniter haec flueret, haec non properata ueniret,
 Maturam frugem flore manente ferens.
 Annos me nescire tuos, pater optime, testor 25
 Totque putare tuos, quot reor esse meos.
 Nesciat hos natus, numeret properantior heres,
 Testamenta magis quam pia nota fouens
 Exemploque docens prauo iuuenescere natos,
 Vt nolint patres se quoque habere senes. 30
 Verum ego primaueo genitus genitore fatebor
 Subparis haec aevi tempora grata mihi.
 Debeo quod natus, suadet pia cura nepotis
 Addendum patri, quo ueneremur auum.
 Tu quoque, mi genitor, geminata uocabula gaude, 35
 Nati primauei nomine factus auus.
 Exiguum, quod auus: faueant pia numina diuum

11 parbulus *V*¹ | isto *Vinetus* ste *V*¹ iste *V*² 13 Non
 aetas *Peiper* Bonætas *V* | subpatris *V* corr. *Lugdun.* 14 ha-
 bere *Lugdun.* abare *V* 16 tempora: a *ex e ut uid. ras. al.*
V 17 quod *V* corr. *Lugdun.* | honerant *V*¹ 19 pulchra *V*
 21 gemminis *V*¹ 22 utraque: *ictu eraso super a V* 25 me:
e in ras. V | obtime *V* 26 quod *V* corr. *Lugdun.* 27 hos
Gronouius, hoc *V* | properatior (a *ex â?*) *V* | ^heres *V* 28 fo-
 bens *V* 29 iubenescere *V*¹ 30 nollint *V*¹ 31 primebo
*V*¹ 32 subpatris *V* corr. *Lugdun.* | aebi *V*¹ | mici *V*
 35 genite *V* corr. *Lugdun.* | uocabula *V*¹ 37 abuus *V* | fa-
 beant *V*¹ | nomia (o *ex corr.?*) corr. *Lugdun.*

Deque nepote suo fiat auus proauus.
 Largius et poterunt producere fata senectam:
 Set rata uota reor, quae moderata, magis. 40

XX [391 Ep. II]

PATER AD FILIVM CVM TEMPORIBVS TYRANNICIS
 IPSE TREVERIS REMANSISSET ET FILIVS AD PATRIAM
 PROFECTVS ESSET. HOC INCOHATVM NEQVE INPLETVM
 SIC DE LITVRARIIS SCRIPTVM.

* * *

Debeo et hanc nostris, fili dulcissime, curis
 Historiam: quamquam titulo non digna sereno
 Anxia maestarum fuerit querimonia rerum.
 Iam super egelidae stagnantia terga Mosellae
 Protulerat te, nate, ratis maestique parentis 5
 Oscula et amplexus discreuerat inuidus annis.
 Solus ego et quamuis coetu celebratus amico
 Solus eram profugaeque dabam pia uota carinae
 Solus adhuc te, nate, uidens; celerisque remulci
 Culpabam properos aduerso flumine cursus. 10
 Quis fuit ille dies? non annus longior ille est,
 Attica quem docti collegit cura Metonis.
 Desertus uacuis solisque exerceor oris.
 Nunc ego pubentes salicum deuerbero frondes,
 Gramineos nunc frango toros uiridesque per uluas 15
 Lubrica substratis uestigia libro lapillis.
 Sic lux prima abiit, sic altera meta diei,

38 fiat: i ex e ut uid. V

XX pater] INCIPIT PATER | cum] quum V | tyrannicis V | V
 treberis V¹ | remansisset V | ad patriam Peiper ad patrem V
 a patre Scaliger 2, 13 | in[incoatũ (ncoat in ras.) V | littera-
 riis V corr. Scaliger; fragmentum esse epistulae uidit Brandes.
 3 anxia V (x ex c? rasura super a alt.? V) | maestarum] me
st
 uŕ (me ex corr. al. pro est ut uid.) V 5 rates V 6 dis-
 creberat V¹ 7 cetu V 9 aduc V 12 medonis V corr.
 Pithoeus 13 que V | oris Pithocus aris V 14 deberbero
 V¹ 15 uiridis V 17 meta V

Sic geminas alterna rotat uertigo tenebras,
 Sic alias: totusque mihi sic annus abibit,
 Restituant donec tua me tibi fata parentem. 20
 Hac ego condicione licet uel morte paciscar,
 Dum decores suprema patris tu, nate, superstes.

XXI [323 Edyll. v]

GENETHLIACOS AD AVSONIVM NEPOTEM.

AVSONIVS AVVS AVSONIO NEPOTI.

Carmina prima tibi cum iam puerilibus annis
 Traderet adsidui permulcens cura magistri
 Inbueretque nouas aures sensusque sequaces,
 Vt respondendas docili quoque murmure uoces
 Emendata rudi perferret lingua palato, 5
 Addidimus nil triste senes, ne cura monendi
 Laederet aut dulces gustus uitaret amaris.
 At modo, cum motu uigeas iam puberis aeu
 Fortiaque a teneris possis discernere et ipse
 Admonitor morumque tibi fandique uideri, 10
 Accipe non praecepta equidem, set uota precantis
 Et gratantis aui festum ad sollemne nepotis.

Adnuit, ut reducem fatorum ab fine senectam
 Sospes agam festumque diem dubitataque cernam

19 mici *V* 21 hac *Toll* hec *V* (hec *V*²) 22 decore/:
s eraso ut uid., e *ex a?* *al. V*

VP XXI AVSONIVS (A *ex S V*^s) AVVS . AVSONIO NEPOTI *V* Incipit
 eiusdem decimi magni Ausonii Genethliacos ad eũcũ (*leg. eun-*
dem) Ausonium nepotem *P* 1 p̄mia *P* | assidui permulcens *P*
 3 inueneret *V* | nobis *V* 4 boces *V*¹ 5 perferret] p̄ferret
 (*i. perferret*) *V* 6 ne] ñ *P* | monendi *Auantius* mobendi
*V*¹ mouendi *P* 7 ledere *P* | dulcis *VP* 8 ad *V*¹ | at
 modo] animo *P* (animõ *P*^s) 9 discernere] quęcernere *V*
 11 praeceptũ^a quidem *V* praecepta quidem *P* | set] *V* | præcan-
 tis *V* 12 gratãtis *V* | abi *V* | sollempne *P* | *excidisse quae-*
dam uidit Tollius 13 adnuit *V* annuit *P* adnuito *Scaliger*
 ab] ad *V* 14 diem] dici *P*

Sidera, deposito prope conclamatus in aeuo. 15
 Hoc, mellite nepos, duplicato faenore partum
 Natali accedente tuo, munusque salutis
 Plenius hoc nostrae, quod iam tibi puberis aevi
 Crescit honos iuuenemque senex iam cerno nepotem.
 Sexta tibi haec primo remeat trieteris ab anno, 20
 Septembres notis referens natalibus idus.
 Idus alma dies, geniis quoque culta deorum.
 Sextiles Hecate Latonia uindicat idus,
 Mercurius Maias, superiorum adiunctus honori.
 Octobres olim genitus Maro dedicat idus: 25
 Idus saepe colas bis senis mensibus omnes,
 Ausonii quicumque mei celebraueris idus.
 Vale nepos dulcissime.

XXII [321. 322 Edyll. IIII]

LIBER PROTREPTICVS AD NEPOTEM.

AUSONIUS HESPERIO FILIO.

Libellum, quem ad nepotulum meum, sororis tuae
 filium, instar protreptici luseram, uenturus ipse prae-

XXI 24 sqq. Martial. XII 67 Maias Mercurium creastis idus.
 Augustis redit idibus Diana. Octobres Maro consecrauit idus.
 Idus saepe colas et has et illas, Qui magni celebras Maronis idus.

15 sidera *P* | cōclamatus *V* conclauatus *P* 16 mollite
P^s | nepus *P* | fenore *VP* 17 Natali accedente tuo *P* Talia
 cedēt etuoto *V* 19 senes *V* | certo *P* 20 remaneat *P* |
 aⁿō (n *al.* ss.) *V* 21 notis *V* nostis *P* uotis *coni.* *Heinsius*
 22 genus *P*^s 23 hecete *V* 24 mal^s (*i.* maius) *V* | supe-
 riorum *P* superiorum *V* | adiunctus *P* | ouori *V*¹ 25 octobre
 solum *P* | mare *P* | idus¹dedicat *V* 26 saepe] semper *P*
 27 celebraberis *V* *corr.* *Auantius* celebrandis *P* 28 *om.* *P* |
 Explicit genethliacos *P*

XXII Ἰνῶπρ LIBER — ΝΕΠΟΤΕΜ *V* Incipit epistola ad esperium *VP, Z*
 filium *P* Incipit protrepticus. *Z* | Ausonius hesperio filio (suo
add. TG) *VZ om. P* 1 quem *om. T* | meum *om. T* 2 pre-
 treptici *V* ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΙ *P* | praemisi *VP* promisi *Z*

misi legendum. hoc enim malui quam ipse recitare, esset ut tibi censura liberior, quae duabus causis impediri solet: quod aures nostras audita uelocius quam 5 lecta praetereunt et quod sinceritas iudicandi praesentia recitantis oneratur. nunc tibi utrumque integrum est, quia et legenti libera mora est et iudicatio non obstat nostri uerecundia. set heus tu, fili dulcissime, habeo quod admoneam. si qua tibi in his 10 uersiculis uidebuntur (nam uereor, ut multa sint) fucatus concinnata quam uerius et plus coloris quam suci habere, ipse sciens fluere permisi, uenustula ut essent magis, quam forticula, instar uirginum,

quas matres student 13

Demissis umeris esse, uincto pectore, ut graciles sient. nosti cetera. superest igitur, ut dicas: quid moraris iudicationem meam de eo, quod ipse pronuntias esse mendosum? dicam scilicet me huiusmodi uersibus foris erubescere, set intra nos minus uerecundari; namque 20

XXII 15 Terentius Eun. II 3, 22 (313) sq. quas matres student demissis umeris esse, uincto pectore, ut gracilae sient.

3 hoc] haec *TL* 4 liberior *P* | causis] cās *T* 5 aures] res *T* | belocius *V*¹ | quam] q̄a *V* 6 praetereunt *V* | iudicandi *V* | et] eo *T* 7 honeratur *V* | ¶ Nunc *P* 8 est quia — iudicatio *om. Z* 9 uerecundia *V* | set] *V* | ens t̄i (v. *al. ss.*) *V* 10 abeo *V*¹ | adremoneam *P* | in his — uereor ut *om. Z* | in is *V*¹ 11 multū *T* multo *G* | fucatus] tu ca^rtius (v. *al. ss.?*) *V* fuca eni' *T* 12 concinnata *V* concinnata *P* 13 habere quam suci *P* | succi *TG* | abere *V*¹ habere uideantur *G* | fluere] flere *P* 14 ēēt *T* esset *G* | ferticula *P* ferticula *P*^s) 15 studēt *V* 16 dimissis *V*² (i. *pr. in ras.*), *PL Terentii schol.* | umeris *V*¹ humeris *V*² *PZ* | uincto — igitur ut *om. T* | uincto *V* iuncto *G* | pectore esse *G* | graciles *V* | ut graciles — igitur ut *om. G* | sint *P* 17 dicas: icas *pr. in ras. T* | quid] q̄, *G* 18 ipse *om. T* 19 uis *V*¹ | modi *om. P* 20 set] *V* sed *P* | sed — ego *om. Z* | berecundari *V* | namque] nāq̄^ra *V*

ego haec annis illius magis quam meis scripsi aut fortasse et meis: *δις παῖδες οἱ γέροντες*. ad summam ualeat austeritas tua: mihi cum infante [ratio est]. uale, fili dulcissime.

[322] AD NEPOTEM AVSONIVM.

Sunt etiam musis sua ludicra: mixta camenis
 Otia sunt, mellite nepos; nec semper acerbi
 Exercet pueros uox imperiosa magistri,
 Set requie studiiue uices rata tempora seruant.
 Et satis est puero memori legisse libenter, 5
 Et cessare licet. Graio schola nomine dicta est,
 Iusta laboriferis tribuantur ut otia musis.
 Quo magis alternum certus succedere ludum
 Disce libens: longum delinitura laborem
 Interualla damus. studium puerile fatiscit, 10
 Laeta nisi austeris uariantur, festa profestis.
 Disce libens: tetrici nec praeceptoris habenas
 Detestere, nepos. numquam horrida forma magistri.

22 Varro Menipp. 91 B.

21 scripsi *V* 22 meis (*spatium sex fere litt.*) ἸΑΙΧΙΤΑΙΑΙΔΕΣ
 ΟΙΤΕΡΟΝΑΙΔΕΣ *V* meis si ΔΙΣΠΑΙΔΕΣΟΙΤΕΡΟΝΤΕΣ *P* meis dicas πλι-
 δεσοιτέροντες (*δις om.*) *G* meis dicas ρΠΑΙΔΕΜΙΤΕΡΟΝΤΕΣ *Vatic.*
 3152 meis dicas *gracis omissis* (*duo dimidii uersus uacui in T*)
TL | sumam ualeat: at *al. in ras. V* 23 mici *V* | instante
LG istana *T* | ratio est *add. Z om. VP* († *in marg. P*)
 24 Explicit epl'a *P*

Ad nepotem Ausonium *V* Incipit ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΣ ad Auso- *VP, 2*
 nium nepotem *P* Ad nepotem Ausonius de studio puerili *Z*
 (de studio puerili *om. L*) Mellito nepoti Ausonius *p* (*qui*
uu. 1—17 et 26—28 habet) 1 ludricā *P* | camoenis *TG*
 2 otia mixta sunt *P* | nepus *P* | acerui *V* 3 pueros *om. V*
 4 set] *V* | requies *VP^sZ corr. Toll* | rara *V?* | serbant *V*
 5 lebenter *V¹* 6 cessaret *P* | grato *Z* | scola *VP^t* sola *L* |
 nomina *V* | est] *litt. es al. rescr. V* 7 laberiferis *L* | otia:
 o ex a uel u *al. V* 8 quod *V* 9 delinitura *V* delimitura *P*
 delenitura *Z* (delanitura *L*) 10—12 *om. V* 10 fatescit *P*
 12 prophetis *T* 13 destere *T* destetere *G* detistere *L*
 nepus *P* | orrida *VP* (*leuis rasura super a? V*) | m̄gr *T*

Ille licet tristis senio nec uoce serenus
 Aspera contractae minitetur iurgia frontis, 15
 Numquam inmanis erit, placida suetudine uultus
 Cui semel inbuerit. rugas nutricis amabit,
 Qui refugit matrem. pappos auiasque trementes
 Anteferunt patribus seri, noua cura, nepotes.
 Sic neque Peliaden terrebat Chiron Achillem 20
 Thessalico permixtus equo nec pinifer Atlans
 Amphitryoniadem puerum, set blandus uterque
 Mitibus adloquiis teneros mulcebat alumnos.
 Tu quoque ne metuas, quamuis schola uerbere multo
 Increpet et truculenta senex gerat ora magister: 25
 Degeneres animos timor arguit. at tibi consta
 Intrepidus, nec te clamor plagaeque sonantes
 Nec matutinis agitet formido sub horis.
 Quod sceptrum uibrat ferulae, quod multa supellex
 Virgea, quod fallax scuticam praetexit aluta, 30
 Quod feruent trepido subsellia uestra tumultu,

26 Vergil. A IIII 13

inter 14 et 15 marg. sinistr. admod. antiq. m. V 15
 aspere *pL* | minitetur *P* minetur *T* | iurgia *V¹* iurgi *P^s*
 16 inmanis] *VP^s* | placida suetudine *V¹P* placet assuetudine
 (placeat *T¹* adsuetudine *L*) *Z* placida *Barth* 17 cui] qui
libri, quoniam *Mommsen* | inbuerit *V¹* imbuerit *PZ* | nugas *T*
post u. 17 *in marg. min.* amem *p* 18 abias *V¹* | trementē *P*
 19 noba *V* | nepotes *V* 20 peliden *G* pelliaden *L* bellia-
 dem *T* | chiro *V* | achillem *V* achillē *P* | achillea chyron *Z*
 (achilea *G*) 21 tessalico *V* thesalico *P* | p̄mifer' *P^s* | atlās *V*
 athlās *PL* atlas *T* athlas *G* 22 anfitrioniadē *V* amphitrio-
 niadem *PG* amphitryoniadem; *T* amphytrioniadem *L* | set] *V*
 blandis *V¹* 23 adloquiis *V* aloquiis *P* alloquiis *Z* | teneris *P*
 24 scola *PT* 25 et in *P* | truculenta *P^s* | senes *V¹* fero; *T* |
 ferat *T* 26 ad *V¹* | constat *V* constet *P* 27 intrepidus:
i post e male scr. V 28 om. *T* | Nec] In *VP* | ^{agit} et *V* agit *P* |
 oris *V¹* 29 suppellex *V¹L* 30 quod] pro *P* | fallax] mol-
 lis *Z* | sc^outicam *V* | alluta *P* alutta *T* 31 ferbent *V¹* | nra *L*

Pompa loci et uani fucatur scaena timoris.
 Haec olim genitorque tuus genetrixque secuti
 Securam placido mihi permulsere senectam.
 Tu senium, quodcumque superlabentibus annis 35
 Fata dabunt, qui nomen aui geris, indole prima,
 Prime nepos, uel re uel spe mihi porge fruendum.
 Nunc ego te puerum, mox in iuuenalibus annis
 Iamque uirum cernam, si fors ita iusserit; aut si
 Inuidia est, sperabo tamen, nec uota fatiscunt, 40
 Vt patris utque mei non iumemor ardua semper
 Praemia musarum cupias facundus et olim
 Hac gradiare uia, qua nos praecessimus et cui
 Proconsul genitor, praefectus auunculus instant.
 Perlege, quodcumque est memorabile. prima monebo.
 Conditor Iliados et amabilis orsa Menandri 46
 Euoluenda tibi: tu flexu et acumine uocis
 Innumeros numeros doctis accentibus effer
 Adfectusque inpone legens. distinctio sensum
 Auget et ignauis dant interualla uigorem. 50
 Ecquando ista meae contingent dona senectae?

32 et luani (l del.) T | fucatur P fugatur V fugiatur Z
 scaena] G 33 t^vs V¹ | genetrix] VG genetrix PTL | squ^oti V
 34 mici V | permulcere TL | senettam P 35 quodcumque
 V¹ quodcumque TL 36 abi V | ceris T 37 nepus P^s |
 bel spe V | perge VP 38 in om. P | iuuenab^{li}us V iuuenalibus
 P^s iuuenilibus GL iuuenibus T 39 om. P | uiris T
 forita (s al.) V forsita G forsan T (n ex m pr.), L | iusserit G
 iuxerit V¹ uixeris T iusseris L | aut si: aut si in ras. pro annis
 ut uid. al. V 40 aut si inuidia (aut si del.) V | inuidie (om.
 est) P | spabo P spectabo L | fatiscunt: i in e al. corr. V
 42 ardua: r male scr. pr. corr. V 41 inmemor] o male scr.
 al. corr. V immemor PZ 42 capias TG 43 ac P | bia
 V¹ | quia V¹ | tui P 44 praefectus genitor proconsul T
 45 quodcumque TL | subicitur in TG (cum cruce in marg. T)
 Perlege quodcumque est memorabile ut tibi prosit (alter f. 53^r
 ult., alter f. 53^u primo in T) 46 iliades P 47 etuoluenda
 L | tu om. V flexuque Heins. 48 accentibus T | hoc fer T
 offer G 49 adfectus] V | inpone] V 50 ignabit V¹ igna-
 uia V² 51 etquando V equādo P haec quando Z

Quando oblita mihi tot carmina totque per aeuum
 Conexa historiae, soccos aulaeaeque regum
 Et melicos lyricosque modos profando nouabis
 Obductosque seni facies puerascere sensus? 55
 Te praeunte, nepos, modulata poemata Flacci
 Altisonumque iterum fas est didicisse Maronem.
 Tu quoque, qui Latium lecto sermone, Terenti,
 Comis et adstricto percurris pulpita socco,
 Ad noua uix memorem diuerbia coge senectam. 60
 Iam facinus, Catilina, tuum Lepidique tumultum,
 Ab Lepido et Catulo iam res et tempora Romae
 Orsus bis senos seriem conecto per annos.
 Iam lego ciuili mixtum mauorte duellum,
 Mouit quod socio Sertorius exul Hiberno. 65
 Nec rudis haec auus admoneo, set mille docendo
 Ingenia expertus. multos lactantibus annis
 Ipse alui gremioque fouens et murmura soluens
 Eripui tenerum blandis nutricibus aeuum.
 Mox pueros molli monitu et formidine leni 70
 Pellexi, ut mites peterent per acerba profectus,

58 Cicero in Limone ap. Suet. uit. Ter. R. p. 34 tu quoque, qui solus lecto sermone, Terenti . . . quiddam come loquens.

62 Sallust. Hist. fr. I 1 D. Res populi Romani M. Lepido Q. Catulo consulibus ac deinde militiae et domi gestas composui.

52 mici *V* 53 conexa] *V* | storiæ *V*¹ histo *P* 54 mo-
 lices *P* medicos *T*^s melitos *G* | liricos *V* logicos *T* loricos *L* |
 profando *V* pro(pre?)fanda *P* perfando *T* praefando *GL*
 55 obditto *P*^s | facias *T* | puerescere *VG* (a ut uid. eras. super
 e *V*) 56 te ex et coeua m. *V* | praeunt *V* | nep' *V* | flactis *P*
 57 fas est om. *P* | edidicisse *P* 58 leto *P* | tere (*pr. del.*)
 terenti *T* 59 astricto *libri* | pereuris *P* 60 noba *V*¹ |
 diuerbia *V* denerbia *PZ* († *margin. T*) | senectam] sñiā (*i. sen-*
tentiam) *P* post 61 legitur u. 65 *VP* | tpr^o (*i. tempore*) *P*
 63 conecto] *V* 64 om. *P* | leg^{io} (*i. al.*) *V* | cibili *V* 65 mo-
 bit *V*¹ | s (*del.*) sertorius *T* | ibero *G* 66 crudis *P*^s | hec *VP*
 (h̄ *P*) *TL* hoc *G* | set] *V* 67 letantibus *T* 68 albi *V*¹ alium
P^s | fobens *V*¹ 69 eri/ pui (*pr. corr., non fuit erupui*) *V*
 erupui *P* | blandi *V* | aeuom *V* 70 leui *P*^s *T* 71 Pellex

Capturi dulcem fructum radicis amarae.
 Idem uesticipes motu iam puberis aevi
 Ad mores artesque bonas fandique uigorem
 Produxi, quamquam imperium ceruice negarent 75
 Ferre nec insertis praeberent ora lupatis.
 Ardua temperies, dura experientia, rarus
 Euentus, longo rerum spectatus ab usu,
 Vt regat indocilem mitis censura iuuentam.
 Quae tolerata mihi, donec iam aerumna iuuaret 80
 Leniretque usu bona consuetudo laborem,
 Donec ad Augustae pia munera disciplinae
 Accirer uarioque accingerer auctus honore,
 Aurea cum parere mihi palatia iussum.
 Absistat Nemesis, ferat et fortuna iocantem: 85
 Praesedi imperio, dum praetextatus in ostro
 Et sceptro et solio praefert sibi iura magistri
 Maioresque putat nostros Augustus honores.
 Quos mox sublimi maturus protulit auctu,
 Quaestor ut Augustis, patri natoque, crearer, 90
 Vt praefecturam duplicem sellamque curulem,
 Vt trabeam pictamque togam, mea praemia, consul
 Induerem fastisque meis praelatus haberer.

72 cf. Hieronymi Comm. in Ierem. 1, 11: uetus illa sententia est: litterarum radices amarae, fructus dulces.

ire mites *P* | pæterent *T* 72 capturi *Z* (*T*^s) 73 uestipes *P*
 uestigiis: iis *al.* in *ras.*, *g* ex *c* *al.*; at (*in marg.* uesticipes
pr. *V* | motu] moduz *P* | pubēs *P* puueris *V*¹ 74 mor/es
 (t *eraso*) *V* 75 produxi: i *postea add.* *V* | quanquam *L* |
 negarēt *V* 77 tēperies: te *in ras.* *V* 78 euētus *V*
 79 iubentam *V*¹ 80 mici *V* | iam] me *P* | iubaret *V*¹
 81 usum *libri*, *corr. Heinsius* | laborem *V* laborum *PZ* 82 ad]
 ab *T* 83 //uario^{qs} *V* (^suario *V*¹) | onore *V*¹ 84 patere *Z* |
 mici *V* michi *P* | pallacia *T* pallatia *G* 85 absitat *T* | ferat]
 forar *P* | iocātem *V* 86 praecedi *V*¹ | praetextatu *P* | ostro *V*
 astro *P* austro *Z* (haustro *L*) 87 septro *V*¹ | preferet *P* |
 sibi *om.* *P* | māgr *T* 88 aũg *V* aũg² *P* | onores *V*¹ 89 quos]
 quod *V* 90 augustis *PL*² augustus *VZ* 92 cōsul *V*
 93 induerer *TG* | mei *P* | abererer *V*¹

His ego quaesiui meritum quam grande nepoti
 Consul auus lumenque tuae praeluceo uitae. 95
 Quamuis et patrio iamdudum nomine clarus
 Posses ornatus, posses oneratus haberi:
 Accessit tamen ex nobis honor inclitus. hunc tu
 Effice, ne sit onus, per te ut conixus in altum
 Consendas speresque tuos te consule fasces. 100

XXIII [409 Ep. xviii]

AVSONIVS PONTIO PAVLINO FILIO CVM ILLE MISISSET
 POEMATIVM VERSIBVS PLVRIMIS DE REGIBVS EX
 TRANQVILLO COLLECTIS.

Condiderat iam Solis equos Tartesia Calpe
 Stridebatque freto Titan iam segnis Hiberno:
 Iam succedentes quatiebat Luna iuuenas,
 Vinceret ut tenebras radiis uelut aemula fratris:
 Iam uolucres hominumque genus superabile curis 5
 Mulcebant placidi tranquilla obliuia somni:
 Transierant idus, medius suprema December
 Tempora uenturo properabat iungere Iano:
 Et nonas decimas ab se nox longa kalendas
 Iugiter acciri celebranda ad festa iubebat. 10

Nescis, puto, quid uelim tot uersibus dicere. medius
 fidius neque ego bene intellego: tamen suspicor. iam
 prima nox erat ante diem nonum decimum kal. Ian.,

94 is *P* | q̄sibi *V* ^smeritum (met *al. ss.*) *V* | quam] quasi
 (q̄vi) *P* 95 praeluceo/ (r *eraso*?) *V* praeluceat *P* 96 quau-
 uis *T* 97 possessor natus *VT* possesso ornatus *P* | hono-
 ratus *VTG* ornatus *PL* ornatus *Paris.* | aberi *V*¹ 98 incli-
 tus *P*^s inclytus *Z* | hinc *P* 99 honus *V* | conixus] *VP*

100 consendas *P*^s | sēperes *V* | fastes *P*^s | Explicit protrepticos *P*

Z XXIII Ansonio *M* | mississ; poematū *T* || 1 equos *om.* *M* |
 cartasia *T* tartasia *M* 2 iam segnis *Peiper* insignis *Z*
 10 aciri *T* | iubebat] uocabūt *T* || Ad eundem pontium pauli-
 num *rubricator in marg. T, G* 11 Nescis *init. minio scr. T*
 12 ego *T* ipse *GM* | intelligo *Z* | supplicor *G* 13 kal'. ian. *T*
 kal' ian' *M* kalendarum Ianuariarum *G*

cum redditae sunt mihi litterae tuae oppido quam
litteratae. his longe iucundissimum poema subdideras, 15
quod de tribus Suetonii libris, quos ille de regibus
dedit, in epitomen coegisti tanta elegantia, solus ut
mihi uideare adsecutus, quod contra rerum naturam
est, breuitas ut obscura non esset. in his uersibus
ego ista collegi: 20

Europamque Asiamque duo uel maxima terrae
Membra, quibus Libyam dubie Sallustius addit
Europae adiunctam, possit cum tertia dici,
Regnatas multis, quos fama oblietterat et quos 25
Barbara Romanae non tradunt nomina linguae,
Illibanum Numidamque Auelim Parthumque Vononem
Et Caranum, Pellaea dedit qui nomina regum,
Quique magos docuit mysteria uana Nechepsos
Et qui regnauit sine nomine moxque Sesostris.

Haec tu quam perite et concinne, quam modulate 30
et dulciter, ita iuxta naturam Romanorum accentuum
enuntiasti, ut tamen ueris et primigenis uocibus sua
fastigia non perirent. iam quid de eloquentia dicam?
liquido adiurare possum nullum tibi ad poeticam fa-
cundiam Romanae iuuentutis aequari: certe ita mihi 35
uideri. si erro, pater sum, fer me et noli exigere
iudicium obstante pietate. uerum ego cum pie dili-
gam, sincere et seuerè iudico. adfice me, oro, tali

XXIII 16 sqq. (Sueton. rell. XIII p. 303 R).

22 Sallust. lug. 17, 3

14 oppido *om. T* 15 iocundissimum *TM* 16 de regibus]
de *om. GM* 18 assequutus *T* assecutus *GM* 20 collegi *T*
cognoui *GM* || 21 Europam *init. rubr. ser. T* 22 lybiam
TM | Salustius *TG* 23 poss3 *T* 24 oblietterat *ut uid. T*
oblitterat *M* 26 partum *G* | uonouem *M* 27 pellea *TG*
28 misteria *TM* | nechepsi *Z* (mechepsi *T*) Nechepsos *Plinius*
alii 29 moxq3 sesostris *T* mox sesoosttris *GM* || 30 Ec (*H*
ab rubricatore om.) *T* 31 acentuum *T* 32 et] ac *G*
33 dicam si quid *M* 36 uideris *Auantius* 37 ego *om. TG*
38 et *T* ac *GM* | affice *Z*

munere frequenter, quo et oblector et honoror. accessit tibi ad artem poeticam mellea adulatio. quid enim 40 aliud agunt:

Audax Icario qui fecit nomina ponto
Et qui Chalcidicas moderate enauit ad arces,

nisi ut tu uegetam et sublimem alacritatem tuam temeritatem uoces, me uero, et consultum et quem 45 filius debeat imitari, salutari prudentia praeditum dicas? quod equidem contra est. nam tu summa sic adpetis, ut non decidas: senectus mea satis habet, si consistat. haec ad te breuiter et illico uesperis illius secuto mane dictaui. ita enim tabellarius tuus, ut 50 epistolam referret, instabat. nam si mihi otium fuerit, oblectabile negotium erit ad te prolixius delirare, te ut eliciam, mihi ut satisfaciam. uale.

XXIII [410
Ep. xx]

AVSONIVS PAVLINO SAL. PL. D.

Paulino Ausonius. metrum sic suasit, ut esses
Tu prior et nomen praegrederere meum;
Quamquam et fastorum titulo prior et tua Romae
Praecessit nostrum sella curulis ebur

42 Ovid. Tr. I 1, 90 Icarus Icaris nomina fecit aquis. Horat. c. III 2, 3 sq. nitreo daturus nomina ponto.

43 Vergil. A VI 16 sq.: iter . . enauit ad arctos Chalcidicae . . . super adstitit arce.

40 mellea *T* 42 Audax *init. minio scr. T* | ycario *M*
43 calcidicas *Z* | arces *Accursii codex arctos Z* (arthos *M*)
44 Nisi *init. mai. TG* | sublimem et uegetam *T* 45 Eme-
ritatem (*T ab rubricatore nouae tanquam partis initio neglecta*) *T*
themeritatem *M* | me uoces^{me} uero (me *expunxit et supra add. rubricator*) *T* 46 mutari *M* 48 appetis *Z* 50 sequuto *T*
51 epistolam *Z*

Z XXIII sal. pl. dicit *T* salu. pl. d. *G om. L* 1 esses]
os *T* 3 quamquam *L*

Et, quae iamdudum tibi palma poetica pollet, 5
 Lemnisco ornata est, quo mea palma caret.
 Longaevae tantum superamus honore senectae.
 Quid refert? cornix non ideo ante cyenum;
 Nec quia mille annos uiuit Gangeticus ales, 10
 Vincit centum oculos, regie pauo, tuos.
 Cedimus ingenio, quantum praecedimus aeuo;
 Adsurgit musae nostra camena tuae.
 Viue, uale et totidem uenturos consere ianos,
 Quot tuus aut noster conseruere patres.

XXV [411—413
 Ep. XXI]

AVSONIVS PAVLINO SVO SAL. PL. D.

Quanto me adfecit beneficio non delata equidem,
 sed suscepta mea querimonia, Pauline fili! ueritus
 displicuisse oleum, quod miseris, munus iterasti, ad-
 dito etiam Barcinonensis muriae condimento cumula-
 tius praestitisti. scis autem me id nomen muriae, 5
 quod in usu uulgi est, nec solere nec posse dicere,
 cum scientissimi ueterum et Graeca uocabula fasti-
 dentes Latinum in gari appellatione non habeant.
 sed ego, quocumque nomine liquor iste sociorum
 uocatur, 10

XXV 9 Plin. n. h. XXXI 94 liquoris exquisiti genus . . .
 sociorum id appellatur . . . (cf. Martialis XIII 102 Plin. n. h.
 VIII 66 Seneca ep. 95, 25)

6 le^unisco (*pro m pr. ss. ui, unde al. ui effecit*) T 8
 non] nun T¹ | cignum TL cygnum G 10 pauo GL 12
 assurgit Z | camoena GL 13 congere Z *corr. Gronouius*

XXV suo sal. pl. d. T suo sal. di. G om. M 1 affecit Z
 Z | delate quidem M delate (quidem om.) T delata quidem G
corr. Schenkl 2 querimonia mea GM | ueritas M 3 iberasti M
 4 baranonensis M 7 scientis sum T | fastidientis T 8 in
 gari M ignari T uulgari G 9 liquor iste] liquoꝛ te († *in*
marg.) T loqueris liquoris te G

Iam patinas implebo meas, ut parcior ille
 Maiorum mensis applaria sucus inundet.

[412] Quid autem tam amabile tamque hospitale, quam
 quod tu, ut me participes, delicias tuas in ipsa pri-
 mitiarum nouitate defrudas? o melle duleior, o Gra- 15
 tiarum uenustate festiuior, o ab omnibus patrio strin-
 gende complexu! sed haec atque alia huius modi
 documenta liberalis animi aliquis fortasse et aliquando,
 quamuis rarus: illud de epistularum tuarum eruditione,
 de poematis iucunditate, de inuentione et concinna- 20
 tione iuro omnia nulli umquam imitabile futurum,
 etsi fateatur imitandum. de quo opusculo, ut iubes,
 faciam. exquisitim uniuersa limabo et quamuis per te
 manus summa contigerit, caelum superfluae expolitio- 25
 nis adhibebo, magis ut tibi paream, quam ut per-
 fectis aliquid adiciam. interea tamen, ne sine corol-
 lario poetico tabellarius tuus rediret, paucis iambicis
 praeludendum putauit, dum illud, quod a me heroico
 metro desideras, incohatur. isti tamen, ita te et
 Hesperium saluos habeam, quod spatio lucubratiun- 30
 culae unius effusi, quamquam hoc ipsi de se proba-
 bunt, tamen nihil diligentiae ulterioris habuerunt. uale.

[413] Iambe Parthis et Cydonum spiculis,
 Iambe pinnis alitum uelocior,

11 Iam *init. min. scr. T* | patinās (?) *T* | ptior *T* partior *G*
 pacior *M* 12 appalaria *T* (ap ex ab uel ad uel al *T*) apa-
 laria *G M* corr. *Scaliger* | succus *Z* 13 quod *Z* corr. *Paris.* |
 hospitabile *T* 14 tu ut] ut *om. TM* 15 defraudas *GM* |
 ó ter *T* | gratiarum *M* et *Heinsius*, grā *T* gratiae *G* 16 ho-
 minibus *GM* 17 hoc *T* 18 aliquis: *punctum super s ni f. T* |
 fortasse imitabitur *Schenkl* 19 epistularum *Z* 20 iocun-
 ditate *TM* | continuatione *G* continuatione *M* 21 nulli nū-
 quam *T* 23 exquisitius *GM* 26 adiciam *G* | corollario *G*
 corollario *M* 29 inchoatur *M* inchoatur *T* 30 quo spatio *M*

31 effusi unius *T* | haec *TG* ||

Ad iambum carmen suum *T* (*minio*), *G om. M* 1 Iambe
init. min. scr. T | partis *T* | Cydonum *Auantius* sinodum *Z*
 2 pennis *T*

Padi ruentis impetu torrentior,
 Magna sonorae grandinis ui densior,
 Flammis corusci fulminis uibratior, 5
 Iam nunc per auras Persei talaribus
 Petasoque ditis Arcados uectus uola.
 Si uera fama est Hippocrene, quam pedis
 Pulsu citatam cornipes fudit fremens,
 Tu, fonte in ipso procreatus Pegasi, 10
 Primus nouorum metra iunxisti pedum
 Sanctisque Musis concinentibus nouem
 Caedem in draconis concitasti Delium.
 Fer hanc salutem praepes et uolucripes
 Paulini ad usque moenia, Hebromagum loquor, 15
 Et protinus, iam si resumptis uiribus
 Alacri relecti corporis motu uiget,
 Saluere iussum mox reposece mutuuum.
 Nihil moreris iamque, dum loquor, redi,
 Imitatus illum stirpis auctorem tuae, 20
 Triplici furentem qui Chimaeram incendio
 Superuolauit tutus igne proximo.
 Dic 'te ualere', dic: 'saluere te iubet
 Amicus et uicinus et fautor tuus,
 Honoris auctor, altor ingenii tui.' 25
 Dic et magister, dic parens, dic omnia
 Blanda atque sancta caritatis nomina.
 Haueque dicto dic uale, actutum et redi.

8 cf. Terentianus 1585 sqq. (seu uera res est . . .)

4 magnū *TM* magna *G* | sonore *T* | ui densior] indensior *T*
 5 fulgoris *M* 7 archados *Z* (h *pr. del. T*) | uectius *T* uetus *M*
 8 hypocrine *GM* | peduis *M* 12 Sanctisque *Peiper* Hicque *T*
 hic. (*om. que*) *M* hic quodque *G* illicque *Scaliger* idemque
Bachrens iisque *Hartel* | concinentibus *G* 15 menia *T* |
 hebro mag^m *T* hebromagnum *M* hebromanum *G* corr. *Scaliger*
 18 salue reuisum *T* 19 ianque *G* 21 chymeram *TG*
 22 totus *TM* tutus *G* 23 Dic te] te *Schenkl*, et *G om. TM*
 25 alter *M* | ingeni *Schenkl* 27 charitatis *T* 28 aue *Z* |
 et actutum *Z* corr. *LMueller*

Quod si rogabit, quid super scriptis nouis
 Maturus aevi nec rudis diiudicem: 30
 Nescire dices, sed paratum iam fore
 Heroicorum uersuum plenum essedum.
 Cui subiugabo de molarum ambagibus,
 Qui machinali saxa uoluunt pondere,
 Tripedes caballos terga ruptos uerbere, 35
 His ut uehantur tres sodales nuntii.
 Fors et rogabit, quos sodales dixeris
 Simul uenire: dic: 'trinodem dactylum
 Vidi paratum crucianti cantherio:
 Spondeus illi lentipes ibat comes, 40
 Paribus moratur qui locis cursum meum,
 Mihique similis, semper aduersus tamen,
 Nec par, nec impar, qui trochaeus dicitur.'
 Haec fare cursim nec moratus peruola,
 Aliquid reportans interim munusculi 45
 De largitate musici promptarii.

XXVI [414
Ep. xxiii]

AVSONIVS PAVLINO SVO SAL. PL. D.

Multas et frequentes mihi gratiae tuae causas et
 occasio subinde nata concinnat et naturae tuae faci-
 litas benigna conciliat, Pauline fili. nam quia nihil
 poscente me abnuis, magis acuis procaciam quam re-
 tundis: ut nunc quoque in causa Philonis procuratoris 5
 quondam mei experiere, qui apud Hebromagum con-
 ditis mercibus, quas per agros diuersos coemit, con-
 cesso ab hominibus tuis usus hospitio, immature peri-
 clitatur expelli. quod nisi indulseris rogante me, ut

32 *essedum* *T* *essedum* *G* *essedum* *M* 35 *ruptes* *M*
 38 *dactylum* *TM* 39 *cautherio* *G* 41 *suū meum* *T* 46
promptarii *M*

XXVI suo sal. pl. diē. *T* *om.* *M* suo (*ceteris om.*) *E* **Z**
 1 *causas om.* *T* 2 *nata om.* *T* | *concinnate* *Z* *corr.* *Auantius*
 3 *filij* *M* 5 *filonis* *TM* | *experire* *G* 7 *hebro mag^m* *T*
 8 *ab oīb,* *T* 9 *immature]* *G* *immature* *M*

et mora habitandi ad commodum suum utatur et nauso 10
 aliaue qua naui usque ad oppidum praebita frugis ali-
 quantum nostrae aduehi possit, Lucaniaeus ut inopia
 liberetur mature: tota illa familia hominis litterati
 non ad Tullii frumentariam, sed ad Curculionem Plauti
 pertinebit. hoc quo facilius impetrarem, aut quo ma- 15
 iorem uerereris molestiam, si negares, concinnatam
 iambis signatamque ad te epistulam misi, ne sub-
 ornatum diceres tabellarium, si ad te sine signi fide
 ueniret. signaui autem, non, ut Plautus ait,

Per ceram et lignum litterasque interpretes; 20
 sed per poeticum characterem: magis notam inustam,
 quam signum impressum iudicares.

Philon, meis qui uilicatus praediis,

Vt ipse uult, *ἐπίτροπος*,
 (Nam gloriosum Graeculus nomen putat,
 Quod sermo fucat Dorius)

Suis querellis adserit nostras preces, 5
 Quas ipse lentus prosequor.

Videbis ipsum, qualis adstet cominus,
 Imago fortunae suae,

Canus, comosus, hispidus, trux, atribux,
 Terentianus Phormio, 10

14 frumentariam] cf. Priscianus VII 62, Probus inst. art.
 60, 8 K. 20 Plaut. Pseud. I 1, 40 (42)

10 Cicero pro Caecina 10, 27: nec minus niger nec minus
 confidens quam ille Terentianus est Phormio.

11 qua] quauis *G* | naui usque] nanimque *T* | opidum *T* |
 aliquantulum *G* 12 deuehi *M* 14 culionem *Z* corr. *ψ*
 16 uereris *T* uerreris *GM* corr. *ψ* 17 iambi *TM* | quæ *T* |
 epl'a *T* 20 que] quod *G* 21 characterem *Z* | ut magis
Mommsen ut om. *Z* | nota minus tanquam *Z* nota ui inusta quam
 si signum *Sebis. corr. Mommsen* || 1 Philon *init. min. scr. T* |
 uilicatus *TG* | *î plii* (*î del.*) *T* 2 *in mg. al. add.* seu quod
 mauult *T* | *ἐπίτροπος al. recentior m. T* *ἐπιτροωCH M* *ἐπιτροσH G*
 5 querelis *Z* | adserit] *M* 7 astet *G* | cominus *TM*
 9 atribux *Z* an acribux (*ἀκρόβυτος* praeputiatus *i. truculen-*
 tus)? 10 terrentianus *G*

Horrens capillis ut marinus asperis
 Echinus aut uersus mei.
 Hic saepe falsus messibus uegrandibus
 Nomen perosus uilici,
 Semente sera siue multum praecoqua 15
 Et siderali inscitia
 Caelum lacessens seque culpae subtrahens
 Reos peregit caelites.
 Non cultor instans, non arator gnaruris,
 Promusque quam condus magis, 20
 Terram infidelem nec feracem criminans
 Negotiari maluit
 Mercator quo <libet> foro uenalium,
 Mutator ad Graecam fidem,
 Sapiensque supra Graeciae septem uiros 25
 Octauus accessit sophos.
 Et nunc parabit triticum casco sale
 Nouusque pollet emporus;
 Adit inquilinos, rura, uicos, oppida
 Soli et sali commercio; 30
 Acatis, phaselis, lintribus, stlatis, rate
 Tarnim et Garunnam permeat
 Ac lucra damnis, damna mutans fraudibus
 Se ditat et me pauperat.

11 Horat. epod. 5, 27 sq. horret capillis ut marinus asperis echinus aut Laurens aper.

26 Horat. Sat. II 3, 296 sapientum octauus.

11 horres *T* 12 echinus *T* 13 falsus] salsis *T* 14 uilici *TG* 15 p̄quoqua *M* prequoqna *T* 16 syderali *G*
 17 coelum lacescens *T* 18 coelites *T* 19 non anitor gnaruris *G* | gnarus *M* | † *in marg.* *T* 20 que *om.* *M* | codus *M*
 23 mercaturq; *T* mercatur quo *M* mercatur (*lacuna fere S litt.*) quo *G* m. rem quoquo *Paris.* mercator in quoquo *Vinetus* | libet *add.* *Peiper, om.* *Z* | foro] ferro *M* 24 mutatur *Z corr.* *Toll* mutatus *Schenkl* 25 sapien *M* 27 parauit *Z corr.* *Peiper* | casco *Z* uesco *Bentley* 29 addit *T* | opida *T* 30
 commertio (*pr. corr.*) *T* comertio *G* 31 faselis *M* | stlatis *G*
 32 garunnam *G* 33 damus *T*

Is nunc ad usque uectus Hebromagum tuam	35
Sedem locauit mercibus,	
Vt inde nauso deuehat <cibaria>	
Nostros in usus, ut refert.	
Hunc ergo paucis ne graueris hospitem	
.	40
Adactus ut mox nauis auxilio tuae	
Ad usque portus oppidi	
Iam iam Perusina, iam Saguntina fame	
Lucaniacum liberet.	
Hoc si impetratum munus abs te accepero,	45
Prior colere quam Ceres:	
Triptolemon olim, siue Epimenidem uocant,	
Aut uiliconum Buzygem,	
Tuo locabo postferendos numini,	
Nam munus hoc fiet tuum.	50

43 Lucan. I 41 Perusina fames.

46 cf. Seruius ad Vergil. G I 19

47 Plin. n. h. VII 199 bouem et aratrum Buzyges Atheniensis (inuenit), ut alii, Triptolemus. Varro de re rust. II 5 ab hoc pecore Athenis Buzuges nobilitatus.

35 hebromagnum *G* 37 cibaria *add. Peiper om. Z; senarium indicat librarius T, u. 38 quaternarium, a margine reuocans breuiores uersiculos, longiores ad laeuam proferens.* ut i. nauso siue nauis deferat *Scaliger 2, 9* (nauso aliaue qua nauis supra in praef.) deuehatur triticum *Schenkl* 40 uersus uacuum in *T*, nulla lacuna *MG* 41 adactus *Peiper* adiutus *Z* aduectus *Bachrens* 42 oppidi *T* 43 Perusina iam] per esaniã *T* peresam iam *G* pares samiã *M* Perusina *Auantius* | saguntinã *TM* | famẽ *M* 48 uiliconum *Peiper* (cf. *Appul. de mag. 87*) tullianum (tulianum *G*) *Z* 47 triptolemo nolim *T* | siue medem (meden *M*) quem uocant *Z corr. ASchott* | buzirem *T* Buzizen *MG corr. Auantius 1517* 49 post ferrendos *G* | nomini *Z corr. Bachrens*

XXVII [417 Ep. xxiiii]

AD EVNDEM CVM ILLE AD ALIA MAGIS RESPONDERET
NEQVE SE VENTVRVM POLLICERETVR.

Discutimus, Pauline, iugum, quod nota fouebat
Temperies, leue quod positu et venerabile iunctis
Tractabat paribus concordia mitis habenis:
Quod per tam longam seriem uoluentibus annis
Fabula non umquam, numquam querimonia mouit, 5
Nulla querella loco pepulit, non ira nec error
Nec quae conpositis male suadae credula causis
Concinmat ueri similes suspicio culpas;
Tam placidum, tam mite iugum, quod utrique parentes
Ad senium nostri traxere ab origine uitae 10
Iupositumque piis heredibus usque manere
Optarunt, dum longa dies dissolueret aeuum.
Et mansit, dum laeta fides nec cura laborat
Officii seruare uices, set sponte feruntur
Incustoditum sibi continuantia cursum. 15
Hoc tam mite iugum docili ceruice subirent
Martis equi stabuloque feri Diomedis abacti

XXVII sqq. $\alpha = VP$, $\beta = SB$ ($\Pi = Paris. 7558$ $S = Paulini Puteanus$, $B = Paulini Bruxellensis$)

T,SB XXVII INCĒPT ALIA AD EŪNĒEM etc. *V* (RESPONDERE *V* BENTURUM *V*) Alia epl'a eiusdem ad eundem *P* Item ausoni ad paulinum *S* om. *B* | *uu.* 1—102 *desunt* Π 1 pauline: u *al. intrus.* *V* | /iugum *B* | nota α certa β | fouebat/ *B* 2 temperies om. et in marg. add. *al. B* | positum α positu *S* possit *B* | et om. *B* | uenerabile α tolerabile (tollerabile *B*) β | uinctis *S* 4 uoluentibus α (uolbentibus *V*) redeuntibus β | armis *P* 5 om. α | mouit *SB*² in marg. uisa est *B*¹ post u. 5: at tamen hec illi sedis // sententia mouit (*al. del.*) *B* (*uid. XXXI 178*) 6—20 om. β 6 q̄rella *V* querela *P* 7 Nec quae] Nec q̄ *V* Neq̄3 *P* | conpositus *V* conpositis *P* | malesuada α 8 concinat *P* | similis α corr. *Heinsius* | suspicia *V*¹ suspitio *P* 9 placitum *V* placite *P* corr. *Auantius* | uterque α corr. *Graeuus* | parentes *P* manere *V* 10 nostrum *P* 11 inpositum] *V* | eredibus *V*¹ | usque] que *P* | manere obtarūt *V* 12 Obtarūt *V* optare *P* | dissolueret⁴ebum *V* 14 serbare *V* | set] *V* | cursum *P* 16 mitte *P* | docile cerbice *V* 17 abacta *P*

Et qui mutatis ignoti Solis habenis
 Fulmineum Phaethonta Pado mersere iugales.
 Discutitur, Pauline, tamen: nec culpa duorum 20
 Ista, set unius tantum tua. namque ego semper
 Contenta ceruice feram. consorte laborum
 Destituor, nec tam promptum gestata duobus
 Vnum deficiente pari perferre sodalem.
 Non animus uiresque labant, sed iniqua ferendo 25
 Condicio est oneri, cum pondus utrumque relicto
 Ingruit acceduntque alienae pondera librae.
 Sic pars aegra hominis trahit ad contagia sanum
 Corpus et exigui quamuis discrimine membri
 Tota per innumeros artus conpago uacillat. 30
 Obruar usque tamen, ueteris ne desit amici
 Me durante fides memorique ut fixa sub aeuo
 Restituant profugum, solacia cassa, sodalem.
 Impie, Pirithoo disiungere Thesea posses
 Euryalumque suo socium secernere Niso; 35
 Te suadente fugam Pylades liquisset Oresten
 Nec custodisset Siculus uadimonia Damon.

35 Vergil. A VIII 174 sqq.

34. 36 Martial. VII 24 sq. te fingente nefas Pyladen odisset
 Orestes, Thesea Pirithoi destituisset amor.

37 Cicero de off. III 45 Tusc. V 63 Val. Max. III 7 ext. 1

18 multatis *P* | ignotis *V* | abenis *P* 19 phetonta *V*
 fetonta *P* corr. *Auantius* 20 discutitur α discutimus β *uid.*
u. 21 21 discutimus set (sed *S*) tu tantum reus ast ego
 semper β | set] *V* 22 ///contenta *B* | cerbice *V* 23 disti-
 tuor *P* | promptum *V* | gestata α (gesta *P*) testata β 24 de-
 fitienti *P* Deficiente alio solum perferre iugalem (-le *B*) β
 25 animos *B* | lauuant *S* ///leuatur *B* | set iniqua^u / *B* 26 con-
 dicio *P* conditio *S* | oneris *P* honeri *B* | cum (quum *V*) pon-
 dus α cum munus (communis *S*) β | relicto *V* 27 aliaena *B*
 28 homines *P* | trait *V* | saxum *S* 29 membri] uerbi *S*
 30 conpago] *V* *S* 31—37 *om.* α 33 solatia *S* 34 impie *S*
 inpii *B* inpia *Schenkl* | piritho *S* perithoo *B* | odiungere *S*
 possis β corr. *Gronouius*

Quantum oblectamen populi, quae uota bonorum
 Sperato fraudata bono? gratantia cuncti
 Verba loquebantur. iam nomina nostra parabant 40
 Inserere antiquis aevi melioris amicis.
 Cedebat Pylades, Phrygii quoque gloria Nisi
 Iam minor et promissa obiens uadimonia Damon.
 Nos documenta magis felicia, qualia magnus
 Scipio longaeuique dedit sapientia Laeli: 45
 Nos studiis animisque isdem miracula cunctis,
 Hoc maiora, pares fuimus quod dispare in aeuo.
 Ocius illa iugi fatalis soluere lora
 Pellaeum potuisse ducem reor, abdita opertis
 Principiis et utroque caput celantia nodo. 50
 Grande aliquod uerbum nimirum diximus, ut se
 Inferret nimis uindex Rhamnusia uotis;
 Arsacidae ut quondam regis non laeta triumphis
 Grandia uerba premens ultrix dea Medica belli
 Sistere Cecropidum in terris monumenta paranti 55
 Obstitit et Graio iam iam figenda tropaeo
 Vitro etiam uictis Nemesis stetit Attica Persis.
 Quae tibi Romulidas proceres uexare libido est?
 In Medos Arabasque tuos per nubila et atrum
 Perge chaos: Romana procul tibi nomina sunt. 60
 Illic quaere alios oppugnatura sodales,
 Liur ubi iste tuus ferrugineumque uenenum

38—122 om. β 38 populi] pp̄ P 39 sperata V | cuncti
 V 40 loquebatur V 41 aevi] cui (c = e) P | amici V
 42 pilades V plyades P | phrygii α | nisi] n̄s. V 44 docu-
 menta α (P^s) 45 longebi V¹ | Laelii Auantius, lēbi V celi P

46 animis (i ante s in ras. pro if?, v ss. pr.?) V | hisdem P
 | cunctis V 47 maiore V 51 duximus α corr. Paris. | ut
 se] iste P 52 index P 53 triumphis V 54 p̄miens P |
 dea medica V demetica P 55 cecropidum P | parenti V
 parent P corr. Paris. 56 figenda P 57 om. P 58 ro-
 mulidas P 59 medios P | orabas V | et atrum Auantius

et atrum/ (p eras.) V canitrum (om. et) P 60 parge P |
 chaos V chacis P 62 libor V¹ | ferrugenum P

Opportuna tuis inimicat pectora fucis.
 Paulinum Ausoniumque, uiros, quos sacra Quirini
 Purpura et auratus trabeae uelauit amictus, 65
 Non decet insidiis peregrinae cedere diuae.
 Quid queror eoique insector crimina monstri?
 Occidui me ripa Tagi, me Punica laedit
 Barcino, me bimaris iuga ninguida Pyrenaei.

· · · · ·
 Moenibus et patrio forsā quoque uestis et oris 70

· · · · ·
 Quemque suo longe dirimat prouincia tractu
 Trans montes solemque alium, trans flumina et urbes
 Et quod terrarum caelique extenditur inter
 Emeritensis Anae lataeque fluenta Garumnae.
 Quod si interualli spatium tolerabile limes 75
 Poneret exiguus (quamuis longa omnia credant,
 Qui simul esse uolunt), faceret tamen ipsa propinquos
 Cura locos, mediis iungens distantia uerbis;
 Santonus ut sibi Burdigalam, mox iungit Aginnum
 Illa sibi et populos Aquitanica rura colentes; 80
 Vtque duplex Arelas Alpinae tecta Viennae,
 Narbonemque pari spatio sibi conserit; et mox

63 oportuna α | inimica P | facis P 64 sacra quini P
 65 purpure (et om.) P | belabit (b pr. in v al.) V 66 docet
 P 67 quit V¹ | eo-i V eroi P 68 meri patagi P | tati V¹
 ut uid. | puⁿica (crasa ut uid. lincola n al. ss.) V 69 bar-
 cilo P | bamaris P | pirenei α u. 70 post 78 conlocat Flo-
 ridus; ante et post h. u. lacunas indicauit Schenkl. | menibus P |
 et patrio V e patrio P | forsā uel forran V forisan P | qoque
 V 71 sue (sue V²) longo α suo longo Auantius corr. Hein-
 sius | probincia V 72 monte^s (al. s ss.) V | flumine tvrbes V¹
 fluminet^avrbes (& urbes in marg. al. repetitur) V² 73 que
 om. P 74 emeriten/s anae (se crasum) V emeritensane P |
 tarunne ut uid. V¹ garune P 75 interuallis patium V inter-
 uallis spatium P corr. Heinsius | lites limes P 76 omnia
 om. P | credant V cadat P corr. Auantius 77 bolunt V¹
 78 cara V | locis V locus P corr. Lugdun. 79 saⁿctonis V
 sanctones P sanctonus Lugdun. | burdegalam P | aginⁿum V
 om. P

Quinquiplicem socias tibi, Martie Narbo, Tolosam.
 Hoc mihi si spatium uicinis moenibus esset,
 Tunc ego te ut nostris aptum complecterer ulnis 85
 Adflaretque tuas aures nostrae aura loquellae.
 Nunc tibi trans Alpes et marmoream Pyrenen
 Caesarea est Augusta domus, Tyrrenica propter
 Tarraco et ostrifero super addita Barcino ponto:
 Me iuga Burdigalae, trino me flumina coetu 90
 Secernunt turbis popularibus otiaque inter
 Vitiferi exercent colles lactumque colonis
 Vber agri, tum prata uirentia, tum nemus umbris
 Mobilibus celebrique frequens ecclesia uico
 Totque mea in Nouaro sibi proxima praedia pago, 95
 Dispositis totum uicibus uariata per annum,
 Egelidae ut tepeant hiemes rabidosque per aestus
 Adspirent tenues frigus subtile Aquilones.
 Te sine set nullus grata uice prouenit annus.
 Ver pluuium sine flore fugit, Canis aestifer ardet, 100
 Nulla autumnales uariat Pomona sapes
 Effusaque hiemem contristat Aquarius unda.
 Agnoscisne tuam, Ponti dulcissime, culpam?

83 quinquiplicem *V* quinquipolicem *P* 84 mici *V*
 85 tūc *V* | aptum *P* actum *V* | complecterer] *V* (cō) 86 af-
 flare *P*^s | aure loquele *P* 87 pireunem *V* 88 Caesarea est
 Augusta *Peiper coll. Paulini ep. XXXI 232 caesaree aguste V*
 caesareae anguste *P*^s | domus est *Vinetus* | tirennica *V* tyrenica *P*
 89 tarracon *P* | et ostrifero su *spatio relicto om. P* | perab-
 dita barcina *P* 90 burdigala *P* | trino me *spatio relicto om.*
P | cētū *V* cetū *P* 91 et 92 duo uacui uersus *P* 93 agri]
 agitur *P* 94 celeri *P* | eclesia (*in marg. al. xpiane*) *V*
 95 tot] tota *P* | meainno uaro *P* | nobaro *V*¹ 96 dispositi α
 (dīpositi *V* dīpositi *V*¹?) *corr. Lugdun.* 97 et gelide *P*
 agelite *V* *corr. Auantius* | himes *V* 98 ēquilones (*pr. corr.*)
P 99 set] *V* 100 plubium *V*¹ 101 soopres (*pr. corr.*)
V 102 aquarius: *alt. u al. resc. V* | *inter u.* 102 et 103 *nouus*
titulus AUSAONIUS PAULINO. rubr. V AD PAULINUM AUSONTUS II
 103 agnos^{cis} *V* agnosces *P* | poti. *V*^{us}

Nam mihi certa fides nec conmutabilis umquam
 Paulini illius ueteris reuerentia durat 105
 Quaeque meoque tuoque fuit concordia patri.
 Si tendi facilis cuiquam fuit arcus Vlizei
 Aut praeter dominum uibrabilis ornus Achilli,
 Nos quoque tam longo Rhamnusia foedere soluet.
 Set cur tam maesto sero tristia carmina uersu 110
 Et non in meliora animus se uota propinquat?
 Sit procul iste metus. certa est fiducia nobis,
 Si genitor natusque dei pia uerba uolentum
 Accipiat, nostro reddi te posse precatu,
 Ne sparsam raptamque domum lacerataque centum 115
 Per dominos ueteris Paulini regna fleamus
 Teque uagum toto quam longa Hispania tractu,
 Inmemorem ueterum peregrinis fidere amicis.
 Adcurre, o nostrum decus, o mea maxima cura,
 Votis ominibusque bonis precibusque uocatus, 120
 Adpropera, dum tu iuuenis, dum nostra senectus
 Seruat inexhaustum tibi gratificata uigorem.
 Etquando iste meas impellet nuntius aures?
 „Ecce tuus Paulinus adest: iam ninguida linquit

107 Odyss. XXI 91 sqq.

108 Il. XVI 141 sqq.

104 mīci V | conmutabilis] V | unquam P 105 ueteres
 P 106 meoque] meo (que om.) P 107 facilis cuiquam
 VP | ulixei V ulixi PΠ 108 bibrabilis V¹ umbrabilis P
 109 rhamnusiam P mens altera Π | federe αΠ¹ (o ss. pr.) |
 solbet V¹ 110 set] V | maesto sero] maest ero Π (a ex corr.
 Π^o) mesto secundo P | tristia/ V 111 animos P 113 in
 marg. al. χῥῖane V | uolentum α nouentum Π 114 praecatu
 V¹Π 115 spansam P^o 116 dominus Π | ueteres P
 117 spania V¹ 118 inmemorem] VΠ 119 adcurre] Π |
 accurre o in ras. V 120 omnibus V¹P om̄inibus (in marg.
 ε id auspiciis) V² hominibus Π | praecibus VΠ 121 ad-
 propera] VΠ | iubenis V¹ 122 inexhaustum αΠ, corr. V²
 123 etquando (quand^o V) αΠ corr. Auantius | ste V¹ | impellet
 α (imp. P) impleuit Π | en erit ut nostras hic nuntius excitet
 aures β 124 linquid ΠB

Oppida Hiberorum, Tarbellica iam tenet arua, 125
 Hebromagi iam tecta subit, iam praedia fratris
 Vicina ingreditur, iam labitur amne secundo
 Iamque in conspectu est: iam prora obuertitur anni:
 Ingressusque sui celebrata per ostia portus
 Totum occursantis populi praeuertitur agmen 130
 Et sua praeteriens iam iam tua limina pulsat.“
 Credimus an, qui amant, ipsi sibi somnia fingunt?

XXVIII [416 Ep. xxiii]

AD EVNDEM PONTIVM PAVLINVM EPISTVLA
 SVBINDE SCRIPTA.

Proxima quae nostrae fuerat querimonia chartae,
 Credideram, quod te, Pauline, inflectere posset
 Eliceretque tuam blanda obiurgatio uocem.
 Set tu iuratis uelut alta silentia sacris

132 Vergil. E. VIII 108.

125 oppido *B* | iberorum *V*¹ | terbellica $\alpha\beta$ 126 hebro-
 magi *PV*² hebreomagi *V*¹ *in marg. inf.* \propto ebromagi *V* ebromagi
Πβ | fratris *V* 127 inreditur *Π* | secundo *V* (*litt. inter c et u*
erasa?) *V* 128 om. *P* | conspectu *V*¹ | aduertitur *S* | anni *V*¹
 añui *V*² omni *B* 129 colebrat *P* caelebrata *S* | hostia *V*
 hospita *P*^s hosta β | portur *Π* p^ortus *S* 130 occursâtis *V*
 occursantes *P* | praeuertit² *Π* praeuertit cunctos ut te amplec-
 tatur amicos β 131 et supra eteriens *P* | suam *S* | iam *semel*
S 132 an] \dot{a}^N *V* | somnia] omîa *P* omâ *S*¹ ^soma *S*² (sônia
S^{2s}) | Finit epl'a *P* VALE FELIX OPTATISSIME β

MSB XXVIII *I*^v *ē*ndem pōt palinum epistula subinde scripta
 (*super a litt. erasa, non ~ nota*) *V* Epistola decii magni au-
 sonii ad paulinum *ꝛ*-ca *P* Item ausoni ad paulinum *Π* (pau-
 linu *Π*^s) Finiunt ad Ausonium. Incipiunt Ausonii ad pau-
 linum *B* Incip. ausoni ad paulinum *S* 1 nostrae om. *sed*
pr. in marg. add. *B* | querumonia *Π* | chartę: h *al. del.* *V*
 carthae *Π* c¹hartę (*al. corr.*) *S* carte *B* 3 elicere *P* | tuas
Πβ | flanda *P* | uocem] musas *Πβ* 4 set] *VB* | tui *S* | ue-
 lud *B*

Deotus teneas, perstas in lege tacendi. 5
 Non licet? anne pudet, si quis tibi iure paterno
 Viuat amicus adhuc maneatque obnoxius heres?
 Ignavos agitet talis timor, at tibi nullus
 Sit metus et morem missae acceptaeque salutis
 Audacter retine. uel si tibi proditor instat 10
 Aut quaesitoris grauior censura timetur,
 Occurre ingenio, quo saepe occulta teguntur.
 Thraeicii quondam quam saeua licentia regis
 Fecerat elinguem, per licia texta querellas
 Edidit et tacitis mandauit crimina telis. 15
 Et pudibunda suos malo commisit amores
 Virgo nec erubuit tacituro conscia pomo.
 Depressis scrobibus uitium regale minister
 Credidit idque diu textit fidissima tellus:
 Inspirata dehinc uento cantauit harundo. 20
 Lacte incide notas, arescens charta tenebit
 Semper inaspicias; prodentur scripta fauillis.
 Vel Lacedaemoniam scytalen imitare, libelli

14 Ouid. Met. VI 576 sq.

16 Ouid. her. XVIII 237 sqq.

18 Ouid. Met. XI 185 sqq.

23 Gell. XVII 9, 6—14.

5 duotus *II* | teneat perstans *P* 7 Vibat *V*¹ | aduc *V* |
 heres *V*² eres α aeris (eris *B*) β 8 at] ac *VP*^s 9 Sit *om.*
S | morem] memorem β 10 audaciter β | retine/ *V* | uel sibi
II 11 atquisitoris *S* aut sit oris *II* | grabior *V*¹ | censurat
 emitur *S* 12 saepae occulte *II* | teguntur *B* 13 threicii
 α *S* trheicii *II* trehicii *B* | liscentia *S* 14 feceret *S* | ielinguem
 (e *ex* u?) *II* | perlitiat exta *II* | texa *B* | querelas *P* β quae rillas
II (*ras. post e II*^s) 15 mandauit *S* | crimma *V*¹ | telis: li *ex*
 a *II*^s 16 pundibunda *II* 17 tacitura *P* taciturno *B*
 19 idque α atque β | fedissima *II* fidelissima β 20 cantabit
*V*¹ | arundo *V*¹ 21 incides *P* incido *B* induce uel inscribe
Scbis. | carta α *II* *S* | manebit *B* 22 inauspicuis *P* inas/picias
B | fabillis *V*¹ fauilli *II* fauillas β 23 Velle cedemoniã *II* |
 lacedemonia *P* | scytalen α cythalen *S* scarthalene mittare *II*
 | libelli *V*

Segmina Pergamei tereti circumdata ligno
 Perpetuo inscribens uersu, qui deinde solutus 25
 Non respondentes sparso dabit ordine formas,
 Donec consimilis ligni replicetur in orbem.
 Innumeras possum celandi ostendere formas
 Et clandestinas ueterum reserare loquellas,
 Si prodi, Pauline, times nostraeque uereris 30
 Crimen amicitiae; Tanaquil tua nesciat istud.
 Tu contemne alios nec dedignare parentem
 Adfari uerbis. ego sum tuus altor et ille
 Praeceptor, primus ueterum largitor honorum,
 Primus in Aonidum qui te collegia duxi. 35

XXVIII [418 Ep. xxv]

CVM PONTIUS PAULINVS IVNIOR QVARTIS IAM LITTERIS
 NON RESPONDISSET SIC AD EVM SCRIPTVM EST.

Quarta tibi haec notos detexit epistula questus,
 Pauline, et blando residem sermone lacescit.

XXVIII 31 Tanaquil tua: Iuuenal. VI 566

24 segemina *Π* | p̄gā^mei *V* pargamei *P* pergameo *Π*
 tereti *Π* tereci *S* | circumdata *P*^s*V* (n̄) 24 perpetuos *Π* (*ras.*
post s Π^s) | inscribe^s *V* | deinde solutus α dum resolutus β |
 solutis *Π* 26 respondētes *V* | ordinem *P* 27 et 28 *om.*
*ΠS*¹ (*coaeua m. in marg. inf. add. S*) 27 consimiles *B* re-
 pli^cetur *V* | orbis *P* 28 celādi *V* celandae *Bernensis* 330
 29 loquellas] *V* loquelas *ceteri* 30 prodis *P* | nostrae] nōrē
V 31 tanaquil^{ua} nescit istud^d *V al. c.* | istud: s *in ras. Π*^s
 33 affari α | altor] auctor *PΠ* 34 primus ueterum *V* pri-
 mus (*ueterum om.*) *P* primus primus *Πβ* | largitus horum *S*
 35 ao/nidum (*d eraso?*) *Π* | colligia *P* | uale felix optatissime
add. β

P,HSB XXVIII *in hoc c. β = SBT nisi T diserte excipitur* |
titulum dedi ex V (q^m *V*) Incipit alia eiusdem ad eundem *R, P*
 INCIPIT AVSONI AD PAULINUM (LI *eras.*) *Π* Incipiunt uersus Ausoni
 ad paulinum (*ausonii B*) β, *titulum om. T* 1 motus *Π* | questus
ΠT | epistola libri 2 pauline (t *eraso*) *V* | et *om. P* | blādo *V*

Officium set nulla pium mihi pagina reddit,
 Fausta salutigeris adscribens orsa libellis.
 Vnde istam meruit non felix charta repulsam, 5
 Spernit tam longo cessatio quam tua fastu?
 Hostis ab hoste tamen per barbara uerba salutem
 Accipit et Salue mediis interuenit armis.
 Respondent et saxa homini et percussus ab antris
 Sermo redit, redit et nemorum uocalis imago; 10
 Litorei clamant scopuli, dant murmura riui,
 Hyblaeis apibus saepes depasta susurrat.
 Est et harundineis modulatio musica ripis
 Cumque suis loquitur tremulum coma pinea uentis.
 Incubuit foliis quotiens leuis eurus acutis, 15
 Dindyma Gargarico respondent cantica luco.
 Nil mutum natura dedit. non aeris ales
 Quadrupedesue silent, habet et sua sibila serpens,
 Et pecus aequoreum tenui uice uocis anhelat.
 Cymbala dant flictu sonitum, dant pulpita saltu 20
 Icta pedum, tentis reboant caua tympana tergis;

3 set] *VB* | p̄iu *P* | m̄ici p̄ium *V al. c.* | redidit *II* 4 ad-
 scribens *V* asscribens *P* et scribens *II B* rescribens *ST* | libell'
P^s 5 charta *T* carta *α II B* cartha *S* (cart^a *V*) | repulsa *B*
 6 longa *V II* | tua quam cessacio *B* | tua] tita *II* | faustu *P¹*
 fasto *II* 7 Nostis *II* | hoste] o/s *in ras. pr. V* | tamē *V* |
 salut' *P^s* 9 et percussus] et *om. β* | p̄cu^ssus *V* | âtris *V*
 10 reditet *om.*, at post imago *add. resultat T* | non morum *S*
 memorum *B* | uocis *S* | ymago *P* 11 littorei *ST* | clamāt *V*
 clamanant *II* | ribi *V¹* 12 Hyblaeis apibus *α* (h¹bleis *V*)
 somniferumque canit *II β* (somni *ex senii pr. corr. et in marg.*
 somni *pr. repet. T*) | sepes *V* sepes *P* saepis *II* sepis *β* | susur-
 rat *α* susurrum *II β* 13 arundineis *libri praeter B²* | modula
 modolatio *II* 14 Cumque — tremulum *α* Atque arguta (ar-
 gutu *II*) suis loquitur *II β* | uentis: uent *in ras. pro rip? T*
 15 incubuit *P^s* | quoties *P* | eurus] curis *P* 16 dindyma *VSB*
 dyndyma *P* | gargarico *α* que ideo (quae *S* idēo *T*) *II β* | respō-
 dēt cātica *V* 18 quadrapedes *V¹* | abet *V¹* habent *S¹*
 19 petus *P^s* | anelat *T* anellat *V* 20 cimbala *V* | flictu so-
 nitum dant *II* | flic' *P* flictuo *B* | sonita *P* 21 *om. P* | icet^a *V*

Isiacos agitant Mareotica sinistra tumultus
 Nec Dodonaei cessat tinnitus aeni,
 In numerum quotiens radiis ferientibus ictae
 Respondent dociles modulato uerbere pelues. 25
 Tu uelut Oebaliis habites taciturnus Amyclis
 Aut tua Sigalion Aegyptius oscula signet,
 Obnixum, Pauline, taces. agnosco pudorem,
 Quod uitium fouet ipsa suum cessatio iugis.
 Dumque pudet tacuisse diu, placet officiorum 30
 Non seruare uices: et amant longa otia culpam.
 Quis prohibet Salue atque Vale breuitate parata
 Scribere felicesque notas mandare libellis?
 Non ego, longinquos ut texat pagina uersus,
 Postulo multiplicique oneret sermone tabellas. 35
 Vna fuit tantum, qua respondere Laeones
 Littera, et irato regi placuere negantes.
 Est etenim comis breuitas. sic fama renatum

37 Plutarch. *περὶ ἀδολεσχίας* 21.

iacta *BT* | tenti *Π* tenuis *S^s* | caba *V* | timpana *V* tymbana
B¹ tymphana *S* 22 isacos *Π* isceccos (*i.* iscacos?) *Π* | que
add. *Πβ* (*S^s*) *om.* α | agitāt *V* | mareonica *V* | tumultis *Π*
 23 tinitus *P* | eni: ε *ex a uel & (in marg. repet. aeni)* *V*
 oni *Π* 24 quoties *T* 25 respondet *S* | docies *Π* | modu-
 lato α (*P^s*) moderato *Πβ* | uerbere *ex puluere B* 26 uelud
B | oc^balus *P^s* aoebaliis *B* | abites *Π* habit staciturnus *P* |
 amiclis *VΠ* amydis *P* amoecis *S* amoedis *B* 27 figaliona
 egyptius *P* | aegyptius *B* egyptius *VT* 28 obnixum *P* ob-
 noxium *SB* | pauline (*rasura super ne*) taces cognosco *B* | taces/
interpungendi nota erasa) *V* 29 fobet *V* 31 amā^t *V* |
 ūitia (*ui del. lineola, ss. o*) *V* | cupam *B¹* culpae *Brandes*
 32 proibet *V¹* | nale] Aue *T* | ureuitate *V¹* uitate *B* 33 fe-
 licis *S^sB* 34 nō: ò *in ras.?* *V* | ego longinquos *in ras.* *V* |
 ego] nego *P^s* 35 oneres *Scaliger* | sermone: n *ex m V* ser-
 mones *P* 36 lacunaes *Π* | *in marg. ὄν & T* 37 litera *V*
 litora *B¹* | iratoꝝ *B* | negantis *S* 38 etenim] enim *T* | comes *P*
om. sed pr. in mg. /comis *T* | brebitas *V¹* ore suauitas *Π* |
 fame *Π* | sonatum *VΠ*

Pythagoram docuisse refert. cum multa loquaces
 Ambiguis sererent uerbis, contra omnia solum 40
 Est, respondebat, uel Non. o certa loquendi
 Regula! nam breuius nihil est et plenius istis,
 Quae firmata probant aut infirmata relidunt.
 Nemo silens placuit, multi breuitate loquendi.
 Verum ego quo stulte dudum spatiosa locutus 45
 Prouehor? ut diuersa sibi uicinaque culpa est!
 Multa loquens et cuncta silens non ambo placemus:
 Nec possum reticere, iugum quod libera numquam
 Fert pietas nec amat blandis postponere uerum.
 Vertisti, Pauline, tuos dulcissime mores? 50
 Vasconis hoc saltus et ninguida Pyrenaei
 Hospitia et nostri facit hoc obliuio caeli?
 Inprecer ex merito quid non tibi, Hiberia tellus!
 Te populent Poeni, te perfidus Hannibal urat;
 Te belli sedem repetat Sertorius exul. 55

39 pythagoram] *T* pit- uel pyt- α posthagoram *II* phyt. *S*
 phit. *B* | docuisse] potuisse *II* | cuñ *V*¹ | multo *V*¹ | loquaces]
 om̄a solū (quod suo loco u. 40 repetitur) *II* 40 amiguis *V*¹
 ambigui *B* | sererēt *V* | soluunt *B* 41 Est] Et *PS* | rende-
 bat *P* | cepta *V*¹ cepta *V*² 42 om. *P* | nam] nam pleni
 (pleni statim del.) *T* | ureuius *V*¹ | nicil *V* | et] nec *V*goletus
 cum aliquot nouiciis libris 43 probant *II* | relidūt *V* 44
 siles *V* si lono *P* | multa *T* | urebitate (u in v corr.) *V*
 45 uerum q, ego quod *P* | ergo *II* | quod α (quot *V*¹) quo β |
 stulte *V*¹ stultæ *S* stulto *P* | loquutus *V* loquutus *B* 46 pro-
 ueor *V* prouehar *T* | dispsa *V* | diuersas *P* | sibi om. *P* siui *V*¹ |
 culpa: a ex e *II*^s 47 om. *V* 48 quod] q^{vi} *V*¹ q̄ *B* | nun-
 quam *T* 49 fere *P* fer/t (i eraso) *II* | postponere (pos *V*¹) α
 dis
 quodpoñre (quod del.) *S* deponere *II**BT* 50 pauline: li ex
 corr. *II*^s 51 uascones *P* uasconei *II* uasconus *T*^s | hoc om. *II*
 | niguida *II* | pirenei *V* perenei *II* pyrinei *S* prinnei *B* 52
 hospiciam (m eras.) *II*¹ | facit] faci& *S* | obliuio *V*¹ 53 im-
 precer *T* | ex] et *BT* | meriti ut uid. *V*¹ | hibera *SB* | tellis *II*
 tellus *T* 54 populi *B* | poni. *V* peni *T* peni *B* | annibal *V**II*
 55 bella *P*

Ergo meum patriaeque decus columenque senati
 Birbilis aut haerens scopulis Calagorris habebit,
 Aut quae deiectis iuga per scruposa ruinis
 Arida torrentem Sicorim despectat Hilerda?
 Hic trabeam, Pauline, tuam Latiamque curulem 60
 Constituis patriosque istie sepelibus honores?
 Quis tamen iste tibi tam longa silentia suasit
 Impius? ut nullos hic uocem uertat in usus,
 Gaudia non illum uegetent, non dulcia uatum
 Carmina, non blandae modulatio flexa querellae, 65
 Non fera, non illum pecudes, non mulceat ales,
 Non quae pastorum nemoralibus abdita lucis
 Solatur nostras echo resecuta loquellas.
 Tristis, egens deserta colat tacitusque pererret
 Alpinis conexa iugis, ceu dicitur olim 70
 Mentis inops coetus hominum et uestigia uitans
 Auia perlustrasse uagus loca Bellerophontes.

70 sqq. Cicero Tusc. III 26, 63 qui miser in campis mae-
 rens errabat Aleis, ipse suum cor edens, hominum uestigia
 uitans.

56 senati $\alpha(V^1)BT$ saenati Π senatus V^2S 57 birbilis
 $V\Pi\beta$ bilbilis PT | haut P | herens $V\Pi T$ | calagorris Π /cala-
 goris B (s. *eras.*) caligorris P | abebit V^1 habebit Π habebat P^s
 58 aut quae] atque S 59 arrida T | torrētētem V curren-
 tem T | sicorim αT securim Π securim β | hilerda α (hlerda V^1)
 ilerda $\Pi\beta$ 60 latia P | cōrulem V curulcē Π 61 patries P
 | stic V^1 ista Π 62 iste $\alpha\Pi BT$ ista S | tibi' V | suasit:
 t *ex s pr.* T 63 impios S^s | ut] et S | nullus ΠB 64 uegē-
 tent P uegētēt P^s ueietent B | uarum P 65 ulandae V^1
 blandis S^s | quaerillē Π querelae β 66 ales] aer T 67 que
om. (al. ss.) V^1 | nomoralibus P nemoralibus S | abdida Π
 addita B^1 | lustris T 68 solatur: r *ex s P* | nostras & ore
 secuta S nostrā secore secuta B nostras secuta (*la-*
cuna G litt.) T | echo] etho $V P^s$ (th *ex t pr. V*) | resequ'ta V |
 loquelas $P\beta$ | Solatur tacitas defixo pectore curas Π 69 col-
 las Π (culas Π^{1s}) 70 alpinis conexa (connexa P) iugis α
 alpini conuexa iugi $\Pi\beta$ (iugi *om.*) S 71 *om.* T | inobs Π |
 cetus αB | uertigia P 72 perlustrasse uagus] perlustrans

Haec precor, hanc uocem, Boeotia numina Musae,
Accipite et Latiis uatem reuocate camenis.

XXX [Paulini Ep. xxi]

AVSONIO PAVLINVS.

Continuata meae durare silentia linguae
Te numquam tacito memoras placitamque latebris
Desidiam exprobras neglectaeque insuper addis
Crimen amicitiae formidatamque iugalem
Obicis et durum iacis in mea uiscera uersum. 5
Parce, precor, lacerare tuum, nec amara paternis
Admiscere uelis, ceu melle absinthia, uerbis.
Cura mihi semper fuit et manet officiis te
Omnibus excolere, adfectu obseruare fideli.
Non unquam tenui saltim tua gratia naeuo 10
Conmaculata mihi est; ipso te laedere uultu
Semper et incauta timui uiolare figura.
Cumque tua accessi, uenerans mea cautius ora
Conposui et laeto formaui lumine frontem,
Ne qua uel a tacito contractam pectore nubem 15

seuagus Π lustra . . uagus . . (*ante et post uagus paruae lacunae*, per *om.*) T | loca *om.* T coca (*pr. corr.*) Π | bellorofontes α (e's V^2) bellerofontis $\Pi\beta$ (-phontis T) 73 boeotia V boetia $P\Pi\beta$ numina $V\Pi$ nomina $P\beta$ 74 batem V^1 | rebocate V^1 reuocatey Π || FINIT AEPISTOLA AD PAVLINVM V FINIT Π Explicit P Vale felix optatissime SB Meropio Paulino (*nihil sequitur*) T

XXX Ausonio paulinus $V^2\Pi P^?S$ Ansoni^vs paulino V^1 **VPII.**

1 mea P 2 memores Π^1 3 exprobra Π | neglectae V | quae Π 4 amicitiae: ci *ex et ut uid. corr.* V | iugulem Π
5 obicis (e *eraso?*) V | iaces $V^1\Pi$ 6 tenui S 7 melli V | absintia V^1 absentia Π 8 mici V | officii iste Π officicis te P 9 excolere Π | affectu *libri* | obserbare V^1 10 Non nūquam S Non nūquam P | tenuit P | saltim] saltem V^1 | naeuo] ineuo Π 11 Conmaculata] S Cōmaculata V Cum maculata Π | mici V | ledere ΠS 13 *om.* P 14 conposui] $V S$ | laeta P | formabi V^1 | lumine Π 15 Neque S | a *om.* V | tacito] tito Π | contracta Π | pectora S

Duceret in sanctum suspicio falsa parentem.
 Hoc mea te domus exemplo coluitque colitque
 Inque tuum tantus nobis consensus amorem est,
 Quantus et in Christum conexas mente colendum.

Quis tua, quaeso, tuis obduxit pectora liuor? 20
 Quo rumore pium facilis tibi fama per aures
 Inrupit pepulitque animum contraque uetustam
 Experta pietate fidem noua uulnera mouit,
 Laederet ut natis placidum male suada parentem?

Set mihi non fictae mens conscia simplicitatis 25
 Nec patris inculti pietas rea respuit omne
 Inmeritum et falso perstringi crimine non fert,
 Inmunis uero: grauius uiolatur iniquo
 Vulnere, tam tenera offensae, quam libera culpae.

Discussisse iugum quereris me, quo tibi doctis 30
 Iunctus eram studiis. hoc nec gestasse quidem me
 Adsero. namque pares subeunt iuga: nemo ualentes
 Copulat infirmis neque sunt concordia frena,
 Si sit compulsis mensura iugalibus inpar.
 Si uitulum tauro uel equum committis onagro, 35
 Si confers fulicas cygnis et aedona parrae,

16 Ducere *P* | suspicio *P**II* 17 colet *P* 18 tuum tan-
 tum *V**P**II* tuo tantus *S* | amorē *V*²*II* (*ex* amor *V*²) amore *P**S*
 19 quam t' *P* | in Christo *S* in exemplum *P* | connexa *P* | men-
 tae *II* 20 tuis *S* | liq^vor (*q* *postea* *eraso*) *V* 21 Quorum
 ore *P* rum^ore *V* | pius *P* 22 irrupit *P* | uetusta *V* 23 ex-
 pte poete *P* | noba *V*¹ | mobit *V*¹ 24 natis] magis *V**II* |
 malesuad *S* | parētem *V* parentum *P* 25 set] *V* | mici *V* |
 fictae] fure *P* | simplicitas *V* 26 inculci *II* | rea] rae *II*
 27 prestingi *II* 28 uero] merito *P* | grabius *V*¹ grauior *II*
 29 uulnera *S**P*? | tenera] tetro *in ras. pr. ut uid.* *V* tanera *P* |
 offense *V* | culpa *P* 30 Discussissetugum *V*¹ 31 studiis
 studiis *V*¹ (*alt. eras.*) | huc *P* | nec] ne *V* ne *ex ge al. rasura*
corr. II 32 adsero] *V**S* | partes *P* 33 Copulat] Culpat *S* |
 frena: a *ex e pr. V* 34 compulsis] *V**II* | inpar] *V**II**S* 36
 cignis *V*¹*II* cignis *V*² cygnis *P**S* | aedona (*edonia P*) parrae
*P**II* lolia farrę: *litt. lolia f in ras., litt. arrę renouatae V*² cy-
 dona pice *S*

Castaneis corulos, aequas uiburna cupressis,
 Me compone tibi: uix Tullius et Maro tecum
 Sustineant aequale iugum. si iungar amore,
 Hoc tantum tibi me iactare audebo iugalem, 40
 Quo modicus sociis magno contendit habenis.
 Dulcis amicitia aeterno mihi foedere tecum
 Et paribus semper redamandi legibus aequa.
 Hoc nostra ceruice iugum non scaeua resoluit
 Fabula, non terris absentia longa diremit, 45
 Nec perimet, toto licet abstrahar orbe uel aeuo.
 Numquam animo diuisus agam: prius ipsa recedet
 Corpore uita meo, quam uester pectore uultus.

Ego te per omne quod datum mortalibus
 Et destinatum saeculum est, 50
 Claudente donec continebor corpore,
 Discernar orbe quamlibet,
 Nec orbe longe nec remotum lumine
 Tenebo fibris insitum,
 Videbo corde, mente complectar pia 55
 Vbique praesentem mihi.

37 corulos *V* corylos *PIIS* | uiuurna *V*¹ ui uurna *II* uiburna *S* | cypressis *S* compressis *II* | *marg. al.* abellane | uiburna humilia uirgulta genere et forma a cypresso remota *V*
u. 38 post u. 39 P | Me] Ame *P* | compone] *VS* | tecum uel tectum *S* 39 sustineant *P* sustineat *II S* | iungor *V II*
 40 audebam *P* (*sed uid. infra*) 41 modicum *libri, corr. Heinsius* | socius *S* | abhëis *P* abenis *S* 42 mici *V* | fëdere *V* | foede/ rete/ cum *S* *post u. 42 repetitur u. 40* (audebo)
 43 etamandis *P* redamnandi (*in marg. redamnare est amantem inuicem amare*) *II* 44 cerbice *V*¹ | non *om. S* | scaeba *V*¹ *marg. al. .i. sinistra ul' contraria V* | resolbet *V*¹ resoluet *II* 45 subsentia *P* | longa] ñstra *V* nra *II* | dirimit *II S* 46 dirimet *Heinsius* | abstraar *V* | urbe *P* 47 Numquam] Non *P* | ipsam *P* | recedit *S* 48 uester] uidetur (*al. ss. ūr*) *P* 49—68 *om. VII* 49 *sqq. breuiores uersiculi mi-PS*
noribus litteris incipiunt S 49 *picta init. litt. P* 50 saeculum] *S* 52 orbe] ab orbe *S* | qualibet *P* quolibet *S corr. Heinsius* 53 longo *P* nec ore longe uel nec orbe *l. n. r.*
 limine *Sacchinus* 54 febris *P* 56 et 57 *om. P*

Et cum solutus corporali carcere
 Terraque prouolauero,
 Quo me locarit axe communis pater,
 Illic quoque animo te geram. 60
 Neque finis idem, qui meo me corpore
 Et amore laxabit tuo;
 Mens quippe, lapsis quae superstes artibus
 De stirpe durat caeliti,
 Sensus necesse est simul et adfectus suos 65
 Teneat aequae ut uitam suam,
 Et ut mori, sic obliuisci non capit,
 Perenne uiuax et memor.
 Vale domine illustris.

XXXI [Paulini Ep. x]

AVSONIO PAVLINVS.

Quarta redivit duris haec iam messoribus aestas,
 Et totiens cano bruma gelu riguit,
 Ex quo nulla tuo mihi littera uenit ab ore,
 Nulla tua uidi scripta notata manu,
 Ante salutifero felix quam charta libello 5
 Dona negata diu multiplicata daret.
 Trina etenim uario florebat epistula textu,
 Set numerosa triplex pagina carmen erat.
 Dulcia multimodis quaedam, subamara querellis,
 Anxia censurae miscuerat pietas. 10

58 que] que cum *P* | prolauero *S* 59 locari *S* 60 animo
 te *Zechmeister* te animo *libri* | amo *Bruxell.* 62 laxauit *S*
 63 quae] q. *S* | artibus *P* 64 styrpe *S* 65 affectus *libri*
 66 aequae *om. S* 67 mori] mares *P* 68 perempne uiuat *P*
 || Vale domum illustris *P om. S*

VP AVSONIO PAVLINVS *V (min.)*, *II* Viro illustri Ausonio Pauli-
 nus *P (1—18 om. S)* 1 reddit *P* | mensoribus *V¹* 2 to-
 ties *P* 3 hore *P* 5 quam *VII* comuni *P* | carta *VP*
 6 diu (u *al. add., marg. al. diu*) *V* diu *P* 7 uario/ *II* | epi-
 stola *libri* 8 set] *V* | carmen erat: en *ex in*, r *ex c ut uid. V*
 9 multamodis *VII* | querellis *V* querillis *II* querelis *P*
 10 censura emiscuerat *II* mi'scuerat (i *ex u?*) | piaetas *corr. ras.*) *V¹*

Sed mihi mite patris plus quam censoris acerbum
 Sedit et e blandis aspera penso animo.
 Ista suo regerenda loco tamen et grauiore
 Vindicis heroi sunt agitanda sono.
 Interea leuior paucis praecurret iambus 15
 Discreto referens mutua uerba pede.
 Nunc elegi saluere iubent dictaque salute,
 Vt fecere aliis orsa gradumque, silent.

AVSONIO PAVLINVS.

Quid abdicatas in meam curam, pater,
 Redire Musas praecipis? 20
 Negant Camenis nec patent Apollini
 Dicata Christo pectora.
 Fuit ista quondam non ope, sed studio pari
 Tecum mihi concordia,
 Ciere surdum Delphica Phoebum specu, 25
 Vocare Musas numina,
 Fandique munus munere indultum dei
 Petere e nemoribus aut ingis.
 Nunc alia mentem uis agit, maior deus,
 Aliosque mores postulat 30
 Sibi repscens ab nomine munus suum,
 Viuamus ut uitae patri.

11 michi *P* | mitte *P* | plusqua *P* 12 et e blandis] et
 blandis *P* 13 et 14 *om.* *P* 13 regenda *V*¹*Π* retagenda *V*²
corr. Muratori 15 praecurrit *P* 16 discreto *P* | *dextr.*
marg. ✕ *V* 17 nunc legi *P* | saluta *V*

AVSONIO PAVLINVS *VII om. P* Incipiunt uersus Ausoni ad *VP11, S*
 Paulinum *S* Metro iamuico 7 uersus maior senario, maior
 quaternario *marg. al. V* bini uersiculi coniuncti *P* 19 Quid]
 Quum *P* | pater: r ex t al. *V* 21 appolini *P* 23 sta *V*¹ |
 condam *V*¹ | pa/ri (t eras.) *V* pari *om. S* 24 mici *V* 25
 Oere *S* | delfica *VS* deficu *Π* | phebum *P* foebum *S* 26 no-
 mina *S* 27 fundi *V*¹*S* | munerem ductum dei *S* | dei] diei *Π*
 28 petere fonte *VP11* petere e (*om.* fonte) *S* | nemoribus
V11S nemore *P* 29 aliam *P11S* 30 alios: s *rescr. V* 31
 homine libri, *corr. Peiper* 32 uite *V*¹*P*¹ (uite *V*² uitae *P*²)

Vacare uanis, otio aut negotio	
Et fabulosis litteris	
Vetat, suis ut pareamus legibus	35
Lucemque cernamus suam,	
Quam uis sophorum callida arsque rhetorum et	
Figmenta uatum nubilant,	
Qui corda falsis atque uanis imbuunt	
Tantumque linguas instruunt:	40
Nihil adferentes, ut salutem conferant,	
Quod ueritatem detegat.	
Quid enim tenere uel bonum aut uerum queant,	
Qui non tenent summae caput,	
Veri bonique fomitem et fontem deum,	45
Quem nemo nisi in Christo uidet.	
Hic ueritatis lumen est, uitae uia,	
Vis, mens, manus, uirtus patris,	
Sol aequitatis, fons bonorum, flos dei,	
Natus deo, mundi sator,	50
Mortalitatis uita nostrae et mors necis.	
Magister hic uirtutum,	
Deusque nobis atque pro nobis homo,	
Nos induendus induit,	
Aeterna iungens homines inter et deum,	55

47 Euang. Joh. 1, 9 erat lux uera.

36 su^am P saum S 37 soforum VPII | calida P | rethorum VPS | et sequenti uersui add. S 38 nubilent P | al. m. in marg. quae scripsit nonnulci (non similes?) euanuerunt V 39 uanis & falsis S 41 nil V nichil P | adferentes V afferentes PII ferentes S 42 Quod] Aut S | non te-
gant S 43 quod VIIS | autau^erum S | queant P quae uaeant V¹ queunt in ras. V² queunt IIS 44 capud V¹ 45 fomitem II | et fontem om. S 46 nisi] nisi S 49 Sola II? 50 sator] satis P 51 uitae II | necis] metis P 52 uirtutum VIIS uirtutum P 53 que] quae G | deusque nouis V 54 marg. sinistr. al. D add. V | induendus VS induendos II induendo P | induit libri se exiit Auantius 55 aeterna V

In utrumque se commercia.
 Hic ergo nostris ut suum praecordiis
 Vibrauerit caelo iubar,
 Abstergit aegrum corporis pigri situm
 Habitumque mentis innouat, 60
 Exhaustit omne, quod iuuabat antea,
 Castae uoluptatis uice,
 Totusque nostra iure domini uindicat
 Et corda et ora et tempora.
 Se cogitari, intellegi, credi, legi, 65
 Se uult timeri et diligi.
 Aestus inanes, quos mouet uitae labor
 Praesentis aeuī tramite,
 Abolet futura cum deo uitae fides.
 Quae, quas uidemur spernere, 70
 Non ut profanas abicit aut uiles opes,
 Set ut magis caras monet
 Caelo reponi creditas Christo deo,
 Qui plura promisit datis,
 Contempta praesens uel mage deposita sibi 75
 Multo ut rependat faenore.
 Sine fraude custos aucta creditoribus
 Bonus aera reddet debitor
 Multaque spretam largior pecuniam

56 In *S om.* *V* Inter *P* Inter *Π* | commercia: er *ex*
 ec? *V* 59 abstergit *S?* *Muratori* absterget *VPΠ* | pigri/ *V*
 pigrii *P* 60 abitur *Π* 61 exaurit *V*¹ | iuabat *V*¹ 62 cas-
 sae *Sebis.* | uolun/tatis (n *ex m?*) *V* | uice] uitae *V*¹*Π* 63 to-
 taq; ñras *P* | iure] & iure *S* sibi iure *P* | domini] dñij *P*
 64 tempoř *S* 65 intellegi *S* intelligi *VPΠ* | crediligi *Π*
 69 futura *VΠS* futurae *P?* | uitae] uite^a *Π* uita *S* 70 que^a *Π*
 | uidemus *V* 71 profamas *P* | abic& *V*¹ | uiles] iubes *P*
 72 set] *V* | moneat *P* 73 celis *P?* celo *V* (q̄ *al.*), *Π* caelo
*V*²*S* | treditas *V*¹ 75 contempta *VP* contimpta *Π* 76 multa
V | foenore *V* foenore *S* 77 Sine *P* Ne *V* Sic *ΠS* | frau-
 dis *S* | aucta] anta *VΠ* 78 era *V*¹ sera *P* | reddet *ΠS* red-
 dit *VP* 79 quae multa spretam *V*² Multaquaes pretam *ut*
uid. *V*¹ (*ueteris scripturae uestigia* l q s *superant*; *litt.* pretam
pr. scr.) | peccuniam *P*

Restituet usura deus.	80
Huic uacantem uel studentem et deditum, In hoc reponentem omnia Ne quaeso segnem neue peruersum putes Nec crimineris impium.	
Pietas abesse Christiano qui potest?	85
Namque argumentum mutuuum est Pietatis, esse Christianum, et impii, Non esse Christo subditum.	
Hanc cum tenere discimus, possum tibi Non exhibere, id est patri,	90
Cui cuncta sancta iura, cara nomina Debere me uoluit deus?	
Tibi disciplinas, dignitatem, litteras, Linguae, togae, famae decus Prouectus, altus, institutus debeo,	95
Patrone, praeceptor, pater. Sed cur remotus tamdiu degam, arguis Pioque motu irasceris?	
Conducit istud aut necesse est aut placet: Veniale, quidquid horum, erit.	100
Ignosce amanti, si geram quod expedit; Gratare, si uiuam, ut libet.	

80 restituit *V* 81 uacantem *P* 83 segne *Π?* | neue] neq. *S* | putet *P* 85 pietas *V*¹ | cristiano *S* christianum *P*
86 mutuuum] tuum *P* 87 pietas *S* | cristianum *S* | impii] ipsum *P* 88 christum *P* 89 hanc] hic *P* | discamus *P* | posum *V*¹ | tibi] ter *P* 90 exiuere *V*¹ exhibere *P* 93 tibi] tei *P* | disciplinās *Π* 94 l. et togae et f. *P* | famex *S* | fama edecus *V*¹ 95 altus *PS* auctus *VII* | institus *P* 96 patronae *V*¹ | praecepto *S* 97 cur *V*¹ q^cur *V*² | curre motus *Π* curemotus *P* | dē^{gam} al. corr. *S* degam: *g* al. in ras. pro t ut uid. *V* 98 mota *P* 99 Conducⁱti studa ut *S* | istud] stud *V*¹ 100 ueniale] uel aliud *P* | quidquid *V* quicquid *ΠS* quis *P* | erit] est *VPIIS* 101 amanti *P* amens *VII* amans *S* *Bruxell.* amice *Accursius* clemens *Zechmeister* 102 Grata res *P* || Finiunt Paulini ad Ausonium. Incip̄ Ausonii ad Paulinum (sc. Proxima etc.) *S* *Bruxell.* (in quo Paulini om.). Finit Incipit laus sc̄i iohanni. *Π*

AVSONIO PAVLINVS.

Defore me patriis tota trieteride terris
 Atque alium legisse uagis erroribus orbem,
 Culta prius uestrae oblitum consortia uitae, 105
 Increpitas sanctis mota pietate querellis.
 Amplector patrio uenerandos pectore motus
 Et mihi gratandas saluis adfectibus iras.
 Set reditum inde meum, genitor, te poscere mallet,
 Vnde dari possit. reuocandum me tibi credam, 110
 Cum steriles fundas non ad diuina precatus,
 Castalidis supplex auerso numine Musis?
 Non his numinibus tibi me patriaeque reduces.
 Surda uocas et nulla rogas (leuis hoc feret aura,
 Quod datur in nihilum) sine numine nomina Musas. 115
 Inrita uentosae rapiunt haec uota procellae,
 Quae non missa deo uacuis in nubibus haerent
 Nec penetrant superi stellantem regis in aulam.

Si tibi cura mei reditus, illum adspice et ora,
 Qui tonitru summi quatit ignea culmina caeli, 120
 Qui trifido igne micat nec inania murmura miscet
 Quique satis caelo soles largitur et imbres,
 Qui super omne, quod est, uel in omni totus ubique

Ausonio Paulinus *V²ΠS* Ausonius Paulino *V¹ om. P* *VPII*

103 patris¹ *V* | tota trieteride terris *om. P* | trietheride *VΠ*
 104 adque *V* | legisse] me egisse *P* 105 oblita *S* 106 quae-
 rillis *Π* querelis *PS* 107 A/mp/vector *Π* | patrie *P* 108
 —175 post 277 translati *S* 108 mici *V* | affectibus libri
 109 set] *V¹* 110 posset *S* 111 sterilis *Π* | praecatus *Π*
 112 nomine *Π* | musas *V¹* 113 his] hīs *S* is *P* | quae *Π* |
 reduces *P²* reducis *VΠS* 114 post 115 transpositus uulgo |
 auferet *Heinsius* 115 nicilum *V* | numine nomine *V* numine
 nomina *PΠ* nomine nomina *S* 116 inrita *VS* | uentosa eri-
 piunt *S* | uota] uerba *P* | præcellae *V* 117 herent *VΠ*
 118 sup^{len} excel^{len}tem (exce *al. in ras.*) *V* superis tellantem *P¹* su-
 per/stilantem (i *eras.*) *S* | regi^s *V* 119 aspice libri 120
 tronitru *Π* | querit *P* | culmine *Π* 121 *om. Π* | inania] ina *S*
 122 ymbres *P* 123 uel ss. *V² om. V¹PΠS* | omni *PS*
 omnia *VΠ*

Omnibus infuso rebus regit omnia Christo:
 Quo mentes tenet atque mouet, quo tempora nostra 125
 Et loca disponit: quod si contraria uotis
 Constituat nostri, prece deflectendus in illa est,
 Quae uolumus. quid me accusas? si displicet actus
 Quem gero agente deo: prius est, fiat reus auctor,
 Cui placet aut formare meos aut uertere sensus. 130
 Nam mea si reputes, quae pristina, quae tibi nota,
 Sponte fatebor eum modo me non esse, sub illo
 Tempore qui fuerim, quo non peruersus habebam
 Et peruersus eram: falsi caligine cernens,
 Stulta dei sapiens et mortis pabula uiuens. 135
 Quo magis ignosci mihi fas, quia promptius ex hoc
 Agnosci datur a summo genitore nouari,
 Quod non more meo geritur: non, arbitror, istic
 Confessus dicar mutatae in praua notandum
 Errorem mentis, quoniam sim sponte professus 140
 Me non mente mea uitam mutasse priorem.
 Mens noua mi, fateor, mens nou mea: non mea quondam,
 Set mea nunc auctore deo, qui, si quid in actu

134 Isai. 29, 18

135 Paulus ad Corinth. I 3, 19

124 infusus *V* infuso *PIIS* | χῆψ *VII* christo *PS* 125
 qui — qui *VII* quo — quo *PS* | adque *V* in marg. inter uu. 125
 et 126 recti *pr. ut uid.* *V* 126 quodsi] ne^{quid} (t eraso?) *V*
 127 nostri *PS* nostris *VII* | precede flectendus *II* 128 mea
 causas *II* | tactus *P* 129 fiat *VII* uti fiat *P* si fas *S* 130
 formarē eos *II* | sensus] seruus *P* 131 reputas *P* 132 eo
 modo ne *P* | supra columnam al. modo repetiuit *V* 133 quo]
 qui *V* 134 peruersus] persus *II* 135 stulte (ε pro e: an
 stulta?) desipiens *V* | dei] dum *P* 136 om. *P* | mici *V* |
 quia *V* | propmtius exoc *V* 138 moremeo *V* | istis *uulgo*
 139 dicat *P* | mutata^e *P* mutatae *II* | praba *V¹* | mutandum *S*
 141 Me non] Nemo *II* 142 noba *V¹* | mi] me *P?* | non
 mea iteratur *VS* semel *P* | condam *P* 143 set] *V¹* | quidisi
S | quit *V* | in marg. $\frac{1}{2}$ *V*

Ingenioue meo sua dignum ad munia uidit,
 Gratia prima tibi, tibi gloria debita cedit, 145
 Cuius praeceptis partum est, quod Christus amaret.

Quare gratandum magis est tibi, quam queritandum,
 Quod tuus ille, tuis studiis et moribus ortus,
 Paulinus, cui te non infitiare parentem,
 Nec modo, cum credis peruersum, sic mea uerti 150
 Consilia, ut sim promeritus Christi fore, dum sum
 Ausonii; feret ille tuae sua praemia laudi
 Deque tua primum tibi deferet arbore fructum.

Vnde, precor, meliora putes nec maxima perdas
 Praemia detestando tuis bona fontibus orta. 155
 Non etenim mihi mens uaga, sed neque participantum
 Vita fugax hominum, Lyciae qua scribis in antris
 Pegaseum uixisse equitem, licet auia multi
 Numine agente colant, clari uelut ante sophorum
 Pro studiis musisque suis: ut nunc quoque, castis 160
 Qui Christum sumpserunt animis, agitare frequentant,
 Non inopes animi neque de feritate legentes
 Desertis habitare locis; sed in ardua uersi
 Sidera spectantesque deum uerique profunda
 Perspicere intenti de uanis libera curis 165

144 ingenio Π | munia Π numina P 145 in marg. ./ V |
 deuita V¹ | cedit] credet P 147 queritadum V 148 tuos
 ille P | tuis om. S 149 inficiare Π 150 cum om. Π | cre-
 des VΠ credis PS | perbersum V¹ 151 ut] aut Π | dum
 suum V¹ u. 152 supra columnam al. m. additus itemque in
 contextu al. m. interpositus, utrobique nota ✕ praefixa V |
 fert V | tuae] me P | premia VS 153 fructum] pomum P
 154 praecor Π | putas P 155 premi^a V | detestanda P |
 horta S 156 non enim V¹Π | mici V¹ | set] est V .ē. Π
 om. P | mens uaga sed neque] mens demens S | participatum P
 participantem Π | in marg. .i. p 7 negl̄x sinaliphen Π 157
 liciae P litiae Π lice V 158 pigaseum Π | equitem V equi-
 tatem P 159 numinae agenta Π | soforum VΠ 160 mu-
 sisque] misiss; P | castris P 161 sumere V | hitare frequen-
 tes P 163 set] V | profundi P 164 Prespicere V¹ (Pspi-
 cere V²) prospicere P | liuera V¹

Otia amant strepitumque fori rerumque tumultus
 Cunctaque diuinis inimica negotia donis,
 Et Christi imperiis et amore salutis, abhorrent
 Speque fideque deum sponsa mercede sequuntur, 170
 Quam referet certus non desperantibus auctor,
 Si modo non uincant uacuis praesentia rebus,
 Quaeque uidet spernat, quae non uidet ut mereatur
 Secreta ignitus penetrans caelestia sensus.
 Namque caduca patent nostris, aeterna negantur
 Visibus et nunc spe sequimur, quod mente uidemus, 175
 Spernentes uarias, rerum spectacula, formas
 Et male corporeos bona sollicitantia uisus.
 Attamen haec sedisse illis sententia uisa est,
 Tota quibus iam lux patuit, uerique bonique,
 Venturi aeternum saeculi et praesentis inane. 180
 At mihi, non eadem cui gloria, cur eadem sit
 Fama? fides uoti par est, sed amoena colenti,
 Nunc etiam et blanda posito locupletis in acta
 Litoris, unde haec iam tam festinata locorum
 Inuidia est? utinam iustus me carpere liuor 185
 Incipiat, Christi sub nomine probra placebunt.
 Non patitur tenerum mens numine firma pudorem,
 Et laus hic contempta redit mihi iudice Christo.

166 ament *II* | strepitus *P?* 167 negatio *II* 168 imperii *P* | abhorrent *V*¹ 169 Seque *S* | dum *P* | sequi tur
 (*incerta ante t littera, non i nec c*) *II* 170 desperantibus *VII*
 desperantibus *P* | auctor *V* 171 presentia *VII* 173 om. *P* |
 ignit^s (v *al.*) *V* | caelestia *VII* 174 negantur *II* 175 se-
 quitur *II* | quo *V* | monte ui demus *II* 178 attamen *V*¹ |
 haec sedisse illis *Pulmanni marg.* | *inter* haec (*h*) *et* illis *lacuna*
ferre 6 litt. (*sedisse om.*) *P* haec illis edi *II* *V*² (*aedi V*¹) haec
 illis aedis *S* (*cf. adn. ad ep. XXVII 5*) | sentia *II* 180 saeculi *II*
 saeculi *S* scl'i *VP* | inane] in anū *S* 181 gloria cur] glo-
 riatur *S* gloria cure adempsit *II* 182 set] *V* | amena *P*
 183 Nunc *II* 184 lotoris *V*¹ littoris *S* | undis *S* | itam tam
II 185 libor *V*¹ 186 proba *II* 187 tenorem *P* | nu-
 mine] inueni *P* nomiū *S* | pudorem: p *ex d pr. corr.* *II*
 188 hinc *Heinsius* | rediit *P*

Ne me igitur, uenerande parens, his ut male uersum
 Increpites studiis neque me uel coniuge carpas 190
 Vel mentis uitio: non anxia Bellerophontis
 Mens est nec Tanaquil mihi, sed Lucretia coniunx.
 Nec mihi nunc patrii est, ut uisa, obliuio caeli,
 Qui summum suspecto patrem, quem qui colit unum,
 Hic uere memor est caeli. crede ergo, pater, nos 195
 Nec caeli inmemores nec uiuere mentis egentes,
 Humanisque agitare locis; studia ipsa piorum
 Testantur mores hominum: nec euim impia summum
 Gens poterit nouisse deum; sint multa locorum,
 Multa hominum studiis inculta, expertia legum, 200
 Quae regio agresti ritu caret? aut quid in istis
 Improbitas aliena nocet? quod tu mihi uastos
 Vasconiae saltus et ninguida Pyrenaei
 Obicis hospitia, in primo quasi limine fixus
 Hispanae regionis agam nec sit locus usquam 205
 Rure uel urbe mihi, summum qua diues in orbem
 Vsque patet mersos spectans Hispania soles:
 Sed fuerit fortuna iugis habitasse latronum:
 Num lare barbarico rigui mutatus in ipsos,
 Inter quos habui, socia feritate colonos? 210

189 om. *Π* | Ne me] Deñ *S* 190 parcas *S* 191 bel-
 lorofontis *P* bellerofontis *ΠSV*² bellerofortis *V*¹ ut. *uid.*
 192 mici *V* | sed cretia *Π* | coniunx *Π*¹*S* | in marg. *dh* (*uid.*
 193) *V* 193 om. sed pr. imo in marg. *add.*, praefixa nota ✕
 et in fine *sr* *V* | patri *S* | ut uisa *Peiper*, ut uis *P* uisa *ΠS*
 uisa est *V* (ut om. *VHS*) 195 ueri *V* | caeli om. *P* | paterni
Heinsius 196 caeli inmemores] *ΠS* celum memores *P*
 198 mortes *S* | sumum *P* 200 experientia *P* 201 agrestis
P | rutu *Π* | quid: i *al.* in *ras.* *V* | in istis *PS* honestis *VII*
 202 improbitas *S* | quid *uulgo*, quo *Heinsius* 203 Vasco-
 num *S* | pyrenaei *P* pirenei *Π* pirinei *V*¹ pirineoꝛ *V*² pyrinaei *S*
 204 Oblitis ospitia *P* | lumine *Π* 205 Nispanae *Π* Spa-
 nae *V*¹ hiSpanie *V*² | regioni sagam *P* | sic *Π* | unquam *P*
 206 mici *V* | dibes *V*¹ | urbem *S* 207 merso *Π* 209 Num
 lare] Nunc clare *S* | barbarico origui *Π* | regum *S* | mutatur *P*
 in om. *S*¹ 210 colonus (lo ex lu) *Π*

Non recipit mens pura malum neque leuibus haerent
 Inspersae fibris maculae: si Vascone saltu
 Quisquis agit purus sceleris uitam, integer aequè
 Nulla ab inhumano morum contagia ducit
 Hospite. sed mihi cur sit ab illo nomine crimen, 215
 Qui diuersa colo, ut colui, loca iuncta superbis
 Urbibus et laetis hominum celeberrima cultis?
 Ac si Vasconicis mihi uita fuisset in oris,
 Cur non more meo potius formata ferinos
 Poneret, in nostros migrans, gens barbara ritus? 220
 Nam quod in euersis habitacula ponis Hibera
 Urbibus et deserta tuo legis oppida uersu
 Montanamque mihi Calagorrim et Birbilim acutis
 Pendentem scopulis collemque iacentis Hilerdae
 Exprobras, uelut his habitem laris exul et urbis 225
 Extra hominum tecta atque uias: an credis Hiberæ
 Has telluris opes, Hispani nescius orbis,
 Quo grauis ille poli sub pondere constitit Atlans,
 Vltima nunc eius mons portio metaque terræ,
 Discludit bimarem celso qui uertice Calpen? 230
 Birbilis huic tantum, Calagorris, Hilerda notantur,

211 recipit *Π* | leuibus *V*¹ | haerent *VHS* | *in marg.* × *V*
 212 fibris *Π* | si] sic *S*? 213 integer] inter *P* | aequè *Peiper*
 aequo *VHS om.* *P* aequi *Heinsius* 214 humano *S* 218 At:
A in ras., τ *ex c V* | uasconicis *P* 219 Qur *ex Cur V* | more]
 minore *P* 221 Non *S* | me uersis *S* in auersis *Heinsius* |
litt. is hibera *in ras.* *V* | hiberis *P*? 222 deserta *Π* | legis]
 iacis *P* | uersus *P* 223 mici *V* | calagorrim *VII* (*o al.*, *i statim*
pr. ex c V) calagorrem *Π* calagurrim *SV*² | birbilim *VS* birlim *P*
 byrbilim *Π* 224 pondentem *S* | scopulis *V*¹ *Π* | collem *P* | ia-
 centes *Π* iacenti si ledæ *S* 225 exsul *V*? | orbis *S* 227 has
ex As V | tellure sopes *P* | opes] hospes *V*¹ 228 grabis *V*¹
 grauius *P* | constituta *P* | Atlans *S* Ahtlans *V*¹ athlans *V*²
 aclans *Π om.* *P* 229 menta *S* 230 discludit: v *al. in ras.*
V | bibarem *Π* | qui celso *P* | calpem *VII P* 231 birbilis *V*
 (lis *pr. rasura ex los?*), *PS* byrbilis *S* | huic] *litt.* uic *in ras.*
al. V uic *Π* hic *P* | calagorris *V*¹ calagorris *PII* calagurris *V*² *S* |
 ilerda *S* | notantur *VHS* notatus *P*

Caesarea est Augusta cui, Barcinus amoena
Et capite insigni despectans Tarraco pontum.

Quid numerem egregias terris et moenibus urbes,
Quas geminum felix Hispania tendit in aequor, 235
Qua Betis Oceanum Tyrrhenumque auget Hiberus,
Lataque distantis pelagi diuortia conplet,
Orbe suo finem ponens in limite mundi?
Anne tibi, o domine inlustris, si scribere sit mens,
Qua regione habites, placeat reticere nitentem 240
Burdigalam et piceos malis describere Boios?
Cumque Maroialicis tua prodigis otia thermis
Inter et umbrosos donas tibi uiuere lucos,
Laeta locis et mira colens habitacula tectis:
Nigrantesne casas et texta mapalia culmo 245
Dignaque pellitis habitas deserta Bigerris?
Quique superba tuae contemnis moenia Romae
Consul, arenosas non dedignare Vasatas?
Vel quia Pictonicis tibi fertile rus uiret aruis,
Raraunum Ausonias heu deuenisse curules 250
Conquerar et trabeam ueteri sordescere fano?

232 barcinus VII barcinnus P barchino S | amena S
233 dispectans V¹ II (i in e al. V) | taraca P 234 numerũ S |
aegregias S egregiem P | tectis Sebis. 235 quas] qua Accur-
sius | germinum S | hispania P spania V¹ | aecor II 236 oc-
ceanum P | tyrrhenum P II S tirrenum V | a^vtget V | iberus V¹
hibero S 237 diuorgia P | conplet] VS 239 Anne Hein-
sius An libri | o] o ex o, omi ss. al. V, mi P? | inlustris]
V II S | si V sic II om. PS | mōs P 240 Quia P | region' S |
pateat V | retioere: litt. c similis o litt. V | nitentem S 241 bur-
digalem V | et al. corr. V | mallis V II S malum P | describere
V P II | baios II 242 Maroialicis V (infra erasa duo uerba
marogal // // // // //), marogalicis II maroialicis S maiora litis P | pro-
teris P | otiaethermis (alterius t inferior pars al. m.) V
243 et om. II | donasti (tibi om.) S 244 loeta S 245 textā
apalia V¹ 246 habita V | uigerris V¹ 247 tuae P altae
VII (a^e V), potens S | contendis II 248 harenosas] arenosas V¹
has harenosas S | non] num uulgo 249 pictonis V | uiret]
ueret S uiueret II 250 rara unum V P II rara annum S |
ausonias huc] ausonia se^u S | huc] heu VII eu PS (e^u)
251 sordescere II | fano] panno Heinsius

Quae tamen augusta Latiaris in urbe Quirini
 Caesareas inter parili titulo palmatas
 Fulget inadtrito longum uenerabilis auro,
 Florentem retinens meriti uiuacis honorem. 255
 Aut cum Lucani retineris culmine fundi,
 Aemula Romuleis habitans fastigia tectis,
 Materiam praebente loco, qui proxima signat,
 In Condatino diceris degere uico?

Multi iocis pateant; liceat quoque ludere fictis. 260
 Sed lingua mulcente grauem interlidere dentem,
 Ludere blanditiis urentibus et male dulces
 Fermentare iocos satirae mordacis aceto
 Saepe poetarum, numquam decet esse parentum.
 Namque fides pietasque petunt, ut, quod mala nectens
 Insinuat castis fama auribus, hoc bona uoti 266
 Mens patris adfigi fixumque haerescere cordi
 Non sinat. et uulgu scaeuo rumore malignum
 Ante habitos mores, non semper flectere uitam
 Crimen habet: namque est laudi bene uertere. cum me
 Inmutatum audis, studium officiumque require. 271

Si prauo rectum, si relligiosa profanis,
 Luxurie parcum, turpi mutatur honestum,
 Seguis, iners, obscurus ago: miserere sodalis
 In mala peruersi: blandum licet ira parentem 275

252 agusta *II* | latialis *P* 253 pari *S* | palmatas: m
rasura affectum V 254 inadtrito *VS* inatrito *II* inatrito *P?* |
 longe *P* 255 forentem *II* 257 romuleis *V¹* | dectis *II*
 258 materia *P* 259 collatino *V* conlatino *II* //diceris dice-
 ris degere: *litt.* iceris *d ante gere in ras. al. V* | degerre *II*
 260 iocis] satis *P* | quaeque *S* 262 ludere] laudem *P*
 263 satirae *V* | acaeto *V¹* 264 parentem *PS* 265 male
 noctens *P* 266 famã *II* | boti *V¹* 267 adfigi] *VIIIS*
 herescere *VIIIS* 268 et] *ut uulgo* | scaeuoriore (*postea m*
al. ss.) *V* seuorum ore *P* 270 ue'tere *V* | quum *V* 271 in-
 mutatum] *VPS* | quae *II* 272 Sic *S* | relligiosa *VIIIS*
 273 luxorie *S* luxuriae *V* luxuria *II* | parcum *P* | turbi *P* |
mutatus libri, corr. Auantius | honesto *V* honesta *II* 274 *sin.*
marg. ✕ V | saegnis *S* 275 In mala peruersi] *Inmersa sodali*
II | blandium *S* | iram *P* i (ra om.) *S*

Excitet, ut lapsum rectis instauret amicum
Moribus et monitu repararet meliora se uero.

At si forte itidem, quod legi et quod sequor, audis,
Corda pio uouisse deo uenerabile Christi
Imperium docili pro credulitate sequentem 280

Persuasumque dei monitis aeterna parari
Praemia mortali damnis praesentibus empta,
Non reor id sancto sic displicuisse parenti,
Mentis ut errorem credat sic uiuere Christo,
Ut Christus sanxit. iuuat hoc nec paenitet huius 285
Erroris. stultus diuersa sequentibus esse

Nil moror, aeterno mea dum sententia regi
Sit sapiens. breue, quidquid homo est, homo corporis aegri,
Temporis occidui et sine Christo puluis et umbra:
Quod probat aut damnat, tanti est, quanti arbiter ipse.
Ipse obit atque illi suus est comitabilis error 291
Cumque suo moriens sententia iudice transit.

Et nisi, dum tempus praesens datur, anxia nobis
Cura sit ad domini praeceptum uiuere Christi,
Sera erit exutis homini querimonia membris, 295
Dum leuia humanae metuit conuicia linguae,
Non timuisse graues diuini iudicis iras;
Quem patris aeterni solio dextraque sedentem,
Omnibus inpositum regem et labentibus annis
Venturum, ut cunctas aequato examine gentes 300
Iudicet et uariis referat sua praemia gestis,

276 instauræt II 277 reparare S 278 Ad VII aut S |
itidem S 279 nouisse ut uid. P nobisse: b ex u pr. II |
dextro marg. ✕ V 280 loquentes P 281 que] q: punctilla
al. ut uid., postea aliquid erasum V | dei] sedet V tenens P |
montis S monitis (sic u pro u) II | parari] peuri P 282
praesenti^b V 283 sancto P IIS sano V | displicuisse V
284 si S 285—331 om. P 285 sanxit II sancsit V | nec
om. II | penitet VS 287 mora S 288 rapiens II | quic-
quid IIS | homo est homo] homo est S 290 quo V¹ qui V² |
probat aut] paba ta ut II 291 adque V | est] este S 293
Et VII At S 295 exutus S | hominũ II | quaerimonia V
296 conuicia] V 298 dextera II 301 nariis: alt. i (r) ex s V |

Credo equidem et metuens studio properante laboro,
Si qua datur, ne morte prius quam crimine soluar.

Huius in aduentum trepidis mihi credula fibris
Corda tremunt gestitque anima id iam cauta futuri, 305
Praemetuens, ne uincta aegris pro corpore curis
Ponderibusque grauis rerum, si forte recluso
Increpitet tuba uasta polo, non possit in auras
Regis ad occursum leuibus se tollere pinnis,
Inter honora uolans sanctorum milia caelo, 310
Qui per inane leuis neque mundi conpede uinctos
Ardua in astra pedes facili molimine tollent
Et teneris uecti per sidera nubibus ibunt,
Caelestem ut medio uenerentur in aere regem
Claraque adorato coniungant agmina Christo. 315

Hic metus est, labor iste, dies ne me ultimus atris
Sopitum tenebris sterili deprendat in actu,
Tempora sub uacuis ducentem perdita curis.
Nam quid agam, lentis si, dum coniuueo uotis,
Christus ab aetheria mihi proditus arce coruscet 320
Et, subitis domini caelo uenientis aperto
Praestriectus radiis, obscurae tristia noctis
Suffugia inlato confusus lumine quaeram?

Quod mihi ne pareret uel diffidentia ueri,
Vel praesentis amor uitae rerumque uoluptas 325

308 sqq. Matth. 24, 31

premia *II S* | gestis] gentis *II* 302 metuo *S* 303 quam] qua *II*
304 crepidis *II* | miei *V* | febris (*in ras.*) *II* 305 id *om. S*
307 ^{re} cluso *S* 308 increpitet et *II* | poss& *S* 310 ^{oc} cursum *II* |
se tollere] attollere *S* | pennis *V²* 311 leuis *V¹ II* leues *V² S* |
conpede] *V S* cōpede *II* | uinctos *S* 312 facile *V¹* | tollent *V*
314 aere *V* 316 aeris *V II* [atris (*s eraso*) *S* 317 ste-
reli *V¹* | deprehendat *V* dephendat *II* deprachend^ait *S* 319
letis *V* | conhibeo (*marg. al. cōsētio*) *V* 320 aetheria *S* |
arte *S* 321 subditis *S* 322 Perstriectus (*er ex corr., ut*
uid.) *V* praestriectas *S* | obsenrae *V II* obscura et *S?* | tristitia
II 323 suffugia *P* subfugia *S* 324 miei *V*

Curarumque labor, placuit praeuertere casus
 Proposito et curas finire superstite uita
 Communemque adeo uentura in saecula rebus
 Expectare trucem securo pectore mortem.
 Si placet hoc, gratare tui spe diuite amici: 330
 Si contra est, Christo tantum me linque probari.

XXXII [Paulini c. III]

ORATIO PAVLINI.

Omnipotens genitor rerum, cui summa potestas,
 Exaudi, si iusta precor: ne sit mihi tristis
 Villa dies, placidam nox rumpat nulla quietem.
 Nec placeant aliena mihi, quin et mea prosint
 Supplicibus nullusque habeat mihi uota nocendi 5
 Aut habeat nocitura mihi. male uelle facultas
 Nulla sit ac bene posse adsit tranquilla potestas.
 Mens contenta suo nec turpi dedita lucro
 Vincat corporeas casto bene conscia lecto
 Inlecebras, turpesque iocos obscenaque dicta 10
 Oderit illa nocens et multum grata malignis
 Auribus effuso semper rea lingua ueneno.
 Non obitu adfligar cuiusquam aut funere crescā,
 Inuideam numquam cuiquam nec mentiar unquam.
 Adsit laeta domus epulisque adludat inemptis 15
 Verna satur fidusque comes nitidusque minister,

XXXII cf. Auson. Ephem. Oratio (u. 64 sqq.)

10 locus generis masculini, ut Paulinus 'inlecebras turpesque iocos' *de dubiis nom.* (Gr. lat. V) 581, 17 K.

326 praeuertere V¹II 328 Communesque VII communi-
 que S corr. Peiper | adeo Peiper deo VIIS | sel'a V secula
 IIS | ribus P 330 tui^sspe V | diuitae II diuite// (e in ras.) V |
 amice: e in ras. V

XXXII INCIPIT ORATIO S̄CI PAVLINI VII (II = Paris. 755S) VII
 1 totus uersus uncialibus q. d. litteris II 2 mici V 4 pro^ssint

V 5 hab^a& mici V 6 mihi] mici V nihil II 7 ac] hac V
 at uulgo 8 contemta V | dedi, ta (c eraso) V 9 Vinceat V¹ |
 corporaeas II 10 turpis II 12 offuso Heinsius, Sebis.
 13 obituū affligar II 15 Da sit Heinsius | aepulis V

Morigera et coniunx caraque ex coniuge nati.
Moribus haec castis tribuit deus: hi sibi mores
Perpetuam spondent uentura in saecula uitam.

XXXIII [Paulini c. II] <PAVLINVS GESTIDIO>.

Domino merito suspiciendo Gestidio Paulinus.

Iniuria quidem est patri familias maritimis deliciis
abundanti terrenum aliquid et agreste praebere; sed
ego, ut et causa mihi esset aput unanimitatem tuam
aliquid conloquendi et aliquod sermoni huic obsequium 5
uiderer adiungere, pauculas de paucissimis, quas pue-
ruli uespere inferunt, ficedulas misi. quarum cum
erubescerem paucitatem, plura etiam uersiculis uerba
subtexui, quasi uero numerum loquacitate facturus.
sed quia utraque culpabilia sunt, tu utrisque benigne 10
ac familiariter ignoscendo facies, ut nec inhumana
uideatur paucitas nec odiosa garrulitas.

Sume igitur pastas dumoso in rure uolucres,
Quas latitans filicis sub tegmine callidus auceps,
Dum simili mentitur aues fallitque susurro,
Agmina uiscatis suspendit credula uirgis.
Tunc referens tenuem non paruo munere praedam 5
Digerit aucupium tabulis: et primus opimis
Ordo nitet, sensim tenuatus ad ima tabellae.
Ut minus offendant macies, praelata saginae
Gratia praenentos pingui iuuat alite uisus.

17 ^{con} iux II | cōiunge V¹ 18 his ibi II 19 sel'a V
secula II | INCIPIT ORATIO SĪ AVSONI II

V XXXIII 1 INCIPIUNT EPISTOLAE SĪ PAVLINI | DOMINO etc. ^{maio-}
^{od}
ribus litt. min. scr. V 2 habundanti V 3 aliquis V

7 ficedulas] facetulas (a ss., d in t) V² | quū (c al.) V 12
uidea//tur (n eraso) V 1 Sume min. V | ru/re post litt. u
euanidam t erasum V 5 praedam V 7 tabellae V 8 prae-
lata V 9 praenentos: litt. o dimidia, s rescr. V | iubat V¹

Pauperis ut placeat carum tibi munus amici,
 Munera ne reputes, quae mittis ditia nobis.
 Nam tibi quid dignum referam pro piscibus illis,
 Quos tibi uicinum locupleti gurgite litus
 Suppeditat miros specie formaque diremptos? 5
 At mihi uix alto uada per saxosa profundo
 Rarus in obscura generatur sphondylus alga.
 Hinc te participaus bis quinque et bis tibi ternas
 Transmisi aequoreo redolentes nectare testas,
 Quas uiscus praedulce replet bicolore medulla. 10
 Oro libens sumas, nec uilia dedigneris,
 Quae sunt parua, modum magno metitus amore.

- 1 Redite sursum flumina!
- 2 Inuestigatum ferre dolo leporem.
- 3 Quae tantae tenere morae rumore sub omni?

XXXIII ITEM ALIA ADQVEM SVPER V AD EVNDEM *Lugdun.* V
Gestidii potius esse hoc carmen quam Paulini censet Vinetus.
 2 quae V 5 diremptos *Vinetus* direptor V 7 sfondilus V
 9 aequoreo V 10 praedulce V 12 modum *Scaliger*,
 modo V

XXXV *Auctor de dubiis nominibus (Gramm. lat. V): 579,*
 3 K. Flumen generis neutri, ut *Ausonius* (*auronius M*) 'redite
 sursum (*corr. Peiper*) flumina'.

2 *Idem 582, 27:* Lepus generis masculini, ut *Ausonius* 'in-
 uestigatum ferri dolus lepori' *corr. Peiper* (*an dolis?*) inuesti-
 gato ferre dolos lepori *MHaupt*

3 *Idem 589, 6:* Rumor generis masculini, ut *Ausonius*
 'quae — sub omni' *f. suborto* (*quamquam non est cur mascu-*
linum genus demonstretur: cf. Paulini ex oratione locum ab eodem
auctore laudatum supra Ep. XXXII 10)

XVIII.

EPIGRAMMATA AVSONII
DE DIVERSIS REBUS.

I.

I [XXXIII]

ΠΡΟCΘΠΟΠΟΙΑ IN CHARTAM.

Si tineas cariemque pati te, charta, necesse est,
Incipe uersiculis ante perire meis.

‘Malo, inquis, tineis’. sapis, aerumnose libelle,
Perfungi mauis quod leuiore malo.

Ast ego damnosae nolo otia perdere Musae, 5
Iacturam somni quae parit atque olei.

‘Vtilius dormire fuit, quam perdere somnum
Atque oleum’. bene ais: causa sed ista mihi est:

Irascor Proculo, cuius facundia tanta est,
Quantus honos. scripsit plurima, quae cohibet. 10

[I—XXIII epigrammata libri V, inde a c. XXV librorum Z]

P,Z I ἰῆ. EPIGRAMMATA — REBUS V om. PZ Eiusdem ΠΡΟCΘΠΟΠΟΙΑ in chartam P Ad libellum suum quid potius uelit tineas uel cariem G om. VTM 1 tinias TM | te om. P | carta V² P charta V charia T caria M (litt. rta n al. rescr. V) | necesse P 2 ante perire meis al. rescr. V 3 mallo VP | tiniis TM tineas G | erumose P erunnose T erumpnose M 4 quod V q̄ (i. quam) T qui PMG 5 Adst V¹ | dampnose P | uolo T marg. † T | musae V 8 adque V¹ | bene ais] uerum Z 9 ¶ praef. P | irascor proculo] agat irascor Z (Pacato irascor con. Toll.) | ocuius — tanta est rescr. al., partim in ras.; sub litt. d prioris scripturae uestigium (e litt. cauda ni f.) cernitur. V 10 honor TG | scripsit quae plurima quae G | quæcohibet al. rescr. partim in ras. V | choibet P

Hunc studeo ulcisci; et prompta est ultio uati:

Qui sua non edit carmina, nostra legat.

Huius in arbitrio est, seu te iuuenescere cedro,

Seu iubeat duris uermibus esse cibum.

Huic ego, quod nobis superest ignobilis oti,

15

Deputo, siue legat, quae dabo, siue tegat.

II [VIII]

EXHORTATIO AD MODESTIAM.

Fama est fictilibus cenasse Agathoclea regem

Atque abacum Samio saepe onerasse luto,

Fercula gemmatis cum poneret horrida uasis

Et misceret opes pauperiemque simul.

Quaerenti causam respondit: 'Rex ego qui sum

5

Sicaniae, figulo sum genitore satus.'

Fortunam reuerenter habe, quicumque repente

Diues ab exili progrediere loco.

III [x]

IN * EVMPINAM ADVLTERAM.

Toxica zelotypo dedit uxor moecha marito:

Nec satis ad mortem credidit esse datum.

II Plutarch. apophth. reg. et imp., Agathocles 1.

Idem περι τοῦ ἑαυτὸν ἐπαινεῖν ἀνεπιφθόνως 13.

11 hunc *V* hinc *PZ* | studio *T* | et] et iam *Peiper* et
prompta: *puncta* et q: *al. ss. V* | pronta *M* | est] est haec *G*

marg. † *T* 13 ◐ Huius *P* | te *om. T* | cedro *VPG* cedros *T*
cedros *M* 14 uiueat *P* 15 ego *om., pr. ss. T* | nouis *V¹* |
superest] superet *P^s* prodest *T* | oti *V¹G* otii *V²* ocij *P* oci *GM*
| Explicit προσομοίαια *P*

II *titulus om. T* | EXORTATIO *VM* 1 agathoclea: e *ex* & *VZ*
pr. corr. V | cenase *T* 2 saepe honerasse *V* 3 pocula *T* |
orrida *V* aurea *Z* 5 quaerenti causam: ic *in ras. al. pro*
ec? V 7 quicumque *TG* (7 et 8 *in p extant*)

III *EUMPINAM* (*Euripulam i. Eurypylam Peiper, Euripi-* *VZ*
nam Schenkl, an Eunomiam?) *ADVLŦ V inscr. om. TM_p* De
uxore quae uirum voluit veneno necare *G* 1 zelotypo *V TM²p*
celotipo *M* | moecha *T* casta *p* 2 morte *V¹*

Miscuit argenti letalia pondera niui,
 Cogeret ut celerem uis geminata necem.
 Diuidat haec si quis, faciunt discreta uenenum; 5
 Antidotum sumet, qui sociata bibet.
 Ergo inter sese dum noxia pocula certant,
 Cessit letalis noxa salutiferae.
 Protinus et uacuos alui petiere recessus,
 Lubrica deiectis qua uia nota cibis. 10
 Quam pia cura deum! prodest crudelior uxor:
 Et, cum fata uolunt, bina uenena iuuant.

III [LXXV]

IN EVNOMVM MEDICVM.

Languentem Gaium moriturum dixerat olim
 Eunomus. euasit fati ope, non medici.
 Paulo post ipsum uidet, aut uidisse putauit,
 Pallentem et multa mortis in effigie.
 ‘Quis tu?’ ‘Gaius’, ait. ‘uiuisme?’ hic abnuuit. ‘et quid 5
 Nunc agis hic?’ ‘missu Ditis, ait, uenio,
 Ut, quia notitiam rerumque hominumque tenerem,
 Accirem medicos.’ Eunomus obrigit.
 Tum Gaius: ‘Metuas nihil, Eunome. dixi ego et omnes,
 Nullum, qui saperet, dicere te medicum.’ 10

3 laetalia *TG* 5 haec *V* 6 sumit *T* sūmet *M* | bibit *T*
 8 laetalis *V* mortalis *T* | noxia *Mp* | salutiferae *V* 9 alii
T | recessus: r *litt.* s *similis* *V* 10 deiectis: d *ex* et? *V*

VZ III *tit. om.* *T* Idem *M* De Ennomo qui dixerat aegrum
 quendam moriturum *G* | (*A* = *codex in eadem bibliotheca Ara-*
ris insulae inuentus a Samnario) 1 languentem: lan *al.*
 (*in ras.*), m *al.* *V*^s languentum *T* 2 gaium] e populo *Z* |
 olim] egrum *Z* 3 aut *V*¹ haut (*cum rasura super h*) *V*² sub
 uersu haut *repetitur pr. m.* *V* 5 ais uisne *T* | hic] hoc *Z* |
 annuit *M* | et quid *om.* *TM* († *marg. T*) at quid *G* 6 nunc]
 huc *T* hunc *G* | missu] iussu *TG* 7 ut quia] utqui *A* utq; *T*
 uterque *M* | rerumque] que *om.* *M* | *marg. † T* 8 accirem *A*
 acciperem *Z* | medicos: d *ex* t? *V* 9 caius *T* | dixi] dico *AV*²
 dixi *uel* dixit *V*¹ 10 nullū^s (*s al. ss.*) *V* | quis asperet *T*
 quis aspertum *M* | dicere] dicit *M*

V [LXXVI]

IN HOMINEM VOCIS ABSONAE.

Latratus catulorum, hinnitus fingis equorum,
 Caprigenumque pecus lanigerosque greges
 Balatu adsimulas; asinos quoque rudere dicas,
 Cum uis Arcadicum fingere, Marce, pecus. 5
 Gallorum cantus et ouantes gutture coruos
 Et quidquid uocum belua et ales habet,
 Omnia cum simules ita uere, ut ficta negentur,
 Non potes humanae uocis habere sonum.

VI [CXXXVIII]

DE AVXILIO GRAMMATICO.

Emendata potest quaenam uox esse magistri,
 Nomen qui proprium cum uitio loquitur?
 Auxilium te nempe uocas, inscite magister.
 Da rectum casum: iam solicismus eris.

VII [XLIH]

DE PHILOMVSIO GRAMMATICO.

Emptis quod libris tibi bibliotheca referta est,
 Doctum et grammaticum te, Philomuse, putas?
 Hoc genere et chordas et plectra et barbita condas:
 Omnia mercatus cras citharoedus eris.

VII Lucian. πρὸς ἀπαιδ. 1 Οἷε μὲν γὰρ ἐν παιδείᾳ καὶ αὐτὸς εἶναι τις δόξειν σπουδῆ συνωνόμενος τὰ κάλλιστα τῶν βιβλίων cf. 19

V 1 fugis: inde fugis (g in c rasura etiam corr.) al. V | V
 equorum: rasura super q V 4 quum V 6 uelua talis V
 corr. Toll 7 quum V 8 humanae V

VI DE AVSILIO GRAM. M¹ 1 magistri: i ex o uel if V V
 3 ausilium V

VII tit. om. TM Ad Philomusum qui arbitrabatur se VZ
 doctum cum nihil sciret G 1 bibliotheca V biblioteca TM
 2 rasura super et V | phylomuse T 3 cordas VM | condis V
 conde GM cāde T^s condas Peiper 4 omnia] Hoc die G |
 citaroedus V¹ cytharēdus T cytharedus G citharedus M

‘Reminisco’ Rufus dixit in uersu suo:

Cor ergo uersus, immo Rufus, non habet.

Rhetoris haec Rufi statua est: nil uerius; ipse est,
Ipse: adeo linguam non habet et cerebrum.

Et riget et surda est et non uidet: haec sibi constant;
Unum dissimile est: mollior ille fuit.

‘Ore pulcro, et ore muto, scire uis quae sim?’ “uolo.”

‘Imago Rufi rhetoris Pictauici.’

VIII Anthol. Pal. XI 143 (Λουκιλλίου) v. 6: ‘Ρουφος ὁ γραμματικός.

X Anthol. Pal. XI 145 ΑΔΗΛΟΝ

Εἰκὼν ἢ Σέξστον μελετᾷ· Σέξστος δὲ σιωπᾷ.

Εἰκὼν ἦν ῥήτωρ, ὁ δὲ ῥήτωρ εἰκόνοσ εἰκὼν.

XI 151

ΑΔΗΛΟΝ

‘Ρήτοροσ ἄδ’ εἰκὼν· ὁ δὲ ῥήτωρ, ῥήτοροσ εἰκὼν.

Καὶ πῶσ; οὐ λαλέει. οὐδὲν ὁμοιότερον.

XI 149

ΑΔΗΛΟΝ

Αὐτὸν ὀρῶ σε, Μέδον, τὸν ῥήτορα· φεῦ, τί τὸ θαῦμα;

Στειλάμενοσ σιγᾷσ; οὐδὲν ὁμοιότερον.

VZ VIII (*T*¹ alterum epigrammatis huius in *Tiliano exemplar f. 11^r*, ubi uariat ab *priore f. 1^r*) DE RVFO RHETORE V om. TM

De eodem Rufo G 1 ruffus TG 2 Cor ḡ R₂ uersus T imo M | ruffus TG

VZ VIII IN STATVAM EIVSDEM RHET. V om. T 2 In statuam rhetoris semiuiri et elinguis GM | RR^bretoris (*pr. R min.*, h *al. ss.*) T RRhetoris (R *pr. min.*) T¹ rectoris M | ruffi T | statua (t *al.*)

V | ipse VT¹GM ipse^a T | est om. G 3 riget ex ridet *pr. T*¹ | est] T¹, ē *al. ss.* T | haec sibi (siui V¹) constant VT¹ omnia ruffi (ruffi M) Z

VZ X IDEM V om. TM De imagine ruffi rhetoris elinguis G 1 pulcro VT | muto V 2 ymago M | ruffi TG | rectoris pictauice V pithauici rhetoris T

“Diceret set ipse, uellem, rhetor hoc mi.” ‘non potest.’
 “Cur?” ‘ipse rhetor est imago imaginis.’

XI [LII] IDEM.

‘Rhetoris haec Rufi statua est?’ ‘si saxeia, Rufi.’
 ‘Cur id ais?’ ‘semper saxeus ipse fuit.’

XII [XLVI] [IN IMAGINEM RUFII RHETORIS].

Elinguem quis te dicentis imagine pinxit?
 Dic mihi, Rufe. taces? nil tibi tam simile est.

XIII [XLVII] IDEM.

Haec Rufi tabula est: nil uerius. ipse ubi Rufus?
 ‘In cathedra.’ quid agit? ‘hoc, quod et in tabula.’

XI Anthol. Pal. XVI 317 Παλλαδᾶ.

Κωφὸν ἄναυθον ὁρῶν τὸν Γέσσιον, εἰ λίθος ἐστὶ,
 Δήλιε, μαντεύου, τίς τίνος ἐστὶ λίθος.

XII Anthol. Pal. XVI 318 ΑΔΗΛΩΝ

εἰς εἰκόνα ῥήτορος ἀφουῶς
 Τίς σε τὸν οὐ λαλέοντα τύπῳ ῥητῆρος ἔγραψε;
 σιγᾶς, οὐ λαλείεις· οὐδὲν ὁμοιότερον. cf. XI 151.

3 dicere *V* dicerem *T* | set] *V*¹ | ipse] ille *Z* | uellem *G M*
 uolens *V om. T* | rhetor: *rasura super e V* 4 ymago yma-
 ginis *M*

XI IDEM *V om. TG* de eadem Rufi statua *G* 1 ruffi *VZ*
TG bis 2 quare ex cur *V*^s | ille *T*

XII IDEM *V om. TM* In tabula ubi erat picta imago ruffi *VZ*
 rhetoris *G* 2 ruffe *TG*

XIII IDEM *V om. Z* ubi superiori epigrammati continuatur. *VZ*
 1 ruffi *TG* | nerius *M* | ruffus *TG*

XIII [XXIII] DE EO QVI THESAVRVVM REPPERIT CVM
SE LAQVEO VELLE SVSPENDERE
[EX GRAECO].

Qui laqueum collo nectebat, repperit aurum
Thesaurique loco deposuit laqueum.

At qui condiderat, postquam non repperit aurum,
Aptavit collo quem reperit laqueum.

XV [LXXXI]

EX GRAECO

ΑΡΧΗ ΔΕ ΤΟΙ ΗΜΙΣΥ ΠΑΝΤΟΣ.

Incipe: dimidium facti est coepisse. superfit
Dimidium: rursum hoc incipe et efficies.

XVI [LXXXII]

EX GRAECO

Α ΧΑΡΙΣ Α ΒΡΑΔΥΠΟΥΣ ΑΧΑΡΙΣ ΧΑΡΙΣ.

Gratia, quae tarda est, ingrata est. gratia namque
Cum fieri properat, gratia grata magis.

XIII Anthol. Pal. VIII 44 Πλάτωνος τοῦ μεγάλου
Χρυσὸν ἀνὴρ εὐρῶν ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσὸν
ὄν λίπεν οὐχ εὐρῶν ἤψεν ὄν εὐρε βρόχον.

cf. VIII 45 Στατυλλίου Φλάκκου.

XV Lucian. Somn. 3 τὸ κοινόν· ἀρχὴ δέ τοι ἡμισυ παντός.
cf. Lucian. Hermotim. 3 (Hesiodi ε. κ. η. 40) Plato Leg. VI 753 E.
Diogenian. II 97 (Paroemiographi I 213) Demetrius περὶ ἔρω. 122.

XVI Anthol. Pal. X 30 ἄδηλον (Plan. Λουκιανού)
Ὁκειῖται χάριτες γλυκερώτεραι· ἦν δὲ βραδύνη,
πᾶσα χάρις κενεὴ μηδὲ λέγοιτο χάρις.

VZ XIII DE — SVSPENDERE V (THESAVRVVM V | SE] SA V) om. Z
EX greco Mp Ex greco tractatum G om. VT 1 et 3 re-
perit T 4 repperit V¹Mp

VZ XV EX GRECO ΑΡΑΗΕΤΟ ΙΝΝΙCΙΤΙ ΑΥΤΟC V Ex graeco αρχη δε
τοι η M Ex greco tractatum ad cupidinem G om. Tp
1 incipit G | cepisse p | supersit Zp 2 rursus p

VZ XVI inscr. habetur VMG om. Tp Vorauiensis | greco VM |
ἀβραδύπους G ΑΒΑΔΥΠΟΥC M ΑΑΥΤΙΟΥC V 1 namque G namq;
ē Vorauiensis 2 quum V | properas Vorauiensis

XVII [LXXXIII]

EX EODEM.

Si bene quid facias, facias cito. nam cito factum
Gratum erit. ingratum gratia tarda facit.

XVIII [LXXXIII] DE EO QVI CAPANEVM SALTANS RVIT.

Deceptae felix casus se miscuit arti:
Histrio, saltabat qui Capanea, ruit.

XVIII [LXXXVI]

IN DODRALEM.

Dodra ex dodrante est. sic collige: ius, aqua, uinum,
Sal, oleum, panis, mel, piper, herba: nouem.

XX [LXXXVII]

IDEM.

Dodra uocor. quae causa? nouem species gero. quae sunt?
Ius, aqua, mel, uinum, panis, piper, herba, oleum, sal.

XVIII Anthol. Pal. XI 254 τοῦ αὐτοῦ (Λουκιλλίου)
Πάντα καθ' ἱστορίην ὀρχούμενος, ἐν τῷ μέγιστον
τῶν ἔργων παριδῶν ἠνίασας μεγάλως.
Τὴν μὲν γὰρ Νιόβην ὀρχούμενος ὡς λίθος ἔστης,
καὶ πάλιν ὦν Καπανεὺς ἐξαπίνης ἔπεσες.
Ἄλλ' ἐπὶ τῆς Κανάκης ἀφνωῶς, ὅτι καὶ ξίφος ἦν σοι
καὶ ζῶν ἐξῆλθες· τοῦτο παρ' ἱστορίην.

XVII EX EODEM VMG om. Tp Vorauiensis 1 si bene^{quid} VZ
bene quid (quid al. ss.) M | facitas p | nam cito om. Mp
2 erit] est V¹ | facit] redit T est p

XVIII inscr. habet V, uersum uacuum dedit G, om. TM | VZ
CAPANEÛ V 2 saltauit TG

XVIII IN DODRALEM VM om. T de quadam potione quae VZ
fit de nouem rebus G 1 est om. T 2 herba: h litt. b si-
milis uel al. ex b corr. V

XX IDEM V De eadem potione quae uocatur dodra G om. TM VZ
1 causas M 2 herba om. T marg. † T

IDEM.

XXI [LXXXVIII]

Δόδρα ποτὸν καὶ ἀριθμὸς, ἔχω μέλι, οἶνον, ἔλαιον,
"Ἄρτον, ἄλας, βοτάνην, ζωμὸν, ὕδωρ, πέπερι.

XXII [xc] AD MARCVM AMICVM DE DISCORDIA QVAM
HABET CVM PVELLIS.

'Hanc amo quae me odit, contra illam quae me amat, odi.
Compone inter nos, si potes, alma Venus!
'Perfacile id faciam: mores mutabo et amores;
Oderit haec, amet haec.'" 'Rursus idem patiar.'
'Vis ambas ut ames?'" 'Si diligat utraque, uellem.' 5
'Hoc tibi tu praesta, Marce: ut ameris, ama."

XXIII [xcii]

DYSEROS.

'Suasisti, Venus, ecce, duas dyseros ut amarem.
Odit utraque: aliud da modo consilium.'
'Vince datis ambas.'" 'Cupio: uerum arta domi res.'
'Pellice promissis.'" 'Nulla fides inopi.'
'Antestare deos.'" 'Nec fas mihi fallere diuos.' 5
'Peruigila ante fores.'" 'Nocte capi metuo.'
'Scribe elegos.'" 'Nequeo, Musarum et Apollinis expers.'
'Frange fores.'" 'Poenas iudicii metuo.'

Z XXI extat carmen in *MG*, om. *VT* | Idem *M* De eadem quod dodra sit potio et numerus *G*

Z XXII *inscr. TG* (habebat *G* hñ *T*) In (In *p*) Marcum *Mp* | interloutorum signa (ut ep. *XXIII*) *M* et *V* praef. *p* 1 illam *Peiper* (coll. ep. *LVI* 1) hanc *Zp* | quae] q̄ *T*¹ q̄ *T*² *G*, q̄ *p* | me ss. *al. V* 6 hoc] ut *T*

VZ XXIII *DYSEROS V* om. *Zp* (ubi continuatur epigrammati *XXII*) | collocutores sunt *M* et *V* in *p* 1 ecce *V* alma *Zp* | dyseros *V* glyceras *M* gliceras *Gp* cliceras *T* 2 aliud *V*¹ 3 cu/pio *V* | arcta *TG* | res ē (ē postea del.) *T* 4 promissis *V*¹ | fides (*al. es* ss.) *V* 5 attestare *VG* atestare *TM* antestare *Schenkl* | nec fas *G* nefas est *VZ* (nephias *T* est om. *p*?) f. fas est m. f. diuos? | diuo *V* duos *M* 7 sq. om. *M* 7 apollonis *V*¹ 8 fures *V*¹ | penas *p* | iudicis *T* | † *margin. T*

“Stulte, ab amore mori pateris: non uis ob amorem?”
 ‘Malo miser dici, quam miser atque reus.’ 10
 “Suasi, quod potui: tu alios modo consule.” ‘Dic quos?’
 “Quod sibi suaserunt, Phaedra et Elissa dabunt,
 Quod Canace Phyllisque et fastidita Phaoni.”
 ‘Hoc das consilium? tale datur miseris.’

XXIII [LXXII] DE EO QVI TESTAM HOMINIS INMISERICOR-
 DITER DISSIPARE VOLVIT.

Abiecta in triuiis inhumati glabra iacebat
 Testa hominis, nudum iam cute caluitium.
 Fleuerunt alii, fletu non motus Achilles,
 Insuper et silicis uerbere dissicuit.
 Eminus ergo icto rediit lapis ultor ab osse 5
 Auctorisque sui frontem oculosque petit.

XXIII Anthol. Pal. VIII 159 ΔΑΕΣΠΟΤΟΝ

Κρανίον ἐν τριόδοισι κατοικοῦμενον τις ἐσαθρῶν
 εἰκόνα τὴν κοινὴν οὐκ ἐδάκρυσε βίον·
 δεξιτερὴν δ' ἔρριψε ἐπὶ χθόνα, καὶ λίθον ἤκει
 κωφὸν μὲν δοκέοντα, ἀλλὰ πνέοντα δίης.
 ὅστέον ὡς γὰρ ἐπληξεν, ἀφήλατο, καὶ τὸν ἀφέντα
 πήρωσεν, γλυκεροῦ βλέμματος ὄρφανίσας.
 καὶ πάλιν εἰς Ἄϊδην ἐκολάζετο, τὴν λίδην δὲ
 ἐκλαυσεν χειρῶν εὖστοχον ἀφροσύνην.

9 omore *V*¹ | nō *al.* ex nō *V* | ob amorem] ab amore *Zp*
 10 mallo *V* | atque: tqu *in ras.* *al.* *V* 11 quo *V* | tu alios *G*
 tu *om.* *VTMp* | dic] et dic *T* | † *marg.* *T* 12 quod — da-
 bunt *V* Phaedra et elissa tibi dent laqueum aut gladium *Zp*
 ellissa *V* elisa *T* 13 quod — phaonis *V* (phillis *V* fasti-
 diata phaonis *V corr.* *Vinetus*) Precipitem pelago (pelagos *T*)
 uel leucados (leuchados *T*) elige rupem *Zp* 14 dtale detur *p*

XXIII DE EO — VOLVIT *V* (TESTA *V*) ALIBI *G*¹ (= *SGall.* 899) **V G Z**
 ITEM *L* (= *Laurent.* 90, 25) *om.* *T M p G*² (= *SGall.* 397) De
 achilla qui dissecuit testam hominis silice *G* (= *ed.* *Girard.*)

3 fleuer *p* | achilas *V M p* achilles *G*¹ *G*² achillas *T G L*
 4 silicis] lapidis *T* | discie/uit (*alt. c al. in ras. litt. d ni f.*) *V*
 discutiit *T* dissecuit *G* 5 et minus *M* non minus *G*¹ *G*² nec
 minus *L* | /icto (*i al., h eras. ut uid.*) *V* ictus *T* ictu *G*¹ *G*² *L*
 ictor *G M p* lap *p*

Sic utinam certos manus impia dirigat ictus,
Auctorem ut feriant tela retorta suum.

II.

XXV [VIII]

COMMENDATIO CODICIS.

Est quod mane legas, est et quod uespere; laetis
Seria miscuimus, tempore uti placeant.
Non unus uitae color est nec carminis unus
Lector; habet tempus pagina quaeque suum;
Hoc mitrata Venus, probat hoc galeata Minerua; 5
Stoicus has partes, has Epicurus amat;
Salua mihi ueterum maneat dum regula morum,
Plaudat permissis sobria musa iocis.

XXVI [I]

[DE AVGVSTO.]

Phoebe potens numeris, praeses Tritonia bellis,
Tu quoque ab aereo praepes Victoria lapsu,
Come serenatam duplici diademate frontem
Serta ferens, quae dona togae, quae praemia pugnae.
Bellandi fandi que potens Augustus honorem 5
Bis meret, ut geminet titulos, qui proelia Musis
Temperat et Geticum moderatur Apolline Martem.
Arma inter Chunosque truces furtoque nocentes

6 auctori *M* actoris *p* | frontem (*r supra repetitum al.*) *V*
7 imperia (*corr. imperbia*) *G*¹ | dirrigat *T* | hictus *V*¹ (iictus *V*²)
8 auctorem — suum *V**G*¹*G*²*L* in proprium ut redeant tela
retorta caput (manu *T*) *Zp*

BZ XXV totum est in *B* (*Bruxellensi*), uu. 6—8 in *Z*; de *inscr.*
uid. Birt das antike Buchwesen 102 2 ut *B corr. Peiper*
5 mitrata *Schenkl*, mirata *B* 6 epycurus *M* | amat *B* agit *Z*
8 plaudat *B* laudet *M* ludat *TG* | **EXPLICIT B**

Z XXVI *inscr. om. Z add. Pulmannus* 1 praesēs *M* 2
post praepes eras. numeris M 6 prelia *M* praelia *G* 8 co-
nos *G*

Sauromatas, quantum cessat de tempore belli,
 Indulget Clariis tantum inter castra Camenis. 10
 Vix posuit uolucres stridentia tela sagittas:
 Musarum ad calamos fertur manus, otia nescit
 Et commutata meditatur arundine carmen:
 Sed carmen non molle modis; bella horrida Martis
 Odrysi Thraessaeque uiraginis arma retractat. 15
 Exulta, Aeacide: celebraris uate superbo
 Rursum Romanusque tibi contingit Homerus.

XXVII [II] <DE FERA A CAESARE INTERFECTA.>

Cedere quae lato nescit fera saucia ferro
 Armatique urget tela cruenta uiri,
 Quam grandes paruo patitur sub uulnere mortes
 Et solam leti uim probat esse manum!
 Mirantur casusque nonos subitasque ruinas: 5

 Nec contenta ictos letaliter ire per artus,
 Coniungit mortes una sagitta duas.
 Plurima communi pereunt si fulminis ictu,
 Haec quoque de caelo uulnera missa putes. 10

XXVIII [III] AD FONTEM DANVVII IVSSV VALENTINIANI
 AVGVSTI.

Illyricis regnator aquis, tibi, Nile, secundus
 Danuuus laetum profero fonte caput.
 Saluere Augustos iubeo, natumque patremque,
 Armiferis alui quos ego Pannoniis.

10 indulge *M* | datiis *M* latiis *G* corr. Scaliger 13 arundine *MG* 15 odrisii *M* | thraessae *G* thresse *M*

XXVII *inscr. om. MG add. Auantius* 1 credere *MG* corr. *Auantius* 3 grandis *M?* | patitur paruo *M* mortem *Floridus* 6 *om. MG (uersuus uacuus G)* 4 leti *G* 9 si *Basil. sic MG*

XXVIII *inscr. MG (danubii G | ualentiani G | Aug. M)* 1 hilliris *M* | nyle *G* | secundis *M* 2 danubius *G* 4 armiferis *M* armiferos *G*

Nuntius Euxino iam nunc uolo currere ponto, 5
 Vt sciat hoc superum cura secunda Valens,
 Caede, fuga, flammis stratos periisse Suebos
 Nec Rhenum Gallis limitis esse loco.
 Quod si lege maris refluus mihi curreret amnis,
 Huc possem uictos inde referre Gothos. 10

XXVIII [v]

VALENTINIANO IVNIORI IN SIGNVM MARMOREVM.

Nunc te marmoreum pro sumptu fecimus: at cum
 Augustus frater remeauerit, aureus esto.

XXX [vi] PICTVRAE SVB DITI VBI LEO VNA SAGITTA
 A GRATIANO OCCISVS EST.

Quod leo tam tenui patitur sub harundine letum,
 Non uires ferri, sed ferientis agunt.

XXXI [vii]

AD FONTEM DANVVII IVSSV VALENTINIANI AVGVSTI.

Danuuius penitis caput occultatus in oris
 Totus sub uestra iam dictione fluo:
 Qua gelidum fontem mediis effundo Suebis,
 Imperiis grandas qua seco Pannonias,

XXVIII Vergil. E. VII 35 sq.

Nunc te marmoreum pro tempore fecimus: at tu,
 Si fetura gregem suppleuerit, aureus esto.

6 superum *M* superis *G* 7 fractos *M*? | suebos *M* sue-
 uos *G* 10 posse *M*

XXVIII *inscr. M* Sub Valentini iunioris signo marmoreo *G*

XXX *inscr. MG* (una a Gratiano sagitta *G*) *om. p* (In
 Ausonio contra miselatos *excerptorum est inscriptio, quae ab
 hoc carmine incipiunt p*) 1 arundine *G* | letum *pG*

XXXI *inscr. MG om. T* (danubii *G* | ualentini *MG corr.*
nouicii aliquot | aug. *M*) 1 danubius *G* | penitus *Z corr*
Paris. 2 dictione *M* 3 sueuis *G*

Et qua diues aquis Scythico soluo ostia ponto, 5
 Omnia sub uestrum flumina mitto iugum.
 Augusto dabitur sed proxima palma Valenti:
 Inueniet fontes hic quoque, Nile, tuos.

XXXII [xi]

IN ECHO PICTAM.

Vane, quid adfectas faciem mihi ponere, pictor,
 Ignotamque oculis sollicitare deam?
 Aeris et linguae sum filia, mater inanis
 Indicium, uocem quae sine mente gero.
 Extremos pereunte modos a fine reducens, 5
 Ludificata sequor uerba aliena meis.
 Auribus in uestris habito penetrabilis Echo:
 Et, si uis similem pingere, pingere sonum.

XXXIII [xii] IN SIMVLACRVM OCCASIONIS ET PAENI-
 TENTIAE.

Cuius opus? — Phidiae: qui signum Pallados, eius
 Quique Iouem fecit; tertia palma ego sum.

XXXII cf. Anthol. XVI 153—156 εἰς ἄγαλμα Ἥχοῦς.

XXXIII Anthol. XVI 275 Ποσειδίππον εἰς ἄγαλμα τοῦ Καιροῦ.

- A Τίς, πόθεν ὁ πλάστης; B Σικυώνιος. A οὖνομα δὴ τίς;
 B Λύσιππος. A σὺν δέ, τίς; B Καιρὸς ὁ πανδαμάτωρ.
 A Τίπτε δ' ἐπ' ἄκρα βέβηκας; B ἀεὶ τροχάω. A τί δὲ ταρσοὺς
 ποσσὶν ἔχεις διφνεῖς; B ἵπταμ' ὑψηνέμιος.
 A Χειρὶ δὲ δεξιτερῇ τί φέρεις ξυρόν; B ἀνδράσι δεῖγμα,
 ὡς ἀκμῆς πάσης ὀξύτερος τελέθω.
 A Ἡ δὲ κόμη τί κατ' ὄψιν; B ὑπαντιάσαντι λαβέσθαι,
 νῆ Δία. A τάξόπιθεν δ' εἰς τί φύλακτα πέλει;
 B Τὸν γὰρ ἄπαξ πτηνοῖσι παραθρόξαντά με ποσσὶν
 ουτις ἔθ' ἱμείρων δράξεται ἐξόπιθεν.
 A Τουνεχ' ὁ τεχνίτης σε διέπλασεν; B εἴνεκεν ὑμέων,
 ξεῖνε· καὶ ἐν προθύροις θῆκε διδασκαλίην.

5 hostia M hostia G hostio T 8 nyle G

XXXII *inscr.* M om. T In pictorem qui uolebat pingere
 deam echo G 1 vane (a rubricatore om. initiali) T | affectas
 Z 4 iudicium T 7 echo TG 8 et similem uis similem
 T et si uis G si quam uis M

XXXIII *inscr.* MGp om. T 1 phidie p

Sum dea quae rara et paucis OCCASIO nota. —

Quid rotulae insistis? — Stare loco nequeo. —

Quid talaria habes? — Volucris sum. Mercurius quae 5

Fortunare solet, trado ego, cum uolui. —

Crine tegis faciem. — Cognosci nolo. — Sed heus tu

Occipiti caluo es? — Ne tenear fugiens. —

Quae tibi iuncta comes? — Dicat tibi. Dic rogo, quae
sis. —

Sum dea, cui nomen nec Cicero ipse dedit. 10

Sum dea, quae factique et non facti exigo poenas,

Nempe ut paeniteat. sic METANOEA uocor. —

Tu modo dic, quid agat tecum. — Quandoque uolau,

Haec manet; hanc retinent, quos ego praeterii.

Tu quoque dum rogitas, dum percontando moraris, 15

Elapsam dices me tibi de manibus.

XXXIII [XIII] AD GALLAM PVELLAM IAM SENESCENTEM.

Dicebam tibi: 'Galla, senescimus; effugit aetas,

Vtere rene tuo: casta puella anus est.'

Spreuisti. obrepsit non intellecta senectus

Nec reuocare potes, qui periire, dies.

XXXIII Anthol. Pal. V 21 'Ρουφίνου.

Ὀὐκ ἔλεγον, Προδίκη, 'γηράσκομον'; οὐ προεφώνουν·

'ἤξουσιν ταχέως αἱ διαλυσίφιλοι';

Νῦν ἑντίδες καὶ θρήξ πολὴ καὶ σῶμα ῥακῶδες,

καὶ στόμα τὰς προτέρας οὐκέτ' ἔχον χάριτας.

Μὴ τις σοί, μετέωρε, προσέρχεται; ἢ κολακεύων

λίσσεται; ὡς δὲ τάφον νῦν σε παρερχόμεθα.

cf. Anthol. V 12 ('Ρουφίνου).

3 Tu dā (marg. pr. nū' sū) p 5 quod TM | quae] TGP
6 fortuna TMP fortunate G fortunare Auantius | tardo T
trado MGP 11 Sum] Que (marg. pr. nū' sū) p | facti non
factique G facti et non facti TMP corr. Peiper | penas p pæ-
nas T 12 methomonea T 13 quandoque T quando MP si
quando G 15 percuntando MP percunctando G 16 dices om. p

XXXIII inscr. G om. TMP 1 senescimus] senescimus
ambo p 2 rene Zp uere Auantius 1517.

Nunc piget et quereris, quod non aut ista uoluntas 5
 Tunc fuit, aut non est nunc ea forma tibi.
 Da tamen amplexus oblitaque gaudia iunge.
 Da, fruar: et, si non quod uolo, quod uolui.

XXXV [xiiii] DE LEPORE CAPTO A CANE MARINO.

Trinacrii quondam currentem in litoris ora
 Ante canes leporem caeruleus rapuit.
 At lepus: 'In me omnis terrae pelagique rapina est,
 Forsitan et caeli; si canis astra tenet.'

XXXVI [xv] DE PERGAMO SCRIPTORE FUGITIVO
 QUI CAPTVS FVERAT.

Tam seguis scriptor, quam lentus, Pergame, cursor,
 Fugisti et primo captus es in stadio.
 Ergo notas scripto tolerasti, Pergame, uultu
 Et quas neglexit dextera, frons patitur.

XXXV Anthol. Pal. VIII 18 ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ (Γερμανικοῦ Καίσαρος.)
 Ἐκ κυνὸς εἶλε κύων με . τί τὸ ξένον; εἰς ἐμὲ θῆρες
 ἴγροι καὶ πεζοὶ θυμὸν ἔχουσιν ἕνα.
 Αἰθέρα λοιπὸν ἔχοιτε, λαγοὶ, βατόν. ἀλλὰ φοβοῦμαι,
 Οὐρανέ· καὶ σὺ φέρεις ἀστερόεντα κύνα.
 Anthol. Pal. VIII 17, 1 (Γερμανικοῦ Καίσαρος):
 Οὐρεὸς ἐξ ὑπάτιοιο λαγῶς πέσειν ἐς ποτε βένθος,
 ἐκπροφυγεῖν μεμαῶς τρηχὺν ὀδόντα κυνός,
 Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἤλυξε κακὸν μόρον· αὐτίκα γάρ μιν
 εἰνάλιος μάρψας πνεύματος ὠρφάνισεν.
 Ἐκ πυρός, ὡς αἶνος, πέσεις ἐς φλόγα· ἧ ῥά σε δαίμων
 κῆν ἀλλ κῆν χέρσῳ θρέψε κύνεσσι βοράν.

5 ,queris p | uoluptas T G p 6 tum M p

XXXV *inscr. G om. T M* 1 littoris Z 2 ante] an M
 3 at] an T | in me] imæ T 4 forsitam: m in n pr. corr. T
 | coeli T

XXXVI *inscr. G om. T M* 3 notas om. T († marg. T) |
 uultu M 4 quam T

XXXVII [xvi]

<IN EVNDEM PERGAMVM>.

Pergame, non recte punitus fronte subisti
 Supplicium, lentae quod meruere manus
 At tu, qui dominus, peccantia membra coherce.
 Iniustum falsos exeruciare reos.
 Aut inscribe istam, quae non uult scribere, dextram,
 Aut profugos ferri pondere necte pedes.

XXXVIII [xvii]

DE MYRONE QVI LAIDIS NOCTEM ROGAVERAT.

Canus rogabat Laidis noctem Myron:
 Tulit repulsam protinus
 Causamque sensit et caput fuligine
 Fucavit atra candidum.
 Idemque uultu, crine non idem Myron 5
 Orabat oratum prius.
 Sed illa formam cum capillo comparans
 Similemque, non ipsum, rata
 (Fortasse et ipsum, sed uolens ludo frui)
 Sic est adorta callidum: 10
 'Inepte, quid me, quod recusauis, rogas?
 Patri negaui iam tuo'.

XXXVIII Aelii Spartiani Hadrianus 20, 8: ioca (Hadriani) plurima extant; nam fuit etiam dicaculus. unde illud quoque innotuit quod, cum cuidam canescenti quiddam negasset, eidem iterum petenti sed infecto capite respondit: 'iam hoc patri tuo negaui.'

XXXVII *continuat* superiori Z, *disiunxit* Scaliger 1 punitus TM punitus G poenitus Bachrens | † marg. T 3 membra M | coherces T 5 non om. T († marg. T) | uolt M

XXXVIII *inscr.* G om. T Seni M 1 Clanus (C *postea praef. in marg., 1 min.*) T | laydis T | miron M 3 sensit al. ex sentit T | fulligine T 5 uoltu M | miron M

XXXVIII [xviii]

DE OPINIONE QVAM DE ILLO HABEBAT EIVS VXOR.

Laidas et Glyceras, lasciuæ nomina famæ,
 Coniunx in nostro carmine cum legeret,
 Ludere me dixit falsoque in amore iocari.
 Tanta illi nostra est de probitate fides.

XL [xviii]

AD VXOREM.

Vxor, uiuamus, quod uiximus, et teneamus
 Nomina, quæ primo sumpsimus in thalamo:
 Nec ferat ulla dies, ut commutemur in aeuo;
 Quiu tibi sim iuuenis tuque puella mihi.
 Nestore sim quamuis prouectior aemulaque annis 5
 Vincas Cumanam tu quoque Deiphoben;
 Nos ignoremus, quid sit matura senectus.
 Scire aevi meritum, non numerare decet.

XLI [xx]

IN MEROEN ANVM EBRIOSAM.

Qui primus, MEROE, nomen tibi condidit, ille
 Thesidæ nomen condidit Hippolyto.
 Nam diuinare est, nomen componere, quod sit
 Fortunæ et morum uel necis indicium.
 Protesilæ, tibi nomen sic fata dederunt, 5
 Victima quod Troiæ prima futurus eras.

XLI Appul. Met. I 7 ad quandam cauponam Meroen.

XXXVIII *inscr. G om. TM* 1 Thaidas *Heinsius* | glyceras *TM* 2 coniunx] uxor *T*

XL ad uxorem *MGp om. T* suam quod debeat uiuere et oblectari *add G* 1 quod] ut *T* 3 commutetur *Tp* commutentur *M corr. G* | aeuo] eouo *p* 5 annis *G* annos *TMp* 6 deiphoben (*y ex i*) *T* deipheben *GMp* (*ẽ p*)

XLI *inscr. MG om. T* (Meroen *om. M* ebryosam *G*)
 1 cui *M* 2 hyppolito *T* hypolito *M* 3 nam] iam *TG*
 4 uel] et *T* 5 prothesilæ *T* | facta *M* 6 quod] q, *T*

Idmona quod uatem, medicum quod Iapyga dicunt:

Discendas artes nomina praeueniunt.

Et tu sic Meroe: non quod sis atra colore,

Vt quae Niliaca nascitur in Meroe:

10

Infusum sed quod uinum non diluis undis,

Potare inmixtum sueta merumque merum.

XLII [XXI] EX GRAECO TRADUCTVM DE STATVA NEMESIS.

Me lapidem quondam Persae aduexere, tropaeum

Vt fierem bello: nunc ego sum Nemesis.

Ac sicut Graecis uictoribus adsto tropaeum,

Punio sic Persas uaniloquos Nemesis.

XLIII [XXIII]

DE THRASYBVLO LACEDAEMONIO QVI FORTISSIME
DIMICANS OCCVBVIT.

Excipis aduerso quod pectore uulnera septem,

Arma super ueheris quod, Thrasybule, tua,

XLII Anthol. XVI 263 ἄδηλον. εἰς Νέμεσιν.

Καί (Πρὶν Bendorff ex Ausonio corr.) με λίθον Πέρσαι δεῦρ'
ἤγαγον, ὄφρα τρόπαιον

στήσονται νίκας· εἰμὶ δὲ νῦν Νέμεσις.

Ἀμφοτέροις δ' ἔστηκα καὶ Ἑλλήνεσσι τρόπαιον
νίκας καὶ Πέρσαις τοῦ πολέμου νέμεσις.

XLIII Anthol. Pal. VII 229 ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ

Τῆ Πιτάνῃ Θρασύβουλος ἐπ' ἀσπίδος ἤλυθεν ἄπνους,

ἐπὶ πρὸς Ἀργείων τραύματα δεξιόμενος,

Λεικνὸς ἀντὶ πάντα· τὸν δ' αἵματόεντα δ' ὁ πρέσβυς

παῖδ' ἐπὶ πυρκαϊῆν Τύννηχος εἶπε τιθεῖς·

Ἰελοὶ κλαίεσθωσαν· ἐγὼ δέ σε, τέκνον, ἀδάκρυς

θάψω, τὸν καὶ ἕμὸν καὶ Λακεδαιμόνιον·

cf. Plutarchi apophth. Lac. nar. 48.

7 medicum: v ex o uel a T | iapiga Z Iapida Auantius

11 mondili' (marg. al. .pu. | non diluis) T 12 inmixtum] G

XLII inser. G Ex greco M om. T 1 trophaeum Z

2. 4. nemensis M 3 at G | asto Z | trophaeum TG 4 uaniloquos M

XLIII inser. G om. TM 1 uulnera M 2 uehens M |

thrasibule M trasibulle T

Non dolor hic patris est, Pitanae sed gloria maior.
 Rarum, tam pulchro funere posse frui.
 Quem postquam maesto socii posuere feretro, 5
 Talia magnanimus edidit orsa pater:
 'Flete alios. natus lacrimis non indiget ullis,
 Et meus, et talis, et Lacedaemonius.'

XLIII [xxv]

EX GRAECO TRADVCTVM DE MATRE MAGNANIMA.

Mater Lacaena clipeo obarmans filium,
 'Cum hoc', inquit, 'aut in hoc redi.'

XLV [xxvi] IN DEGENEREM DIVITEM MOECHO GENITVM.

Quidam superbus opibus et fastu tumens
 Tantumque uerbis nobilis
 Spernit uigentis clara saeculi nomina,
 Antiqua captans stemmata,
 Martem Remumque et conditorem Romulum 5
 Priuos parentes nuncupans.
 Hos ille Serum ueste contexi iubet:
 Hos caelat argento graui,
 Ceris inurens ianuarum limina
 Et atriorum pegmata. 10
 Credo, quod illi nec pater certus fuit
 Et mater est uere lupa.

XLIII Plutarchi apophth. Lacaen. incert. 15: "Ἄλλη προσαναδιδοῦσα τῷ παιδί τὴν ἀσπίδα καὶ παρακελευομένη· Τέκνον, ἔφη, ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τὰς.

3 hic om. T († marg. T) | est add. Peiper om. Z | pitani
 TG pitai M corr. Vgoletus 4 pulcro T 5 maesto TG

7 lachrymis G 8 et talis T

XLIII inscr. G om. T Ex greco M 1 laceno Z corr. Paris.

XLV inscr. MG (diuitem degenerem G | mecho M) om. T
 1 fastu] statu T 3 uigentis G rigentis MT 4 scemata M
 tegi

5 remūs (s del. T) 6 priuos T primos MG 7 contexit T
 8 coelat T 9 cerisim urens T

XLVI [xxvii] ANTISTHENIS CYNICI IMAGINI SVBDITI.

Inuentor primus Cynices ego. 'Quae ratio istaec?
Alcides multo dicitur esse prior.'
Alcida quondam fueram doctore secundus:
Nunc ego sum Cynices primus, et ille deus.

XLVII [xxviii]

<DE EODEM.>

Discipulus melior nulli meliorue magister
Εἰς ἀρετὴν συνέβη καὶ Κυνικὴν σοφίην.
Dicere me nouit uerum, qui nouit utrumque,
Καὶ θεὸν Ἀλκείδην, καὶ κύνα Διογένην.

XLVIII [xxx]

MIXOBARBARON LIBERI PATRIS SIGNO MARMOREO IN
VILLA NOSTRA OMNIUM DEORVM ARGVMENTA
HABENTI.

Ogygiae me Bacchum uocant,
Osirin Aegypti putant,
Mysi Phanacen nominant,
Dionyson Indi existimant,
Romana sacra Liberum, 5
Arabica gens Adoneum,
Lucaniacus Pantheum,

XLVI *inscr. MG om. T* 1 cinices *TM* 4 cynices:
y ex i al. T

XLVII *coniunctum cum antecedenti Z (sed minio picta*
init. litt. D in M) seiunxit Scaliger 1 nulli melior *T*
3 nouit uerum *G* | utrumque *G* 4 καὶ κύνα] καὶ τὸν δὲ *G*

XLVIII *inscr. Z (mixobarbarum T nihobarbarum G | ha-*
bentis T) 1 Ogigie *TM* Ogygiae *G* Ogygia *Lugdun.* | ba-
cum *M* | uocant *Z* uocat *Lugdun.* 2 osirim *G* osyrium *M* Ofirma *T*
corr. Auantius | aegyptios *T* egiptos *M* aegyptos *G* *corr. Peiper*
putant *TM* putat *G* 3 Miste (i in y *al.*) *T* | nominant] uocant *T*
4 dionison *M* dionision *T* 6 gens *om. M* 7 luchania-
cus *TG* (*in M duabus columnis scriptum est carmen, quarum*
altera uu. 1, 3, 5, 7 altera 2, 4, 6 habet.)

XLVIII [xxviii]

LIBERO PATRI.

*Αἴγυπτίων μὲν Ὅσιρις ἐγὼ, Μυσῶν δὲ Φανάκης,
Βάκχος ἐνὶ ζωοῖσιν, ἐνὶ φθιμένοισιν Ἄδωνεύς,
Πυρογενῆς, δίκερως, Τιτανολέτης, Διόνυσος.*

L [xxxi]

IN CORYDONEM MARMOREVM.

*Αἴξ χίμαρος πήρη ποιμὴν ῥαβδοῦχος ἐλαίη
Εἷς λίθος ἐκ πάντων λιτὸς ἐγὼ Κορυδών.*

LI [xxxii]

IN SIMVLACRVM SAPPHVS.

*Lesbia Pieriis Sappho soror addita Musis,
Εἶμ' ἐνάτη λυρικῶν, Ἀουίδων δεκάτη.*

LII [xxxiii]

DEAE VENERI.

*Orta salo, suscepta solo, patre edita Caelo,
Aeneadum genitrix, hic habito alma Venus.*

LI Anthol. Pal. VIII 506 Πλάτωνος:

Ἐννέα τὰς Μούσας φασὶν τινες ὡς ὀλιγώρως!

ἦνίδε καὶ Σαπφῶ Λεσβόθεν ἡ δεκάτη.

Anthol. Pal. VIII 571 u. 7 sq.

ἀδέσποτον εἰς τοὺς ἔννεα λυρικούς

ἀνδρῶν δ' οὐκ ἐνάτη Σαπφῶ πέλεν ἀλλ' ἐρατειναῖς

ἐν Μούσαις δεκάτη Μοῦσα καταγράφεται

cf. VIII 66 (Ἀντιπάτρου)

XLVIII De Baccho *T* (al. m. add. carmen f. 4^a marg. inf., cum c. 30 legatur f. 12^r) Libero patri *G* om. *M* 1 αἰγυπτίων *Z* Αἰγύπτου *Auantius* | μὲν om. *TG* | φανακην *Z* corr. *Auantius*?

L carmen om. *T*, inscr. ex *G* om. *M* 2 λιτὸς *Paris*. ἀλι-
τοσ *MG*

LI inscr. *MG* (simulachrum *G*) om. *T* 1 sappho *T*
2 ἐμεναθ *M* εἰμέντη *G* εἰμέντοι *T* († marg. *T*) corr. uouicci
libri | λονιαυαν *M*

LII inscr. *G* om. *TM* Epytaphyum Veneris *p* 1 oita
(marg. pr. nata) *M* | suscepta solo *TGp* s. salo *M* | patre^{que}
(al. que ss.) *M* 2 genitrix *Zp*

LIII [xx xvii]

VERSVS IN VESTE CONTEXTI.

Laudet Achaemenias orientis gloria telas:
 Molle aurum pallis, Graecia, texe tuis;
 Non minus Ausoniam celebret dum fama Sabinam,
 Parcentem magnis sumptibus, arte parem.

LIII [xxxvi]

ITEM.

Siue probas Tyrio textam subtemine uestem
 Seu placet inscripti commoditas tituli,
 Ipsius hoc dominae concinnat utrumque uenustas,
 Has geminas artes una Sabina colit.

LV [xxxviii]

DE EADEM SABINA.

Licia qui texunt et carmina, carmina Musis,
 Licia contribuunt, casta Minerua, tibi.
 Ast ego rem sociam non dissociabo Sabina,
 Versibus inscripsi quae mea texta meis.

LVI [xxxviii]

DE PVELLA QVAM AMABAT.

Hanc uolo, quae non uult; illam, quae uult, ego nolo:
 Vincere uult animos, non satiare Venus.

LVI Anthol. Pal. XII 200 τοῦ αὐτοῦ (Στρατωνος)

Μισῶ δοςπερίληπτα φιλήματα καὶ μαχιμῶδεις
 φωνὰς καὶ σθεναροῖν ἐκ χειρὸς ἀντίθεσιν
 Καὶ μὴν καὶ τὸν, ὅτ' ἐστὶν ἐν ἀγκάσιν εὐθὺς θέλοντα
 καὶ παρέχοντα χύδην οὐ πάνυ δὴ τι θέλω.
 Ἄλλὰ τὸν ἐκ τούτων ἀμφοῖν μέσον, οἷον ἐκεῖνον
 τὸν καὶ μὴ παρέχειν εἰδότα καὶ παρέχειν.

V 42 τοῦ αὐτοῦ (Ρουφίνου)

Μισῶ τὴν ἀφελῆ, μισῶ τὴν σώφρονα λίαν·
 ἡ μὲν γὰρ βραδέως, ἡ δὲ θέλει ταχέως.

LIII *inscr. MG* (contesti *M*) *om. T* 1 achamenias *T*
 2 pallis *G* 3 ausoniam *M* 4 pacentem *T*

LIII Item *M om. T* De Sabina trice et carmina fa-
 ciente *G* 1 subtegmine *Z* 3 continuat *M* | utrumque *G*

LV Item *M om. T* De eadem Sabina *G* 4 inscripsi *G*

LVI *inscr. MG om. T* 1 uolt *MG semper* | illam quia
M 2 sociare *M*

Oblatas sperno illecebras, detrecto negatas:

Nec satiare animum nec cruciare uolo.

Nec bis cincta Diana placet nec nuda Cythere: 5

Illa uoluptatis nil habet, haec nimium.

Callida sed mediae Veneris mihi uenditet artem

Femina, quae iungat, quod uolo nolo uocant.

LVII [xxxxx]

DE DVOBV8 FRATRIBVS.

Χρη̄στος, Ἀκίνδυνος, ἀντοαδελφειὸν, οἰκτρὰ δὲ τέκνα,

Moribus ambo malis nomina falsa gerunt:

Οὐδ' οὗτος χρη̄στος, οὐδ' οὗτος ἀκίνδυνός ἐστιν.

Vna potest ambos littera corrigere.

Αἰ̄ κεν Χρη̄στος ἔχη παρ' ἀδελφοῦ Ἀκινδύνου ἄλφα, 5

Κίνδυνος hic fiet, frater ἄχρηστος erit.

LVIII [xxxxxi]

DE CHRESTO ET ACINDYNO QVIBVS FVERAT MALE
NOMEN IMPOSITVM.

Germani fratres sunt, Chrestos, Acindynos alter.

Falsum nomen utrique: sed ut uerum sit utrique,

Alpha suum Chresto det Acindynos: ipse sine alpha

Permaneat; uerum nomen uterque geret.

4 sociare *T* 5 cincta *M* | cithere *M* 7 calida *M* |
uendicet *TG* uendit et *M* 8 foemina *TG* | uocant *M* uol-
cant (1 *pr. del.*) *T* uocat *G*

LVII *inscr. G om. TM* 1 χρη̄στος *TG corr. Lugdun.* |
ἀντοαδελφειοι *TG* ἀγλαεφειοι *M corr. Peiper* | οἰκτρα *T* 3 γ,
T om. GM 4 lictera *M* 5 αἰ̄ κεν *TG* | χρη̄στος *T* χρη̄σέ
G | ἔχη *T* ἔχης *G* ελκης *M* | παρ' ἀδελφῶν *T* παρ' (ἀδελφῶν
om.) *MG corr. Paris.* | ἀκίνδυνον *T* ἀκινδύνον *G* ακιναιμόνον
M corr. Paris.

LVIII *inscr. TG om. M* (c^hresto *T* crhesto *G* | acidino *T*
acindino *G* | fuerat male *G* | inpositum *G*) 1 crestos *TG* |
accindinus *T* acindinos *GM* 2 nomen uterque *T* 3 alpa
G | crestos *G* crestos *T* | accindinos *T* acindinos *GM*

LVIII [CXLVIII]

QVODDAM QVASI AENIGMA DE TRIBVS INCESTIS.

‘Tris uno in lecto: stuprum duo perpetiuntur,
Et duo committunt: quattuor esse reor.’
Falleris: extremis da singula crimina et illum
Bis numera medium, qui facit et patitur.

LX [XXXXVIII]

DE HIS QVI DICVNT REMINISCO QVOD NON EST
LATINVM.

Qui REMINISCO putat se dicere posse latine
Hic ubi CO scriptum est, faceret COR, si cor haberet.

LXI [L]

DE VERBIS RVFI.

Rufus uocatus rhetor olim ad nuptias,
Celebri ut fit in conuiuio,
Grammaticae ut artis se peritum ostenderet,
Haec nota dixit nuptiis:

LVIII Anthol. Pal. XI 225

Στράτωνος·
Ἡ κλίνη πάσχοντας ἔχει δύο καὶ δύο δρῶντας,
οὓς σὺ δοκεῖς πάντας τέσσαρας· εἰσὶ δὲ τρεῖς·
Ἦν δὲ πίσθη, πῶς τοῦτο; τὸν ἐν μέσῳ δις ἀρίθμει,
κοινὰ πρὸς ἀμφοτέρους ἔργα σαλευόμενον.

cf. XII 210 (Στράτωνος), 1 sq.

LXI Anthol. Pal. VIII 489 Παλλαδᾶ

Ἐπὶ βρέφεσι δύο ἅμα τεχθεῖσι καὶ παραχοῖμα ἀποθανοῦσι.
Γραμματικοῦ θυγάτηρ ἔτεκεν φιλότῃτι μιγεῖσα
παιδίον ἀρσενικόν, θηλυκόν, οὐδέτερον.

LVIII *inscr. G om. TM* 1 tres *G* 2 quattuor *T*
3 carmīa *P* | illvm: v ex a *T*

LX *inscr. G om. T Mp* 2 hic *om. T*: Vbi et ^b est (b et
a al.) *T* | faceret *Gp* diceret *TM*

LXI De uerbis eiusdem ruffi *G om. T (M?)* 1 ruffus
TG 2 ut fit in *T* ut fit *M?* fit ut *G* 4 nota *M*

‘Et masculini et feminini gignite
Generisque neutri filios.’

LXII [250 Epit. xxxiij]

DE GLAVCIA INMATVRA MORTE PRAEVENTO.

Laeta bis octono tibi iam sub consule pubes
Cingebat teneras, Glaucia adulte, genas.
Et iam desieras puer anne puella uideri:
Cum properata dies abstulit omne decus.
Sed neque functorum socius miscere uulgo 5
Nec metues Stygios flebilis umbra lacus,
Verum aut Persephonae Cinyreius ibis Adonis,
Aut Iouis Elysii tu Catamitus eris.

LXIII [245 Epit. xxviii]

IN SIGNVM MARMOREVM NIOBES.

Vinebam: sum facta silex, quae deinde polita
Praxiteli manibus uiuo iterum Niobe.
Reddidit artificis manus omnia, sed sine sensu.
Hunc ego, cum laesi numina, non habui.

LXIII Anthol. XVI 129.

ΔΑΗΛΑΟΝ

εἰς ἄγαλμα Νιόβης.

Ἐκ ζωῆς με θεοὶ τεῦξαν λίθον· ἐκ δὲ λίθοιο
ζωὴν Πραξιτέλης ἔμπαλιν εἰργάσατο.

5 foemini G

LXII *inscr.* G om. TM Glautia G 1 octeno T 2 gla-
cia T glautia G 5 uolgo MG 6 metuens | stigos M
unda T 7 Cinareius ibis G (*corr. Scaliger*) cinire (cincte T)
uisibus TM 8 helisii T | cathamitus G

LXIII *inscr.* G et ex eo repercussus *add.* M om. T 1
qua M 2 praxiteli M

LXIII [XLII]

DE PALLADE VOLENTE CERTARE ARMIS CVM VENERE.

Armatam uidit Venerem Lacedaemone Pallas.

‘Nunc certemus, ait, iudice uel Paride.’

Cui Venus: “Armatam tu me, temeraria, temnis,
Quae, quo te uici tempore, nuda fui?”

LXV [LV] DE LAIDE DICANTE VENERI SPECVLVM SVVM.

Lais anus Veneri speculum dico: dignum habeat se
Aeterna aeternum forma ministerium.

At mihi nullus in hoc usus, quia cernere talem,
Qualis sum, nolo, qualis eram, nequeo.

LXVI [LVI] <DE CASTORE POLLUCE ET HELENA.>

Istos tergemino nasci quos cernis ab ouo,
Patribus ambiguis et matribus adsere natos.
Hos genuit Nemesis, sed Leda puerpura fouit;
Tyndareus pater his et Iuppiter: hic putat, hic scit.

LXIII Anthol. XVI 174 ἀδέσποτον. Εἰς τὴν ἐν Σπάρτῃ ἔνοπλον Ἀφροδίτην.

Παλλὰς τὰν Κυθέρειαν ἔνοπλον ἔειπεν ἰδοῦσα·

‘Κύπρι, θέλεις οὕτως ἐς κοῖσιν ἐρχόμεθα’;

ἢ δ’ ἀπαλὸν γελάσασα· ‘τί μοι σάκος ἀντίον αἰρεῖν;
εἰ γυμνὴ νικῶ, πῶς ὅταν ὄπλα λάβω’;

LXV Anth. Pal. VI, 1 ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Ἡ σοβαρὸν γελάσασα καθ’ Ἑλλάδος, ἧ ποτ’ ἐραστῶν

ἔσμον ἐπὶ προθύροις Λαῖς ἔχουσα νέων,

τῇ Παφίῃ τὸ κάτοπτρον· ἐπεὶ τοίῃ μὲν ὀρᾶσθαι
οὐκ ἐθέλω, οἷη δ’ ἦν πάρος οὐ δύναμαι.

LXIII *inser. G om. TM*

LXV *inser. G om. TM* 1 die. *G* 4 sim *T*

LXVI *totum carmen om. T inser. fecit Ferrarius, om. MG*
(*uersus uacuis G*) 1 *istos parua initiali non picta G* 2
adseneratos M asseueratos G corr. Auantius 4 *tindareus M*
et hic sit (et *al. del.*) *M*

LXVII [LVII]

DE IMAGINE VENERIS SCVLPTA A PRAXITELE.

Vera Venus Gnidiam cum uidit Cyprida, dixit:

‘Vidisti nudam me, puto, Praxitele.’

“Non uidi, nec fas: sed ferro opus omne polimus.

Ferrum Gradiui Martis in arbitrio.

Qualem igitur domino scierant placuisse Cytheren, 5

Talem fecerunt ferrea caela deam.”

LXVIII [LVIII]

IN BVCVLAM AEREAM MYRONIS.

Bucula sum, caelo genitoris facta Myronis

Aerea: nec factam me puto, sed genitam.

LXVII Anthol. XVI 162 ΔΗΛΩΝ

Ἄ Κύπρις τὰν Κύπριν ἐνὶ Κνίδῳ εἶπεν ἰδοῦσα·
‘φεῦ! φεῦ! ποῦ γυμνὴν εἶδέ με Πραξιτέλης;’

Anth. XVI 160 ΠΛΑΤΩΝΟΣ

εἰς τὸ αὐτὸ (scil. εἰς ἄγαλμα Ἀφροδίτης τῆς ἐν Κνίδῳ)
ἢ Παφίῃ Κυθέρεια δι’ οἴδατος ἐς Κνίδον ἦλθε
βουλομένη κατιδεῖν εἰκόνα τὴν ἰδίην.
πάντη δ’ ἀθρήσασα περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
φθέγγετο ‘ποῦ γυμνὴν εἶδέ με Πραξιτέλης;’
Πραξιτέλης οὐκ εἶδεν ἄ μὴ θέμις· ἀλλ’ ὁ σίδηρος
ἔξεσεν οἷ’ ἂν Ἄρης ἦθελε τὴν Παφίην.

LXVIII Anthol. Pal. VIII 726 (Ἀντιπάτρου Σιδωνίου)

Ἄ βοῦς ἂ τίτους’ ἀπὸ γαστέρος ἔπλασε τὸν βοῦν·
ἂ δὲ Μύρωνος χεῖρ οὐ πλάσεν, ἀλλ’ ἔτεκεν.

VIII 713 ἄδηλον. εἰς τὴν Μύρωνος βοῦν
Βοιδιὸν εἶμι Μύρωνος, ἐπὶ στήλης δ’ ἀνάκειμαι.
βουκόλε, κεντήσας εἰς ἀγέλην μ’ ἄπαγε.

VIII 730 Δημητρίου Βιθυνοῦ

Ἦν μ’ ἐσίδη μόσχος, μυκήσεται· ἦν δὲ γε ταῦρος,
βήσεται· ἦν δὲ νομεὺς, εἰς ἀγέλαν ἐλάσει.

cf. VIII 721, 1 (ad u. 4), alia inter 713 et 742.

LXVII *inscr.* G om. TM (prasitele G) | in T in marg. *inf.*
rec. m. adscripsit epigr. Anthol. XVI 162 et 160, 5 sq. 1

cnidiam Z | ciprida G 2 prasithele G 4 arbitrium T
5 scieram G | citheren T

LXVIII *inscr.* MG om. T (aeream om. M) 1 buccula TG

Sic me taurus init, sic proxima bucula mugit,
 Sic vitulus sitiens ubera nostra petit.
 Miraris, quod fallo gregem? gregis ipse magister 5
 Inter pascentes me numerare solet.

LXVIII [LVIII] DE EADEM BUCVLA MYRONIS.

Vbera quid pulsas frigentia matris aenae,
 O vitule, et succum lactis ab aere petis?
 Hunc quoque praestarem, si me pro parte parasset
 Exteriore Myron, interiore deus.

LXX [LX] AD DAEDALVM DE EADEM BUCVLA.

Daedale, cur uana consumis in arte laborem?
 Me potius clausa subice Pasiphae.
 Illecebras uerae si uis dare, Daedale, uaccae,
 Viua tibi species uacca Myronis erit.

LXXI [LXIII] DE EADEM MYRONIS BUCVLA IAM HABENTE SPIRITVM.

Aerea mugitum poterat dare uacca Myronis;
 Sed timet artificis deterere ingenium.
 Fingere nam similem uiuae, quam uiuere, plus est;
 Nec sunt facta dei mira, sed artificis.

3 buccula *TG* 5 quod] si *T*

LXVIII *inscr. G om. T* Idem *M* 1 aenae *G* 2 o
 vitule] buculae *M* | succum *Z* | ab aere] habere *TG* | petis]
 cupis *T*

LXX *inscr. G om. T* Idem *M* 1 consummis *T* 2
 potius] protinus *T* | clausae *G* | pasiphae *M* 4 uiuat ubi
T | mironis *M*

LXXI *inscr. G om. T* Idem *M* 1 mironis *M* 4 nec]
 haec *T*

LXXII [LXV]

DE EADEM BVCVLA IAM HABENTE SPIRITVM.

Aerea bos steteram; mactata est uacca Mineruae;
 Sed dea proflata transtulit huc animam.
 Et modo sum duplex: pars aerea, pars animata.
 Haec manus artificis dicitur, illa deae.

LXXIII [LXVI] AD TAVRVM DE EADEM BVCVLA.

Quid me, taure, paras specie deceptus inire?
 Non sum ego Minoae machina Pasiphaae.

LXXIII [LXVII] DE EADEM MYRONIS BVCVLA.

Necdum caduco sole, iam sub uespere,
 Ageret iuencas cum domum pastor suas,
 Suam relinquens me monebat ut suam.

LXXV [LXVIII] DE EADEM MYRONIS BVCVLA.

Vnam iuencam pastor forte amiserat,
 Numerumque iussus reddere
 Me defuisse conquerebatur, sequi
 Quae noluissem ceteras.

LXXIII 3 cf. Anth. VIII 731.

LXXII *inscr. G om. T* Idem *M* 2 sed p (p *del.*) dea
 pro flata *T*

LXXIII *inscr. G om. T* Idem *M* 2 pasiphe *M*

LXXIII *cum antecedenti cohaeret (separauit rubricator) T*
 | *inscr. G om. T* Idem *M* 1 Necdum: *init. litt. atra, postea*
minio picta T | *sub] spe del. rubricator sb' minio ss. (marg. +)*
T 3 monebat] minabat *ALoiselius*

LXXV *inscr. G om. T* Idem *M* 2 uisus *T* 3 de-
 fuisseque (que *del. rubricator) T* 4 uoluissem *G*

LXXVI [LXXVIII]

<QVAE SEXVM MVTARINT.>

Vallebanac (noua res et uix credenda poctis,
 Sed quae de uera promitur historia)
 Femineam in speciem conuertit masculus ales
 Pauaque de pauo constitit ante oculos.
 Cuncti admirantur monstrum: sed mollior agna 5

 'Quid stolidi ad speciem notae nouitatis hebetis?
 An uos Nasonis carmina non legitis?
 Caenida conuertit proles Saturnia Consus
 Ambiguoque fuit corpore Tiresias. 10
 Vidit semiuirum fons Salmacis Hermaphroditum:
 Vidit nubentem Plinius Androgynum.
 Nec satis antiquum, quod Campana in Beneuento
 Vnus ephoborum uirgo repente fuit.
 Nolo tamen ueteris documenta arcessere famae. 15
 Ecce ego sum factus femina de puero.'

LXXVII [LXX]

AD PYTHAGORAM DE MARCO QVI DICEBATVR PVLLARIA.

'Pythagora Euphorbi, reparas qui semina rerum
 Corporibusque nouis das reduces animas,
 Dic, quid erit Marcus iam fata nouissima functus,
 Si redeat uitam rursus in aeriam?'

LXXVI 8—10 Ouid. M XII 189 sqq. III 323 sqq. III 285 sqq.
 11 Plin. n. h. VII 36.

LXXVI *inscr. ed. Paris. om. Z (uersus uacuus G)* 1
 noua res *Toll:* iocares *TM* res nota *G* 3 foemineam *T*
 6 *om. Z, uersus uacuus TG* deest *marg. add. rubricator T*
 7 quid *G* quod *TM* | nocte *M* | hebetis *Paris. habetis Z*
 (hētis *T*) 9 caeneda *G* 10 ambiguo: o *ex corr. (ir?) T* |
 tyresias *MG* thyresias *G* 11 salmēis *T* | hermofroditum *M*
 12 androgynum *Z* 14 ephoeborum *G* 15 arcessere *T*
 accersere *G* 16 foemina *TG*

LXXVII *inscr. G om. TM* 1 pictagora *M* pytagora *G* |
 euforbi *G* 1 aercam *TG*

“Quis Marcus?” ‘Feles nuper pullaria dictus, 5
 Corruptit totum qui puerile secus,
 Peruersae Veneris postico uulnere fossor,
 Lucili uatis subpilo pullipremo.’
 “Non taurus, non mulus erit, non hippocamelus,
 Non caper aut aries, sed scarabaeus erit.” 10

LXXVIII [cxix] DE CASTORE FELLATORE QVI SVAM
 LINGEBAT VXOREM.

Lambere cum uellet mediorum membra uirorum
 Castor nec posset uulgus habere domi,
 Repperit, ut nullum fellator perderet inguen:
 Vxoris coepit lingere membra suae.

LXXVIII [LXXI]

SVBSCRIPTVM PICTVRAE MVLIERIS IMPVDICAE.

Praeter legitimi genialia foedera coetus
 Repperit obscenas ueneres uitiosa libido:
 Herculis heredi quam Lemnia suasit egestas,
 Quam toga facundi scaenis agitauit Afrani
 Et quam Nolanis capitalis luxus inussit. 5
 Crispa tamen cunctas exercet corpore in uno:
 Deglubit, fellat, molitur per utramque cauernam,
 Ne quid inexpertum frustra moritura relinquat.

5 quid^s (al. s ss.) *T* qui *Hartel* | felles *TG* 6 secus *M*
^d
 secus (d al. ss., s eadem in *g* corr., sed *g* postea del.) *T* decus
G 7 uulnere *M* 8 lucilii *TM* lucili *G* | sub pilo (pilio
G) *Z* subulo *Ferrarius* pullo premor *Z* (pulo premor *T*), pulli-
 prema „non pullipremo“ *Scaliger* 1, 27, pullopremus *Schenkl*
 9 hypocamelus *T* yppocamelus *M* 10 scarabaius *TG*

LXXVIII *inser. G om. TM* | coniunctum cum superiori in
M 1 et 4 membra *M* 3 repperit *T* 4 cepit *M*

LXXVIII *inser. GM om. T* (subscripta *M* piete *M* 1 geni-
 talia *Z* genialia *Baehrens* | fœdera *T* | cetus *TM* 2 repperit
T | ueneris *T* 3 hæredi *TG* 4 facundis cœnis *T* (cenis *M*
 coenis *T*) *Z* | afrani *G* 5 nollanis *G* 7 deglutit *T* (utran-
 que *G*

LXXX [LXXXIII]

DE ALCONE MEDICO QVI HARVSPICEM VANILOQVVM
FECIT.

Languenti Marco dixit Diodorus haruspex
Ad uitam non plus sex superesse dies.
Sed medicus diuis fatisque potentior Alcon
Falsum conuicit illico haruspiciam
Tractauitque manum uicturi, ni tetigisset;
Illico nam Marco sex periere dies.

5

LXXXI [LXXXIII]

DE SIGNO IOVIS TACTO AB ALCONE MEDICO.

Alcon hesterno signum Iouis attigit. ille
Quamuis marmoreus uim patitur medici.
Ecce hodie iussus transferri e sede uetusta
Effertur, quamuis sit deus atque lapis.

LXXX Anthol. Pal. XI 114

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ (ΝΙΚΑΡΧΟΥ).

Ἐρομογένην τὸν ἰατρὸν ὁ ἀστρολόγος Διόφαντος
εἶπε μόνους ζωῆς ἐννέα μῆνας ἔχειν·
Κάκεινος γελάσας· τί μὲν ὁ Κρόνος ἐννέα μηνῶν,
φησί, λέγει; σὺ νόει· τὰμὰ δὲ σύντομά σοι
εἶπε, καὶ ἐκτείνας μόνον ἤψατο· καὶ Διόφαντος
ἄλλον ἀπελπίζων, αὐτὸς ἀπεσκάρισεν.

LXXXI Anthol. Pal. XI 113

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ (ΝΙΚΑΡΧΟΥ)

Τοῦ λιθίνου Διὸς ἐχθρὸς ὁ κλινικὸς ἤψατο Μάρκος·
καὶ λίθος ὦν καὶ Ζεὺς, σήμερον ἐκφέρεται.

LXXX *inscr. G om. TM* 1 ^{haruspex} *T* aruspex *M*

4 ^{uicit} conuenit *al. corr. T* | ilico *M* | aruspiciam *M* 6 ilico *M* |
marcos experiere (*al. corr.*) *T*

LXXXI *inscr. G om. TM* 1 externo *TM* | actigit *T*
2 quannis *TG* 3 uisus *T* | trasferri: ri *ex ei T* | e sede]
ex aede G 4 effectus (*al. corr.*) *T*¹ | quanuis *G*

LXXXII [οξξιιη]

IN EVNVM LIGVRRITOREM.

Eune, quid adfectas uendentem Phyllida odores?
 Diceris hanc mediam lambere, non molere.
 Perspice, ne mercis fallant te nomina, uel ne
 Aere Seplasiae decipiari caue,
 Dum KYCΘON KOCTONque putas communis odoris
 Et nardum ac sardas esse sapore pari.

6

LXXXIII [οξξιιιη]

<IN EVNDEM EVNVM>

Diuersa infelix et lambit et olfacit Eunus:
 Dissimilem olfactum naris et oris habet.

LXXXIII [οξξιιιη]

AD EVNDEM EVNVM

QVOD NON VELIT BENE NEC MALE OLERE.

Salgama non hoc sunt, quod balsama: cedit odores.
 Nec male olere mihi, nec bene olere placet.

LXXXV [οξξιυ]

<AD EVNDEM EVNVM.>

Lais Eros et Itys, Chiron et Eros, Itys alter
 Nomina si scribis, prima elementa adime,
 Vt facias uerbum, quod tu facis, Eune magister.
 Dicere me Latium non decet opprobrium.

LXXXII *inscr. GM* (Eunum *om. M* | liguritore *G*) *om. T*
 1 affectas *Z* | phyllida *TM* 2 dicere *T* | mollere (*pr. l del. pr. m.*) *T*
 uidere *G* 4 ere *M* | siplasiae *MG* sic plasiae *T corr. Ferrar-*
rius | cauae *T* 5 euston coston *Beroaldus* Kyecton Kocton
(rec. marg. cyston coston) *M* chytom choctom *T* cyton cocton
G | comunis *M* 6 ac] et *T*

LXXXIII *coniunctum cum superiori Z seiunxit Toll* 2
 dissimile *Toll* | olfactum *Z*

LXXXIII *inscr. G om. TM* 1 salgamon hec sunt *M*
 2 nec bene o. m. nec male *T*

LXXXV *coniunctum cum superiori Z (sed disiunxit rubri-*
cator T) 1 lays *T* | heros *G* | itis *T* ytis *M* | chyrom *T* chy-
 ron *MG* | heros *G* | et itis *T* et itys *M* et *om. G* 2 scribis
G 4 decet] licet *T* | obrobium *M* opprobrium *G*

LXXXVI [cxxxvii]

AD EVNUM QVI VXORIS SVAE INGVINA LAMBEBAT.

Eune, quod uxoris grauidae putria inguina lambis,
Festinas glossas non natis tradere natis.

LXXXVII [cxxxviii]

AD EVNUM LIGVRRITOREM PAEDAGOGVM.

Eunus Syricus, inguinum ligurritor,
Opicus magister (sic eum docet Phyllis)
Muliebre membrum quadriangulum cernit:
Triquetro coactu .Δ. litteram ducit.
De ualle femorum altrinsecus pares rugas 5
Mediumque, fissi rima qua patet, callem
.Ψ. dicit esse: nam trifissilis forma est.
Cui ipse linguam cum dedit suam, .Λ. est:
Veramque in illis esse .Φ. notam sentit.
Quid, imperite, .P. putas ibi scriptum, 10
Vbi locari .I. conuenit longum?
Miselle doctor, .8. tibi sit obsceno,
Tuumque nomen .Θ. sectilis signet.

LXXXVI *inscr. G om. TM* 1 putria *Auantius p̄ria Z*
(patria *G*) 2 aestiuas glosas *T* | credere *T*

LXXXVII *inscr. GM* (Eunum *om. M* | pedagogum ligurritorem *G*) *om. T* 1 ligurritor *TG* 2 phillus *T¹* phillis *T²M*

3 quadrangulum (*al. i ss.*) *T* quatriangulum *M* 4 triq̄
troco actu a littera dicit (eo *in q̄3 al.*, tractu *al. ss.*, a *del.*,
Alpha marg. rec., littera et ducit *al. corr.*) *T* | triquatro *G* |
.α. *G A M Δ Paris.* 5 feminum *Heinsius* 7 *Y TM del.*
ct in marg. al. .Ψ. T Ψ G | nam] man *T¹* nam *al. ss.* 8

a (*marg. al. .Δ.*) *T Λ M .A. G* 9 sentit notam *T* 10
Rho *TM, al. P ss. T ρ G* 11 iota *Z I Toll* | longum *om.*
T¹ solum *add. T²* 12 + Missele *T* | ov *T¹M ov G ⊙ al.*
ss. T² | sit *om. T* | obscena *M* 13 Θ *MG ct in T al. ss.*
Φ *T¹*

LXXXVIII [LXXVII]

AD CRISPAM QVAE A QVIBVSDAM DICEBATVR
DEFORMIS.

Deformem quidam te dicunt, Crispa: ego istud
Nescio: mi pulchra es, iudice me satis est.
Quin etiam cupio, iunctus quia zelus amoris est,
Vt uideare aliis foeda, decora mihi.

LXXXVIII [LXXVIII]

QVALEM VELIT HABERE AMICAM.

Sit mihi talis amica uelim,
Iurgia quae temere incipiat,
Nec studeat quasi casta loqui;
Pulcra procax petulante manu,
Verbera quae ferat et regerat
Caesaque ad oscula confugiat.
Nam nisi moribus his fuerit:
Casta modesta pudenter agens,
Dicere abominor, uxor erit.

5

XC [LXXVIII]

EX GRAECO TRADVCTVM AD CVPIDINEM.

Hoc, quod amare uocant, solue aut misceto, Cupido:
Aut neutrum flammis ure uel ure duo.

XC Anthol. Pal V 68:

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ, οἱ δὲ ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΚΟΥ
Ἦ τὸ φιλεῖν περιγράφον, Ἔρωσ, ὄλον, ἢ τὸ φιλεῖσθαι
πρόσθεσ, ἔν' ἢ λύσης τὸν πόθον ἢ κεράσης.

LXXXVIII *in*scr. *G om. TM* 1 at ego *Paris.* | si p. es
i. me, satis est *Brandes,* si — me, satis es *Peiper* 3 quin]
cum *T* | telus *T*

LXXXVIII *in*scr. *G om. TM* 7 hijs *T¹* 8 prudenter
M 9 abominor *M*

XC *in*scr. *G Ex Graeco M Cupidini p om. T* 1 misce
om. (precor ss. *al.*) *M*

XCI [LXXX]

AD DIONEN DE AMORE SVO.

Aut restringue ignem, quo torreo, alma Dione,
Aut transire iube: uel fac utrimque parem.

XCII [LXXXVIII]

DE IVRIS CONSVLTO QVI VXOREM HABEBAT
ADVLTERAM.

Iuris consulto, cui uiuit adultera coniunx,
PAPIA lex placuit, IVLIA displicuit.
Quaeritis, unde haec sit distantia? semiuir ipse
SCANTINIAM metuens non metuit TITIAM.

XCIH [CXXXI]

AD QVENDAM QVI LEVIA SIBI INGVINA FACIEBAT.

Inguina quod calido leuas tibi dropace, causa est:
Irritant uolsas leuia membra lupas.
Sed quod et elixo plantaria podice uellis
Et teris incusas pumice Clazomenas,
Causa latet: bimarem nisi quod patientia morbum 5
Adpetit et tergo femina, pube uir es.

XCIH [XC]

AD ZOILVM QVI VXOREM MOECHAM DVXERAT.

Semiuir uxorem duxisti, Zoile, moecham;
O quantus fiet quaestus utrimque domi,

XCI Anthol. Pal. V 88 τοῦ αὐτοῦ (ΡΟΥΦΙΝΟΥ)

Εὐ δὲ σὶν οὐκ ἴσχυσας ἴσην φλόγα, πυρφόρε, καῦσαι,
τὴν ἐνὶ καιομένην ἢ σβέσον ἢ μετάρδες.

XCI *carmen om. M | inscr. G (dionem G) Veneri p, om. T*
1 restringe *T* 2 face *Accursius* | utriūque *p* utrumque *T*
utrumque *G*

XCII *inscr. G om. TMp* 1 consultor *p* 4 scatiniam
TGp | ticiam *Gp*

XCIH *inscr. G om. TM* 1 Inguina *T* | calido *om. M*
2 membra *M* 4 inclusas *Z* incusas (*i. asperas*) *Scaliger*
2, 21 | punice *MG* | claxomenas *MG* 6 appetit *Z* | foemina *T*

XCIH *inscr. G om. TMp* 1 semivir: *v ex r pr. T* |
çoile *p* | moeccham *T* mecham *MGp* | utrinque *TG* utrumque *M*

Cum dabit uxori molitor tuus et tibi adulter,
 Quantum deprensi damna pudoris ement!
 Sed modo quae uobis lucrosa libido uidetur, 5
 Iacturam senio mox subeunte feret:
 Incipient operas conducti uendere moechi,
 Quos modo munificos lena iuuenta tenet.

XCV [XCVIII]

PVLCHRVM DEI RESPONSVM.

Doctus Hylas caestu, Phegeus catus arte palaestrae,
 Clarus Olympiacis et Lycus in stadiis,
 An possent omnes uenturo uincere agone,
 Hammonem Libyae consulere deum.
 Sed deus, ut sapiens: 'Dabitur uictoria uobis 5
 Indubitata equidem, si caueatis' ait,
 'Ne quis Hylam caestu, ne quis certamine luctae
 Phegea, ne cursu te, Lyce, praetereat.'

XCV Anthol. Pal. XI 163 ΛΟΥΚΙΑΛΙΟΥ

Πρὸς τὸν μάντιν Ὀλυμπον Ὀνήσιμος ἦλθ' ὁ παλαιστῆς
 καὶ πένταθλος Ἰγλας καὶ σταδιεὺς Μενεκλῆς,
 Τίς μέλλει νικᾶν αὐτῶν τὸν ἀγῶνα θέλοντες
 γῶναι· κάκεινος τοῖς ἱεροῖς ἐνιδῶν,
 'πάντες, ἔφη, νικᾶτε, μόνον μὴ τις σὲ παρέλθῃ,
 καὶ σὲ καταστρέψῃ, καὶ σὲ παρατροχάσῃ'.

4 quanto uel quanti Gronouius | dampna p | emunt Zp
 corr. Toll 7 hinc nouum carmen incipit in TGp (quod in-
 dicatur praefixo C in p) | inscr.: Quod erit exercitium iuuenum
 lasciuientium (lasciuorum T) in senectute TG om. p Incipiant
 MT | moecchi T mechi Mp 8 munificos: u ex o T | tenet] dabit T

XCV inscr. TG om. M (pulehrum om. T) 1 chilas M |
 caestu ex cursu pr. T 2 olimpiacis M | est G | licus T | ijin
 (ij del.) T 3 uircere T 4 amonem T | lybiae T libiae M
 6 equidem T quidem MG 8 nec G | lice T

XCVI [xcvi]

<DE HERMIONES ZONA.>

Punica turgentes redimibat zona papillas
 Hermiones: zonae textum elegeon erat:
 'Qui legis hunc titulum, Paphie tibi mandat, ames me
 Exemploque tuo neminem amare netes.'

XCVII [xcvii] DE HYLAE QVEM NAIADES RAPVERVNT.

Adspice, quam blandae necis ambitione fruatur
 Letifera experiens gaudia pulcher Hylas.
 Oscula et infestos inter moriturus amores
 Ancipites patitur Naidas Eumenidas.

XCVIII [xcviii] NYMPHIS QVAE HYLAM MERSERVNT.

Furitis procaces Naides
 Amore saevo et irrito:
 Ephebus iste flos erit.

XCVIII [xcviii] AD NARCISSVM QVI SVI IPSIVS AMORE
 CAPTVS ERAT.

Si cuperes alium, posses, Narcisse, potiri.
 Nunc tibi amoris adest copia, fructus abest.

XCVI Anthol. Pal. V 158 Dübn. ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΟΥ

'Ερμιόνη πιθανῆ ποτ' ἐγὼ συνέπαιζον, ἐχούση
 ζωνίον ἐξ ἀνθέων ποικίλον, ὦ Παφίη,
 Χρῦσα γράμματ' ἔχον· 'Διόλον δ', ἐγγράπτο, φίλει με·
 καὶ μὴ λυπηθῆς, ἦν τις ἔχη μ' ἕτερος.'

XCVI *inser. ed. Paris. om. Z (uersus uacuus, initialis minor non picta minio G)* 1 redimebat *M* 2 telum *G* | elegeon *Z* elegeion *Lugdun.* | *inter u. 2 et 3 uersus uacuus TG*
 3 Quis (*Q minio scr.*) *T* quis *G*

XCVII *inser. G* de Hylae rapto *T* Hylae *M* 1 aspice *Z*
 2 letifera *T* | pulcer *M* 4 nayadas *G*

XCVIII *inser. Z* (nymphis *T*) 1 eritis *M* | naiades *T*
 nayades *G* 2 sceuo *T*

XCVIII *inser. G* (*sed De narcisso G*), Ad narcisum *T*
 Narcisso *M* 1 possis *TG* | narcisse *TG* | potiri] uideri *T*

DE EODEM.

[xcviii]

Quid non ex huius forma pateretur amator,
Ipse suam qui sic deperit effigiem?

I [xcviiii]

DE ECHO DOLENTE PROPTER MORTEM NARCISSI.

Commoritur, Narcisse, tibi resonabilis Echo,
Vocis ad extremos exanimata modos,
Et pereuntis adhuc gemitum resecuta querellis,
Ultima nunc etiam uerba loquentis amat.

II [c]

DE HERMAPHRODITO ET EIVS NATVRA.

Mercurio genitore satus, genetrice Cythere,
Nominis ut mixti, sic corporis Hermaphroditus,
Concretus sexu, sed non perfectus, utroque:
Ambiguae Veneris, neutro potiendus amori.

CII Anthol. Pal. VIII 783 ΔΔΗΛΟΝ

εἰς Ἑρμαφρόδιτον ἐν λουτρῷ ἰστάμενον.

Ἄνδράσιν Ἑρμῆς εἶμι· γυναῖξι δὲ Κύπρις ὀρῶμαι.

ἄμφοτέρων δὲ φέρω σύμβολά μοι τοκέων.

τοῦνεκεν οὐκ ἄλόγως με τὸν Ἑρμαφρόδιτον ἔθεντο

ἀνδρογύνους λουτροῖς παῖδα τὸν ἀμφίβολον.

C *inser.* T Idem M De echo dolente propter mortem narcissi G

CI *inser.* T (eccho T | narcisi T): in G coniunctum cum antecedenti carmen et eo translata inscriptio, Echo M 1 comoritur (m rubricator ss.) T | narcise G | eccho TG 3 querellis G querelis TM

CII *inser.* TG (hermaphrodito TG), Hermaphrodito M 1 genetrice Z | cithere M 2 hermaphroditus TG hermaphroditus M

CIII [CI]

DE CONIVNCTIONE SALMACIS CVM HERMAPHRODITO.

Salmacis optato concreta est nympha marito.

Felix uirgo, sibi si scit inesse uirum.

Et tu formosae, iuuenis, permixte puellae

Bis felix, unum si licet esse duos.

CIIII [CII]

AD APOLLINEM DE DAPHNE FVGIENTE.

Pone arcum, Paeon, celeresque reconde sagittas:

Non te uirgo fugit, sed tua tela timet.

CV [CIII]

DE DAPHNE TECTA CORTICE.

Inuide, cur properas, cortex, operire puellam?

Laurea debetur Phoebo, si uirgo negatur.

CVI [CVIII]

IN SCABIOSVM POLYGITONEM.

Thermarum in solio si quis Polygitona uidit

Vlcera membrorum scabie putrefacta fouentem,

Praeposuit cunctis spectacula talia ludis.

Principio tremulis gannitibus aera pulsat

Verbaque lasciuos meretricum imitantia coetus 5

Vibrat et obscenae numeros pruriginis implet.

Brachia deinde rotat uelut enthea daemone Maenas;

CIII *inscr. TG om. M* (hermaphrodito *TG*), *coniunctum cum superiore carmen in TM, rubricator seiunxit titulumque in marg. add. T* 1 nimpha *T* 2 foelix *TG* 4 foelix *T* | scilicet *T*

CIIII *inscr. TG (sed Daphne puella G)* In Apollinem *M* 1 Paeon] pennam *T*

CV *inscr. TG om. M* 2 necatur *G* | Finiunt epigrammata *marg. min. T* Ansonii peonii poetae disertis epigrammatōn liber .I. finit *G*

CVI In scabiosum *M* poligytonem (polygitonem *G*) *add. TG* 1 poligitona *M* poligytona *T* 2 membrorum *M* 3 proposuit *T* 5 cetus *T* cetus *M* 7 rotat] uibrat *T*

Pectus, crura, latus, uentrem, femora, inguina, suras,
 Tergum, colla, umeros, luteae Symplegadis antrum,
 Tam diuersa locis uaga carnificina pererrat, 10
 Donec marcentem calidi feruore lauari
 Blandus letali soluat dulcedine morbus.
 Desectos sic fama uiros, ubi cassa libido
 Femineos coetus et non sua bella lacessit,
 Irrita uexato consumere gaudia lecto, 15
 Titillata breui cum iam sub fine uoluptas
 Feruet et ingesto peragit ludibria morsu:
 Torpida non aliter Polygiton membra resoluit.
 Et, quia debentur suprema piacula uitae,
 Ad Phlegethontas sese iam praeparet undas. 20

VII—CXII [CVIII—CXIII]

DE QVODAM SILVIO BONO QVI ERAT BRITO.

Siluius ille Bonus, qui carmina nostra lacessit,
 Nostra magis meruit disticha, Brito bonus.

VIII [cx]

Siluius hic Bonus est. 'Quis Siluius?' Iste Britannus.
 'Aut Brito hic non est Siluius, aut malus est.'

VIII [cxI]

Siluius esse Bonus fertur ferturque Britannus: 5
 Quis credat ciuem degenerasse bonum?

8 foemora *T* 9 humeros *Z* | luctae *T* | simplegadis *TM*
 12 letali soluit *T* 14 foemineos *T* | cetus *TM* | lacescit
T 15 consummere *T* 16 titillata *T* 17 ingestu *T* in-
 gesto *GM* corr. *Salmasius* 18 turpida *TM* corr. *Baehrens*
 turpia *G* | polygiton *T* poligiton *M* | membra *M* 19 qua *M*
 20 flegetontas (thon *G*) *Z* | praeparet *TG* praeparat *M*

CVII—CXII De — Brito (Britto *G*) *TG* om. *M* et eius
 carmina lacessebat add. *G*; continua leguntur scriptura in *Z*,
 disiunxit *Scaliger* 1, 21

CVII 1 lacescit *T* 2 disticha *TM* | britto semper *MG*

CVIII 1 iste bonus *T* hic bonus est *GM* | brittannus *M*

CVIII 1 fertur om. *G* spatio relicto | ferturque] pariter-
 que *M* | britannus: u ex o *T*

CX [CXII]

Nemo bonus Brito est. si simplex Siluius esse
Incipiat, simplex desinat esse bonus.

CXI [CXIII]

Siluius hic Bonus est, sed Brito est Siluius idem:
Simplicior res est, credite, Brito malus. 10

CXII [CXIII]

Silui, Brito Bonus: quamuis homo non bonus esse
Ferris nec <se quit> iungere Brito Bono.

CXII 2 feris *T* | se quit *Auantius*, *om. Z* (*spatio relicto G*) |
bono *Lugdun.*, et homo *Z*

XX.

[419] AVSONII BVRDIGALENSIS VASATIS

GRATIARVM ACTIO

AD GRATIANVM IMPERATOREM

PRO CONSVLATV.

1 I. Ago tibi gratias, imperator Auguste; si possem,
 etiam referrem. sed neque tua fortuna desiderat re-
 munerandi uicem neque nostra suggerit restituendi
 facultatem. priuatorum ista copia est inter se esse
 munificos: tua beneficia ut maiestate praecellunt, ita 5
 2 mutuum non reposcunt. quod solum igitur nostrae
 opis est, gratias ago: uerum ita, ut apud deum fieri
 amat, sentiendo copiosius quam loquendo. atque non
 in sacrario [loco] imperialis oraculi, qui locus horrore
 tranquillo et pauore uenerabili raro eundem animum 10
 praestat et uultum tui; sed usquequaque gratias ago,
 tum tacens, tum loquens, tum in coetu hominum, tum
 ipse mecum, et cum uoce patui, et cum meditatione
 secessi, omni loco actu habitu et tempore. nec mirum,

I BVRDIGALENSIS VASATIS] BVRDIGALIS VASSATIS MEDICI POETAЕ Z
 AC PRAECEPTORIS TG Incipit gratiarum actio dicta domino Gra-
 tiano Augusto sub Ausonio v. c. pref. pret. & consul' ordin. M
 1 imperator] mi p̄r (ss. imp̄r) T 2 referrem T | neque —
 neque] n̄; — n̄; T nec — nec MG 4 iterese esse G
 9 loco TG modo M del. Peiper. 11 uultum tui T tui om. MG
 12 tacens] tacitus M | cetu T M 13 et tum uoce G

si ego terminum non statuo tam grata profitendi, cum 15
 3 tu finem facere nescias honorandi. quis enim locus
 est aut dies, qui non me huius aut similis gratula-
 tionis admoneat? admoneat autem? o inertiam signi-
 II ficationis ignauae! quis, inquam, locus est, qui non
 beneficiis tuis agitet, inflammet? nullus, inquam, im- 20
 perator Auguste, quin admirandam speciem tuae nene-
 rationis incutiat: non palatium, quod tu, cum terribile
 acceperis, amabile praestitisti; non forum et basilicae,
 olim negotiis plena, nunc uotis pro tua salute sus-
 ceptis: nam de sua cui non te imperante securitas? 25
 non curia honorificis modo laeta decretis, olim solli-
 citis maesta querimoniis; non publicum, in quo occur-
 sus gaudentium plurimorum neminem patitur solum
 4 gratulari; non domus commune secretum. lectus ipse,
 ad quietem datus, beneficiorum tuorum reputatione 30
 tranquillior. somnus, abolitor omnium, imagines tuas
 offert. ista autem sedes honoris, sella curulis, gloriosa
 pompis imperialis officii, in cuius me fastigio ex qua
 mediocritate posuisti, quotiens a me cogitatur, uincor
 magnitudine et redigor ad silentium, non oneratus 35
 III beneficiis, sed oppressus. ades enim locis omnibus,
 5 nec iam miramur licentiam poetarum, qui omnia deo
 plena dixerunt. spem superas, cupienda praeuenis,
 uota praecurris: quaeque animi nostri celeritas diui-

37 Vergil. E III 60 Iouis omnia plena

15 grate *Toll.* 18 inertiam *MG* inertia *T* 19 ignauae *T* 20 agitet et inflammet *ψ Accursius* et *om. Z*

20 mi *pr T* 23 prestisti *T* 24 plene *M* | uotis *T* uotis uotis *MG* uotis uotisque *Vgoletus* otis uotisque *Haupt.* 26 sollicitis *T* 27 moesta *TG* 28 gaudentum *T* 29 comune *M* | lentus *T* 32 offert *Toll* affert *Z* | ista] ipsa *Accursii exemplar uetus* 35 magnitudine et redigor] et *om. Souhay* rei uel fortunae magnitudine *Heinsius* | oneratus *Schenkl* ingratus *Z* ingrauat *Peiper* Dezeimeris 37 licentiam *om. T* 39 nota *M* | diuinum *ω diuini Bake Haupt*

num instar adfectat, beneficiis praeuentibus anteceditur. 40
praestare tibi est, quam nobis optare, uelocius.

6 II. Ago igitur gratias, optime imperator. ac si quis
hunc sermonem meum isdem uerbis tam saepe repe-
titum inopiae loquentis adsignat, experiatur hoc idem
7 persequi, et nihil poterit proferre facundius. aguntur 45
enim gratiae non propter maiestatis ambitum nec sine
argumentis imperatori fortissimo: testis est uno pacatus
in anno et Danuui limes et Rheni; liberalissimo:
ostentat hoc diues exercitus; indulgentissimo: docet
securitas erroris humani; consultissimo: probat hoc 50
tali principe oriens ordinatus; piissimo: huius uero
laudis locupletissimum testimonium est pater diuinis
honoribus consecratus, instar filii ad imperium frater
adscitus, a contumelia belli patruus uindicatus, ad
praefecturae collegium filius cum patre coniunctus, ad 55
11
8 consulatum praeceptor electus. possum ire per omnes
appellationes tuas, quas olim uirtus dedit, quas pro-
xime fortuna concessit, quas adhuc indulgentia diuina
meditatur: uoca Germanicum deditione gentilium, Ala-
mannicum traductione captorum, uincendo et ignoscendo 60
9 Sarmaticum; conecterem omnia merita uirtutis et co-

59 cf. CIL VI, 1, 1175 (Orelli Inscr. coll. 1117) Fl. Gra-
tianus .pius. felix. max. uictor. ac. triumph. semper. aug. pontif.
maximus. Germanic. max. Alamann. max. Franc. max. Gothic.
max. trib. pot. II. imp. II. cons. primum p.p.p. (a. 370)

40 affectat Z

II 42 mi p̄r T 43 hunc ω nunc *Souchay* | hisdem T¹ M

hisdem T² iisdem G 44 assignat Z 45 persequi TG pro-
sequi M | et TM sed G 46 nec TG neque M 48 ī anno
T in om. MG | danuui M danubii TG | reno M 51 prin-
cipe] participe M | huius] hi' M 52 c̄plectissimum T¹
54 assitus G | ad ante praef.] a^d M 55 conuictus M 56
electus (ellectus T) Z enectus *Acidalius* | possem *Acidalius*
57 uirtus tua T 59 uoca Z uocarem *Acidalius* uocare *Schenkl*
| alamannicum M alemanicum TG 60 tradu^ctione T tradi-
cione M 61 connecterem Z conecterem *Schenkl*

gnomina felicitatis: sed alia est ista materia et suo parata secreto, cum placuerit signanter et breuiter omnia, quae nouimus, indicare nec persequi, ut qui terrarum orbem unius tabulae ambitu circumscribunt ⁶⁵ aliquanto detrimento magnitudinis, nullo dispendio ¹⁰ ueritatis. nunc autem, quod diei huius proprium, de consulatu gratias agam. sed procurrunt et aliae dignitates atque in uocem gratulationis erumpunt ac se ¹¹ prius debere profitentur. tot gradus nomine comitis ⁷⁰ propter tua incrementa congesti: ex tuo merito te ac patre principibus quaestura communis et tui tantum praefectura beneficii, quae et ipsa non uult uice simplici gratulari, liberalius diuisa quam iuncta: cum teneamus duo integrum, neuter desiderat separatum. ⁷⁵

III. Sed illa, ut paulo ante promisi, habebunt sui ^v muneris peculiare secretum. consulatus hic meus orat ¹² atque obsecrat, ut obnoxiam tibi uni sinas fieri eius dignitatem, quem omnibus praetulisti. quot quidem ¹³ et ipse sibi inuenit gradus! cum clarissimo uiro col- ⁸⁰ lega meo honore coniunctus, nuncupatione praelatus, consul ego, imperator Auguste, munere tuo non passus saepta neque campum, non suffragia, non puncta, non loculos: qui non prensauerim manus nec salutantium confusus occursum aut sua amicis nomina non reddi- ⁸⁵ derim, aut aliena imposuerim: qui tribus non circumiui, centurias non adulauim, uocatis classibus non intremui, nihil cum sequestre deposui, cum distributore nil pepigi. Romanus populus, Martius campus,

62 foelicitatis *T* 64 nec *TG* neque *M* 66 aliquando *Souchay* 68 consulatu *G* 69 ac] ad *G* 72 parte *G* 73 beneficiis *T* 75 desiderat *Z* desideret *Toll*

III 76 sui muneris *om. T* 78 obnoxium *T* 79 dignitate *T* | quot *Toll* quod *Z*, *f.* quod quidem et ipsum quot sibi *i. g.*

80 inuenit] iunxit *Haupt* 82 mi p̄r *T* | aug. *G* 84 presauerim *TM* prensaueram *G* | salutantium *M* 86 aut *ante* aliena] ut *M* | circumiui *T* 87 uocatis] iure uocatis *Gracuius*

88 disposui *Schenkl susp.* | diribitore *Par.* 89 pepigi *T* | rom. *T*

equester ordo, rostra, ouilia, senatus, curia, unus mihi 90
 VI omnia Gratianus. iure meo, Auguste maxime, adfir-
 14 mare possum incolumi omnium gratia, qui ad hunc
 honorem diuersa umquam uirtute uenerunt uenturique
 sunt (suus enim cuique animus, suum meritum sibi que
 mens conscia est), iure, inquam meo adfirmare possum 95
 15 me mihi uideri a ceteris esse secretum. sunt quos
 uotorum cruciat inanitas: non optaui; quos exercet
 ambitus: non petiui; qui adsiduitate exprimunt: non
 coegi; qui offeruntur occasione: non adfui; quos iuuat
 opulencia: obstat temporum disciplina: non emi, nec 100
 possum continentiam iactare: non habui. unum prae-
 stare temptaui, et hoc ipsum quasi meum uindicare
 non possum: in tua enim positum est opinione, si
 merui.

VII IIII. Fecisti autem et facies alios quoque consules, 105
 16 piissime Gratiane, sed non et causa pari. uiros gloriae
 militaris: habent enim tecum, ut semper laboris, ita
 dignitatis plerumque consortium, uirtutis quam honoris
 antiquiore collegio; uiros nobilitatis antiquae: dantur
 enim multa nominibus et est fama pro merito; uiros 110
 fide inclitos et officiis probatos: quorum me etiamsi
 non secerno numero, tamen, quod ad honoris uiam
 17 pertinet, ratione dispertio. quartum hunc gradum noui
 beneficii tu, Auguste, constituis: differre tibi ipsi, quo
 alter ornetur, bona animi tui ad alienam referre prae- 115
 stantiam eruditionemque naturae, quam deo et patri
 et tibi debes, ad alterius efficaciam gratius retorquere

91 gratianus *om.* *T* | adfirmare] *M* 92 possum *om.* *T*
 95 affirmare *Z* 97 excruciat *M* 98 assiduitate *Z* 99
 afferuntur *T* | affui *Z* 102 temptaui *M* tentaui *G* | uindicare
Scaliger uendicare *MG* iudicare *T* 103 oppinione *M*

IIII 105 autem] aut *T* | faciles quoque alios *M* 110
 enim *om.* *T* | fama *Peiper* roma *Z* stemma *Heinsius Haupt*,
 trabea *Vnger, an* Romae? 111 inclytos *TG* | etsi *G* 113
 quartum] quantum (q̄tū) *T* 114 beneficii] bñ offī *T* | tu]
 tui *Toll* | differre *Mommsen* deferre *Z* 117 efficaciam] gra-
 tiam *G* | gratius] rectius *G*

quam uerius. tua haec uerba sunt a te mihi scripta:
 VIII SOLVERE TE, QVOD DEBEAS ET ADHVC DEBERE, QVOD
 18 SOLVERIS. o mentis aureae dictum bratteatum! o de
 pectore candidissimo lactei sermonis alimoniam! quis-
 quamne tam parcus est in ostentatione beneficii? quis-
 quam pondus gratiae suae uim meriti profitetur alieni?
 19 quisquam denique quod indulget, quasi ab obnoxio
 deferatur, pretium mauult nocere quam donum? cer-
 tent huic sententiae ueteres illi et Homerici oratores,
 subtilis deducta oratione Menelaus et instar profundae
 grandinis ductor Ithacensius et melleo delibutus elo-
 quio iam tertiae Nestor aetatis: sed neque ille con-
 cinnius eloquetur, qui se Laconica breuitate collegit, 13
 nec ille contortius, qui cum sensibus uerba glomera-
 uit, nec iste dulcius, cuius lenis oratio mulcendo po-
 20 tius quam extorquendo persuasit. soluere te dicis,
 VIII quod debeas et debiturum esse, cum solueris. Auguste
 iuuenis, caeli tibi et humani generis rector hoc tri- 13
 buat, ut praelatus antiquis, quos etiam elegantia sen-
 tentiae istius antecessisti, uincas propria singulorum:
 in Menelao regiam dignationem, in Vluxe prudentiam,
 in Nestore senectutem.
 21 V. Subiciet aliquis: ista quidem adeptus es, sed 11

127 Il. III 213 ἐπιτροχάδην . . . οὐδ' ἀφαιμαρτοεπής
 128 Il. III 222 ἔπεα νιφάδεσσιν εἰοικότα χειμερήϊσιν
 129 Il. I 249
 138 Il. III 215 ἢ καὶ γένει ὕστερος ἦεν; ibid. 216 πολύμη-
 τος . . . Ὀδυσσεύς; cf. Il. I 250 sq.

119 debebas *G* 120 bracteatum ω (bractheatum *M*)
 123 pondus *om. T* 124 ab *om. T* 128 ytacensius *M* hy-
 tacensius *T* 129 concinnus *T* 131 neque *G* | cum sensibus]
 ο-|sensibus *T* 132 iste *om. f* (= *ed. Ferrarii*) ille *Schenkli*
susp. 134 debeas *Tf* debebas *MG?* 135 generis *G om. TM*
crux in marg. addita pr. m. T | tribuebat *f* 136 etiam *post*
uincas transponit Acidalius 137 istius *om. T* | accessisti *T*
 138 regina *T* | ulisse *F*

V 140 subiciet *T* | quidem *T* equidem *MG*

effare, quo merito? quid me oneras, sciscitator? rationem felicitatis nemo reddit. deus et qui deo proximus tacito munera dispertit arbitrio et beneficiorum suorum indignatus per homines stare iudicium, 22 manult de subditis dedisse miraculum. quo, inquis, 145 merito? ego nullum scio, nisi quod tu, piissime imperator, debere te dicis: et hoc debere latissime pertinet, siue hoc eruditionis tuae faenus existimas, siue sine faenore gloriam liberalitatis adfectas, siue te pondere conceptae sponsionis exoneras, seu fidei com- 150 missum patris exsoluis, seu magnanimitate caelesti, ostentatione suppressa, dei munus imitaris. debere te dicis. cui? quando? quo nomine? lege syngrapham, nomina creditorem; accepti et expensi tabulae conferantur: uidebis alio summae istius transire rationem. 155 24 tibi coepit deus debere pro nobis. quid autem mihi debes, gratissime imperator? patitur enim humanitas tua, ut praeter regias uirtutes priuata appellatione lauderis. quid tu mihi debes? et contra quid non ego tibi debeo? anne quod docui? hoc ego possum uerius 160 retorquere, dignum me habitum, qui docerem; tot facundia doctrinaque praestantes inclinata in me dignatione praeteritos, ut esset quem tu matura iam aetate succinctum per omnes honorum gradus festinata bonitate proueheres; timere ut uidereris, ne in me uita 165 deficeret, dum tibi adhuc aliquid, quod deberes praestare, superesset.

141 honeras *f* | sciscitator *T* 142 foelicitatis *T* 145 mauolt *M* 146 mi piissime *p̄r* *T* 148 foenus *f* foedus *T*
 149 foenore *Tf* | affectas *Z* 151 exsoluis *f* 153 dici *T* |
 cui? quo mō? qñ est? Lege *T* | simgraphum *T* | syngrafam *M*
 syngrapham *f* 154 creditorum *Heinsius* 156 debere deus *T*
 157 enim *om.* *T* 159 quid non] quod non *TM* 160 hoc ego] ego *om.* *T* 164 succinctum *M* subcinctum *f* 165 prouehers *T* | timore *M*

XI
25 VI. Negat Cicero consularis ultra se habere, quod
cupiat. ego autem iam consul et senex adhuc auidi- 170
tatem meam fatebor. te uidere saepius in hoc magi-
stratu, Gratiane, desidero, ut et sex Val. Coruini et
septom C. Marii et cognominis tui Augusti tredecim
26 consulatus unus aequiperes. plures tibi potest aetas
et fortuna tua praestare; uerum ego in numero par-
cior, quia tu in munere liberalior: ipsum enim te 175
saepius hoc honore defraudas, ut et aliis largiaris.
27 scis enim, imperator doctissime (rursum enim utar
laude priuata), scis, inquam, septem ac decem Domi-
tiani consulatus, quos ille inuidia alios prouehendi
continuando conseruit, ita in eius auiditate derisos, ut 180
haec eum pagina fastorum suorum, immo fastidiorum,
XII
28 fecerit insolentem nec potuerit praestare felicem. quod
si principi honoris istius temperata et quae uocatur
aurea debet esse mediocritas, quid priuati status ho-
minibus, quid aequanimis, quid iam senibus erga se 185
29 oportet esse moderaminis? ego quidem, quod ad ho-
nores meos pertinet, et uota saturauī: tu tamen,
imperator optime, tu piissime, tu quem non fatigat

168 Cicero pro Planc. 25, 60 honorum populi finis est con-
sulatus.

171 Coruini] Cicero de sen. 60

172 tredecim] Sueton. D. August. 26

178 Domitiani] Sueton. Domit. 13 consulatus septemdecim
cepit... ex quibus septem medio continuauit. Plin. paneg. 58
non te ad exemplum eius uoco qui continuis consulatibus fe-
cerat longum quendam et sine discrimine annum.

184 Horat. C. II 10 auream... mediocritatem.

VI 170 meam iam *G* 171 Gratiane] marciāne *T* | ual.
coruini *TG* cornini ual' *M* | C. *TG*. *M* gāii *f* 172 XIIJ. *T*
173 aequipares *M* | tibi plures *Vgoletus* | aetas et fortuna tua *G*
174 partior *T* 177 mi p̄r *T* 178 ac] atque *M* | domi-
ciani *T* 179 alios *T* alteros *MG* 181 haec] hoc *f* | eum]
cum *M* | imo *Mf* 182 foelicem *T* 184 debet] d; *T* det *f*
status] stans *f* 185 quid ante priuati] q *T* qui *M*? | iam]
etiam *T* | ergo^a *T* 188 mi p̄r *T* | tu] ut *T*

liberalitas, nisi quando cessauit: tu, inquam, indulgentissime Gratiane, ut ad benefaciendum subito es necopinus ingenio, adhuc aliquid, quod hoc nomine mihi praestetur, inuenies. inuenies? sic intellexere omnes, sic nobis ordinem ipse fecisti, sic amicus deo es, ut a te iam impetratum sit, quod optatur, a quo et quod nondum optamus, adipiscimur. 195

XIII
30 VII. Et rursum aliquis adiciet aut sermone libere aut cogitatione liberius: nonne olim et apud ueteres multi eiusdem modi doctores fuerunt? an tu solus praeceptor Augusti? immo ego cum multis coniunctus officio, sed cum paucissimis secretus exemplo. nolo Constantini temporum taxare collegas: Caesares docebantur. superiora contingam. diues Seneca, nec tamen consul, arguetur rectius quam praedicabitur non erudiisse indolem Neronis, sed armasse saeuitiam. Quintilianus consularia per Clementem ornamenta sortitus honestamenta nominis potius uidetur quam insignia potestatis habuisse. quo modo Titianus magister, sed gloriosus ille, municipalem scholam apud Visontionem Lugdunumque uariando non aetate equidem, sed utilitate consenuit. unica mihi et amplectenda est Frontonis imitatio: quem tamen Augusti magistrum sic consulatus ornauit, ut praefectura non cingeret. sed consulatus ille cuius modi? ordinario suffectus, bimestri spatio interpositus, in sexta anni parte consumptus, quaerendum ut reliquerit tantus orator, quibus con- 200
205
210
215

XIII
32

204 Quintilian. inst. III pr. 2 cf. Sueton. Domit. 15

190 subdito *T* 192 inuenies. inuenies *Z* inuenis *Toll* |
intellẽ *T*

VII 196 et *Z* at uel sed *Acidalius*, en *Sebis*. | adiciat
Souchay obiiciet *Acidalius* 198 eius modi ψ 199 imo *MG*
201 taxare ψ taxabe *Z* 203 s; *T* 204 sceuiciam *T* |
quintillianus *M* 207 et Titianus *Toll* et om. *Z* | ticianus *Z*
208 scolam *TM* 209 equidem]]equidem *T* quidem *G*
210 et *Z* om. *Paris*. 211 sic] si *M* 212 praefecturam *T* |
sed et consulatus ipse *Acidalius* 213 bimestri *Z* corr. ψ

33 sulibus gesserit consulatum. ecce aliud, quod aliquis
 opponat: in tanti te ergo oratoris fastigium gloriosus
 attollis? cui talia requirenti respondebo breuiter: non
 ego me contendo Frontoni, sed Antonino praefero
 34 Gratianum. celebrant equidem sollemnes istos dies 230
 omnes ubique urbes, quae sub legibus agunt, et Roma
 de more et Constantinopolis de imitatione et Anti-
 ochia pro luxu et Carthago discincta et donum fluminis
 Alexandria: sed Treueri principis beneficio et mox
 cum ipso auctore beneficii. loca inter se distant, uota 235
 35 consentiunt. unus in ore omnium Gratianus, potestate
 imperator, uirtute uictor, Augustus sanctitate, pon-
 tificex religione, indulgentia pater, aetate filius, pietate
 utrumque.

36 VIII. Non possum fidei causa ostendere imagines 230
 maiorum meorum, ut ait apud Sallustium Marins, nec
 deductum ab heroibus genus uel deorum stemma
 replicare, nec ignotas opes et patrimonia sparsa sub
 regnis: sed ea, quae nota sunt, dicere potius, quam
 praedicare: patriam non obscuram, familiam non paeni- 235
 tendam, domum innocentem, innocentiam non coactam,
 angustas opes, ueruntamen libris et litteris dilatatas,
 frugalitatem sine sordibus, ingenium liberale, animum
 non inliberalem, uictum, uestitum, supellectilem munda,

227 uid. ad 59

230 Sallustius Jug. 85, 29: non possum fidei causa imagi-
 nes neque triumphos aut consulatus maiorum meorum ostentare.

217 te ergo *T* ergo te *MG* 218 attolis *M* | te glorio-
 sus *G* 219 Frontoni *Vgoletus* frontonis *Z* 220 equidem *Z*
 celebrante quidem *TG*) quidem *Vgoletus* | sollemnes *MG* solen-
 nes *T* 221 omnis *G* 222 constaniopolis *G* | et *Toll*, om. *Z*
 anthiochia *MG* 223 cartago *M* | discincta *Auantius* distincta *Z*
 donum *TM* domum *G* domus *Auantius* 224 Treuiri *G*
 227 uirtor *T* 229 utrumque *G*

VIII 231 salustium *Z* 232 ab om. *G* | uel *Peiper*, ad *Z*
 uel adeo *Schenkl* 235 poenitentiam *T* 237 litteris] *lris* *T*
 licteris *M* liberis *G* | dilatatas *G* 239 inliberalem] *M* | sup-
 pellectilem *T* supelectilem *G*

non splendida: ueteribus ut illis consulibus (excepta, ²⁴⁰
 quae tum erat, bellicarum conlatione uirtutum) si quis
 me conferre dignetur, seponat opulentiam non dero-
^{XVI}
³⁷ gaturus industriam. uerum quoniam gratiis agendis
 iamdudum succumbo materiae: tu orationi meae, Gra-
³⁸
³⁹ tiane, succede. tu, Gratiane, qui hoc nomen sic per ²⁴⁵
 fortunam adeptus es, ut nemo uerius ambitione quae-
 sierit: neque enim iustius Metellus cognomento Pius
 patre reuocato, qui esset impius exulante; aut uerius
 Sulla Felix, qui felicior ante, quam uocaretur; quam
 tu, Gratianus: cui et hoc nomen est, et illa Metelli ²⁵⁰
⁴⁰
⁴¹ Sullaeque cognomina. tu, inquam, Gratiane, qui hoc
 non singulis factis, sed perpetua grate agendi beni-
 gnitate meruisti; cui, nisi ab auo deductum esset, ab
 omnibus adderetur: tu ipse tibi, inquam, pro me gra-
 tiam refer, tu tuaeque uirtutes: bonitas, qua in omnes ²⁵⁵
 prolixus es, perpetuus in me; pietas, qua orbem tuum
 temperas, quam in ulciscendo patruo probas, tuendo
 in fratre cumulas, ornando in praeceptore multiplicas.
 agat gratias clementia, quam humano generi impertis;
 liberalitas, qua ditas omnes; fortitudo, qua uincis, et ²⁶⁰
 mens ista aurea, quam de communi deo plus quam
 unus hausisti. agant et pro me gratias uoces omnium
 Galliarum, quarum praefecto hanc honorificentiam
 detulisti. ultra progredior, et hoc quia debere te
 dicis: agat, quae optime agere potest, uox ista, quam ²⁶⁵
 docui.

41 VIII. Iamdudum autem quam grati animi, tam

241 tū tum *T* | erat *Z* erant *Auantius*, *Acidalius* | bellica-
 rum] belliarum *G* belcarum (*marg. pr. .pu. bellicarum collatōe*)
T galliarum *f* | cōlatione *T* cōllatione *G* 242 conferre *G*

243 grīs *T* 244 subcumbo *G* 245 succede gratianē *T*
 247 iustus *M* 249 silla *T* *M* sylla *G* | foelix *T* | foelicior *T*

250 cui] qui *G* | syllae *G* | sillae *M* scillae *T* 254 homi-
 nibus *M* 257 qua] quā *G* | quamque *Vgoletus* 259 ipartis *M*
 impartis *G* 260 omnes] oīs *T* 261 qua de *G* | comuni *G*

262 unus *Z* ullus *Paris.* | nocēs *om. M*

VIII 267 tamen *M*

sermonis exigui, ut supra dictum est, succumbo materiae, neque adhuc illa perstrinxi, quae ne infantissimus quidem, nisi idem impiissimus, eminentia per 270 famam et omnium gaudiis testata supprimeret; quae supra uires dicendi meas posita cunctor attingere, aut ingrati crimine arguendus aut temerarii professione culpandus: tamen, alterum cum subeundum sit, audaciam quam malevolentiam malo reprehendi. tu, Auguste 275 uenerabilis, districtus maximo bello, adsultantibus tot milibus barbarorum, quot Danuuii ora praetexitur, comitia consulatus mei armatus exeres. tributa ista quod in urbe Sirmio geruntur, an, ut quod in procinctu, centuriata dicentur? an ut quondam pontificalia uocabuntur, sine arbitrio multitudinis sacerdotum tractata collegio? sic potius, sic uocentur, quae tu 43 pontifex maximus deo participatus habuisti. non est ingenii mei, piissime imperator, talia comminisci. uerba sunt litterarum tuarum: quibus apud me auctoritatem summi numinis et tuae uoluntatis amplificas. sic enim loqueris: CVM DE CONSVLIBVS IN ANNUM CREANDIS SOLVS MECVM VOLVTAREM, VT ME NOSTI ATQVE VT FACERE DEBVI ET VELLE TE SCIVI, CONSILIVM MEVM AD DEVM RETVLI. EIVS AVCTORITATI 280 OBSECVTVS TE CONSVLEM DESIGNAVI ET DECLARAVI ET PRIOREM NVNCVPAVI. cuius orationis ordo lucidior? quae doctrina tam diligens propriis comitorum uerbis loqui nec uocabulis moris antiqui nomina peregrina miscere? ualete modo, classes populi et urbanarum 285

XVIII 42
 268 succumbo *MG* 270 impiissimis *G* 271 supprimeret *M* 272 conector *G* 273 camine *M* | themerarii *M*
 275 maliuolentiam *MG* 276 districtus ψ dstrictus *Z* (dstrictus *M*) | adsultantibus] *M* 277 millibus *TM* | quot *T*
 quibus *MG* | danubii *TG* 279 syrmio *MG* | ut quod *Z*
 ut *del. Paris. Acidalius* | procintu *M* praecinctu *TG* 281 uocetur *MG* 283 pont. max. *T* 284 imp. *G* 285 quibus] *q T*
 286 et tuae] et ut tuae *G* et uim tuae *Toll* 288 creandis *om. T* 289 atque *Z del. Toll* | ut] aut *G* | et] ut *G*
 290 deum] dominum *T*

tribuum praerogativae et centuriae iure uocatae. quae comitia pleniora unquam fuerunt quam quibus praestitit deus consilium, imperator obsequium?

45 X. Et nunc ego, piissime imperator, ne fastigium auditorii sacri, dictorum tuorum timidus interpres, 300
 46 transeurro. CVM DE CONSVLIBVS, inquis, IN ANNVM CREANDIS: erudita uox et cura sollemnis! MECVM VOLVTAREM: o profundi altitudo secreti! habes ergo consiliatorem et non metuis proditorem. VT ME NOSTI: 305
 EX 47 Quid familiarius, VT FACERE DEBVI: quid constantius, VT VELLE TE SCIUI: quid dici blandius potest? CONSILIVM MEVM AD DEVM RETVLI. et quemadmodum SOLVS, cui praesto est tam grande consilium? an plenius cum senatu, cum equestri ordine, cum plebe 310
 48 Romana, cum exercitu tuo et prouinciis omnibus deliberasses? CONSILIVM MEVM AD DEVM RETVLI. non ut, credo, nouum sumeres, sed ut sanctius fieret, quod uolebas. EIVS AVCTORITATI OBSECVTVS: scilicet ut in consecrando patre, in ulciscendo patruo, in cooptando 315
 49 fratre fecisti. TE CONSVLEM DESIGNAUI ET DECLARAUI ET PRIOREM NVNCIPAUI. quis haec uerba te docuit? ego tam propria et tam Latina nesciui. DESIGNAUI ET DECLARAUI ET NVNCIPAUI. non fit hoc temere. habet moras suas dispartitis gradibus tam matura 320
 XI 50 cunctatio. has ego litteras tuas si in omnibus pilis

296 uocatae *G* reuocatae *TM* 297 unquam *TG* 298 consilium *M*

X 299 .imp. *G* | fastigium *Auantius* fastidium *Z* 301 pro leui *Peiper* prolem *TG* propere (*ppe*) *M* prope *ψ* 303 sollemnis *MG* solennis *T* | mecum] solus mecum *Auantius* 304 altitudo: o *ex* i *M* | secreti *MG* consilii *T* 305 et non et non *T* | ut nosti me *T* | ut me nosti. ut facere debui. ut uelle te sciui. Quid familiarius? quid constantius? quid dici etc. *G* 309 concilium *TG* 313 sūmeres *M* 314 silicet *G* 316 te] tu *G* 320 habet] h̄t h̄t *T* | dispartitis *G* 321 si in] si om. *G*

atque porticibus, unde de plano legi possint, instar edicti pendere mandauero, nonne tot statutis honorabor, quot fuerint paginae libellorum?

51 XI. Sed ad blandiora festino. ab hac enim litte- 325
rarum ad me datarum parte digressus, eo quoque
descendisti, ut quaereres, qualis ad me trabea mitte-
retur. omne largitionum tuarum ministerium solli-
citudine fatigasti. non ergo supra consulatum mihi
est adhibita per te cura tam diligens, pro me cura 330
52 tam felix? in Illyrico arma quatiuntur: tu mea causa
per Gallias ciuilium decorum indumenta dispensas,
loricatus de toga mea tractas, in procinctu et cum
maxime dimicaturus palmatae uestis meae ornamenta
disponis: feliciter et bono omine. namque iste habi- 335
tus, ut in pace consulis est, sic in uictoria trium-
phantis. parum est, si, qualis ad me trabea mittatur,
interrogas: te coram promi inbes. nec satis habes, ut
largitionum ministri ex more fungantur: eligis ipse
de multis et, cum elegeris, munera tua uerborum 340
honore prosequeris. PALMATAM, inquis, TIBI MISI, IN
QVA DIVVS CONSTANTIVS PARENS NOSTER INTEXTVS
EST. me beatum, cuius insignibus talis cura praesta-
tur! haec plane, haec est picta, ut dicitur, uestis, non
54 magis auro suo quam tuis uerbis. sed multo plura 345
sunt in eius ornatu, quae per te instructus intellego.
geminum quippe in uno habitu radiat nomen Augusti.
Constantius in argumento uestis intexitur, Gratianus
in muneris honore sentitur.

XXIII XII. Accessit tam inpenso beneficio tuo pondus 350
55

^{l' te}
323 nonne (pr. ss.) T

XI 326 prate M 327 descendisti G 330 parte] partē G
331 foelix T | illirico Z 332 decorum] dequorum M de quo-
rum G 333 procinctu M 334 uestis susp. Acidalio 335
foeliciter T 337 parum] purum G 342 constantinus MG?

343 talis uestis cura T | praestetur G 346 instructus G |
intelligo Z 347 radiat] ^{l'} gemiat (l'radiat pr. marg.) T
348 constantinus G XII 350 inpenso] M

quorundam sciscitatione cumulatam. interrogatus, quem priorem decerneres consulem, NEC DUBITANDVM esse dixisti tu, et qui tecum boni sunt, dubitare non poterant. sed tamen ad hoc dictum erexerant animos, qui libenter clarissimum uirum collegam meum, quem praesentem habebat occasio, praelatum credidissent. 355
 6 fatigantes tamen, quod intellexerant, requirebant. hic tu, sicut mihi renuntiatum est, noto illo pudore tuo paulisper haesisti non rationis ambiguus, sed eorum dubitationem uultu et rubore condemnans, qui studium 360
 suum interpretationis errore palpabant. deinde illico subdidisti: QUID DE DVOBVS CONSVLIBVS DESIGNATIS QVAERITIS, QVIS ORDO SIT NVNCVPATIONIS? ANNE
 7 ALIVS QVAM QVEM PRAEFECTVRA CONSTITVIT? o felicem uerecundiam tuam, cui ista popularis ratio tam 365
 II prudenter occurrit! scisti aliud, Gratiane, quod diceres: sed propter quorundam uerecundiam dicere noluisti. scopulosus hic mihi locus est et propter eam, quam numquam adpetiui, gloriam, recusandus. cum prior renuntiatum sim, satis est tuum tenere iudicium: inter- 370
 8 pretes ualete meritorum. neque autem ego, sacratissime imperator, in tenui beneficio gradum nuncupationis amplector. non est haec gloria ignota Ciceroni: praetorem me, inquit, populus Romanus primum fecit, consulem priorem. ex ipsa eius sententia intellegitur 375
 commendabilius uni uideri quam pluribus esse prae-

374 Cicero in Pisonem 1, 2: me ... praetorem primum ... populus Romanus faciebat 3 me ... uniuersa ciuitas ... priorem consulem declarauit.

351 quorundam *G* | sciscitatione *T* | interrogatus *Z* 353
 dixisti. Tu & qui *T* 357 intellexerant *G* 358 mihi] mei *G*
 360 robore *T* *pr. c.* | condemnans *M* 364 alius *M* alium
TG | foelicem *T om. G* 365 uerecundiam *G* 367 quorum-
 dam *M* | uerecundiam *G* | noluisti *G* 368 scrupulosus *Auan-*
tius 369 nunquam *G* | adpetiui *Z* 370 intepretes *M* 372
im. G 373 non *Z* num *Vgoletus* 374 .po. Ro. *G* 375 in-
 telligitur *Z* 376 uni *Peiper* ei *Z* ei uideri uni quam pluri-
 bus *Ferrarius*

positum. nulla enim est equidem contumelia secundi, sed in duobus gloria magna praelati.

XXV

59 XIII. Alexandri Macedonis hoc fertur, cum legisset illos uersus Homericos, quibus Hectore prouocante de nouem ducibus, qui omnes pugnare cupiebant, unum deligi placeret sortis euentu, trepida ubi contentione uotorum Iouem optimum maximum totus precatur exercitus, ut Aiacem uel Tydei filium aut ipsum regem ditium Mycenarum sortiri patiatur Agamemnonem: occiderem, inquit, illum, qui me tertium nominasset. 60 o magnanimitatem fortissimi uiri! nominari inter nouem tertius recusabat; ubi certe pluribus antecelleret quam subesset. quanta hic uerecundia grauaretur posterior de duobus? est enim in hoc numero arduae plena dignationis electio. cum uniuersis mortalibus duo, qui fiant consules, praeferuntur, qui alteri praeponitur, non uni, sed omnibus antefertur. 61 expectare nunc aures praesentium scio et eminere in omnium uultu intellego, quod desiderio concipiatur animorum. existimant enim, cum ea, quae ad grates agendas pertinebant, summatim et tenuiore filo, sicut dicitur, deducta libauerim, aliqua me etiam de maiestatis tuae 62 laudibus debere perstringere. quamquam me istam dixerim seposuisse materiam et in tempus aliud reseruare. nihilominus tamen, ut nunc aliqua contingam, nutu et prope murmure cohortantur. itaque faciam, quando cogunt uolentem, sed maioribus separatis

380 Iliad. VII 177 sqq.

397 Horat. ep. Il 1, 225 tenui deducta poemata filo.

377 enim *om. M* | equidem *Z* quidem *Auantius* 378 in duobus *TM* in *om. G* ex duobus *Ferrarius*

XIII 380 homericos uersus *MG* | de *TM om. G e Ferrarius* 382 contentione *T* conceptione *MG* 384 tidei *TM* 385 micenarum *Z* | sortiri *G* sorti *TM* 390 ardua plane *Acidalius*

395 intelligo *Z* | quod *Z* quid *Acidalius* | concipiantur *MG*

397 pertinebat *G* | et tenuiore] et ore *Z* tenuiore *Auantius* (*abiecto et*), et *seruauit*. | sicut *TM* fit *G* ut *Ferrarius*

tenuiora memorabo, nulla spe ad plenum exequendi, sed uniuersi ut intellegant eorum, quae inter 405
 praedicanda sunt, a me poscendam esse notitiam, ab aliis dignitatem. nec excellentia, sed cotidiana tractabo.

XVII
 63 XIII. Nullum tu umquam diem ab adulescentia tua nisi adorato dei numine et reus uoti et illico absolutus egisti, lautis manibus, mente pura, immacu- 410
 labili conscientia et, quod in paucis est, cogitatione
 64 sincera. cuius autem umquam egressus auspiciator fuit aut incessus modestior aut habitudo cohibitor aut familiaris habitus condecentior aut militaris ac-
 cinctior? in exercendo corpore quis cursum tam per- 415
 niciter incitauit? quis palaestram tam lubricus expediuit? quis saltum in tam sublime collegit? nemo adductius iacula contorsit, nemo spicula crebrius iecit
 65 aut certius destinata percussit. mirabamur poetam, qui infrenos dixerat Numidas, et alterum, qui ita 420
 collegerat, ut diceret in equitando uerbera et prae-
 cepta esse fugae et praecepta sistendi. obscurum hoc
 nobis legentibus erat: intelleximus te uidentes, cum
 idem arcum intenderes et habenas remitteres aut
 equum segnius euntem uerbere concitares uel eodem 425
 uerbere intemperantiam coherceres. qui te uisi sunt hoc docuisse, non faciunt: immo qui uisi sunt docuisse,
 66 nunc discunt. in cibis autem cuius sacerdotis abstinentior caerimonia? in uino cuius senis mensa fruga-

420 Vergil. A IIII 41 Numidae infreni.

421 Nemesiani Cyneg. 268 Verbera sunt praecepta fugae, sunt uerbera freni.

405 intelligant *Z* | inter *TM* intus *G* in te ψ , *f.* inter praecipua 407 quotidiana *TG*

XIII 408 unquam *T* (n *ex m pr.*), *G* | adulescentia *Z*
 410 immaculabili] *MG* (in mac. *G*) 412 unquam *TG* 414
 habitus familiaris *M* | decentior *M* 416 palestram *TG* |
 expediuntur *M* 417 collegitur *M* 418 abductus *G* 420
 infrenes *M* 426 intemperantiam: in *ex im pr. T* | coherceres *G* 427 hoc] haec *M* | imo *M*

lior? operto conclauis tui non sanctor ara Vestalis, 430
 non pontificis cubile castius nec puluinar flaminis tam
 67 pudicum. in officiis amicorum non dico paria reddis:
 anteuenis et, quotiens in obsequendo praecedimus,
 erubescis pudore tam obnoxio, quam in nobis esse
 CXVIII deberet ab imperatore praeuentis. in illa uero sede, 435
 ut ex more loquimur, consistorii, ut ego sentio, sa-
 crarii tui, nullus unquam superiorum aut dicenda
 pensius cogitauit aut consultius cogitata disposuit aut
 disposita maturius expediuit.
 68 XV. Et aliqua de oratoriis uirtutibus tuis dicerem, 440
 nisi uererer mihi gratificari. non enim Sulpicius acrior
 in contionibus nec maioris Gracchi commendabilior
 modestia fuit nec patris tui grauior auctoritas. qui
 tenor uocis, cum incitata pronuntias; quae inflexio,
 cum remissa; quae temperatio, cum utraque dispensas! 445
 quis oratorum laeta iucundius, facunda cultius, pugnan-
 tia densius, densata glomerosius aut dixit aut, quod
 69 est liberum, cogitauit? uellem, si rerum natura pate-
 retur, Xenophon Attice, in aeuum nostrum uenires,
 tu, qui ad Cyri uirtutes exequendas uotum potius, 450
 quam historiam commodasti: cum diceres, non qualis

441 Cic. de or. III 31 cf. II 88

450 Cicero ep. ad Quintum fr. I 1, 8 (23): Cyrus ille a
 Xenophonte non ad historiae fidem scriptus, sed ad effigiem
 iusti imperii.

431 nec ante puluinar] nō^{ne} pr. corr. T | flāmis M 432
 nō in officiis T | p̄ria M | reddis Acidalius, reddi Z 433
 praecedimus] praeuenimus M 435 praeuenti M 436 sa-
 crarii: tui nullus T 437 unquam TG

XV 440 aliq̄ G | tuis uirtutibus M 441 uererer M
 sulpitius Z 442 contionibus] TG 444 pronuncias TG |
 inflexo M ī felixio G 446 iocundius TM | facundia M

447 glomeratius G glomerati^{osius} (pr. osius ss.) T glomerosius M

448 liberius Acidalius | rerum] uerum G 449 Xenophon
 actice T | in eum G 450 quid ad G | ciri T 451 hysto-
 riam M | comodasti T

xxx esset, sed qualis esse deberet. si nunc in tempora
 ista procederes, in nostro Gratiano cernereres, quod in
 70 Cyro tuo non uideras, sed optabas. atque ista omnia,
 quae punctis quibusdam acuminata signaui, si facundia 455
 pro uoluntate suppeteret, quamquam non copiosius,
 exequerer, ubertatem stilo rerum magnitudine sugge-
 rente. sed nec huius diei nec huius ista materiae.
 qui dicturi estis laudes principis nostri, habetis uelut
 seminarium, unde orationum uestrarum iugera com- 46
 pleatis. ego ista perstrinxi atque, ut sciunt omnes,
 possum uideri familiaris notitiae secretus interpres
 domestica istaec non tam praedicare quam prodere.
 atque ut ista dixi de cognitis mihi atque intra aulam
 familiaribus, possem et foris celebrata memorare, nisi 465
 omnia omnes et separatim sibi quisque nouisset. pos-
 sem pari breuitate dicere, qua superiora: EMENDATIS-
 SIMI VIRI EST PIGENDA NON FACERE: at tu numquam
 paenitenda fecisti et semper ueniam paenitentibus ob-
 tulisti. PVLCHRVM EST INDVLGERE TIMENTIBVS: sed 470
 tu perpetuae bonitatis edictis occurristi omnibus, ne
 timerent. MAGNIFICVM LARGIRI HONORES: tu hono-
 ratos et liberalitate ditasti. LAVDABILE EST IMPERA-
 TOREM FACILES INTERPELLANTIBVS PRAEBERE ADITVS
 NEC DE OCCVPATIONE CAVSARI: tu confirmas adire 475
 cunctantes; et iam querimoniis explicatis, ne quid
 adhuc sileatur, interrogas.

72 XVI. Celebre fuit Titi Caesaris dictum, PERDIDISSE

478 Sueton. Tit. c. 8

453 in Cyro] in *om.* *G* 454 ciro *T* 455 quae] qua *G*
 quasi *Vgoletus* quae quasi *Toll* 456 quanquam *G* et quamquam
Acidalius | copiosius *T* copiosus *MG* 458 neque huius *M*
 459 dicituri *M* | principi *G* 465 celebritate *T* 467 qua
add. Acidalius, om. Z 468 pigenda *Z* (pingenda *M*) poe-
 nitenda *Paris.* | nunquam *G* 469 poenitenda et poenitentibus *T*
 471 occurristi *G* 472 magificum *G* magificum est *Souchay*
 est *om. Z* 474 additus *G* 476 et iam *T* 477 sileatù *M*
 scileatur *M* | interogas *Z*

XVI 478 Caesares *G*

SE DIEM, QVO NIHIL BONI FECERAT; sed celebre fuit, quia Vespasiani successor dixerat, cuius nimia parsimonia et austeritas uix ferenda miram fecerat filii lenitatem. tu Valentiniano genitus, cuius alta bonitas, praesens comitas, temperata seueritas fuit, parto et condito optimo reipublicae statu, intellegis posse te esse lenissimum sine dispendio disciplinae. neque uero unum aliquod bonum uno die praestas: sed indulgentias singulares per singula horarum momenta multiplicas. uel illud unum cuius modi est de condonatis residuis tributorum? quod tu quam cumulata bonitate fecisti! quis unquam imperatorum hoc prouinciis suis aut uberiore indulgentia dedit, aut certiore securitate prospexit, aut prudentia consultiore muniuit? fecerat et Traianus olim, sed partibus retentis non habebat tantam oblectationem concessi debiti portio, quanta suberat amaritudo seruati. et Antoninus indulserat, sed imperii, non beneficii successor inuidit, qui ex documentis tabulisque populi condonata repetiuit. tu argumenta omnia flagitandi publicitus ardere iussisti. uidere in suis quaeque foris omnes ciuitates conflagrationem salubris incendii. ardebant stirpes fraudium ueterum: ardebant semina futurarum. iam se cum puluere fauilla miscuerat, iam nubibus fumus se inuoluerat: et adhuc obnoxii in paginis concrematis ductus apicum et sestertiorum notas cum substantiolae

479 nil *M* 480 uespaxiani *T* uespesiani *M* | nimia *om. T*
 481 ferendâ *M* 482 ualentiano *TG* 484 optimo *T* opti-
 mae *M* optime *G* | rei .p. *T* rei pu. *M* | intelligis *Z* 485
 leuissimum *M* 487 singulares *T* seculares *MG* 490 un-
 quam *Z* | imperatorem *G* | suis] suit *M* 491 tyrayanus *M*
 493 recentis *G* 495—570 (Et Antoninus — cibi) *iterum ex-*
cidit folium exempli Vindobonensis G 495 indulserat *M*
 497 populi *om. M* populis *Mommsen* populo *Schenkl* | repe-
 tunt *M* 499 conflagitionem *M* 500 stupes *M* | fraudum *G*
 501 semina *T* seminaria *MG* 502 fumus se] se *om. Z*
add. Acidalius 703 concretis *f* 704 sextertiorum *T Mf* |
 cum substantiolae ratione *Peiper* conuiuantia d rõe (uel coniuuan-

ratione cernebant, quod meminerant lectum, legi posse 505
 metuentes. quid te, imperator Auguste, indulgentius,
 quid potest esse consultius? quae bona praestas, effi-
 cis, ne caduca sint: quae mala adimis, prospicis ne
 75 possint esse recidiua. haec prouincialibus indulgentiae
 bona. quid illa nostro ordini? quid illa militibus? 510
 Antoninorum cognita fuit et iam ante Germanicorum
 in cohorte amicorum et legionibus familiaris humani-
 tas. sed ego nolo beneuolentiam tuam aliorum colla-
 XXIII tione praecellere. abundant in te ea bonitatis et uir-
 tutis exempla, quae sequi cupiat uentura posteritas 515
 et, si rerum natura pateretur, adscribi sibi uoluisset
 antiquitas.

XVII. Necesse est tamen aliquid comparari, ut
 76 possit intellegi, bona nostra quo praestent. Aegrot-
 antes amicos Traianus uisere solebat: hactenus in eo 520
 comitas praedicanda est. tu et uisere solitus et me-
 deri praebes ministros, instruis cibos, fomenta dispen-
 sas, sumptum adicis medellarum, consolaris adfectos,
 reualescentibus gratularis. in quot uias de una eius
 77 humanitate progredieris! legionibus uniuersis, ut in 525
 communi Marte euenit, si quid aduersi acciderat, uidi
 te circumire tentoria, 'satin saluae?' quaerere, tractare

519 cf. Eutrop. VIII 4 amicos salutandi causa frequentans
 uel aegrotantes.

tia) *T* cum iuuâtia de ratiõe *G* cum uiuacia de ratione *M*?
 505 adaeratione *Vngerus* | posse metuentes *Baehrens*, possent
 et ueteres (n *pr.* ss.) *T* posse; τ ueteres *M* posse et ueteres *G*:
 ueteres *ex* uentes *male intellectu conpendio natum*; et (etiam
Acidalius, etiam tunc *Toll*, et tum *Schenkl*) uerentes *Aldus*
 509 recidiua *T* recidiua *G* rediuiua *M* 510 nostro] uño *M*
 511 cognita *Peiper* comitas *Z* | ante *Schenkl* inde *Z* 512 in
 cohorte *Schenkl* in *om.* *Z* 514 percellere *Toll*. | habundant *Z*
 515 sequi] siqua *M* 516 ascribi *T*

XVII 519 intelligi *Z* 520 trayanus *M* 523 adicis *f* |
 medellarum *TM* | adfectos] *M* 524 quot] quod *M* 526 martē
M 527 satin] satiri *M*

XXV uulnera sauciorum et, ut salutiferae adponerentur
 medellae atque ut non cessaretur, instare. uidi quos-
 dam fastidientes cibum te commendante sumpsisse. 530
 audiui confirmantia ad salutem uerba praefari, occur-
 rere desideriis singulorum: huius sarcinas mulis aulicis
 uehere, his specialia iumenta praebere, illis ministeria
 perditorum instaurare lixarum, aliorum egestatem to-
 lerare sumptu, horum nuditatem uelare uestitu, omnia 535
 agere indefesse et benigne, pietate maxima, osten-
 tatione nulla, omnia praebere aegris, nihil exprobrare
78 sanatis. inde cunctis salute nostra carior factus me-
 ruisti, ut haberes amicos obnoxios, promptos, deuotos,
 fideles, in aenum omne mansuros, quales caritas po- 540
 tius quam fortuna conciliat.

79 XVIII. Concludam deinceps orationem meam, pi-
 issime Auguste, sermonis magis fine, quam gratiae.
 namque illa perpetua est et spatio non transmeabili
 terminum calcis ignorat. flexu tamen paruo, nec a te 545
XXVI 80 procul, conuertar ad deum. aeterne omnium genitor,
 ipse non genite, opifex et causa mundi, principio
 antiquior, fine diuturnior, qui templa tibi et aras
 penetrabilibus initiatorum mentibus condidisti, tu Gra-
 tiano humanarum rerum domino eiusmodi semina nostri 550
 amoris inolesti, ut nihil in digressu segnior factus
 meminisset et relictis, illustraret absentem, praesen-
 tibus anteferret; deinde quia interesse primordiis di-
 gnitatis per locorum interualla non poterat, ad sol-

547 Paulus ad Corinth. I 3, 16

528 appon. *Z* 529 medellae *TM* 531 praefari *TM*
 profari *G* | occurrente *M* 534 tollerare *M* 537 exprobrare *T*
 539 pntos *M* 540 charitas *T* karitas *f*

XVIII 543 sermone^{is} *T* 544 nanque *T* 546 OEterne
 (O *minio* scr.) *T* 549 penetrabilibus *Tf* penetralibus *M?* in
 pen. *Schenkl* 550 humarum *T* 551 molesti *M* 552 et
TG om. M 553 deiñ *T* dein *MG* | interõe *M* 554 solen-
 nitatem *Tf* solemnitatem *M*

lemnitatem condendi honoris occurreret, beneficiis ne 555
 81 deesset officium. quae enim maiorum umquam me-
 moria transcursum tantae celeritatis uel in audacibus
 Graecorum fabulis commenta est? Pegasus uolucer
 XXVII actus a Lycia non ultra Ciliciam permeauit. Cylla-
 rus atque Arion inter Argos Nemeamque senuerunt. 560
 ipsi Castorum equi, quod longissimum iter est, non
 82 nisi mutato uectore transcurrunt. tu, Gratiane, tot
 Romani imperii limites, tot flumina et lacus, tot
 ueterum intersaepta regnorum ab usque Thracia per
 totum, quam longum est, latus Illyrici, Venetiam 565
 Liguriamque et Galliam ueterem, insuperabilia Rhae-
 tiae, Rheæi uadosa, Sequanorum inuia, porrecta Ger-
 maniae, celeriore transcurso, quam est properatio
 nostri sermonis, euoluis, nulla requie otii, ne somni
 quidem aut cibi munere liberali, ut Gallias tuas in- 570
 opinatus illustres, ut consulem tuum, quamuis deside-
 ratus, anticipes, ut illam ipsam, quae auras praecedere
 solet, famam facias tardiozem. hoc senectuti meae,
 XXVIII hoc honori a te datum. supremus ille imperii et
 83 consiliorum tuorum deus conscius et arbiter et auctor 575
 indulisit, ut sellam curulem, cuius sedem frequenter
 ornabis, ut praetextam meam purpurae tuae luce fu-
 catam, ut trabeam non magis auro suo quam munere
 tuo splendidam, quae ab Illyrico sermonis dignitas
 honestauit, apud Gallias illustriora praestares, quae- 580

556 maiorum umquam memoria *Peiper*: memoriã *T* memoria *M?*) unquam memoria *Z* 558 grecorum *T*
 comenta *Tf* 559 licia *f* | cyliciam *T* 560 nemeam *T*
 561 interest *MG* inter est (pu iter *pr. ss.*) *T* iter est ψ *Acidalius* 564 tracia *M* 565 longum est latus *Graeuus*,
 longus est locus *Z* | illirici *Z* 566 lyguriam *f* 567 rhe-
 tiae (rhetie *M*) *Z* | uadosa *Peiper* accolat *Tf* accolis *M*, aquosa
Acidalius | inuia] iniuria *M* 568 transuersu cursu *M* 569
 somni] semini *M* 570 inopinatus *M* 572 anticeps *G*
 574 datũ *T* dati *M* 575 consiliorum *G* 576 curulem *MG*
 577 fugatam *T* 578 rabeam *M* 579 illirico *Z* 580
 illustrauit onestauit *T* | gallia *T*

storem ut tuum, praefectum ut tuo praetorio, consulem tuum et, quod adhuc cunctis meis nominibus anteponis, praeceptorem tuum, quem pia uoce declaraueras, iusta ratione praetuleras, liberali largitate ditaueras, Augustae dignationis officii consecreres. 585

FINIT GRATIARVM ACTIO.

582 adh^o *T* || finit gratiarum actio (*min.*) *T* FINIT GRATIARVM ACTIO DE CONSVLATV APVD GRATIANVM AVGVSTVM *MG*

XXI.

INCERTI

P E R I O C H A E

HOMERI ILIADIS ET ODYSSEAE.

<PERIOCHA ILIADIS.>

Si Homerum scriptorem Troici belli eatenus, qua Iliadem suam incipit quaque finit, percenseamus, orsum ab iracundia Achillis ad sepulturam Hectoris quattuor et uiginti libros contexuisse monstrabimus. haec eius species apparet summam cutem primi operis intuenti. 5 Verum hoc scripturae ipsius tempus Troiano bello non totum, sed paene ultimum fuit. nam si ratio putanda est, oppugnationis decennis nonus fere annus, idemque prope finem sui, ea negotia continebit, quae ab iniuria Agamemnonis ac Briseidis usurpatione usque ad 10 funus Hectoris digna memoratu <sunt: non> erit illa temporum series, quae ab eiusdem belli causis atque origine pertinent ad urbis excidium. atque ex eo eueniet, ut ignavis iudicandi et poeticae oeconomiae expertibus multa nobilia ab exordio belli usque ad 15

inscr. om. P add. Vgoletus ex inscr. periochae Odysseae. P
 3 quatuor P 6 temporis P 9 contrebit P (contremebit P^s)
 10 agamēonis P 11 sunt: non erit Peiper erit P | non illa Gronouius 14 oeconomiae P 15 expertilius P

Achillis iurgium omissa uideantur, nec minus multa ab Hectoris funere ad usque deletum Ilium. quorum quidem maxima expectatio erat propter tam longi certaminis consummationem; sed ut diuinum poetam nihil, quod illustre fuerit, omisisse appareat atque omnia, quae finiiri oportuit, contigisse, breuiter et in epitomae speciem belli Troici causam, origines, apparatus quaeque annis superioribus acciderunt, reteximus. horum omnium prima origo est Paridis iudicium inter deas, deinde classis contextio, qua idem Paris in Europam nauigauit; tum raptio Helenae, quae opinione ueterum bipertita est, quod plerique Helenam iuxta Homericum plasma ad Troiam deportatam fuisse existimauerunt, nonnulli autem opinati sunt, cum Alexander cursu decurrasset delatusque ad Aegyptum fuisset, cognita hospitalis foederis iniuria per Aegyptium regem, seruantissimum iusti uirum, Helenam cum is, quae una cum eadem fuerant abrepta Paridique sublata, expugnato demum Ilio Menelao restitutam.

I.

*Μῆνιν ἄειδε, θεά, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
 Οὐλομένην ἣ μύρι' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκεν*
 Iram, diua, refer nati Peleos Achillei
 Pestiferam, quae mille dedit discrimina Achiuus.

Chryses Apollinis sacerdos ob redimendam filiam cum Agamemnoni supplicasset, contumeliose repulsus

29 sqq. Herodot. II 118 sq.

16 uideatur *P* 17 hector *P* 19 consumationem *P*
 20 nichil *P* | omisse *P* 22 epithome *P* | originis *P* *corr.*
Schenkl | apparitus *P* 23 que quae *P* que quaeque *Schenkl* |
 reteximus *P* 28 iusta *P* 31 federis *P* | per *om.* *P* *add.*
Auantius 32 is] *P* 33 arreptaq; paridiq; *P* abreptam
Auantius (areptam), *Paris.*; prius que *Auantius*, utrumque
 (arrepta Paridi) *Accursius del.* sublata *Auantius*.

I *periocharum tituli et numeri om.* *P* 1 ἀχιλλεύς *P* |
 ἀχιλλεύς *P* 2 οὐλομένην. ἢ ἀπειραχαιοικαῖρε *P* 3 pelleo *P*
 5 chryses appollinis *P* 6 agamemnoni *P*

deum precatur ultorem. insecuta subinde graui pestilentia cum Graecorum exercitus interiret, cogitur Achilli concilium et ab eodem inuitus Calchas morbi causam compellitur indicare. qua cognita Agamemnon 10 concitatur in Achillem. qui percitus iracundia etiam caedem regis audebat, nisi eum in ultimum furorem progredi Minerua uetuisset. a quo Briseis concubina in locum Chryseidis, quae reddebatur, abducta est. inde Thetis mater ad caelum lacrimas et contumeliam 15 filii miserata proficiscitur. quae fiducia defensi quondam cum Aegeone Iouis ultum ire adfectat iniuriam obtestaturque summum deorum, ut Troianos in rebus bellicis superiores esse patiatur. quibus Iuno compertis iracunde aduersum coniugem commouetur. sed 20 gliscens iurgium, per deridiculum ministrante Vulcano, simul consilii specie intercedente, lenitur.

II.

*Ἄλλοι μὲν ἴα θεοὶ τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
εὐδὸν παννύχιοι, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος.*

Caelestes hominumque genus superabile curis
Tranquilla obscuri carpebant munera somni.
At non peruigilem nox inrequieta tonantem
Leniit, inmodicos uoluentem corde paratus,
Caedibus ut Graium laesum ulciscatur Achillem.

Iuppiter Agamemnonem somnio monet proelii faciendi tempus adesse: ne cunctetur dimicare. tum ille

II 3 Ausonius epist. XXIII 5 iam uolucres hominumque genus superabile curis. 4 Vergil. A IIII 555 carpebat somnos.

8. 9 cogitū achille *P corr. Peiper* (ab Achille *Schenkl*) cogit tum Achilles *Hartel* 10 quia *P^s* | agamenon *P* 14 chryseidis *P* | quae patri reddebatur *Auantius* 16 profiscitur *P^s* | condam *P^s* 17 ire *P^s corr. Auantius* | affectanti *P corr. Schenkl* 19 superioris *P^s* 21 consiliis petie *P*

II 1 ἀλοσην *P* | ἱπποκορυσταὶ *P* 2 εὐλοηπλι. υκιοι πια ποϋ κενεναυνοϋ ἱπνοϋ *P* 3 superabile *P^s* 4 carpebat *P* | munera] mundi *P* 5 nox] nos *P^s* 8 agamenonem *P* | somno *Vgolctus* | prelii *P*

in concilium proceribus aduocatis mandatum Iouis et
speciem nocturnae quietis explanat. mox in contionem
multitudine congregata pertemptat militum uoluntatem
utque deposito bello ad sua quisque redeant, cohortatur.
iamque omnibus nauigationem adornantibus foeda discessio ab Vlixē cohibetur. a quo etiam Thersites deformis et loquax et in heroum contumelias uerborum licentia promptus cum acerba obiurgatione pulsatur. ipse Mineruae monitu cunctos a profectioe deterret. sumpto deinde cibo armatur exercitus. neque setius a Troianis instructa acies, Iride ita monente, producitur. sequitur enumeratio copiarum uiritim, ut per catalogi seriem milites, naues, duces, patriae, retexantur.

III.

Ἀντὰρ ἐπεὶ κόσμηθεν ἄμ' ἠγεμόνεσσιν ἕκαστοι

Argiuos sua quemque acies in bella secuntur,
Dispositi in turmas equitum cuneosque pedestres.
Turbida clangentes confundunt agmina Troes.

Instructum proelio exercitum, priusquam ferueret
acies, Priamus spectat e muris et monstratu Helenae
de uiris insignibus edocetur. dehinc Menelaus ad singulare certamen ab Alexandro prouocatur. qui frustra Agamemnone dehortante congregitur, facta inter utrosque populos sponsione et foedere per sacra firmato sub ea condicione, ut uictorem Helena cum dote sequeretur. sed superatus Paris regressusque ad urbem

11 concione *P corr. Peiper* 13 quisque *P^s* quique *Vgoletus* | cohartatur *P* 14 nauigationibus *P* 15 feda *P* | thersitis *P* 16 herorum *P^s* 17 promptus *P* 20 troianos *P^s*

1 Ἀνταρῆτι κερμηθεν ἀμῆτ ἐμονεσιηερεστοι *P* 4 Troes] reos *P* 5 ἴλιο *P* | ferueret *Peiper* feriret *P* 8 alex *P* 9 agameone *P* | dehortante *P* 10 federe *P* 11 condicione *P corr. Auantius*

iurgio uxoris excipitur. ab Agamemnone foederis pacta repetuntur.

III.

Οἱ δὲ θεοὶ πᾶρ Ζηνὶ καθήμενοι ἡγορόωντο

Iuppiter interea cum dis genitalibus una
Concilium cogit superum de rebus Achiuis.

Ioui placet delere Troiam: ad quod pertinacia Iu-
nonis urgetur. cumque id fieri Minerua properaret, 5
discidium foederis comminiscitur et Pandarum sagit-
tandi peritum astu suadentis adgreditur, ut clam uul-
nerato Menelao belli causa crudescat. quo facto a
Graecis proelium instauratur congressisque exercitibus
mutua clade decernitur. 10

V.

Ἐνθ' αὖ Τυδεΐδῃ Διομήδει Παλλὰς Ἀθήνη

Hic et Tydidæ mentem Tritonia Pallas
Audaci uirtute replet. uomit aurea flammæ
Cassis et undantem clipeus diffulgurat ignem:
Ipse autumnali clarum micat æmulus astro. 5

Diomedes auxilio Mineruæ strenue proeliatur.
Venus quoque filio subuenire conata uulnere adfecta
digreditur. Mars etiam fit saucius exceditque bello.

III 2 Ennii Ann. 119 (Seruius in Aen. VI 764): Romulus
in caelo cum dis genitalibus æuunm degit.

V 3 Verg. A VIII 620 terribilem cristis galeam flammæ-
que uomentem.

13 agamenone *P* | federis *P*

III 1 οἱ πρ θεοι τιαρζη ηι ραεμμεροη τορρωητο *P* 2 dis]
dñs *P* 6 sagitandi *P* 7 aggreditur *P* 9 plium *P*

V 1 εθεαυτυδαiah διομηδαιι τι ααας αοηηη *P* 2 tididem mo-
nitum *P* (tididem *P*^s) corr. Wakefield | tritoniam *P* 4 de-
fulgurat *P* corr. Wakefield 6 minerua *P* | preliatur *P*
7 filios *P* | affectat *P* 8 sacius *P* | excidit *P*

sequitur Tlepolemi Sarpedonisque congressio, et Tlepolemus Hercules filius certamine uictus occiditur.

VI.

Τρώων δ' ολώθη καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή
Solae decertant acies sine numine diuum,
Cessante auxilio: sua cuique exorsa laborem
Fortunamque ferunt, proprii discrimine fati.

Troianis fortuna inclinatioe pugnantibus suadet Helenus, ut Minerua placetur. igitur Hecuba ab Hectore monita, ut peplum in arcem inferat, peragit uota cum matribus. Alexander obiurgatus a fratre pergit in proelium. Glaucus Lycius Aetolusque Diomedes congressi, ut dimicarent, cum iam certamen oriretur, paterna inter se hospitia recordati facta armorum permutatione discedunt.

VII.

Ὡς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο φαιδιμος Ἕκτωρ
Haec ubi dicta dedit, portis sese extulit Hector.

Mineruae Apollinisque consensu fortissimus Graecorum ab Hectore prouocatur. nouem ducibus ad dimicandum paratis pugnaturum diligi placet sortis euentu. ab Aiace Telamonio proelium singulare conseritur: in

VI 2 Verg. A II 777. V 56. VI 368 sine numine diuom:
3. 4. Vergil. A X 111 sq. sua — ferent.

VII 2 Verg. A XII 441 haec ubi dicta dedit, portis sese extulit ingens.

9 treptalemi *P* | treptalemus *P*

VI 1 *ολώθη*] *οικει P* | *φύλοπις*] *φιαοις P* 2 nomine *P*
3 sua cuique *Accursius* uacuique *P* 4 ferunt] *fer' P* 5 suadet Helenus] uates helenus *P* uates Helenus suadet *Vgoletus*
9 *ῥίλιον P* | clausus lytius zholusqz dyomedes *P*

VII 1 *πυλέων*] *ιταεον P* | *φαιδιμος P* 3 appolinis *P*
4 dimidicandum *P*^s 5 deligi *Vgoletus* | placet. Sortis euentu
ab aiace *P* 6 thelamonio *P* | *ῥίλιον P*

quo Hector lapide ictus in suorum se recipit multitudine. perseuerante certamine caduceator Idaeus interuenit. tum inuicem missis muneribus pugna sedatur. Hector Aiace[m] gladio, Ajax Hectorem balteo muneratur: 10 intercessu noctis exercitus quisque in sua discedunt. die altero interfectorum humatio procuratur. Graecorum etiam naualia fossa ac uallo circumdata muniuntur.

VIII.

Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἴαν
Aurora in croceis fulgebat lutea bigis.

Acto deorum concilio Iuppiter propere pronuntiat, sua ut quisque exercitus sorte decernat, nullus deorum odio in alteros uel fauore procedat. In Idam montem 5 ipse digressus. unde Graecos inmisso terrore conterritos . . . turpi fuga ad munimenta compulsi fossa et aggeribus sese tuentur. Iunonem ac Mineruam Graecis auxiliari uolentes monitis Iouis Iris exterret diremptoque ob noctem certamine uictores Troiani in ipso 10 proelii loco excubias obsidionis instituunt multisque ignibus factis per totam noctem deliberatione consultant.

VIII 2 Vergil. A. VII 26 Aurora in luteis fulgebat lutea bigis.

8 caduceatori dē P 9 missis] datis *Accursius* mistis
Hartel 10 baltheo P 13 ualle P | minuuntur P

VIII 1 κροκόπεπλος ἐκίδνατο P 3 Fdcto P | propere *Peiper*
pro parte P 6 conterritos P lacunam *indicauit Peiper* inde
. . . conterritat qui *Schenkl*; an compulit, ubi? 8 tuetur P
9 nolēs P | dirimpta P 11 proelii P | absidionis P | multi P
12 delib'atōe; P *corr. Schenkl* de belli ratione *Vgoletus*.

VIII.

Ὡς οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
 Interea uigilum excubiis cohibentur Achiui.

Graecis et praeterita dimicatione percussis et instante conterritis proceres ab Agamemnone conuocantur. quibus rex fugae consilia et apparatus ordinandae per noctem nauigationis indicit Diomede et Nestore dehortantibus. suadente autem Nestore Ajax et Vlixes legantur ad Achillem dona ingentia pollicentes, si desistat irasci seque auxiliatorem fessis rebus adcommo- det. sed Achille in iracundia pertinaciter permanente legati Achiuorum re non impetrata irriti reuertuntur.

X.

Ἄλλοι μὲν παρὰ νηυσὶν ἀριστῆες Πα(ναχαιῶν)
 εὖδον παννύχιοι μαλακῶ δεδμημένοι ὕπνω

Cetera per nanes somno sopita manebat
 Turba ducum; solum cura anxia uexat Atridem.

Vlixes et Diomedes speculatum nocte progressi Dolonem conspiciunt, qui et ipse promissis Hectoris incitatus Graecorum consilia exploratum prodierat, et fateri uniuersa compulsus eodem loco interficiunt. a quo aduentum Rhesi Thracum regis edocti ipsum cum duodecim obtruncant equosque eius praemium simul et testimonium grassationis abducunt insignes candore et celeritate, ut niuibus et uentis antecederent.

VIII 1 φυλακὰς] φυλακας P 2 uigilium P 4 agamenone P
 5 consilia P 7 deortantibus P | nestare aias et ulixis P
 8 pollicentes. Si P 9 seque Peiper sese P et se Vgoletus |
 accommodet P

X 1 ἀρυκτη ἐς τια [ναχαιῶν om.] P 4 uexata tridē P
 5 ulixis P 9 aduentu P, corr. Mommsen, de aduentu Auanti-
 tius | resi P | trachum P | ipsum .XII. P cum add. Accursianus
 liber, et cum eo add. Vgoletus 10 que] q̃ P etiam Accursia-
 nus 12 ut et Vgoletus | uentis] uenit P

XI.

Ἡὼς (δ') ἐκ λεχέων παρ' ἀγανού Τιθωνοῖο
Tithoni croceum linquens Aurora cubile
Spargebat terras referens opera atque labores.

Ab omnibus Graecis egregie quidem, sed inprospere dimicatur. quorum proceribus uulneratis incognitae 5 multitudini pugna committitur. qua afflictatione fortunae Achilles paulisper inflexus Patroclum mittit in praesentia cogniturum. qui cum aduersi status nuntius reuerteretur, Eurypylum contemplatur aegrum ex uulnere fomentisque medicae artis admotis redintegrat 10 sanitati.

XII.

Ὡς ὁ μὲν ἐν κλισίῃσι Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός
Actorides fouet Eurypylum dum uulnere fessum

Res dubiae apud Graecos uel potius afflictatae ultimae fortunae statu aguntur praestantibus procerum uulneratis, cetero exercitu fuga aut formidine perculso. 5 Troiani naualium munimenta rescindunt uallumque transgressi auguriis iuuantur ex euentu ambiguis. itaque et pars muri ab Sarpedone conuellitur, et ab Hectore ictu lapidis porta dissicitur, et in ipsis naualibus pugna conseritur. 10

XI 2. 3. Verg. A IIII 584 sq. VIII 457 sq. (G I 447) Et iam prima nouo spargebat lumine terras Tithoni — cubile. XI 183 Aurora . . . extulerat lucem referens opera atque labores.

XI 1 πὺς ἐραχέων παρὰ τὰ γού P 2 Thithoni P 6 multitudi P | quia P 9 euripylum P

XII 1 ἐν κλισίῃσι] ἐκικαίει P | ἄλκιμος υἱός] ἀμειμοσοῖος P 2 euripylum P 3 Rex P corr. Accursianus | in u. f. statu Schenkl | presentantibus P perstantibus Heinsius | uulnerātis P 5 fuga P^s fugato Vgoletus 8 sarpone P | conuelli P 9 lapidis P | dissicitur P corr. Peiper discutitur Paris.

XIII.

Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρωᾶς τε καὶ Ἴκτορα νηυσὶ π(έ)λασσειν
Iuppiter admouit Troas<que> atque Hectora classi.

Neptunus miseratione commotus Argiuorum tuendis nauibus auxiliator accedit et usurpata uatis effigie Aiaces duos in proelium cohortatur nec minus ceteram 5 multitudinem praesentia maiestatis instigat. Idomeneus egregio certamine eminet. Troiani iam referentes gradum firmati sunt rursus per Hectorem et ingenti clamore utrimque certatur.

XIII.

Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν λαγὴ πίνοντά περ ἔμης
Concussit quamuis potantem Nestora clamor
Attonitasque aures pepulit grauitate tumultus.

Iuno uinculum Venerium, cui cesto nomen est, mutuata ad Iouem pergit in secessum montis Idae ex- 5 ornatque Somnum, ut deum coniceret in soporem, ac dehinc uigilias eius uxoriis labefactat illecebris. cuius ignoratione Neptunus abutitur fortunamque Graecorum promptius auxiliando restituit Aiace Locro ultra ceteros proeliante. 10

XIII 1 ἐπεὶ οὖν] ετιουνη P | τε καὶ Ἴκτορα etc.] τοῖς αἰεῖ κρο-
ραν ηυσιτι [ελασσειν om.] P 2 admonuit P | que add. Peiper,
om. P 5 aiacis P | plium P | cohortatur P 8 firmati sunt
Peiper firmatis P 9 utrimque P

XIII 1 πίνοντά περ ἔμης] πε πινονταεπερμηης P 2 potan-
tem P corr. Auantius 4 nomen add. Vgoletus, om. P 5 ydae
P | exoritatoque somno P corr. Peiper 6 deum Peiper dum
P | coniecēt P 9 auliando P 10 preliante P

XV.

Αὐτὰρ ἐπεὶ διὰ τε σόλοπας καὶ τάρφρον ἔβησαν
 Iam uallum fossamque super Troiana iuuentus
 Institerat captae minitans incendia classis.

Iuppiter somno expergitus uidet statum certaminis
 innouatum pellicue Troianos, Graecis opem ferente 5
 Neptuno. itaque aspere Iunone increpata et minaciter
 per Iridem fratre conterrito iubet auxiliatorem de-
 sistere. ipse Apollinem recreando adlegat Hectori
 monetque pro Phrygibus belli instaurare fortunam.
 tum et Ajax Telamonius strenue proeliatur et plurimis 10
 hostium interfectis conflagratio classis arcetur.

XVI.

Ὡς οἱ μὲν περὶ νηὸς ἐυσσέλμοιο μάχοντο
 Dum face, dum ferro celsam adfectare carinam
 Troes et Argolici pergunt defendere reges.

Achilles Graecorum statum iam sub extrema sorte
 miseratus tegminibus suis Patroclum permittit armari. 5
 qui cum Myrmidonum produxisset exercitum con-
 sternatosque Troianos Achillis specie fefellisset, ruentes
 supra uallum et inuicem officientes caeco pauore
 usque ad campi aperta compellit. deinde congressus
 Sarpedonem perimit multisque hostium caesis ipse ab 10
 Hectore interficitur prius ab Euphorbo uulneratus.

XV 1 *ἐπεὶ διὰ τε σόλοπας καὶ*] *επι αιχτεσκολοπαοαυ P*
 3 *insidia classis P* *classi Vgoletus* 7 *fratrem conterrita P corr.*
Accursianus 8 *apollinem P* 9 *phrygibus P* 10 *thela-*
monius P | *strenue Vgoletus grene (add. cruce in marg.) P* |
preliatur P | *et plurimis] et om. P* *et ab eodem add. Vgoletus*

XVI 1 *περὶ]* *περι P* | *εγσελμοι P* 2 *cum face tum ferro*
Heinsius | *adfectare Peiper, Schenkl, affecta P* 3 *troeos P*
 4 *achillis P* 5 *miseratur P* | *agminibus P corr. Schenkl*
 6 *mirmydonum P* 7 *fefellisset P^s* 8 *supra] sūt P* | *effi-*
cientes P corr. Accursius 10 *ipse ad || ab hectore P*

XVII.

Οὐδ' ἔλαθ' Ἀτρεΐος υἱὸν ἀρηίφιλον Μενέλαον
 Actoridem caesum nec te, Menelae, fefellit.

Circa interemptum Patroclum pugna contrahitur: cum diuersi exercitus tenderent, Graeci, corpus ut defenderent, Troiani, ut ad ludibrium cadauer eriperent. 5 a Menelao Euphorbus occiditur et ad ostentationem gloriosi facinoris Achillis exuuiis Hector armatur. Antilochus ad Achillem nuntius cladis acceptae Menelao instante festinat. qui et ipse postea cum Merione intra naualium munimenta se recipit, cum tota moles 10 belli a Menelao Aiaticibus ingruisset.

XVIII.

Ὡς οἱ μὲν μάραντο δέμας πρὸς αἴθρομένοιο
 Dum furit in medio ualli uis ignea Martis

Achilles in miserabilem modum Patrocli deflet interitum. quem ui doloris affectum consolantibus uerbis mater alloquitur: nec inultum amicum fore pollicens perlaturam sese Vulcani arma promittit. interea et Iris ab Iunone demittitur; cuius instantia Achilles extra uallum quamquam inermis egreditur conterritisque Troianis super alios aliis praecipitantibus late fuga et latius formido porrigitur. eodemque tempore 10 et Vulcanus exoratus a Thetide tota nocte, quam longa est, caelestia in gratiam Nymphae arma molitur.

XVII 1 υἱὸν] υἱὸν P 6 euphorbius P^s 8 antilocus P
 9 infante P 11 a menelao Aiaticibus Peiper menelao et aiaticibus P

XVIII 2 ualli Heinsius, belli P | marti P 4 afflictum Floridus
 7 yris P | demittitur P^s | achill' P 8 inermis P
 9 lata P 11 thethide P 12 nympa P

XVIII.

Ἦὼς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὠκεανοῦ ζοάων
Oceanum interea surgens Aurora reliquit.

Achilles armis caelestibus ope Vulcani et munere matris instruitur. dein Graecorum primoribus in concilium uocatis iracundiam sub abolitione deponit et 5 promissis ab rege muneribus coram contione ditatur. tum militibus cibum capere iussis ipse abstinet. infesto deinde atque intento exercitu pergit in proelium.

XX.

Ὡς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν θωρήσσοντο.
Iamque adeo celsis armati e nauibus ibant
Milia, quot magnis umquam uenere Mycenis.

Vt integris amborum copiis inter utrosque exercitus pugna conseritur. dein permissu Iouis in partes 5 deorum studia diuiduntur, cum pro Graecis Iuno et Minerua discederent neque segnius eos Neptunus et Mercurius et Vulcanus adsererent, Troianos Apollo cum Venere et Diana cum matre, Mars etiam et cum eo Scamander adiuuarent. tum et Aeneam dis et uiri- 10 bus iniquis cum Achille congressum quamquam studens Graecis nube circumdatum Neptunus eripuit.

XVIII 2 Vergil. A III 129 XI 1.

XX 3 Vergil. A II 331 milia quot — Mycenis.

10 Vergil. A V 809 Pelidae tunc ego forti congressum Aenean nec dis nec uiribus aequis nube caua rapui. cf. I 145 inpar congressus Achilli.

XVIII 1 ἀπ' Ὠκ.] ΛΥΣΟΚΕΛΑΘΙΟΡΟΛΥΗ P 3 munere] mineruae P^s 5 sub] suam Gronouius 6 dicatur P 7 infesta P 8 prelium P

XX 1 ὡς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν θωρήσσοντο P 2 armatè nubib' P corr. Auantius (armati Vgoletus) 3 quot Vergil. q3 P : uenè P | moecynis P 4 Vt P^s At Vgoletus 5 permissa P 6 pro] p P^s 7 decedēt P corr. Peiper 8 assererent P 9 dyana P | Mars] mas P 10 tum et P^s et om. Vgoletus | dis] dix' P 12 circumdatum P

XXI.

Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἴξον ἔνυρρειός ποταμοῖο
 Intulerat fluuio trepidas fuga foeda cateruas.

Troiani usque ad Scamandri fluminis alueum fuga et terrore compulsi, cum iam longius abeundi spatium non pateret et in ipso amne cum flumen exundat 5 ibi et duodecim Troianorum iuuenes uinciuntur, qui Patrocli inferiis immolarentur. ipse Vulcanus ardoribus suis uim torrentis exurit. tum in campum Achille progresso, passim studia deorum pro sua singuli parte depugnant. Troianorum exercitus instante uic- 10 tore in moenia urbis inpingitur.

XXII.

Ὡς οἱ μὲν κατὰ ἄστυ πεφρυζότες ἤνυτε νεβροί
 Pulsata metu Phrygios lustrabant agmina muros.

Hector singulari certamine cum Achille congregitur, Priamo atque Hecuba, ne pugnet, orantibus, Minerva e contrario specie Deiphobi, ut dimicet, adhortante. 5 Hector interfectus et religatus ad currum ter circum moenia Troiana raptatur: deinde lacerum corpus defertur ad naues, ultioni Patrocli uictoris iracundia ad ulteriora supplicia reseruandum.

XXII 6 Vergil. A I 483 ter circa Iliacos raptauerat Hectora muros. Ilias latina (Pindarus Theb.) 1006 ter circa tumulum miseros rapit Hectoris artus. cf. 999.

XXI 1 ἀλλοτὸ *P* | ἴσονενυρρειόςποταμοῖο *P* 2 fugas *P* | feda *P* 3 stamandri *P*^s | Troianis . . . compulsi *Lugdun.* 5 pateret et *P* et *om.* *Vgolctus* | cum] dum *Schenk* qui post exundat lacunam indicauit 6 duodecim] XII milia *P corr.* *Paris.* (ab Achille duodecim) | uinciuntur *P corr.* *Accursius* 8 campo *P* 11 menia *P*

XXII 1 πεφρυζότες] σιευζότες *P* 5 adortante *P* 6 relegatus *P*

XXIII.

Ὡς οἱ μὲν στενάχοντο κατὰ πόλιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Troia uacat lacrimis, ludis Argiua iuuentus.

Funebres ludi in honorem Patrocli frequentantur. quibus Diomedes equis superat, lucta et cursu Vlixes, alioque alii genere certationis antestant. 5

XXIII.

Ἄντο δ' ἄγων, λαοὶ δὲ θεὰς ἐπὶ νῆας ἕκαστοι
Quisque suas repetunt misso certamine naues.

Iuppiter Thetidem mittit ad filium cum mandatis eiusmodi, ut in defunctum saeuire desistat fatigue hominum in exanimo hoste uereatur ad sepulturam 5 corpore restituto. eiusdem iussu et Iris cohortatur Priamum, ut auro filium rependat exanimum. qui Mercurio duce inter nocturnas hostium profectus excubias Achilli supplex aduoluitur redemptumque filium iustitio publico et deflet, et sepelit. 10

XXIII 2 Vergil. A V 545 nondum certamine misso.

5 Ouid. Tr. III 11, 67 M XV 494. Vergil. A XII 43. Ilias latina 1041 sortis reminiscere uictor humanae.

6 Verg. A I 484 exanimumque auro corpus uendebat Achilles. cf. Ouid. Tr. III 11, 25 sqq.

8 cf. Ilias latina 1027 sqq.

XXIII 1 στενάχοντο] στεναχοντο P | πόλιν αὐτὰρ] προαιηαι-
ταρ P 2 arguῖα P 4 alio Vinetus alios P | antistant P

XXIII 1 λῦτο δ' ἄγων λαοὶ] αυτοαατοηααι P | ἐπὶ νῆας] οηπηνιζο P 2 redeunt P repetunt Auantius repedant Peiper 3 ad] ut ad P ut del. Vgoletus 4 ut iu Vgoletus in om. P 5 hominum] memor add. Accursius | in exanimo] in om. P ex-
animum hostem Accursianus 6 yris P | cohartatur P 7 Pri-
amum om. P 10 sepellit P^s || Finiunt piocha yliades | In-
cipit ///ocha odissie. P

PERIOCHA ODYSSEIAE.

I.

Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλά
 Dic mihi, Musa, uirum, captae post moenia Troiae
 Qui mores hominum multorum uidit et urbes.

Minerua in Ithacam Ioue ita uolente descendit
 Mentisque Taphiorum ducis sumit effigiem, suasura 5
 Telemacho, ut ad Nestorem Menelaumque festinet, qui
 recens domum regressi certi aliquid de Vluxe nouissent.
 tunc et Phemius citharista adhibitus conuiuio proco-
 rum incohat flebilem cantilenam nauigationis inpro-
 sperae, quae profectos ab Ilio Graecos diuersis sparsit 10
 exiliis. quem Penelope degressa chalcidico, argumento
 tam miserabilis offensa materiae, ut alia concinat,
 adhortatur.

II.

Ἥμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς
 Oceano extulerat roseos Aurora iugales.

Telemachus Ithacensios proceres cogit ad curiam
 atque ibidem de contumelia domus et bonorum pro-
 fligatione conquestus consilia profectionis exponit, An- 5
 tinoo resistente, qui eum, priusquam mater nuberet,
 abire prohibebat. qua altercatione diu protracta con-

I 2. 3 Horat. Ep. II 3 141 142 Dic — urbes.

I 1 πο|αὐτῶρον ὄς μάλα πο|να P 2 menia P tempora Ho-
 ratius 4 ithaca P 5 mentoris P corr. Accursius | thapio-
 rum P 6 thelemaco P (sic ubique) | qui] si Heinsius 8 tunc
 τῆμιος P | prochorum P | inchoat P 10 Ilio] ilic P 11
 penelope P | digressa P corr. Accursianus | calcidico P 12
 offensam P 13 adortatur P

II 1 πῆμα P 2 oceano P | roseas P corr. Accursius
 4 ibidem de] de om. P^s ibi de Schenkl | condentumelia P^s (?)
 6 eum] cum P 7 qua] quia P

cilium dissolutum est. Telemachus ad litus procis ignorantibus pergat, adstantem sibi adorans Mineruam peregrinationi accommoda parat, hortante maxime dea, 10 quae populum ipsumque Telemachum Mentoris simulatione fallebat. instructo ergo remigio et naue deducta Telemachus et Minerua de portu uespere instante soluerunt.

III.

Ἡέλιος δ' ἀνόρουσε λιπὼν περικαλλέα λίμνην
Iam Sol Oceano radiatos prompserat ortus.

Telemachus Nestorem de patre percontans nihil noui accipit ab ignorante. uerum idem senex sequenti die, cum Pisistrato filio ut ad Menelaum pergat, hor- 5 tatur. nec mora facta consilio. nocte quippe ea, quae consecuta est, apud Pheras oppidum hospitio Dioclis deuersati die altero Lacedaemonem peruehuntur.

III.

Ἐοὶ δ' ἴξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσιν
Iamque adeo uentum ualidae ad Lacedaemonos arces.

Telemachum et qui cum eo uenerant, Menelaus comiter hospitio accipit iamque sub uespera quaedam de Vluxe cognoscunt. die uero altero totum nauiga- 5 tionis suae ordinem Menelaus explanat, quodque in Ogygia insula promissis et illecebris nympphae Calypsonis Vluxe retineatur, exponit. quae quidem Proteus

12 remegio P

III 1 ΗΛΙΟΣ P | λιπὼν *etq. s.*] ΗΑΠΕΡΙΚΑΛΛΕΑ P 2 oceano P
3 percūctas senex seq̄ nichil P 5 ortatur P 7 opidum P |
diodele uersati P dioclis uersati *Vgoletus* diuersati *Gronouius*

III *desiderantur Homerici uersus librorum IIII—XII*
2 Namque P *corr. Auantius* | adeo] adam P | ualide alacedemonos P ad Lacedaemonis *Auantius* | artes P *corr. Auantius*
6 suo: *sed o in e corr. P* 7 ogygya P | nimphe P | calypsoni P 8 quae] queq; P *corr. Auantius* | protheus P

eidem mandauerat de Graecorum ducibus requirenti. proci autem postquam de habitu Telemachi conperiti sunt, instructa deductaque naui uiginti, qui sese legerant, enauigauerunt redeunti insidias molientes. circa Asteriam ergo insulam, quae Ithacam Samumque interiacet, delitescentes occasionem fraudis expectant.

V.

⟨Ὡς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγανού Τιθωνοῖο⟩
Liquerat in tepido Tithonum Aurora cubili.

Mercurius in Ogygiam insulam deuolat, ut Iouis monitis Calypso conterrita Vlixem patiatur abscedere. qui contextu ratis temere properatae nauigationem 5 solus aggreditur. duodeuicicensima die tempestate commota, ex iracundia infestante Neptuno, trabium compago dissoluitur. quo casu proditur ultimae spei et irritis conatibus natando ab Ino dea misericorde seruatur. quae calauticam capiti suo demptam natanti 10 accommodat, cuius ille sustentatu ad usque Phaeacum litus euadit.

VI.

⟨Ὡς ὁ μὲν ἐνθα καθεῦθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς⟩
Carpebat somnos dudum aerumnosus Vlixes.

Vlixes postquam ad Phaeacum litus enauit, fati-

9 manauerat *P* corr. *Peiper* narrauerat *Vgoletus* 10 proci autem] pro tiaz *P* | habitu *P* corr. *Paris*. | conperiti sunt *Peiper* operetis *P* 12 enauigauerunt *Hartel* et nauiga||ueñ. *P* | molientos *P* 14 dilitiscentes *P*

V 2 tythonum *P* | cubile *P* corr. *Paris*. 4 calipso *P* | conterrita *P*^s | aliscedere *P* corr. *Peiper*, discedere *Vgoletus* 5 properat at *P* corr. *Barthius* properate *Vgoletus* 6 duodeuicissima *P* 8 proditus *Mommsen* 9 natas *P* corr. *Peiper* natans *Schenkl* | inodam (uel dam) *P* Ino dea *Accursianus* 10 calauticam] *P* | capti *P* 11 sustentatu] *P* | pheatum *P*

VI 3 pheatum *P* | enauerat figationem *P* corr. *Peiper* (fagationem *Vgoletus*)

gationem diluit somno. sed cum uirgo Nausicaa, filia
regis Alcinoi, ludum in acta cum aequalibus exerceret, 5
somno excitatus, ut erat nudus, erupit, foliorum op-
posito pudenda uelatus. et cum supplex genua regiae
uirginis aduolueretur, Mineruae instinctu mouit mise-
ricordiam salutarem impositusque carpento et ueste
donatus usque ad templum Mineruae, quod ante urbem 10
est, suadente uirginis pudore, prouehitur ibique fami-
liare sibi numen solita precatione ueneratur.

VII.

⟨Ὄσος ὁ μὲν ἔνθ' ἠρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς⟩
Orabat superos dudum Laertia proles.

Minerua puellae speciem mutuata, Vlixem primum
in oppidum, mox in domum regiam ducit. cumque
Arete uxor Alcinoi et unde uestem haberet et cuias 5
esset et qua sorte delatus, sermone ipsius conperisset,
bonum animum habere iussus suadente uespera con-
cedit quieti.

VIII.

⟨Ἥμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς⟩
Iam caelum rutilat roseis Aurora quadrigis.

Alcinous navigationis aerumnam summatim ab
Vlixē cognoscit. exinde iussis primoribus in curiam
conuenire, aduentum hospitis et infortunia diutinae 5
iactationis explanat. accitoque ad conuiuium Vlixē,
citharam iubet pulsare Demodocum: qui cum de Durio
equo et de Troico cantaret excidio, lacrimas Vlixē

5 alcynoi *P* 6 sompno *P* | foliorum *P* 7 suplex *P* |
ad genua *Vgoletus* 8 aduolueretur *P* 11 prouehitur *P*^s
12 solita || solita *P*

VII 2 lacertia *P* 3 in p. s. mutata *Vgoletus* 5 Arete]
arege *P* | altinoi *P*^s | habere et *P* | cui || adesset *P* cuias esset
Vgoletus cuias *Accursius* 6 qua forte *P* 7 concidit *P*

VIII 7 cytharam *P* | democum *P* | dorio *P*

memoria fortunae superioris elicit. quas cum occultare sedulo conaretur aut uultu dissimulans aut ueste 10 detergens, oculos in se omnium et maxime regis aduertit. tum Alcinoos causa fletuum cognita, ut ex ordine tolerata dissereret, benigne pollicitus adhortatur.

VIII.

⟨Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς⟩
 Tum uice sermonis fatur Laertius heros.

Quattuor istinc libri de Vlisis errore contexti sunt. namque ab Alcinoos rogatus seriem multiplicis erroris exponit, ut ab Ilio profectus primum ad Ciconas delatus sit atque illic expugnata Ismaro ciuitate multis amissis fugatus abscesserit, utque inde Maleam Laconicae promontorium circumegerit ac deinde ad Lotophagos ⟨uenerit, mox ad Cyclophum insulam, quae Lotophagis⟩ obiacebat, cum una naue processerit 10 eaque sedulo occultata ipse cum duodecim sociis in antrum Polyphemi penetrauerit: qui cruentis dapibus expletus, quas caede sociorum eius instruxerat, uino etiam, quod Vlises ingesserat, temulentus cum in somnum procubuisset, ab Vluxe caecatus poenas in- 15 manitatis exsoluit.

VIII 12 Vergil. A III 618 dapibusque cruentis A III 630 expletus dapibus uinoque sepultus

9 superiori leuit *P* | uulta Quas *P* 11 omnium] om̄ez *P*
 12 tum] Cum *P* | ut *P* ut cuncta *Vgoletus* 13 tollerata *P*
 adortatur *P*

VIII 2 uices hermonis fatatur l. heros *P* 3 quattuor *P*
 libris *P* 4 altinoos *P*^s 6 hismaro *P* 7 mala eum la-
 conica *P* 8 deinde ad] ad *add. Accursius, om. P* 9. 10
 uenerit — Lotophagis *suppl. Vgoletus, om. P* 10 cum una]
 cum in *P* 11 XII. *P* 12 poliphemi *P* 14 Vlises] ulnoes
P | inḡsserat *P*

X.

⟨*Αἰολίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιεν*⟩
 Aeoliam uentorum agimur patriamque domumque.

Hinc refert Aeoliam se fuisse peruectum donisque donatum ab Aeolo rege uentorum, qui omnibus comiter praebitis, quo securior nauigaret, flatus etiam 5 dederit utre conclusos: utque, cum iam ad Ithacam propinquaret, refusus sit in soporem sociique eius opes aliquas in soraco esse existimantes dormiente ipso uincla dissoluerint aduersisque flatibus iam ab ipsa patria sint relati. inde ut ad Antiphaten Lae- 10 strygonasque delatus sit: ibi amissis una minus ceteris nauibus Circaeum litus accesserit ibique ueneficio potentis deae Eurylochus et praemissi cum eo socii in ferarum ora conuerterint: ipse etiam similia passurus Mercurio procurante uitauerit ceterosque socios ad 15 speciem pristinam redigi uirtutis admiratione compulerit.

XI.

⟨*Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν*⟩
 At postquam uentum ad naues et litora ponti

Digressus a Circa Auernum peruenit, qui locus descensus ad Manes existimatur. ibi sacris rite per- 5 fectis scrobem complet sanie uictimarum et circumuolitantibus animabus nullam sinit haustum cruoris attingere, nisi, ut Circa monuerat, prius Teresias uates inde libasset. ibi et heroidas plurimas uidet,

X 3 peruentum *P* 5 flatus *Peiper* lictos *P* uentos *Vgoletus*
 6 utre] utros *P* utere *Vgoletus* | ad Ithacam *Peiper* athacam *P*
 Ithace *Vgoletus* 8 apes *P* | sorato *P corr.* *Peiper* 10 ut ad
Schenkl ad om. *P* | antifaten lertrigonasque *P* 12 circa eum
 litis *P* 13 eurylocus *P* 14 conuerterit *P corr.* *Peiper*
Schenkl 16 uirtutes *P*

XI 2 ad nubes *P* 5 sane *P corr.* *Peiper* sanguine *Vgoletus*
 circumuoluntatibus auibus (uel anibus) *P* 7 tharesias *P*

quarum enumerationem multa ueterum fabularum uenustate contextit.

10

XII.

〈*Αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὀκεανοῖο*〉

Iamque adeo Oceani liquidos pede liquerat amnes.

Compertis a Teresia uate, quae oportuit scire, regreditur ad Circam ab eaque, ut euitet, de malis ceteris edocetur: ut Sirenas praetereat, letalem nauigantium cantilenam: ut Scyllam praeteruehatur et Charybdin, freti Siculi famosa portenta. quibus malis non sine graui perpeſſione superatis Trinacriam peruehitur, ubi et incustodita Solis armenta, frustra prohibente ipso, ceteri socii penuria cogente dilaniant dirisque prodigiis admissa boum caede terrentur: ac mox inde nauigantes fulmine ad unum omnes intereunt excepto Vlixē, qui fragmento carinae cohaerens et adminiculo eius adiutus ad Ogygiam insulam solus enauit.

11

XIII.

᾽Ως ἔφαθ' ὅτι δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῆν

Conticuere omnes intentique ora tenebant.

Enarratis omnibus, quae in multiplici errore per-tulerat, a principibus Phaeaciae uiris donis plurimis honoratur. a quibus remigio et necessariis omnibus nauis instruitur dormiensque in Ithacam quietissima

XIII 2 Vergil. A II 1 conticuere — tenebant.

XII 2 oceani P | amnes P 3 teresia P 4 de add. Peiper, om. P | mala cetera Vgolctus 5 syrenas P 6 scyllam P 7 carybdin P 8 trinachriam P 9 ubi et] et del. Auantius 11 boum] ad boñ P 12 flumine P 14 agygyam P

XIII 1 ἔφαθ'] εἶπε P | σιωπῆν P 2 omnes omnes P 3 Enarratis P 4 fetie P 5 a quibus] Quibus P Vgolctus 6 ythacam P

naugatione deuehitur. atque illic in portu patrio cum muneribus uniuersis quiescens et omnium ignarus exponitur, Phaeacibus eo dormiente remeantibus.

XIII.

Ἀπὸ τοῦ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρ(πόν)
Egreditur portu, tenuis quo semita ducit.

Somno expergitus Vlixes portum et litus patriae non sine animi consternatione cognoscit admiraturque, ut aduectus, ut expositus, ut relictus sit. ut cuncta 5 nesciens requirit uniuersa donorum: quae postquam incolumia uidet, quam potest tutissime occultat consiliisque a Minerua confirmatus ad seruum Eumaeum subulcum simulatus accedit naufragi et mendicantis imitatu. interrogatus deinde, quis esset, ait esse se 10 Cresium: in Aegyptum nauigantem Troiam fuisse delatum. Eumaeum tum affectione maestissima pergens et cogente denique uespera et imbre continuo sagulo amicitur. atque ibidem multa secum uoluens tandem concedit quieti. 15

XV.

Ἢ δ' εἰς ἐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Ἀθήνη
Ad Lacedaemonias arces Tritonia Pallas

Telemachus a Minerua per somnium commonetur,

XIII 2 Vergil. A XI 524 tenuis quo semita ducit.

8 οἴηζ P 9 phiacibus P

XIII 1 αὐταροαεκαίμενος τι προσέβη τρηχεῖαν ἀταρ [πόν om.] P
3 expergit *incertum* tur an tus) P 6 nesciens *Schenkl* nesciet (i. nesciret) P 7 incolumina P | consilii P 8 eubeum P 10 imitata P 11 cresum P *corr. Auantius* | egyptum P Troia *Toll*, an Thesprotiam? 12 cum] tum *Schenkl* | mestissima P | pergens P *Vgoletus* perurgens *Vinetus* peragens *Schenkl* an perducens? 13 et cogente P *lacunam indic. Peiper*
14 amicitur P | mlta P 15 concidit P

XV 1 εὐριχθηλακεδαίμωνι τρηχεῖαν ἀταρ P 2 Ad om. P at *Vgoletus* ad uel it *Accursius* | artes P *corr. Paris.* 3 sompnium P

domum ut rediret, maturoque digressus cubili a Melaelao ueniam reuersionis exorat. qua comiter impetrata regreditur ad nauem portu Pylio molientem Pisistratoque ad urbem atque ad patria remisso ipse propere soluit e litore, comite nauigationis assumpto Theoclymeno uate Argiuo, uno ex his, quos Melampus Amythaonis erudiuit. uitatisque insidiatoribus procis aduehitur in patriam. et sociis quidem portum petere iussis ipse diuerso itinere ad agrum Eumaeumque proficiscitur.

XVI.

Τὸ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃς Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβός;
Commune Eumaeus mapale et diuus Vlives.

Telemachus Eumaeum nuntium reditus mittit ad matrem. patrem Minerua ita uolente cognoscit et cum eo deinceps agenda disponit. Penelopa autem cognito filii reditu in conuentum procorum, qua uerecundia sinebat, egreditur increpatisque insidiatoribus filii non minus irata quam maesta discedit.

XVII.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς
Iam caelum roseis rutilat Tithonia bigis.

Telemachus anxiae matri ordinem peregrinationis

4 digressus *P* 5 quia *P* 6 nauem] naue in *P corr.* Peiper nauem in *Vgoletus* | pilio *P* | manentem *Vgoletus* | pistrato *P^s* 7 ad patriam *P corr.* Peiper, ad patrem *Toll* | emisso *P corr.* Heinsius 9 Theoclymeno] clemono *P* | nate *P* 12 aduerso *P corr.* Accursius | ad agrum meum meumque *P*

XVI 1 οαυσοεϋς κλι *P* 2 comune *P* | mapalale *P corr.* Auantius | dirus *P^s* diuus *Vgoletus, corr.* Auantius 3 nuntium] nunc *P* | redditus *I'* 4 patrem post matrem *add.* Peiper, *om.* *P* ipse Minerua i. u. patrem cognoscit *Vgoletus* 5 autem] aut *P* 6 in *om.* *P^s* 8 descendit *P corr.* Auantius

XVII 1 πρηετια *P* | ῥοδο-] ροαο *P* | ηος *P* 2 titonia *P corr.* Auantius

enarrat. Vlixes ad oppidum Eumaeo opitulante perducitur. domum, in qua proci epulabantur, ingressus 5 emendicat cibos miserabiliter ambiendo. inde ab Antinoo iniuriose afficitur. cui Penelopa diras ob inhumanum facinus imprecatur. a qua missus Eumaeus est, ut hospes, sic enim se ferebat, ad cubitum provocaretur. ac tum quidem inuitatus gratiam facit, sed 10 uenturum sese ad uesperam pollicetur.

XVIII.

Ἴρις δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὅς κατὰ ἄστυ
Irus adest populis per mendicabula uotus.

Mendicante intra lares proprios Vlixes, alius quoque pari et egestate Irus accessit, popularis Ithacensis, stipes in triuiis solitus rogare. iurgium ergo inopiae 5 communis aemulatione conseritur, quod ex uerbis processit ad manus, hortantibus prociis, quo magis rixa crudesceret, propositoque praemio caprini uentris omento. Victor igitur Vlixes seminecem Irum extra ianuam proicit, ridicula adhortatione compellans. Penelopa 10 etiam munera sibi a prociis pro opibus cuiusque conferri, singulorum studia experiens, deponit: quae mature utpote a cupientibus offeruntur.

4 cumeo oppitulante *P* 6 cibos] ābos *P* | ambiendos *P* | antino *P* 7 ob] ab *P* 9 ad cubitum *Peiper* at cum *P* ad cū *Vgoletus* ad eam *Gronouius* ad mensam *Barth* 10 uocaretur *Gronouius* | ac *Peiper* cui (uel cuius) *Heinsius* qui *Barth.*, is *Schenkl*, om. *P* | inuitus *Heinsius*

XVIII 1 Ἴρις] ἱρεε *P* | πανδημιος] οοκατα *P* 2 populi *P* corr. *Peiper* populo *Heinsius* 3 mendicatio *P* 4 pari et *Peiper* parit *P* 5 stipem *Heinsius* 6 communis *P* 7 hortantibus *P* 8 uentris *P* 10 adhortatione *P* | penelopa *P* 11 cuiusque || que *P*

XVIII.

Ἀνταρὸς ὃ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς
 At parte interiore domus secretus Vlixes

Vlixes cum Telemacho omnia de medio amoliantur procis perniciem comparantes, ne quidquam munimenti aut teli relinqueretur, qui uel cauere uim uel inferre possent. ad Penelopam deinde accitu ipsius pergit ibique, ut Eumaeo dixerat, Cretensem se esse mentitur Vlixenque apud se hospitio deuersatum commiscitur. mox cum Eurychia ipsius nutrix hospitalis officii causa pedes eius elueret, tactu manus animaduertit cicatricem, quam habebat ex uulnere in Parnaso quondam suis dente percussus. quo argumento alumnum suum esse cognoscit, sed ab eodem, ne quid ultra uel quaerat uel garriat, cohercetur.

XX.

Ἐνταῦθα ὃ ἐν προδόμῳ εὐνάζετο δῖος Ὀδυσσεύς
 Iamque procos genua amplectens orabat Vlixes.

Epulantibus procis Ctesippus in Vlixen erus bubulum iacit, sed destinatione non potitur. Theoclymenus autem, apud Ithacensios diuinationis expertae, imminens procis uaticinatur exitium. quorum multa cauillatione derisus mensa et domo tamquam furiosus excluditur.

XVIII 1 ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς] υπελεγοα|ιοσοαυσεεγς P
 2 ulnoes P^s 3 omnia] arma omnia Vgoletus 4 proniciem P | quidquam] quidq̄ P quid aut Vgoletus 5 reliqueretur P^s
 6 ad] ad in P in del. Auantius | penelopem P 7 cumeo P | certensem P^s 8 ulixē P 9 eurichia P 10 āauertit P
 12 quo] qui P 14 garriat] cariat P | cohercetur P

XX 1 om. P 3 tesippus (i. etesippus) P corr. Accursius
 4 thecolimēnus P 5 aput P^s | ex parte P corr. Paris. expertus Auantius 6 cauillatione P 7 derrisus P^s

XXI.

Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
 Hic mentem dedit Icariae Tritonia Pallas

Vlixes Eumaeo et Philoetio, fidei eorum industriae-
 que confisus, qui sit reuelat. et postquam facta cog-
 nitio est, eadem procorum pro tempore instrui placet. 5
 quos Vlixes astu aggreditur, ut ipsum quoque inten-
 dendo arcum vires seniles explorare patiantur. quem
 uni quondam Vlixī facilem si quis intenderet, habiturus
 esset praemium ipsius Penelopae nuptiarum. sed pro-
 hibentibus prociis, ne id ridiculus et mendicus auderet, 10
 quod frustra iuuentus tam electa temptasset, dat Tele-
 machus Vlixī ceteris abnuentibus experiendi potesta-
 tem. et hinc nascitur admiratio persona uirtutis,
 dedecore suo ceteris erubescens, quorum ignauiam
 senex et mendicus arguerit. 15

XXII.

〈Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακίων πολύμητις Ὀδυσσεύς〉
 Squalentes humeris habitus reiecit Vlixes.

Vlixes loco ulteriore capto intendit arcum omnibus-
 que foribus oclulis, ne qua pateret effugium, pleros-
 que uino saucios aut nouitate rei stupidos aut quid- 5
 libet aliud meditantē conficit. cum primum omnium
 confixisset Antinoum, qui audacia et petulantia ceteros
 superauerat, Eumaeus et Telemachus et Philoetius
 sumptis et ipsi armis egregia in consternatos caede
 grassantur. iamque omnibus interemptis duobus tan- 10
 tummodo pareitur: Phemio citharoedo, qui ministerii

XXI 1 φρεσὶ] φρεσ P | θεὰ] εεα P 3 philotio P 4 con-
 fixus P 5 pro tempore] P et Vgolctus 9 ipsius Peiper ius P
 11 tam lecta Vgolctus | thelamacus P 13 persona P (an
 personata?), prima Vgolctus

XXII 1 om. P 4 exclusis P 9 consternantes P^s
 10 gssantur P 11 phoemio cythardo P

causa adhibitus nihil omnium in Vlixis domo, quod contumeliosum esset, ediderat, et Medonti praeconi, cuius modestiae etiam Telemachus suffragatur. atque qui cum Telemacho erant, Melanthium famulorum Vlixis unum, qui procorum proteruam semper armaverat, cruciabiliter occidunt. puellas inde duodecim, quae cum procis flagitiose consueverant, suspendio perimunt. Vlixes caede ad plenum perpetrata ignem adolet incensoque sulphure domum piaculo purgat.

XXIII.

<Γρηῦς δ' εἰς ὑπερῶ' ἀνεβήσετο καγγαλώσα>
Chalcidicum gressu nutrix superabat anili.

Euryclytia nutrix gestae rei nuntia Penelopam de somno excitat. quae aduenientem ad se maritum non temere ipsum esse sibi persuadet et quadam cubiculi lege et genialis lectuli positu sibi tantum et Vlixem cognito, an ipse sit maritus, explorat. in coetum deinde conueniunt totamque noctem mutuo sermone consumunt. et hic quidem elegans replicatio laborum, quos Vlixes pertulit, mira concinnatione colligitur.

12 nihil omnium *Peiper* nich'ominus *P* nihil omnino *Accursius* 13 cūtumeliosum *I^s* | praeconi *Accursius* uni *P* unius *Heinsius* 14 suffragatura quicumq; *P* suffragabatur. Et qui cum *Vgoletus* (at *Schenkl* atque *Peiper*) 15 melanitium *P* 16 proterinam *P* 17 XII *P* 18 prosis *P* 19 perimunt *P* 20 sulphore *P*

XXIII 1 *om. P* 2 halcidicum *P* | superabat *bis scr. P* 3 euryclytia *P* | gestu *P* 5 timere *P* | esse sibi *Peiper* esse *P* esse se *Schenkl* | et *Schenkl, om. P* 6 geniali lectulis positus ibi *P* | ulixe *P* 7 in cetum. Deinde *P* coetum *Accursianus*, coitum *Vgoletus* 8 sermonem *I^s* 9 h¹ *P* hinc *Paris*.

XXIII.

<Ἐρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο>
Tartaream uocat in sedem Cyllenius umbras.

Procorum animas recenti et communi caede congestas cateruatim Mercurius ad inferna compellit. tunc circa Agamemnonem manes heroici congregantur. miratique lectorum iuuenum congregem densitatem uno agmine commeantem causas interitionis accipiunt. tum apud inferos quoque uirtus Vlixis et Penelopae pudicitia praedicantur, ab Agamemnone prae ceteris, cui dispar fuerat in utroque fortuna. Vlixes ad Laertem patrem in agrum profectus inopinato et reditu et rerum gestarum relatu afficit senem: afficitur ab eo cognitis, quas exanclasset, aerumnis. subinde et patres procorum neces iuuenum properant ultum ire: consilioque et ui communicatis ante expectatum agro superueniunt. sed eos iam comitator Vlixes fundit fugatque. uerum gliscentibus odiis et maiore seditione aut tumultu expectato ex sententia Iouis in Ithacam Minerua descendit et conciliata utrimque pace studia et motus partium rerum gestarum abolitione componit.

20

XXIII 1 *om. P* 3 *retenti P* | *comuni P* 5 *agame-*
nonem P 7 *commeantum Graeuus* 8 *ulixes P* 10
laertē P 11 *inoppinatu et P (corr. Paris.) et inopinato Sca-*
liger 12 *elatu affēt (ē an ē?) P* *afficit Vgoletus* 14 *ultu*
ire P (sic ultu isse Auit. ep. 72 p. 90, 7 P.) 15 *in agro*
Schenkl 17 *maiores seditiones P corr. Auantius* 18 *spectato*
P corr. Peiper | *sententia] siñā P* | *ythacam P*

XXII.

INCERTORVM

OLIM CVM AVSONIANIS EDITA.

I.

[302—316] SEPTEM SAPIENTVM SENTENTIAE.

I [309]

BIAS PRIENEVS.

Quaenam summa boni est? mens semper conscia recti.
 Pernicies homini quae maxima? solus homo alter.
 Quis diues? qui nil cupiet. quis pauper? auarus.
 Quae dos matronis pulcherrima? uita pudica.
 Quae casta est? de qua mentiri fama ueretur. 5
 Quod prudentis opus? cum possis, nolle nocere:
 Quid stulti proprium? non posse et uelle nocere.

II [310]

PITTACVS MITYLENAEVS.

Loqui ignorabit, qui tacere nesciat.
 Bono probari malo quam multis malis.

I $\alpha = P$ (*Paris. S. Germ. lat. 1044*) et *A* (*Angelicanus V 3, 22*) $\beta = L$ (*Laudianus Misc. 87*) et *R* (*Paris. lat. 9344*)
 $\omega = \alpha\beta$, ψ nouitii inprimis *Burdegalensis Vineti* || sapientium *R* septenis uersibus explicatae add. $A\beta$ om. *P* | additur: in quibus (quis *L*) aliquid ipsarum est obseruatum ut bini ultimi uersus (uersus ultimi *R*) per antitheta finiuntur β Nomina septem sapientum qui fuerunt in diebus iochim regis indee cum quo daniel captiuatus est fueruntque in tempore seruii principis romanorum. *A* || perieneus *L* perithneus *R*
 1 semper α om. β quae sibi ψ 2 hominum *A* 3 quis nil *A* | cupiet *al. corr.* *A* 6 prudenti *A* | opus ẽ p cum *A* | possis *P* possit $A\beta$ 7 quod β | non] nec *A* || mithillenus *L* mitilenus *R* 8 nesciat *P* nesciet $A\beta$

Demens superbis inuidet felicibus; 10
 Demens dolorem ridet infelicium.
 Pareto legi, quisque legem sanxeris.
 Plures amicos re secunda compares:
 Paucos amicos rebus aduersis probas.

III [311]

CLEOBVLVS LINDIVS.

Quanto plus liceat, tam libeat minus. 15
 Fortunae inuidia est immeritus miser.
 Felix criminibus non erit hoc diu.
 Ignoscas aliis multa, nihil tibi.
 Parcit quisque malis, perdere uult bonos.
 Maiorum meritis gloria non datur: 20
 Turpis saepe datur fama minoribus.

IIII [312]

PERIANDER CORINTHIVS.

Numquam discrepat utile ab decoro.
 Plus est sollicitus magis beatus.
 Mortem optare malum, timere peius.
 Faxis, ut libeat, quod est necesse. 25
 Multis terribilis caueto multos.
 Si fortuna iuuat, nihil laboris:
 Si non adiuuat, hoc minus laboris.

V [313]

SOLON ATHENIENSIS.

Tunc beatam dico uitam, cum peracta fata sunt.
 Par pari iugator coniunx. quidquid inpar, dissidet. 30

10 uersum hic omissum post u. 14 add. R | /felicibus A
 12 parcito R 13 compares P comparas Aβ || lydius β 15
 tanti (ti al. in ras.) L 16 inmeritus R? 17 hoc] hic β |
 22 nunquam L | decoro P decore Aβ 24 malum est β
 25 fac sis β 27 nichil A nil β | labores utrobique Baehrens
 28 om. P | hoc om. A || Salon P 29 tum A | p̄eracta cūm
 A | fata ψ facta ω | sunt P sint Aβ 30 iugator ψ (Burdegal.)
 iugato ω (iungato A¹) | coniunx PL | quicquid Aβ | inpar] P?

Non erunt honores umquam fortuiti muneris.
 Clam coarguas propinquum, quem palam laudaueris.
 Pulchrius multo parari quam creari nobilem.
 Certa si decreta sors est, quid cauere proderit?
 Siue sunt incerta cuncta, quid timere conuenit? 35

VI [314]

CHILON LACEDAEMONIVS.

Nolo minor me timeat despiciatque maior.
 Viue memor mortis, item uiue memor salutis,
 Tristia cuncta exsuperans aut animo, aut amico.
 Tu bene si quid facias, nec meminisse fas est;
 Quae bene facta accipias, perpetuo memento. 40
 Grata senectus homini, quae parilis iuuentae:
 Illa iuuenta est grauior, quae similis senectae.

VII [315]

ANACHARSIS SCYTHES.

Turpe quid ausurus te sine teste time.
 Vita perit, mortis gloria non moritur.
 Quod facturus eris, dicere distuleris. 45
 Crux est, si metuas, uincere quod nequeas.
 Cum uere obiurges, sic inimice iuuas:
 Cum falso laudes, tunc et amice noces.
 Nil nimium. satis hoc, ne sit et hoc nimium.

31 honoris *A* | fortuitu *A* fortuti *L* 32 quem palam *P*
 propalam *A* β 33 pulchrius *AL* | est parari *P* 34 est *om.* *P*
 | cauere ω cauere ψ | poterit β 35 siue: u *ex s* *A* |
 timere *P* timeri *A* β 38 exsuperans *P* exuperans *AL* ex-
 ueras *R* 39 nec *om.* *A* 41 hominis β | quae similis β |
 iuuentae *P* iuuentute *A* iuuentus β 42 senecta β || scythes α
 scitha (schita *L*) β 44 mortis ω meriti *Schenkl*, uitae *Bach-*
rens 46 metuis *A* 47 nero *AR* | obiurgas β 48 lau-
 das β | tunc] sic β 49 ante u. 47 ψ | satis est hoc *A* | ne]
 nec β || Finiunt β

Septenis patriam sapientum, nomina, uoces
 Versibus expediā: sua quemque monosticha dicent:
 Chilo, cui patiens Lacedaemon, noscere se ipsum.
 Periander, trepidam moderare, Corinthius, iram.
 Ex Mitylenaeis, nimium nil, Pittacus oris. 5
 Mensuram optimum, ait Cleobulus Lindius, in re.
 Expectare Solon finem docet, ortus Athenis.
 Plures esse Bias prauos, quem clara Priene.
 Mileti fugisse Thales uadimonia alumnus.]

II.

[361 Edyll. XIII Anthol. lat. 646 R.]

DE ROSIS NASCENTIBVS.

Ver erat et blando mordenti a frigore sensu
 Spirabat croceo mane reuecta dies.
 Stricter e eos praecesserat aura iugales
 Aestiferum suadens anticipare diem.

Anthol. Pal. VIII 366. ἄδηλον.

ἀποφθέγματα τῶν ἐπὶ σοφῶν.

Ἐπὶ σοφῶν ἐρέω κατ' ἔπος πόλιν, οὐνομα, φωνήν.
 Μέτρον μὲν Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος εἶπεν ἄριστον·
 Χίλων δ' ἐν κοίλῃ Λακεδαιμόνι Γνωθὶ σεαυτόν.
 Ὅς δὲ Κόρινθον ἔναιε Χόλον κρατέειν Περιάνδρος.
 Πιττακὸς Οὐδὲν ἄγαν ὅς ἔην γένος ἐκ Μιτυλήνης.
 Τέρμα δ' ὄρα βιότοιο Σόλων ἱεραῖς ἐν Ἀθήναις.
 Τοὺς πλέονας κακίους δὲ Βίας ἀπέφηνε Περιηνεύς.
 Ἐγγύην φεύγειν δὲ Θαλῆς Μιλήσιος ἡῦδα.

VIII *Auctor carminis ipse Vgoletus est ni fallor, qui primus edidit. cf. Caesares 256, 3: sua quemque monosticha signant.*
 3 cui patria est *Auantius* 6 *Lyndius Vgol.*

II *A = Augustanus B = Bembinus* || *Publii Virgiliti (P. V. M. A) Egloga (Eglogē A) finit (fin. B FIN A) Eiusdem (Virgiliti Ecloga add. B) de rosis nascentibus (eglogē add. A) incipit (felicitate inchoat B) AB* || 1 mordentia frigore *B* mordenda frigore *A* (cf. 23) *corr. Peiper* 2 *aco os A*

Errabam riguis per quadrua compita in hortis	5
Mature cupiens me uegetare die.	
Vidi concretas per gramina flexa pruinas	
Pendere aut holerum stare cacuminibus,	
Caulibus et teretes patulis concludere guttas	
.	10
Vidi Paestano gaudere rosaria cultu	
Ex oriente nouo roscida lucifero.	
Rara pruinosis canebat gemma fructectis	
Ad primi radios interitura die.	
Ambigeres, raperetne rosis Aurora ruborem	15
An daret et flores tingeret orta dies.	
Ros unus, color unus et unum mane duorum;	
Sideris et floris nam domina una Venus.	
Forsan et unus odor: sed celsior ille per auras	
Diffluit: expirat proximus iste magis.	20
Communis Paphie dea sideris et dea floris	
Praecipit unius muricis esse habitum.	
Momentum intererat, quo se nascentia florum	
Germina comparibus diuiderent spatiis.	
Haec uiret angusto foliorum tecta galero,	25
Hanc tenui folio purpura rubra notat.	
Haec aperit primi fastigia celsa obelisci	
Mucronem absoluens purpurei capitis.	
Vertice collectos illa exsinuabat amictus,	

5 compita *AB* | herbis *B* 6 uegitare *B* 8 auto lerum *A* 9 patulis teretes *B* 10 *deest AB, recentes libri aut Et caelestis aquae pondere tunc grauidas (sic rec. m. add. marg. B) aut Nox assueta diu fecerat illud idem (ut Paris. 7936 s. XIII) aut denique utrumque (e. g. Helmstadiensis, Voss. 96 et 849 s. XV)* 15 aura *AB* (tunc ante aura *rec. ss. B*) aurora *Mellicensis s. XI? Thuaneus s. XI?* 17 rosumus *A* 20 diffle (*marg. m. rec. l' diffatur*) *B* difflo *A* (et *om. AB*) diffluit et *uel* defluit et *nouitii*, diffluit exspirat *Toll.* 21 paphiae *AB*¹ 23 quom *Sebis.* | nascenda *A* 24 comparibus] *A?* | spadis *A* 26 hactenus in (*l'tenuis rec. in marg.*) *B* actenus et *A* hanc *et* tenui *nouitii* 27 primi *B*² prima *AB* 28 absolueris *A* | capidis *A* 29 uerticeco lectos *A* | exsinuabat *A* exinuabat *B*

Iam meditans foliis se numerare suis:	30
Nec mora: ridentis calathi patefecit honorem	
Prodens inclusi semina densa croci.	
Haec modo, quae toto rutilauerat igne comarum	
Pallida conlapsis deseritur foliis.	
Mirabar celerem fugitiua aetate rapinam	35
Et, dum nascuntur, consenuisse rosas.	
Ecce et defluxit rutili coma punica floris,	
Dum loquor, et tellus tecta rubore micat.	
Tot species tantosque ortus uariosque nouatus	
Vna dies aperit, conficit ipsa dies.	40
Conquerimur, Natura, breuis quod gratia talis:	
Ostentata oculis illico dona rapis.	
Quam longa una dies, aetas tam longa rosarum:	
Cum pubescenti iuncta senecta breuis.	
Quam modo nascentem rutilus conspexit Eous,	45
Hanc rediens sero uespere uidit anum.	
Sed bene, quod paucis licet interitura diebus	
Succedens aeuum prorogat ipsa suum.	
Collige, uirgo, rosas, dum flos nouus et noua pubes,	
Et memor esto aeuum sic properare tuum.	50

31 patefacit *A* 33 haec] ac *Seriuerius* 37 deflusi truti-
 tali (*membranae uitio dirempta*) *A* 38 micae *A* 39 uarius *A*
 41 conquerimus (*rasura corr.*) *A*¹ | talis *A om. B* (florum est
rec. m. add. B) 42 ostenta *A* | illico *B* 44 cum *A* quas *B*
 | pubescenti (*an -tis?*) *A* pubescentes *B* | breuis *AB* premit
nouitii 45 rutilus *ex* rutilus *B* | conspexit edus *A* 46 unum
A 48 succedens *A* 49 uiro (*uirg^o rec. corr.*) *B* || *Publii*
Virgilii Maronis (*P. V. M. A*) *egloga* (*egl' A*) *de. rosis* *finis*
(FIN A) AB eiusdem *muretum* *incipit A*

III.

[367 Edyll. xx Anthol. lat. 664 R.]

NOMINA MVSARVM.

[Clio historias, Euterpe tibias, Thalia comoedias, Melpomene tragoedias, Terpsichore psalterium, Erato geometricam, Polymnia rhetoricam, Vrania astrologiam, Calliope litteras.]

Clio gesta canens transactis tempora reddit.
 Dulciloquis calamos Euterpe flatibus urguet.
 Comica lasciuo gaudet sermone Thalia.
 Melpomene tragico proclamat maesta boatu.
 Terpsichore affectus citharis mouet, imperat, auget. 5
 Plectra gerens Erato saltat pede carmine uultu.
 Vrania motusque poli scrutatur et astra.
 Carmina Calliope libris heroica mandat.
 Signat cuncta manu loquiturque Polymnia gestu.
 Mentis Apollineae uis has mouet undique Musas: 10
 In medio residens complectitur omnia Phoebus.

III.

370 [Ecl. III Anthol. lat. 679 R.]

DE SIGNIS CAELESTIBVS.

Ad Boreae partes Arctoe uertuntur et Anguis,
 Post has Arctophylax pariterque Corona, genuque

III *G* = *SGall.* 899, *T* = *Turicensis* 78 Nomina musarum.
 Clio — litteras *T om.* *G* | comedias *T* | rethoricam *T* | caliope
T || 1 lio (*C rubricator om.*) *G* 2 urgnet *GT* 3 comicol
 ciuo *T*? 4 melpone *GT*¹ | tragica *T* (*non G*) 5 cytharis
GT | augere *G* 6 casmine *T* u. 9 post u. 6 *wulgo cum*
Cantabr. et Paris. cf. Anthol. lat. SS R. 8 Vrania *T* (*pro-*
ducta a ut Anthol. lat. SS, S R.), Vrani *G* | motusque poli
Peiper poli motus *GT* 9 caliope *GT* 10 apolloneę *T* |
aut 10 *aut* 11 *spurium putat Riese.*

III *V* = *Valentianus* 393, *C* = *Caroliruhensis Aug.* 167, *G*
 = *Gudianus* 132, *Vat.* = *Vaticanus Reg.* 215 || Versus princ. de
 XII signis *Vat.* Prisciani epitome phenomenon *G inscr. om*
CV 1 arctoi *CV corr. Bachrens* arctoeae *G* 2 arctofilax *C*
 arctophilax *VG* (*ubi c ex corr.*) *Vat.*

Prolapsus, Lyra, Auis, Cepheus et Cassiopeia,
 Auriga et Perseus, Deltoton et Andromedae astrum,
 Pegasus et Delphin Telumque, Aquila Anguitenensque.
 Signifer inde subest, bis sex et sidera complent 6
 Hunc: Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo,
 Libra, Scorpius, Arquitenens, Capricornus et urnam
 Qui tenet et Pisces. post sunt in partibus Austri
 Orion, Procyon, Lepus, ardens Sirius, Argo, 10
 Hydrus, Chiron, Turibulum quoque Piscis et ingens.
 Hinc sequitur Pistrix simul Eridanique fluenta.

V.

SVLPICIA QVERITVR DE STATV REIP. ET TEMPORIBVS
 DOMITIANI.

Musa, quibus numeris heroas et arma frequentas,
 Fabellam permitte mihi detexere paucis;
 Nam tibi secessi tecum penetrabile retractans
 Consilium: quare nec carmine curro Phalaeco,
 Nec trimetro iambo, nec qui pede fractus eodem 5
 Fortiter irasci didicit duce Clazomenio.
 Cetera quin etiam, quot deinceps milia lusi
 Primaque Romanos docui contendere Grais
 Et salibus uariare nouis, constanter omitto

3 lira *Vat.* | casiopea *C* cassiopea *V*¹ casiopeia *Vat.*
 cassiopea *G* 4 aurigam *V* | et *om.* *VC* 5 delphin *VG* |
 aquila *om.* *Vat.* 8 arcitenens *libri* | urna *CVG* 10 pro-
 cion *V* procum *Vat.* | argo/ *G* 11 idros *V* ydros *Vat.* ydris
G | cidron *V* | pisces *G*

V *V* = *ed. pr. Venetiis 1498*, *P* = *ed. Parmensis Thadei Vgo-*
leti 1496, ω = *PV* Decii magni Ausonii Catalogus Vrbiū nobi-
 liū Finit. | Sulpitia Incipit. | Queritur de statu Rei pu. & tem-
 poribus Domitiani. *P* Sulpitia incipit *V* Heroicum Sulpicii
 carmen. LXX. *R Volaterranus Comment. urb. l. IV f. LVI (ed.*
pr. Rom. a. 1506) 3 secessit *V* 4 neque *V* | phaleuco *P*
 phaleco *V* Phalaeci *Schlaeger f. Phalaeeo* 5 iambo] *an*
 elumbo -pede? 6 didicit *Vinctus* discit ω 7 cætera ω *an*
 Ludicra? | quod denique ω *corr. Peiper* quondam quae *Heinsius*
 | mollia *Burmann* 8 Romanas *Vinctus* | graiis ω

Teque, quibus princeps et facundissima calles, 10
 Adgredior: precibus descende clientis et audi.

Dic mihi, Calliope, quid iam pater ille deorum
 Cogitat? an terras et patria saecula mutat
 Quasque dedit quondam marcentibus eripit artes?
 Nosque iubet tacitos et iam rationis egentes, 15
 Non aliter, primo quam cum surreximus aruo,
 Glandibus et purae rursus procumbere lymphae?
 An reliquas terras conseruat amicus et urbes,
 Sed genus Ausonium Rutulique extirpat alumnos?
 Quid? reputemus enim: duo sunt, quibus extulit ingens
 Roma caput, uirtus belli et sapientia pacis. 21
 Sed uirtus, agitata domi et socialibus armis,
 In freta Sicaniae et Carthaginis exulat arces
 Ceteraque imperia et totum simul abstulit orbem.
 Deinde, uelut stadio uictor qui solus Achaeo 25
 Languet et immota sensim uirtute fatiscit,
 Sic itidem Romana manus, contendere postquam
 Destitit et pacem longis frenauit habenis:
 Ipsa domi leges et Graia inuenta retractans,
 Omnia bellorum terra quaesita marique 30
 Praemia consilio et molli ratione regebat;
 Stabat in his (neque enim poterat constare sine istis):
 Haut frustra auctori mendaxque Diespiter olim,
 'Imperium sine fine dedi' dixisse probatur.

34 Vergil. A. I 279

10 et] o *OJahn* 11 aggredior ω 12 iam *Peiper* non *P*
 nam *V* nunc *Bachrens* 13 et] in *Heinsius* ad *Bachrens*
 14 marcentibus *Teuffel Peiper* morientibus ω 15 tacitas *P* |
 etiam ω | egenos *V* post *u.* 15 *secuntur* 20—22 ω , *trans-*
posuit Vinctus 16 aruo] aeuo *Auantius* 17 procurrere ω
corr. Pithoeus 18 amicas *V* 19 Romuli ω *corr. Peiper* |
 exturbat ω *corr. Sebis. Bachrens* 20—22 *uid. ad* 15 23 exi-
 lit ω *corr. Peiper* | artes *V* 24 caetera ω 25 uelit *P* |
 stadio *ed. Tornacs.* studio ω | acheo *P* 26 sensim *Heinsius?*
*Peiper Bachrens*² secum ω senio *Heinsius* segnis *Franken* |
 facessit ω *corr. Scaliger* 31 premia *P* 32 istis *Peiper*
 ipsis ω 33 haut *Cannegieter*, aut ω | auctori *Peiper* uxori ω

Nunc igitur qui rex Romanos imperat inter, 35
 Non trabe, sed tergo prolapsus et ingluvie albus,
 Et studia et sapiens hominum nomenque genusque
 Omnia abire foras atque urbe excedere iussit?
 Quid fugimus Graios hominumque reliquimus urbes,
 Vt Romana foret magis his instructa magistris, 40
 Iam (Capitolino ueluti turbante Camillo
 Censibus et trutina Galli fugere relicta)
 Si nostri palare senes adiguntur et ipsi
 Vt ferale suos onus exportare libellos?
 Ergo Numantinus Libycusque errauit in isto 45
 Scipio, qui Rhodio creuit formante magistro,
 Ceteraque illa manus bello facunda secundo?
 Quos inter prisci sententia dia Catonis
 Scire adeo magni fecisset, utrumne secundis
 An magis aduersis staret Romana propago. 50
 Scilicet aduersis! nam, cum defendier armis
 Suadet amor patriae et caritura penatibus uxor,
 Conuenit, ut uestris, quarum domus arce Monetæ,
 Turba rigens strictis per lutea corpora telis;

36 tergo] cf. Sueton. Domit. 1. — Sueton. Dom. 18 de-
 formis et obesitate uentris.

37 Sueton. Domit. 10 philosophos omnis urbe Italiaque
 summuuit.

48 Horat. S. I 2, 32 sententia dia Catonis.

35 res romanas *ω* corr. *Douza* | imperat *Scaliger* inferat *ω*
 36 non trabe sed tergo *ω* *i.* non faciendo sed patiendo. non
 trabs sed trico *Baehrens* 39 fugimus *Peiper* facimus *ω* | relin-
 quimus *ω* corr. *Pithoeus* 41 iam *Peiper* non *ω* nunc *Sea-*
liger 42 En-ibus *ω* corr. *Withof* | fugiere *V* 43 si *V* sic *P* |
 dicuntur *ω* corr. *Baehrens* 44 suo sonus *ω* corr. *Scaliger* |
 exportare *Burmam* extirpare *ω* 45 numantinas libycas *ω*
 corr. ed. *Tornaes*. 46 qui] quod *Cannegieter* | Rudio *Heinsius*
 47 cætera *ω* | foecunda *Auantius* 49 adeo *Pithoeus* deos *ω*
 51 deffendier *P* 52 caritura *Peiper* captiua *ω* 53 ut
 nespis *se.* conuenit turba [monetæ] mouente *V* post 53 *ex-*
cidisse uersum coniecit Baehrens 54 rigens *uulgo* tegens *ω*
 regens ed. *Tornaes*. uigens *Barthius* turbat agens *Pulmann*

Ast ubi res secura redit, oblita furorum 55
 Plebs rectorque una somno moriuntur obeso:
 Romulidarum igitur longa et grauis exitium pax. —

Hic fabella modo pausam facit. optima, posthac
 Musa, uelim moneas, sine qua mihi nulla uoluptas
 Viuere: uti quondam, dum Smyrna Byblisque peribat,
 Nunc itidem migrare uacat. uel denique quiduis 61
 Vt dea quaere aliud: tantum Romana Caleno
 Moenia iucundos pariterque auerte Sabinos.
 Haec ego. tum paucis dea me dignarier infit:
 'Pone metus aegros, cultrix mea: summa tyranno 65
 Haec instant odia et nostro periturus honore est.
 Nam laureta Numae fontisque habitamus eosdem,
 Et comite Egeria ridemus inania coepta.
 Viue, uale! manet hunc pulchrum sua fama dolorem:
 Musarum spondet chorus et Romanus Apollo.' 70

55 res *LMueller* apes ω an pax? | fauorum *P* suorum *V*
corr. Peiper 56 rector *Peiper*, frater ω 58 hic *Peiper* hac ω
 59 qua] quo (*sc. monito*) *Sebis*. 60 Smyrnalibusque ω
corr. Peiper (nympha pro urbe) 61 uacat *Peiper* uelit ω uel-
 im *Boxhorn* 62 ut] tu uel i *Heinsius* 63 facundos *V* |
 aduerte *Scaliger* 64 dignatur et infit *Pithoeus* | infit] istis
Withof 65 aegros *Peiper* aequos ω caecos *MHertz* 66 haec]
f. hinc | perituru sonore est *MHertz* 67 fontis *P* fonteis *V*
 68 aegeria *P* | caepta *P* caepta *V* 69 sua *Pithoeus* tua ω ||
 Finiunt Sulpitiae dicta ω (*secuntur in P Epigrammata Ausonii:*
 quae feruntur emanasse e bibliotheca Georgii Alexandrini Viri
 de lingua latina Benemeriti)

VI.

[107 Antholog. Salmas. 263 R.]

IN PVERVM FORMOSVM.

Dum dubitat natura, marem faceretne puellam:
Factus es, o pulcher, paene puella, puer.

VII.

[VII]

DE MATRE AVGVSTI.

Ante omnes alias felix tamen hoc ego dicar,
Siue hominem peperit femina siue uirum.

VIII.

[247 Epit. xxx]

DIDONI.

Infelix Dido, nulli bene nupta marito:
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris.

VIII.

AD AMICAM.

Ecce rubes nec causa subest. me teste pudicus
Iste tuus culpam nescit habere rubor.

VI 1 Hor. S. I 8, 2 incertus scamnum faceretne Priapum.

VI *Vgolctus ed. post c. XXXV* 1 Dum *V* cum *A* | face-
rer *V* 2 natus es *cod. Salmasianus* | pene *VA*

VII *dedit hoc fragmentum Auantius in ed. Veneta⁴ a. 1507*
post Sulpiciam. 1 foelix *A* | dicar *Lugdun.* dicor *A* 2 ho-
minem *A* deum *Lugdun.* | foemina *A*

VIII *Lugdunenses ediderunt p. 264 post epit. XXVII (214)*

VIII et X *inter excerpta ex Ausonio habet p (Paris. 18275*
s. XIII): Ausonii non sunt sed posterioris aevi. 1 **☉** ecce *p*
2 rubor *Bachrens,* pudor *p*

Et uice populeae frondis tremis et uice lunae,
Puniceam maculant lutea signa cutem.
Amplexus etiam nostros pudibunda recusas
Et, si testis adest, oscula sueta fugis.

5

X.

Consuetudo oculis nil sinit esse nouum.

4 maculam *ut uid.* p 6 sueta *Baehrens* seta^u (*pr. corr.*) p
X C consuetudo p

XXIII.

ITALORVM S. XV EPIGRAMMATA.

AVSONII POETAE EPIGRAMMATA NVPER IN-
VENTA ET AB ERVDITISSIMO VIRO BARTHO-
LOMAEO MERVLA PVBLICATA.

I [255 Epit. xxxviii]

EX SEPVLCHRO LATINAE VIAE.

Non nomen, non quo genitus, non unde, quid egi:
Mutus in aeternum sum: cinis, ossa, nihil.
Nec sum nec fueram genitus, tamen e nihilo sum;
Mitte nec exprobres singula: talis eris.

I *Scaliger Lect. Auson. II 20 (Gruter.¹ 938, 8):* ut est
illud Lactorate in Nouempopulonia:

D. I. M.

NON . FVI . FVI . MEMINI .
NON . SVM . NON . CVRO .
DONNIA . ITALIA . AN-
NORVM . XX . HIC . QVIE-
SCO . C . MVNATIVS . C .
DONNIA . CALISTE . LI-
BERTE . PISSIME .

Anth. lat. 1514 Meyeri: Tulliae Sympherusae

Olim non fuimus, nati sumus; unde quieti
Nunc sumus, ut fuimus: cura relicta. uale.

M = ed. Merulae in ed. Veneta³ a. 1496 *V* = ed. Vgoleti *M*
Parm. 1499 (*V*² ed. 1501) *A* = *Hauantius* (*A*¹ ed. Veneta⁴
a. 1507, *A*² ed. Aldina 1517)

AVSONII etc.] *M*

I 1 ægi *M* æui Schenkl

Illa ego sum Dido, vultu, quem conspicias, hospes,
 Assimilata modis pulchraque mirificis.
 Talis eram; sed non, Maro quam mihi finxit, erat mens
 Vita nec incestis feta cupidinibus.
 Namque nec Aeneas uidit me Troius unquam, 5
 Nec Lybiam aduenit classibus Iliacis;
 Sed furias fugiens atque arma procacis Hiabae
 Seruauit, fateor, morte pudicitiam;
 Pectore transfixo costas quod perculit ensis,
 Non furor aut laeso crudus amore dolor: 10
 Sic cecidisse iuuat. uixi sine uulnere famae,
 Ulta uirum positis moenibus oppetii.

II Anthol. XVI 151 (Plan. III 9, 24)

ΑΛΕΣΠΟΤΟΝ

εἰς εἰκόνα Διδουῆς.

Ἀρχέτυπον Διδουῆς ἔρικυδέος. ᾧ ξένη, λεύσσεις,
 εἰκόνα θεσπεσίῳ κάλλει λαμπομένην·

Τοίη καὶ γενόμην, ἀλλ' οὐ νόον οἶον ἀκούεις,
 ἔσχον ἐπ' εὐφήμοις δόξαν ἐνεγκαμένη·

Οὐδὲ γὰρ Αἰνεΐαν ποτ' ἐσέδρακον, οὐδὲ χρόνοισι
 Τροίης περθομένης ἤλυθον (ἤλυθεν?) ἐς Αἰβύην·

Ἀλλὰ βίας φεύγουσα Ἰαρβαίων ὑμεναίων
 πῆξα κατὰ κραδίης φάσγανον ἀμφίτομον.

Περιίδες, τί μοι ἀγνὸν ἐφωπλίσασθε Μάρωνα;
 οἷα καθ' ἡμετέρης ψεύσατο παρθενίης·

1 cf. Anthol. lat. Meyer. 1183 Ille ego . . . Hic sum quem cernis nunc

9 Verg. A I 44 transfixo pectore. Verg. A VIII 431 uiribus ensis adactus transabiit costas cf. X 681 XII 508

10 Verg. A V 5 duri magno sed amore dolores polluto.

12 Verg. A III 655 sq. urbem praeclaram statui, mea moenia uidi ulta uirum . . .

II Ex Graeco] Quattuor ultima carmina huius Epigrammatis non habentur in graeco Codice *add. VA* 1 quem *Barthius* qui *MV* quam *A* quo *Baehrens* 2 assimilata *VA* 4 uitta *Heinsius* | feta *uel* foeda *Peiper* laeta *MVA* laesa *Heinsius* 5 me] nec *V* 6 *Libyam VA* 7 furia *A*¹ | labrae *V* *Iarbae A* 9 costas *Peiper* castos *MVA* castus *Graeuus* castum *Toll* casto *Baehrens* | pertulit enses *MVA* *corr. Gruuius* 10 laesus *M* lesos *VA*¹ laesos *A* *corr. Accursius*

Inuida cur in me stimulasti, Musa, Maronem,
 Fingeret ut nostrae damna pudicitiae?
 Vos magis historicis, lectores, credite de me, 15
 Quam qui furta deum concubitusque canunt
 Falsidici uates, temerant qui carmine uerum
 Humanisque deos assimilant uitiis.

III [CXXXVII] DE MATRIMONIO GRAMMATICI INFAVSTO.

‘Arma uirumque’ docens atque ‘arma uirumque’ peritus,
 Non duxi uxorem, sed magis arma, domum.
 Namque dies totos totasque ex ordine noctes
 Litibus oppugnat meque meumque larem;
 Atque, ut perpetuis dotata a matre duellis, 5
 Arma in me tollit, nec datur ulla quies.
 Iamque repugnanti dedam me, ut denique uicta
 Iurget ob hoc solum, iurgia quod fugiam.

III Ἀγαθίου ἢ Παλλαδᾶ.

Μῆνιν ἄειδε μαθῶν καὶ μῆνιν ἄειδε διδάξας
 οὐλομένην γαμετὴν ἰγαγόμην ὁ τάλας
 Πᾶν δ’ ἤμαρ μάχεται καὶ παννυχίη πολεμίζει,
 ὡς παρὰ τῆς μητρὸς προῖκα λαβοῦσα μάχην.
 Ἦν δὲ θέλω σιγᾶν καὶ μαρναμένη ὑποσείκειν,
 ὅτιπερ οὐ μάχομαι, τοῦδ’ ἔνεκεν μάχεται.

ex Philostrati codice Boissonade ad eiusdem heroicum p. 638
 edidit (Anth. Graec. ed. Jacobs t. II 747 et III 885 (cf. Anthol.
 Pal. VIII 168 (Plan. I 17, 1)

18 assimilant VA

III De infausto (in Fausto V) matrimonio grammatici VA
 4 oppugnant M corr. VA 5 dotata matre MV d. a Marte A
 7 uicta Peiper uictus M uictum V uitem A uicto Heinsius
 uitet Hartel 8 iurget Paris. iurgia MVA

III [CXVII]

DE HOMINE PIGRO.

Sanus piger febriente multo est nequior:
Potat duplum dapesque duplices deuorat.

V [CXXXII]

IN CAECVM ET CLAVDVM.

Insidens caeco graditur pede claudus utroque:
Quo caret alteruter, sumit ab alterutro.
Caecus namque pedes claudo gressumque ministrat,
At claudus caeco lumina pro pedibus.

VI [CXXXIII]

ALITER IN CAECVM ET CLAVDVM.

Ambulat insidens caeco pede captus utroque
Atque alterna subit munia debilitas;
Nam caecus claudo pedes commodat, ille uicissim
Mutua dat caeco lumina pro pedibus.

III *Μενάνδρου Ἐπιτροπόντων* II (Stob. Flor. XXX 7 Meineke Fr. Com. III 119):

*Ἄργος δ' ὑγιαίνων τοῦ πυρέττοντος πολὺ
ἀθλιώτερος, διπλάσια γοῦν ἐσθίει μάτην.*

cf. Menandri Mon. 34. Theophylactos Simocatos epist. LXI p. 316.

V. VI Anthol. Pal. VIII 12 (Plan. I 4, 2)

ΛΕΩΝΙΔΟΥ

*Τυφλὸς ἀλητεύων χολὸν πόδας ἤεραζεν,
ὄμμασιν ἀλλοτρίοις ἀντερανίζομενος.
Ἄμφω δ' ἡμιτελεῖς πρὸς ἐνὸς φύσιν ἠρομόσθησαν,
τοῦλλιπὲς ἀλλήλοις ἀντιπαρασχομένοι.*

cf. Anth. Pal. VIII 11 et 13 (Plan. I 4, 1 et 3)

III 2 portat V

V *correctum est exemplar, c. VI prior carminis forma.*
ex Graeco add. VA

VI Idem VA 3 pedes nimirum in scedulis scripserat
auctor, pes M pede VA

VII [XLIII]

IN VENEREM ARMATAM.

Armatam Pallas Venerem Lacedaemone uisens:

‘Vis nunc iudicium sic ineamus!’ ait.

Cui Venus arridens: ‘Quid me galeata laccessis?’

Vincere si possum nuda, quid arma gerens?’

VIII [CVI]

IN IMAGINEM VENERIS.

Emersam pelagi nuper genitalibus undis

Cyprin Apellei cerne laboris opus:

Vt complexa manu madidos salis aequore crines

Humidulis spumas stringit utraque comis.

Iam ‘tibi nos (i prae!)’ Iuno inquit et innuba Pallas,

‘Cedimus et formae praemia deferimus’.

VII Anthol. XVI 174 (Plan. III 12, 22)

ΑΛΕΣΠΟΤΟΝ

(εἰς τὴν ἐν Σπάρτῃ ἔνοπλον Ἀφροδίτην)

Παλλὰς τὰν Κυθέρειαν ἔνοπλον εἶπεν ἰδοῦσα·

‘Κύπρι, θέλεις οὕτως ἐς κρίσιν ἐρχόμεθα;’

‘Ἡ δ’ ἀπαλὸν γελάσασα· ‘τί μοι σάκος ἀντίον αἴρειν;

εἰ γυμνὴ νικῶ, πῶς ὅταν ὄπλα λάβω;’

cf. Auson. ep. LXIII (42)

VIII Anthol. XVI 178 (Plan. III 12, 26)

Ἀντιπάτρον Σιδωνίου

Εἰς τὴν αὐτὴν (sc. Ἀφροδίταν) ἀνερχομένην ἀπὸ θαλάττης

τὰν ἀναδνομένην ἀπὸ ματέρος ἄρτι θαλάσσης

Κύπριν, Ἀπελλεῖον μόχθον ὄρα γραφίδος,

Ὡς χερὶ συμμάρψασα διάβροχον ὕδατι χαίταν

ἐκθλίβει νοτερῶν ἀφρόν ἀπὸ πλοκάμων.

Αὐταὶ νῦν ἐρέουσιν Ἀθηναίῃ τε καὶ Ἥρῃ

‘οὐκέτι σοὶ μορφᾶς εἰς ἔριν ἐρχόμεθα’.

4 cf. Catull. 66, 63.

5 i prae: Terent. Andr. 171 Eun. 908 (abi prae: Plaut.

Amph. 543 Terent. Eun. 499 Ad. 167 Phorm. 777)

VII 1 lacedemone V 2 nunc Baehrens ne MV ne ut A

VIII In Venerem Anadyomenem (Anadyomenen A²) VA

5 i prae MV Cypri A | inquit om. V add. A 6 caedimus

VA | deperimus M corr. Heinsius, Sebis. disperimus V dese-

rimus A

VIII

<DE VXORE>.

* * *

VIII B [CXLII]

ALIUD DE VXORE.

Deformis uxor cui sit, ancilla elegans,
Vxorem habere, subigere ancillam uelit.

X [CXLIII]

DE VARIETATE FORTVNAE.

Fortuna nunquam sistit in eodem statu,
Semper mouetur, uariat ac mutat uices,
Et summa in imum uertit ac uersa erigit.

XI [CXLII]

DE EADEM EXEMPLVM.

Thesauro inuento qui limina mortis inibat,
Liquit ouans laqueum, quo periturus erat;
At qui, quod terrae abdiderat, non repperit aurum,
Quem laqueum inuenit, nexuit ac periit.

X 2 Horat. C. III 7, 3 mutat . . . uices

3 Horat. C. I 34, 12 sq. ualet ima summis mutare (cf. I 35, 2)

XI Anthol. Pal. VIII 45 (Plan. I 84, 1)

Στατυλλίου Φλάκκου?

Χρυσὸν ἀνήρ ὁ μὲν εὗρεν, ὁ δ' ὄλεσεν· ὦν ὁ μὲν εὐρὼν
ρίψεν, ὁ δ' οὐχ εὐρὼν ληγρὸν ἔδησε βρόχον.

cf. Auson. ep. XIII (23)

VIII *titulum supplicuit Peiper*

VIII B Aliud *om. VA* 2 habere] *f. hauere; abigere uel abire Heinsius*

X De Fortunae uarietate *VA* 2 ac] & *VA* 3 uergit *Heinsius*

XI De eodem exemplum *M corr. Peiper*, De uarietate fortunae *VA* 3 repperit *V* 4 ac] & *VA*

XII [CXLIII]

IN PVERVM STELLAM.

Stella, prius uiuis fulgebas Lucifer: at nunc
Extinctus cassis lumine Vesper eris.

XIII [CXXI]

DE AMISSA PVELLA.

Tres fuerant Charites, sed, dum mea Lesbia uixit,
Quattuor. at periit: tres numerantur item.

XIII [CXXXIII]

DE DIVITE ET PAUPERE.

Non est diues opum foelix, nec pauper inopsque
Infoelix, alio nec magis alter eget.
Diues eget gemmis, Cereali munere pauper:
Sic cum egeant ambo, pauper egens minus est.

XII Anthol. Pal. VII 670 (Plan. III 6, 28)

Πλάτωνος τοῦ φιλοσόφου.

Ἀστὴρ ποῖν μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζώοισιν Ἐῶος·
νῦν δὲ θανῶν λάμπεις Ἑσπερος ἐν φθιμένοις.

cf. Diog. Laert. III 29 p. 182 Appul. de mag. 10.

XIII Anthol. Pal. VIII 515 (Planud. I 41, 4)

ἄλλο (Κριναγόρου).

Τρεῖς εἰς' αἱ Χάριτες· σὺ δὲ δὴ μὴ ταῖς τρισὶ ταύταις
γεννήθης, ἔν' ἔχωσ' αἱ Χάριτες Χάρिता.

Anthol. Pal. V 146 Καλλιμάχου.

Τέσσαρες αἱ Χάριτες· ποτὶ γὰρ μία ταῖς τρεῖσι κείναις
ἄρτι ποτεπλάσθη, κῆτι μύθοισι νοτεῖ

Εὐαίων ἐν πᾶσι ἀρίζαλος Βερενίκα,
ἄς ἄτερ οὐδ' αὐταὶ ταὶ Χάριτες Χάριτες.

cf. Anthol. Pal. VIII 506, Plan. VII 126 n. 4 et 136. Musaeus
v. 95 sq. — Auson. ep. LI (32).

XIII 1 Verg. A. I 14, II 22 diues opum.

XII puerum *om.* VA | Stillam M 1 Stilla M | uisis M
corr. Schenkl, superis VA

XIII 1 Carites M 2 at VA² ac M ut A¹ | numerantur.
Item V

XIII 1 foelix Peiper diues iterum MVA 2 infelix VA²
4 Sic] Sed Paris. | qum M

XV [cxxxvi]

IN GRAMMATICVM.

Foelix grammaticus non est, sed nec fuit unquam
 Nec quisquam est foelix nomine grammaticus.
 Sed si quis foelix praeter fatum extitit et fas,
 Hic demum excessit grammaticos canonas.

XVI [cxvi]

EPICVRI OPINIO.

Quod est beatum, morte et aeternum carens,
 Nec sibi parit negotium nec alteri.

XVII [cxl]

DE INGRATIS EX MENANDRO.

Ingrato homine terra peius nil creat.

XV Anthol. Pal. XI 297 (Plan. II 10, 2)

τοῦ αὐτοῦ (Λουκιλλίου, an Παλλαδαῖ?)

Οὐδείς γραμματικῶν δύναται ποτε . . . εἶναι,
 ὀργὴν καὶ μῆνιν καὶ χόλον εὐθύς ἔχων.

cf. Anthol. Pal. VIII 173 (Planud. I 17, 4) Παλλαδαῖ Ἀλεξαν-
 δρέως.

XVI Cicero de nat. deor. I 17, 45: quod si ita est, uere
 exposita illa sententia est ab Epicuro, quod beatum aeternum-
 que sit, id nec habere ipsum negotii quidquam nec exhibere
 alteri. I 30, 85 In illis selectis eius breuibisque sententiis,
 quas appellatis *κυρίας δόξας*, haec ut opinor prima sententia
 est: 'quod beatum et immortale est, id nec habet nec exhibet
 cuiquam negotium.' cf. Diog. Laert. X 139: Τὸ μακάριον καὶ
 ἀφθαρτον οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔχει οὔτε ἄλλω παρέχει.

XVII Menandri ex fabulis inc. CDLXXII (Stobaei Floril.
 app. p. 31, 11. Mein. III 185, 6. Meinekii fr. com. III 325.
 cf. Monost. 34):

Ἄει δ' ὁ σωθεὶς ἐστὶν ἀχάριστον φύσει.

ἄμ' ἠλέηται καὶ τέθνηκεν ἢ χάρις,

ἦν δεόμενος τότε ἀθάνατον ἔξειν ἔφη.

1 Plauti Bacch. III 2, 10 (394 R.): nam pol, meo quidem
 animo, ingrato homine nil impensiust.

XV 1 felix VA² (ubique) 3 sed] at Lugdun. aut Hein-
 sius | & fas M unquam VA 4 hic] is VA

XVI 1 Quod est beatum? M Quid est beatum: VA 2
 negotium VA

XVII 1 homine Peiper homine MVA | nil A nihil MV |
 nil homine terra peius ingrato creat Vincius

Vicinus, hospes, notus, ignotus, cliens
 Et si qua genera sunt egena ciuium,
 Si quid petenti promptus opis impertias
 Aut misereare, gratia actutum perit.

5

XVIII [CXLV]

EX EODEM.

Re fruere, ut natus mortalis: dilige set rem,
 Tanquam immortalis. fama est in utroque uerenda.

2 Horat. ep. II 2, 132 bonus uicinus . . . amabilis hospes.
 XVIII Anthol. Pal. X 26 (Plan. I 12, 6):

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ

Ὡς τεθνηξόμενος τῶν σῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυε,
 ὡς δὲ βιωσόμενος φείδεο σῶν κτεάνων.
 Ἔστι δ' ἀνὴρ σοφὸς οὗτος, ὃς ἄμφω ταῦτα νοήσας
 φειδοῖ καὶ δαπάνη μέτρον ἐφηρμόσατο.

Isocrates Demonico, patris sui Hipponici exemplum proponens
 (Isocr. ad Demon. c. 3): οὐδὲ τὸν πλοῦτον παρακαίρως ἡγάπα,
 ἀλλ' ἀπῆλανε μὲν τῶν παρόντων ἀγαθῶν ὡς θνητός,
 ἐπεμελεῖτο δὲ τῶν ἐπαρχόντων ὡς ἀθάνατος. similia
 dicta multa collegit Iacobs.

1 Anth. lat. 911 R. Epicuri. Cum te mortalem noris,
 praesentibus exple Deliciis animum: post mortem nulla uoluptas.

3 sunt egena *Peiper Schenkl* sunt: & genus *MV* (*distinc-
 tione sublata*) sunt id genus *A*¹ (sunt id ciuium genus *A*²)
 5 aut] ut *VA* | misereat *V* corr. *A* | attutum *ed. Iunt.*, corr.
Vinetus aut totum *MVA*

XVIII Ex eodem *M* sc. *Epicuro*; *praecebat ni fallor in
 schedis c. XVI, sequebatur XVII, quem ordinem primus editor
 temere mutauit.* Ex Menandro *VA* 1 natus *A* meus *MV* |
 diligis, & rem *MVA* corr. *Paris.* 2 imortalis *VA*¹ | fama]
 mors *V* sors *A* | uerenda *A* querenda *M* quaerenda *V*

EPIGRAMMATA AVSONII QVAE FERUNTUR
EMANASSE E BIBLIOTHECA GEORGII ALE-
XANDRINI VIRI DE LINGVA LATINA
BENEMERITI.

XVIII [cxv]

IN FURIPPVM.

Pars te Furippum uocitat, pars uero Furippum,
Altera producens, altera corripiens.

Elige utrum malis: aut tende aut corripe; nomen
Conueniet quauis, fur furiose, tibi.

XX [cxxxii]

IN FAVSTVLVM STATVRAE BREVIS.

[ANCI PROBINI].

Faustulus insidens formicae ut magno elephanto
Decidit et terrae terga supina dedit.

Moxque idem ad mortem est mulcatus calcibus eius,
Perditus ut posset uix retinere animam.

Vix tamen est fatus: 'Quid rides, improbe liuor? 5
Quod cecidi: cecidit non aliter Phaethon.'

XX Anthol. Pal. XI 104 (Plan. II 32, 13)

ΛΟΥΚΙΑΛΙΟΥ

Ἰππεύων μύρμηκι Μενέστρατος, ὡς ἐλέφαντι,
δύσμορος ἐξαπίνης ὕπτιος ἐξετάθη,
Λακτισθεῖς δ' ὡς εἶχε τὸ καιρίον· ὦ φθόνε, φησὶν,
οὕτως ἰππεύων ὄλετο καὶ Φαέθων.'

V EPIGRAMMATA etc.] V Ausonii Epigrammata per Dominum
Bartolomeū Merulam reperta A¹ Ausonii epigrammata A² ca-
dem sunt quae a. 1496 publicata erant, ordine mutato atque
aucta eis quae iam sequuntur XVIII—XXVI

XVIII 1 nera VA corr. Paris. 4 quoduis Paris.

XX Anci probini VA del. Peiper. Anicii Vinetus 3 mul-
ctatus VA¹ (i. mulcatus), multatus A² 5 liuor Accursius
liber VA 6 quod A qui V | cecidi cecidit: non V | alter V
corr. A

Medeam uellet cum pingere Timomachi mens
 Voluentem in natos crudum animo facinus,
 Immanem exhaustit rerum in diuersa laborem,
 Fingeret adfectum matris ut ambiguum.
 Ira subest lachrymis, miseratio non caret ira; 5
 Alternum uideas ut sit in alterutro.
 Cunctantem satis est; nam digna est sanguine mater
 Natorum, tua non dextera, Timomache.

Quis te pictorum simulauit, pessima Colchis,
 In natos crudum uoluere mente nefas?

XXI Anthol. XVI 136 (Plan. III 9, 8):

ΑΝΤΙΦΙΛΑΟΥ

εἰς εἰκόνα Μηδείας τὴν ἐν Ῥώμῃ.
 Τὰν ὀλοὰν Μήδειαν ὅτ' ἔγραφε Τιμομάχον χεῖρ
 ζάλω καὶ τέκνοις ἀντιμεθέλομένηαν,
 Μυρίον ἄρατο μόχθον, ἴν' ἦθεα δισσὰ χαράξῃ,
 ὧν τὸ μὲν εἰς ὄργαν νεῦε, τὸ δ' εἰς ἔλεον.
 Ἄμφω δ' ἐπλήρωσεν ὄρα τύπον· ἐν γὰρ ἀπειλᾷ
 δάκρυον, ἐν δ' ἔλέω θυμὸς ἀναστρέφεται·
 Ἄρκει δ' ἂ μὲλλῃσις, ἔφα σοφός· αἷμα δὲ τέκνων
 ἔπρεπε Μηδείῃ, κοῦ χερὶ Τιμομάχον.

2 Culex 249 *anxia sollicitis meditantem uulnera gnatis.*

XXII Anthol. XVI 137 (Plan. III 9, 9)

ΦΙΛΙΠΠΟΥ

εἰς τὸ αὐτό.

Τίς σου, Κολχίς ἄθεσμε, συνέγραφεν εἰκότι θυμόν;
 τίς καὶ ἐν εἰδώλῳ βάρβαρον εἰργάσατο;
 Ἄρ' αἰαὶ διψᾷς βρεφέων φόνον; ἢ τις Ἰήσων
 δευτέρος, ἢ Γλαύκη τις πάλι σοι πρόφασις;
 Ἐρρε, καὶ ἐν κηρῷ παιδοκτόνε. σὼν γὰρ ἀμέτρων
 ζήλων εἰς ἂ θελείς καὶ γραφίς αἰσθάνεται.

XXI 4 affectum *A* ad factum *V* 5 lachrymis *V* 6
 alternum] alterutrum *A* (cf. *V* 2) | post u. 6 sequentis carmi-
 nis uu. 9 et 10 (XXIII) transposuit Schenkl 7 nam digna
 (uel condigna) *Accursius* indigna *V* *A* f. en digna (sic *Bachrens*)
 | matre *V* corr. *A*

XXII 2 uoluent *A*¹ err. typ.

Vsque adeone sitis puerorum haurire cruorem,
 Vt ne picta quidem parcere caede uelis?
 Numnam te pellex stimulat? numne alter Iason, 5
 Altera uel Glauce sunt tibi causa necis?
 Quin ne picta quidem sis barbara; namque tui uim
 Creta tenax zeli concipit immodicam.

XXIII [cxxx 9 sq.]

Laudo Timomachum, matrem quod pinxit in ense
 Cunctantem, prolis sanguine ne maculet.

XXIII [cxxxv]

DE PENELOPE.

* * *

Intemerata procis et tot seruata per annos
 Oscula, uix ipsi cognita Telemacho.
 Hinc mea uirginitas facibus tibi fulsit adultis:

8 Vergil. G III 161 tenaces . . . ceras

XXIII Anthol. XVI 135 (Plan. III 9, 7)

ΑΔΗΛΟΝ

εἰς εἰκόνα Μηδείας ἐν Ῥώμῃ.
 Τέχνη Τιμομάχου στοργὴν καὶ ζῆλον ἔδειξε
 Μηδείης, τέκνων εἰς μόρον ἐλκομένων.
 Τῇ μὲν γὰρ συνένευσεν ἐπὶ ξίφος, ἣ δ' ἀνανεύει,
 σώζειν καὶ κτείνειν βουλομένη τέκνα.

cf. Anthol. XVI 138 (Plan. III 9, 10) 1 sq. δεῦρ' ἰδ' ἄγαλμα
 Κολχίδα. Τιμομάχου χειρὶ τυπωσαμένον.

XXIII 3 cf. Ouid. I 115 sq. certe ego, quae fueram te dis-
 cedente puella, protinus ut uenias facta uidebor anus.

3 adeo meritis *V corr. A* 4 puta *V corr. A* | parcerae *V*
 5 nun nam *V corr. A* | nun (*i. uunc*) *V corr. A* 7 puta *V*
corr. A | tui uim *Lugdun.* tui mens *VA* tumorem — immo-
 dicum *Peiper* 8 creta] cera *Accursius* | geli *V* caeli *A*¹
 coeli *A*² *corr. Accursius*

XXIII *cum c. XXII cohaeret VA, separauit Peiper*
 9 ense *Gronouius* 10 si *Gronouius*

XXIII *fragmentum est et reliquiae iusti poematis (Scaliger)*
truncum ab initio et fine (Vinctus) epistulae sc. ad exemplum
Ouidianarum. 1 et] *f. ego* | *post u.* 2 *excidisse uersum*
suspico 3 *hinc*] *nunc Brandes* | *fulsit Peiper* *ludit VA* *luxit*

Arsit et in uidua principe uerus amor.
 Saepe ego mentitis tremui noua foemina somnis 5
 Lapsaque non merito sunt mihi uerba sono.
 Et tamen ignotos sensi experrecta dolores
 Strataque tentauit sicca pauente manu;
 Nam tibi anhelanti supremaque bella mouenti
 Paruit indulgens et sine uoce pudor, 10
 Dente nihil uiolare fero, nihil unguibus ausae;
 Foedera nam tacita pace peregit amor.
 Denique non auiam tremulo clamore uocaui
 Nec prior obsequio serua cucurrit anus:
 Ipsa uerecundo tetigi pallore puellum, 15
 Impositum teneri fassa pudoris opus.

* * *

XXV [cxxxviii]

DE FRATRIBVS THEBANIS.

Nec Stygiis lucis ineunt sua foedera fratres
 Oedipodionidae, de misero ah miseri!

4 ib. 10 uiduas manus 81 uidua lecto

8 Mart. XI 81 et iacet in medio sicca puella toro. Ouid.

Ars II 686 siccaque de lana cogitat ipsa sua.

XXV Anthol. Pal. VII 396 (Plan. III 14, 2)

Βιάνορος Βιθυνοῦ

Οἰδίποδος παίδων Θήβη τάφος· ἀλλ' ὁ πανώλης

τύμβος ἔτι ζώντων αἰσθάνεται πολέμων.

Κείνουσ οὔτ' Αἰδῆς ἐδαμάσσατο, κῆν Ἀχέροντι

μάρανται· κείνων χά τάφος ἀντίπαλος,

Καὶ πυρὶ πῦρ ἤλεγξαν ἐναντίον. ὦ ἔλεεινοὶ

παῖδες, ἀνοιμήτων ἀψάμενοι δοράτων.

2 Stat. Th. I 313 Oedipodionides VII 216 Oedipodionidas

Canter, olim gliscit Peiper 4 inuidia VA corr. Heinsius Sebis.

| serus Heinsius 7 ignoto A² | experrecta VA¹ 8 ten-

taui] VA 10 pudor Peiper dolor VA 11 ause V 15

ipse A² | puellas VA corr. Peiper (sc. paruulum filium) 16

onus Sebis.

XXV 2 Oedipodionide A

Namque etiam ex uno surgentes aggere flammae,
 In diuersa sui dissiliunt cineres.
 Infandos iuuenes, quos nec discordia cassos
 Luce nec in semet linquit atrox animus.
 Atque utinam et Thebas quissent partier ipsas
 Regnorum et metas ut cinerum nebulas!

5

XXVI [CXLI]

DE DEMOSTHENIDE.

XXVI B

* * *

Discere, si cupis, a doctis quam multa licebit;
 Quae nosti, meditando uelis inolescere menti;
 Quae didicisti, haut dediscendo absumere tendas.

3 Stat. Th. XII 431 exundant diuiso uertice flammae Alternasque apices abrupta luce coruscant.

4 cf. Ouid. Tr. V 5, 36: scinditur in partes atra fauilla duas.

5 Ouid. Tr. V 5, 35 ipsa sibi discors. Stat. Theb. XII 448 rogi discordis hiatus.

8 Ouid. Tr. V 5, 31 sensus inest igitur nebulis quas exigit ignis.

XXVI cf. Anthol. Pal. XI 266 (Plau. II 13, 9)

τοῦ αὐτοῦ (Λουκιλλίου)

Ψευδὲς ἔσοπτρον ἔχει Δημοσθενὲς· εἰ γὰρ ἀληθὲς
 ἔβλεπεν, οὐκ ἂν ὄλωσ ἤθελεν αὐτὸ βλέπειν.

XXVI B Catonis disticha III 23.

Disce, sed a doctis.

2 Idem III 21 Exerce studium! (at Isocr. I 18 ἂ μὴν ἐπίστασαι, ταῦτα ἀναφύλαττε ταῖς μελέταις, ἃ δὲ μὴ μεμάρθηκας, προσλάβανε ταῖς ἐπιστήμασι. contulit Schenkl.)

3 Idem III 27 Discere ne cessa.

3 etiam] f. ecce [surgentes] dum surgunt Schenkl 4 cineris *Lugdun.* 8 metus V²

XXVI. XXVI B titulus alienus est ab ipso carmine; separauit De Demosthene VA corr. Peiper 1 cupias doctus VA corr. Graeuius 3 aut dum discendo VA corr. Peiper (haud Puris.)

CARMINA A THADAEO VGOLETO AVSONI EPI-
GRAMMATON LIBRO INSERTA.

XXVII [246 Epit. xxviii]

<IN SIGNVM MARMOREVM NIOBES>.

Habet sepulcrum non id intus mortuum,
Habet nec ipse mortuus bustum super;
Sibi sed est ipse hic sepulcrum et mortuus.

XXVIII [Lxi]

<DE BVCVLA MYRONIS>.

Errasti attendens haec ilia nostra, iuence:
Non manus artificis lac dedit uberibus.

XXVIII [Lxii]

DE EADEM.

Pasce greges procul hinc, ne quaeso, bubulce, Myronis
Aes ueluti spirans cum bobus exagites.

XXVII Anthol. Pal. VII 311 (Plan. III 7, 3)

Ἄγαθίου σχολαστικοῦ (εἰς Νιοβην).

Ὁ τύμβος οὗτος ἔνδον οὐκ ἔχει νεκρόν·

ὁ νεκρὸς οὗτος ἐκτὸς οὐκ ἔχει τάφον,

ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ νεκρὸς ἐστὶ καὶ τάφος.

ex Eustathii Macrembolitae aenigmatis (ed. JHilberg Vindob.
1876 p. 209) auctor latini epigrammatis hausisse uidetur.

XXVIII Anthol. Pal. VIII 721 (Plan. III 7, 9)

Ἀντιπάτρου Σιδωνίου

Μόσχε, τί μοι λαγόνεσσι προσέρχεται; τίπτε δὲ μυκᾷ;

ἢ τέχνα μαζοῖς οὐκ ἐνέθηκε γάλα.

XXVIII Anthol. Pal. VIII 715 (Plan. III 7, 3)

Ἀνακρέοντος

Βουκόλε, τὰν ἀγέλαν πόρρω νέμε, μὴ τὸ Μύρωνος

βοῖδιον ὡς ἔμπνονν βουσί συνεξελάσης.

XXVII De eodem trimetrum iambicum VA (praecedebat V
ep. LXIII (245) 1. 3 sepulchrum A 3 hic ipse V corr. A

XXVIII De eadem VA (praecedebat epigr. LXX (60) Ad
Daedalum de eadem bucula) 1 attendens Peiper attentans
Heinsius Sebis.

XXVIII 2 bubus Paris.

XXX [LXIII]

DE EADEM.

Me uitulus cernens immugiet; irruet in me
Taurus amans; pastor cum grege mittet agens.

XXXI [LXXXV]

DE EODEM.

Daphnen et Nioben saltavit simius idem:
Ligneus ut Daphne, saxeus ut Niobe.

XXXII [CIII] AD DELIAM LASCIVIENTEM CVLTV.

Delia, nos miramur: et est mirabile, quod tam
Dissimiles estis tuque sororque tua.
Haec habitu casto, cum non sit, casta uidetur,
Tu praeter cultum nil meretricis habes.
Cum casti mores tibi sint, huic cultus honestus, 5
Te tamen et cultus damnat et actus eam.

XXXIII [CV]

AD GALLAM.

Vado, sed sine me, quia te sine: nec nisi tecum
Totus ero, pars cum sim altera, Galla, tui.

XXX Anthol. Pal. VIII 730 (Plan. III 7, 18)

Δημητρίον Βιθννοῦ

*Ἦν μ' εἰσίδῃ μόσχος, μνησεται· ἦν δέ γε ταῦρος,
βήσεται· ἦν δέ νομεύς, εἰς ἀγέλην ἐλάσει.*

XXXI Anthol. Pal. XI 255 (Plan. II 38, 3)

Παλλαδᾶ

*Δάφνην καὶ Νιόβην ὠρχήσατο Μέμφις ὁ σιμός,
ὡς ξύλινος Δάφνην, ὡς λίθινος Νιόβην.*

XXXIII cf. Auson. ep. XXXIII (13)

2 Horat. C. II 17, 5 sq. a, te meae si partem animae rapit
maturior uis, quid moror altera.

XXX 2 agens *Scaliger* amans VA ouans *Accursius* (cf. *Auian.* 18, 4)

XXXI sine titulo cohaerens superiori A¹ Aliud A²

XXXII Ad deliam] De deliam V corr. A In D. Schenkl

1 uos Paris. 3 abitu VA¹ corr. A²

XXXIII 1 Vado ego *Heinsius*

Vado tamen, sed dimidius: uado minor ipso
 Dimidio, nec me iam locus unus habet.
 Nam tecum fere totus ero; quocumque recedam, 5
 Pars ueniet mecum quantulacumque mei.
 Separor unus ego, sed partem sumo minorem
 Ipse mei; tecum pars mea maior abit.
 Si redeam tibi, totus ero: pars nulla uacabit,
 Quae mox non redeat in tua iura. uale. 10

XXXIIII [251 Epitaph. xxxiiii]

EPITAPHIVM CALLICRATEAE.

Viginti atque nouem genitrici Callicrateae
 Nullius sexus mors mihi uisa fuit.
 Sed centum et quinque expleui bene mensibus annos,
 In tremulam baculo non subeunte manum.

CARMINA AB VGOLETO EXPLETA.

XXXV [LIII]

DE EFFIGIE REGIS CROESI.

[Effigiem, rex Croese, tuam, ditissime regum,
 Vidit apud manes Diogenes Cynicus.]
 Constitit utque procul, solito maiore cachinno

XXXIIII Anthol. Pal. VII 224 (Plan. III 12, 13)
 ἀδέσποτον.

Εἴκοσι Καλλικράτεια καὶ ἑννέα τέκνα τεκοῦσα
 οὐδ' ἐνὸς οὐδὲ μιῆς ἔδρακόμην θάνατον·
 Ἄλλ' ἑκατὸν καὶ πέντε διηρησάμην ἐνιαυτοῦς,
 σίπῳνι τρομερὰν οὐκ ἐπιθεῖσα χέρα.

3 Vergil. A V 46 annuus exactis completur mensibus orbis.

XXXV uid. Ausonii epit. XXX (54)

3 Iuuenal. III 100 sq. maiore cachinno Concutitur

5 quocumque A 6 quantula V | cinque A 7 summo VA

XXXIIII Epitaphium A¹ 3 mēsis V messibus A 4 In
 tremula V corr. A intremulam *Lugdun.*

XXXV effigiae A¹ u. 1 et 2 Ausonii sunt epit. XXX; V
 titulum et u. 3—8 *Vgoletus fecit* 3 procul solito: maiore V

Concussus dixit: 'Quid tibi diuitiae
 Nunc prosunt, regum rex o ditissime, cum sis 5
 Sicut ego solus, me quoque pauperior?
 Nam quaecumque habui, mecum fero: cum nihil ipse
 Ex tantis tecum, Croese, feras opibus.

XXXVI [LXXXIII] IN SALTATOREM INEPTVM.

[Deceptae felix casus se miscuit arti:
 Histrio, saltavit qui Capanea, ruit.]
 Idem qui Nioben saltavit saxeus, ut tum
 Spectator ueram crediderit Nioben,
 In Canace uisus multo felicior ipsa, 5
 Quod non hic gladio uiscera dissecuit.

7 Anthol. Pal. VIII 145, 5 sq.: ὅσσα γὰρ εἶχον
 πάντα φέρω σὺν ἐμοί· Κροῖσε σὺ δ' οὐδὲν ἔχεις.

XXXVI Anthol. Pal. XI 254 uid. ad Auson. epigr. XVIII (84)

7 quaecumque A

XXXVI u. 1 et 2 Ausonii sunt epigr. XVIII, uu. 3—6
 cum titulo ipse Vgoletus suppleuit 1 foelix V² A¹ saltabat A²
 3 qui] an quin? 4 spectatur V corr. A | niobem V A¹
 corr. A² 5 foelicior A¹

I.

AVCTORES ET IMITATORES.

Certissimos rerum fontes atque testimonia aliquot memoratu digna ipsis Ausonii uerbis subscripsimus. hic collegimus parum certa uel communia eosque auctorum locos quos exornandi sermonis gratia poeta siue studio siue sponte transtulit.

adiunximus etiam quae supra omissa uel iusto breuius indicata sunt. nota ¶ ipsius Ausonii locos similes significauimus.

I. PRAEFATIVNCVLAE.

- I [470] 5 ¶ Par. 2, 2 Tarbellae matris patris et Haeduici.
 11 ¶ Par. 4, 3 Arborium Haeduico ductum de stemmate nomen.
 ¶ Prof. 24, 3 stemmate nobilium deductum nomen auorum.
 13 Paulinus Pell. carm. euch.: 113 sed redeo ad seriem.
 20 ¶ Prof. 15, 12. 20, 7.
 21 ¶ Urb. 115 paganaque nomina Belcas.
 35 ¶ Epiced. 41 sq. summum columnen . . honorum praefectus Gallis et Libyae et Latio.
 37 ¶ Grat. Act. 13 et 58. ¶ Precatio consulis designati 2 consulis Ausonii Latiam uisure curulem.
 ¶ Ep. XXVIII 60 trabeam Pauline tuam Latiamque curulem.
 39 ¶ Epiced. 1 nomen ego Ausonius.
- III [469], 1 Vergil. G. I 96 flaua Ceres.
 5 Horat. S. II 2, 17 atrum . . . hiemat mare.
 8 Vergil. A. I 177 iussa capessere.
 10 ¶ Cento praef. (p. 206) 11: potentissimum imperandi genus est, cum is roget qui iubere potest.
 22 Plin. N. H. praef. 4 hunc igitur tibi inputabis et in nostra culpa tibi ignosces. 22 ¶ Ludus 14 palmas non culpas esse putabo meas.
 19 sq. Martial. I 3, 9 sed tu ne totiens domini patiare lituras neue notet lusus tristis harundo tuos, aetherias, lasciue, cupis uolitare per auras.
 21 Vergil. A. VIII 447 pater Romane VI 851 tu regere imperio populos, Romane, memento.

II. EPHEMERIS:

(immo ἐφημερία i. ἡ τῆς ἡμέρας λειτουργία, Hesychius ex LXX)

- 1 Pers. III 1 sq. iam clarum mane fenestras . . . intrat, . . . stertimus indomitum.
 3 Horat. c. I 25, 7 sq. noctes, Lydia, dormis.
 5 Martial. XIII 59, 1 tota mihi dormitur hiems et pinguior illo tempore sum, quo me nil nihil somnus alit. cf. Plin. n. h. VIII 223.
 7 Plaut. Most. I 1, 62 (65) 'saginat caedite. Symmach. I 7, 2 caedundae saginae cura. Ammian. XXII 12, 6 caedendis conuiuuiis.
 10 Horat. c. I 24, 5 perpetuus sopor urguet.
 17 sqq. Horat. c. III 11, 38 surge . . . surge, ne longus tibi somnus, unde non times, detur.
 24 Horat. c. I 16, 24 in celeres iambos agit furentem. Ars 79 Archilochum proprio rabies armauit iambo.

II. PARECBASIS: Quintilian. I. O. III 3, 12—14:

- παρέκβασις uocant Graeci, latini egressum uel egressionem etc. (sic infra III ante u. 86) ¶ Cento inter uu. 100 et 101.
 35 Tibull. I 7, 53 tibi dem turis honores, libem et Mopsopio dulcia mella fauo. Ouid. F. III 735. 761.
 37 Horat. c. I 19, 13 uiuum . . . caespitem.
 47 Paulinus c. 4, 1 omnipotens genitor rerum. Sedul. I 60 omnipotens aeterne deus. Tiberiani oratio 1 omnipotens annosa poli quem suscipit aetas.
 49 Laus Christi (Claudian. epigr. 48) 1 proles uera dei cunctisque antiquior annis.
 ¶ Grat. Act. 80 principio antiquior, fine diuturnior.
 51 Paulini c. 33, 16 quae nec mens humana capit nec lingua profari. Prudent. Perist. X 928 Christum loquenti lingua numquam defuit. Tiberianus 3 nec numero quisquam poterit pensare nec aeuo.
 54 ¶ Grat. Act. 80 opifex et causa mundi.
 55 Eu. Johann. 1, 1 ¶ Paschal. 16 tu uerbum, pater alme, tuum natumque deumque.
 58 C. de rosis 45 rutilus . . Eous.
 59 Eu. Johann. 1, 3.
 60 Is. 66, 1 caelum sedes mea est, terra autem scabellum pedum meorum (Matth. 5. 34. Act. 7, 49) Psalm. 102, 19 in caelo parauit dominus sedem suam.
 62 ¶ Paschal. 21 ut spiritus . . pigra inmortalis uegetaret membra lauacro.
 63 Grat. Act. 80 aeterne omnium genitor ipse non genite.
 64 Paul. ad Rom. 9, 9 sqq.
 65 Paul. ad Rom. 11, 17 sq.

- 66 sqq. Eu. Iohann. 14, 9.
 67 Paul. ad Corinth. I 15, 3.
 73 ☩ Paschal. 1 salutiferi . . . Christi.
 77 Paulini Pellaei Eucharist. 602 da precor intrepidam
 contra omnia tristia mentem.
 80 ☩ Paschal. 14 sq. deceptum miseratus Adam, quem
 capta uenenis implicuit socium blandis erroribus Aeuua.
 81 ☩ Paschal. 12 sacrosque prophetas
 84 uia lactea: Ovid. M. I 69. ☩ Paschal. 7 plaga lactea caeli.
 III EGRESSIO: uid. ad 25.
 88 Elias: Reg. III; Henoch: Gen. 5, 24 Ecclesiastic. 14, 16
 Hebr. 11, 5; — Sedul. I 179. 181 aurea flammigeris
 euectus in astra quadrigis . . . sidereum penetrauit iter.
 90 Augustin. de ciu. dei II 29 illic enim tibi non Vestalis
 focus, non lapis Capitolinus, sed deus unus et uerus.
 94 Gen. 1, 2 ☩ Paschal. 20 ut super aequoreas nabat qui
 spiritus undas.
 95 da ueniam: Martial. XII 60, 5; II 90, 4 Spect. 32, 1 al.
 103 Vergil. A. VI 743 quisque suos patimur manes.
 104 Tiberianus 28 da, pater, angustas ut possim noscere
 causas.
 105 sqq. Horat. Ep. I 16, 35 qui cupiet, metuet quoque.
 uid. Paulini c. 4, 8 sqq.
 110 sq. Paulin. c. 4, 6 sq. mihi male uelle facultas nulla
 sit ac bene posse adsit tranquilla potestas.
 118 Tibull. I 1, 59 suprema mihi cum uenerit hora.
 119 Martial. X 47, 13 summum nec metuas diem nec optes.
 122 ☩ Prof. 26, 13 iudicis . . . dei.
 124 ☩ Paschal. 15 blandis erroribus.
 126 ☩ Paschal. 31 Christe, apud aeternum placabilis adsere
 patrem.
 127 Sedul. I 313 sqq. at dominus uerbum . . . de lumine
 lumen, de solo solus . . . in genitore manens etc.
 128 Symbolum apostolicum: *φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν
 ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ*. ☩ Paschal. 18 ex uero uerum.
 130 Paulin. c. 6, 22 sqq. 24 consona caelesti plangens
 modulamina plectro; c. 17, 113 sqq. Alcimus Auitus
 V 717 consona quo celebrat persultans turba tropaeum.
 131 Rutilius I 629 responsuros persultat bucina colles.
 145 ☩ Ep. 25, 19 nihil moreris iamque dum loquor redi.
 146 Iul. Capitolini Verus 5, 1 cum sit notissimum dictum
 de numero conuiuiarum: septem conuiuium, nouem uero
 conuicium. cf. Varro ap. Gellium VIII 11, 1 sq. (Var-
 ronis Men. rell. 333—340 B).
 149 Sidon. c. XXIII 459 hinc nos ad propriam domum uo-
 cabas, cum mane exierat nouum et calescens horam
 sol dabat alteram secundam.

- 150 Pers. III 4 quinta dum linea tangitur umbra.
 Sidon. Ep. II 9 med.: ecce et ab archimagiro ad-
 uentans, qui tempus instare curandi corpora moneret:
 quem quidem nuntium per spatia clepsydrae horarum
 incrementa seruantem probabat competenter ingressum
 quinta digrediens.
- 164 ☉ Grat. Act. 19 instar profundae grandinis.
- 169 Titinnius ap. Charis. I p. 55, 5 K.: uelim ego osse arare
 campum cereum.
- 173 cf. Hieronymus ep. ad Iulianum: et tamen ille adposito
 notario cogebat loqui, quae uelociter edita uelox con-
 sequeretur manus et linguae celeritatem prenderent
 signa uerborum.
- 185 Martialis XIII 208 currant uerba licet, manus est
 uelocior illis; nondum lingua, suum dextra peregit opus.
 (Prudent. Perist. VIII 23 sq. uerba notis breuibus
 comprehendere cuncta peritus raptimque punctis dicta
 praepetibus sequi.) (Sueton. Tit. 3 e pluribus conperi
 notis quoque excipere uelocissime solitum.)
 Manil. III 197 hinc et scriptor erit uelox, cui littera
 uerbum est quique notis linguam superet cursimque
 loquentis excipiat longas noua per compendia uoces.
- 194 sqq. cf. Lucret. III 959 sqq.
- 201 cf. Hieronymus Apol. I adu. Rufinum (uid. Toll. p. 781).
- 213 Vergil. G. II 506 Sarrano dormiat ostro.
- 214 ☉ Mos. 124 famosis olido nidore popiuis.
- 215 Vergil. A. VI 283 sq. ulmus opaca ingens, quam sedem
 somnia uolgo uana tenere ferunt foliisque sub omnibus
 haerent.
- 217 sq. Vergil. A. VI 893 sq. sunt geminae Somni portae;
 quarum altera fertur cornea, qua ueris facilis datur
 exitus umbris, altera candenti perfecta nitens elephanto,
 sed falsa ad caelum mittunt insomnia manes.
 ☉ Cupido 103 porta — eburna.
- 235 Catulli Priap. 1 hunc lucum tibi dedico.

III. DOMESTICA.

I [320] de herediolo.

- 1 Vergil. E. I 69 mea regna uidens. ☉ Ep. XXVII 116
 ueteris Paulini regna.
- 11 Horat. Ep. I 1, 18 et mihi res, non me rebus subiungere
 conor.
- 12 ☉ cf. epit. 30 (54).
- 13 Horat. S. II 3, 100 Aristippus qui seruos proicere aurum
 in media iussit Libya.
- 15 Horat. Ep. I 16, 65 qui cupiet, metuet quoque.

- 17 (Horat. Ep. I 16, 1 sqq.)
 20 ☉ Griph. pr. 61 cui nihil neque non lectum est neque non intellectum. Varro Men. 335 B. si tempus lectum, si apparatus non neglectus.
 25 (Horat. Ep. I 16, 12 sq.)
 Iuuenal. III 226 hortulus hic puteusque breuis.
 26 Paulin. Euchar. 45 sq. refluxas . . . undas nauigeram per portam.
 29 cf. Martial. VI 43, 9 sq.
 31 sq. Terent. Eun. V 5, 1 (971) sqq. ex meo propinquo rure hoc capio commodi: neque urbis odium me umquam percipit. ubi satias coepit fieri, commuto locum.

II [317] Versus paschales.

cf. Sedulii „paschale carmen“ et „paschale opus“; incerti „carmen paschale“ quod inter Claudianeae legitur, non sic sed „de Salvatore“ inscribitur in codicibus.

1 Sedul. I 26 Clara salutiferi taceam miracula Christi (cf. Paulinus c. 23, 44 (de S. Felice Nat. VII): Clara salutiferis edens miracula signis.)

☉ Ephem. 73 nate patris summi nostroque salutifer aeuo.

7 ☉ Ephem. 84.

12 ☉ Ephem. 81.

14 sq. ☉ Ephem. 79 sq.

15 Genesis 3.

15 ☉ Ephem. 124.

16 ☉ Ephem. 55.

20 ☉ Ephem. 94.

Genesis. 1, 2 et spiritus dei ferebatur super aquas.

21 ☉ Ephem. 62.

25 Claudiani quod fertur carmen paschale 20 sq. Augustum foueas, festis ut saepe diebus annua sinceri celebret ieiunia sacri.

31 ☉ Ephem. 126.

III Oratio uersibus rhopalicis.

uid. Diomedes p. 499, 15 (fistulares), Seruili centim. 467, 15, Marius Plotius Sacerdos 505, 27 („latinum non repperi“). legebatur olim apud Diomedem Homeri II. VII 1 ὡς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο φαίδιμος Ἐκτώρ; nunc apud Diomedem et Marium est II. III 182: ω μάκαρ Ἀτρεΐδη, μοιρηγενὲς, ὀλβιόδαιμον.

III [318] Epicedion in patrem.

cf. Stat. S. V. 3 epicedion in patrem suum.

praef. 11: Incerti Aulularia p. 11, 18 P. tantum est enim tacere uerum, quantum est falsum dicere.

morte obita: Lucret. I 135. Cicero pro Sest. 20 etc.

Vergil. A. X 641. ☉ Prof. pr. 4. 24, 14 al.

- 1 ¶ Praef. I [470] 39 hic ergo Ausonius. Vergil. A. III 614 nomen Achaemenides.
- 9 inpromptus: Liu. VII 4 ex. quia infacundior sit et lingua inpromptus. (Sueton. Tit. 3 Latine Graeceque promptus et facilis. Spartiani Hadrian. 15, 10 oratione et uersu promptissimus.)
- 17 Schol. Iuuenal. I 95 moris erat apud antiquos, ne quis adderet possessionibus suis aut ex illis minueret. cf. Horat. S. II 6, 6 sq.
- 18 Incertus poeta: quibus iudiciis, quo teste perinit (Scaliger lect. Aus. 1, 20).
- 23 Horat. C. III 9, 45 non possidentem multa uocaueris recte beatum.
- 32 Horat. C. II 1, 4 grauesque principum amicitias Anthol. 407 Ries. (Senecae?), 1 uiue et amicitias regum fuge etc.
- 33 cf. Horat. Ars 267 uitai denique culpam, non laudem merui.
- 34 Horat. C. III 24, 35 quid leges sine moribus uanae proficiunt?
- 41 ¶ Praef. 470, 35 sq.
- V [332] Precatio consulis designati.
- 2 ¶ Praef. 470, 37. ¶ Ep. XXVIII 60.
 ¶ Prec. Kl. Ian. 4 consulis Ausonii.
- 7 ¶ Prec. Kl. Ian. 10 anne bonis coepte auspiciis.
- 8 Vergil. G. I 100 umida solstitia atque hiemes orate serenas, agricolae.
- 9 Horat. Ep. I 16, 16 Septembribus horis.
- 12 Vergil. G. I 230 ad medias sementem extende pruinas.
- 15 Martial. X 62, 7 tostamque feruens Iulius coquit messem.
- 19 Vergil. G. I 302 genialis hiems.
- 36 ¶ ep. 26, 8 Chunos . . . Sauromatas.
- 37 Paulin. c. XXV (Mign. tom. LXI p. 639), 22 sq. hunc ego si Geticis agerem male subditus armis, inter et inmites celebrarem laetus Alanos.
- 38 praepetibus: ¶ ep. 26, 2 praepes Victoria.
- 41 ¶ Protrept. 85 absistat Nemesis, ferat et fortuna iocantem.
- 51 Vergil. A. I 94 terque quaterque beati.
- 52 Horat. C. I 1, 36 sublimi feriam sidera uertice.
- VI [333] Precatio Kl. Jan.
- 1 sq. ¶ supra 10: anne bonis coepte auspiciis.
- 2 ¶ supra 4: consulis Ausonii.
- 5 Vergil. A. VII 180 Ianique bifrontis.

III. PARENTALIA.

praef. in prosa [158] 2 ¶ Mos. 394 materiae commendet honos.
 praef. [159] 4 Ouid. F. II 535 parua petunt manes; pietas pro

- diuite grata est munere. ¶ Par. 21, 8 peruenit ad manes
 exequalis honor. ¶ Par. 25, 8 mutauitque torum feretri
 uice exequalis hour.
- 6 Vergil. A. v. 53 sq. annua nota tamen sollempnisque
 ordine pompas exequeret.
- 8 ¶ Ecl. 11 [377] 15 Augustus sequitur cognatum a Cae-
 sare nomen, ordine sic anni proximus ut generis.
- 10 Vergil. A. III 67 magna supremum uoce ciemus.
- 10 ¶ Prof. 25, 5 nomina tantum uoce ciere suis sufficet
 tumulis.
- 14 Vergil. A. VI 507 magna manes ter uoce uocauit.
- Par. I [160] 12 ¶ Par. 8, 6 facundo quamuis maior ab ingenio.
- 17 Velleius I 5 (de Homero): quod neque ante illum quem
 imitaretur neque post illum qui eum imitari posset in-
 uentus est.
- II [161] 3 sq. ¶ Par. 16, 3 sq. si forma et fama fidesque
 morigerae uxoris lanificaeque manus.
- 4 Tibull. II 1, 10 lanificam . . . manum.
- 5 Sedulius I 267 coniugiique fidem, famulos censumque
 gubernent.
- 6 serietas: cf. Sidon. Ep. I 9, 1 VIII 13, 5 C. XXIII 440.
- III [162] 2 ¶ Vrb. 3 quia tertia dici fastidit.
- 10 Ouid A. A. I 428 ingenuas didicisse iuuet . . . artes.
- 11 Martial. VIII 99, 3 Marcus Palladiae non infitianda To-
 losae gloria. ¶ Prof. 17, 7 Palladiae . . . toga . . .
 Tolosae.
- 22 Stat. Th. XI 619 praereptaque uerba dictauit fatis.
- IIII [163] 6 ¶ Vrb. 75 Alpinis opulenta Vienna colonis.
 ¶ Ep. XXVII 81 Alpina tecta Vienna.
- 17 Vergil. A. IIII 519 (Manil. I 1): et conscia fati sidera.
- 19 Sidon. Ep. V 11, 3 formulam uitae.
- 25 ¶ Par. 9, 8 perque nouem caelebs te fleo Olympiadas.
- 29 Stat. S. V 3, 25 Lethaei secreto in gramine campi con-
 cilia heroum iuxta manesque beatos.
- 31 Sidon. Apoll. XXIII 2, 94 praefectus consul et idem.
- V [164] 6 Ouid. ex Pont. II 5, 38 et non calcata candi-
 diora niue.
- 9 Vergil. G. III 187 ab ubere matris.
- 11 ¶ Prof. 11, 6 quietis manibus. ¶ Prof. 3, 13 tranquillos
 . . . manes.
- VI [165] 8 ¶ Par. 26, 3 innuba deuotae quae uirginitatis
 amorem . . . coluit.
- VII [166] 2 ¶ infra 18, 8 Rutupinus ager.
- 5 Stat. S. III 5, 23 florentibus annis.
- 11 ¶ Prof. 15, 5 tam seniorum quam iocorum particeps.
- VIII [167] 6 ¶ Par. 1, 12 quamquam et facundo non rudis
 ingenio.

- 11 Horat. Ep. II 3, 115 florente iuuenta.
 Par. VIII I[168] 3 Quintilian. I. O. VI pr. 5 insanabilem attulit
 marito dolorem. 6 maximos cruciatus. 10 tanti fulminis.
 7 Vergil. A. IIII 17 postquam primus amor deceptam
 morte fefellit.
 9 Vergil. A. X 64 obductum . . . dolorem.
 12 cf. Horat. C. II 9, 10 sqq. Ouid. Tr. IIII 6, 17 sq. Lucret.
 III 905 aeternumque nulla dies nobis maerorem e pec-
 tore demet.
 15 Stat. S. II 1, 67 muta domus stat.
 24 Vergil. A. X 507 o dolor atque decus magnum rediture
 parenti ¶ Prof. 24, 11 tam decus omne tuis quam
 mox dolor.
 25 Horat. Ep. I 20, 27 me quater undenos sciat inpleuisse
 Decembres.
 — X [169] 3 ¶ Protr. 68: gremioque fouens et murmura
 soluens.
 — XI [170] 3 ¶ Protrept. 37 senium . . . uel re uel spe mihi
 porge fruendum. ¶ Prof. 11, 2 spem magis quam
 rem fruendam. Ciceronis et Augustini locos coll. Toll.
 p. 171.
 14 cf. Schol. Ouid. Ib. 302 E.
 — XII [171] 5 Vergil. VIII 409 sqq. cui tolerare colo uitam
 .. inpositum . . . castum ut seruare cubile coniugis . . . possit.
 8 Eu. Ioh. 17, 3 haec est autem uita aeterna, ut cogno-
 scant te solum deum uerum.
 Ep. Ioh. I 5, 20 ut cognoscamus uerum deum.
 — XIII [172] 9 sq. ¶ Prof. 6, 45 pubere in aevo deseruisti
 uota tuorum.
 — XIII [173] 3 Silius XVI 405 primaenae flore iuuentae.
 Stat. Th. VII, 301 ac primae genitorem in flore iuuentae.
 ¶ Par. 20, 3 ereptus primis aevi florentis in annis.
 — XV [174] 11 ¶ Prof. 23, 13 sensus si manibus ullus.
 — XVI [175] 3. 4 ¶ Par. 2, 3 sq. Tibull. II 1, 10 lanifi-
 cam . . . manum.
 11 Vergil. A. XI 62 sq. solacia luctus exigua ingentis.
 — XVII [176] 1 ¶ Par. 25, 3 germana genitus, prope filius.
 — XVIII [177] 7 Ouid. Am. III 15, 6 militiae turbine.
 8 ¶ Par. 7, 2 tellus Rutupina.
 — XXI [180], 8 ¶ Par. pr. metr. [159], 4 et Par. 25, 8 ex-
 equalis honor.
 — XXII [181] 1 Frugi] cf. Cicero pro Fonteio 39. ¶ Prof. 1, 34.
 3 ¶ Mos. 386 nec sola antiquos ostentat Roma Catones,
 aut unus tantum iusti spectator et aequi pollet Aristides.
 8 Corn. Nepos Attic. 15 itaque eius comitas non sine
 seueritate erat neque grauitas sine facilitate.

- Par. XXIII [182] 4 cf. Vergil. A. III 329 qui te tantum ore referret.
 7 Stat. Th. I 571 et pubescentibus annis.
 15 Vergil. A. VIII 433 purpureus ueluti cum flos succisus aratro languescit moriens.
 Stat. S. II 1, 106 ille velut primos exspiraturus ad austros mollibus in pratis alte flos improbus extat.
 — XXV [184] 2 Horat. C. II 9, 9 flebilibus modis.
 8 ¶ Par. 21, 8.
 — XXVI [185] 3 Vergil. A. XI 583 uirginitatis amorem . . . colit.
 7 Vergil. A. XI 97 salue aeternum mihi, maxime Palla, aeternumque uale.
 — XXVII [186] 1 Serenus ap. Diomed. A. G. III (I 513 K.): animula miserula propter abiit.
 5 Tanaquil: ¶ Ep. XXVIII 31.
 — XXX [189] 6 Sedulius II 69 sola sine exemplo placuisti femina Christo.

V. PROFESSORES.

- Pr. [190] 5 fors erit: ¶ Ep. XII pr. 14 fors fuat.
 — I [191] 2 Martial. II 90, 2 gloria Romanae, Quintiliane, togae.
 ¶ Prof. 14, 8 gloria Athenaei cognita sede loci.
 ¶ Urb. 89 Attica facundiae cuius mera gloria linguae.
 11 Stat. Th. VII 210 te quoque: sed quoniam uetus excidit ira, silebo.
 13 Stat. S. I 3, 101 seu tibi Pindaricis animus contendere plectris.
 15 ¶ Ep. III 12 falsas lites.
 18 Horat. S. I 4, 11 cum fueret lutulentus.
 19 Cicero Brut. 38, 142: Demosthenem ferunt ei, qui quaeuisisset, quid primum esset in dicendo, actionem; quid secundum, idem, et idem tertium respondisse. (cf. de orat. III 56, 213; orat. 17, 56.)
 Quintilianus I. O. XI 3, 6: equidem uel mediocrem orationem commendatam uiribus actionis affirmarim plus habituram esse momenti quam optimam eadem illa destitutam. siquidem et Demosthenes, quid esset in toto dicendi opere primum, interrogatus pronuntiationi palmam dedit eidemque secundum ac tertium locum.
 21 Quintilian.: I. O. XI 2, 7 quanta uis esset (memoriae), quanta diuinitas.
 26 similia de Scaeuola narrat Quintilianus I. O. XI 2, 38.
 31 Martial. X 48, 21 accedunt sine felle ioci.
 31 Horat. S. I 10, 3 sale multo. Quid. Tr. II 565 salibus suffusis melle.

- ¶ Prof. 4, 19 salibus modestus felle nullo perlitis.
 ¶ Prof. 15, 2 cui felle nullo melle multo mens madens.
 34 ¶ Par. 22, 1.
 38 Capitolin. Antonin. Pius 12, 4 periit anno septuagensimo, sed quasi adulescens desideratus est.
 41 Vergil. E. 5, 61 amat bonns otia Daphnis.
 40 meminens: Sidon. Ep. III 12 alibi.
 Prof. III [193] Stat. S. I 4, 28 seu plana solutis cum struis orsa modis.
 — III [194] 9 cf. Capitolini Maximini duo 22, 1.
 16 Sidon. Apoll. VIII 15, 49 Maronis rotæ.
 19 uid. ¶ Prof. 1, 31.
 22 Terent. Heaut. 520 (III 2, 10) uisa uerost quod dici solet aquilæ senectus.
 equi: at cf. Plin. n. h. VIII 162.
 — V [195] 9 Vergil. A. X 603 torrentis aquæ . . . more.
 23 ¶ Ep. XX inscr.: temporibus tyrannicis.
 25 cf. Lucret. III 1080 sq., Horat. S. I 2, 105 sqq., Ouid. Am. II 9, 9 sq., Manil. III 7.
 — VI [196] 41 Plaut. Pseud. I 1, 38 quasi solstitialis herba paulisper fui: repente exortus sum, repentino occidi. cf. Stat. S. II 1, 106—108, III 3, 128—130. Vergil. A. VI 869 ostendent terris hunc tantum fata.
 46 ¶ Par. 13, 9 quanta uitæ decora, quem cultum spei, germane, pubes deseris.
 ¶ Prof. 24, 11 tam decus omne tuis quam mox dolor, omnia acerbo funere præreptus, Glabrio, destituis.
 — VII [197] 5 Seneca Phaedr. 282 P. (277) iste lasciuus puer et renidens.
 5 Horat. C. I 2, 43 patiens nocari Caesaris ultor.
 14 ¶ Prof. 12, 8 hoc nostrum munus habeto: uale.
 15 Horat. C. III 11, 51 memorem . . . querellam.
 19 ingratum: ¶ Prof. 16, 20 annuus ingrata religione dies.
 — VIII [198] 1 Horat. C. I 12, 33 Romulum post hos prius an quietum Pompili regnum memorem an superbos Tarquini fasces.
 — XI [201] 2 uid. ¶ Par. 11, 3.
 5 cf. ¶ Ecl. 3, de viro bono.
 — XII [202] 3 Vergil. A. III 94 stirpe parentum.
 6 ¶ Prof. 26, 11 sedem sepulcri seruet inmotus cinis.
 — XIII [203] 3 ¶ Lud. 12 censor Aristarchus normaque Zenodoti.
 — XIII [204] 7 Vergil. A. I 520 data copia fandi.
 — XV [205] 2 ¶ cf. Prof. 1, 31. ¶ Ep. X 15 qui felle carmen atque melle temperans. Appul. Flor. 18 coniugatio quædam mellis et fellis.

- 5 ¶ Par. 7, 11 ioca seria mixti. ¶ Prof. 7, 2 ioca nota ludum.
- 12 ¶ Prof. 20, 7 Grammaticae ad Scaurum atque Probum. ¶ Praef. I 20.
- 18 Plin. n. h. VII 24, 88 Cineas Pyrrhi legatus senatui et equestri ordini Romae postero die quam aduenerat (nomina reddidit).
- Prof. XVI [206] 7 ¶ Par. 4, 3 Arborium Haeduico ductum de stemmate nomen.
- 10 Horat. C. II 1, 4 principum amicitiae.
- 15 Vergil. A. I 14. II 22 diues opum.
- XVII [207] 7 ¶ Par. 3, 11 Palladiae . . toga docta Tolosae.
- 1 ¶ Protrept. 73 idem uesticipes motu iam puberis aevi ad mores artesque bonas fandique uigorem produxi. ¶ Genethl. 8 cum motu uigeas iam puberis aevi.
- XVIII [208] 1 Horat. C. I 12, 21 neque te silebo, Liber.
- XVIII [209] 1 Vergil. A. VI 841 quis te . . tacitum . . relinquat.
- 13 Sed . . Burdigalam: ¶ Prof. 17, 16 Sed patriae te iura uocant et origo parentum, Burdigalae ut rursum nomen de rhetore reddas.
- [210] 7 ¶ Prof. 15, 12 Scaurum Probumque corde callens intimo. ¶ Praef. I 20.
- 14 Ouid. Am. II 10, 38 conueniens uitae mors fuit ista tuae. Martial. X 50, 8 cur fuit et uitae tam prope meta tuae.
- XXI [211] 5 Horat. Ep. I 20, 17 pueros elementa docentem.
- 14 Appulei. Flor. 18 p. 91 Oud.: ac iam et prorsa et uorsa facundia neneratus sum.
- 16 priscos heroas: ¶ Grat. Act. 20 praelatus antiquis. ¶ Ep. XIII 38 priscis heroibus.
- 16 sqq. ¶ Grat. Act. 19 ueteris illi et Homericus oratores subtilis deducta oratione Menelaus et instar profundae grandinis ductor Ithacensus et melleo delibutus eloquio iam tertiae Nestor aetatis.
- cf. Quintilian. I. O. XII 10, 64. Laus Pisonis 61—64.
- XXII [212] 5 Quintilian. I. O. VIII 2 at obscuritas fit etiam uerbis ab usu remotis: ut si commentarios quis pontificum et uetustissima foedera et exoletos scrutatus auctores id ipsum petat ex his, quae inde contraxerit, quod non intelleguntur. hinc enim aliqui famam eruditionis affectant, ut quaedam soli scire uideantur.
- cf. Horat. Ep. II 1 sic fautor ueterum etc.
- XXIII 16 [213] ¶ Prof. 24, 2 te maestis commemorabo elegis.
- XXIII [214] 2 ¶ Prof. 23, 16 commemorat maestis te pia cura elegis.
- 5 ¶ Prof. 3, 1 condiscipulum atque magistrum collegamque dehinc.

- 4 Herodian. II 3, 4. (Γλαβρίων) ἀνέφερε γοῦν εἰς Αἰνείαν τὸν Ἀφροδίτης καὶ Ἀγγίσου τὴν τοῦ γένους διαδοχὴν.
- 11 Vergil. E. V 34 tu decus omne tuis A. X 507 o dolor atque decus.
- Prof. XXV [215] 5 ¶ Epiced. pr. 9 et ego functum oblectatione uiuentium onerare non debeo.
- 6 ¶ Par. praef. metr. 10 hoc satis est tumulis, satis est telluris egenis uoce ciere animas funeris instar habet. Vergil. A. III 67 magna supremum uoce ciemus.
- XXVI [216] 5 Paulini e. ult. u. 35 (Mign. p. 693) dogma Platonis.
- 11 cf. Prudentius Perist. XI 173 seruat ad aeterni spem uindicis ossa sepulcro.
- ¶ Prof. 11, 6 quietis manibus sedem foue.

VI EPITAPHIA.

- praef. 1 uel uanum opusculum: ¶ Technop. praef. II: rem uanam.
- I 1 Cicero ad fam. VIII 14, 2 Agamemnoni regum regi.
- II 2 Odyss. III 563 ἀλλὰ σ' εἰς Ἡλύσιον πεδῖον . . . ἀθάνατοι πέμψουσιν.
- IV 4 Martial. VIII 43, 8 Pellaei tyranni, qui cito perdomito uictor in orbe iacet. Martial. V 74, 3 sq. quid mirum toto si spargitur orbe (Pompeius)? iacere uno non poterat tanta ruina loco.
- III 5 Ouid. M. XIII 394 rubefactaque sanguine tellus purpureum uiridi genuit de caespite florem, qui prius Oebalio fuerat de uulnere natus ¶ Cupido 12.
- VI 1 Hom. Il. XIII 113 πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ καὶ ἐγὼ γένος εὐχόμεαι εἶναι.
- 1 Horat. C. I 15, 28 Tydides melior patre.
- 3 Vergil. A. XI 246. 250. ille urbem Argyripam patriae cognomine gentis . . . condebat . . . Arpos.
- VII 6 Horat. C. I 15 pastor . . . perfidus.
- Vergil. G. I 502 Laomedontaeae luimus periuria Troiae A. III 542 Laomedontaeae sentis periuria gentis.
- VIII 1 Ouid. M. XII 188 nunc tertia (mibi) uiuitur aetas.
- 1 (Horat. C. I 12, 37 animaeque magnae prodigum).
- VIII 2 cf. Vergil. A. II 550.
- 3 Vergil. A. III 331 scelerum furiis agitated Orestes . . . obtruncat ad aras.
- XI 4 Ennius ap. Cicer. Tusc. I 15, 34 per ora uirum.
- XII 1 ¶ ep. 41, 5 sq.
- 2 Hom. Il. II 701.
- 4 Vergil. A. II 90 pellacis Vlixii.
- XIII 1 Vergil. A. VI 511 scelus exitiale Lacaenae.

- 2 Vergil. A. VI 494 laniatum corpore toto Deiphobum.
 3 — — — 505 tumulum inanem constitui et magna
 manis ter uoce uocaui: nomen et arma locum seruant.
- XIII 1 Seneca Tro. 128 summusque dies Hectoris idem
 patriaeque fuit. Italic. 1054 illo namque rogo na-
 torum funera cernunt (Iliades) . . . ardebat flamma
 namque Ilion illa. Italic. 1019 ruit omnis in
 uno Hectore causa Phrygum **¶** cf. Epit. 24, A.
 Aetna 589 sq. miramur Troiae cineres et flebile
 uictis Pergamon extinctosque suo Phrygas Hectore.
 (cf. Aetna 18) cf. Pompiliani carmen (Anthol. lat.
 631 R.) u. 4.
- XV 2 Seneca Tro. 767 o Danaum timor.
 4 Seneca Tro. 784 flebilis aliquid Hectoris magni
 nece muri uidebunt.
 5 Stat. Ach. I 6 Hectore tracto.
- XVI 3 Il. XVI 459 αἵματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε
 παῖδα φίλον τιμῶν.
- XVII 1 Italic. 241 Amphimachus Nastesque, insignis uterque.
 2 Horat. C. III 7, 16 puluis et umbra sumus.
- XVIII 1 Vergil. A. V 809 Pelidae . . . congressum . . . nec
 dis nec uiribus aequis.
 Vergil. A. I 474 sq. Troilus . . infelix puer atque
 inpar congressus Achilli fertur equis curruque haeret
 resupinus inani.
 3 Virgil A. I 475. A. II 272 raptatus bigis.
- XVIII 1 Vergil. A III 44 heu fuge crudelis terras, fuge litus
 auarum; nam Polydorus ego.
 ibid. 23 densis hastilibus horrida myrtus.
 2 ibid. 45 his confixum ferrea texit telorum seges et
 iaculis increuit acutis.
- XX Hom. Il. II 846.
- XXI Hom. Il. II 842.
- XXII Hom. Il. II 858.
 Italic. 246 Alcinooque sati Chromiusque atque
 Ennomus.
- XXIII 2 Vergil A. II 558 auolsumque umeris caput et sine
 nomine corpus.
- XXV 5 Seneca Tro. 1 quicumque regno fidit.
 Vergil. A. III 94 stirpe parentum.
- XXVII [244] cf. Anthol. Planud. III 129 ἄδηλον ἐς ἄγαλμα
 Νιόβης.
 9 Vergil. A. I 11 tantaene animis caelestibus irae?
- XXX [54] **¶** Herediol. 12 cuncta capit Croesus, Diogenes
 nihilum.

XXXI [253] 1 Stat. S. I 2, 21 floribus innumeris et olenti spargere nimbo.

9 Lucret. V. 306 denique non lapides quoque uinci cernis ab aeuo, non altas turris ruere et putrescere saxa, non delubra deum simulacraque fessa fatisci? Ouid. F. V 131 longa uetustas destruit et saxo longa senecta nocet. cf. Lucian. Charon 23 ex. Cicero pro Marcello 11 Seruius ap. Ciceron. ad famil. III 5, 4 Seneca de breu. uitae 15. 4 Rutil. I 411 sqq. Juuenal. X 146 Martial. X 2, 9 sqq. Plin. pan. 55, 9.

XXXIII [252] Plinius n. h. VIII 155 fecit et diuus Augustus equo tumulum, de quo Germanici Caesaris carmen est.

1 Coripp. Justin. II 326 cunctaque clamosi tacuere sedilia circi.

XXXIII [254] 4 cf. Stat. S. V 1, 181 sqq. (ordine quisque suo).

XXXV [249] 6 Consol. ad Liniam 447 sq. Quid numeras annos? uixi maturior annis: acta senem faciunt, haec numeranda tibi.

☛ ep. 19 scire aevi meritum, non numerare decet. Paulinus uita Martini II iam meritis monachus sed solo nomine miles,

VII ECLOGARUM LIBER.

I [471] 1. 4 ☛ Griph. praef. 8—10 non illud Catullianum: cui—libellum, sed ἀμυσώτερον et uerius: cui dono inlepidum, rudem libellum.

14 sq. Martial. I 3, 11 aetherias . . . cupis uolitare per auras . . ., sed poteras tutior esse domi.

Martial. III 2, 1—6 cuius uis fieri, libelle, munus? Faustiui fugis in sinum? sapisti.

Hieronym ep. I. 7 opusculorum meorum quia plurima euolauerunt a nido et temerario editionis honore uulgata sunt.

17 ☛ Lud. 1 ignoscenda istaec an cognoscenda rearis.

II [362] Pythagoricum.

4 Vergil. A. VI 276 turpis egestas.

12 — — XI 157 dura rudimenta.

14 Vergil. A. VII 326 iraeque insidiaeque.

Martial. I. 15, 7 expectant curaeque catenatique labores.

21 Martial. Spect. 7, 1 qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus.

Aeschyl. Prom. 750 sqq. ἡ δυσπετώσ ἀν τοὺς ἐμὸνς ἄθλους φέροισ, ὅτω θανεῖν μὲν ἔστιν οὐ πεπωμένον κτλ. ☛ Tech-
nop. 77.

22 Sidon. carm. VIII 135 Saturnigena (i. Chiron.).

25 Paulin. Euchor. 233 non felix cura laboris.

- 31 Anthol. lat. Ries. 407, 1 niue et amicitias regum fuge
4 sq. niue et amicitias. . . fugito 408, 1 niue et amicitias
omnes fuge.
- 35 Paulin. Euchar. 278 saepius et propriis certans mens
obuia notis.
- 36 Propert. III 1, 6 in magnis et uoluisse sat est.
- 39 Quintilian. I. O. VII 10, 14 nemo expectet, ut alieno
tantum labore sit disertus. uigilandum, durandum, eni-
tendum, pallendum est.
- 50 Cicero Tusc. I 48, 114 non nasci homini longe optimum
esse, proximum autem quam primum mori. Plin. n. h.
VII 4 itaque multi extitere, qui non nasci optimum
censerent aut quam ocissime aboleri.
- III [363] De uiro bono.
- ☉ Prof. 11, 5 Pythagorei non tenentem tramitis recti uiam.
- 1 Horat. Ep. I 7, 22 I 16, 73 uir bonus et sapiens. I 16, 32
II 3, 445 uir bonus et prudens.
Martial. IIII 5, 1 uir bonus et pauper.
- 3 Horat. S. I 5, 32 ad unguem factus homo.
- 4 (Horat. C. I 26, 5 quod Tiridatem terreat unice securus.)
- 5 ☉ Technop. III 15 cor uegetum mundi instar habens.
5. 6 Horat. S. II 7, 96 fortis et in se ipso totus, teres atque
rotundus, externi ne quid ualeat per leue morari.
- 9 Horat. Ep. II 1, 29 Romani pensantur eadem scriptores
trutina.
Pers. I 6 examenue improbum in illa castiges trutina.
☉ ecl. 7, 33 tu quoque certa mane morum mihi libra
meorum.
- 10 ☉ Cento praef. ex.: densa ne supra modum protuberent,
hiulca ne pateant.
- 11 Varro Men. 555 B. si diligens est ad amussim.
- 13 Pers. V 24 pulsa, dignoscere cautus, quid solidum crepet.
- 14 Catull. 64. 91 non prius ex illo flagrantia declinauit lu-
mina, quam cuncto concepit corpore flammam.
Vergil. A. IIII 184 nec dulci declinat lumina somno.
- 14 sqq. Χρυσᾶ ἔπη 40 sqq. μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμ-
μασι προσδέξασθαι, πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρις ἔκασ-
τον ἐπελθεῖν πῆ παρέβη; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ
ἔτελέσθη.
- Cicero Cato 38 Pythagoreorum more exercendae me-
moriae gratia, quid quoque die dixerim, audierim,
egerim, commemoro uesperis. cf. Horat. S. I 4, 133 sqq.
neque enim cum lectulus aut me porticus exceperit, desum
mihi. „rectius hoc est; hoc faciens uiuam melius“ etc.
Seneca de ira III 361.
- 19 Coripp. Iustin II 402 III 348 miseratus egenis.
- 24 sqq. Χρυσᾶ ἔπη 43 sq. ἀρξάμενος δ' ἀπὸ πρώτου ἐπέξιθι

καὶ μετέπειτα δειλὰ μὲν ἐκπρόξας ἐπιπλήσσει, χρηστὰ δὲ τέρον.

III [364] *Ναὶ καὶ οὐ*.

1 Eu. Matth. 5, 37 sit autem sermo uester „est, est: non, non“.

1 Alcuin. LXIII, 5, 2 (ed. Duemmler): Dic duo, quae totas moueant monosyllaba lites? (Est, Non.)

11 **¶** Vrb. 39 inclusi moles cuneata theatri.

14 **¶** Ep. XXVIII 39—41 cum multa loquaces ambiguissere sererent studiis . . . Est respondebat uel Non.

24 Pers. III 81 murmura cum secum et rabiosa silentia rodunt atque exporrecto trutinantur uerba labello, aegroti ueteris meditantens somnia.

V [365] Hesioidion.

Plin. n. h. VII 153 (47) Hesiodus, qui primus aliqua de hoc (sc. de spatio atque longinquitate uitae hominum) prodidit, fabulose, ut reor, multa de hominum aeuo referens cornici nouem nostras attribuit aetatis, quadruplum eius ceruis, id triplicatum coruis, et reliqua fabulosius in phoenice ac nymphis.

3 sqq. **¶** Griph. 11—17.

3 Ouid. M. II 457 garrula cornix.

5 **¶** de aerumnis Herculis 4 aeripedis cerui.

6 **¶** Ep. XXIII 9 sq. Phoenix 61. Anthol. lat. 389, 29.

VI [365 A.] 1 sq. Stilbon Pyrois Phaethon Phaenon: Censorin. de d. n. 13, 3. 4.

¶ Ep. XV 11 quotque annis sublimis agit sua saecula Phaenon.

2 Cicero Somn. Scip. 17 deinde est hominum generi prosperus et salutaris ille fulgor, qui dicitur Iouis.

4 Vergil. A. I 741 hic canit errantem Lunam Solisque labores.

5 maguus—anno: Cicero de deorum nat. II 20 § 51 Somn. Scip. 22 (24) Arat. 232 Censorin. de. d. n. 16, 2.

7 Claudian. in Ruf. I 4 nam cum dispositi quaesissem foedera mundi.

VII [368] De ratione librae.

8 uigor uiresque: cf. **¶** Ecl. 26, 14 nigent ui.

10 Vergil. G. III 176 si parua licet componere magnis.

18 sqq. cf. carmen de ponderibus 45 sqq. uncia si librae desit, dixere deuncem.

21 ibid. 49 dodrantem reliquum nocitant quadrante retracto.

29 Ouid. M. I 12 nec circumfuso pendebat in aere tellus ponderibus librata suis. cf. carmen de ponderibus 2 sqq. pondus rebus uatura creauit etc.

31 Vergil. G. I 208 libra die somnique pares ubi fecerat horas.

32 **¶** Ep. V 37 et quae mira Caledoniis nonnumquam detegit aestus cf. **¶** Mos. 68 Caledoniis.

Tacit. Agr. 10 septentrionalia eius nullis contra terras vasto atque aperto mari pulsantur.

VIII [369] De ratione puerperii.

- 1 Censorin. de d. n. 8, 2 ante omnia igitur dicunt (Chaldaei) actum uitamque nostram stellis tam uagis quam statis esse subiectam earumque uario multiplicique cursu genus humanum gubernari.
Ammian. XXI 14, 3 ferunt theologi . . . hominibus . . . quaedam uelut actus rectorum numina sociari.
- 11 Vergil. G. III 135 genitalem aruo.
- 13 Censorin. 8, 4 igitur quo tempore partus concipitur, sol in aliquo signo sit necesse est. ib. 6: sol ergo cum in proximum signum transcendit, locum illum conceptionis aut inbecillo uidet conspectu aut etiam nec conspicit.
- 17 Censorin. 8, 6 at cum in tertio est signo . . ., tunc primum illum locum unde profectus est uidere dicitur, sed ualde obliquo et inualido lumine.
- 23 Censorin. 8, 9 quae duo uisiones *τετράγωνοι καὶ τρίγωνοι* perquam efficaces incrementum partus multum adminiculant.
- 24 Censorin. 8, 10 ceterum a loco sexto conspectus omni caret efficientia; eius enim linea nullius polygoni efficit latus.
- 27 Censorin. 8, 10 at a septimo zodio . . . plenissimus potentissimusque conspectus quosdam iam maturos infantes educit, qui septemestres appellantur, quia septimo mense nascuntur.
- 34 sqq. Censorin. 8, 11 at si intra hoc spatium maturescere uterus non potuerit, octauo mense non editur (ab octauo enim signo ut a sexto inefficax uisus) sed uel nono mense uel decimo.
- 41 sq. Censorin. 8, 12 sol enim a nono zodio particulam conceptionis rursum conspicit *κατὰ τρίγωνον* et a decimo *κατὰ τετράγωνον*, qui conspectus, ut supra iam dictum est [sc. § 9], perquam sunt efficaces.

VIII [372]

4 Vergil. G. I 239 obliquus qua se signorum uerteret ordo.
X [376] cf. Censorin. de d. n. 22, 9—17.

- 2 Ouid. F. II 533 sq.
☉ Par. praef. prior.
- 5 Ouid. F. V 73. 85. ☉ Ecl. 11, 9.
- 9 ☉ Ecl. 17, 9 sidere, Virgo, tuo Bacchum September opimat.
- 11 ☉ Ecl. 11, 22 salo mergens sollemnia signa Nouember praecipitat cf. ecl. 17, 11.
- 12 Vergil. G. I 302 genialis hiemps.
☉ Ecl. 11, 14 genialia festa.

XI [377] cf. Censorin. de d. n. 22, 9—17.

- 4 ☉ Par. praef. prior.
 7 Lucret. I 1 Aeneadam genetrix.
 ☉ ep. 52, 2 Aeneadam genetrix . . . Venus.
 9 ☉ Ecl. 10, 5 Ouid. F. V 73, 85. Martialis XII 67 Maiae Mercurium creastis Idus.
 16 ☉ Par. praef. metr. 8: ut gradus aut mortis postulat aut generis.
 13 Vergil. E. VIII 47 ecce Dionaei processit Caesaris astrum.
 20 Vergil. G. I 47 uotis respondet auari agricolae.
 23 Vergil. G. I 302 inuitat genialis hiems.
 ☉ Ecl. 10, 12.
 XII [379] 1 Ouid. F. I 55 uindicat Ansonias Iunonis cura Kalendas; Idibus alba Ioni grandior agna cadit. Nonarum tutela deo caret.
 XV [381] 3 nocantur: ☉ infra 15 cieris ☉ Ep. XXIII 10 acciri.
 XVI [371] Censorin. de die nat. 19, 1 annus uertens est natura, dum sol percurrens duodecim signa eodem, uude profectus est, redit.
 3 Ouid. F. I 313 octipedis . . . cancri.
 4 ☉ Ecl. 18, 3 pulsum aestiuum.
 ☉ Prec. Kal. Ian. 13 hiberno pulsu.
 XVII [382] 9 ☉ Ecl. 10, 9 autumnum, Pomona, tuum September opimat.
 11 ☉ ecl. 10, 11.
 XVIII [384] 1 Sidon. Ep. VIII 16, 2 flatu teporo.
 XXI [387] Horat. C. I 7, 2 bimarise Corinthi.
 Ouid. M. V 407 bimari . . . Corintheo.
 XXIII [385] 5 Ouid. F. V 669 templa tibi (Mercuri) posuere patres spectantia circum Idibus: ex illo est haec tibi sacra dies.
 5. 6 Martialis. XII 67, 1 sq. Maiae Mercurium creastis Idus; Augustis redit Idibus Diana.
 XXV [366] de aerumnis Herculis.
 cf. Martialis VIII 101, 4 sqq. Sidon. Carm. VIII 94 sqq. XIII 1 sqq. XV 140 sqq.
 ☉ Griph. 28 sq.
 4 Vergil. A. VI 802 aeripedem ceruam. Martialis l. l. 7.
 ☉ Hesiodion 5 alipedem ceruum.
 12 Paulin. Euchar. 328 tolerati meta laboris.
 XXVI [383] 7 Cicero Arat. fr. XVIII spicum inlustre tenens splendenti corpore Virgo.
 10 Cicero Arat. (ed. Baehr.) 324 uis magna Nepai 418 uis uehemens Nepai.
 11 Cicero Arat. 459 inde Sagittipotens . . .
 14 nigent ui: cf. ☉ Ecl. 7, 8 uigor uiresque.
 15 Cicero Arat. 281 hunc . . . postremum tangit rota feruida Solis.

VIII CVPIDO.

praef. 1 Terent. Phorm. II 2, 15 (329) III 3, 1 (348) *enumquam audisti (audistis).*

nebulam pictam: ¶ *Epist.* II 470. *Hoc me uelut aerius bratteae fumus aut picta nebula non longius quam dum uidetur oblectat.* Plaut. Men. I 2, 34 (143) *dic mihi num quam tu uidisti tabulam pictam in pariete?* Terent. Eun. III 5, 36 (584) *suspectans tabulam quandam pictam; ibi inerat pictura haec: Iouem — . . . Egomet quoque id spectare coepi et quia —*

3 Paulinus c. XXVII (Mign. p. 660), 511 *nunc uolo picturas fucatis . . . porticibus uideas.* ib. 583 *fucata coloribus umbra.*

7 *in lugentibus campis:* Vergil. A. VI 441 *lugentes campi.*

11 Seneca ep. 116, 8 *uitia nostra quia amamus, defendimus.*

13 ¶ *Griph.* pr. 24: *Flacci ecloga.* (uid. Index.) cf. Plin. ep. III 14, 8 *unum illud praedicendum uidetur cogitare me has nugas inscribere hendecasyllabos, qui titulus sola metri lege constringitur. proinde siue epigrammata siue idyllia siue eclogas siue, ut multi, poematia seu quod aliud uocare malueris, licebit uoces. (inde Sidon. Ep. VIII 15 *senariolos aliquos . . . placidus accipias, siue odam hanc ipsam mauis uocare siue eglogam.*)*

Stat. S. III pr. ex.: summa est (scil. Silu. III 5) egloga, qua mecum secedere Neapolim Claudiam meam exhortor (et quinti carminis haec est inscriptio in cod. Rhedigerano: E loga ad uxorem).

Stat. S. III pr. med.: iuncta est egloga ad municipem meum Iulium Menecratem.

Sidon. Ep. VIII 13, u. 12 uernans per uarii carminis eglogas, uerborum uiolis multicoloribus.

Sueton. uita Horatii (p. 298, 6 R.): expressitque (Augustus Horatii) eclogam ad se, cuius initium est: Cum tot sustineas etc. (Ep. II 1).

1 Vergil. A. VI 887 *aeris in campis.*

2 Vergil. A. VI 443 *murtea circum silua tegit.*

3 Vergil. A. VI 517 *illa chorum simulans euhantis orgia circum ducebat Phrygias.*

5 Vergil. A. VI 451 *errabat silua in magna.* VI 270 *sub luce maligna.*

7 Horat. Ep. I 10, 21 *cum murmure riuum.*

9 Vergil. E. III 106 *inscripti nomina regum . . . flores.*

8 ¶ *Mos.* 1 *nebuloso flumine.*

10 Ouid. M. III 424 *cunctaque miratur quibus est mirabilis ipse.* ¶ cf. *Technop.* 69 *Oebalius flos.*

11 Vergil. A. VIII 614 *picta croco et fulgenti murice*

- nestis. Ouid. M. III 283 et Crocon in paruos uersum . . . flores.
- 12 Ouid. M. XIII 397. X 216. Stat. S. II 1, 97 deceptaque funera matris.
15. 20. Modoinus Naso I 26 rursus in antiquos . . .
- 16 ¶ Par. 23, 13 quattuor ediderat nunc functa puerpera partus.
- 17 Vergil. G. III 196 per inania ¶ Mos. 58.
- 18 Propert. V 3, 50 uentilat ipsa facem.
- 19 Vergil. A. VI 448 it comes et iuuenis quondam, nunc femina, Caeneus rursus et in neterem fato reuoluta [re-uocata R] figuram. cf. Gell. VIII 4, 14.
- 24 Vergil. A. III 274 Leucatae nimbose cacumina montis. Stat. S. V 3, 154 saltusque ingressa uiriles non formidata temeraria Leucade Sappho.
- 26 Vergil. A. VI 445 maestamque Eriphylen.
- 27 Ouid. M. XI 266 felix et nato, felix et coniuge Peleus.
- 30 Vergil. E. VI 46 Pasiphaen niuei solatur amore iuueni.
- 14 Ouid. M. XII 578 exercet memores plus quam ciuilitas iras.
- 37 Vergil. A. II 449 strictis mucronibus imas.
- 38 Vergil. A. VI 450 inter quas Phoenissa recens a uolnere Dido errabat silua in magna.
- 39 Vergil. A. III 646 enseque recludit Dardanum etc.
- 40 ¶ cf. Ephem. 13.
- 46 Vergil. A. I 397 stridentibus alis.
- 48 Vergil. A. II 605 umida circum . . . nubem.
- 49 Vergil. A. VIII 359 aurea bullis cingula. (Prudent. Psych. 475 fulgentia bullis cingula.)
- 54 Vergil. A. XII 254 facta nube premunt.
- 57 Vergil. A. VI 565 ipsa deum poenas docuit.
- 59 Coripp. Iohann. VII 541 stipite suspendi.
- 60 Vergil. A. II 57 manus . . . post terga reuinctum. XI 81 uinxerat et post terga manus.
- 76 ¶ Griph. 56 sub acumine centri.
- 82 Vergil. A. VII 578 terrorem ingeminat. Vergil. A. XI 337 stimulisque agitabat amaris.
- 83 ¶ ep. 97, 4 (Hylas) ancipites patitur Naidas Eumenidas.
- 85 ¶ Griph. 27 deprenso Marte.
- 86 Vergil. G. III 111 Hellespontiaci . . . Priapi.
- 87 Vergil. A. V 402 caestus, quibus acer Eryx in proelia suetus ferre manum. ¶ ep. 76, 11 seminiurum . . . Hermaphroditum.
- 91 Martial. VIII 93, 5 sutilis . . . rosa.
- 99 ¶ cf. Ephem. 216 uana ignauorum simulacra locasse soporum.
- 103 ¶ Ephem. 217 fornice eburno. Vergil. A. VI 898 portaque emittit eburna.

VIII BISSVLA.

- praef. 12 **¶** Ep. XXVII 48 ocius illa iugi fatalis soluere lora
Pellaeum potuisse ducem reor.
- 5 Terent. Phorm. II 2, 4 (318) tute hoc intristi: tibi omne
est exedendum. II 1, 19 (249) habendae compedes.
- 7 sqq. Priap. 1, 1 carminis incompti lusus lecture pro-
caces . . . pone supercilium. (Sedulius praef. 3 pone
supercilium, si te cognoscis amicum, nec quaeras opus
hic codicis artificis. Prudent. Psych. 287: Disce super-
cilium deponere). Martial. I 4, 1 Contigeris nostros, Caesar,
si forte libellos, terrarum dominum pone supercilium.
- 10 Martial. I 4, 5 qua Thymelen spectas derisoremque
Latinum, illa fronte precor carmina nostra legas.
- 11 not.: cf. Horat. Ep. I 19, 1 priseco si credis, Maecenas
docte, Cratino, nulla placere diu nec uiuere carmina
possunt, quae scribuntur aquae potoribus.
- 17 Lucan. I 20 et gens si qua iacet nascenti conscia Nilo.
- 26 Iuuenal. XIII 164 caerula quis stupuit Germani lumina,
flauam caesariem. cf. Tacitus Germ. 4 omnibus truces
et caeruli oculi, rutilae comae, magna corpora.
- 33 sqq. cf. Anacreontica 16 et 17 R.
- 33 Anacreont. 16, 8.
- 37 ibid. 23.
- 37 Vergil. A. XII 68 Indum sanguineo neluti uiolauerit
ostro siquis ebur, aut mixta rubent ubi lilia multa alba
rosa, talis uirgo dabat ore colores.
- 40 Vergil. G. III 177 Cecropias innatus apes.

X MOSELLA.

- 1 **¶** Cupido 28 nebuloso lumine.
- 4 Vergil. A. XI 372 nos animae uiles inhumata infletaque
turba, sternamur campis. VI 325 inops inhumataque
turba est.
- 9 Paulinus C. XXVIII 88 aruaque uicinis (cunctaque uica-
nis *uulg.*) circum metata colonis.
- 12 Vergil. A. 640 largior hic campos aether et lumine
uestit purpureo.
- 14 Lucan. III 400 lucus erat . . . obscurum cingens conexis
aera ramis.
- 15 Peruigil. Ven. 58 uirentis . . . umbras. Vergil. A. XI
187 caligine caelum.
- 20 **¶** Mos. 284 pendentes saxis instanti culmine uillae.
- 28 Vergil. G. III 350 uitreisque sedilibus. Horat. C. III
13, 1 o fons Bandusiae splendidior uitro. Stat. Ach. I 26
uitreo sub gurgite. **¶** Mos. 55 uitreo . . . profundo.
- 29 Horat. C. II 3, 12 lympa fugax trepidare riuo.

- 33 **¶** Vrb. 33 largus tranquillo praelabitur amne Mosella.
- 35 Vergil. A. X 291 qua uada non spirant. (Vergil. A. I 550 perque undas superante salo.)
- 42 Vergil. A. II 236 uincula collo intendunt.
- 45 Vergil. E. VII 12 hic uiridis tenera praetexit harundine ripas Mincius.
- 47 Cyprian. Iesu Naue 89 nuda in primori mergunt uestigia ripa.
- 48 Ouid. Her. XVI 57 i nunc et Phrygiae (Vergil. A. VII 425 i nunc . . . i . . .).
- 51 Iuuenal. XV 96 dira obsidionis egestas.
- 57 introitu: cf. Cicero Acad. prior. II 122 ut nulla acies humani ingenii tanta sit, quae penetrare in caelum, terram intrare possit.
- 59 Claudian. rapt. Pros. II 115 late peruius humor ducit inoffensos liquido sub flumine uisus imaque perspicui prodit secreta triumphi.
- 63 Rutilius Nam. II 13 adridet placidum radiis crispantibus aequor et sulcata leui murmurat unda sono.
- 68 Lucan. VI 68 unda Caledonios fallit turbata Britannos.
- 69 **¶** Epist. V 37 et quae mira Caledoniis nonnumquam detegit aestus.
¶ Ecl. 7 (de rat. librae) 32 Caledonios sine litore aestus.
- 70—72 Sueton. Caesar 47 Britanniam petisse spe margaritarum. Plinius n. h. VIII 116 in Britannia paruos atque decolores nasci certum est etc. Ammian. XXIII 6, 88 quod genus gemmae etiam in Britannici secessibus maris gigni legique, licet dignitate dispari, non ignoramus.
- 74 **¶** Ep. VII 43 algozo legitur litore concolor.
Sidon. ep. VIII 9 u. 33 algozo prope concolor profundo.
¶ Ep. V 5 decolor alga.
- 77—79 Vergil. G. II 123 sed neque quam multae species nec nomina quae sint, est numerus. Rosae 39: tot species tantosque ortus uariosque nouatus.
- 80 Vergil. A. II 779 nec . . . fas aut ille siuit.
Lucan. III 110 sic sorte secunda aequorei rector facias, Neptune, tridentis.
- 87 **¶** Ep. XIII 62 nec duraturi post bina trihoria corui.
- 85 Ouid. Hal. 118 herbosa . . . harena.
- 88 Ouid. M. V 461 uariis stellatus corpora guttis.
- 89 Ouid. Hal. 130 lubricus et spina nocuus non gobius ulla.
- 93 Lucan. I 400 famae maioris in amnem.
Vergil. A. III 221 oblitos famae melioris amantis.
- 94 Ouid. ex Pont. l 4, 1 deterior . . . aetas.
- 95 Vergil. A. I 170 omni ex numero.
Auitus III 263 spirantum e cunctis.

- 98 Horat. S. II 7, 49 turgentis uerbera caudae.
Ouid. Hal. 13 uerbere caudae.
- 99 Vergil. G. III 524 gurgite cum medio.
- 101 Cicero Arat. 143 squamoso corpore pisces.
- 102 Terent. Phorm. II 2, 28 (342) cena dubia (cf. Horat. S. II 2, 77).
- 104 Ouid. Hal. 105 insignis . . . notis.
- 106 Ouid. ex Ponto I 8, 11 Stat. S. V 1, 89 binominis Histri.
- 112 Vergil. G. III 416 ambrosiae diffundit odorem, quo totum nati corpus perduxit. ¶ Mos. 135 perductum tergora oliuo.
- 118 ¶ Ephem. 88: solido cum corpore praenius Enoch.
- 121 Vergil. G. I 378 et ueterem in limo ranae cecinere querellam.
- 124 Horat. S. II 4, 62 immundis feruent . . . popinis.
¶ Eph. 214 et mox fumosis conuiuia adcumbo popinis.
- 128 Lucret. V 836 androgynum, interutraque nec utrum, utrimque remotum.
- 131 Ouid. ex Ponto III 13, 1 o mihi non dubios inter memorande sodales.
¶ Prof. 17, 1 memorande mihi.
- 135 ¶ Ep. XXVIII 19 et pecus aequoreum tenui uice uocis anhelat.
- 136 ¶ Griph. 71 Actaeae . . . Athenae.
Vergil. G. III 416. cf. ad 112.
- 137 Vergil. G. III 28 magnumque fluentem Nilum.
- 138 Vergil. G. III 423 agmina caudae soluuntur.
- 139 Claudian. in Eutrop. II 430 iam breuibus deprensa uadis (B defensa).
¶ Ep. V 2 ostrea . . diuerso . . maris deprensa profundo (defensa V).
- 145 Ouid. M. III 597 telluris ad oras.
- 146 ¶ Mos. 38 exclusum . . . flumen. ¶ Mos. 15 exclusum . . . caelum.
Vergil. A. III 196 magnaue surgunt aequora.
- 148 Stat. Ach. I 462 decrescere montem.
- 157 Symmach. Ep. I 8 ubi corniger Lyaeus operit superna Gauri.
Stat. S. III 1, 147 spectat et Icario nemorosus palmite Gaurus.
158. 159. Vergil. G. III 461 flerunt Rhodopeiae arces altae Pangaea et Rhesi Manortia tellus.
Vergil. E. VI 30 nec tantum Rhodope miratur et Ismarus Orphea.
Vergil. G. II 37 iuuat Ismara Baccho conserere.
- 163 Vergil. A. XI 73 laeta laborum . . . Dido.
- 165 Horat. S. I 7, 29 expressa arbusto regerit conuitia durus uindemiator et inuictus, cui saepe uiator cessisset magna compellans uoce cuculum.

- 170—185 Stat. S. II 2, 100—106 saepe per autumnum iam pubescente Lyaeo conscendit scopulos noctisque occulta sub umbra palmite maturo rorantia lumina tersit Nereis et dulces rapuit de collibus uuas. saepe et uicino sparsa est uindemia fluctu et Satyri cecidere uadis udamque per undas Dorida montani cupierunt prendere Panes.
- 177 Ouid. Her. IIII 171 montanaque numina Panes.
Vergil. G. I 10 praesentia numina Fauni.
☉ Ep. XIII 21 paganica lumina taedas.
☉ Vrb. 115 paganaque numina Volcas. cf. ☉ Praefat. I (470) 21 Aquitanica nomina, multos.
- 178 Vergil. G. IIII 426 medium sol igneus orbem hauserat. Vergil. A VIII 97 sol medium caeli conscenderat igneus orbem.
(Vergil. G. I 232 per duodena regit mundi sol aureus astra. Vergil. G. IIII 51 ubi pulsam hiemem sol aureus egit.)
☉ Sol aureus: Ecl. 8, 5. 16, 7. 15.
- 183 cf. Sil. Ital. V 17 sqq.
- 185 Ouid. M. I 107 Panaque, cum prensam sibi iam Syringa putaret, corpore pro nymphae calamos tenuisse palustres.
- 189 Stat. S. I 3, 17 nemora alta citatis incubuere uadis; fallax responsat imago frondibus et longas eadem fugit unda per umbras.
- 190 Stat. S. II 2, 48 cum iam fessa dies et in aequora montis opaci umbra cadit uitroque natant praetoria ponto.
- 201 ☉ Ep. XVIII 13 anites . . . remipedes.
- 201—204 Ermenricus epigr. 75 sqq. remipedes medio cui certant flumine lembi et uarios ineunt flexus uiridesque per oras stringunt attonsis pubentia germina pratis.
196. 198 Plinius Ep. VIII 8, 4 ripae (Clitumni) fraxino multa, multa populo uestiuntur, quas perspicuus amnis ut mersas uiridi imagine adnumerat.
- 205 Vergil. A. VII 382 inpubesque manus.
- 209 Vergil. A. IIII 143 qualis ubi . . . Apollo 147 ipse iugis Cynthi graditur.
- 206 Vergil. E. VII 17 posthabui tamen illorum mea seria ludo.
- 211 Horat. Ep. I 18, 61 partitur lyntres exercitus, Actia pugna te duce per pueros hostili more refertur, aduersarius est frater, lacus Hadria.
Vergil. A. VIII 675 in medio classis aeratas, Actia bella, cernere erat totumque instructo Marte uideres feruere Leucaten.
Stat. S. III 1, 150 et Lucrina Venus.
Symmachi Ep. I 8 simul innatat choreis Amathusium renidens . . . Dione.
- 215 Sueton. Aug. 16 nec temere plura ac maiora pericula ullo alio bello adiit.

- 216 Vergil. A. III 442 Auerna sonantia siluis.
- 223—229 Ermenricus ep. 78 reddis nautales uitreo sub gurgite formas et redigis pandas inuersi corporis umbras: utque agiles motus dextra laeuaque frequentent et commutatis alternent pondera remis, unda refert alios, simulacra humentia, nautas. ipsa suo gaudet simulamine nautica pubes, fallaces fluuio mirata redire figuras.
- 223 Eusthenius (Anthol. lat. Ries.) 519, 1 redditur effigies liquida cernentis in unda.
- 227 Maximini (Anthol. lat. Ries.) 521, 1 fontis aquae reddunt simulacra imitantia uerum.
- 230 Caesar b. Gall. VII 43 matres familias . . . more Gallico passum capillum ostentare.
- 237 Vergil. A. XII 99 crines uibratos.
- 241 Stat. S. III 2, 86 (de Scylla) Siculi populatrix uirgo profundi. Stat. Th. VIII 243 arcani quotiens deuexa profundi scrutantem delphina uident.
- 242 Ouid. M. XV 770 nunc male defensae confundant moenia Troiae.
- 243 Vergil. G. I 142 alta petens pelagoque alius trahit umida lina.
- 244 ¶ Ep. XIII 55 nodosas nestes animantum Nexinorum.
- 245 Vergil. A. II 782 leni fluit agmine Thybris (Ennius A. 177 V. leni fluit agmine flumen).
- Horat. C. I 31, 7 rura quae Liris quieta mordet aqua taciturnus amnis.
- 246 signis: cf. Sidon. Apoll. Ep. II 2 ut stataria retia suberinis corticibus extendat aut signis per certa interualla dispositis tractus funium librentur.
- 249 ¶ Ep. XIII 57 insutos terrenis uermibus hamos.
- 255 Stat. Ach. I 27 nec mora et.
- 257 Verg. A. XII 906 tum lapis ipse uiri uacuom per inauae uolutus.
- 260 cf. Senecae Hercules 825.
Lucret. I 147 (II 60. III 92. VI 40) lucida tela diei.
- 269 cf. Vergil. G. III 170 (ac ueluti lentis Cyclopes fulmina massis cum properant, alii taurinis follibus auras accipiunt redduntque).
- 276 Glaucus: Ouid. M. XIII 903 sqq. Stat. S. III 2, 36 sqq.
- 278 Ouid. M. VII 232 carpsit et Euboica niuax Anthedone gramen nondum mutato uulgatum corpore Glauci. cf. XIII 9. 38. 68.
- 279 Ouid. M. XIII 903 alti nouus incola ponti (Glaucus).
- 286 Stat. S. I 3, 25 alternas seruant praetoria ripas.
- 287 Stat. S. I 3, 27 Sestiacos nunc fama sinus pelagusque natatum iactet et audaci innetos delphinas ephebo.
- 289 Iuuenal. X 175 constratum classibus isdem suppositum-

- que rotis solidum mare. Incertus poeta (ap. Pompeium in Donatum 119, 26 alios): construit litora Xerxes.
- 290 Horat. Ep. II 3, 65 regis opus. Stat. S. II 2, 31 urbis opus.
- 291 Stat. Ach. I 409 Phruxi qua semita iungi Europamque Asiamque uetat.
 ¶ Paulinus in Ausonii Ep. XXIII 21 Europamque Asiamque. Sidon. c. II 47 Europae atque Asiae commissam carpis utrimque temperiem.
- 292—296 Stat. S. I 3, 29 hic aeterna quies, nullis hic iura procellis, numquam feruor aquis. datur hic transmittere uisus et uoces et paene manus.
- 293 Ouid. Tr. III 11, 9 (V 7, 61; 10, 35) commercia linguae.
- 298 Vergil. G. I 52 cultusque habitusque locorum.
- 301 Vergil. A. VI 32 bis conatus erat casus effingere in auro, bis patriae cecidere manus. cf. Seruius ad Vergil. A. VI 9.
- 303 Philo.: Cicero de orat. I 62 Philonem illum architectum, qui Atheniensibus armamentarium fecit.
 Plin. n. h. VII 125 laudatus est Philon Athenis armamentario mille nauium. Vitruu. VII 12 et 16.
- 304 Vergil. A. X 146 certamina belli.
- 305 Vergil. G. I 118 hominumque boumque labores.
 Vergil. A. II 284 hominumque urbisque labores.
 ¶ Mos. 459 inter medios hominumque boumque labores.
- 306 Marcei: Varronis hebdomadem ex uu. 298 sqq. posse restitui Bernays uidit; cf. Ritschl. Opuscula III 512.
- 307 Artes — manus: Stat. S. I 3, 47 uidi artes ueterumque manus uariisque metalla uiua modis.
- 308—312 a Plinio VII 125 recensentur Archimedes, Chersiphron, Philon, Ctesibius, Dinochares.
- 308 Plin. VII 125 laudatus est et Chersiphron Cnosius aede Ephesi Dianae admirabili fabricata. cf. Plin. XXXVI 95 et 96.
- 311 Sidon. c. V 461 Ptolomaide gaza.
- 312 ¶ Urb. 62 fastigia conis.
- 312 Dinochares: Plin. n. h. V 62 metatus est eam (Alexandriam) Dinochares architectus pluribus modis memorabilis ingenio. Plin. VII 125: Dinochares metatus Alexandro condente in Aegypto Alexandriam. at Dinocrates: Iul. Paris (Val. Maximi epit.) p. 20, 1 Halm. Ammian. XXII 16, 7 architecti sollertia Dinocratis (Alexandriam nobilitat).
- 313 Ammian. XXII 15, 29 quae (pyramidum) figura apud geometras ideo sic appellatur, quod ad ignis speciem . . . extenuatur in conum. quarum magnitudo quoniam in cel-

situdinem nimiam scandens gracilescit paulatim, umbras quoque mechanica ratione consumit.

Cassiodor Var. VII 15 Pyramis in Aegypto, quarum in suo statu se umbra consumens ultra constructionis spatia, nulla parte respicitur.

Solin. c. 35 itaque mensuram umbrarum egressae nullas habent umbras. Vegetius III 30.

314 sqq. Plin. n. h. XXXVIII 148 magnete lapide architectus Timochares Alexandriae Arsinoes templum concamerare inchoauerat, ut in eo simulacrum e ferro pendere aere uideretur. intercessit ipsius mors et Ptolemaei regis, qui id sorori suae iusserat fieri.

(Plin. n. h. XXXVII 108 (de topazio) inde factam statuam Arsinoae Ptolemaei Philadelphi uxori quattuor cubitorum, sacratam in delubro quod aureum cognominabatur. cf. XXXVI 68. ut refert Rufinus hist. eccles. XI, Alexandriae in Serapidis templo solis signum eodem artificio sustinebatur.)

316 Plin. n. h. XXXVIII 147 sola haec materia (sc. ferrum) uirus ab eo lapide (sc. magnete) accipit retinetque longo tempore, aliud adprehendens ferrum, ut anulorum catena spectetur interdum etc.

316 Vergil. A. I 505 media testudine templi.

324 Vergil. A. I 419 collem qui plurimus urbi imminet.

332 Vergil. G. I 71 cessare nouales. A. V 128 campus et apricis statio gratissima mergis.

337 Stat. S. I 3, 43 an quae graminea suscepta crepidine fumant balnea et inpositum ripis argentibus ignem? quaque naporiferis iunctus fornacibus amnis ridet anhelantes uicino flumine Nymphas.

342 Horat. Ep. I 3, 11 fastidire lacus.

343 Sueton. Nero 27 refotos saepe calidis piscinis ac tempore aestiuo niuatis.

344 Stat. S. I 3, 73 uitreasque natatu plaudit aquas.

345 Stat. S. I 5, 60 nec si Baianis ueniat nouus hospes ab oris, talia despiciat.

340 Vergil. A. VI 327 rauca fluenta.

363 Plin. n. h. XXXVI 159 mollitiae traus Alpium praecipua sunt exempla in Belgica prouincia candidum lapidem serra qua lignum faciliusque etiam secantium ad tegularum et imbricum uicem.

368 Vergil. A. VIII 712 Nilum pandentemque sinus et tota ueste uocantem caeruleum in gremium.

372 Ouid. M. I 580 moxque amnes alii qui qua tulit impetus illos.

378 Anthol. lat. 233, 1 Ries. Mantua, da ueniam.

379 Plin. n. h. XI 251 Nemeseos, quae dea Latinum nomen

ne in Capitolio quidem inuenit. XXVIII 22 Nemesim, cuius . . . Romae simulacrum in Capitolio est quamuis Latinum nomen non sit.

☛ Ep. XXVII 66 peregrinae . . . diuae.

☛ Protrept. 85 absistat Nemesis.

☛ Precatio consulis des. 45 mitibus audi auribus hoc, Nemesis.

381 Vergil. G. II 173 salue, magna parens frugum, Saturnia tellus, magna uirum.

383 Cornelius Seuerus (Senecae suasor. 6, 26 u. 21) Conticuit Latiae tristis faecundia linguae.

Ouid. Tr. III 4, 5 patriae faecundia linguae. (Tr. III 5, 29 quaeque tibi est linguae faecundia). ex Ponto I 2, 67 suscipe, Romanae faecundia, Maxime, linguae.

☛ Vrb. 89 Attica faecundae cuius mera gloria linguae.

☛ Vrb. 37 faecunda uirorum ingenia et mores laeti.

386 Martialis saepe: priseos Catones.

☛ Par. 22, 3 nec solus semper censor Cato nec sibi solus iustus Aristides his placeant titulis.

387 Horat. S. I 3, 98 insti prope mater et aequi.

390 Horat. C. I 6, 12 laudes . . . tuas . . . culpa deterere ingenii. ☛ ep. 71, 2 sed timet artificis deterere ingenium.

392 (Culex 8 posterius grauiore sono tibi Musa loquetur.) Vergil. G. III 564 studiis florentem ignobilis oti.

☛ epigr. 1 (34), 15 quod nobis superest ignobilis oti.

391 (Ouid. M. X 16 pulsisque ad carmina neruis.

Ouid. M. I 518. V 340. XI 5 carmina neruis.)

394 ☛ Par. praef. pr. 2: sed quosdam solet commendare materia.

395 Stat. Ach. I 775 decora inelita.

396 Culex 34 molli sed tenuis decurrens carmine uersus.

Horat. Ep. II 1, 225 tenui deducta poemata filo.

396—398 Ermenricus epist. 51—54 mollia Pyerides subtili carmina filo non nebuunt, domini ueste nitente mihi, Castalides nec percurrent subtemine telas: fuis namque meis purpura sed dabitur.

397 Vergil. A. VII 14 tennis percurrens pectine telas.

Vergil. G. I 291 coniunx percurret pectine telas.

398 ☛ Griph. 11 ter noua Nestoreos impleuit purpura fusos.

400 ☛ ep. 26, 5 bellandi fauidique potens.

401 Horat. C. II 1, 13 insigne maestis praesidium reis.

402 ☛ Par. 8, 1 qui proceres ueteremque uolet celebrare senatum.

405 Vergil. A. VI 661—664 quique sacerdotes casti . . . quique pii uates . . . quique sui memores alios fecere merendo etc.

- 406 cf. Iuuenal. 8, 137 si te delectant hebetes lasso lictore
secures.
- 407 Ermenricus epigr. 56 quam laudet populus hinc usque
Britannos.
- 409 ¶ Vrb. 164 caput numeri Roma inclita. Vergil. A. III
682 populumque patresque. Martial. VII 5, 1 populique
patrumque.
- 410 cf. ¶ Ep. XII 24 primum in secundis fascibus. ¶ Caes. 1 sq.
- 418 Ermenricus 61 Caeruleos hinc Rhene sinus.
Vergil. G. III 335 Milesia uellera hyali saturo fucata colore.
- 420 Ermenricus 63 fraternis cumulandus aquis.
- 422 ¶ uid. Mos. 450.
- 423 ¶ Prec. cons. des. 35 hostibus edomitis etc.
- 424 ¶ ep. 31, 1 Danuuus penitis caput occultatus in oris.
Horat. C. III 14, 46 te fontium qui celat origines Nilus-
que et Hister.
¶ ep. 31, 8 inueniet (Valens) fontes hic quoque Nile tuos.
- 429 Rutilius I 569 sed proprium retinet (Arnus) communi
in gurgite nomen. Ouid. F. III 338 (de Almone) nomen
magno perdit in amne minor.
- 430 Ermenricus 58 tempore qui longo saluus sit carus adopto.
- 431 Vergil. A. VIII 26 diues equum, diues.
- 432 CIL. VI 1, 1207 (= Grut. 236, 5 cf. Freher. ad Mos. 480)
ad diuortia Rheni peruasi hostiles depopulator agros;
dum tibi bella foris aeternaque sudo tropaea, Hister
pacatis leuior ibit (lenior ibat Freher.) aquis.
- 433 Martial. XII 98, 3 Baetis . . . cui rector aquarum al-
bula nauigerum per freta pandit iter.
- 433 Ermenricus 62 communesque uias diuersa per arua
relaxas.
- 434 sq. Ermenricus 64. 65 accedent uires, quas Francia
quasque Chamaues Germanique tremant.
- 435 ¶ Ep. XII 75 ab usque Rheni limite.
¶ Gr. Act. 7 et Dannui limes et Rheni.
¶ ep. 28, 8 nec Rhenum Gallis limitis esse loco.
- 436 Ermenricus 67 accedet tanto geminum tibi nomen ab
anni.
- 437 Ermenricus 66 cumque unus de fonte fluas dicere bicornis.
Vergil. A. VIII 727 Rhenusque bicornis. (Eumenius Paneg.
ad Constant. 11, 5 toto nostri greges flumine bicorni
mersantur. cf. Geogr. min. ed. Riese p. 81 sq.: Bicorni-
us = Rhenus.) Claudian. de bello Get. 335 te Cimbrica
Thethys diuisum bifido consumit, Rhene, meatu.
- 438 Vergil. G. III 560 sqq. haec . . . canebam . . . Vergi-
lium . . . audaxque iuuenta.
Vergil. G. III 122 deducat origine gentem G. III 473
cunctamque ab origine gentem.

- 440 **C** Ep. XII 75 Ausonius nomen Italum.
 449 Plin. Ep. V 10, 1 senectutis suae nidulum.
 450 Vergil. A. I 678 mea maxima cura.
 C Ep. XXVII 119 o nostrum decus, o mea maxima cura.
 C Protrept. 19 seri, noua cura, nepotes.
 C Cento 8 tuque puerque tuus, . . . mea maxime cura.
 450 Vergil. A. III 605 natumque patremque.
 C ep. 28, 3 saluere Augustos iubeo natumque patremque.
 C Mos. 422 iunctos natiq̄ue patrisq̄ue triumphos.
 C Protrept. 90 Augustis, patri natoque.
 452 **C** Protrept. 82 donec ad Augustae pia munera disciplinae accirer.
 455 Vergil. G. II 157 fluminaque antiquos subter labentia muros.
 457 castra — horrea: cf. Vopisc. Prob. 13, 8 et 14, 1.
 459 Vergil. G. I 118 hominumque boumque labores.
 A. II 306 sata laeta boumque labores.
 cf. **C** Mos. 305.
 460 Vergil. A. VIII 63 stringentem ripas et pingua culta secantem.
 464 Sidon. C. XXII 103 exis curnata Durani muscose saburra.
 466 Vergil. A. X 362 saxa rotantia late.
 467 Vergil. G. III 373 in mare purpureum. Martial. X 7, 9 Tiberis te dominus rogat.
 468 **C** Epiced. 54 numine adorato.
 469 Vergil. A. VIII 76 semper celebrabere donis, corniger Hesperidum fluiuis, regnator aquarum (Thyri).
 471 Vergil. G. III 371 et gemina auratus taurino cornua uoltu Eridanus.
 Tacit. Germ. 5 ne armentis quidem suis honor aut gloria frontis.
 473 **C** ep. 31, 5 qua . . . Scythico soluo ostia ponto.
 476 Horat. Ep. I 3, 9 Romana uenturus in ora.
 477 Vergil. G. II 469 uiuique lacus.
 480 **C** Vrb. 73 duplex Arelate. **C** Ep. XXIII 81 duplex Arelas.
 482 Vergil. A. XII 139 stagnis . . . fluminibusque sonoris.
 483 aequoreae: **C** Vrb. 139 feruent aequoreos imitata fluenta meatus.
 C Ep. X 1 aequoream liqui te propter, amice, Garumnam.
 C Ep. VI 13 acquoris undosi qua multiplicata recursu Garumna pontum prouocat.

XI. VRBES.

- 1 aurea Roma: Ouid. Ars III 113. Martial. VIII 59, 2. Claudian. Fesc. II 16. Modoinus Naso I 27.
 6 Vergil. A. II 325 fuit Ilium.
 12. 23 Ouid. F. VI 99 ite pares.

- 12 Vergil. A. I 8 memora quo numine laeso.
Vergil. A. V 56. VI 368 sine numine diuom.
- 14 Plin. n. h. III 46 oppidum Byzantium . . . antea Lygos dictum.
Vergil. A. I 357 facti de nomine Byrsam.
- 15 Plin. n. h. V 79 Antiochia libera Epidaphnes cognominata. cf. Ammian. XXII 13, 1. Daphnaei Apollinis fanum, quod Epiphanes Antiochus rex ille condidit . . . exustum est.
- 18 **¶** Gr. Act. 34 Antiochia pro luxu.
Ammian. XXII 16, 7 Alexandria nertex omuium est ciuitatum (Aegypti).
- 19 cf. Ammian. XXII 14, 2. — Idem XXII 16, 15. Trebellii Polionis triginta tyr. 22, 1—3.
- 20 Vergil. A. VI 59 penitusque repostas.
- 21 cf. Fl. Vopisci Saturnin. 8, 7.
- 25 Iustin. XV 4, 8 Seleucus et urbem ex Antiochi patris nomine Antiochiam uocauit et campos uicinos urbi Apollini dicauit. originis eius argumentum etiam in posteris mansit: siquidem filii nepotesque eius (Seleuci) anchoram in femore ueluti notam generis naturalem habuere.
- 26 Vergil. G. III 158 continuoque notas et nomina gentis inurunt.
¶ Mos. 384 sq.
- 28 Fortunatus X 9, 21 perducor Treuerum qua moenia celsa patescunt, urbs quoque nobilium, nobilis aequae, caput.
- 39 Vergil. A. V 664 cuneosque theatri.
¶ Ludus 39 cuneata . . theatri immanitas.
¶ Est et non 11 cuneati . . laeta theatri seditio.
- 43 (Sidonius Apoll. Ep. I 5 uluosum Lambrum cf. Plin. n. h. III 118. 131.)
- 49 Vergil. A. X 501 nescia . . . seruare modum, rebus sublata secundis.
- 50 Horat. epod. 16, 5 aemula nec uirtus Capuae.
- 52 Linius XXIII 6, 6. Cicero leg. agr. 2, 95. Sil. XI 60 (alternatos sociato consule fasces).
- 61 Cicero de leg. agr. II (32) 87 illa (Capua) altera Roma quaeretur. Florus I 40, 15 (Cyzicum) quasi alteram Romam. Florus I 16, 6 ipsa caput urbium Capua, quondam inter tres maximas numerata. **¶** Urb. 74 Gallula Roma Arelas.
- 62 **¶** Mos. 312 in fastigia cono.
- 70 Pacati paneg. Theodosii Aug. 31, 1 ille quondam domus tuae negligentissimus uernula mensularumque seruilium statarius lixa.
- 73 Rutil. Nam. I 155 paude precor gemino placatum Castore pontum.

- ¶ Ep. XXVII 81 duplex Arelas. ¶ Mos. 480 duplicem per urbem.
 75 ¶ Par. 4, 6 Alpino quaque Vienna iugo.
 ¶ Ep. XXVII 81 Alpinae tecta Viennae.
 77 cf. Cassiodor. Var. VIII, 10 Arelate est ciuitas supra undas Rhodani constituta, quae in Orientis prospectum tabulatum pontem per nuncupati fluminis dorsa transmittit.
 81 ¶ infr. 103 nomen Hiberum 90 nomen Achaeum.
 82 ¶ Ep. X 1 aequoream Garumnam.
 88 Vergil. A. VIII 116 paciferaeque . . . oliuae.
 89 ¶ cf. Prof. 14, 8 gloria fandi.
 ¶ Mos. 383.
 92 ¶ infra 104.
 93 Martial. VII 24, 5 Seneca de benef. III 37, 2. Aetna 625. Val. Max. V 4 ext. 4. Sil. It. 14, 197 Tum Catane . . . generasse pios celeberrima fratres. Claudian. Edyll. 7. Solin. 11.
 95 Vergil. A. V 158 longa sulcant uada salsa carina.
 98 ¶ cf. Par. 3, 6.
 99 Ouid. M. III 58 coctilibus muris cinxisse Semiramis urbem (dicitur).
 102 ¶ Ep. XXVIII 51 ninguida Pyrenaei hospitia.
 ¶ Ep. XXVII 69 iuga ninguida Pyrenaei. Sidon. Ep. II 14, 2 ninguidos menses.
 104 ¶ Ep. XXVII 83 quinquiplicem . . Tolosam.
 115 ¶ Mos. 177. ¶ Ep. XIII 21.
 120 ¶ cf. infra 148.
 120 Ouid. ex Ponto III 8, 31 nec tibi de Pario statuam, Germanice, templum marmore. Vergil. A III 457 fuit in tectis de marmore templum. VI 69 solido de marmore templum.
 121 Vergil. A. I 33 tantae molis erat.
 123 Vergil. A. VIII 347 capitolia . . aurea (Silius III 623).
 127 Martial. XII 74, 1 dum tibi Niliacus portat crystalla catapulus.
 Marcell. de med. (Anthol. lat. Ries. 910) 67 et quidquid confert medicis Lagaea catapulus.
 135 Stat. S. III 5, 82 nec Libyae natale solum.
 137 Horat. C. II 6, 17 uer ubi longum tepidusque praebet Iuppiter brumas.
 Vergil. G. I 288 cum sole nouo.
 143 ¶ Ep. VI 22 nomen plateas perdere.
 146 Paulin. Euchar. 45 Garumna moenibus Oceani refluus maris inuehit undas nauigeram per portam, quae portum spatiosum hac etiam muris speciosa includit in urbe.
 ¶ cf. Herediol. 26.
 147 Vergil. A. X 269 totumque adlabi classibus aequor.

- 150 (Vergil. G. I 322 immensum caelo uenit agmen aquarum).
 154 Iuuenal. III 176 epotaque flumina Medo prandente
 Iustin. II 10, 19 flumina ab exercitu eius (Xerxis) siccata.
 156 Tibull. III 1, 140 regia lymphæ Choaspes.
 Plin. n. h. XXXI 35 Parthorum reges ex Choaspe et
 Eulæo tantum bibunt, quamuis in longinqua comitantur
 illos.
 157 Vergil. A. VIII 301 salue, uera Jouis proles, decus ad-
 dite diuis (Claudian. carm. min. XXVI 67).
 161 162 Lucan. VII 193 Aponus terris ubi fumifer exit atque
 Antenorei dispergitur unda Timai.
 162 Vergil. A. I 244 sqq. fontem . . . Timai, unde . . . it mare
 proruptum et pelago premit arua sonanti.

XII TECHNOPÆGNION.

- I 11: C Ep. VII 14 in re tenui non tenuiter laboratus.
 III 2 Tibull. II 6, 19 credula uitam spes fouet.
 C Technop. 56 numquam in dubiis hominem bona desti-
 tuens spes.
 8 C ep. 26, 7 Geticum Martem.
 15 C Technop. 26 uegetum . . cor.
 C Vir bonus 5 mundi instar habens.
 IIII præf. 1 uara uibiam: Glossar. cod. Leid. 67 E (G. Löwe
 Prodromus p. 6 correxit ex Isidori glossa p. 698, 19 ed.
 Vulc.): uibia uaram: perticae duae sunt inter se col-
 ligatae, quae asserem sustinent; unde prouerbium „uibia
 uaram sequitur“.
 pr. 12 Symmachus ad Auson. I 31 (infra Ep. I 9) uidebor mutu-
 um scabere. Varro S. tit. 321 Buech.: mutuum muli scabunt.
 pr. 11 Val. Soranus ap. Varronem de l. l. VII 31: uetus
 adagio est . . .
 VI 22 Censorin. de d. n. 7, 2 siquidem post septimum mensem
 dentes nobis innascantur iidemque post septimum cadant
 annum 7, 4 septimo anno primos eorum excidere . . .
 Solon. 27, 1 Bergk.: *παῖς μὲν ἀνιβὸς ἐὼν ἔτι νήπιος*
ἔροκος ὀδόντων φύσας ἐκβάλλει πρῶτον ἐν ἔπτ' ἔτεσιν.
 VII 32 Plaut. Aul. III 5, 4 sqq. Martial. VIII 12, 1 uxorem
 quare locupletem ducere nolim, quaeritis? uxori nubere
 nolo meae. inferior matrona suo sit, Prisce, marito: non
 aliter fiunt femina uirque pares.
 36 C cf. ep. 15.
 39 cf. Asconius in Cicerou. de diuin. p. 106, 4 Orell.
 VIII 46 C ep. 76, 9 proles Saturnia Consus.
 52 Lar: Apuleius de deo Soer. XV 152. Censorin. de d. n.
 3, 1. — Lactantius I 20, 35.
 55 Vergil. A. I 224 mare ueliuolum.
 VIII 61 Plin. n. h. XVIII 83 pulte autem non pane uixisse longo

tempore Romanos manifestum, quoniam et pulmentaria hodie dicitur.

- 68 Macrob. Sat. VII 8 et hoc quaero, Auienus ait, cur faex in imo subsidit omnium nisi mellis, mel solum est, quod in summum faecem expuat?
- 69 cf. Ouid. M. XIII 395.
- X 71 Ouid. F. II 232 aper . . . fulmineo . . . ore cf. Ars II 374.
 ☉ Ep. XIII 32 fulmineo hosti.
- 76 ☉ ep. 52, 1.
- 77 Vergil. A V 180 siccaque in rupe.
- 79 Plin. n. h. XXVII 10 nascitur in nudis cautibus, quas aconas nominant, et ideo aconitum aliqui dixere etc.
- 90 Martial. VIII 20, 8 semiuiri . . . Phryges.
- 91 cf. Cicero pro Flacco 27, 65.
- 94 Ouid. F. VI 131 sqq. Statius Th. I 597 sqq.
 ☉ Griph. 8 secus muliebre.
- 103 Symmach. ep. VIII 110 ut plane Homericæ appellatione [Il. XXI 163] usus *περιδέξιον*, id est aequimanum, te esse pronuntiem. cf. Isidor. Orig. X 21.
- XII 107 ☉ Ephem. 5.
- 112 Plin. n. h. VIII 223 (non 221) (mures) cum candidi provenere, laetum faciunt ostentum. nam soricum ocentu dirimi auspicia annalis refertos habemus. cf. Val. Max. I 1, 5.
- XIII 120 ☉ cf. Ep. XXVIII 36 sq. una fuit tantum, qua respondere Lacones littera et irato regi placuere negantes.
- 124 Persius III 56. Seru. ad A. VI 136.
 Maximinus de y littera (Anthol. lat. Ries. 632).
- 130 Liu. III 28 ex.: tribus hastis iugum fit humi fixis duabus superque eas transversa una deligata. Festus u. iugum.
- 134 cf. Gell. II 3, 1.
- 140 Martial. VIII 13, 7 nomen, quod pinna scribente grues ad sidera tollunt. Versus de aucupio 15 (Haupt p. 56) nec qui te uolucres docuit, Palamede, figuras. Lucan. V 711 sqq.
- XIII 143 ☉ cf. Ep. X 26 *λογοδαϊδαλίην*.
- 151 imperium: Vergil. A. III 1 res Asiae. ☉ Technop. 85.
 litem: Horat. S. I 9, 41 tene relinquam an rem?
 uenerem: Terent. Eun. I 2, 39 (119) ego cum illo quocum tum uno rem habebam hospite, abii huc.
- 152 ☉ cf. Mosella 289 constratum ab litore pontum.
- 155 lact: Varro Andabat. II (26 B).
- 157 cf. Probus Cath. 28, 27 K. sons non legi.
- 158 cf. Lucian. Timon. 21. *Πλούτων — πλούτος*.
- 161 cf. Varro Men. 390 B. alta fros decidit.
- 162 ☉ Ep. XXV 45 uerum ego quo stulte . . locutus prouehor?

XIII LVDVS.

cf. Sidon. C. II 156 sqq. XV 42 sqq. XXIII 101 sqq.

- 1 Terent. Heaut. II 1, 6 (218) nam et cognoscendi et ignoscendi dabitur peccati locus.
Cicero pro Roscio 1, 3 non modo ignoscendi, uerum etiam cognoscendi consuetudo iam de ciuitate sublata est. Appulei. Apol. 65 idque eos arbitror non tam ignoscendi quam cognoscendi causa desiderare. Paulini c X (infra Ep. XXXI), 136 quo magis ignosci mihi fas, quia promptius ex hoc agnosci datur.
Marcell. de med. 69 agnosceuda magis siue exercenda rearis.
- 9 Vergil. G. III 186 plausae sonitum ceruicis amare.
- 10 Vergil. G. III 208 uerbera lenta pati.
- 12 ◐ Prof. 13, 3 esse Aristarchi tibi gloria Zenodotique.
◐ cf. Ep. XIII 29 sq.
- 14 ◐ Praef. IIII ad Theodos. 22 inque meis culpis da tibi tu ueniam.
- 15 cf. Terentian. 313 sqq. 324 sqq.
- 18 Statius S. II pr. ex.: si tibi non displicuerint, a te publicum accipiant; si minus, ad me reuertantur.
◐ Cento pr. ex.: ut . . redeant uersus unde uenerunt.
- 20 Plin. n. h. II 119 secuta aetas.
- 23 Cornelius Nep. pr. 5 magnis in laudibus in tota fuit Graecia uictorem Olympiae citari. in scenam uero prodire et populo esse spectaculo nemini in eiusdem gentibus fuit turpitudini. quae omnia apud nos partim infamia, partim humilia atque ab honestate remota ponuntur.
- 24 cf. Liu. 24, 24 nec ars, quin nil tale apud Graecos pudori est, ea deformabat.
- 34 Gallius: cf. Asconius in orat. in toga candida p. 88 Or.: Q. Gallium significare uidetur; hic enim cum esset praeturae candidatus, quod in aedilitate, quam ante annum gesserat, bestias non habuerat, dedit gladiatorium sub titulo patri se id dare.
- 39 ◐ Urbes 39 inclusi moles cuneata theatri.
◐ Est et non 11 cuneati hinc lata theatri seditio.
- 40 Tacit. A. XIII 20 erant qui Cn. quoque Pompeium incusatum a senioribus ferrent, quod mansuram theatri sedem posuisset. nam antea subitariis gradibus et scaena in tempus structa ludos edi solitos.
- 46 Plant. Trin. prol. 17 senes qui huc uenient, i rem uobis aperient.
✓ (Terent. Ad. 22 senes qui primi uenient, ei partem aperient, in agendo partem ostendent).

- Terent. Eun. prol. 45 animum attendite, ut pernoscat, quid sibi Eunuchus uelit.
- 54 multi: e. g. Plin. n. h. VII 119.
- 56 ☉ cf. 85.
- 72 ☉ cf. 162. Cypriani Exod. 1262 cum subito, horrendum visu, nubs fulgida caelo.
- 76 ☉ cf. 81.
- 84 ☉ infra 128.
- 85 ὄρα τέλος: Schol. Juuenal. XIII 328. Diogen. VIII 51 τέλος ὄρα μακροῦ βίου.
- 87 Ouid. M. III 137 ultima semper expectanda dies homini dicique beatus ante obitum nemo supremaque funera debet.
- 93 cf. Varro Hecatombe 96 B.: Ludon fluens sub Sardibus flumen tulit aurum, later quod conquadrauit regius. idem Serran. 474 B.: ubi dicuntur barbari innumerabiles lateres aureos habuisse. Gregorius Magnus dialog.: ibi quaedam mirae potentiae aedificabatur domus, quae aureis uidebatur lateribus construi.
- 100 (Schol. Iuuenal. 14, 120: beati: qualis Apollinis oraculo declaratus est felicissimus Aglaus Arcas, qui numquam patrium agellum excesserat . . .)
- 118 Seneca Agam. 446 ad militares remus aptatur manus.
- 128 Menander (III 192 M.) ὑπερὸ γὰρ ἐνὸς ἀλγῶν ἅπαντας νοῦθεῖω. Terent. Adelph. 96 haec quom illi, Micio, dico, tibi dico.
- 132 ☉ cf. 229.
- 137 ☉ Gr. Act. 19 Laconica breuitate. Symmachi ep. I 14 (supra p. 141) Laconicae breuitati. cf. ☉ Ep. XXVIII 36.
- 138 cf. Cicero de fin. V (16) 44.
- 141 Horat. Ars 39 uersate diu, quid ferre recusent, quid ualeant humeri.
- 149 Plaut. Poen. I 2, 29 modus omnibus in rebus, soror optimum est habitu.
- 150 cf. Plaut. Capt. prol. 11 negat herele [uero] ille ultimus etc.
- 151 cf. Liu. epit. 99. Asinii Poll. ep. ad Ciceronem (ad fam. X 32, 2). Sueton. Caes. 39. Tac. A. XIII 54 XV 32.
- 153 Plaut. Truc. prol. 4 quid nunc? daturin estis an non? — adnuont.
- 156 Varro 320 B. quid aliud est, quod Delphica cantat columna litteris suis ἄγαν μηθ'έν?
- 160 Horat. S. I 1, 106 est modus in rebus.
- 162 ☉ cf. 72. Septem sap. sent. 49 satis hoc, ne sit et hoc nimium.

- 163 Cicero de nat. deor. I 25 Acad. pr. II 118.
 180 Apostol. VI 48 (Paroemiogr. II 376 cf. II 70 et I 394).
 182 (Ouid. Ars. III 87 ite per exemplum, genus o mortale, dearum.)
 183 paenitudinis: Sidon. ep. VI 9, 1. (Pacuu. 313 R.).
 185 ¶ cf. 128.
 201 Plaut. Capt. prol. 67 abeo. ualete, indices iustissimi.
 219 Terent. Phorm. II 1, 11 (241) sq. quam ob rem omnis, quom secundae res sunt maxume, tum maxume meditari secum oportet, quo pacto aduersam aerumnam ferant.
 222 Modoinus Naso I 43 magnos modicosque.

XIII CAESARES.

- cf. Sidonius Ep. V 7, 6. C. V 320 sqq. VII 104 sqq.
 Monost. 9 ¶ Caes. tetrast. 17 castrensi caligae cognomine Caesar.
 11 Dio Cass. 62, 18 ἔσχατος Αἰνεαδῶν.
 28 Sidon. C. II 8 tuque o cui laurea, lane, annua debetur.
 30 orbis amor: ¶ Caes. tetrast. 46.
 Tetrast. 12 in teris positum . . . deum: cf. Horat. C. I 2, 41 sqq.
 17 ¶ Caes. monost 9.
 21 ¶ Caes. tetrast. 43.
 25 Aeneadam genitrix: Lucret. I, 1 ¶ ecl. 11, 7 ep. 52, 2.
 36 cf. Iustin. I 3 de Sardanapallo: et se et diuitias suas in incendium mittit hoc solo imitatus uirum.
 37 cf. Sedul. V 213 unus enim, quem uita ferox nec morte reliquit.
 43 sq. Tacit. H. 1, 50 et ambigua de Vespasiano fama solusque omnium ante se principum in melius mutatus est.
 49 sq. Martial. ep. XXXIII Flauia gens, quantum tibi tertius abstulit heres! paene fuit tanti non habuisse duos.
 54 Plin. paneg. 6, 1 (Nerua) imperator et parens generis humani 7, 4 eodemque animo Nerua pater tuus factus est, quo erat omnium.
 56 cf. Sallust. Iug. 10, 8 ne ego meliores liberos sumpsisse uidear quam genuisse. Stat. S. II 1 natos genuisse necesse est, at legisse iuuat. cf. Galba ap. Tacit. Hist. I 16 Plin. paneg. 7, 7. 89, 12.
 68 a patria: cf. Plin. paneg. 7, 5 an senatum populumque Romanum . . . transmissurus uni succesorem e sinu uxoris accipias . . . ? non totam per ciuitatem circumferas oculos . . . ? imperaturus omnibus eligi debet ex omnibus. cf. Galba Tac. ap. Hist. I 15 Augustus in domo succesorem quaesiuit, ego in republica.
 73 sqq. Lamprid. Commod. I, 8. 8, 7. 11, 9 sqq. 12, 10 sqq. 13, 3.
 76 cf. Capitolin. M. Ant. philos. 19, 6.

- 89 cf. Val. Max. I ext. 2 ex. 3 in.
 94 Paulin. uita Martini VI (Mign. LXI p. 1068 C.) insania . .
 spumantem gladium rorantem et sanguine dextram uertit
 in auctorem sceleris uix caede peracta.
 cf. ☉ ep. 24, 8 auctorem ut feriant tela retorta suum.
 Ouid. F. V 42 uertit in auctores pondera uasta suos.
 Seneca Herc. 735 auctorem scelus repetit.

XV FASTI.

- I 1 ☉ Fast. III 1: urbis ab aeternae . . .
 5 Iuuenal. VII 27 frange miser calamos uigilataque proelia
 dele.
 7 ☉ Ep. XXIII 13 totidem uenturos consere Ianos.
 Marcell. de med. 78 tot agant tua tempora Ianos.
 III 3 Martial. XI 8, 13 scire cupis nomen.

XVI GRIPHUS TERNARIUM NUMERI.

- Griphus: Hesychius: γρίφοι· τὰ ἐν τοῖς ποτοῖς βαλλόμενα ζητή-
 ματα. | γρίφος· συμποτικὴ ζήτησις αἰνιγματώδης. | γρίφους·
 ζητήματος.
 Eustath. ad Odyss. p. 1769, 5 et 1926, 57 γρίφος αἰνιγμα
 καὶ δύσκολον ζήτημα ἐν συμποσίοις etc.
 Appul. Flor. n. 9 satiras ac griphos. cf. Marius Plotius
 462, 19.
 ✓ praeft. 1 Catull. 1, 3 meas . . nugas.
 3 Euclionis: Plaut. Aul. III 4, 6 (457) sqq. (Euclio) con-
 digne etiam meus me intus gallinaceus, qui erat anni
 peculiaris, perdidit paenissime. ubi erat haec defossa,
 ocepit ibi scalpurrere unguis circum circa.
 8 10 ☉ Ecl. 1 1 cui dono lepidum nomum libellum? . . .
 4 at nos inlepidum rudem libellum . . .
 9 Symmachi ep. I 14 (supra p. 141, 12): aut ἀμυσότερος
 tibi uidebar.
 13 Symphosius praeft. 9 nescis quas passim . . . nugas est
 meditata diu; sed frivola nulla locuta est. ☉ Ep. XIII
 67 mysteria friuola, nugas.
 13 gerris Siculis: Pauli diac. exc. 94. 4 M. Athenienses
 cum Syracusas obsiderent et crebro gerras poscerent,
 iridentes Siculi gerras clamitabant.
 17 Aesculapius: ☉ cf. Cento praeft. 29.
 18 Plato: Appul. de mag. c. 10 Platonis nulla carmina
 extant nisi amoris elegia: nam cetera omnia, credo quod
 tam lepida non erant, igni deussit. Diog. Laert. III 8.
 30 Varro Men. 305 B. spongiam deletilem ☉ Ep. XV 54
 oblinat . . sphongia sepiam.
 37 sobrio: Symphos. praeft. 17 da ueniam lector, quod non

sapit ebria Musa. Anthol. lat. 285, 4 Ries. ne pedibus non stet ebria Musa suis.

☛ Bissul. II 7.

- 39 Naeuius in Dolo ap. Varr. de l. l. VII 107 caperata fronte. Varro Menipp. 134 caperratum tuam frontem.
- 38 Horat. S. I 3, 29 acutis naribus.
- 50 Hermen: cf. Martial. V 24 (15 Hermes omnia solus et ter unus).
- 50 amatorem: Diogenian. pr. 10 (Pythagoras) φιλοσοφίας ἀρχή. cf. Cicero Tusc. V 4, 10.
- 51 profanum uulgus: Horat. C. III, 1, 1.
- 59 scirpum: cf. Ennius S. 46 V. (ap. Festum p. 330 M.) quaerunt in scirpo soliti quod dicere nodum. Lucil. S. I 42 M. nodum in scirpo insana facessere uolgus.
- 62 desideres: Terent. Eun. I 2, 114 (193) sq. dies noctisque me ames, me desideres, me somnies, me expectes, de me cogites.
- 61 lectum—intellectum: cf. Varro Men. 335 B. si tempus lectum, si apparatus non neglectus. de ternario numero uid. Seruius ad Vergil. E. VIII 75 (numero deus inpare gaudet).
- 1 Horat. C. III 19, 11 sq. tribus aut nouem miscentor cyathis pocula commodis.
- 5 ☛ ecl. 8 (De rat. puerp.) 18. 20.
- 6 Plato ap. Censorin. de d. n. 14 et 15 Plato . . qui quadrato numero annorum uitam humanam consummari putauit, sed nouenario, qui complet annos octoginta et unum.
- 7 8 Hesiod. Theog. 453 sqq. 'Ρεῖα δ' ὑποδυθεῖσα Κρόνω τέκε φαίδιμα τέκνα Ἰστίην Δῆμητρα καὶ Ἥρην χρυσοπέδιλον, ἴφθιμον τ' Αἴδην . . καὶ ἐρίκτυπον Ἐννοσίγαιον Ζῆνά τε μητιόεντα. Ouid. F. VI 285 sq.
- 8 ☛ Technop. 26 muliebre secus strix.
- 7 partae: Vergil. A. II 784 regia coniunx parta tibi.
- 9 Varro Men. 54 B. et pater diuum trisulcum fulmen igni feruido actum mittat. Seruius l. l. Iouis trifidum fulmen, Neptuni tridens, Plutonis canis triceps. Ouid. Am. II 5, 52.
- 10 ☛ ep. 66, 1 tergemino . . . ab ouo.
- 11 Varro Men. 4 B. Nestoris anni. Martial. XI 56, 13 ter uincere Nestoris annos.
- 12 ☛ Hesiodion 3 hos nouies superat uiuendo garrula cornix.
- 14 Vergil. A. VI 802 aripedem ceruam.
- 14—16 ☛ Hesiodion 5 sq. alipedem ceruum ter uincit coruus, et illum multiplicat nouies Phoenix reparabilis ales.
- 15 Ouid. M. II 544 sq. ales . . . Phoebus (coruus).
- 16 cf. Anthol. lat. 254, 31 R. Lactantii Phoenix 59.
- ☛ Ep. XXIII 9 mille annos uiuit Gangeticus ales.

- 17 cinnameo: Plin. n. h. XII 85. Alcimus Auitus I 239 sqq.
 18 Seruius l. l.
 19 Caesellius Vindex ap. Gell. III 16 tria nomina Parcarum sunt: Nona Decuma Morta. (sed cf. infra u. 85). trina elementa: cf. Lucret. V 93 sqq.
 24 Sophiae: Quintilian. I. O. XII 2, 10 in tris diuisa partes naturalem, moralem, rationalem Seneca ep. 89, 9.
 28 Seruius l. l. Hercules etiam trinoctio conceptus.
 28 Luciani Deorum dial. X Somn. 17 al.
 30 ☉ ep. 51 Lesbia . . Sappho . . εἰμ' ἐνάτη λυρικῶν.
 31 Varro ap. Seru. ad Vergil. E VII 21. cf. Ephorus ap. Arnob. III 37. ☉ Ep. XIII 64.
 35 Vergil. A. III 302 trieterica Baccho.
 37 cf. Liu. epit. XVI, Seruius ad A. III 67.
 50 sq. ☉ Cento praef. 44 sqq.
 56 ☉ Cupido 76 sub acumine puncti.
 63 Institut. l. III tit. 15 de interdictis § 1. Digest. l. XLIII tit. 1 sqq. Cod. Iustinian. VIII tit. 2—4.
 65 Cicero Top. 2 § 10 si neque censu nec uindicta nec testamento liber factus est, non est liber.
 65 minutio triplex: Paul. Dig. 4, 5, 11; Festus s. u. Deminutus; Iustinian. Institut I 16.
 66 dicendi genus: cf. Quintilian. I. O. XII 58 sqq. Gellius VI 14.
 67 Horat. Ep. II 1, 225 tenui deducta poemata filo.
 70 cf. Cicero Brut. 51. Quintilian. I. O. XII 16 sqq.
 68 Hieronymus ad Paulinum: taceo de medicis, quorum scientia mortalibus utilissima est et in tres partes scinditur τὸ δόγμα, τὴν μέθοδον, τὴν ἐμπειρίαν. Idem dial. adu. Pelagianos 21 (II 717 Vall.): medicinam etiam quae in tria diuiditur δόγμα μέθοδον ἐμπειρίαν.
 80 Vergil. A. V 560 tres equitum numero turmae.
 81 ☉ cf. ecl. 12.
 82 Vergil. A VIII 422 tergemini . . Geryonae. ☉ Ep. XIII 6 XV 6.
 82 Chimaerae: Hom. Il. VI 181. Ouid. M. VIII 647. ☉ Ep. XXV 21.
 83 Vergil. A. III 426 sqq. prima hominis facies et pulchra pectore uirgo pube tenus, postremo inmani corpore pistrix, delphinum caudas utero commissa Iuporum. Ouid. M., XIII 731 illa feris atram canibus succingitur aluum, uirginis ora gerens et . . . aliquo quoque tempore uirgo.
 85 „Tria fata“ Romae prope rostra: uid. Plin. n. h. XXXIII 22. Mythograph. I (Mai Class. Auct. III) p. 40.

XVII CENTO NVPTIALIS.

- praef. 1 si operae est: Ennius ap. Pers. VI 9 Lunai portum, est operae, cognoscite, ciues. Plant. Cas. V 5, 2 est operae auribus percipere.
- 7 Sigillaria: Sueton. Claud. 16 Gell. II 3, 5 V 4, 1 Schol. Juuenal. VI 154.
- 9 add. Plant. ap. Varr. de l. l. VII 91 ciccum non interduo.
- 11 cf. Macrobius II 7, 3 de Laberio: potestas non solum si inuitet, sed etiam si supplicet, cogit; unde se et Laberius a Caesare coactum in prologo testatur his uersibus etc. Possidius in uita Augustini: plerumque potestas, quae petit, premit.
- ☉ Praef. IIII ad Theodosium 10 blando uis latet imperio.
- 29 Thyonianum: cf. Catull. 27, 7.
- 29 Virbium: Vergil. A. VII 761—782. Ouid. M. XV 533—544. Pers. VI 56 cum Schol.
- cf. ☉ Griph. praef. 17 quem tu ut Aesculapius redintegrabis ad uitam.
- doceam docendus: Horat. Ep. I 17, 3 disce docendus adhuc. ☉ Ep. II ex.: ego te docebo docendus adhuc.
- 42 ostomachian: cf. Ennodius C. II 133 (CCCXL Vogel.) de ostomachio eburneo. uid. quae de „loculo Archimedio“ narrant Marius Victorinus art. gramm. III 1 (p. 100, 23 sqq. K.) et Caesius Bassus [Atil. Fortun.] de metris 9 (p. 271, 26 sqq. K.).
- 59 ☉ Virbonus 10 ne quid hiet, ne quid protuberet.
- 62 Liu. XXV 5, 8 XXVII 11 ex.: stipendia procederent V 7, 12 aera procedere.
- 63 Paulus ex Festo p. 69 M. dirutum aere militem dicebant antiqui, cui stipendium ignominiae causa non erat datum, quod aes diruebatur in fiscum, non in militis sacculum. add. Nonius p. 532, 4.
- 31 cf. ☉ Ep. II 41.
- Cento 8 mea maxima cura: cf. ☉ Mos. 450.
- p. 216 u. 105 cf. Nouius Exodio (ap. Non. 116, 26): puerum . . . cuius iam ramus roborascit. (Prudent. contra Symm. I, 115 turpiter adfixo pudeat quem uisere ramo).
- p. 218, 7 cf. Catull. 16, 5 sqq. Ouid. Tr. II 354 nita uerecunda est, Musa iocosa meis. Hadrianus in Voconii amici tumulo (ap. Appul. de Mag. c. 9): lasciuus uersu, mente pudicus eras.
- 10 an Sulpicii? cf. Plin. Ep. V 3, 5 sed ego uerear, ne me non satis deceat, quod decuit . . . Seruium Sulpicium . . . ?
- 13 ad Caerelliam: cf. Quiutilian. I. O. VI 3, 112.
- 17 Euenum: cf. Arrian. ad. Epictet. IIII 9 Artemidor. Onirocr. 1, 4 (Jacobs Anth. XIII 893 Bergk PLG¹ II 271 sqq.)

XVIII EPISTVLARVM LIBER.

I (Symmachi ep. I 31).

17 Ennodius ep. VII 16 *facilius est ignem in pyras animatum lingua comprimere quam silentium inter optata seruare.*

14 Plaut. Bacch. II 2, 30 (180) *ita me uadatum amore ninctumque attines.*

17 Petronii fr. XXVIII B. *nam citius flammās mortales ore tenebunt, quam secreta tegant.* cf. Ennius ap. Ciceron. de orat. II 54, 220.

II [XVII 407] 2 et 6 Fronto ad Verum II 1 (p. 121 Nab.) *plane dicta omnia et uerba delenifica, pietate et fide et amore et desiderio dilibuta.*

3 Ennodius Ep. II 19 H.: *ut alucinationis nostrae concinnatio non inhumana uideatur.* Ennod. V, 1 *inhumana concinnatione.*

14 ☉ Cupido praef. in.: *nebulam pictam in pariete.*

19 Ennod. Ep. II 19 H. *qui te ultra emendationem omnium protulisti.*

21 Cicero de orat. III (44) 173 *ueteres illi . . . uerborum et sententiarum modo interpunctas clausulas in orationibus esse uoluerunt, idque princeps Isocrates instituisse fertur . . . nam . . . uocis . . . moderationem et uerborum conclusionem . . . a poetica ad eloquentiam traducenda duxerunt.*

41 Plaut. Pseud. 915 *monendus ne me moneas.*

☉ Cento praef. 31 *ut doceam docendus ipse.*

43 Ennod. Ep. I 2: *haec fiducia prouocassem uentos ad flandum, ad cursum flumina, Faustum meum ad facundiam.*

III [VIII 397] 5 Vergil. A. VII 779 *cornipedes equi A. VI 591 cornipedum equorum.*

☉ Ep. XVI 35 *subiuncta petorrita mulis.*

6 sq. ☉ Ep. X 13.

10 ☉ Ep. XVI 24. *ut mora sit libera desidiae.*

V [VIII 398] cf. Plin. n. h. XXXII c. VI, 59—65.

1 nepotum: Plin. n. h. XXXII 63 *nec non inter nos nepotis cuiusdam nomenclator tridacna appellauit (Indici maris ostrea).*

2 ☉ Mos. 139 *breuibus deprensa uadis [defensa: cf. infra 28 et 32 protegit].*

3 Vergil. A. VI 237 *spelunca . . . scrupca.*

5 cf. ☉ Ep. XV 43 ☉ Mos. 74.

7 Plin. n. h. XXXII 63 *gaudent et peregrinatione transferrique in ignotas aquas.*

13 Horat. C. I 37, 2 *hunc Saliaribus . . . dapibus.* Martial. XII 48, 12 *nec Capitolinae pontificumque dapes.* Sym-

machus ad Auson. I 23, 1 quid si ego cenas dapales
et Saliare conuiuium, tum uiscerationes atque epulum
postulassem.

31 Genonis: Illyrica ostrea Plinius memorat l. l. 60.

14 Horat. Ep. I 2, 28 sponsi Penelopae nebulones Alcinoi-
que in cute curanda plus aequo operata iuuentus.

15 Horat. Ep. I 4, 15 nitidum bene curata cute.

18 Plin l. l. 62 Cyzicena . . . suauiora Meduliis.

☛ Ep. XV 1 quae Medulorum.

26 ☛ Ep. XIII 3 proximus ex longo gradus.

Vergil. A. V 320 proximus huic, longo sed proximus
interuallo. Cicero Brut. 173.

29 Vergil. G. IIII 111 Hellespontiaci . . . Priapi. ☛ Cupido
86 Hellespontiaci—Priapi. cf. Ennii Hedyph. 2 V.

30 ☛ Ep. XV 1 ostrea Baianis certantia.

87 ☛ Mos. 68. ☛ De rat. librae 32.

46 Horat. S. I 2, 1 ambubaiarum collegia.

Horat. Ep. II 1, 173 edacibus in parasitis.

V [VIII 398] 39 Vergil. E. VIII 43 insani feriant sine litora
fluctus.

49 Horat. S. II 2, 60 repotia (reportia aliquot codd.) nata-
lesue aliosue dierum festos.

VI [X 399] 2 Paulini Euchar. 73 plasmata Homeri.

5 Cicero de sen. 69 expectemus Tartessorum regis aetatem,
fuit enim, ut scriptum uideo, Argantonius quidam Gadibus,
qui octoginta regnauerat annos, centum uiginti uixerat.
Sil. Ital. III 397 rex proauis fuit humani ditissimus aeui.

Censorin. de d. n. 17, 3 (ex Herodoto) Lucian. Macrob. 10,
15 Augustinus de ciu. dei XXII c. 8 ista nec similiter in-
notescunt neque ut non excidant animo quasi glareae
memoriae crebra lectione teruntur.

22 ☛ Vrb. 143 latas nomen seruare plateas.

25 Horat. Ep. II 2, 74 tristia robustis luctantur funera
plaustris, hac rabiosa fugit canis, hac lutulenta ruit sus.

28 Lucret. I 354 inter saepta meant uoces et clausa domo-
rum transuolitant. I 489 (cf. VI 228) per saepta domorum
clamor it ac uoces (et VI 859 per saepta domorum).

35 Horat. C. IIII 12, 21 ad quae si properas gaudia, cum
tua uelox merce ueni.

38 Horat. Ep. II 3, 80 hunc socci cepere pedem grandesque
cothurni.

40 ☛ cf. Ep. X 23 sq.

41 ☛ Ep. X 25 nobiscum inuenies ἐπέων πολυμορφέα πληθύν.

42 ☛ Ep. XXVI 24 mutator ad Graecam fidem.

Plant. Asin. I 3, 47 (199) cetera quae (nos) uolumus
uti Graeca mercamur fide.

- VII [XI 400] 3 facundus et musicus: ¶ Par. 17, 12 facunde et musice et acer.
- 4 Sidon. Apoll. C. XXIII 10 nam cum carmina postules diserte, suades scribere, sed facis tacere.
- 9 apud patrem: add. Vergil. A. I 229.
- 14 Vergil. G. III 6 in tenui labor, at tenuis non gloria.
¶ Technop. praef. I 11.
- 24 Cicero ep. X 20, 2 culpa enim illa „bis ad eundem“ uolgari reprehensa prouerbio est.
- VIII [XII 401] 4 Theocrit. *Αίτ.* 2 *οἱ δὲ ποθεῦντες ἐν ἡματι γηράσκουσιν.*
- 7 Hesiod. theog. 100 *ᾄοιδὸς Μουσάων θεράπων.*
- 26 Anthol. VI 147 *θελεξίνοοι*
- 35 sq. Lucil. V 6, 12 sq. M. hoc nolueris et debueris te si minu' delectat etc. (contulit Scaliger).
- 35 Horat. C. II 3, 1 aequam memento rebus in arduis seruare mentem.
- 40 Hom. hymn. III 4 *Δήμητρος . . . ἀγλαοκάρπου.* Orph. hymn. prooem. 6 *Δημήτηρ τ' ἀγλαόκαρπε.*
- 41 Hom. Od. VIII 475 *νώτον . . . ἀργιόδοτος ὑὸς, θαλερὴ δ' ἦν ἀμφὶς ἀλοιφῇ.*
- VIII [XIII 402] 1 Juuenal. 15, 16 at mendax aretalogus.
Porphyr. ad Horat. S. I 1, 120 Crispinus . . . aretalogus.
- X [XIII 403] 23 ¶ cf. Ep. VI 40.
- 25 ¶ Ep. VI 41 nobiscum inuenies.
- 26 *λογοδαιδάλην*: ¶ Technop. 143.
- 28 cf. Martial. XII 94, 3 sq.
- 29 Martial. II 86, 2 Sotaden cinaedum.
- 36 ¶ cf. Ep. XI 37.
- 33 cf. Theocrit. *Δάφν.* 56.
- XI [XV 404] 5 ¶ Prof. 15, 2.
- 12 add. Plin. n. h. VIII 16.
- 15 Horat. C. I 23, 9 atqui non ego te tigris ut aspera Gaetulusue leo frangere persequor.
- 37 ¶ Ep. X 36.
- XII [XVI] cf. Sidon. Apoll. Ep. VIII 16 (inprimis conferendi nu. 1—7).
- 13 subita . . . fluxisse: Stat. S. I praef. 7 qui mihi subito calore et quadam festinandi uoluptate fluxerunt.
- 14 per se probabunt: ibid. 20 quamquam timeo, ne uerum istuc uersus quoque ipsi de se probabunt. (Sidonius Ep. VII 9, 4 ex Statio).
¶ Ep. XXV praef. 31 quamquam hoc ipsi de se probabunt.
- 14 fors fuat: Terent. Hec. 610 Symmach. Ep. I 3 ex.
- uu. 11 sqq. cf. ¶ Prof. 21, 16 sqq. ¶ Grat. Act. 19
- 14 Plin. ep. III 3, 3 loquenti tibi illa Homerici senis mella

profluere . . . uidentur. Augustinus ep. 27, 2 legi litteras tuas fluentes lac et mel.

36 sq. Cicero pro Fonteio 39: (de Pisone Frugi): is uir quem ne inimicus quidem satis in appellando significare poterat, nisi ante laudasset; qui uno cognomine declarabatur non modo quis esset, sed etiam qualis esset . . . Vopisci Prob. 4, 3 (Probus) est adulescens uere probus; numquam enim aliud mihi, cum eum cogito, nisi eius nomen occurrit; quod nisi nomen haberet, potuit habere cognomen.

32 nouator: cf. Iuser. Praenestina (Orelli 105) Anicio Auchenio Basso . . . restitutori generis Aniciorum . . . (cf. Seeck ad Symmachum p. XCIII).

59 cf. Varro Men. 375 B. oculi nigellis pupulis.

76 ☛ Mos. 441 Ausonius nomen Latium.

91 cf. Pers. III 18 mammae lallare recensas. ubi Schol.: quae infantibus, ut dormiant, solent dicere saepe: lalla lalla lalla; (.i.) aut dormi aut lacte.

104 Sidon. Ep. VIII 15 u. 5 nolucripes trimetria.

☛ Ep. XXV u. 2 iambe pinnis alitum uelocior.

105 Sidon. c. XXIII 76 dicis aue, dehinc ualeto.

Sidon. Ep. VIII 9, 2 aue dicto mox uale dicimus.

☛ Ep. XXVIII 32 quis prohibet salue atque uale breuitate parata dicere?

XIII [XVIII 408] 3 ☛ Ep. V 26 proxima sint quamuis, set longe proxima multo ex interuallo.

5 ☛ Ep. XVI 19 regale nomisma Philippos.

6 ☛ cf. Ep. XV et XVI.

Geryones: ☛ Griph. 82 ☛ Ep. XV 6.

11 cf. Cassiodor. Var. III 51 ad Faustum.

17 Plin. n. h. XI 29.

19 ☛ cf. Griph. 52.

27 Claranus: cf. Seneca ep. 66, 1—4.

29 ☛ Prof. XIII 3. ☛ Ludus 12.

32 Horat. I 10, 24 at sermo lingua concinnus utraque suauior, ut Chio nota si commixta Falerni est.

XIII [III 393] 1. 2. Horat. Ep. I 10, 1 sq. urbis amatorem Fuscum saluere iubemus ruris amatores.

3 et 8 Horat. Ep. I 3, 1 sqq. 6 sqq.

4 Vergil. A. III 212 cui litus arandum VII 798 litus arant.

5 Vergil. A. III 480 oceani finem iuxta solemque cadentem.

6 ☛ Ep. XVI 15 scirpea . . . habitatio.

7 Horat. S. I 5, 80 lacrimoso non sine fumo.

8 Horat. Ep. II 3, 407 et cantor Apollo.

9 Persius prol. 1 fonte . . . caballino.

13 cf. Manil. V 479 sqq.

- 15 Martial. I 38: quem recitas, meus est, o Fidentine, libellus; sed male cum recitas, incipit esse tuus.
- XIII [III 393] 19 Vergil. G. I 14 pingua Caeae . . . dumeta.
- 20 ☉ Mos. 177 paganica numina, Faunos.
Vergil. G. II 438 Naryciaeque picis.
- 29 Vergil. A. XII 750 ceruom . . . formidine pinnae.
- 30 Vergil. A. I 324 aut spumantis apri cursum clamore prementem.
- 32 Ouid. F. II 232. A. II 374 fulmineo . . ore.
☉ Technop. 71 fulmineus sus.
- 39 Ouid. M. VIII 324 Calydonius heros.
- 40 Ouid. M. VII 435 quodque suis securus arat Cromyona colonus, munus opusque tuum est (Thesei).
- 45 Vergil. G. III 337 caesariem effusae nitidam per candida colla. Stat. Th. V 220 flauae . . . per colla refusis . . . comis.
- 46 Terent. Eun. II 3, 25 (316) reddunt curatura iuncea. cf. Prudent. Perist. III 132 iuncea pectora.
- 50 Deoida: Ouid. M. VI 114.
- 56 nomina uilica: ☉ supra 20 paganica lumina.
- 54 Ouid. M. III 72 solitas accessit ad iras.
- 56 Vergil. G. I 141 sqq. funda . . . lina.
- 57 ☉ Mos. 249 inductos escis . . . hamos.
- 62 ☉ Mos. 87 nec duraturus post bina trihoraria mensis (capito).
- 64 ☉ Griph. 30 sq. Mnemosynarum, tris solas quondam tenuit quas dextera Phoebi.
- 64 tris — octo: cf. Ephorus et Crates ap. Arnobium III 37.
- 69 scillites acetum: sic saepius Plinius.
- 70 „extat inter Claudii Galeni scripta opus incerti auctoris de paratu facilibus. ubi celebratur Pythagoras Samius qui aceti scilletici usu uitam ad annum centesimum et decimum septimum produxerit.“ Vinetus.
- 74 ☉ Ep. XV 52 Cadmi filioli atricoloribus.
- 75 Aristides serm. sacr. p. 602 ἐμοὶ μελήσει ταῦτα καὶ λευκαῖς κόραις] τὰς μὲν οὖν κόρας τὰς λευκὰς εἰς τὰς ἐπιστολὰς εὐθὺς ἔλαβον.
- 76 ☉ Ep. XV 54 furuam . . sepiam. Pers. III 13 nigra . . sepiam.
- 77 ☉ Ep. XV 50 Gnidiae . . harundinis. Varro Men. 578 B. crebrinodam arundinem. Pers. III 11 nodosa . . harundo. cf. Plin. n. h. XVI 157.
- 96 pulpam: cf. Pers. II 63 quid iuuat hoc templis nostros immittere mores et bona dis ex hac scelerata ducere pulpa.
☉ Ep. XV 21 alto mens obesa uiscere.
- 101 Acro ad Horat. Ep. I 10, 49 (Vacunam) Varro in primo rerum diuinarum Victoriam ait, quod ea maxime hi gaudent, qui sapientia uincunt.

- 104 Comm. Crup. ad Horat. Ep. I 16, 57 sqq. Lauerna . . est dea furum et simulacrum eius fures colunt et qui consilia sua uolunt tacita. nam preces eius cum silentio exercentur. Arnob. III 26 deam Lauernam furum III 24 numquid publicauimus nos esse Lauernam atque cum hoc (Mercurio) simul fraudibus praesidere furtiuis?
- XV [VII 396] 1 Martial. X 37, 11 ostrea Baianis.
 Varro Men. 549 B. ostrea illa magna Baiana. ¶ Ep. XV 18.
 13 Vergil. A. III 163 Dardaniusque nepos Veneris.
 41 Plin. n. h. XXXIII 4 heu prodiga ingenia, quot modis auximus pretia rerum.
 43 ¶ Mos. 74 detegit admixtos non concolor herba lapillos.
 ¶ Ep. V 5 quae decolor alga recondit.
 Sidon. ep. VIII 9, 33 algoso prope concolor profundo.
 49 ¶ Ep. XVI 3 fissipedes iuuenas.
 50 sqq. ¶ cf. Ep. XIII 74—77.
- XVI [V 394] 11 Iustiniani Dig. II XI 1: Gaius libro I ad edictum prouinciale. Vicena milia passuum in singulos dies dinumerari praetor iubet praeter eum diem quo cautum promittitur et in quem sistere in iudicium oportet. nam sane talis itineris dinumeratio neutri litigatorum otiosa est.
 15 ¶ Ep. XIII 6 harundineis . . pergula tectis.
 19 Horat. Ep. II 1, 234 regale nomisma Philippos.
 ¶ Ep. XIII 5 ergo interceptos, regale nomisma, Philippos accipe.
 23 Terent. Phorm. 921 (V 8, 28) illud mihi argentum rursum iube rescribi, Phormio.
 24 ¶ Ep. XIII 10 libera nec nobis est mora desidia.
 29 Sidon. ep. VIII 12, 5 superflexa crate paradarum.
 35 ¶ Ep. III 5 rapiant inposta petorrita mulae.
 36 sqq. Eugenii Toletani c. XXIII Sirm.: pro tibi uti nostro ueniat ex carmine fectus, instar Lucili cogor dirumpere uersus.
- XVII [VI 395] 1 Vergil. E. III 71 aurea mala decem misi.
 Anthol. lat. 218, 1 R. aurea mala mihi, dulcis mea Martia, mittis.
 3 ¶ ep. 58, 3 falsum nomen utrique, sed ut uerum sit utrique.
 6 Sex. Empiricus adu. mathem. 10 ex. *Καὶ κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον μένων θεῶν νέων μετοχικὰ ὄντια καὶ ὀνομαστικὰ διαφερούσας λαμβάνει τὰς κλίσεις . . . Καὶ Θεῶνος μὲν τὸ ὀνομαστικόν, Θεόντος δὲ μετοχή ἐστίν.*
- XVIII [III 392] 3 Sil. VII 208 lucentes sole racemos.
 8 Iuuenal. III 69 consume . . rhombum: ipse capi uoluit.
 13 ¶ Mos. 201 remipedes . . lembi.
 caerula: Vergil. A. III 208. III 583. VIII 672.

13. 14. Ouid. A. II 6, 22 rubro Punica rostra croco (de pittaco).
- 17 ¶ Ep. XXV pr. 14 tu, ut me participes, delicias tuas . . . defrudas.
- 12—14 Varro Sexagesis (489 B): neque qua uagipennis anates remipedas buxeirostris pecudes paludibus nocte nigra ad lumina lampadis sequeris.
- XVIII [I 390] 27 Ouid. M. I 148 filius ante diem patrios inquiri in annos.
- XX [II 391] temporibus tyrannicis: ¶ Prof. 5, 23 nec inquieto temporibus tyrannici palatio te attolleres.
- ad patriam: ¶ de herediolo inscr.: cum de palatio redisset ad patriam. Spartiani Hadr. 2, 1 quinto decimo anno ad patriam rediit.
- incohatum: ¶ Bissulae praef. 7 rudia et incohata.
- de liturariis: ¶ Cento praef. 24 inter liturarios meos.
- 6 Vergil. A. I 687 cum dabit amplexus atque oscula dulcia figet.
- 12 Censorin. de d. n. 18, 8 Metonicus (annus) quem Meton Atheniensis ex annis undeuiginti constituit . . .
- 15 Martial. II 59, 3 frange toros. Martial. III 8, 6 extractos frangere . . . toros. Vergil. E. VIII 87 uiridi in ulua.
- 11 Stat. Th. XII 698 quis fuit ille dies. Stat. S. I 2, 209 quis tibi tunc alacri caelestum munere claro, Stella, dies?
- XXI Genethliacos.
- cf. Stat. S. II praef. et II 7 Genethliacon Lucani.
- 4 Stat. S. II 1, 104 mutas etiam nunc murmure uoces.
- 5 Vergil. G. III 388 lingua palato.
- 8 ¶ Prof. 17, 11 metam prope puberis aevi.
- ¶ Protrept. 73 motu iam puberis aevi.
- 14 Stat. S. I 4, 3 dubitataque sidera cernit.
- XXII Protrepticus.
- Stat. S. V 2 protrepticon ad Crispinum. Trebellii Polionis Gallieni duo 20, 1: Marcus Tullius in Hortensio quem ad exemplum Protreptici scripsit. cf. Symmach. ep. I 31 (supra Ep. I 26) ¶ Ep. II 40.
- praef. 5 audita uelocius: Horat. Ars 180 seguius iritant animos demissa per aurem, quam quae sunt oculis subiecta fidelibus.
- 22 δις παῖδες οἱ γέροντες: Diogenian. III 18 et 31.
- Pl. Merc. II 2, 24 aiunt solere eum (senem) rursum repuerascere. ¶ infra u. 55.
- Symmachus ep. III 20, 2: dum filius meus Graecis litteris initiatur, ego me denuo studiis eius uelut aequalis adiunxi; repuerascere enim nos pietas iubet, ut litterarum dulcedine liberis nostris labor participatus insinuet.

- 6 Hesych. σχολή· οὐ μόνον τὸ μηδὲν δρᾶν, ἀλλὰ καὶ τὸ περὶ τι σχολάζειν καὶ ἡ διατριβή. Festus p. 347 M.: scholae dictae sunt non ab otio et uacatione omni, sed quod ceteris rebus omissis uacare liberalibus studiis pueri debent.
- 10 cf. Stat. S. III 4, 32 uires instigat alitque tempestiua quies; maior post otia uirtus.
- 19 Vergil. G. II 58 seris . . . nepotibus A. III 505 cura nepotes.
 ☞ Mos. 450 Augustus, pater et nati, mea maxima cura.
 ☞ Ep. XXVII 119 o mea maxima cura.
- 20 Stat. S. II 1, 88 tenero sic blandus Achilli semifer Haemonium uincebat Pelea Chiron . . . sed caro Phoenix haerebat alumno. Marcellus de med. (Anthol. lat. 910 R.) 1 quod natum Phoebus docuit, quod Chiron Achillem.
- 21 Vergil. A. III 248 Atlantis . . . piniferum caput.
- 27 Prudent. Cathem. pr. 7 aetas prima crepantibus fleuit sub ferulis.
- 29 Martial. X 62, 10 ferulaeque tristes, sceptrata paedagogorum.
- 29 Vergil. G. I 165 uirgea . . . supellex.
- 30 Iuuenal. VII 192 nobilis et generosus adpositam nigrae lunam subtexit alutae.
- 37 ☞ Par. 11, 3 spes cuius certa fuit res. ☞ Prof. 11, 3 spem magis quam rem.
- 44 cf. Vergil. A. XII 438—440 (III 343).
- 46 Iuuenal. XI 180 conditor Iliados.
 Stat. S. II 1, 144 facundi . . . orsa Menandri.
- 48 Gell. I 24, 3 (epitaph. Plauti): et numeri innumeri simul omnes conlacrimarunt.
- 52 Vergil. E. VIII 53 nunc oblita mihi tot carmina.
- 55 ☞ cf. Protr. pr. 22.
- 57 Iuuenal. XI 180 Maronis altisoni . . . carmina.
- 59 Horat. Ep. II 1, 174 quam non adstricto percurrat pulpita socco.
- 68 Stat. S. II 1, 104 mutas etiam nunc murmure uoces.
 ☞ Par. 10, 3 murmura quem primis meditantem ab-soluere uerbis.
- 72 add. Hieronymus ad Rusticum monachum de uita instituenda: Et gratias ago domino, quod de amaro semine litterarum dulces fructus carpo. Diomedes I 310, 3 K. Marcus Porcius Cato dixit litterarum radices amaras esse, fructus iocundiores. Aphthonius progymn. 23 Sp. Ἰσοκράτης τῆς παιδείας τὴν ῥίζαν πικρὰν ἔφη, γλυκεῖς δὲ τοὺς καρπούς. Priscian. praeexerc. 432, 12 K.
- 73 ☞ Prof. 17, 11.
 ☞ Genethl. 8.
- 75 Vergil. G. III 207 negabant . . . duris parere lupatis.

- 81 Panegy. Max. et Const. d. (VI) 11: quamuis enim magnum laborem consuetudo non sentit. cf. Seneca de tranquill. animi 10, 2.
- 90 ☉ Mos. 450 Augustus, pater et nati.
- 97 ornatus — honoratus: Liu. XXII 30, 4 plebeiscitum quo oneratus sum magis quam honoratus.
- 98 sq. honor — onus: cf. Mus. Rhenan. XXXII p. 520. (add. Sallust. Iug. 85, 28. Quintilian. I. O. IIII pr. 2. Sidon. Ep. VII 9 in concione. VII 17. VIII 8. VIII 2 cum Sauaronis notis, Alcimi Auiti Ep. 18 P. in.)
- XXIII [XVIII 409] 1—13 Seneca ludus de morte Claud. 2 Iam Phoebus breuiore rota contraxerat orbem . . . iamque suum uictrix augebat Cynthia regnum . . . Puto magis intellegi, si dixerō: mensis erat October. cf. Petron. fr. 38. Fulgent. Myth. I p. 616 St.
- 2 Iuuenal. XIII 279 sed longe Calpe relicta audiet Herculeos stridentem gurgite solem. Stat. S. II 7, 27 stridoremque rotae cadentis audis.
- 3 ☉ Ep. XVI 3 Fulgent. l. l.
- 4 Horat. Ep. I 6, 54 curule . . . ebur.
- 5 ☉ Perioch. II. II 3 caelestes hominumque genus superabile curis.
- 19 Horat. Ep. II 3, 25 breuis esse laboro, obscurus fio.
- 21 ☉ Mos. 291 Europaeque Asiaeque.
Stat. Ach. I 410 Europamque Asiamque.
- 48 Laberius fr. inc. 4 R. (128 sq.) summum ad gradum cum claritatis ueneris, consistes aegre, nictu citius decidas.
- XXIII [XX 410] 6 Cicero pro Rosc. 100 hanc primam (palmam) esse lemniscatam. Placid. gl. 64, 4 lemniscata: maior palma gladiatorum.
- 9 ☉ Giph. 16 cf. Varro ap. Seru. ad A. V 269.
- 8 ☉ Hesiodion (ecl. 5), 3 sqq.
Fronto p. 113, 3 Nab. an tu cyenum coges in ultima cautione cornicum uoculas aemulari?
- 12 Vergil. E. VI 66 utque uiro Phoebi chorus adsurrexerit omnis.
- 13 ☉ Fast. 1, 7 tu quoque uenturos per longum consere Ianos.
Marcell. de med. 78 quotque hic sunt uersus, tot agent tua tempora Ianos.
- XV [XXI 411] pr. 15 defrudas: ☉ Ep. XVIII 17.
- 24 Quintilian. I. O. X 1, 97 summa in excolendis operibus manus. I pr. 4 quasi summam inde eloquentiae manum inponerent.
- X 31 Stat. S. I pr. 19 quaedam et in singulis diebus effusa,

quamquam timeo, ne uerum istuc uersus quoque ipsi de se probent (unde Sidonius Ep. VII 9, 4).

☞ Ep. XII pr. 14 quod sane ipsi per se probabunt.

u. 1 Vergil. E. X 59 Partho torquere Cydonia coruau spicula.

8 Terentianus 1558 sqq.: additur haec gemino non absona fabula metro, seu uera res est: spectet auctorem fides. cum puer infestis premeret Pythona sagittis Apollo, Delphici feruntur accolae hortantes acuisse animum bellantis, ut illos metus iubebat aut propinqua adoria. tendebat geminas pauida exclamatio uoces, ἡ Παιάν, ἡ Παιάν, ἡ Παιάν . . . et hinc pedum tot ortus est iambicus.

14 ☞ Ep. XII 104 nolucripes dimetria.

19 ☞ Ephem. 145 scis ipse, qui sint: iamque, dum loquor, redi.

25 ☞ Ep. XXVIII 33 ego sum tuus altor et ille praeceptor primus, primus largitor honorum.

30 Vergil. A. V 73 aeuī maturus Acestes.

39 Plaut. Capt. III 2, 34 (814) qui aduehuntur quadrupedanti crucianti cantherio.

XXVI [XXII 414] u. 7 Ouid. Tr. III 8, 36 adstat fortunae forma legenda meae.

9 Appulei. Flor. I 3 Marsyas . . . Phryx cetera et barbarus uultu ferino, trux, hispidus, illutibarbus, spinis et pilis obsitus.

10 cf. Quintilian. I. O. VI 3, 56.

13 Ouid. F. III 445 uegrandia farra coloni, quae male creuerunt uescaque parua uocant.

17 Horat. c. II 18, 12 nihil supra deos lacesso.

19 gnaruris: Plaut. Most. 1, 2, 17 (96) Poen. prol. 47.

20 Plaut. Pseud. II 2, 14 (608) condus promus procurator peni.

24 Plaut. Asin. I 3, 47 (199) cetera quae nos uolumus uti, Graeca mercamur fide.

☞ Ep. VI 42 non προΐκα sed Graeca fide.

27 (uesco *Bentl.*: cf. Gell. XVI 5, 6. 7.)

30 Paulinus c. XXVII 222 exul soli et hospes sali.

Sidon. Ep. VIII 9, 22 adsuetum ante salo solum timere.

Sidon. C. VIII 45 soli salique.

☞ ep. 52, 1 orta salo suscepta solo.

47 add. Hesych. u. Βουζύγης. Schol. II. XVIII 483. Seruius ad Vergil. G. I 21.

XXVII [XXIII 417] 4 Vergil. A. I 234 uoluentibus annis.

7 Paulin. c. XI 24 (infra Ep. XXX p. 290).

17 Vergil. G. III 91 Martis equi biuges.

18 Ouid. M. II 311.

22 Vergil. G. III 536 contenta ceruice.

34 Vergil. A. VI 393.

- Ouid. Tr. I 5, 19 Thesea Pirithous non tam sensisset
amicum etc. cf. Tr. I 9, 27 sqq.
- 36 Ouid. ex. P. III 2, 69. 85. Tr. I 9, 28. V 6, 26. R. 589.
- 45 Horat. S. II 1, 72 uirtus Scipiadae et mitis sapientia
Laeli.
- 48 ¶ Bissul. praef. 12 fatalis iugi lora cum soluere non
posset.
- 51 cf. Ouid. F. V 539. Tr. V 8, 7 sq.
- 51 Vergil. A. X 547 dixerat ille aliquid magnum.
- 52 Claudian. de bello Get. 631: sed dea quae nimiis obstat
Rhamnusia uotis, ingemuit flexitque rotam.
- 54 sqq. ¶ ep. 42 = Anthol. Pal. XVI 263.
- 60 ¶ cf. Mos. 379 Latiae Nemesis non cognita linguae.
- 61 Martial. XII 48, 15 conuiuas alios cenarum quaere
magister.
- 63 Horat. c. III 15, 20 inimicat urbes.
- 65 Stat. Ach. II 321 uelauit amictu. S. II 1, 132 puniceo
uelabat amictu.
- 81 ¶ Vrb. 73 duplex Arelate.
- 81 ¶ Vrb. 75 Alpinis opulenta Vienna colonis. ¶ Par. 4, 6
Alpino quaque Vienna iugo.
- 83 ¶ Vrb. 104 Tolosa . . . quae modo quadruplices ex se
cum effuderit urbes.
- 88 Alpes: cf. ¶ Ep. XXV 70 Alpini conuexa iugi.
- 89 Vergil. G. I 207 ostriferi fauces . . Abydi.
- 90 sq. Horat. c. I 1, 30 me gelidum nemus . . . secernunt
populo.
- 93 Vergil. A. VII 262 uberi agri.
- 97 Horat. Ep. I 10. 15 est ubi plus tepeant hiemes.
- 99 Stat. S. V 3, 238 labat incerto mihi limite cursus Te
sine, et orbatae caligant uela carinae.
Calpurn. Buc. III 51 Te sine, uae misero, mihi lilia
nigra uidentur. Paulin. c. XV 46 tua non queo fari
Te sine.
- 99 Horat. c. I 4, 1 grata uice.
- 100 Vergil. G. II 353 canis aestifer.
- 102 Horat. S. I 1, 36 inuersum contristat aquarius annum.
German. Arat. 285 dextra manus latices qua fundit,
Aquarius exit.
Vergil. G. III 279 auster . . pluuio contristat frigore
caelum.
Vergil. G. III 304 frigidus olim iam cadit extremoque
inrorat Aquarius anno.
- 103 Claudian. de VI consul. Honor. 53 agnoscisne tuos, prin-
ceps uenerande, penates?
- 116 Vergil. E. I 69 mea regna uidens.
- 117 ¶ Gr. Act. 82 per totum quam longum est latus Illyrici.

- ¶** Per. II. XVIII tota nocte quam longa est.
 119 Vergil. G. II 40 o decus, o famae merito pars maxima
 nostrae. A. I 678 puer . . mea maxima cura.
¶ Mos. 450.
 120 Horat. c. III 5, 13 uotis ominibusque et precibus uocat.
 123 Martial. X 6, 3 quando erit ille dies . . ?
 123 Vergil. A. VII 437. VIII 582 nuntius auris.
 127 Vergil. G. III 447. A. VIII 549 secundo defluit amni.
 A. VII 494 sq. fluuio cum forte secundo deflueret.
 128 Vergil. A. VI 3 obuertunt pelago proras.
 XXVIII [XXIII 416] 13 **¶** Technop. 89. **¶** de ambig. uitae 28.
 18 Ouid. M. XI 188 indiciumque suae uocis tellure regesta
 obruit et scrobibus tacitus discedit opertis.
 31 Sidon. Apoll. Ep. V 7 temperat Lucumonem nostrum
 Tanaquil sua.
 33 **¶** Ep. XXV 25.
 XXVIII [XXV 418] 7 Ouid. her. III 6 inspicit acceptas hostis
 ab hoste notas.
 9 Cicero pro Arch. 8, 19 saxa et solitudines uoci respondent.
 12 Vergil. E. I 53 saepes Hyblaeis apibus florem depasta
 salicti saepe leui somnum suadebit inire susurro.
 14 Ouid. M. I 706 motos in harundine uentos effecisse so-
 num tenuem similemque querenti.
 14—16 Claudian. de r. Pr. I 205 pinus . . . stridula coniferis
 modulatur carmina ramis 208 timidas inclinant Gargara
 siluas.
 20 Vergil. A. VIII 667 dant sonitum flictu galeae.
 21 Lucret. II 618 tympana tenta tonant palmis et cymbala
 circum concaua.
 24 Vergil. E. VI 27 tum uero in numerum Faunosque feras-
 que uideres ludere.
 25 **¶** Ephem. 130 (C Z) modulato carmine plebes.
 26 Grat. Cynege. 101 Lacedaemoniae . . . Amyclae. Vergil.
 A. X 564 tacitis . . regnauit Amyclis.
 31 Verg. E. 5, 61 amat bonus otia Daphnis.
 36 cf. Plin. ep. 11, 1 nihil est, inquis, quod scribam. at
 hoc ipsum scribe nihil esse quod scribas, uel solum illud.
 unde incipere priores solebant „si uales bene est; ego
 ualeo“. hoc mihi sufficit; est enim maximum.
¶ Technop. 120 hoc tereti argutoque sono negat Attica
 gens O.
 44 Cicero Brut. 50 breuitas autem laus est interdum in ali-
 qua parte dicendi, in uniuersa eloquentia laudem non
 habet.
 45 **¶** Technop. 162 sed quo progredior?
 48 Catull. 68, 1 non possum reticere.
 51 **¶** Ep. XXVII 69 inga ninguida Pyrenaei.

- 56 Plaut. Cas. III 2, 6 (432) Epid. II 2, 5 (189) senati columen.
 ¶ Ep. XII 23 columen curulis Romulae.
- 59 Lucan. III 13 Hilerda . . . Sicoris.
- 60 ¶ Praef. I 37 ¶ Precatio cons. des. 4 Latiam curulem.
- 67 abdita: Ouid. M. III 393 spreta latet siluis (Echo).
- 68 ¶ ep. 103, 3: pereuntis adhuc gemitum resecuta querellis (Echo).
 Ouid. M. VIII 863 resecuta rogantem.
- 70 Alpini: ¶ Ep. XXVII 87 trans Alpes et marmoream Pyrenen.
- 71 Rutil. Namat. I 450 Bellerophonteis sollicitudinibus.
- 73 Vergil. A. III 611 accipite haec meritumque malis aduertite numen et nostras audite preces.
- XXX [Paulin. c. XI] 1 ¶ Ep. XXVIII 4 uelut alta silentia.
 3 ¶ XXVIII 2 blando residem sermone lacessit.
 24 male suada: ¶ XXVII 7.
- 30 ¶ XXVII 1 discutimus, Pauline, iugum. 20 discutitur, Pauline, tamen.
 31 ib. 23 gestata duobus.
- 36 Vergil. E. 8, 54 certent et cyenis ululae.
- 37 Vergil. E. 1, 25 quantum lenta solent inter uiburna cupressi.
- 42 ¶ XXVII 31 ueteris . . amici.
- 45 ib. 5 fabula non umquam . . mouit.
- 48 Vergil. E. 1, 63 quam nostro illius labatur pectore uoltus.
- XXXI [Paulini c. X] 1 sqq. ¶ XXVIII 1 quarta tibi haec nostros detexit epistula questus etq̄s.
 3 ib. 3 officium sed nulla pium mihi pagina reddit.
 5 ib. 4 salutigeris libellis.
- 11 ¶ XXVIII 6 iure paterno.
19. 26 A. XXVIII 74.
- 25 Paulin. infra 114 surda uocas . . nomina Musas.
- 29 sq. Terent. Andr. 189 (l 2, 19) nunc hic dies aliam uitam defert, alias mores postulat.
- 76 faenore: Matth. Eu. c. 25.
- 83 cf. ¶ XXVIII 2. 29. 50. 63. XXVII 34 impie.
- 104 ¶ XXVIII 72 auia perlustrasse uagus loca.
- 106 ¶ XXVIII 49.
- 108 ib. 93 sqq. inprecer ex merito quid non tibi, Hiberia tellus etc.
- 109 ib. 74 uatem reuocate.
- 115 ib. 73 Boeotia nomina Musae.
- 116 ex Catullo 64, 59 Statius Ach. II 286, ex Statio Paulinus.
- 121 A. Griph. 9 trisulca Iouis sunt fulmina.
- 122 Vergil. G. I 23 quique satis largum caelo demittitis imbrem.

- 121 Vergil. A. IIII 210 nec inania murmura miscet.
 135 Paulus ad Corinth. I 3, 19 sapientia enim huius mundi stultitia est apud deum.
 136 sq. ignosci . . agnoscere: ¶ Lud. 1.
 149 ¶ XXVIII 6. 32.
 157 ¶ XXVIII 71 coetus hominum et vestigia uitans.
 158 ib. 72 uagus Bellerophon.
 162 ib. 71 mentis inops.
 163 ib. 69 egens deserta colat.
 189 ib. 50 uertisti . . . mores.
 190—192 ¶ XXVIII 31 Tanaquil tua.
 191 ¶ XXVIII 71 sq. mentis inops . . . Bellerophon.
 193 ib. 52 nostri facit hoc obliuio caeli?
 196 ib. 71 mentis inops coetus hominum . . uitans.
 203 sq. ib. 51 sq. Vasconis hoc saltus et ninguida Pyrenaei hospitia.
 212 ib. 71 Vasconis hoc saltus.
 213 Horat. c. I 22, 1; at Eleg. in Maecenaten 5: pectore maturo fuerat puer, integer aeuo.
 215 ib. 51 hospitia.
 221—224 ¶ XXVIII 57—59.
 221 in euersis: ib. 58 sq. deiectis . . ruinis.
 232 ¶ XXVII 88 sq. Caesarea est Augusta domus . . . Tar-raco . . . Barcino.
 250 sq. ¶ XXVIII 60 sq. hic trabeam, Pauline, tuam Latiamque curulem constituis patriosque istis sepelibus honores?
 263 Pers. V 86 mordaci lotus aceto.
 268 Paulini c. XI (supra XXX) 44 scaeuia fabula 21 quo rumore.
 269 ¶ XXVIII 50 uertisti . . tuos . . mores.
 322 ¶ Ephem. 61 (Orat. 15) obscurae chaos insuperabile noctis.
 XXXII Oratio Paulini. 1 Vergil. A. X 100 tum pater omnipotens rerum cui summa potestas.
 XXXV 3 Vergil. A. II 382 quae tantae tenere morae? Vergil. A. VIII 90 ergo iter inceptum celerant rumore secundo (unde in Ausonio quoque legendum erit rumore secundo).

XVIII. EPIGRAMMATA.

- I (34) 15 Vergil. G. IIII 564 ignobilis oti.
 ¶ Mos. 392 studiis ignobilis oti.
 7 Vitalis Amphitryon 19 utilius tacuisse foret quam scribere uersus.
 II (8) 3 Coripp. Iustin. III 111 aurea purpureis adponunt ferula mensis pondere gemmarum plus grauia.

- 7 Ouid. *Ars am.* II 539 *riualem patienter habe.*
- III (10) 5 cf. *Plin. n. h.* XXVII 5 *ea est natura ut hominem occidat, nisi inuenerit, quod in homine perimat. cum eo solo conluctatur, uelut pari intus inuento. sola haec pugna est, cum uenenum in uisceribus reperit, mirumque, exitialia per se ambo cum sint, duo uenena in homine commoriuntur, ut homo supersit.*
- IIII (75) 3 Ouid. *her.* X 31 *aut uidi aut tamquam quae me uidisse putarem.*
Vergil. A. VI 454 *aut uidet aut uidisse putat.*
- V (76) *uocis absonae: Cicero de orat.* III 41 *uox . . absona atque absurda* I 115 *noce absoni.*
 2 Ouid. *M.* VI 395 *lanigerosque greges.*
 5 *Vergil. G.* I 423 *et ouantes gutture corui.*
- VII (44) *Philomuse: 3 Horat. S.* II 3, 104 *si quis emat citharas, emptas conportet in unum, nec studio citharae nec Musae deditus ulli . . delirus et amens undique dicatur merito.*
 4 *Martial.* III 4, 8 *cum citharoedus erit.*
- VIII (48) 1 ¶ *ep.* 13, 1 *nil uerius.*
- XIII (47) *Martial.* XI 102, 4 *quam silet in cera uultus et in tabula.*
- XV (81) 1 *Horat. Ep.* I 2, 40 *dimidium facti qui coepit habet: sapere aude, incipe.* ¶ *Technop.* 36.
- XVI (82) cf. *Anthol. Pal.* X 37 *ἡ βραδύπους βουλὴ μεγ' ἀμείνων· ἡ δὲ ταχεῖα αἰὲν ἐφελκομένη τὴν μετάνοιαν ἔχει.*
Martial. VI 30. VII 43 *Seneca de benef.* II 1, 1. 5, 2.
- XVII (83) *Seneca de benef.* II 1, 2 *ingratum est beneficium, quod diu inter manus dantis haesit . . . proximus est a negante qui dubitauit nullamque iniet gratiam.*
- XXII (91) 1 ¶ *ep.* 56, 1 *hanc uolo quae non uult, illam quae uult, ego nolo. Ouid. Am.* II 19 (36 *quod sequitur, fugio; quod fugit ipse sequor. Martial.* V 83 ¶ *ep.* 39.
 5 *sq. Martial.* VI 11, 8 *uis te purpureum, Marce, sagatus amem? ut praestem Pyladen, aliquis mihi praestet Oresten. hoc non fit uerbis, Marce: ut ameris, ama.*
- XXIII (92) 6 *Terent. Heaut.* 322 *sq. uis amare, uis potiri, uis quod des illi effici; tuom esse in potiundo periculum non uis: hand stulte sapis, siquidem id superest, uelle te id quod non potest contingere.*
- XXIII (72) *Achillas: Martial.* III 91, 3. VII 57, 1.
 8 *Ouid. F.* V 42 *uertit in auctores pondera uasta suos. Alberti Stadensis Troilus* III 322 *discat in auctorem poena redire suum.*
- XXVI (1) 2 *Gell.* VII 6, 5 (*Cn. Matius*) *in secundo Iliadis Victoriam uoluerem praepetem appellauit in hoc uersu: Dum dat uincendi praepes Victoria palmam.*

- ¶ Prec. cons. des. 38 praepetibus Victoria alis.
 7 Vergil. A. III 35 Gradiumque patrem, Geticis qui praesidet aruis.
 8 ¶ Precat. cons. des. 36 qua uaga Sauromates sibi iunxerat agmina Chuni.
 13 Vergil. E. 6, 8 meditabor harundine musam.
 14 Vergil. A. prooem. 4 horrentia Martis.
 XXVII (2) 1 Vergil. A. III 31 lato nenabula ferro.
 XXVIII (3) 1 Ennod. c. I 5, 27 de Pado: regnator Ligurum fluuiorum maximus ille.
 3 ¶ Mos. 450.
 XXXI (4) 1 Plaut. Asin. 1, 1, 28 usque ex penitis faucibus.
 1 Tibull. I 7, 24 de Nilo: aut quibus in terris occuluisse caput. ¶ ep. 28, 2 Danuuius laetum profero fonte caput. cf. ¶ Mos. 424 fontem . . . ignotum . . . Histri.
 4 Vergil. A. III 229 grauidam imperiis belloque frementem Italiam.
 8 Claudian. de III cons. Hon. 206 sq. ite per ardentem Libyam . . . et arcanos Nili deprendite fontes.
 XXXIII (12) 4 cf. Seneca de breu. uitae 10, 6.
 5 Liu. XXV 28, 18 si in occasionis momento, cuius praeteruolat opportunitas, cunctatus paulum fueris, nequiquam mox amissam quaeras.
 7 Phaedrus 5, 8 cursu uolucris pendens in nouacula, caluus comosa fronte, nudo corpore . . . quem si occuparis, teneas, elapsum semel non ipse possit Iuppiter reprehendere . . . occasionem rerum significat breuem. effectus impediret ne segnis mora, finxere antiqui talem effigiem Temporis.
 Cato dist. II 26 fronte capillata, post est occasio calua.
 12 Metanoea: aliter eam Apelles fecit, cf. Lucian. calumn. non tem. cred. c. 5, de merc. cond. c. 42.
 XXXIII (13) cf. Horat. c. III 10.
 Martial. III 38 Galla, nega: satiatur amor, nisi gaudia torquent; sed noli nimium, Galla, negare diu.
 (Eunod. c. II 97, 4 marcida cur iuueni sociaris, Galla, marito?)
 2 Appulei. apol. 9 tuum uer.
 Ouid. F. V 353 et monet aetatis specie, dum floreat, uti.
 3 Iuuenal. VIII 129 obrepit non intellecta senectus.
 5 Terent. Hec. I 1, 17 (74 sq.) cur non aut istaec mihi aetas et forma est aut tibi haec sententia.
 Horat. c. III 10, 6 dices heu! quotiens te speculo uideris alterum: quae mens est hodie, cur eadem non puero fuit, uel cur his animis incolumes non redeunt genae?
 Tibull. I 1, 69 interea, dum fata sinunt, iungamus amores: . . . iam subrepet iners aetas . . .

Anthol. Pal. V 12, 3 sq. βαιὸς ὁ χαιρόντων ἐστὶν βίος· εἶτα τὰ λοιπὰ γῆρας κωλύσει καὶ τὸ τέλος θάνατος. cf. V 66, 103.

XXXV (14) Plin. n. h. VIII 81 leporem omnium praedae nascentem. Cicero Arat. 121.

XL (19) Anthol. lat. 699 R. (Petronii): sit nox illa diu nobis dilecta, Nealce, quae te prima meo pectore composuit etqs.

cf. Anthol. Pal. V 103 (Ρουφίνου).

5 Martial. III 13, 9 sq.

6 Vergil. A. VI 30.

XLI (20) 4 Rutil. I 309 nominibus certos credam decurrere mores? moribus an potius nomina certa dari?

cf. ☞ Grat. Act. 38. ☞ Ep. XII 44 sqq.

7 Vergil. A. XII 391 Phoebus ante alios dilectus Iapys Iasides.

9 Propert. V 6, 78 Cepheam hic Meroen fuscaque regna canat.

10 Lucan. X 163 indomitum Meroe cogens spumare Falernum.

12 Fulgent. expos. serm. antiq. p. 568: Rabirius in satira: abstemium merulenta fugit Methenia (Methymnia? cf. Propert. V 8, 38) nomen.

XLII (21) ☞ Ep. XXVII 57 sqq.

XLV (26) cf. Augustin. de ciu. dei II 18.

XLVI (27) cf. Lucian. Sympos. s. Lapith. 16. Appul. de mag. c. 22.

XLVIII (29) 2 Anthol. Pal. VII 670: ἐνὶ ζωοῖσιν ἔϕος . . . ἔσπερος ἐν φθιμένοις.

Plan. III 4, 12 v. 6 (Bosch.): καὶ ζωοῖς ἔσομαι καὶ φθιμένοισι βαρὺς.

LII (33) 1 Ponticon (Anthol. lat. Ries. 720) 3 Venus alma . . quae semine caeli parturiente salo . . . nasceris. cf. Seru. ad A. I 297 (ex Cic. de deor. nat. III 56).

☞ Technop. 76.

1 ☞ Ep. XXVI 30 soli et sali commercio.

2 Lucret. I 1 Aeneadam genetrix.

LIII (36) 1 Anthol. lat. 705 R. Tyrii subtemine fuci.

LVI (39) Martial. VIII 32, 1—4 hanc uolo quae facilis et q. s. Petron. c. 15 (p. 16 B.) Nolo, quod cupio, statim tenere nec uictoria mi placet parata.

Martial. I 57 nolo nimis facilem difficilemque nimis. illud quod medium est atque inter utrumque probamus: nec uolo quod cruciat, nec uolo quod satiat. Claudian. Fescenn. 110. Anthol. lat. 453 Ries. ☞ ep. 91.

LVII (40) Chrestos: Martial. VIII 27.

LVIII (41) 2 ☞ Ep. XVII 4 unum nomen utrique sed est discrimen utrique. „non absimile est ioco Philippi Macedoniae. duo

fratres erant in eius satellitio, quorum alter Ἀμφότερος uocabatur, segnis et nullius pretii, alter Ἐκάτερος, homo strenuus et uigilax. itaque dicebat Ἐκάτερον esse ἀμφοτέρων, Ἀμφότερον autem οὐδέτερον.“ Scaliger ex Plutarch. apophthegm. regum u. Φιλίππος 10, Apostol. 12, 72.

LXII (250 Epit. 33) 1 Stat. S. III 1, 1 laeta bis octonis accedit purpura fastis Caesaris.

2 ¶ Par. 23, 16 nondum purpureas cinctus ephebe genas.

4 Martial. VI 28, 4 hoc sub marmore Glaucias humatus (de eodem Glaucia Statius S. II 1).

2 Stat. II 1, 53 o ubi uenturae spes non longinqua iuuentae atque genis optatus honos iurataque multum barba tibi?

LXV (55) 1 cf. Inscr. ap. Orell. 1279: Ioui Iunoni. Miner. Antonia. M. Lib. Aphrodisia. scyphos. H. Venereum. speculum. donum. dedit.

3 cf. Claudian. in Eutrop. I 90—94 haud aliter iuuenum flammis Ephyreia Lais et gemino ditata mari, cum sarta refudit canities, iam turba procax noctisque recedit ambitus et raro pulsatur ianua tactu seque reformidat speculo damnante senectus . . .

LXVIII (58) 4 Martial. VI 38, 8 sic uitulus molli proelia fronte cupit.

LXXVI (69) 12 cf. Gell. VIII 4, 15.

cf. Liu. 27, 11, 5 ambiguam inter marem et feminam sexu infantem, quos androgynos uolgo appellant.

LXXVII (70) 1 Euphorbi: Horat. c. I 28, 10 habentque Tartara Panthoiden.

LXXVIII (120) 1 Martial. II 61, 2 lambebat medios inproba lingua uiros.

LXXVIII (71) 1 Stat. Th. III 300 Sidonii genialia foedera Cadmi.

1 coetus: ¶ Ephem. 204.

2 Horat. Ep. I 1, 85 uitiosa libido.

3 cf. Martial. II 84, 1 mollis erat facilisque uiris Poeantius heros: uulnera sic Paridis dicitur ulta Venus.

4 Vergil. A. III 471 scaenis agitatus Orestes.

Quintilian. inst. X 100 togatis excellit Afranius; utinam non inquinasset argumenta puerorum foedis amoribus mores suos fassus.

5 cf. Caelii aenigma ap. Quintilian. I. O. VIII 6, 53: in triclinio Coam, in cubiculo Nolam.

8 Vergil. A. III 415 ne quid inexpertum frustra moritura relinquat.

LXXX (73) 3 Alcon: Martial. XI 84, 5. VI 70, 6.

5 cf. Martial. VI 53, 3 tam subitae mortis causam,

Faustine, requiris? in somnis medicum uiderat Hermo-
cratem.

LXXXIII (125) 2 Martial. II 12, 5 Postume, non bene olet,
qui bene semper olet.

LXXXV (126) cf. Priap. 67 et 7 Büch.

LXXXVII (128) 1 Syriacus: Terent. Eun. 772. 775. Ad. 763.
Martial. V 70, 2.

6 Stat. S. V 3, 101 qua fandi nis lata patet (alia exempla
coll. Markland ad Statii Siluas p. 296^b).

LXXXVIII (77) 4 Tibull. III 13, 5 atque utinam posses uni
mihi bella uideri, displiceas aliis.

XCI (80) 1 Tibull. III 5, 13 sqq. nec tu sis iniusta, Venus, nel
seruiat aequae uinctus uterque tibi, uel mea uincla
leua.

XCH (89) 1 Ouid. Ars III 3 alma Dione.

2 Iulia . . . Scantinia: cf. Iuuenal. II 37 sqq. Prudent.
Perist. X 202 sqq.

XCH (131) 1 Martial. III 74, 1 psilothro faciem leuas et
dropace caluam X 65, 8 leuis dropace tu quotidiano.

3 Pers. III 39 licet haec plantaria uellant clixasque nates
labefactent forcipe adunca.

XCH (90) Zoilus: Martial. III 77, 5.

4 Horat. S. I 4, 114 deprensi non bella est fama Treboni.

XC (93) 1 Horat. c. I 10, 3 catus et decorae more palaestrae.

XCII (95) 4 ☉ Cupid. 83 ancipites furias.

XCVIII (97) 2 Ouid. M. III 466 (de Echo) quod cupio mecum
est; inopem me copia fecit.

C (98) Ouid. M. III 463 iste ego sum, sensi, nec me mea
fallit imago! uror amore mei, flammam moueoque feroque.

CI (99) 1 Ouid. M. III 358 resonabilis Echo.

3 Ouid. M. VIII 883 resecuta rogantem.

☉ Ep. XXVIII 68 Echo resecuta querellas.

CII (100) cf. Ouid. M. III 384 nato . . . amborum nomen
habenti.

CIII (102) 1 Iuuenal. VI 172 parce precor, Paeon, et tu, dea,
pone sagittas.

CVI (108) 9 Martial. XI 99, 5 gemina symplegade culi.

XX. [419] GRATIARVM ACTIO.

§ 1 Claudiani Mamerti gr. act. Iul. d. 32: absit Auguste et
istud sancta diuinitas omen auertat, ut tu a quoquam
mortalium expectes uicem beneficii! uerum tamen quod
solum uel accipere potest ista fortuna . . .

2 Appulei Florid. III in. quod genus in tragoedia fieri
amat.

3 Plin. paneg. 14 non securitatem . . . oramus . . . simplex
. . . uotum est salus principis.

- 4 Cicero Catil. III 2 ego sum ille consul, patres conscripti, cui non forum, in quo omnis aequitas continetur, non campus consularibus auspiciis consecratus, non curia summum auxilium omnium gentium, non domus commune perfrugium, non lectus ad quietem datus, non denique haec sedes honoris umquam uacua mortis periculo atque insidiis fuit.
- 4 abolitor: Tertullian. Lab. mul. 3 omnium rerum abolitorem.
- 5 Arat. Phaen. 2 *μεστὰ δὲ Λιὸς πᾶσαι μὲν ἀγνιάι.*
- 9 Florus I pr. 3: faciam quod solent qui terrarum situs pingunt: in breui quasi tabella totam eius imaginem amplectar. (similiter Hieronymus ad Euagr. et in epiphaphio Nepotiani.)
- 13 consul ego: Claudian. Mam. gr. act. Iul. d. 19.
- 15 assiduitate: Q. Cicero de petit. cons. 43: sed tamen hic fructus est assiduitatis, non solum esse Romae atque in foro, sed adsidue petere.
- 19 Homericus: ☉ Ep. XII 10 sqq.
 ☉ Ephem. 164 instar densae grandinis.
 ☉ Prof. 21, 16 sqq.
 Laconica breuitate: Symmach. ad Auson. I 14 in. (supra p. 141, 3) Laconicae malo studere breuitati.
 ☉ cf. Lud. 137 ☉ Ep. XXVI 36.
- 20 cf. Sidon. Ep. V 9, 1 in Constantino inconstantiam, in Iouino facilitatem, in Gerontio perfidiam, singula in singulis, omnia in Dardano crimina simul execrarentur.
- 31 Iuuenal. X 16 magnos Senecae praediuitis hortos.
- 31 Quintilianus: cf. Iuuenal. VII 197 si fortuna uolet, fiet de rhetore consul.
- 33 praefero Gratianum: Sidon. Apoll. c. III 17 res minor ingenio nobis, sed Caesare maior; uincant eloquio, dum modo nos domino.
- 34 Vergil. A. VIII 724 discinctos Afros (Sil. II 56 discincti Libyes).
- 36 patrimonia: Ammian. XXVII 11, 1 Probus . . . opum amplitudine cognitus orbi Romano, per quem uniuersum paene patrimonia sparsa possedit.
- 38 Plin. paneg. 88 pietate Metelli monstrabatur. cf. Cic. de orat. II (40) 167.
 felicior: Plin. ep. V 18, 1 homo felicior antequam felicissimus fieret. (cf. Plin. n. h. VII 137 Sallust. lug. 95. 4)
- 50 unde de plano legi possint: cf. Vlpianus ap. Iustinian. de institoria actione tit. 3 leg. 2: unde de plano recte legi possit. Tabula aerea quam laudat Vinctus: ubi de plano recte legi possitur. Seneca n. q. I 4, 1 alias probationes quae de plano legi possunt.

- 53 Sidon. Apoll. Ep. VIII 6, 6 palmatam plus picta oratione, plus aurea conuenustauit.
- 57 Cicero diuin. in Q. Caecil. (11) 36 intellego quam scopuloso difficilique in loco uerser.
- 62 cogunt nolentem: cf. prouerb. „currentem monere“.
- 63 reus uoti: cf. Seruius ad Vergil. A. V 237.
- 65 Sil. Il. I 215 Numidae gens inscia freni.
- 72 celebre fuit quia: cf. Vulcac. Gallic. Auidius Cassius 2, 6 eius (Hadriani) autem exemplum ponere malui quam Domitiani, qui hoc primus dixisse fertur. tyrannorum enim bona dicta non habent tantum auctoritatis quantum debent. Plin. Ep. V 3, 6. VI 24, 1. Gell. XVIII 3.
- 73 ardere iussisti: cf. cod. Theodos. XI 28, 2 (a. 395): chartas superfluae descriptionis cremari censemus.
- 75 cf. Spartian. Antonin. Caracall 9, 2 nomen Antoninorum . . . omnium pectora uelut Augusti nomen obsederat. Lamprid. Antonin. Diadum. 6, 1 ut fuit quidem tam amabile illis temporibus nomen Antoninorum.
- 76 Traianus: Plin. paneg. 13 med.: quid cum solacium fessis, aegris opem ferres . . .
- 77 egestatem tolerare: Plaut. Trin. 338. 358. 371. Rud. 918.
- 79 concludam: Plin. paneg. 94 in fine orationis praesides custodesque imperii deos ego consul pro rebus humanis . . . precor.
- 80 ¶ Ephem. 49 principio extremoque carens, antiquior aeuo. 54 ipse opifex rerum, rebus causa ipsa creandis.
- 81 Iuuenal. X 174 et quidquid Graecia mendax audet in historia.
- 81 Pegasus: Apostol. 14, 28 Πηγάσων ταχύτερος. Inc. panegy. Constant. d. (VII) 8 quis enim te Cyllarus aut Arion posset eripere.
- 82 totum quam longum est: ¶ Perioch. Il. XVIII tota nocte quam longa est. ¶ Ep. XXVIII 117 toto quam longa Hispania tractu.
- 82 Vergil. A. III 174 fama, malum qua non aliud uelocius ullum.

XXII v SVLPICIA.

- 1 Vergil. A. 1, 1 arma uirosque.
- 1 sq. Horat. S. I 5, 51 sqq. nunc mihi paucis . . . Musa uelim memores.
- 12 Stat. Th. III 556 quid bonus ille deum genitor . . . cogitet?
- 12 Claudiau. de laude Serenae 1 die mea Calliope.
- 13 Claudian. de VI cons. Honorii 150 an iura perosus ad priscos pecudum damnaret saecula ritus?

- 15 Ouid. M. XV 150 palantesque homines passim ac rationis egentes.
- 16 sq. Horat. S. I 3, 99 sq. cum prorepserunt primis animalia terris mutum et turpe pecus glandem atque cubilia propter . . . pugnabant.
- 20 sq. Vergil. E. I 24 uerum haec (Roma) tantum alias inter caput extulit urbes.
- 23 Vergil. A. I 557 at freta Sicaniae.
I 298. IIII 347 Karthaginis arces.
- 25 Tibull. I 4, 31 sq. cum iacet, infirmae uenere ubi fata senectae, qui prior Eleo est carcere missus equus.
Ennius ap. Cic. de sen. V 14 (Annal. 442 V.) sic ut fortis equus, spatio qui saepe supremo uicit Olympia, nunc senio confectus quiescit.
- 27 Petron. 5 u. 15 hinc Romana manus circumfluat.
- 29 Lucret. I 136 Graiorum obscura reperta.
- 30 sq. Petron. 119 u. 31 sq. omniaque orbis praemia corruptis miles uagus esurit armis.
- 48 Horat. c. III 21, 11 prisci Catonis.
- 50 Vergil. A. VI 870 nimium uobis Romana propago uisa potens, superi.
- 56 Ouid. A. I 13, 7 somni pingues.
- 59 Horat. S. I 5, 53 Musa uelim memores.
- 69 Horat. Ep. I 6, 67:

. VIVE . VALE .

II. INDEX NOMINVM ET RERVM.

Obseruandum priorem numerum indicare paginam, posteriorem non paginae sed opusculi uersum; si tres numeri concurrant, medium atque Romanum breuiorum esse carminum, quorum plura saepe in una pagella leguntur.

- abacus* 311 II, 2.
absinthium 222, s. 289, 7.
Abydenus ephebus (Leander) 132, 288.
Abydus 227, 29.
acatus 274, 31.
accentus Romani 267, 31.
accepti et expensi tabulae 359, 154.
Achaemeniae telae 332 LIII, 1.
Achaeum nomen 149, 90 stadium 414, 25.
Achaia 103 XX, 1.
achates spirat uirus 133, 316.
Achilas (Achillas) 319, 3.
Achilles 74 III. 262, 20. 281, 108 377, 3. 378, 16. 378, 3. 379, 8. 11. 7. 384, 8. 10. 385, 7. 387, 4. 7. 388, 7. 8. 3. 7. 389, 3. 11. 390, 9. 3. 391, 9. cf. Acacides, Peliades.
Achilleum bustum 81 XXVI, 1.
Achivae res 381, 3.
Achiui 81 XXVI, 3. 378, 4. 384, 2. 11,
Aeilini (Aquilini V) Dardana progenies 70, 4.
Aeilus Glabrio iunior, gram-
 maticus Burdigalensis 70 XXIII.
Acindynos 333 LVIII, 1. 3.
Ἀκίνδυνος 333 LVII, 1. 5.
aconita 163, 79.
Actaeae Athenae 204, 71.
Actaeum oliuum 124, 136.
Actiaci triumphii 128, 211.
Actorides (Patroclus) 385, 2. 388, 2.
adagio 158, 11.
Adam 8, 80. 18, 14.
Adonea caedes 162, 71.
Adoneus 330 XLVIII, 6.
Ἀδωνεύς (ἄ) 331 XLVIII, 2.
Adonis 110, 11. 246, 43. 335 LXII, 7.
Adonin cruciauerat Proserpina 112, 58. uid. Cinyreius.
Acacides (Achilles) 74 III. 1. 78 XVIII, 2. 163, 81. 321, 16.
Chironis discipulus 2, 31.
paene Ioue satus 2, 32.
(Pyrrhus) 163, 73
Acacidae (Achilles Ajax Teucer Patroclus) 75 VII, 2.
Aeas Salaminus 110, 12
aedilis 170, 32. *aediles* plebi et curules 105, 31.

- Aegaeon* 379, 17.
Aegypti (Aegyptii) 330 XLVIII, 2.
Αἰγύπτιοι 331 XLVIII, 1.
Aegyptius Nilus 142, 22. Sigalion A. 285, 27 rex 378, 31.
Aegyptus 378, 30. 399, 11.
ἀειδοπόλων χορίαμβος 236, 27.
Aelius Hadrianus: Hadrianus 191 XV. Aelius 191, 61.
Aemilia Aeonis, Ausonii mater, 30 II.
Aemilia Corinthia Maura, Ausonii auia, 32 V. 32, 14. 64 XVI 7.
Aemilia Dryadia, Ausonii matertera, 45 XXV.
Aemilia Hilaria, Ausonii matertera, 33, VI.
Aemilia Melania, Ausonii soror, 46 XXVIII.
Aemilius Asper grammaticus: Aemilium 2, 20 Asper 244, 27.
M. *Aemilius* Lepidus (consul a. u. c. DCLXXVI): Lepidi tumultus 264, 61. 62.
Aemilius Magnus Arborius, Ausonii auunculus, rhetor Tolosanus, 30 III. 63 XVI. 66 XX, 6.
Aeneadum genetrix 98 XI, 7. 331 LII, 2. A. ultimus Nero 184, 11. A. generis heres ultimus 188, 25.
Aeneas 77 XIII, 4. 78 XVIII, 5. 381, 7. 389, 10. 420, 5. Aenea satus supremus 242, 86.
Aeneis Vergilii 219, 21.
aenigmata 248, 72.
Aeolia 397, 2. 3.
Aeolidae 166, 118.
Aeolus 397, 4.
Aeonis uid. Aemilia.
aere dirutus 203, 63.
Aeseulapius 197, 17. cf. 1, 14.
Aesopia trimetria 242, 78.
Aesopus 223, 21.
aestus maris refluui 250, 12. 322, 9. sex horis pelagus profluit et refluit 244, 14.
Aethiopum plaga 160, 42.
Aetna 247, 49.
Afer uid. Terentius.
Aetolus 382, 9.
Aeuua 8, 79. 18, 15.
Afranius (togatarum scriptor) in Thaide 155, 3. 206, 8. 341, 4.
Agumemno 73 I. 368, 385. 377, 10. 378, 6. 379, 10. 7. 380, 9. 381, 13. 384, 4. 405, 5. 9. uid. Atrides.
Aganippe 139, 447.
Agathocles, Syracusarum rex, 311 II, 1.
Agenoreus taurus 101 XVI, 14. 102, 5.
Aginum (*Agem*) 279, 79.
agones 103 XX—XXIII.
Aglaua 174, 99.
Agricius uid. Censorius, Agricius.
Ajax (Locrus) 384, 7. Ajax Telamonius 382, 6. 383, 10. 387, 10. A. Locrus 386, 9. (Salaminius) 73 III. 368, 384. uid. Aes. Aiaces 388, 11. A. duo 386, 5.
Ἄιδας πύλας 89, 54.
αἰσχροσεμνία 219, 22.
Alamunnicus, cognomen Gratiani, 355, 59.
Alani 14, 211. 25, 32.
alaua (*Alse*; *alosa* Galli t. Vineto) 124, 127.
Albae moenia 242, 85.
Albana fata 243, 9. sus 250, 16.
alburnus (*auburne* Santones dicunt t. Vineto; *Weissfisch*, 124, 126.
Alcestis 47 XXX, 6.
Alcides Atlantis discipulus 2, 31 filius Iouis 2, 32 eius sacra 104 XXII, 3. 330 XLVI, 2. 3
Ἄλκιδης 330 XLVII, 4.

- Alcimus* uid. Latinus.
Alcinous (Ennomi et Chromii pater, Oceani filius) 79 XXII, 2. (rex Phaeacum) 227, 15. 396, 5. 5. 3. 396, 12. 4.
Alcon medicus 342, LXXX, 3. LXXXI, 1.
Alectryon uid. gallus.
Alethius Mineruius rhetor Burdigalensis, Latini Alcimi Alethii filius: 54 VI. uid. Latinus.
Alexander (Paris) 378, 69. 380, 8. 382, 8.
Alexander Magnus: Alexandri Macedonis 114, 11. Magnus Alexander 145, 24. A. Macedo 368, 379. Alexandri magnaimitas 239, 18. Alexandri colonia 145, 16. uid. Pellaeus.
Alexandria 145. 362, 224. Alexandri colonia 145, 16.
Alisontia fluuius (*Eltz*) 136, 371.
Allobroges 150, 110.
Alpes 280, 87.
Alpheus 149, 94.
Alpina Vienna 279, 81. Alpina cacumina 150, 111. Alpinum iugum 31, 6. 288, 70. Alpini coloni 148, 75. fluuii 140, 480.
Amazon (Hippolyte) 106, 6.
Ambivius comoedus 221, 33.
ambusti fratres (Catinenses) 149, 93.
Ammineum uinum 244, 32.
Ammon uid. Hammon.
Ammonius, grammaticus Burdigalensis 60, 35.
Annia stirps uid. Annia.
Amor 111, 46. 112, 59. 63. ex eius cruore rosa nata 113, 77. uid. Cupido.
Amores 128, 212.
Amphimachus Nomionis f. 78. XVII.
Amphinomus uid. Catinenses fratres.
Amphitryoniades puer 262, 22.
Amphrysia fata 250, 15.
ampliata iudicio Venus 230 VII, 8.
Amyclas qui silendo uiceris 63, 6. Oebaliae Amyclae 285, 26.
Amythaon Melampodis pater 400, 10.
Anacharsis Scythes 480 VII.
Anas (*Gualiana*) Emeritensis Anae 279, 74. cf. 149, 82.
anas uid. anes.
Anapias uid. Catinenses fratres.
Anastasius Burdigalensis, grammaticus Pictauorum 58 X, 60, 42.
Anci uid. Anicius.
ancora Seleucidarum signum 145, 25.
androgynus 340, 12.
Andromacha Hectoris uxor 163, 81.
Andromedae astrum 412, 4.
anes: anites marinae 255, 12.
angelicae uoces 20, 30.
anguis letifer 8, 82. a. insidiator 10, 124. cf. 18, 15 (uid. serpens). — Anguis sidus uid. draco.
Anguitenens sidus 413, 5.
Anicia 85 XXXVIII, 2.
Anicii 240, 34.
Anicius sanguis 242, 84.
Anicius Probinus 428, XX. uid. Q. Clodius Hermogenianus Olybrius, S. Petronius Probus.
Annia stirps 240, 32.
Anniani Fescennini 218, 15.
annus magnus 94 VI, 5. a. Metonis 257, 12.
antelogium fabularum 239, 19.
Anthedonius Glaucus 131, 276.
Anticyra 248, 70.
antidotum 312, 6.
Antilochus Nestoris f. 75 VII. 75 VIII, 4. 6. 388, 8.
Antinous Ithacensis 392, 5. 401, 6. 403, .

- Antiochia* 362, 223 lauri domus 145, 15.
Antiphates 397, 10.
Antiphila (Terentii) 168, 164. 180, 209.
antiquarii 238, 1.
Antisthenes Cynicus 330 XLVI. et XLVII.
Antoninorum nomina 193, 98. A. humanitas 373, 511.
Antoninus Pius 191 XVI. 191, 65 sq. Pius 192, 70. Antoninus 362, 219. Augustus 361, 211. uid. Bassianus, Heliogabalus, Marcus Antoninus.
Aonia 202, 40.
Aonidium fluores 139, 447. A. collegia 284, 35.
Ἀονίδων δεκάτη Sappho 331 LI, 2.
apalaria uid. applaria.
aper Olenius 246, 39. uid. Cromyoneus, Erymantheus.
apes sex pedibus ingredientes 244, 13.
Apelleus labor 423 VIII, 2.
Aphrodita 98 XI, 8.
Apollinares ministros Pateras nuncupant mystici 52, 11.
Apollinea Leucas 128, 214. A. mens 412, 10. Apollinei ludi 104 XXIII, 1.
Apollo 90 III, 2. 178, 172. 245, 8. 293, 21. 318, 7. 320, 7. 350 CIII. 378, 5. 382, 3. 387, 8. 389, 8. Apollo Romanus 416, 70. uid. Belenus, Delius, Sol, Delphicus deus.
apologi Titiani 238, 3. apologos 238, 4. 242, 74 libello apologorum 238, 8.
Aponus (fons) 154, 161.
applaria 270, 12.
Appuleius in epigrammatis 218, 11.
Aprilis 98 X, 4. XI, 7. 99 XIII, 2.
Aquae Tarbellae (*Dax*) 1, 6.
Aquarius sidus 102, 2. 107, 13. 280, 102. 413, 8.
Aquila sidus 413, 5.
Aquileia 148, 65.
Aquilinus uid. Acilinus.
Aquitana stirps 45 XXIII, 7.
Aquitanae gentes 150, 6.
Aquitania 148, 80.
Aquitanica lacta 139, 442.
Aquitanica nomina 2, 21. rura 151, 114. 279, 80.
Arabes 278, 59.
Arabica gens 330 XLVIII, 6.
Arborius Iuliae Dryadae, Ausonii sororis f., 39 XVI inser. 40, 10. uid. Aemilius, Caecilius, Veria Liceria.
Arcadia 244, 16.
Arcadicum pecus 313 V, 4.
Arcas (Mercurius): Arcadis ditis petasus 271, 7. stella 25, 27.
Arcera sidus 108, 18.
Archemori sacra 103 XX, 3. XXI, 4. 104 XXIII, 2.
Archimedes laudatus ab hoste 132, 303.
Arctoe 412 I.
Arctophylax (sidus) 412, 2.
Arctous amnis (Mosella) 139, 453 Arctous Haemus 152, 134.
Arelus, 148, 74. 279, 81. Gallula Roma Arelas 148, 71. uid. Dextra ripa, duplex urbs.
Arelate 148, 73 duplex 140, 480. 148, 73. 279, 81.
Aremoricae gentis 59, 28.
Aremoricus lars (Viridomarus) 163, 83. A. pontus 328, 35.
ἀρετάλογος 235, 1.
Arete Alcinoi uxor 395, 5.
Arethusa 149, 94.
Arganthonius: Tartesiorum regulus 229, 6.
argentum uiuum 312, 3.
Argi 375, 560 A. dotales 74 VI, 2.
Argīcius (cf. Agricus), Aemilii

- Magni Arborii auns 64 XVI, 6.
 uid. Caecilius.
Argiua Helena 211, 12. A. iu-
 uentus 391, 2.
 Arguius carcer 163, 82. A.
 circus 104 XXII, 2. A. uates
 400, 9.
Argiui 77 XV, 2. 380, 2. 386, 3.
Argo sidus 413, 10.
Argolicae notae 166, 117. Ar-
 golicus reges 387, 3. Argolicum
 X: 167, 139.
Argyripa 75 VI, 3.
Ariadne 111, 31.
Arics sidus 101, 3. 102, 4, 107,
 2. 413, 7 uid. Laniger.
Arione equus 84 XXXIII, 9. 375. 560.
Aristarchus grammaticus: Ari-
 starchi gloria Zenodotique
 62, XIII 3. censor A. norma-
 que Zenodoti 169, 12. cf. 244, 30.
Aristides iustus dictus 43 XXII,
 4. 137, 388.
Aristippus (philosophus) 17, 13.
Arpi 75, VI, 3.
Arquitenens sidus 102, 12. 413,
 8 uid. Sagittipotens.
Arsacida rex 278, 53.
Arsinoe (Ptolemaei Philadelphi
 soror et uxor) 133, 315.
as et assis partes 94 VII, 11.
 165, 114 sq. 251, 17.
Ascanius uid. Dardanius nepos.
Ascracus senex (Hesiodus) 240,
 29.
Asia 77 XV, 1. 80 XXIII, 5.
 132, 291. 267, 21. res Asiae
 163, 85. prosa Asiae 204, 73.
Asiatica eloquentia: prosa
 Asiae 204, 73.
ἀσπαστικόν 236, 35.
Asper uid. Aemilius.
Asteria insula 394, 13.
Astyanax 77 XV.
Athenae 50, 9. 137, 388. 149,
 86. 170, 29. 204, 71. A. Palladiae
 88, 31 Mineruae arx 133, 308.
Athenaei loci sedes 62 XIII. 8.
Atheniensis Solon 407 v.
Atlantiacum profundum 125, 144.
Atlans Herculis praeceptor 2,
 31. 262, 21 pinifer Atlans 262,
 21. 302, 228.
atria 134, 335. atriorum peg-
 mata 329 XLV, 10.
Atrides (Agamemno) 73 I, 1.
 384, 4. (Menelaus) 74 III, 3.
Atrides minor 239, 11.
Atridae 75 VII, 2.
Atropos 38, XIII, 7.
Attica eloquentia cf. 204, 71.
Attica facundae mera gloria
 linguae 149, 89 A. cura Me-
 tonis 257, 12.
 A. gens 166, 120.
 A. lingua 22, 9.
 A. Nemesis 278, 57.
 A. pubes (Theseus) 246, 40.
Atticae musae 57, 3.
Atticus Xenophon 370, 449.
 Solon 172, 52.
Atticus: uid. Censorius Atticus
 Agricius.
Attici 170, 21. 176, 133.
Attius Paterae (Pater) rhetor
 Burdigalensis, 52 III. 54 VI,
 14. 62 XIII, 9.
Attius Tiro Delphidius rhetor
 Burdig. Paterae f. 53 v. uid.
 Euchrotia, Procula.
Attusia Lucana Sabina, Auso-
 nii uxor 35 VIII. 41 XVIII.
 42 XVIII, 11. XXI, 3. 332 LIII,
 3. LIII, 4. LV, 3.
Attusia Lucana Talisia, Sabi-
 nae soror 42, XXI.
Attusius Lucanus Talisius,
 Ausonii socer 34 VIII. Luca-
 nus Talisius, Fl. Sancti et
 Namiae Pudentillae f. 42 XX.
Aturrus fluuius (*Adour*) 32, 11.
 Tarbellicus A 140, 468.
auctio 245, 18.
auditorium sacrum 365, 300.

- Auelis* Numida 267, 26.
Auerna sonantia 128, 216.
Auernus 397, 3.
Augci stabula 106, 7.
Augusta dignatio 376, 585 disciplina 265, 82.
 maiestas 24, 5.
 manus 243, 2.
 sedes 193, 98.
 suboles 2, 26.
 urbs Quirini 304, 252.
Augusta urbs (Treueri) 138, 421.
 Augusta Caesarea uid. Caesarea.
 Augusti muri (Contionatum, *Conz*) 136, 369.
Augustus (Octavianus): 184, 19. 186, 31. Augusti triumphus 128, 211. Augusto 184, 7 de matre Augusti epigrammata 417 VII.
Augustus mensis ab Augusto dictus 98 X, 8. 99 XI, 15. XIII 5 uid. Octavianus, Antonius, Valentinianus, Gratianus, Theodosius etc.
Auis sidus uid. Cygnus.
Auitianus, Ausonii frater 38 XIII.
aulaea 264, 53.
Auriga sidus 413, 4.
Aurora 383, 2. 385, 2. 389, 2. 392, 2. 394, 2. 395, 2. 410, 15 uid. Tithonia.
Auscus ciuis (*Auch* ciuitatis) 66 XX.
Ausilius uid. Auxilius.
Ausonius Mars 148, 72 Ausonia Sabina 332 LIII, 3 Ausonium Pe 166, 31 A. genus 414, 19 Ausonii consules 194, 10 A. fasces 139, 451. Ausoniae curules 303, 250.
Ausonius, poetae pater: Iulius Ausonius 29 I. Ausonius 1, 1. 29 I, 1. 30, 17. medicinae studuit 1, 13. 30, 13. epicedion in eum 21 III. 29 I.
Ausonius poeta: Decimus Magnus Ausonius 118 (cf. adnot. ad 17 II, 118. 144. 154. 169. 282). *Ἀύσόνιος* 232, 2. 235, 2. Ausonius 1, 1. 2, 39. 21, 1. 47, 12. 139, 440. 242, 76. 245, 1. 252, 1. 254, XVII, 1. 258 XXI. 268, 1. 269 XXV. Ausonii 36, 24. 299, 152. Ausonium 3, 2. 279, 64. ab Ausonio 51, 14. alter Ausonius 66 XX, 6.
 parentum origo 1, 5. 6. Burdigalae genitus 1, 7.
 Ausonii auus 16, 2 proauus 16, 2. 36 X, 5 (proauus Eusebii 39 XVI, 6.)
 Gratiani praeceptor 242, 77. 245, 1. 249, 95. 265, 82. 361. 199 sqq. 376, 583.
 comes 2, 35. 356, 70.
 quaestor 2, 35. 32, 31. 243, 3. 265, 90 (patris natique), 356, 72 (quaestura communis). 376, 581.
 praefectus praetorio 32, 31. 367, 364. 376, 581.
 praefectus Italiae et Africae 265, 91.
 praefectus Gallis et Libyae et Latio 2, 36. 23, 42. ad praefecturae collegium filius cum patre coniunctus 355, 55. 356, 73. p. Galliarum 363, 263. 375, 580.
 consul designatus 24. consul 26, 2. 32, 32. 195 III, 4. 195 III, 4. 303, 248.
 consul collega posteriore 2, 38. 265, 93. 367, 370. poeta consul 237, 30. gratiarum actio pro consulatu 353 sqq.
 herediolum 16. praedia: uid. Lucaniacus, Nouarus pagus.
 opuscula 1. 21, 11. 118 adn. 231, 15.

- Ausonius*, Ansonii paruulus filius 36 x. 255 XVIII.
Ausonius, Ausonii nepos 258 XXI. 259, 27. 261.
Automedon 235, 10.
autographum sermonem 3, 5.
Auxilius grammaticus 313, VI.
Axius Paulus, Bigerritanus, rhetor Burdigalensis. Paulus 114. 114, 3. 115 I, 1. 206. 218, 1. 2. 226, 1. 226 v. 227, 9. 228 VI. 229, 3. 230. 231, 25. 232 VIII (*Παύλος*) 232, 12. 233, 18. 27. 235, 2.
 Axio Paulo 225. *Ἄξιον* 232, 2. 233, 20. eius poema Delirus 231, 11.
Arona (*Aisne*) 140, 461.
Babrius: uid. Titianus.
Bacchanalia 218, 4.
Baccheia munera 125, 153.
Bacchus 99 XI, 18. 100 XV, 8. 102, 9. 119, 21. 25. 152, 129. 202, 35. 210, 23. 213, 72. 330 XLVIII, 1. *Βάκχος* 331 XLVIII, 2. uid. Bromius, Dionysus, Liber, Thyonianus.
Baetis uid. Betis.
Baiiae Euboicae 134, 316 uid. Cumanus.
Baiana ostrea 259, 11.
 Baiani pali 227, 30.
Baio-cassium (*Bayeux*): Baio-cassi 52, 7.
balena uid. ballena.
Balbus uid. Coruelius.
ballena 125, 114. 148.
balnea 134, 338.
balsama 343 LXXXIII, 1.
baptisma 20, 23 uid. lauacrum, fons.
barbus piscis (*barbe*) 122, 94.
Barcino (*Barcelona*) 280, 89 et *Barcīnus* 303, 232.
Barcinonensis muria 269, 4.
basilicae 354, 23.
Bassianus Antoninus siue Caracalla 193 XXII Caracalla 193, 22.
Belcae (*Volcae*) 151, 115.
Belenus: Beleni e templo 52, 9. Beleni aedituus 59, 24.
Belgae 118, 10. 119, 24. 133, 319. 135. 395. 139, 439. 140, 457. 462.
*Bellerophon*tes 271, 21. 288, 72. 299, 158. 391, 191.
Beneuentus Campana 340, 13.
Berytus Probus 2, 20.
Bētis (*Guadalquivir*) 303, 236.
Bius Prieneus 172, 62. 179, 189. 406 I.
bibliotheca 313, VII, 1.
Bigerri pelliti 303, 246.
Bigerritana patria Axii Pauli (*le Bigorre*) 232, 18.
Birbilis uid. Birbilis.
Birbilis (*Bambola*) 288, 67. 302, 223. 231.
Bissula (*Bisilō*?) 114 sqq. 115, 1. 10. 116, 17. 18. 31. 117, 33. Sueba uirguncula 115 I, 1. capta et Ausonio data sed manu missa 116, 19. alumna Ausonii 114, 4. 117, 39. delisiae Ausonii 116, 29.
Blauia (*Blaye*) B. militaris 229, 16.
Bocotia coppa 167, 141.
 B. freta 131, 276.
 B. numina 289, 73.
Boi (*la Teste de Busch*) picei 330, 241.
Bonus uid. Siluius.
Bootes 108, 20.
Bracura (*Braga*) 149, 85.
Briseis 377, 10. 379, 13.
Britannus 121, 68. 351 CVIII, 1. CVIII, 1.
 Britanni 137, 407.
Brito uid. Siluius.
Bromius 202, 16.
bucolice tome 249, 90.

- bucolicum* (Vergilii) 168, 153.
bucula Myronis 337, LXVIII—
 339 LXXV.
Burdigala 1, 7. 21, 4. 34 VIII, 2.
 39 XV, 6. 48 I, 1. 49, 7. 55, 21.
 58 X, 8. 59, 29. 60, 46. 65
 XVII, 17. 66 XVIII, 14. 72, 4.
 119, 19. 139, 449. 152 XX, 135.
 154. 165. 167. 225 III, 2. 279,
 79. 280, 90. 303, 211.
Burdigalensis uini gloria 227,
 21.
Burdigalenses 72, 4 professorum
Burdigalensium commemora-
 tio 48. grammatici graeci
Burdigalenses 57 VIII.
Burdigalensia ostrea 227, 19.
Buzyges, uiliconum patronus,
 275, 48.
Byblis 416, 60.
Byrsa Punica 145, 14.
Byzantia litora 228, 38.
Byzantina Lygos 145, 14.
Byzantium: Byzanti arcem 64
 XVI, 13. uid. Constantinopolis.
Cadmi filiae (litterae) 248, 74.
 252, 52.
Cadurca sedes (*Cahors*) 65
 XVII, 15.
Caecilius Argicius (*Agricius*?)
 Arborius, auus maternus Au-
 sonii 31 III. 32 V, 2. 64
 XVI, 6.
Q. Caecilius Metellus Pius,
 Metelli Numidici f.: Metellus
 cognomento Pius 263, 247. 250.
caela ferrea 337 LXVII, 6.
Caeligena 105, 36.
Caelus 331 LII, 1.
Caenis 110, 20. 340, 9.
Caerellia: Ciceronis epistulae
 ad eam 218, 13.
caerimonia sacerdotis 369, 428.
caeruleus 325 XXXV, 2.
Caesar = imperator 183. 189,
 38. 190 XI. 193, 93. Caesar
- (Theodosius) 4, 11. 18 (Gra-
 tianus) 26, 43. 54. aurea qui
 statuit Capitoli culmina Cae-
 sar (Domitianus) 151, 123.
 Caesares Constantini filii 361,
 201. docto Caesare honorus
 64 XVI, 15. uid. C. Iulius
 Caesar, Octavianus, Caligula,
 Titus.
Caesarea Augusta (*Saragossa*)
 280, 80. 303, 232.
Caesareum nomen 64 XVII, 12.
 = Iulii Caesaris 98 X, 7. 8.
Caesarae mensae 227, 20.
Caesarei proceres 183, 1.
Caesareae palmatae 304, 253.
caesurae hexametri 207, 36.
Caius uid. Gaius.
Calagurris (*Calahorra*) 49, 7.
 288, 57. Calagorris 302, 223. 231.
calamus fissipes 252, 49 cf.
 harundo. Musarum calami
 321, 12.
calantica 394, 9.
Calchas 379, 9.
Caledonii 228, 37.
Caledonii aestus 95, 32. Cale-
 donius (?) aestus 228, 37.
 C. Britanni 121, 68.
Caledoniae nurus 164, 94.
Calenus (*Sulpiciae*) 416, 62.
Caligula: Caesar cognomine
 caligae 184, 9. 188, 17. uid.
 Gaius.
Callicratea 435 XXXIII, 1.
Calliope 412, 8. 414, 12.
Callippio uid. Iulius Callippio.
Calpe 266, 1. 302, 230.
L. Calpurnius Piso Frugi:
 Frugi Piso 49, 34.
 Piso Licinianus: 184, 12 (socio
 inerti).
Calpurnia nomina, Frugi 43
 XXII, 1.
calvus Nero (Domitianus) 184, 17.
Calydonius uictor (Meleager)
 246, 39.

- Calypso* 393, 7. 394, 4.
Camena 232, 1. Camenae 53, 20.
 201, 22. 229, 3. 230, 36. 243, 7.
 293, 21. 321, 10.
Camillus Capitolinus 415, 41.
Campana auspicia 147, 52.
C. Beneuentis 340, 13.
Campania 147, 59.
campus (Martius) 170, 27. 356, 83.
 Martius c. 356, 89.
Canace 111, 38. 319, 13. 436
 XXXVI, 5.
Cancer sidus 24, 11. 90, 7. 101,
 3. 6. 102, 7. 107, 5. 413, 7.
Canis sidus 280, 100. 325 XXXV,
 4. Diogenis Cynici signum
 82 XXVIII.
canis marinus 325 XXXV.
Cannae Latiae 118, 3.
cantherius 235, 15. 272, 39.
Capaneus 317 XVIII, 2.
capitis minutio triplex 203, 65.
capito piscis (*Alaud*) 122, 85.
Capitolinus Camillus 415, 41.
Capitolium extractum a Tar-
 quinio, restitutum a Catulo
 et Domitiano 151, 123. lapis
 Capitolinus cf. 9, 10 (uid.
 Festus p. 68, 1 et 115, 4 M.).
Capreae insula 186, 32. 188, 15.
Capricornus sidus 90, 8. 101, 10.
 102, 1. 107, 12. 413, 8.
Caprotinae nonae 104 XXIII, 9.
Capua 147, 16. 220, 2. 222, 3.
 Roma altera quondam 147, 61.
Car nullius pretii 164, 91.
Caracalla uid. Bassianus.
Carantonus fluvius (*Charente*)
 140, 463.
Caranus, primus Macedoniae
 rex 267, 27.
Carpathius pontus 131, 279.
carpentum 230, 39.
Carthago 144, 2. 145, 9. 362,
 223. 414, 23.
Carus 85 XXXVIII.
Cassiopeia sidus 413, 3.
Castaliae Camenae 229, 3.
Castalidis Musis 297, 112.
Castor 84 XXXIII, 10.
Castores (*Διόσκουροι*) cf. 336
 LXVI. Castorum equi 375, 561.
Castor historiarum scriptor 68, 7.
 fellator 341, 2.
Castra Constantini 110, 11.
castrense cognomen 184, 9.
 188, 17.
catalepta Maronis 167, 147.
catalogus nauium 380, 22.
Catamitus 335 LXII, 8.
Cataphronia uid. Iulia Cata-
 phronia.
cataplys 151, 127.
cathedra 49, 8. 315 XIII, 2.
Catilina 264, 61.
Catina 149, 92.
Catinenses fratres (Amphinomus
 et Anapias) 149, 93.
Cato censor 43 XXII, 3. prisci
 Catonis 415, 48.
 Catones antiqui 136, 386.
Catullianum illud 196, 7.
Catullus: Veronensis poeta
 86, 2. Catullo 86, 9.
Catulus uid. Lutatius.
Caucasae rupes 88, 21.
Cebennae 151, 114.
Cebennarum 150, 102.
Cecropidae 278, 55.
Cecropius Philo 132, 303.
 Cecropium P. 166, 131.
 Cecropia Camena 244, 31.
 Cecropiae apes 117, 40.
 C. notae 166, 123.
cedrus 311, 13.
celandi formae innumerae 284,
 28.
Celbis fluvius (*Kyll*) 135, 359. 361.
Celtae: Celtarum lingua 154, 160.
 al Celtarum 167, 148.
Censor uid. Seuerus Iulianus.
 Censor. — censor Cato 43
 XXII, 3.

- Censorius Atticus Agrīcius*
 rhetor Burdigalensis 62 XIII.
censoria regula 49, 33.
cento 206, 4. 207, 31 sqq. 208,
 55. 61.
centuriae 356, 87.
 centuriae iure uocatae 365, 296.
Cephalus, Procris maritus, 110,
 21.
Cepheus sidus 413, 3.
cerae pondera 245, 19.
 cerae 329 LXV, 9.
 cera 273, 20.
 cerae 13, 173. cf. 169 uid.
 pugillar.
Cerberus 82 XXVIII, 4. 107, 12.
 200, 9.
cereale munus 425 XIII, 3.
 cerealia saxa 135, 162.
Cerellia uid. Caerellia.
Ceres 4, 1. 200, 8. 275, 46.
 Cereris 210, 16. Cereri 114, 5.
ceruus uinax 93, 4. 200, 14.
 aeripes 106, 4. 200, 14. Her-
 culis 106, 4.
cestos, Veneris cingulum, 386, 4.
Ceus Simonides: Cei Simonidei
 62 XIII. 6.
Chaerea 186, 33.
Chalcedonium litus 132, 289.
Chalcidicae arces (Cumanae)
 268, 43 uid. Euboicus.
chalcidicum 392, 11. 404, 2.
chamaeleon 223, 15.
Chamaeus 139, 434.
chaos 8, 61.
character (signum) 273, 21.
Charites 201, 19. 425 XIII, 1.
charta 252, 55.
Charybdis 398, 7.
Chelae sidus 101, 6.
Chersiphron Gnosius: Ephesi
 spectata manus 133, 308.
Chilon Lacedaemonius 172, 54.
 55. 175, 130. 176, 136. 408 VI.
Chimaera 204, 82. 271, 21.
Chiron Achillis magister 2, 31.
 262, 20. 363 LXXXV, 1 sidus
 413, 11.
Chium uinum 244, 32.
Choaspes flumen 153, 156.
Choerili uesania 239, 18.
chordarum tria nomina 204, 81.
chorcae 247, 50.
chori 204, 73. chorus Musarum
 416, 70.
choriambum carmen 230, 37.
Chrestos 333 LVIII, 1. 3.
Χρηστός 333 LVII, 1. 5.
Christianus 296, 85. 87.
Christus 20, 22. 299, 146. 305,
 285. 306, 320.
Christi 299, 151. 300, 168. 185.
 305, 279. 294.
Christum 290, 19. 299, 161.
Christo 293, 22. 294, 46. 295,
 73. 296, 88. 298, 121. 300, 188.
 305, 284. 289. 306, 315. 307, 331.
Christe 19, 31. 5. sollemnia
 Christi 17, 1.
Chromius Alcinoi f. 79 XXII.
Chryseis 379, 14.
Chryses 378, 5.
Chuni agmina 25, 37. Chunos
 truces 320, 8.
Cicero uid. Tullius.
Cicones 396, 5.
 Ciconum ductor 79 XX. 1.
Cilicia 375, 559.
Cimmerium fretum 163, 74.
Cineas: Epirote Cineia memor
 magis 63, 13.
Cinyreia proles 246, 42.
 Cinyrens Adonis 335 LXII, 7.
Circa 379, 3. 7. 398, 4. Circes
 gramina 131, 277.
Circaeum litus 397, 12.
circus 84 XXXIII, 1. 92, 11.
 c. Mediolanensis 146, 39.
 circi ostia duodecim 244, 11.
 circi Argiui stadia longissima
 104 XXII, 2.
 circus Romanus 105, 28.
 circus = girus 101 XVI, 17.

- cisium* 226, 6. 235, 13.
Citarius Siculus Syracusanus,
 grammaticus Burdigalensis
 Graecus 62 XIII.
citharoedus 313 VII, 4.
Cithæron 202, 32.
ciuili manuorte mixtum duellum
 264, 64. *ciuilium* decorum in-
 dumenta 366, 332.
clandestinae ueterum loquellae
 284, 29.
Claranus grammaticus 244, 27.
Clurentius, Marcelli grammati-
 ci socer 65 XVIII, 5.
Clarius Phoebus 103 XXI, 2.
 Clariae Camenae 321, 10.
classes uocatae 356, 87.
 cl. populi 364, 295.
Claudius imperator 184, 10.
 185, 22. 186, 34. 188, 21. Nero
 Claudius (= Tiberius) 184, 8.
 185, 20.
Claudius uid. *Contemptus*.
Clazomenae 346 XCH, 4.
Clazomenius dux 413, 6.
Cleanthes Stoicus 63, 11.
Clemens, T. Flauius Domitiani
 patruelis, 361, 205.
Clementinus, Theonis sodalis
 245, 10. cf. 248, 71. 79.
Cleobulus Lindius 172, 68. 176,
 147. 407 III.
Cleonacus leo 106, 1.
Clio 412, 1.
Q. Clodius Hermogenianus Oly-
 brius, Ausonii consulis con-
 lega: 2, 38. 265, 93. 356, 80.
 367, 355.
Clytemestra 73 I, 4. cf. 76
 VIII, 4.
Cnidius uid. *Gnidius*.
Co insula 165, 106.
codex 320 XXV.
cognomen Hilari 33 VI, 3. c.
 castrense 184, 9. 188, 17. cf.
 nomen.
cohors praetoria 53, 15.
cola (retium genus) 247, 57.
Colchis (Medea) 429 XXII, 1.
collegium 241, 69. 243, 97.
Colossus Rhodius 203, 70.
comes 2, 35. 356, 70.
comica Thalia 412, 3.
comicus 180, 207. 181, 220.
comitatus 223, 29.
comitia 365, 297. centuriata
 364, 280.
 c. pontificalia 364, 280.
 c. tributa 364, 278.
 c. consulatus 364, 278. propriis
 comitorum uerbis 364, 293.
Commodus imperator 192, 73.
comodiae 221, 32. 231, 30.
κῶμος *Θαλίης* 236, 28.
compitalia: 105, 18.
Concordius, grammaticus La-
 tinus Burdigalensis 59, 18.
Condas portus (Condatum iuxta
Libourne) 253, 32.
Condatinus uicus 304, 259.
condus promus 274, 20.
Confluentia: Germanis sub por-
 tibus 140, 473.
consistorium 370, 436. uid. sa-
 crarium.
consobrina (filia amitae) 46
 XXVIII.
consobrinus 42 XX, 2.
consocer 43, XXII.
consocrus 47, XXX.
Constantinopolis 31, 16. 48 I, 4.
 64 XVI, 14. 144, 2. 362, 222.
 uid. *Byzantium*.
Constantinus (imperator) 145, 8.
 Constantini fratres Tolosae
 in exilio 64 XVI, 11.
 Constantini tempora 361, 201.
 Castra *Constantini* 118, 11.
Constantius, Constantini f.,
 Gratiani socer, 366, 342. 348.
Consualia: uid. *Consus*.
consularis liber 195 III.
consul ordinarius 361, 213. suf-

- fectus 361, 213. designatus 24.
 collega posteriore 2, 38. 16.
 23, 46. bini consules 187, 5.
 bis octono consule 334 LXII, 1.
 unus consul (= annus) 47
 XXVIII, 4. 147, 52. 154, 168.
 185, 23. secundis consulibus
 183, 2. uid. ὑπατος.
- Consus* 105, 20. 149, 87. 161, 46.
 340, 9.
- Cl. Contemtus* Ausonii patruus
 33 VII.
- Contionatum* (*Conz*): uid. Au-
 gusti muri.
- conuiuium*: sex conuiuium, si
 super conuicium 12, 146. rex
 (conuuii) 147.
- Corduba* 149, 84.
- Corinthius* Periander 172, 65.
 407 IIII.^r
- Corinthos* 103 XXI, 3. uid.
 Ephyra.
- Corinthus*, grammaticus Grae-
 cus Burdigalensis 57, 1.
- Cornelius*: L. Cornelius Balbus
 (theatrum extruxit) 170, 40.
 L. Cornelius Sulla Felix:
 Sulla Felix: 363, 249. 251.
 Cornelius Nepos: Nepoti 86, 3.
 Nepotis chronica 238, 4.
- cornix* (niuax) 93, 3. 200, 12.
 269, 8.
- corollarium* 270, 26.
- corona* (Ariadnae) 111, 31. 412, 2.
- coronis* 70 XXV.
- correctura* 45 XXIII 11.
- corroco* piscis (*creac*) 247, 60.
- corticea* retium signa 130, 246.
- Corydon* 331 L.
- Κορυδών 331 L, 2.
- Coruinus* uid. Valerius.
- coruus* auis: uiuax 93, 5. 200, 15.
 Phoebeius oscen 200, 15.
 piscis (*perlon*) 247, 62.
- Cos* insula uid. Co.
- Cossio* Vasatum (*Bazas*) 45
 XXIII, 8.
- κόστος 343, 5.
- coturni* musicam 230, 38.
- Crates* Mallotes grammaticus:
 Crates 244, 28.
- Cratinus* maior comoediarum
 scriptor 115, 11 not.
- Crebennus* (Axii Pauli fundus
 in regione Bigerritana) uena-
 lis 235, 19.
 Κορβέννου rure 233, 23.
- creditor* 359, 154.
- Cres* 164, 88.
- Cresius* 399, 11.
- Creta* 111, 28.
- creta* 430, 8.
- Cretensis* 402, 7.
- Crispa*, impudica mulier 341, 6.
 345, 1.
- Crispus*, grammaticus Burdi-
 galensis 67 XXI.
- Crocus* 110, 11.
- Croesus* 16, 12. 83 XXX, 3. 172,
 58. 173, 83. 91. 174, 105. 175,
 III. 117. 123. 435 XXXV. 436, 8.
- Cromyoneum* monstrum (aper)
 246, 40.
- crux*: Christi 20, 25.
- Ctesippus* 402, 3.
- Cumae* in oris 69, 19. .
- Cumana* Deiphobe 327 XL, 6.
 Cumanae orae 134, 345.
 Cumanum aequor 128, 208.
 uid. Euboicus, Chalcidicus.
- Cupido* cruci adfigitur 109, 3.
 110 inscr. 113, 101. 345 XC, 1.
 uid. Amor.
- Curculio* Plauti 273, 14.
- Cures* 68, 6.
- curia* 22, 5. 39 XV, 6. 92, 12.
 137, 401. 170, 25. 27. 192, 80.
 354, 26. 357, 90.
- Curiatii* 243, 9.
- Curii* 218, 5.
- cursor* 325 XXXVI, 1.
- curulis* Latia 2, 37. 24, 4. 288, 60.
 curulis sella 154, 168. 354, 32.
 375, 576.

- curulis Romulae columeu* 240, 23.
curulis proxima 241, 69.
Ausonias curules 303, 250.
Cyclopus insula 396, 9.
Cyenus 269, s. sidus=Auis 413, 3.
Cydippa: 283, 16.
Cydonum spicula 270, 33.
Cyllarus 375, 559.
Cyllenius 405, 2. stella 25, 32.
Cynice 330, 1. 4.
κυνηγή σοφίη 330 XLVII, 2.
Cynicus uid. Diogenes, Antisthenes.
Κυνός σῆμα 80 XXV, 6.
Κύνα Λιογένην 330 XLVII, 4.
Cynthia 25, 27. 250, 9.
Cypris 108 XXVII. 337 LXVII, 1.
Cyprin 423 VIII, 2.
Cyrus 175, 114. 370, 450. 371, 453.
κύσθος 343, 5.
Cythere 333, 5. 337 LXVII, 5. 349 CII, 1.
Cytherea 214, 83.
Cythereus Vesper 25, 31.
dactyliei 230, 37.
Daedalia iuuenca 111, 34.
daemone enthea Maenas 350 CVI, 7.
Daedalus: Gortynius aliger 132, 300. conditor aedis Euboicae 132, 301 cf. 268, 43. Cres 164, 88. 338 LXX, 1. 3.
Dalmatius (Constantini frater): Dalmatio genitos Narbone instituit Exuperius rhetor 64 XVII, 9.
Damon Siculus 277, 37. 278, 42.
Danai 80 XXIII, 2 primus Danaum 76 XII, 2.
Danuuius nascens 116, 18. 321 XXVIII, 2. 322 XXXI, 1. Danuuii limes et Rheni 355, 48. Danuuii ora 364, 277.
dapulis aura 227, 13.
Daphne 350 CIII. CV. 434 XXXII, 1. 2.
Dardana progenies 70, 4.
Dardanius Tros 163, 87.
D. nepos (Iulus) 250, 13.
Darius (δαρειζός) 253, 23.
David carmina 11, 130.
December 98 X, 12. 99 XI, 23. XIII, 6.
Deiphobe Cumana 327 XL, 6.
Delphobus 77 XIII. 390, 5.
Delia puella 434 XXXII, 1.
Delirus, poema Pauli 231, 14.
Delius 178, 166. 271, 13.
Delphi 52, 14. 104 XXIII, 4. 172, 52.
Delphicus deus 173, 78.
Delphica columna 176, 139 specus 293, 25.
Delphicolae sors 163, 73.
Delphidius uid. Attius Tiro Delphidius.
delphis 124, 137. Delphin sidus 413, 5.
Deltoton sidus 414, 4.
Δημήτηρ 234, 40.
Demodocus 395, 7.
Demosthenes 223, 22.
de Demostenide 432 XXVI.
Demosthenicum, quod ter primum ille uocauit (actio) 49, 19.
Deois Proserpina 247, 50.
deponere cum sequestre 356, 88.
deus 3, 69. 8, 63. 12, 132. 353, 7. 359, 56. 361, 193. 364, 283. 290. 365, 298. 308. 312. 369, 409. 375, 575 — 142, 34 (in epist. Symmachi). Oratio ad deum 6, 15 sqq. 7, 47 sqq. 18, 6 sqq. 19, 1 sqq. 374. 546. caeli et humani generis rector 358, 135. deus et qui deo proximus 359, 143. communis deus 363, 261. summum numen 364, 286. supremus arbiter 241, 48. d. arbiter aevi 93, 10. omnipotens 7, 47. deus pius 242, 95. dei mens 157, 13. dei fauore

- 36, 27. nosse deum 37 XII, 8.
 dominus et deus 9, 92. 11, 127.
 tris deus unus 205, 88. dei
 unigenae 9, 92. trina fides
 18, 22 sqq. trinus deus cf. 6,
 15 sqq. 9, 92 sqq. deus filius
 11, 127. filius summi dei 6, 40.
 genitor natusque dei 281, 113.
 dei uerbum 18, 16. ipse dei
 uerbum, uerbum deus 7, 55.
 uid. Christus, spiritus.
- dei*: templa deum 14, 212. dono
 deum 157, 6. lapides deos 9,
 19. natura deusque 13, 189. dei
 (Iouis) 53, 6. deos 88, 19. cae-
 lites 274, 18. dis laudati uiri
 171, 45. dis inserit laus 160,
 37. aemula dis ars 159, 17.
 diuis 108, 8. 174, 93. diuum
 domus Roma 144, 1. numine
 diuum 145, 12. fons addite
 diuis 154, 160. diuum periuria
 161, 54.
- deus* = imperator 4, 15.
- Dextra* ripa (Arelatensis urbis
 pars) 141, 481.
- deuerbia* uid. diuerbia.
- deuota* uirgo 33 VI. deuota
 uirginitas 33 VI, 8. 46 XXVI, 3.
- dialectica* turba 92, 17.
- Diana* 201, 18. 333, 5. 389, 9.
 dies festus 104 XXIII, 6. uid.
 Cynthia, Hecate, Luna.
- dicendi* genus trinum 203, 66.
- didascalicum* carmen 221, 26.
 opusculum 223, 39.
- Didius* Iulianus 192 XX. Didius
 192, si. 193, 86.
- Dido* 417 VIII. 420, 1. uid.
 Elissa.
- Diespiter* 414, 33.
- dimetria* uolucripes 243, 104.
- Dindyma* cantica 285, 16.
- Dinochares* 133, 312.
- Dinoocrates*: cf. Dinochares.
- Diocles* 393, 7.
- Diodorus* haruspex 342, 1.
- Diogenes* 16, 12. D. Cynicus
 82 XXVIII. XXVIII. XXX, 2.
 Cynicus 82 XXVIII, 2. *Διογένης*
κύνων 330 XLVII, 4.
- Diomedae* quadrigae 106, 9.
- Diomedes* 74 VI. 76 X, 2 381,
 6. 384, 6. 5. 391, 4. uid. Tydeus.
- Diomedis* stabulum 276, 17.
- Dionacum* astrum 99 XI, 13.
- Dione* 346 XCI, 1.
- Dionysiaci* ludi Latio cogno-
 mine 105, 29.
- Dionysus* 207, 30. Dionyson 330
 XLVIII, 4. *Διώνυσος* 331 XLVIII,
 3. *Διονυσιοποιήτης* 232, 17.
- Dioces* 382, 9.
- diribitor* uid. distributor.
- Dis* 161, 46. 168, 158. 312 III, 6.
- distichon* 89, 52. disticha 351
 CVII, 2.
- distributor* 356, 88.
- diuerbia* 264, 60.
- Diuona* (Garumna) 154, 160.
- documenta* 372, 496.
- Dodonaeum* aenum 285, 23.
- do dra* 317 XVIII, 1. XX, 1.
δόδρα 318 XXI, 1.
- do dralis* potio 317 XVIII.
- Dolon* 384, 6.
- domine* mi 223, 26.
 d. illustris 292, 69. 303, 239.
- Domitianus* imperator 184, 17.
 185, 28. 186, 41. Domitianus
 190 XII. 413 V. septem ac
 decem eius consulatus 360,
 178. aurea qui statuit Capitoli
 culmina Caesar 151, 123.
 tyrannus 416, 65.
- Dorica* uox 166, 119.
- Dorius* sensus 177, 157.
 D. sermo 273, 4.
- Draco* (Atheniensis) 68, 10.
- draco* Pythius 271, 13.
 d. sidus 108, 17. Anguis 412, 1.
- Draconus* fluuius (*Drohn*) 135,
 365.
- dramata* fabellarum 244, 15.

- Drepanius* uid. Latinus.
Dromo (Terentianus) 180, 209.
dropax 346 XCIII, 1.
Drucntia (*Durance*) 140, 479.
Druidarum stirpe 52, 7. stirpe
 Druidum 59, 27.
Druna fluuius (*Drôme*) 140, 479.
Dryadia filia Paulini et Me-
 gentirae 43 XXIII.
 eius maritus uid. 23, 49.
 uid. Aemilia, Iulia.
Dulichius (Vlixes) 67, 20.
Dumnissus (Dumnus? uel *Den-
 sen* apud *Kirchberg*) 118, 8.
Dumnitonus (Donissa? prope
 Burdigalam in sinistra Ga-
 rumnae ripa) 247, 54. Dumni-
 toni 253, 15. 31. Dumnitona
 domus 252, 55. cf. Meduli.
duplex urbs (Arelate) 140, 180.
 148, 73. 279, 81.
Duranus fluuius (*Dordogne*)
 140, 464.
Durius equus 395, 7.
Dymantemata (Hecuba) 80 XXV, 1.
Dynamius, rhetor Burdigalen-
 sis 69 XXIII. Flauini cogno-
 mine 69, 7.
dysceros (δυσέρως) 318 XXIII, 1.
Elborae amnis (Baetis?) 228, 32.
Ebromagus uid. Hebromagus.
echinus marinus 274, 11.
ecclesia (concio) 280, 94.
echo 132, 297. 288, 68.
 Echo 323 XXXII, 7. 349 CI, 1.
ecloga 109, 13. 87 adn. 91,
 26 adn. 92, 25 adn. Flacci
 ecloga 197, 24. eglogarum
 liber 109 adn.; eglogarum
 97 VIII adn.
eclogarium uid. ecloga.
edictum (consulis) 366, 323.
 edicta (imperatoris) 371, 471.
Egeria 416, 68.
egloga uid. ecloga.
egressio 11.
elegea (sing.) 33 VII, 1.
elegeon (sing.) 348, 2. *elegea*
 (plur.) 46 XXVIII, 2.
elegi 29, 16. 69, 16. 70, 2. 230,
 37. 293, 17. 318, 7.
elementa trina 201, 19.
Elías 9, 88.
Elis 104 XXIII, 1.
Elissa (Dido) 111, 38. 145, 8.
 319, 12.
Elysia sedes 31, 23.
 Elysus Iuppiter 335 LXII, 8.
 Elysii alipedes 84 XXXIII, 8.
Elysium 73 II, 2.
embolimaecus dies 101 XVI, 13.
Emerita (*Merida*) cf. 149, 82
 (Hispalis V).
Emeritensis Anas 279, 71.
emporus 274, 28. (scrib. ἔμ-
 πορος).
Endymion: 5, 13—16.
Endymionci sopores 111, 41.
 cf. 5, 13.
Engonasin sidus: Genu pro-
 lapsus 412, 2.
Ennius 167, 145; Rudinus 168, 159.
Ennomus 79 XXII.
enthymemata 223, 22.
Enoch 9, 88.
Eoi iugales 409, 3. lucis Eoae
 26, 4. maris Eoi 151, 121.
Eous rutilus 7, 58. 411, 45.
 E. instans 201, 26. uid. Lucifer.
Ephemeris 5.
Ephesus: Ephesi spectata ma-
 nus (Chersiphron) 133, 307.
Ephyra 181, 211. uid. Corinthus.
epicedion 21, 3.
Epicurus 320, 6. 426 XVI.
Epimenides (Triptolemus) 275,
 47.
Epirotes Cineas 63, 13.
epitaphia 72, 4.
 ἐπίτροπος, procurator, 273, 2.
epodi 230, 37. 238, 9.
 epodon milia 226, 11.
epos 53, 10. ἔπη 236, 25.

epyllia 199, 58. 218, 15.
equester ordo 357, 90. 365, 310.
Equirria (Mamuralia) 105, 27.
equitum turmae tres 204, 80.
Erasinus 115, 11.
Erato 412, 6.
Erbus 46 XXVII, 4.
Eriolanus sidus 413, 12.
Erigonae iustae 82 XXVIII, 6.
Eringes 204, 84.
Eriphyle 111, 26.
Erminuscus uid. Minucius.
Eros 343 LXXXV, 1.
Erotopaegnon Laeuii 218, 16.
Erubris fluvius (*Ruwer*) 135, 359.
Erymantheus aper 106, 3. 246, 40 (?).
Erymantheum monstrum.
Eryx crudelis 113, 87.
essedum 272, 32.
Eua uid. Aeuaa.
Euhoica aedes (Cumae) 132, 301.
Euhoicae Baiiae 134, 346.
E. cumbae 128, 216.
E. rupes 163, 86.
Euclio (Plautinus) 196, 3.
Euchrotia, Delphidii rhetoris uxor: 54, 38.
Euemus, Parius poeta 218, 17.
Eumaeus 399, 8. 12. 400, 12. 2. 3. 401, 4. 8. 402, 7. 403, 3. 8.
Eumenides 348 XCVII, 4.
Eumpina (?) adultera 311 III.
Eunomus medicus 312, 2. 8.
Eunus ligurritor 343, 1—344, 13.
Euphemus Ciconum ductor 79 XX.
Euphorbus 387, 11. 388, 6. Pythagoras Euphorbi 340 LXXVII, 1.
euripus 132, 290.
Euromius uid. Val. Latinus Euromius.
Europa 132, 291. 153, 149. 267, 21. 23. 378, 26.
E.=dioecesis Thraciae provincia prima (Notitia Orient. c. 2. § 1) 31, 15.

Euryalus Diomedis et Stheneli socius 76 X.
E. Nisi amicus 277, 35.
Euryelia 402, 9. 404, 2.
Eurylochus 397, 13.
Eurypylus 385, 9. 2.
Eusebius proauus (Ausonii?) 39 XVI, 6.
Euterpe 412, 2.
Euxinus pontus 322, 5.
execratio 288, 63—70.
experientia 203, 68.
ex praef. 195 III.
Exuperius, rhetor Tolosanus, 64 XVII.
Fabius uid. Quintilianus.
fabella 413, 2. 416, 58.
fabulae 238, 5. 242, 92. uid. apologi, Aesopia. — ueteres fabulae 389, 9. — fabula de caeco et claudio 422 V. VI. de thesauro et laqueo 316 XIII. 424 XI.
fama auras praecedit 375, 572. est pro merito 357. 110.
Fanum uetus (locus in Pictonibus ut uid.) 303, 251.
Fas, prima deum 161, 44.
Fata tria (Parcae) 201, 19. uid. Amphrysia fata.
Fauni 126, 177.
Faustulus 428 XX, 1.
fauorum geometrica forma 244, 17.
Februa 98 X, 2. XI, 3.
feles pullaria 341, 5.
Felix uid. Sulla.
Felix grammaticus 426 XV.
fellator 341, 3.
feriae Romanae 104 XXIII.
Fescennini 215, 3. Anniani F. 218, 15.
ficcululae 308, 7.
fictiliu 311 II, 1.
figulus 311 II, 6.
filius dei uid. deus.

- fiscus* 38 XIII, 10. 208, 64.
Flaccus uid. Horatius.
flamen 370, 431.
Flavia gens 190, 49.
Flauini cognomine 69, 7. cf. Dynamius.
Flavius uid. Clemens, Sanctus.
Floralia 105, 25.
fons (baptisma) 20, 17 uid. lauacrum.
forum 50, 17. 70, 7. 71, 4. 170, 28. 171, 13. 233, 28. 354, 23.
fora 14, 197. 31, 11. 92, 10.
forensis habitus 11, 135. palma 50, 7.
Fors dea 32, 21.
Fortuna 43 XXII, 13. 138, 412. 424 X, 1.
Franci 25, 34. 139, 434.
Fronto (M. Cornelius, M. Aurelii Antonini praeceptor) 361, 210. 362, 219.
fros 168, 161.
Frugi, Calpurnia nomina 43 XXII, 1. Frugi Piso 49, 34.
frumentaria Tullii 273, 14.
fundae 247, 56.
funebres ludi 104 XXIII.
Furippus et *Furippus* 428 XVIII, 1.

Gaius languens 312, 1. 5. 9.
Gaius imperator: Caesar cognomen caligae cui castra dederunt 184, 9. tempora Gai 185, 21. de Caesare 186, 33.
Galba imperator 184, 12. 185, 24. 186, 36. 189 VII.
Galla puella 324 XXXIII, 1. 434 XXXIII, 2.
Galli 415, 42. Gallorum extremi 139, 441. Rhenus Gallis limes 322, 8. 2, 36. 23, 42. 118, 3. 140, 462.
Gallia 140, 465. 146, 28. 148, 80. Cornelii Nepotis patria 86, 9. Gallia uetus 375, 566.

G. Narbonensis 31, 12.
Gallia prima togati nominis 151, 116.
Galliae 366, 332. 375, 570. 580. omnium Galliarum uoces 363, 263.
Gallis = *Galliis*? 2, 36. 23, 42.
Gallius Q. (ludos edidit a. u. DCLXXXVIII): *Gallius* 170, 34.
Gallula Roma Arelas 148, 74.
Gallus, Martis satelles 201, 27.
Gangeticus ales (Phoenix) 201, 16. 269, 9.
Ganymedes: 163, 87. cf. Catamitus.
Gargaricus lucus 285, 16.
Garumna 126, 160. 141, 483. 150, 100. 229, 14. 235, 1. 274, 32. 279, 74. cf. Diuona.
garum 269, 8. uid. liquor et muria.
Gauranum iugum 125, 157.
Gaurus 128, 209.
Gedippa 246, 37.
gehennae tormenta 9, 102.
Gemini sidus 107, 4. 413, 7. cf. Lacones.
gemmata uasa 311 II, 3.
genethliacos 258, XXI.
Genonis (= Illyricis?) nota ostrea 227, 31.
gentes (Iudaeis opp.) 8, 64.
Georgica (Vergilii) 219, 23.
Germana facies 116, 25.
Germani portus (Coblentz) 140. 473.
Germani 139, 435.
Germania 375, 567.
Germanicorum humanitas 373, 511.
Germanicus (cognomen Gratiani) 355, 59.
Geryon: Geryone extincto 107, 10.
Geryones triplices 204, 82. 250, 6. G. duo 243, 6.
Gestidius, Paulini amicus 308, 1.

- Geta* (Terentianus) 164, 90.
Caracallae frater: 193, 91.
Getes sing. 25, 37.
Geticus Mars 320, 7.
git 162, 64.
Glabrio uid. *Acilius Glabrio*.
gladiatores 105, 33.
glandes 414, 27.
glarea trita uiarum 229, 15.
Glauce Iasoni nupta 430, 6.
Glaucia uel *Glaucias*: de
Glaucia 335 LXII. *Glaucia*
 uoc. 335 LXII, 2.
Glaucus Anthedonius 131, 276.
G. Lycius 382, 9.
glis 5, 5. 165, 109.
glo-sae 344, 2.
glus 165, 110.
Glycera: *Glyceræ* (pl.) 327, 1.
Gnidia *Cypris* 337 LXVII, 1.
Gnidia harundo 252, 50. *Guidii*
nodii (harundines) 248, 77.
gobio piscis (goujon) 124, 132.
 134.
Gorgones 204, 84.
Gortynius aliger (Daedalus)
 132, 300.
Gothi 322, 10.
Gracchus maior (Tiberius) 370,
 442.
Gradius 4, 2. *stella*: 25, 26.
Mars Gradius 337 LXVII, 4.
Gracce 173, 85. 178, 180.
Graecia 50, 9. 170, 29. 274, 25.
Graeculus 273, 4.
Graecus (subst.) 166, 132.
Graeci (subst.) 208, 42. 328
 XLII, 3. 379, 8. 381, 9. 382, 3.
 383, 12. 6. 8. 384, 3. 7. 385, 4.
 3. 386, 8. 387, 5. 4. 388, 4. 389,
 5. 389, 6. 12. 392, 10. 394, 9.
Graecorum fabulae 375, 558.
Graecus (adi.) *G. mos* 173, 73.
Graeca fides 230, 42. 274, 24.
Graeci auctores 21, 4. *Graecae*
disciplinae 57 VIII, 15. *Graeco*
more bibere 197, 23. ω et σ
Graecum 166, 121. *Graeca uo-*
cabula 269, 7. uid. *Dorius*.
ex Graeco 87. 316 XIII—XVII.
 328 XLII. 329 XLIII. 345 XC.
 420 II.
Grai: *Graiorum* 62 XIII, 4.
Graiorum sententia 89, 49.
Grais 161, 45. 413, 8. *Graium*
caedibus 379, 7. *Graios* 415, 39.
Graium nomen 261, 6. *tropaeum*
 278, 56. *Graia manus* 149, 91.
Grais Allobroges oris 150, 110.
uoces 166, 125. *Graia inuenta*
 414, 29. *Graia orsa* 67, 11.
grammaticus 421 III. 426 XV.
grammatici uid. *professores*.
grammatici canones 426 XV, 4.
grammaticomastix 167 XIII.
Gratae 270, 15 uid. *Charites*.
Gratianus Funarius, Gratiani
imperatoris auus 363, 253.
Gratianus imperator: *Gra-*
tianus 243, 98. 357, 91. *Au-*
gustus 26, 39. 47. 84 XXXIII.
 240, 22. 242, 77. 265, 88. 320, 5.
 322 XXVIII, 2. 353, 1. 354,
 21. 356, 82. 357, 91. 114. 358, 134.
 373, 506 (cf. *Valentinianus*).
ad eum gratiarum actio Au-
sonii pro consulatu 353—376.
 (uid. *Ausonius*.) *palatium ter-*
ribile accepit, amabile prae-
stitit 354, 23. *pater consecratus*
 355, 53. 365, 315. *pietas erga*
patrem et fratrem 355, 54.
 363, 258. 365, 315. *patruus a*
contumelia belli uindicatus
 355, 54. cf. 363, 257. 365, 315.
corpore exercitatus 369, 415.
fortissimus 355, 47. *Alaman-*
norum uictor 355, 48. *sagit-*
tandi peritissimus 322 XXX.
 369, 418. 424. *equitandi* 369,
 420. *facundus* 320 XXVI, 5.
 370, 440 sqq. *carmen epicum*
meditatur 321 XXVI, 14. „*Ro-*
manus Homerus“ *ibid.* 17.

- Gratiani cognomina 355, 59 sqq.
 362, 226 sqq. 363, 250 sq. Gra-
 tianus nomen ab auo de-
 ductum 363, 253. eius uirtutes
 370, 450. abstinens in cibis,
 in uino frugalis 369, 428.
 castissimus 370, 430. piissimus
 357, 106. 359, 146. 360, 188.
 364, 284. 365, 299. 374, 542.
 gratissimus 359, 157. doctissi-
 mus 360, 177. indulgentissimus
 361, 190. sacratissimus 367, 372.
 eius clementia 363, 259. offi-
 ciosus in amicos 370, 432. 373,
 518 sqq. benignus in milites
 373, 519 sqq. residua tribu-
 torum condonauit 372, 488.
 litterae ad Ausonium scriptae
 358, 119 sqq. 364, 285 sqq. 365,
 302 sqq. 366, 341. maximo bello
 districtus 364, 276. consul cum
 S. Petronio Probo a. u.
 MCXXIII: 240, 22. 70. 97. cf.
 26, 43. 47. eius celerrimum
 iter ex Thracia Treueros 375,
 556 sqq. confertur cum Tito
 Traiano Antoninis Germanicis
 372, 479—516.
Gregorius uid. Proculus.
grifus 196.
grus 163, 80. 167, 140.
guneus 76 XI.

Hadrianus uid. Aelius.
Haedua gens 1, 5.
Haedues (Augustodunum, Au-
 tun) 31, 6.
Haeduicus pater 30, 2. 64 XVI, 7.
 Haeduicum stemma 31, 3.
Haemus 152, 134.
Hamadryas 163, 75.
 Hamadryades nymphae 93, 8.
hami 247, 57.
Hammon 347, 4.
Hannibal 147, 56. 163, 84.
 287, 54.
herena sanguinea 14, 200.

Harmonia 111, 26.
Harmonius, grammaticus Tre-
 uirensis 244, 26. 27.
Harpalycae 204, 84.
Harpocrates uid. Sigalion.
Harpyae uid. Harpalycae.
harundo Gnidia 252, 59. Gnidii
 nodi 248, 77. commutata
 harundine 321, 13.
haruspeæ 341, 1.
haruspicium 341, 4.
hebdomadum M. Terentii Var-
 ronius liber X 133, 307.
Hebromagus (*Bram* uel *Ville-
 razens*) Paulini fundus, 271,
 15. 272, 6. 275, 35. 282, 126.
Hecate Latonia 259, 23. H.
 tergemina 201, 18.
Hector 77 XIII. 77 XV, 5. 78
 XVIII, 1. 80 XXIII, 1. XXIII A.
 XXV, 2. 368, 380. 377, 3. 11.
 378, 17. 382, 6. 2. 9. 383, 7. 9.
 384, 6. 385, 9. 386, 2. 8. 387,
 8. 11. 388, 7. 390, 3. 390, 6.
Hectorei cineres 80 XXIII, 4.
Hecuba 80 XXV. 382, 6. 390, 4.
Helena 380, 11. Helenes 73 I, 3.
 Helenae 200, 10. 211, 42. 378,
 26. 380, 6. Helenam 378, 27. 32.
 Helenae fratres 200, 10. uid.
 Lacaena.
Helenus 382, 6.
Helicon 245, 9.
Helioabalus: Antoninus He-
 liogabalus 193 XXIII.
 Ἑλληδικὴ Μοῦσα 232, 1.
Helle Nephelais 132, 287.
Hellespontiacus Priapus 113, 86.
 H. Abydus 227, 29.
Heluius Pertinax 192 XVIII.
 Heluius 192, 77.
hendecasyllabi 248, 83.
Henna uid. Aetna.
Herculanus uid. Pomponius.
Hercules: triplicata nocte con-
 ceptus 201, 28. Herculis heres
 341, 3. Herculis filius Tlepo-

- lemus 382, 10. XII aerumnae 106 xxv. 201, 29. Hercules sidus: Genu prolapsus 412, 2. uid. Alcides, Amphitryoniades.
- Herculeus natalis* 105, 24.
- Herculeum lanacrum* (Mediolani) 146, 41.
- Hermaphroditus* 113, 87. 340, 11. 349 CII, 2. 350 CIII.
- Hermes ter maximus* 199, 50.
- Hermione* 348, 2.
- Hero* 110, 23.
- Herodoti historia* 66 XX, 8. Ἡροδότου ἔννεια 236, 32.
- heroes prisci* 67, 16. 246, 35. 362, 232. 380, 16. 413, 1.
- heroicus uersus* 207, 37. 272, 32. h metrum 270, 28. heroicae mulieres 109, 5. heroici manes 405, 5. heroica carmina 412, 8.
- heroïdes* 110, 3. 15. 113, 95. 397, 8.
- herous* (uersus) 293, 14. ἠρωῶς δάκρυλος 236, 27.
- Hesiodion* 93 v
- Hesiodus* 240, 29.
- Hesperidum mala* 107, 11.
- Hesperius Ausonii filius* 36 XI, 4. 183, 1. 194, I. 254 XVIII. 259 XXII. 270, 30. proconsul (Africae) 23, 45. ad praefecturae collegium filius cum patre coniunctus 355, 55. Treueris Burdigalam proficiscitur Maximi temporibus 257 XX. tres filios genuit 36 XI, 4.
- Hesperus* 127, 193.
- Hiarbas* 420, 7.
- Hibcria* 107, 10. H. tellus 287, 53.
- Hiberi* 151, 112. 282, 125.
- Hiberica aequora* 151, 124.
- Hiberus* (fluuus) 303, 236.
- Hiberus: socio Hiberno* 264, 65.
- Hibera Tarraco* 45 XXIII. 11.
- Hiberæ telluris* 302, 226. Hiberam fretum 266, 2. Hiberum nomen 149, 81. 150, 103. Hibera habitacula 302, 221.
- Hilaria* uid. Aemilia *Hilaria*.
- Hilaris: Hilari cognomen* 33 VI, 3. uid. *Hilaria*.
- Hilerda* (*Lerida*) 69, 4. 10. 288, 59. 302, 221. 231.
- hippius* (pes) 249, 92.
- hippocamelus* 341, 9.
- Hippocrates* Cous 165, 106.
- Hippocrene* 271, 8. fons caballi 245, 9.
- Hippolyta* (Amazonum regina) 106, 6.
- Hippolytus* (Thesei f.) pudicus 88, 25. 207, 30. 327 XLI, 2. uid. *Virbius*.
- Hippothous* 79 XXI.
- Hispalis* (*Sevilla*) 149, 82. uid. *Emerita*.
- Hispania* 69 XXIII. 149, 83. 281, 117. 301, 207. 303, 235.
- Hispanus orbis* 302, 227. Hispana coniunx 69, 5. regio 44 XXIII, 14. 301, 205. Hispanum tribunal 65 XVII, 13.
- Hister* 25, 32. 193, 85. binominis Histri 123, 106. Histri fons Latiis annalibus ignotus 138, 421. uid. *Danuuius*.
- historia* 236, 22. 257, 2. 370, 451. historiae 264, 53.
- historicus* 228, 41. historici 421, 15. uid. *Liuius*, *Herodotus*.
- histrion* 231, 30. h. saltans Campanum 317 XVIII, 2.
- Homericum plasma* 378, 28. Homericus oratores 358, 126. uersus 368, 350.
- Homerus* 67, 17. 244, 13. 377, 1. H. Maeonius 169, 11. Homeri corpus 244, 29 sq. Iliados conditor 263, 46. Iliadis XXIII libros contexit 377, 3. Homeri patria Smyrna 136, 375. Romanus *Homerus* 321. 17.

- horae* scholis destinatae sex 243, 10.
Horatii 243, 9.
Horatius 114, 4 modulata poemata Flacci 264, 56 nersus Horati 56, 52. Vergilii Flaccique ioci 67, 8. Flacci ecloga 197, 24.
Hyacinthus Oebalides 110, 10. Oebalius flos 162, 69.
Hyades 244, 24.
Hyblacae apes 285, 12.
Hydrus sidus 413, 11.
Hylas 347, 1. 7.
Hylas pulcher 348 XCVII, 2. 348 XCVIII.
Ἰππᾶτος (consul) 235, 1.
Hyperionius aestus 129, 222.

I longum 344, 11.
iacula 247, 56.
iambus 6, 24. 270, 32. 33.
Ianus 24, 1 sqq. 26, 42. 27, 7. 98, X, 1. 98 XI, 1. 2. 99 XIII, 4. 100 XIII, 8. 102, 1. 185, 27. 232, 11. 266, 8. Ianus bifrons 26, 5. 98 XI, 2.
 Iani = anni 195, 7. 269, 13.
Iapyx medicus 328, 7.
Iarbas uid. Hiarbas.
Iason 430, 5.
Ibana uid. Vallebana.
Ibycus 163, 50.
Icaria (Penelope) 403, 2.
Icarius pontus 268, 42.
 Icarii casus 132, 302.
Icarius uid. Icarinus.
Ictinus, spectatus in arce Minervae 133, 309.
Iculisma (Angoulême) 237, 22.
Ida 383, 5. 386, 5.
Idacus caduceator 383, 8.
Idalia Paphiae nomine praedita 46 XXVIII, 2 uid. Iulia Idalia.
Idmon uates 328, 7.
Idomeneus 386, 6.
- idus* genii deorum culta dies, natalis Maronis 259, 22 sqq.
Ilerda uid. Hilerda.
Iliaci muri 77 XV, 4.
 Iliacae classes 420, 6. orae 136, 376.
Ilias 377, 2. Iliados conditor 263, 49.
Ilithyia 97, 41.
Ilium 378, 16. 31. 392, 10. 396, 5.
Illybanus 267, 26.
Illyrici montes 148, 66.
 Illyricae aquae 321 XXVIII, 1.
Illyricum 123, 106. 366, 331. 375, 565. 375, 579. praefectus magni Illyrici 23, 52.
Illyris ora 38 XIII, 9.
indago 246, 29.
index (digitus) 250, 5 uid. pollex.
Indi 330, XLVIII, 4.
indumenta ciuilium decorum 366, 332.
industriis domine 292, 69. 303, 239.
Ino dea 394, 9.
inquilini 274, 29.
interdictorum trinum genus 203, 63.
inuidia 263, 40.
ioculare carmen 227, 10. nomen 32 V, 3.
Ioniue populi 149, 90.
Ionium mare 149, 95.
Iordanes 20, 19.
Iouini proles 246, 37.
Iricolor 255, 15.
Iris 380, 20. 383, 9. 387, 7. 388, 7. 391, 6.
Irus 401, 2. 4. 9.
Isiaca ratis 105, 24.
 Isiaci tumultus 286, 22.
Ismarius collis 126, 159.
Ismarus ciuitas 396, 6.
Isocrates 223, 21.
isoscele 208, 46.
isopleura 208, 46.
Isthmia 103 XXI, 3. 104 XXII, 5. 104 XXIII, 3.

- Itali* 150, 111. Italum populi 137, 407.
Italicum B: 166, 128.
Italus sensus 177, 157. nomen Italum 242, 78.
 Itali fines 150, 111.
 Itala colonia 148, 66.
 Itala flumina 161, 53.
Ithaca 392, 4. 394, 13. 397, 6. 398, 6. 405, 18.
Ithacensis 392, 3. 402, 5.
Ithacensis ductor 358, 128. popularis 401, 4.
Itys 343 LXXXV, 1.
Iucundus, grammaticus Burdigalensis 58 VIII.
Iudaici: fraude superbi populi 8, 64.
iudices prouinciarum 53, 16.
iugi hostilis forma 166, 130. iugum fatale 278, 48. uid. Alexander.
Iulia Cataphronia, Ausonii amita 46 XXVI.
Iulia Dryadia, Ausonii soror 37 XII.
Iulia Idalia, Ausonii consobrina 46 XXVIII.
Iulia Veneria, Ausonii amita 46 XXVII.
Iulianus uid. Seuerus Iulianus Censor.
Iulianus imperator 51, 21. uid. Didius Iulianus.
Iulianus familiaris domus Symmachianae 224, 52.
C. Iulius Caesar: Iulius Caesar 184, 6. 186, 30. 187, 6. Iulius 184, 18. Caesar 99 XI, 15. diuus 187, 3. uid. Caesar, Caesareus.
Iulius Callippio, Ausonii patruus 33, VII.
Iulius 243, 102. uid. Iulius Titianus.
Iulius uid. Ausonius.
Iuli Siluiis mixti 242, 87.
Iulia lex 346 XCII, 2.
Iulia sacra 188, 26.
Iulius mensis 98 X, 7. 99 XI, 13. XIII, 5.
Iulus 250, 13.
Iuniadae (Iunii Bruti Perae filii) 202, 37.
Iunius mensis 98 X, 6. 99 XIII, 2. a Iunone nel Iuuenta dictus 98 XI, 11.
Iuno 98 XI, 12. 200, 8. 379, 19. 381, 4. 383, 8. 386, 4. 387, 6. 388, 7. 389, 6. 423 VIII, 5.
 I. pronuba 214, 83.
 I. Caprotina 104, XXIII, 9. cf. Vis.
Iunonius Mauors 101 XV, 14.
Iunonia nubs 162, 72.
Iuppiter 379, 8. 381, 2. 383, 3. 386, 2. 387, 4. 391, 3. Iouis 161, 46. 163, 87. 342, 1. 379, 17. 380, 10. 383, 9. 389, 5. 394, 3. 405, 18. Ioui 381, 4. Iouem 53, 8. 68, 12. 88, 23. 386, 5.
 Ioue 68, 12. 392, 4.
 I. Helenae pater 336 LXVI, 4.
 Aeacides paene Ioue satus 2, 32. Alcides filius Iouis 2, 32. Sarpedon genitus Ioue 78 XVI, 1. Ioui sacra barba 108 XXVII XXVIII, 3. Iuppiter Phidiae 323 XXXIII, 2.
 I. Saturnigena 88, 22.
 I. optimus maximus 368, 383. pater deorum 414, 12.
 Iouis stella 25, 31. 94 VI, 2. 99 XII, 2. dies 97, 9. trisulca fulmina 200, 9. sacra 103 XX, 3. XXI, 1. 104 XXII, 2. — I. Elysus 335 LXII, 8. uid. tonans, Saturnigena, Diespiter.
ius triplex 203, 61.
Iuturna 88, 19.
Iuuenalis 218, 5.
Iuuenta 98, XI, 12.
Ic-ion Lapitha 162, 72.

- K* littera tribus nominibus tantum addita 166, 135.
Kalendae nonae decimae 266, 9.
- Lacaena* mater 329 XLIII, 1. (Helena) 77, XIII 1.
Lacdaemon 336 LXIII, 1. 393, 8. 423 VII, 1. Lacedaemonos arces 393, 2.
Lacedaemonia scytale 283, 23. Lacedaemoniae arces 399, 2.
Lacedaemonius 328 XLIII. 329, 8. 408 VI.
Lachesis 47 XXVIII 5. 51, 5. 68, 16.
Laco Chilon 172, 54.
Lacones 176, 137, 285, 36. (Gemini) 102, 6.
Laconica 396, 7.
Laconica breuitas 141, 3. cf. 176, 137. 286, 36. 358, 130.
laet 168, 155.
laete incidere notas 283, 21.
C. Laelius (Sapiens): longaeui sapientia Laeli 278, 45.
Laertes 405, 10.
Laertius heros 396, 2. Laertia proles 395, 2. uid. Lartiadēs.
Laestrygones 397, 10.
Laevii poetae Erotopaegnion 218, 16.
Lais 326 XXXVIII. 1. 336 LXIII, 1. 343 LXXXV, 1. Laidēs 327, 1.
lalli somniferi modi 242, 91.
Laniger sidus 101 XVI, 15. uid. Aries.
lapides dei uid. Capitolinus.
Lapitha perurus (Ixion) 162, 72.
Lar 161, 52.
largitionum ministerium 366, 328. 1. ministri 366, 339.
Larisa 74 III 2.
lars Aremoricus (Viridomarus) 163, 83.
Lartiadēs (Vlixēs) 76 XII, 4.
Larunda 161, 52.
Lascius uid. Leontius.
- Latiaris* Quirinus 304, 252. Latiare E: 166, 118.
Latii 161, 45.
Latina uia 419.
Latine 173, 86. 179, 190. 334 LX, 1.
Latinum 172, 53. 63. 178, 181.
Latinus sermo 72, 7. Latinum uocabulum 269, 8. uerba tam Latina 365, 318.
Latinus Alcimus Alethius rhetor Burdigalensis 50 II. Iulianum celebrauit 51, 21. Salustium consulem 51, 23. uid. Alethius.
Val. Latinus Euromius, Ausonii gener 38 XIII.
Latinus Pacatus Drepanius proconsul: Pacato proconsuli 155. Pacato 159, 18. Pacatum 86, 13. Pacate 168, 163. 169, 5. Drepanio proconsuli 169 Drepanio 86. Drepani 169, 2.
Latium 50, 10. 116, 28. 166, 135. 167, 139. 185, 25. 264, 58. Latii parens (Roma) 147, 54. Latio praefectus 2, 36. 3, 42.
Latius proconsul 151, 117. sermo 22, 9. 31, 13.
Latia Camena 232, 1. 244, 31. curulis 2, 37. 24, 4. 288, 60. historia 68, 14. 194, 4. lingua 136, 379. 383.
Latium cognomen 105, 29 nomen 139, 410. 168, 149. praenomen 124, 120. opprobrium 343 LXXXV, 4. E 166, 119. P 166, 232. Q 166, 141.
Latii annales 138, 424. consules 98 XI, 6.
Latiae Camenae 289, 74. Cannae 118, 3. pupae 116, 30. triremes 128, 213.
Latia arma 25, 35. bona 116, 25. orsa 67, 10. studia 166, 116.
Latmia saxa 111, 40.
Latonia Hecate 259, 23.

- latro confessor* 20, 35.
Laudamia 111, 36.
lauaerum immortale 18, 21 (uid. fons) l. Herculeum Mediolani 146, 41. l. calidum 351, 11.
Lauerna 249, 104.
laureta Numa 416, 67.
Leander uid. Abydenus.
Leda 336 LXVI, 3.
leges. Papia, Iulia, Scantinia, Titia 346 XCII, 2. 4. uid. tabulae.
Lemannus lacus 151, 113.
lemmata nutricis 242, 90.
Lemnia egestas 341, 3.
lemniscus 269, 6.
lens 162, 65.
Leo sidus 25, 20. 82, 5. 102, 8. 107, 6. 413, 7.
Leontius cognomine Lascius, grammaticus Burdigalensis 56 VII. 58 VIII.
Lepidus uid. M. Aemilius Lepidus.
lepus 309, 2. 325 XXXV, 2.
Lepus sidus 413, 10.
Lernaea hydra 106, 2.
Lesbia (amica) 425 XIII, 1.
Lesbius Pittacus 172, 59. 180, 202.
Lesbia Sappho 331 LI, 1.
Lesbia quies 6, 23.
Lesura fluuius (*Lieser*) 135, 365.
Letoidum numina 81 XXVII, 2.
Leucas Apollinea 128, 214.
Leucates nimbosus 110, 24.
Libanus mons 165, 99.
Liber 105, 30. 114, 5. 128, 209. 330 XLVIII, 5.
Liber pater 330 XLVIII. 331 XLVIII.
liber consularis Ausonii, 195 III.
Liberalia: 105, 29.
libertas triplex 203, 65.
Libra sidus 102, 10. 107, 9. 413, 8 — de librae ratione 94 VII.
Libs leuconotos 161, 55.
Libus (?) 416, 60.
Libya 267, 22. Lybia 420, 6.
Libyae praefectus 2, 36. 23, 42.
L. seps 168, 156 Libyae deus Hammon 347, 4.
Libycus Scipio 415, 45.
Libycum fretum 163, 74. L. profundum 151, 125. Libycis rationibus praepositus 45 XXIII 10.
Liceria uid. Veria.
P. Licinius Murena (praetor a. u. DCLXXXVIII): Murena 170, 34.
Licinius Murena augur: Murenae auguratus 198, 25.
ligatrus (uel ligatus) piscis (*gats*) 247, 61.
Liger 140, 461.
Ligures fallaces 164, 91.
Liguria 375, 566.
ligurritor 343 LXXXII. 344 LXXXVII, 1.
limes mundi 303, 238.
lina 130. 243. 247, 56.
Lindius Cleobulus 172, 67. 407 III.
lintres 274, 31.
liquor sociorum (garum) 269, 9.
lites falsae 226, 12.
litterae: Cadmi filiae 248, 74. 252, 52. l. monosyllabae 166 XIII.
liturae 4, 19.
liturarii 207, 24. 257 XX.
Liuius: Liuii historiam 66 XX 8.
Liuior 428, 5.
lixa 148, 70 lixarum ministeria 374, 534.
Locrus Ajax 386, 9.
Locris iura dedit Zalencus 68 11.
loculi 356, 84.
logodaedaliu 167, 143. λογοδοαδάλιη 236, 25.
logos 203, 68.
Lotophagi 396, 9. 10.
Lucae boues 237, 12.
Lucana uid. Attusia.
Lucaniacus, Ausonii uilla 273, 12. 254, 36 (uilla Lucānī—āco).

- 275, 14 (Lucānīacum). 330
 XLVIII, 7 (Lucānīacum). uid.
 Lucanus.
Lucanus fundus 304, 256. uid.
 Lucaniaeus.
Lucanus Talisius uid. Attusius.
Lucifer aureus 15, 232. 212, 52.
 425 XII, 1. uid. Eous.
Lucilius: uates 254, 38. 341, 8.
 rudes camenas Suessae 237, 9
 tmeses a Lucilio admissae 254,
 38.
Luciliano (?) stilo 16.
Lucina 96, 31. 99 XII, 1. 213, 71.
Luciolus rhetor Burdigalensis
 51 III.
lucius piscis (*lus* Aquitani di-
 cunt t. Vineto) 124, 120.
Lucius quidam 84 XXXII. cf.
 124, 20 Latio praenomine Lu-
 cius.
Lucritia 301, 192.
lucumo Samius (Pythagoras)
 248, 70.
ludius 171, 50. 172.
Lugdunensis prouincia 31, 5.
Lugdunum (*Lyon*) 361, 209.
Luna 5, 15. 107, 16. 252, 3.
 266, 3. *L. bicornis*, 111 42. *Lunae*
 dies 97, 6. *Luna caluos ama-*
nit 108, 5. *Lunae iuuencae* 255,
 3. 266, 3. uid. *Cynthia*, *Phoebe*.
Lupodunum (a. 627 *Lobodun-*
burg, nunc *Ladenburg*) 138,
 423.
lustrales agones 103, XX. XXI.
 Q. *Lutatius* Catulus (consul a.
 u. DCLXXVI Capitolii restau-
 rator): Catulus 151, 122. 264, 62.
Lyaeus 125, 158. 126, 62. 228, 44.
Lycia 375, 559. *Lyciae* antra
 299, 157.
Lycius Sarpedon 78 XVI, 1.
 L. Glaucus 382, 9.
Lycus 347, 2. 8.
Lydia aurea 17, 14. *Lydiae* rex
 173, 91.
Lydi 174, 95.
Lydus (Plautinus) barbarus
 164, 90.
Lygos Byzantina 145, 14.
Lyra sidus 413, 3.
lyrici poetae Graeci nouem
 201, 30. *λυρικῶν ἐνάτη* Sappho
 331, LI, 2. *lyrici* modi 264, 54.
Macedo Alexander 114, 12. 368,
 379. cf. Pellaeus.
Macetum nomen 145, 23.
Macrinus imperator uid. Opi-
 lius.
Macrinus grammaticus latinus
 Burdigalensis 58, 11.
maculae 246, 29.
Maeander 167, 127. 212, 49.
Maenalides Pan 161, 51.
Maenas enthea 350 CVI, 7.
Maconius Bacchus 213, 72.
 M. Homerus 169, 11.
Magi 267. 28.
magister 258, 2. 261, 3. 13. 262,
 25. 265, 87. 271, 26. 294, 52.
 415, 46. *magister regius* 249, 95.
magicus fucus 133, 309.
magnus annus 94 VI, 5.
Magnus uid. Aemilius Magnus
 Arborius, Alexander.
Maia 98 XI, 9.
Maius mensis unde nominatus
 98 X, 5. XI, 9. 99 XIII, 5.
Malea 396, 7.
manes 397, 4.
mannus 226, 7.
Mantua Vergilii patria, 136.
 375.
Marcellus, Marcelli grammatici
 Narbonensis pater 65 XVIII.
Marcellus Marcelli f., gram-
 maticus Narbonensis 65 XVIII.
Marcus 84 XXXII, 5.
Marcus homo nocis absonae
 313, 3. M. incestus homo
 340 LXXVII, 1. 341, 5. M.

- δυσέρως* 318 XXVII, 6. M. languens 342, 1. 6.
Marcus Antoninus 192 XVII. Marcus 192, 69. Antoninus indulisit tributa 372, 495.
Marcei 133, 306. uid. M. Terentius Varro.
Marcotica sistra 285, 22.
Marius 84 XXXII, 5.
 C. *Marii* septem consulatus 360, 172. 362, 231.
marmore clarus Erubris 135, 359. 363.
Maro uid. Vergilius.
Maroialicae thermae (= Aquae Conuenarum, *Bagnères-de-Bigorre*? cognatum nomen ut uid. in inscript. Orell. Henz. 5214: uicani Marosallenses, *Marsal dép. de la Meurthe*) 303, 242.
Mars 329 XLV, 5. 381, 8. 388, 2. 389, 9.
 Mars Ausonius 148, 72.
 M. Geticus 320, 7. Martem Thraessa colit gens 157, 8.
 M. Gradius 337 LXVII, 4. M. hastatus 79 XX, 2. armipotens 157, 7. 161, 49.
 M. Odrysius 321, 14.
 M. communis 373, 526.
 Marti Aphrodita comes 98. XI, 8. 231, 12.
 Marte deprenso 201, 27.
 Martis dies 97, 7 cf. 108, 5. equi 276, 17. Kalendae 99 XIII, 4.
 Martis satelles gallus 201, 27 opus sanguineum 87, 8. uid. Gradius, Mauors, Pyrois.
Martialis poeta 218, 8.
Martius campus 356, 89. uid. Campus.
 M. (mensis) pater antiqui anni 25, 16. 98 X, 3. Martius et generis Romani praesul et anni 98 XI, 4.
 Martia tempora 102, 3.
 Martia Roma 204, 78. uid. Narbo Martius.
Massiliensia ostrea 227, 27.
Matrona (*Marne*) 140, 462.
Matronalia: matronae quae sacra colant 104 XXIII, 7.
Maura uid. Aemilia Corinthia Maura.
Mauors 97, 7. 113, 85 imberbos amauit 108 XXVIII, 5.
 M. lunonius 101 XV, 14. Mauortis primi dies 104 XXIII, 8. M. ciuilis 264, 64.
Maximus uid. Pomponius Maximus, Pomp. Max. Herculaneus-
Maximus (tyrannus) 148, 70. uid. Rutupinus latro.
Medea 429 XXI, 1. XXII. XXIII. uid. Colchis.
medendi forma triplex 203, 67.
medica ars 71, 5. medicae artes 33 VI, 6.
Medica dea 278, 54 uid. Nemesis.
medicina triplex 203, 69.
medicus Eunomus 312 III.
Mediolanum (*Milano*) 146, 35.
Mediolanum, Santonorum urbs, (*Saintes*) uid. Santonus, Santonicus.
Medon praeco 404, 13.
Meduli (*Medoc*): Medulorum oceanus 227, 18. Medulis 245, 2. Medulorum in litore 245, 16. M. stagna 250, 11. cf. Dumnitonus.
Medullinus notus 253, 28.
Medus rex (Xerxes) 153, 153.
Medi 278, 59.
Megalesia: uid. Megalesiaca mater.
Megalesiaca mater 104 XXIII, 2.
Megentira Ausonii sororis f. 43 XXIII.
mel: cui summa natat faex 162, 68.
Melampus 400, 9.

- Melania* uid. Aemilia *Melania*.
Melanthius 404, 15.
Melager 246, 39.
Meliboea pupura 212, 49.
melici modi 264, 54.
Melo (Nilus) cf. 142, 22. *Meloni* alba pagina 248, 75.
melos pastorale 36 XI, 6. 3. *mellea* 46 XXVII, 2. uid. *melum*.
Melpomene 412, 4.
melum flebile 60, 43.
Memphitica Pharos 135, 330.
Menander 218, 17. 219, 18. 263. 46. ex *Menandro* 426 XVII. 427 XVIII.
Meneceates 133, 307.
Menelaus 73 II. 358, 127, 138. 378, 31. 380, 7. 381, 8. 388, 2. 6. 8. 11. 392, 6. 393, 5. 3. 6. 400, 4. uid. *Atrides*, *Plisthenides*.
Menestheus gramm. Graecus *Burdig.* 57, 3.
menis libri 70 XXV, 1.
Mentes *Taphiorum* dux 392, 5.
Mentor 393, 11.
Mercurius 324, 5. 349, CII, 1. 389, 8. 391, 8. 394, 3. 397, 15. 405, 4. *M. fur* 165, 104 *Mercurio* unguis sacri 108 XXVII. XXVIII 1. *Mercurii* dies 97, 8. *M. dies festus* 104 XXIII 6. 259, 24. uid. *Hermes*, *Arcas*, *Stilbon*.
Meriones 388, 9.
Meroe, anus ebriosa 327 XLI, 1. 328, 9.
Meroe *Niliaca* 328, 10.
Metanoea 324, 12.
Metellus 84 XXXII, 5. uid. *Q. Caecilius Metellus Pius*.
methodos 203, 68 (254, 38).
Metiscus 235, 16.
metoche 254, 38.
Meton (Atheniensis) 257, 12.
metra nouem naturalia 199, 48.
Midus 17, 4. 283, 18 sqq.
Milesius *Thales* 177, 163.
militaris *Blauia* 229, 16.
minus 231, 30. 236, 22.
Mineruae arx 133, 308. *Minerua* *galeata* 320, 5. *casta* 332, LV, 2. 339 LXXII, 1. 379, 13. 380, 18. 381 IIII, 5. V 6. 382, 6. 3. 383, 8. 389, 7. 390, 4. 392, 3. 393, 9. 12. 395, 8. 10. 3. 399, 8. 3. 400, 4. 405, 18. uid. *Pallas*, *Tritonia*.
Mineruius uid. *Alethius* *Mineruius*, *Tiberius Victor Minernius*.
Minoa *Pasiphae* 339 LXXIII, 2.
ministerium largitionum 366, 328. *ministeria* *lixarum* 374, 534
ministri largitionum 366, 339.
Minoia fabula 111, 28.
Minois (*Pasiphae*) 165, 107.
Minos 68, 12.
Minucius *Regulus*, *adfinis* *Ausonii* 42 XXI.
mirmillo 105, 103. 208, 49.
Mitylena uid. *Mytilena*.
Mitylencus uid. *Mytilencus*.
mixobarbaron 330 XLVIII.
Mnemosynae (*Musae*) 201, 30.
Mnemosynes natae 247, 64.
Μνημοσύνη 232, 13.
molarum ambages 272, 33.
moneta 146, 40.
Monetae arx 415, 53.
monosticha 103 XVIII, 2. 106 XXV. 183, 3. 184 II. III. 186 III. 250, 4.
monostichum 108, 8.
monosyllabon 156 II, 5. 166, 128. *monosyllaba* 92, 25. 155, 5. 156, 13. 161, 44. *monosyllabis* 156 II 2. 3. 157 III. 158, 3. 166 XIII. *monosyllabarum* 158 IIII.
Mosella 118. 119, 22. 121, 73. 123, 108. 125, 148. 127, 193. 135, 350. 136, 374. 136, 381. 140, 467. 469. 141, 9. 142, 24. 146, 33. 257, 4.
Mulciber 134, 338.

- mullus* (*Meerbarbe*) 124, 117.
Murca uid. Licinius.
muria *Barcinonensis* 269, 4 cf. *garum*.
mus 165, 112.
Musa, Musae. 38 XIII, 1. 46 XXVI, 2. 60, 43. 137, 391. 139, 444. 232 1. 3. 233, 26. 234, 37. 38. 235, 9. 17. 245, 8. 9. 252, 48. 271, 12. 289, 73. 293, 20. 26. 297, 112. 115. 310, 5. 318, 7. 320, 6. 321, 12. 331 LI, 1. 332 LV, 1. 392, 2. 412, 10. 413, 1. 416, 59. 70. 421, 13. *Musae olim tres, post nouem* 201, 31 sq. *earum nomina* 412 III. *aut tris aut octo sorores* 247, 61. *Μυμοσύνης τέκνα* 232, 13. *πιννοστέφανοι* (uel *πιννοστέφανοι*) 232, 14. *signa aerea Thespiis* 202, 32. uid. *Came-nae, Mnemosynae*.
musculi (*Miesmuschel*) 250, 5. 251, 36.
musica triplex 204, 76.
mustela piscis (*Lamprete*) 123, 107.
mutator 274, 24.
Myccnae dites 368, 385. *magnae* 389, 3.
Mylasna pericula 128, 215.
Myrmidones 387, 6.
Myron 326 XXXVIII, 1. 5. *eius bucula* 337 LXVIII—339 LXXV. 433 XXVIII—XXXI.
Myrrha 112, 73.
Mysi 330 XLVIII, 3. *Μυσοί* 331 XLVIII, 1.
Mysia 79 XXII, 1.
mystae 17, 2.
mysterium nuptiale 215, 1. *mysteria frinola* 247, 67 *uana* 267, 28.
mystica lex 200, 1.
mython plasmata 68, 26.
Mytilena 180, 203.
Mytilenaeus 406 II.
- Naiades* 348 XCVII.
Nais 122, 82.
Naides 126, 171. 348 XCVII. 4. XCVIII, 1. *Satyrorum sorores* 126, 173. 127, 179. uid. *Nymphae*.
Namia Pudentilla, soror Sabinae, uxoris Ausonii 41 XVIII.
Nar fluius 161, 53.
Narbo Martius (*Narbonne*) 148, 74. 280, 83. *Narbo* 64 XVII, 8. 65 XVIII. 4. 66 XVIII. 12. 151, 116. 279, 82. *Martie Narbo* 150, 107.
Narbonensis Gallia 31, 12. (uid. *Prouincia*).
Narbonensis grammaticus 65 XVIII.
Narcissus 110, 10. 162, 70. 348 XCVIII, 1. 349 C. CI, 1.
nardus 343, 6.
Narycia pix 245, 20.
Naso uid. *Ouidius*.
Nastes 78 XVII.
Natura 411, 41.
naumachia 128, 218.
Nausicaa 395, 4.
Naua fluius (*Nahe*) 118, 1.
nausum 273, 10. 275, 37.
Nazarius, rhetor Burdigalensis. 62 XIII. 9.
Nechepsos 267, 28.
Nemausus fons (ad urbem cognominem *Nîmes*) 154, 161.
Nemea 375, 560.
Nemeus honor 104 XXII, 3.
Nemeaea 103 XXI, 4. 104 XXII. 2.
Nemesa fluius (*Nims*) 134, 354.
Nemesis 26, 46. 265, 85. *N. Latiae non cognita linguae* 136, 379 *peregrina diua* 279, 66. *N. genuit Castorem Pollucem Helenam* 336 LXVI, 3. *N. Attica* 278, 57. *Nemesis statua* 328 XLII, 2. 4.
nenia 39 XV. 2. 40 XVII. 2. 46 XXVIII. 7. 51, 2. 60, 45.

- Nepai flamma* 107, 10 uid.
Scorpios.
Nepheleis Helle 132, 287.
Nepos uid. Cornelius.
Nepōtianus, gramm. et rhetor
 Burdig. 63 XV.
Neptunia moenia 77 XV, 4.
Neptunalia 105, 19.
Neptunus 4, 3. 104 XXII, 5.
 386, 3. 386, 8. 387, 6. 389, 7.
 12. 394, 7 uid. Consus, Portunus.
Nereus (pontus) 131, 281.
Nerini animantes 247, 55.
Nero imperator 184, 10. 185,
 22. 186, 35. 188, 26. 189, 33.
 Seneca Neronis armauit sac-
 nitiam 361, 204.
Nero caluus (Domitianus) 184, 17.
Nero Claudius uid. Tiberius.
Nerua imperator 190, 51.
Nestor 68, 21. 75 VII, 4. 75 VIII.
 200, 14. 239, 14. 358, 129. 139.
 384, 6. 7. 386, 2. 392, 6. 339, 3.
Nestorei fusi 200, 11.
netae 137, 391.
Nicer (*Neckar*) 138, 423.
Niliaca Meroe 328, 10.
 Niliacae classes 128, 213.
Nilus 145, 20. 321 XXVIII, 1.
 323, 8. cf. 302, 223. Nilus Ae-
 gyptius 142, 22. uid. Melo.
Niobe 81 XXVII. 335 LXIII, 2.
 433 XXVII. 434 XXXI, 1. 2.
 436 XXXVI 3. 4.
Nisus Euryali socius 277, 35.
 Phrygius 278, 42.
noctua magica 133, 309.
Noiomagus (*Neumagen*) 118, 11.
Nolani infames luxu 341, 5.
nomen ioculare 32, 3. n. quod
 casus dederat 36 XI, 5. cf. 77
 XII, 4. n. fortunae uel morum
 uel necis indicium 327 XLI,
 3. cf. 363, 245—251. n. mori-
 bus respondens 241, 44 sqq. —
 nomina sua amicis reddere
 386, 85. — nomina nobiliorum
 tria 204, 80 n. scribentis prae-
 greditur nomen eius ad quem
 scribitur 268, 2. uid. cognomen.
Nomion 78 XVII, 1.
nomisma (numisma) leuius 245,
 17. regale 243, 5. 253, 19.
nota horologii 12, 150 notae
 notariorum 12, 156. 325 XXXVI,
 4 notae = litterae 248, 16 n.
 lacte inscriptae 283, 21 n. in
 fronte inscriptae 325 XXXVI,
 4 n. spuriis uersibus adpositae
 244, 30 n. felices 285, 33.
notarius 12, 156 sqq.
Novarus pagus (Nonalarii, *les*
Nonliers, inter Mediolanum et
 Angeriacum) 280, 95.
November 98 X, 11. 99 XI, 21.
 99 XIII, 2.
Nouem populi (dioecesis Vien-
 nensis prouincia, uid. Notitia
 Gall. 14) 31, 11. 66 XX, 4.
Numa 28, 6. 29, 7. 68, 6. 98 X,
 2. XI, 4. 100 XIII, 8. XV, 7.
 101 XVI, 13. 102, 2. 416, 67.
Numantinus Scipio 415, 45.
numerus perfectus 203, 52.
 n. telios 244, 19.
 n. ternarius 196 sqq.
 n. nouenarius 198, 40. 200, 1 sqq.
 numeri chororum 204, 73.
Numida Auelis 267, 26.
 Numidae infreni 369, 420.
nuncupatio consulis 367, 372.
Nymphae 127, 182. 139, 131. 348
 XCVIII. 388, 12 (Thetis).
 Nymphae Hamadryades 93, 8.
 uid. Naiades, Nais.
O littera negant Attici 166, 120.
obelus 169, 13.
Occasio (*Καιρός*) 323 XXXIII,
 324, 3.
Oceanus (Atlanticus) 303, 236.
 O. pater 153, 146.
Oceanus Ennomi et Chromii
 auus 79 XXII, 2.

- Octavianus* Augustus 3, 14.
Caesar Octavianus (theatrum extruxit) 171, 40. *Caesar* 187, 10. Augustus 187, 10. Augusti tredecim consulatus 360, 172 uid. *Octavius*, Augustus.
Octavius (Octavianus) 187, 9.
October 98 X, 10. 99 XI, 20. XIII, 6.
Odrysius Mars 321, 15.
Odyssæa: *Odyssean* 74 v, 2.
Odyssia 292.
Oebalides Hyacinthus 110, 10.
Oebalius flos 162, 69.
Oebaliae Amyclae 285, 26.
oeconomia poetica 377, 14.
Oedipodionidae 431 XXV, 2.
Ogygiae (Thebae) 330 XLVIII, 1.
Ogygia insula 393, 7. 394, 3. 398, 14.
Olenius aper 246, 39.
oleum 269, 3.
oliua a *Minerua* condita 149, 88.
oliua Picena 254 XVIII, 1.
Olybrius uid. *Clodius*.
Olympia 103 XXI, 1.
Olympia corona 53, 7.
Olympiaca corona 104 XXII, 1 stadia 347, 2.
olympiadam 195 III 6. *olympiadas* (acc.) 29, 4. 35, s. 45, 16.
Olympus 118, 13.
omphalos 203, 60.
Opalia uid. *Ops*.
Ophiuchus uid. *Anguitenens*.
Opilius *Macrinus* imperator 193 XXIII *Macrinus* 193, 94.
opima uid. *spolia*.
Ops: *Opis* sacrum 105, 14. 161, 45. *Ope* geniti fratres 200, 7.
oratores *Homerici* 358, 126.
oratorum cultus tris 263, 70.
orbis terrarum unius tabulae ambitu descriptus 356, 65.
orchestra 170, 21. 177, 150.
Orcus (Dis) 247, 51.
ordines tres *Romanorum* 204, 78.
Oreïades 126, 176.
Orestes 76 VIII 3. 277, 36.
oriens 332 LIII, 1. 355, 51.
Orion sidus 413, 10.
Orpheos tripodes 204, 74.
Orpheus: 210, 25.
orthogonia 208, 47.
*osce*n *Phoebeis* 122, 15. *osci-*
nes 165, 112.
Osiris 330, XLVIII, 2.
Ὀσίρις 331 XLVIII, 1.
ostia circi uid. *circus*.
ostomachia 208, 42.
ostrea 226 v, 249 xv.
ostrifer *pontus* 280, 89.
Otho imperator 184, 13. 185, 24. 186, 36. 189, 34.
P. Ouidius Naso: *Nasonis carmina* (*Metamorphoses*) 340, 8.
ouilia (*campi Martii*) 357, 90.
Pacatus uid. *Latinus Pacatus Drepanius*.
Padus 271, 3. 277, 19.
Paeon 350 CIII, 1.
paedagogus 344 LXXXVII.
Paenitentia 323 XXXIII.
Paestanus cultus *rosarum* 410, 11.
paganica *numina* 126, 177 p. *lumina* 245, 21.
paganum *Theouem* 245, 2. *paganana* *nomina* 151, 115.
Palaemonis *sacra* 103 xx, 3. 104 XXIII, 3.
Palamedes: cf. 163, 86.
Palamedica *littera* 167, 140.
Palatinae *arces* *Mediolani* 146, 40.
palutiam 354, 22.
palatia *aurea* 14, 212. 265, 84. Augusti p. 2, 25. de *palatio* 16. *temporis tyrannici palatio* 53, 24.
Palladia *Tolosa* 31, 11. 64 xvii 7.
Palladiae *Athenae* 88, 34.
Pallas 149, 87. 336 LXIII, 1. 381, 2. 423 VII, 1. VIII, 5.

- Pallas dea* 104 XXIII, 4. *Tritonia Pallas* 399, 2. 403, 2.
Pallas Phidiae 323 XXXIII, 1.
palliati 170, 21.
palmatae 304, 253.
palmata nestis 366, 334 sqq. 341.
Pan 161, 51.
Panes capripedes 126, 172.
Panathnaici (oratores) 49, 14.
Pandarus 381, 6.
panegyricis libris 49, 13.
Pangaea 125, 158.
Pannoniae 321 XXVIII, 4. XXXI, 4.
Panope 126, 176.
Pantheus 330 XLVIII, 7.
Paphia: *Paphiae nomine praedita* 46 XXVIII, 2.
Paphie 348, 3. 410, 21.
Papia lex 346 XCII, 2.
pappus 262, 18.
papyrius campus 252, 48.
papyrus scissa 245, 20. non opicae papyri 249, 99. uid. Melo.
paraclitus 19, 8.
paradac 253, 19.
paradisus 20, 35.
Parcae 214, 79. sorores 234, 44. uid. Fata.
parasiti Plautini 228, 46.
parecbasis 6. 215.
Parentalia 28, 8.
Paris 231, 11. 336 LXIII, 2. 378, 24. 25. 33. 380, 12. uid. Alexander, Phryx.
Parium marmor 151, 120. 153, 148.
parma lanea 131, 268.
Parmeno 5, 4. 6, 20.
Parnasia sors 163, 73.
Parnasus 103 XXI, 2. 402, 11.
Parthenies dictus Vergilius 219, 20.
Parthus Vonones 267, 26. *Partha spicula* 270, 33.
pascha sanctum 229, 17.
paschae sollemnia 226, 9.
paschales uersus 17.
Pasiphae 111, 30. 338 LXX, 2. 339 LXXIII, 2.
passer marinus 232, 36.
passus 253, 11.
Pastor Hesperii f. Ausonii nepos 36 XI.
pastorale melos 36 XI, 6.
Patera uid. Attius Patera.
Paterae dicti Apollinares ministri 52, 11.
Patroclus 385, 7. 387, 5. 388, 3. 390, 7. 8. 391, 3. uid. Actorides.
paua 340, 4.
pauus 269, 10. 340, 4.
Pauliacos uilla (Paulhac) 253, 16.
Paulinus, coniunx Megentirae, Ausonii sororis filiae 43 XXIII. 44, 6. 19. 44 XXIII.
Paulinus Paulini et Megentirae filius 43 XXIII.
Paulinus: Pontii Paulini, pater et filius uid. Pontius.
Paulus uid. Axius Paulus.
Paulus apostolus 20, 34.
Pax 161, 50.
Pegasus 84 XXXIII, 9. fons caballi 245, 9 fons Pegasi 271, 10. 375, 558 sidus 413, 5.
Pegaseus eques 299, 158.
pegmata atriorum 329 XLV, 10.
Peleus 378, 3.
Peliades Achilles 262, 20.
Pellaeus dux (Alexander Magnus) 278, 49.
Pellaea nomina regum 267, 27.
Pelops 104 XXIII, 1.
Pelorum Siculum 128, 218.
Pelusiacum semen (lentis) 162, 65.
Penelope 392, 11. *Penelopă* 400, 5. 401, 7. 9. 402, 6. *Penelopae nebulones* 227, 14. *Penelopae (gen.)* 403, 9. 405, 8. *Penelopam* 404, 3. 430 XXIII.

- Penthesilea* 321, 15.
perca piscis (Barsch) 123, 115.
Pergameus libellus 284, 24.
Pergamus scriptor 325 XXXVI,
 1. 3. 326, 1.
Periander (Corinthius) 172, 65.
 181, 214. 407 IIII.
periocha 377. 391 adn. 392.
peristyla 146, 42.
Persae 145, 22. 174, 106. 278,
 57. 328 XLII, 1. 4.
Persephona 335 LXII, 7.
Persei talaria 271, 6. Perseus
 sidus 413, 4.
Pertinax uid. Heluius, Se-
 uerus.
Perusina fames 275, 43.
petorrita 226, 5. 235, 15. 253, 35.
 S. Anicius *Petronius* Probus
 consul. a. 371: Probus praef.
 praet. 238 XII. praefectum et
 consulem 238, 12. Probe 238,
 2. Probum 240, 35. 243, 97.
Petrus apostolus: cathedralis
incohortator 20, 22. ei datae
 clauae superae 20, 22.
Phaeaces 165, 108. 394, 11. 3.
 399, 9.
Phaacia 398, 4.
Phaedra 111, 32. 319, 12.
Phaenon 94 VI, 1. 250, 11 uid.
 Saturnus.
Phaethon 277, 19. 428 XX, 6.
Phalaeccus poeta 248, 85.
Phalaeccum carmen 413, 4.
Phanaces 330 XLVIII, 3. Φα-
 νάκης 331 XLVIII, 1.
Phaon 319, 13.
Pharium templum 133, 315.
Pharos Memphitica 134, 330.
phaselus 274, 31.
Phegeus 347, 1. 8.
Phemius citharista 392, 8.
 403, 9.
Pherae 393, 7.
Phidias 323 XXXIII, 1.
Philo Cecropius 132, 303.
Philon procurator uel uilicus
 272, 5. 273, 1.
Philoetius 403, 3. 8.
Philippi regale nomisma 243, 5.
 253, 19.
Philippus rex: 285, 37.
Philoctetes: Herculis heres 341, 3.
philologi 58 X. 231, 20.
Philomela 164, 89 uid. Tereus.
Philomusus grammaticus 313
 VII.
Philopoemen 163, 82.
philosophiae primus amator
 199, 50 uid. Pythagorus.
Phlegthontae undae 351, 20.
Phocis: orbe medio 75 VIII, 1.
Phoebe luna 94 VI, 4.
Phoebea laurus 145, 15.
Phoebicus oscen (coruus) 200, 15.
Phoebicius, gramm. Lat. Burdig.
 59, 23.
Phoebus 27, 11. 16. 52, 13. 96,
 25. 118, 12. 162, 69. 178, 173.
 229, 8. 293, 25. 320 XXVI, 1.
 350 CV, 2. 412, 11. Phoebi
 sacra 103 XX, 3. XXI, 2. 104
 XXII, 5. Ph. Musarum ductor
 201, 31 uid. Sol.
Phoenix (anis) 93, 6 uid.
 Gangeticus ales.
Phormio Terentianus 273, 10.
Phosphorus (equus) 84 XXXIII, 1.
Phrixus aries 101, 3. 102, 4.
Phrygius Nisus 278, 42. Phry-
 giium bellum 76 XII, 2. 250, 7.
 Phrygii muri 390, 2. Phrygiae
 crustae 120, 48.
Phryx femineus (Paris) 164, 90.
 387, 9.
Phyllis Demophoontis amica
 319, 13. Euni amica 343, 1. 344, 2.
physica 202, 48.
Picena oliua 254 XVIII, 1.
Pictauicus rhetor 314 X, 2.
Pictauii (Poitiers): Picta-
uorum 58, X.
Pictonica (Poitiers) 60, 48.

- Pictonicum litus* 228, 36. *Pictonica arua* 303, 249.
Pieriae Musae 331 LI, 1. *P. sorores* 229, 9.
Pieridis 137, 397. *Πιερίδες* 232, 7.
Pimpleis uid. *Pipleis*.
Πινδαρινοὶ ὕμνοι 236, 30.
Pindarus uates 177, 164.
Pipleis 235, 9.
Pirithous 277, 34.
Pisa 103 XXI, 1.
Pisces sidus 102, 3. 107, 1. 413, 9.
Piscis sidus 413, 11.
piscinae balnea 134, 342.
Pisistratus, Nestoris f. 393, 5. 400, 6.
Piso uid. *Calpurnius*.
piso 231, 19.
Pistrix sidus 413, 12.
Pitana 329, 3.
Pittacus (Mitylenaeus) 172, 59. 180, 202. 406 II.
Pius uid. *Antoninus, Metellus*.
pix 165, 113. 245, 20.
planipes 231, 30.
de plano 366, 322.
platessa (platussa apud Burdigalenses t. Vin.) 247, 60.
Plato 197, 18. *Platonis scita* 192, 69. *Platonis Symposion* 218, 14.
Platonicum dogma 71, 5.
Plautini parasiti 228, 46.
Plautus 206, 9. 239, 19. 273, 19.
Plauti Curculio 273, 14.
plebeia pulpa 249, 96.
plebs Romana 365, 310.
Pleciades 244, 24.
Pleuronia (Aetolia) 76 x, 1.
Plinius in poematiis 218, 8. 9.
Plinius 340, 12.
Plisthenides (Menelaus) 67, 19.
Poeni 147, 59. 287, 54.
poller: index ter luctatus cum pollice computat triginta 250, 5.
Pollux 336 LXVI.
Polydorus 78 XVIII.
Polygiton scabiosus 350 CVI, 1. 351, 18.
Polymnia 412, 9.
Polymnestor, Thraciae rex: 78 XVIII, 5.
Polyphemus 396, 12.
Polyxena 81 XXVI. cf. 163, 81.
Pomona 25, 21. 98 x, 9. 280, 101.
Pompeianum bellum 128, 215.
Cn. Pompeius Magnus (theatrum Romae exstruxit a. u. DCLXXXVIII) 171, 40.
S. Pompeius Magnus: 128, 215.
Pomponia Vrbica Ausonii consocrus 47 XXX.
Pomponius Maximus adfinis Ausonii 39 XV.
Pomponius Maximus Herculanus, Ausonii sororis filius, gramm. Burdig. 40 XVII. 61 XI.
pontifec 362, 227. 364, 283 (p. maximus). 370, 431. *pontificum (?) foedera* 68, 5. *pontificum uis* 68, 9.
Pontius Paulinus 156 II. 266 XXIII. 282 XXVIII. *Pontius Paulinus iunior* 284 XXVIII.
Pontius 280, 103. *Paulinus* 268, 1. 269, 2. 271, 15. 272, 3. 276, 1. 277, 20. 279, 64. 281, 105. 116. 124. 282, 2. 284, 30; 284 XXVIII, 2. 286, 28. 287, 50. 288, 60. 289 XXX. 292 XXXI. 293, 19. 297, 103. 299, 149. 307 XXXII. 308 XXXIII. *eius frater* 282, 126. *poema de regibus ex Suetonio* 267, 16. 21—29. 268, 42 sq. *consul (suffectus)* 268, 3. 284, 34.
ponto 168, 152.
Pontus pater 135, 358.
popinae fumosae 14, 214. 124, 124. 228, 45.

- Portunus* 103 XXI, 3.
Portus Veneris (*Port-Vendres* prope *Narbonne*) 227, 28. *Condatem portum* (*Condatum*) 253, 32.
praeceptor 261, 12. 284, 34. 355, 56. 376, 583. p. Augusti 242, 77.
praefectura 356, 73. 367, 364. *praefecturae sedes* 38 XIII, 9. *praefectarum titulo* 137, 408. *praefectura duplex* 265, 91. *praefecturae collegium* 355, 55. *praefectura Galliarum* 2, 36. 23, 42. 363, 263. p. *Illyrici* 23, 52. *Italiae et Africae* 2, 36. 23, 42. *praefectura scriniorum* uid. *praefecti scrinia*.
praefectus 32, 31. 263, 44. p. *Gallis et Libyae et Latio* 2, 36. 23, 42. *Illyrici* 23, 52. *praefecti scrinia* 45 XXIII, 9. *Gregorio ex praef.* 195 III. *praefectus praetorio* 238 XII. 240, 20. 376, 581.
praepositus rationibus Libycis 55 XXIII, 10.
praerogatiuae *tribuum urbanarum* 365, 296.
praeses Illyridis orae 38 XIII, 9. *Rutupini agri* 41 XVIII, 8. *honor praesidis* 65 XVII, 13.
praesidatus 63, 18.
praesul praetoriae cohortis 53, 15. p. *senati* 240, 19. p. *creatus litteris* 248, 79.
praetexta 375, 577.
praetoria cohors 53, 15.
praetorium 239, 18. *praetoria* 131, 286.
prandium 11, 143.
Praxiteles 335 LXIII, 2. 337, LXVII, 2.
Priamidae 250, 14.
Priamus 80 XXIII. XXIII. 80 XXV, 2. 380, 6. 390, 4. 391, 7. cf. 75 VIII, 2.
Priapus 113, 86.
Pricneus *Bias* 176, 62. 179, 189. 406 I.
Probianus atque *Anicius sanguis* 242, 84.
Probus Berytius 2, 20. *Scaurum* *Probumque* 63, 12. 66 XX, 7.
Probus uid. *S. Petronius Probus*.
in procinctu 364, 279. 366, 333.
proconsule 23, 45. *Latio proconsule* 151, 117. *proconsul* 264, 44.
Procris 110, 21.
Procula, *Attii Tironis Delphidii filia*: 54, 37. uid. *Euchrotia*.
Proculus Gregorius: *Gregorio* 109. *Gregorio ex praef.* 195 III. *Proculus* 195 III, 2. 6. 310, 9.
procurator 272, 5. p. *fisci*: uid. *rationibus praepositus*.
Procyon sidus 413, 10.
professorum Burdigalensium commemoratio 48.
Promēa (*Prumia*, *Pruem*) 135, 354.
Prometheus 88, 21.
Prometheum corpus 163, 78.
Promotus dux 228, 40.
promptarium musicum 272, 46.
promus 232, 17. *promus quam condus magis* 274, 20.
prophetiae 18, 12.
Propontis Thressa 64 XVI, 13. *Propontidis acta* 228, 39.
proscholus 68, XXII.
Proserpina 112, 58.
προσωπονομία 310 I.
Protesilaus 76 XII. 327 XLI, 5. cf. *Laudamia*.
Proteus 393, 8.
protrepticus sermo 223, 40. *protrepticus liber* 259 XXII, 2. *protrepticum carmen* 221, 26.
prouerbiū: *in uetere prouerbio* 158, 1. *prouerbio* 158,

11. uetus uerbum 115 I, 5. uid. adagia.
prouerbia: Amyclas silendo uincere 63, 3. cf. 286, 26. aquilae ut senectus aut equi 52, 22. ἀρχὴ δέ τοι ἤμισυ παντός 316 XV. (cf. 160 VII, 5 incipe quidquid agas: pro toto est prima operis pars.) πάντων μὲν μὴ φῶναι ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον 89, 50^{sqq.} cogere uolentem 368, 403. (Musas hortari ut canant, maria ut effluent, auras ut uigcant, ignes ut caleant 224, 43.) sex conuiuium cum rege iustum, si super conuicium 12, 147. cornix, ceruus, coruus uiuaces 93, 3—5. 200, 12—15. non cornix ante cyenum 269, 8. compedes quas ipse fecit, ipsus ut gestet faber 115 I, 6. fama uelocior aura 375, 572. ardentes fauillas ore comprimere 221, 17. Graeca fides 230, 42. 274, 24. δις παῖδες οἱ γέροντες 261, 22. glires dormiunt 5, 5. ἅ χάρις ἅ βραδύπους ἅχαρις χάρις 316 XVI. tibi, quod intristi, exedendum est 115 I, 5. ad eundem lapidem bis offendere 231, 24. litus arare 245, 4. mutuum muli scalpunt (scabunt) 158, 12. mutuum scabere 220, 9. non calcata niue candidior 33, 6. Nestoris anni 200, 11. 14. animus clarior olore 33, 5. Pythagoras φιλοσοφίας ἀρχὴ 199, 50. ornatus — oneratus 266, 97. ad usque puncti tenuis instar quaerere 176, 143. nodum in scirpo quaerere 199, 59. sorex 196, 2. redite sursum flumina 309 XXXV, 1. cf. 322 XXVIII, 9. Tanaquil 284, 31. 301, 192.

sequitur uara uibiam 158, 1. aurea quae uocatur mediocritas 360, 184. summatim et tenuiore filo, sicut dicitur, deducta 368, 397. cf. 203, 67. ad unguem 90 III, 3.
Prouincia (Gallia Narbonensis) 150, 108. uid. Gallia Narbonensis. (Hispania?) 279, 71. prouinciarum indices 53, 16. uid. Lugdunensis. prouinciae omnes 365, 311.
prouinciales 373, 509.
Ptolomaidos aulae conditor Dinochares 133, 312.
Pudentilla uid. Namia Pudentilla.
puerperii ratio 95 VIII.
pugillar bipatens 12, 159 uid. ceruae.
pullaria feles 341, 5.
pullipremo 341, 8.
pulpa plebeia 249, 96.
pulpita 264, 59. 285, 20.
puncta 356, 83.
Punica Barcino 279, 68. P. Byrsa 145, 14. P. origo 193, 87. P. zona 348, 1. tria P. bella 88, 29. 201, 24. Punico crure rubrae anites 255, 14.
Pylades 277, 36. 278, 42.
Pyleus 79 XXI.
Pylius portus 400, 6.
pyramis suas consumit umbras 133, 313.
Pyrenaeus 279, 69. 287, 51. 301, 293.
Pyrenaicae niues 151, 112.
Pyrene cel. 150, 102. marmorea P. 280, 87.
Pyrrhus 75 VIII.
Pyrois 25, 29. 94 VI, 2.
Pythagoras 287, 39. 340 LXXVII, 1. Pythagorae littera: biuium Y: 166, 124. amator primus philosophiae 199, 50. Samii Lu-

- cumonis acumen (helleborus)* 248, 70.
Pythagoreus trames 61 XI, 5.
Pythagorea Theano 47 XXX, 5.
Pythagorei sophi 88, 32.
Pythagoreorum dogma 90, 63.
Pythagorica apophasis 89, 51.
Πυθαγορικὴ ἀπόφασις 90 III.
Πυθαγορικὸν Ναὶ καὶ οὐ
 91 III. *Pythagoricum* 87.
Pythia (sacra) 103 XXI, 2. 104
 XXII, 5. XXIII, 4.
Pythia (sacerdos) 114, 13. uid.
 Delphicola.

quadrantal (amphora) Bromii
 202, 46.
quadruplices Syracusae 149, 92.
quadruplices urbes ex se
effudit Tolosa 150, 104.
quaestor 2, 35. 32, 31. 243, 3.
 265, 90. 356, 72. 375, 580.
quindecim uiri libris Sibyllinis
inspiciendis 204, 56. 250, 15.
Quinquatrus 104 XXIII, 4.
quinquplex Tolosa 280, 83.
Quintilianus 137, 404. alter
rhetoricae Quintiliane togae
 48 I, 2. consularia ornamenta
 per Clementem sortitus 361,
 205. adserat Fabium Calagurris
 alumnus 49, 7. *Quintiliani*
declamationes 49, 16.
Quintilis mensis 98 X, 7.
Quirinus 24, 6. 195 III, 1.
 279, 65. 304, 252.
Quiritum scita 63, 9.

raeda 235, 14. 251, 15.
Raraunum (Rom ou Raum, arr.
de Melle) 303, 250.
rationibus Libycis praepositus
 45 XXIII, 10.
Rauranum uid. *Raraunum*.
Rea 161, 45.
Regifugium 104, 13.
Regulus uid. *Minucius Regulus*.

remulcum 257, 9.
Remus 329 XLV, 5.
repositia (repostia) sacra patrum
 228, 50.
rex conuiuii 12, 147.
Rhaetia 375, 566.
Rhamnusia 278, 52. 281, 109.
Rhea uid. *Rhea*.
rhedo piscis (Aalrutte) 122, 89.
Rhenus 116, 28. 138, 417. 418.
 138, 428. 146, 29. 152, 133.
Rh. limes 242, 74. 322, 8.
 355, 48. 375, 567. *Rh. uerus*
limes 139, 435. *bicornis* 437.
 cf. *Geogr. lat. min. ed. Ries.*
 p. 37 sq. et 81.
Rhesus 384, 9.
Rhodanus 148, 78. 151, 113.
Rhodi oratores: cf. 204, 71.
Rhodus magister Scipionis
 415, 46.
Rhodope *Castoris historiarum*
scriptoris uxor 68, 7.
Rhodope mons 125, 158.
Rhodos 204, 71.
Roma 24, 6. 48 I, 4. 50, 10.
 55, 17. 66 XVIII, 12. 69, 19?
 105, 30. 136, 378. 136, 350.
 356, 145, 10. 147, 45. 49, 154,
 164. 166. 167. 194, 1. 13. 204,
 75. 209, 7. 253, 13. 264, 62.
 303, 247. 362, 221. 414, 21. *R.*
caput rerum 138, 409. *prima*
inter urbes 144, 1. *aurea R.*
 144, 1. *Gallula Roma* *Arelas*
 148, 74. *Capua Roma altera*
quondam 147, 61. *Roma con-*
ditā a. MCXVIII ante Ausonii
consulatum 195 III, 4.
Romani 105, 14. 413, 7. 415,
 35. *Ρωμαίων ἕπατος* 235, 1.
Romanus annus 98 XI, 5. *Apollo*
 416, 70. *Circus* 105, 28. *Homer-*
us 321, 17. *mensis* 99 XII, 4.
orbis 148, 78. *pater Romane*
 (*Theodosius*) 4, 21. *populus* 356,
 89. 367, 374. *Romana historia*

- 187, 4. iuuentus 267, 35. lingua 267, 25. manus 414, 27. moenia 416, 62. plebs 365, 311. potentia 183, 2. propago 415, 50. uox 180, 206. urbs 415, 50. Romanum genus 98 X, 5. imperium 375, 563. Romani accentus 267, 31. duces 105, 22. Romanae Kalendae 98 X, 1. Romana fata 243, 9. nomina 278, 60. sacra 330 XLVIII, 5.
- Romuleus* honor 26, 44. Romuleum D: 166, 129. Romulea tecta 304, 257.
- Romulidae* 416, 57. R. proceres 278, 58. Romulidum plebs 162, 62.
- Romulus* conditor 329 XLV, 5. proles Romuli 240, 42. flos flosculorum Romuli 242, 89. Rōmuli (?) alumni 414, 19.
- Romulus*, grammaticus Graecus Burdig. 57, 1.
- Romulus* (Romanus): togate Romule 170, 22. Romula curulis 240, 23. iuuentus 237, 14. uox 166, 121. 168, 156.
- rosa* ex Amoris cruore nata 113, 77.
- Roscius* comoedus 221, 33.
- rostra* 170, 28. 357, 90.
- Rubrius* Verris comes: de Rubrii conuiuio 197, 23.
- Rudinus* (Ennius) 168, 159.
- Rufus*, rhetor Pictauicus 314 VIII—XIII. 334 LXI, 1.
- Rutuli* alumnos 414, 19.
- Rutupinus* ager (Rutupiae, *Richborough* apud portum *Sandwich*) 41 XVIII, 8. R. latro (Maximus tyrannus) 148, 72. Rutupina tellus 33 VII, 2.
- Sabini* Tibur 416, 63.
- Sabina* uid. Attusia Lucana Sabina.
- sacerdos* 369, 428. sacerdotum collegium 364, 281.
- sacrarium* imperialis oraculi 353, 9. sacrarii tui 370, 436. cf. consistorium.
- sacellum* ferreum 240, 30.
- saepe* 168, 153.
- saepta* 356, 83.
- saeta* 130, 254.
- Sagittipotens* 107, 11 uid. Arquitenens.
- Saguntina* fames 275, 43.
- Saguntos* deleta 88, 30.
- sal* cascum 274, 27.
- Salaminius* Aeus 110, 12.
- salar* piscis (*Forelle*) 122, 88. 124, 129.
- salgama* 343 LXXXVIII, 1.
- Saliare* epulum 227, 13.
- Sallustius* historicus 267, 22. 362, 231.
- Fl. *Sallustius* (consul a. u. MCXV) 51, 23.
- Sallustianum* testimonium 225, 9. cf. 264, 60—62.
- Salmacis* 340, 11. 350, 1.
- salmo* piscis (*Salm*) 123, 97. 124, 129.
- Salmona* fluuius (*Salm*) 135, 368.
- saltare* 317 XVIII, 2. 434 XXXII, 1.
- saltator* 436 XXXVII.
- Samius* lucumo (Pythagoras) 248, 70. Samium lutum 311 II, 2.
- Samus* (Same insula) 394, 13.
- sanctorum* milia 306, 310.
- Fl. *Sanctus* Namiae Pudentillae maritus 41 XVIII, XVIII, 4.
- Santonicus* aestus 140, 463.
- Santonicum salum 227, 31.
- Santonica tellus 43 XXI, 7.
- Santonica urbs (Mediolanum, *Saintes*) 226, 3. Sautonici campi 235, 2. Σαντωνικοὶ campoi 232, 5.
- Santonus* (Mediolanum, *Saintes*)

- 279, 79. Santoni 231, 35.
 Santonorum moenia 237, 11.
sapientes septem 29, 9. 170,
 19. 173, 74. 90. 178, 170. 274,
 25. 406 sqq. ludus septem
 sapientum 169. eorum sen-
 tentiae 182.
Sapphicus nersus 6, 22.
Sappho 110, 24. 331 LI, 1.
 puella S. 249, 91. eius hen-
 decasyllabi 249, 91. Ἀοιδῶν
 δεκάτη 331 L, 2.
Saravius fluuius (*Saar*) 122, 91.
 135, 367.
sardae 343, 6.
Sardanapallus mollis 88, 28.
sario piscis (*Lachsforelle*) 124,
 130.
Sarmaticus (cognomen Gra-
 tiani) 355, 61.
Sarpedon 78 XVI. 382, 9. 385, 8.
 387, 10.
Sarranum ostrum 14, 213.
satirica concinnatio 250, 8.
Saturnalia 105, 15.
Saturnia falx 163, 76. proles
 (Consus) 340, 9.
Saturnigena 88, 22.
Saturnus stella 25, 28. Sa-
 turni dies 97, 11. 108, 7.
 falciger caeligena 105, 36.
 uid. Phaenon.
Satyri 126, 170. 127, 179. 183.
Sauromates 25, 36. 321, 9. arua
 Sauromatum (*Sohren*/cf, Geogr.
 min. p. 36 Ries. not.) 118, 9.
scabiosus 350 CVI.
Scaevae (portae) Scaeis ab altis
 77 XV, 3.
scacnae domorum 133, 319.
 scaena timoris 263, 32. scaena
 170, 23. 178, 175. sc. tabulata
 170, 32. 204, 72. 244, 15. 341, 4.
scalena 208, 47.
Scamander 389, 10. 390, 3.
Scantinia lex 346 XCII, 4.
scarabaeus 341, 10.
Scaurus uid. Q. Terentius
 Scaurus.
scedium 115, 11.
schola 226, 12. 261, 6. 262, 24.
 municipalis 361, 208.
scillites acetum 248, 69.
Scipio magnus (Africanus mi-
 nor) 278, 41. Numantinus
 Libycusque 415, 45.
Scorpios sidus 102, 11. Scorpius
 413, 8 uid. Nepai flamma.
scrinia 3, 12. scrinia praefecti
 45 XXIII, 9.
scriptor 325 XXXVI, 1.
scurrōδης μόλπή 233, 15.
Scylla 204, 83 398, 6.
scytale Lacedaemonia 283, 23.
Scythes Anacharsis 408 VII.
Scythicus pontus 323, 5. Tanais
 142, 23. Scythicae rupes 163,
 77.
secta 173, 84.
Sedatus, rhetor Tolosanus 65
 XVIII.
Selencidae 145, 26.
Seleucus (Nicator) Antiochiae
 conditor 145, 24. cuius fuit
 ancora signum ingenuum 145,
 25.
Semle 110, 16.
senatus 22, 5. 35, 5. 357, 90.
 senatus (gen.) 49, 9. senati
 24, 7. 192, 77. 240, 19. 288,
 56. senatum 34 VIII. 1. 137,
 402. senatu 152, 130.
Seneca (philosophus) diues,
 nec tamen consul 361, 202.
 Neronis praeceptor 361, 204.
sepia furua 248, 76. 252, 54.
Seplasia 343, 4.
September 98 X 9. 99 XI, 18.
 99 XIII, 2.
Sequani 375, 567.
sequester 356, 88.
Ser nestifluis 164, 92. 195, 100.
 Serum nestis 329 XLV, 7.
serpens paradisi 8, 79 uid. anguis.

- serrae stridentes* 135, 363.
Sertorius 264, 65. 287, 55.
Sesostris 267, 29.
Sestiaca turre 110, 23. *Sesti-
 acum pelagus* 132, 287.
Seuerus Pertinax 193 XXI.
Seuerus 192, 83. 193, 85.
*Seuerus Censor Iulianus, Au-
 sonii consocer*, 43 XXII. 47
 XXX.
seuum 245, 19.
Sextilis 101 XV, 12
Sibyllae tres 204, 85.
Sibyllini libri: 204, 86. uid.
Amphrysia fata.
Sicāna medimna 202, 46.
Sicāniae rex 211 II, 6. *freta*
 414, 23 cf. *Trinacria*.
Sicoris (Segre) 288, 59.
Siculus Damon 277, 37. *Sicu-
 lus Syracusanus* 62 XIII. *Sicu-
 lula urbs (Syracusae)* 62
 XIII, 7. *Siculae gerrae* 197, 13.
Siculum fretum 398, 7. *litus*
 69, 20. *Pelorum* 128, 218.
profundum 151, 125.
sidera conscia fati 32, 17. *si-
 derum positus triplex* 204, 35.
sideralis inscitia 274, 16.
Sidonis Elissa 111, 38.
Sigalion (Harpocrates) 285, 27.
Sigeum litus 74 III, 2.
Sigeia litora 76 XII, 3.
Sigillaria (sacra) 105, 32.
auctionum locus 206, 7.
Sigillorum nomine dicta sacra
 105, 32.
signare per ceram 273, 19.
signifer (zodiacus) 413, 6.
signum: sine signi fide 273,
 18. 22. *Seleuci ancora signum*
 145, 25. *signa caelestia* 412.
silurus piscis (Stör) 124, 135.
Siluii Iulis mixti 242, 87.
Siluius Bonus, Brito 351
 CVII—CXII.
Simois 136, 376.
- Simonidei Cei musa* 62 XIII, 6.
Sipyleia cautes (Niobe) 81
 XXVII, 1.
Sipylus mons 81 XXVII.
Siredones 201, 20.
Sirenes 398, 5. *melodas uirgi-
 nes* 63, 8 uid. *Siredones*.
Sirius 25, 20. 413, 10.
Sirmium (Mitrovitz ad Sauum)
 239, 1. 364, 279.
sistra 285, 22.
Smyrna 136, 375. 416, 60.
soccus adstrictus 264, 59. *socci*
musicam 230, 38. *s. aulaeaeque*
regum 264, 53.
sociorum liquor (garum) 269, 9.
Sol 24, 1 sqq. 26, 42. 26, 3. 95, 5.
 101 XVI, 1. 7. 15. 107, 15. 250, 8.
 266, 1. 277, 18. 393, 2. *Solis*
dies 97, 5. 12. 108, 7. *Sol*
pater 161, 48. *Solis armenta*
 398, 9 uid. *Titan*.
solicismus 313 VI, 4.
Solon (Atheniensis) 68, 10. 172,
 52. 172, 58. 173, 72. 73. 82. 175,
 112. 113. 119. 123. 176, 132.
 407, v.
solstitia quattuor 105, 12.
Somnus 386, 6. *eius portae*
geminae 14, 217. cf. 113, 103.
sophiae tres partes 201, 24.
sophisticae conclusiones 223, 21.
sophorum ars 29, 11. *Pytha-
 goricorum sophorum* 88, 32.
dilectica turba sophorum 92,
 17. *sophorum uis* 294, 37.
sophorum 299, 159. *octauus*
sophos 274, 26.
soracum 397, 8.
Sosias (Terentianus) Sosiae 224,
 37.
Sosias (coquus) 11, 141. *cum*
Sosia 12, 148. *Sosiā (voc.)* 12, 149.
Spartanus Chilon 172, 54.
speculum 336 LXVI, 1.
Spercheus, gramm. *Graecus*
Burdig. 57, 2.

- Spes* 161, 56.
Sphinx 164, 92. 202, 41.
sphondylus 309, 7.
sphongia 198, 30. 252, 54.
spiritus (sacer) 9, 94. 18, 20.
 sacro spiritu 6, 42.
spolia opima: *tertia opima*
 163, 83.
spons 165, 111.
stadium 244, 12. 325 XXXVI, 2.
 347, 3. 414, 25.
Staphylius, rhetor Burdig. 66
 XX.
statuae consuli positae 366,
 323.
Stella puer 425 XII.
Stephanus (martyr) dilapidatus
 20, 31.
Sthenelus 76 X, 3.
Stilbon 94 VI, 1 uid. Mercurius.
stlatta 274, 31.
Stoicus 320, 6. Cleauthes
 Stoicus 63, 11.
strenae 243 XIII, 4.
Strix 164, 94.
Stygius Iuppiter 168, 158.
 Stygius lacus 335 LXII, 6. luci
 431 XXV, 1. Stygiae fornaces
 247, 51. undae 90, 62.
Stymphalides uolucres 106, 5.
Styx 161, 54.
subdoctor 68 XXII.
subpilo 341, 8.
Sucuro gramm. Latinus Burdig.
 59, 15.
Sueba uirguncula 115 I, 2.
Suebi 25, 34. 322, 7. 322 XXXI, 3.
Suessae rudes camenae 237, 9.
C. Suetonius Tranquillus: Suetonius
 183, 4. Tranquillus
 188, 28. 190 XIII. libri tres
 de regibus 267, 16. eorum
 epitome a Paulino facta 267,
 17. cf. 21—29. 268, 42 sq.
suffragia 356, 83.
Sulla uid. Cornelius.
Sulpicia poetria 218, 10. 413 V.
P. Sulpicius Rufus: Sulpicius
 370, 441.
Sura fluuius (*Sauer*) 135, 355. 356.
Syagrius (consul a. CCCLXXXI
 sq.): Syagrio 3. Syagri 3, 1.
Symmachus (Q. Aurelius Sym-
 machus) 141 principum arma
 comitatur 142, 20. Symmacho
 196. 220. 222. 223, 27. 225.
Symplegadis antrum 351, 9.
Symposion Platouis 218, 14.
syngrapha 359, 153.
Syracusae quadruplices 149,
 92. urbe Sicula 62 XIII, 7.
Syracusanus uid. Citarinus.
Syracosium bellum 132. 304.
Syriscus Eunus 344, 1.
Syrtes 17, 13.
σύρακα Τερψιχόρης 236, 28.
tabellarius 268, 50. 270, 27.
 273, 18.
Tabernae (inter Dumnissum et
 Sauromata) 118, 8.
tabulae certamen 49, 25. ta-
 bulae XII: 203, 61. tabulae
 populi 372, 497. tabula (de-
 bitorum) 253, 17. accepti et
 expensi 359, 154. tabula (picta)
 315 XIII, 1. tabulae unius
 ambitu orbis terrarum de-
 scribitur 356, 65.
taedue 245, 21.
Tagus 279, 68.
Talisius uid. Attusius Lucanus
 Talisius.
Tanais Scythicus 142, 23.
Tanaquil 47 XXX, 5. 284, 31.
 301, 192.
Tantalides Pelops 104 XXIII, 1.
Taphii 392, 5.
Tarbellus oceanus 32, 12. Tar-
 bella mater 30, 2. Tarbellae
 Aquae (*Dax*) 1, 6.
Tarbellicus Aturrus 140, 468.
 Tarbellica origo 64 XVI, 7.
 arna 282, 125.

- Tarentinus ludus* 202, 34.
Tarnis fluvius (*Tarn*): *Tarnim* 274, 32. *Tarnen auriferum* 140, 465.
Tarpeium templum 202, 42.
Tarquinius (*Priscus*) 151, 122.
Tarraco (*Tarragona*) 149, 84. 303, 233. *Hibera* 45 XXIII, 11. *Tyrrhenica Tarraco* 280, 89.
Tartara 18, 7.
Tartareus *Dis* 141, 46. *Tartarea sedes* 405, 2.
Tartesia Calpe 266, 1.
Tartesiorum regulus (*Arganthonius*) 229, 6.
Taurinus 246, 38.
Taurus sidus 101 XVI, 14. 102, 5. 107, 3. 413, 7. *t. Herculeus* 106, 8. *Pasiphae* 111, 30.
Technopaegnion 155. 156, 1. *Technopaegnii* 156, 15.
Tectosagi *uid.* *Teutosagi*.
tectonicae formae 132, 299.
Telamonius Ajax 382, 6. 383, 10. 387, 10 *uid.* *Ajax Locrus*.
Telemachus 392, 6. 3. 393, 8. 11. 13. 3. 3. 394, 10. 399, 3. 400, 3. 3. 402, 3. 403, 11. 8. 404, 14. 15. 430 XXIII, 2.
teliōs numerus 244, 19. *uid.* *numerus*.
Tellen (*Tellos Atheniensis*) 174, 97.
Telum sidus 413, 5.
Terentianus Phormio 273, 10.
P. Terentius Afer: *Terentius* 180, 207. 181, 220. 264, 58. *Afer poeta* 177, 155. *sepultus in Arcadia* 244, 16. *eius sex fabulae* 244, 15. *eius uersus* 260, 15.
Q. Terentius Scaurus: *Scaurum* 2, 20. 63, 12. 66 XX, 7. *Scaurus et Asper* 244, 27.
M. Terentius Varro: *Varro* 244, 28. *sescentis Varro uolumini-*
bus 66 XX, 10. *decimo uolumine Marcei hebdomas* 133, 306. *Varronis numeri* 199, 51.
Teresias *uid.* *Tiresias*.
Terentius incestus 88, 28. *Thrax ferus* 164, 89. *Thraecius rex* 283, 13.
Terpsichore 412, 5. *Τερψιχόρης σύρατα* 236, 28.
testamenta 256, 28.
Tetralius, *grammaticus Iculis-*
mensis 236 XI, 2. *saturas scripsit* *ibid.* 9.
tetrasticha 187.
Tetrici imperatores 31, 10.
Tethys aequeorea 131, 281.
Teutosagi 151, 115.
Thais, *Afrani fabula* 155, 3.
Thalussus, *grammatic.* *Burdig.* 61 XII.
Thalassius, *Ausonii gener,*
proconsul Africae 23, 45. 225, 5.
Thales (*Milesius*) 172, 69. 177, 162. *Thalēs* 197, 163.
Thalia 412, 3. *Θαλίη* 236, 28.
Theano Pythagorea 47 XXX, 5.
theatrum 179, 194. *lati pompa*
theatri 14, 197. *cuneati th.* 92, 11. 146, 39. 171, 39. *lascini*
theatri 105, 25. *naturali theatro* 125, 156. *th. (Atticum)* 170, 25. *th. Mediolanense* 146, 39. *theatra Romana* 170, 31 *sqq.*
theatri gradus XIII primi 177, 151. *theatra* 171, 43. 204, 77. *uid.* *scaena*.
Thebae 2, 33. 81 XXVII, 1. 103 XXI, 4. 104 XXIII, 2. 202, 35. 432, 7.
Thebana Sphinx 164, 93. *Thebani fratres* 431 XXV.
Themis 68, 12. 161, 45.
Theoclymenus uates 400, 9. 402, 4.
Theodosius imperator: *Theodosi Augusti* 3. *Theodosius Au-*

- gustus 3. Theodosio Augusto 4. Augustus 4, 9 uid. Caesar, Romanus.
- Theon*, Ausonii amicus 245 XIII, 2. 249, 94. 103. 249 XV. 250, 3. 252, 1. 253, 20. 254 XVII, 1. 2. 6.
- thermae* 350 CVI, 1. Marcialicae thermae 303, 242.
- Thersites* 380, 15.
- Theseus* 277, 34. Attica pubes 246, 40.
- Thesides* Hippolytus 327 LXI, 2.
- Thespiac*: cf. 202, 32.
- Thessalia* 2, 33.
- Thessalicus* equus 262, 21.
- Thetis* 379, 15. 388, 11. 391, 3.
- Thisbe* 111, 38.
- Θουρυδίδου ὄκτω* 236, 32
- Thracia* 375, 564.
- Thracia* poena 78 XVIII, 6. aequora 126, 159.
- Thraecidicus* gladius 192, 74
- Thraecius* rex (Tereus) 283, 13. sacerdos (Orpheus) 210, 25. Thraecia Amazon (Hippolyta) 106, 6. Thraecium fretum 163, 74.
- Thraessa* gens 157, 8. Propontis 64 XVI, 13. uirago (Penthesilea) 321, 15.
- Thraex* 165, 103. Thraecum pugnae 202, 36.
- Thrasylbulus* Lacedaemonius 328 XLIII, 2.
- Thrax*: Thraces 384, 9.
- threnus* 67, 3 etc.
- Thybris* 136. 377
- Thymele* 115 II, 4.
- thynnus* piscis 247, 61.
- Thyonianus* 207, 29.
- Tiberinu* ostia 104 XXIII, 1.
- Tiberis* 142, 23 uid. Thybris.
- Tiberius* imperator: Nero Claudius 184, 8. 185, 20. Nero 186, 32. Tiberius Nero 187, 18.
- Tiberius* Victor Minernius orator Burdigalensis 48 1
- Timaeus* 154, 162.
- Timomachus* 429 XXI, 1. 8. 430 XXIII
- Timon* lapidatus 88, 31.
- tinca* piscis (*Schleie*) 124, 125.
- Tiresias* 340, 10. Teresias 397, 7. 398, 3.
- Titan* (Sol) 94 VI, 4. 250, 10. 266, 2.
- Titania* lumina 97, 7.
- Τιτανολέτης* 331 XLVIII, 3.
- Tithonia* (Aurora) 400, 2.
- Tithonus* 385, 2. 394, 2.
- Tiro* uid. Atticus Delphidius Tiro.
- Titia* lex 346 XCII, 4.
- Iulius *Titianus* (Teuffel GdrL⁺ 364, 4): Titianus magister, Vesontione et Lugduni municipalem scholam habuit 361, 207. apologos Titiani 238, 3. fandi Titianus artifex 242, 81. Iulius 243, 102.
- Titus* imperator 184, 16. 185, 27. 186, 30. 190 XI. T. Caesaris dictum 371, 478.
- Tlepolemus* 382, 9.
- tolleno* 231, 19.
- Tolosa* 65 XVIII, 4. rhetor Tolosae 63 XVI. 64 XVII. 150, 38. opulenta 64 XVI, 11. Palladia 31, 11. 64 XVII, 7. quinquplex 280, 83.
- Tolosanus* rhetor 65 XVIII uid. Tolosa.
- tonans* 73 II 3. 379, 5.
- toxicæ* 311 III, 1.
- trabea* 366, 327. 337. 375, 578.
- tragicos* coetus 14, 204 tragieo gemitu Aeas 110, 12 tr. boatu 412, 4
- Traianus* imperator 191, 57. residua tributorum condonavit 372, 493 aegrotantes amicos nisebat 373, 520.

- Tranquillus* mid. Suetonius.
Treueri 362, 224.
Treuerorum 243, XIII.
Treueris (abl.) 109, 2. 257 XX.
Augusta urbs 138, 421.
Treuerica urbs 146, 29.
Treueris (nom.) 146 VI.
tribunal correcturae 45 XXIII.
 11.
tribuni olim tres 204, 79.
tribus olim tres 204, 79. *tribus circumire* 356, 86. *tribuum urbanarum praerogatiuae* 365, 296.
triclinium 109, 2.
trieterica 202, 35.
trigonorum regula 203, 50.
trimetria Aesopia 243, 78.
Trinacria 201, 20. 398, 8.
Trinacrium litus 325 XXXV, 1.
trina fides 18, 22 *trina pietas* 19, 29 *trinum columnen* 19, 8.
trinocia 202, 34.
Triptolemos 275, 47.
Tritonia 320, 1. 381, 2.
Tr. Pallas 399, 2. 403, 2.
Troas (Polyxena) 81 XXVI, 1.
Troia 75 VII c. 77 XIII. 1. 80 XXIII, 5. 327, XLI. 6. 378, 28. 381, 4. 392, 2. 399, 11 uid. Asia.
Troiani 379, 18. 380, 20. 382, 5. 383, 10. 385, 6. 386, 7. 387, 5. 7. 388, 5. 9. 389, 8. 390, 3. 6. 10.
Troiana iuuentus 387, 2. terra 77 XII, 5.
Troianum bellum 377, 6.
Troiana moenia 390, 7.
Troicum bellum 72, 6. 377, 1. 378, 22. *excidium* 395, 8.
Troilus 78 XVIII.
Troius Aeneas 420, 5.
Troia cura 78 XVIII, 6. *tellus* 79 XX, 1.
Tros Dardanius 163, 87.
Troes 380, 4. 386, 2. 387, 3.
- trygon (Stachelroche)* 247, 60.
Tullianus (?) Buzyges 275, 48.
Tulliana opulentia 223, 23.
Tullianum mel 220, 3.
M. Tullius Cicero: Tullius 68, 13. 239, 15. 291, 38. *Cicero* 168, 153. 324, 10. *Ciceronis praecepta* 218, 12. *Cicero consularis* 360, 108. *Cicero praetor primus creatus, consul prior* 367, 373. *Tullii epistulae ad Caerelliam* 218, 13. *Tullii frumentaria* 273, 14.
Q. Tullius Cicero: Quinti Ciceronis uersus 107 XXVI.
turdus 254 XVIII 1.
Turibulum sidus 413, 11.
tus 165, 99.
Tydei filius 368, 384.
Tydidēs 381, 2. uid. *Diomedes*.
Tyndareus 73 II, 3. 336 LXVI 4.
tyrannici temporis 53, 23 *tyrannicis temporibus* 257 XX.
tyrannus Domitianus 416, 65.
Tyrium subtemen 332 LIII, 1.
Tyrrhenica Tarraco 280, 88.
Tyrrhenum (mare) 303, 236.
Vacuna 249, 101.
Valens Augustus 323, 7. 18, 26. *superum cura secunda* Valens 322, 6. V. Augustus 323, 7.
Valentinianus imperator: 18, 25. 321 XXVIII. 322 XXXI. 372, 482. Augusti palatia 2, 25. *Augustae manus* 243, 2. *Augustus princeps* 64, 48. A. prior 242, 71. *pro Augusto* 17. *Augustus genitor* 18, 25. 243, 96. *geminum sator Augustorum* 18, 25. A. pater et nati 139, 450 A. pater et natus 265, 89 *Augusti natusque paterque* 321 XXVIII, 3 *nati patrisque triumphii* 138, 422. *Valentinia-*

- nus consecratus diuinis honoribus 355, 53. 365, 315 eius auctoritas oratoria 370, 443. nuptias aliquando centone descripserat 206, 13.
- Valentinianus* iunior 322 XXVIII. 355, 53.
- Valentinus* (Burdigalensis) 39 XV 8.
- M. Valerius Coruinus*: Val. Coruini sex consulatus 360, 171.
- Valerius* uid. Val. Latinus Euromius.
- Vallebanae* (gen.) 340, 1 [„hostium uallis quae dicitur Valla (al. Vallis) Ibana in Aquitania“ Vita Hludonici (Pertz SS II 614, 7)]
- Varro* uid. M. Terentius Varro.
- Vasates* 1, 5. 21, 4. arenosas
- Vasatas* 303, 248. uid. Cossio.
- Vasatica* raeda 251, 18.
- Vasconiae* saltus 301, 203.
- Vasconicae* orae 302, 218.
- Vasconis* saltus 287, 51. Vascone saltu 302, 212.
- Veneria* uid. Julia Veneria.
- Veneris* portus (*Port Vendres*) 227, 27.
- Venerium* uinculum (cestos) 386, 4.
- Venetia* 375, 565.
- Venus* 112, 58. 113, 80. 88. 94. 128, 211. 157, 7. 163, 76. 211, 33. 43. 216, 103. 219, 21. 230, 8. 246, 43. 318 XXII, 2. XXIII. 1. 320, 5. 331 LII, 2. 332 LVI, 2. 336 LXIII, 1. 3. LXV, 1. 341, 7. 349 CII, 4. 381, 7. 389, 9. 410, 18. 423 VII, 1. 4. 433 VIII. crines Veneri decor 108 XXVII. XXVIII. 3 Venus media 333, 7 Venus Aprilem uindicat 98 X, 4. XI. 7 Veneris speciem 46 XXVIII. 3 Venus Praxitelis 337 LXVII. Veneris dies 97, 10. Venus stella 94 VI: 3.
- uid. Aphrodita, Cypris, Cythere, Cytherea, Idalia.
- uetus* uerbum 115 I, 6 cf. prouerbia.
- P. Vergilius Maro*: Maro 68, 13. 77 XIII, 4. 86, 12. 291, 38. 420, 3. 421, 13 M. bucolico 168, 153. Maro noster 109, 7 Maronis musa 110, 1. Maronis libri 143, 35. Maronis catalepta 167, 147. Maronem 219. 19. 264, 57. Vergilius 215, 7. 219, 26. Mantua eius patria 136, 375 natus Idibus Octobr. 259, 25. proprietas Maronis 223, 23. altisonus 264, 57. Vergilianum carmen 206, 9.
- Vergilii Flaccique ioci* 67, 8.
- Parthenies dictus* 219, 20. eius pudor 219, 20 sqq.
- ueraedus* 226, 7. 235, 13.
- Veria* Liceria, uxor Arborii 39 XVI.
- Veronensis* poeta (Catullus) 86, 2.
- uersus* heroicus uid. heroicus. in ueste contexti 232 LIII—LV. in zona 348, 2.
- Verus*: Antouini successor 372, 496.
- Veseus* 128, 210.
- uespae* 415, 53.
- Vespasianus* imperator 184, 15. 185, 26. 186, 39. 189, 42. 372, 480.
- Vesper* 425 XII, 2.
- V. Cythereus* 25, 31.
- Vesta* 200, 8.
- Vestalis* ara 370, 430. uirgo 250, 12.
- Vetus Fanum* uid. Fanum.
- uia* Latina 419.
- Victor* uid. Tiberius Victor Mineruius.
- Victoria* 25, 38. 320, 2.
- Victorinus* ductor 31, 9.
- Victorius* subdoctor et proscholus Burdigalensis 68 XXII.

- Vienna* (*Vienne*) Alpina iugosita 31, 6.
opulenta Alpinis colonis 148, 75 Alpina 279, 81.
vigils 201, 26.
uilicari 273, 1.
uilico 275, 48 uid. *Buzyges*.
uilicus 274, 11.
uilica nomina 247, 56.
uilla 131, 281. 133, 320 uilla Lucaniacus 254, 36. cf. 330 XLVIII Pauliacos uilla 253, 16.
Vincum (*Bingen*) 118, 2.
Virbius 207, 29.
uirgo deuota 33, VI uid. *deuotus*.
Virgo sidus 102, 9. 107, 7. 413, 7.
Viridomarus, Insubrum rex: 163, 83.
Virtus 73 III, 1.
Vis regina deum 161, 47.
uiscatae uirgae 308, 4.
uisus praedulce 309, 10.
Visontio (*Besançon*) 361, 208.
Vitellius imperator 184, 14. 185, 24. 186, 38. 189, 37.
Viuisca origo (*Biturigum* *Viuisorum* caput erat *Burdigala*) 139, 438.
Vlixes 63, 7. 74 v. 380, 15.
Vlixei 239, 13. 281, 107. 358, 128. 138. 384, 7. 5. 391, 4. 392 7. 393, 5. 8. 394, 4. 2. 3. 395, 3. 4. 6. 8. 396, 3. 14. 15. 398, 13. 399, 3. 400, 2. 401, 4. 3. 9. 402, 2. 3. 8. 2. 3. 403, 6. 8. 12. 2. 3. 404, 12. 16. 19. 6. 10. 405, 8. 10. 16. uid. *Dulichius*, *Laertius*, *Laertiades*.
umbra piscis (*Aesche*) 122, 90.
Venones Parthus 267, 26.
uox triplex 201, 19.
Vrunia 412, 7.
Vrbica uid. *Pomponia Vrbica*.
Vrbicus, gramm. Graecus *Burdig.* 67 XXI.
Vrsinus 246, 37.
Vrsulus grammaticus *Treuerorum* 243 XIII. 244, 26.
Vulcanalia 104 XXIII, 3.
Vulcanus 379, 21. 388, 6. 11. 389, 3. 8. 390, 7. *Vulcano* iuuante 197, 18. *Veneris* et *Vulcani* coitus 219, 21. *Vulcani* dies 104 XXIII, 3.
Xenophon 370, 449.
Xerxes: regis magni 132, 290. rex *Mede* 153, 153.
Zaleucus 68, 11.
zelotypus 311 III, 1.
Zenodotus: *Aristarchi* *Zenodotique* 62 XIII 3 censor *Aristarchus* *Lormaque* *Zenodoti* 169, 12. cf. 244, 29.
zodiacus uid. *signifer*.
Zoili triclinium *Treueris* 109, 3. *Zoilus* semiuir 346 XCIII, 1.
zona elegeo ornata 348, 2.

III.
 CONPARANTUR NUMERI EDITIONUM
 SOUCHAEI SCHENKELII NOSTRAE.

Souchay Epigrammata 1—146	Schenkl Epigrammata	Peiper XVIII
1	1	26
2	3	27
3	4	28
4	5	31
5	6	29
6	7	30
7	[A. V 53]*)	[XXII 7]
8	8	2
9	2	25
10	9	3
11—21	10—20	32—42
22	[A. V 11].	[XXIII 11]
23	21	14
24—26	22—24	43—45
27	28	46
28	29	47
29	31	49
30	30	48
31—33	32—34	50—52
34	35	1
35	XVII 31	VI (Epit.) 32
36	26	54
37	25	53
38	27	55
39—41	36—38	56—58
42	52	64
43	[A. V 7].	[XXIII 7]

*) A = Appendix ed. Schenkelianae: uncinis spuria inclusi.

Bipont. et Souchay	Schenkl	Peiper
44	40	7
45	41	9
46	42	12
47	43	13
48	44	8
49	45	60
50	46	61
51	47	10
52	48	11
53. 54.	49. 50	VI (Epit.) 29. 30 [ad 30 cf. XXIII 36]
55—60	53—58	65—70
61—63	[A. V 27—29]	[XXIII 29—31]
64—70	59—65	71—77
71	67	79
72	68	24
73	69	80
74	70	81
75	71	4
76	72	5
77—80	80—83	88—91
81—84	84—87	15—18 [ad 18 cf. XXIII 37]
85	[A. V 30].	[XXIII 32]
86—88	88—90	19—21
89	91	92
90	93	94
91	94	22
92	95	23
93—103.	96—106	95—105
104. 105.	[A. V 31. 32]	[XXIII 33. 34]
106.	[A. V 8]	[XXIII 8]
107.	[A. V 34]	[XXII 6]
108.	107	106
109—114	108—113	107—112
115.	[A. V 19].	[XXIII 19]
116.	[A. V 16].	[XXIII 16]
117.	[A. V 4].	[XXIII 4]
118.	[A. V 2].	[XXIII 2]
119.	39	59
120.	66	178
121.	[A. V 13].	[XXIII 13]
122.	[A. V 20].	[XXIII 20]
123—128	74—79	82—87
129—130	[A. V 21. 22]	[XXIII 21 22. 23]

Bipont. et Souchay	Schenkl	Peiper
13192	93
132	[A. V 5]	[XXIII 5]
133	[A. V 6]	[XXIII 6]
134	[A. V 14]	[XXIII 14]
135	[A. V 23]	[XXIII 24]
136	[A. V 15]	[XXIII 15]
137	[A. V 3]	[XXIII 3]
13873	6
139	[A. V 24]	[XXIII 25]
140	[A. V 17]	[XXIII 17]
141	[A. V 25]	[XXIII 26]
142	[A. V 9]	[XXIII 9]
143	[A. V 10]	[XXIII 10]
144	[A. V 12]	[XXIII 12]
145	[A. V 18]	[XXIII 18]
146	114	II (Ephem.) 7
De fastis		
147XXII 1	XV 1
148	— 2	— 2
149	— 4	— 4
150	— 3	— 3
Ephemeris 1—7III	II
151 1 1
152 2 2
153 3 3
154 4 4
155 5 5
156 6 6
157 7 8
Parentalia 158—189XVIII
Professores 190—216XVI V
Epitaphia 1—26: 217—243	XVII 1—27	VI 1—26
27244	XVII 28	VI 27
28245	epigr. 51	epigr. 63
29246	[A. V 26]	[XXIII 28]
30247	[A. V 36]	[XXII 8]
31248	XVII 29 VI 28
32249	— 34 VI 35
33250	— 35	epigr. 62
34251	[A. V 33]	[XXIII 35]
35252	XVII 32 VI 33
36253	— 30	— 31

Bipont. et Souchay	Schenkl	Peiper
37 254	XXVII 33	VI 34
38 255	[A. V 1]	[XXIII 1]
Caesares 256—284	XXI	XIII
Urbes 285—298	XVIII	XI
Ludus 299—303	XX	XIII
Sententiae VII Sapientium } 309—316	[A. III]	[XXII 1]
Edyllia I—XX		
I. V. Paschales 317	VIII	III 2
II. Epicedion 318—319	XI	III 4
III. de herediolo 320.	XII	III 1
III. Protrepticus 321—322	XIII	XVIII 22
V. Genethliacos 323	XIII	XVIII 21
VI. Cupido 324—325	XXIII	VIII
VII. Bissula 326—331	XXV	VIII
VIII. } VIII. } Precationes 332—333.	VI. VII.	III 5. 6
X. Mosella 334	XVIII 2	X
XI. Griphus 335—336	XXVI	XVI
XII. Technopaegnion 337—349	XXVII	XII
XIII. Cento 350—360	XXVIII.	XVII
XIII. De rosis 361.	[A. II].	[XXII 2]
XV. Pythagoricon 362	XXVIII	VII 2
XVI. Vir bonus 363.	XXX.	VII 3
XVII. <i>Nai kai oñ</i> 364	XXXI	VII 4
XVIII. Hesiodion 365	XXXII	VII 5. 6
XVIII. Herculis aerumnae 366.	XXXIII.	VII 25
XX. Musarum nomina 367	[A. III]	[XXII 3]
Ecloga 1 368	XXXIII	VII 7
2 369	XXXV	VII 8
3 370	<i>omissa</i>	[XXII 4]
4 371	V 8	VII 16
5 372	— 1	— 9
6. 7 373. 374	— 18. 19	— 27
8 375	— 11	— 19
9 376	— 2	— 19
10 377	— 3	— 11
11 378	— 5	— 13
12 379	— 4	— 12
13 380	— 6	— 14
14 381	— 7	— 15
15 382	— 9	— 17
16 383	— 17	— 26
17 384	— 10	— 18
18 385	— 16	— 24

Bipont. et Souchay	Schenkl	Peiper
19 386	V 12	VII 20
20 387	— 13	— 21
21 388	— 14	— 22
22 389	— 15	— 23
Epistulae I—XXV	Epistulae	XVIII
I 390	I	XVIII
II 391	II	XX
III 392	III	XVIII
IIII 393	IIII	XIII
V 394	V	XVI
VI 395	VI	XVII
VII 396	VII	XV
VIII 397	VIII	III
VIIII 398	VIIII	V
X 399	X	VI
XI 400	XI	VII
XII 401	XII	VIII
XIII 402	XIII }	VIII X
XIIII 403	XIIII }	
XV 404	XV	XI
XVI 405. 406	XVI	XII
XVII 407	XVII	II
XVIII 408	XVIII	XIII
XVIIII 409	XVIIII	XXIII
XX 410	XX	XXIII
XXI 411—413	XXI	XXV
XXII 414—415	XXII	XXVI
XXIII 416	XXIII	XXVIII
XXIIII 417	XXV	XXVII
XXV 418	XXIIII	XXVIII
Gratiarum actio 419	VIII	XX
Periochae 420—468	[A. I]	[XXI]
Praefation- culae	{ 469	II I 4.
	{ 470	III I 1. 2.
	{ 471	XXIII VII 1.

Accedunt:

Epistula Theodosi ad Ausonium	I	I 3
Oratio uersibus rhopalicis	X	III 3
Pythagorica apophasis reprobatur	XXVIII not.	VII 2B
Epistula Symmachi (de Mosella)	ante XVIII	post X

Bipont. et Souchay	Schenkl	Peiper
Symmachi Epistulae } I 31 Seeck.		XVIII (Ep.) 1
ad Ausonium } I 25 Seeck.	<i>om.</i>	XVIII 3
Paulini Epistulae } C. XI	<i>om.</i>	XVIII 30
ad Ausonium } C. X	<i>om.</i>	XVIII 31
Oratio Paulini C. IIII	<i>om.</i>	XVIII 32
Epistulae ad Gestidium	<i>om.</i>	XVIII 33. 34
Fragmenta Epistularum	<i>p. 226</i>	XVIII 35
Sulpicia de statu reip.	<i>om.</i>	[XXII 5]
Ad amicam epigr. }		
Consuetudo }	<i>om.</i>	[XXII 9. 10

III.
AUSONII OPVSCVLA
 (editionis nostrae recensens)

	Souchaei numeri	nostrae edi- tionis paginae
I <Praefatiunculae>		
I Ansonius lectori salutem. . .	470 A	1
II — Syagrio	470 B	3
III Epistula Theodosi Augusti.	—	3
III Theodosio Augusto Ansonius	469	4
II Ephemeris		
I	151	5
II Parecbasis	152	6
III Oratio	153	7
III Egressio	154	11
V Locus inuitationis.	155	11
VI Locus ordinandi coqui. . .	156	12
VII In notarium	146	12
VIII	157	14
III <Domestica.>		
I De herediolo [Edyll. III] . .	320	16
II Versus paschales [Edyll. I]	317	17
III Oratio consulis Ansonii versi- bus rhopalicis	—	19
III Epicedion in patrem [Edyll. II]	318. 319	21
V Precatio consulis designati pridie Kal. Ian. [Edyll. VIII]	332	24
VI Precatio Kal. Ian. [Edyll. VIII]	333	26
III Parentalia.		
praefatio in prosa	158—159	28
praefatio uersibus adnotata I—XXX	.	29
V Commemoratio Professorum Burdi- galensium		
praefatio I—XXVI	190—216	48
	190	48

	Souchaei numeri	nostrae edi- tionis paginae
VI Epitaphia heroum qui bello Troico interfuerunt	217—243	72
Ausonius lectori	217	72
Epit. I—XXVI	218 sqq.	73
⟨Epitaphia aliorum⟩ XXVII—XXXV.		
XXVII De Niobe in Sipylo monte iuxta fontem sepulta . . .	244	81
XXVIII In Diogenis Cynici sepulcro	248	82
XXVIII Item Diogenis	53	82
XXX Item	54	83
XXXI In tumulo hominis felicis	253	83
XXXII De nomine cuiusdam Lucii sculpto in marmore . . .	35	84
XXXIII Iussu Augusti equo admira- bili	252	84
XXXIII De sepulcro [Cari] uacuo .	254	85
XXXV In tumulum sedecennis ma- tronae	249	85
VII Eclogarum liber.		
I Ausonius Drepanio filio	471	86
II Pythagoricum de ambi- guitate eligendae uitae. [Edyll. XV]	362	87
III De uiro bono <i>Πυθαγορικὴ</i> <i>ἀπόφασις</i> . [Edyll. XVI]	363	90
III <i>Ναὶ καὶ οὐ Πυθαγορικόν</i> . [Edyll. XVII].	364	91
V De aetatibus animantium. Hesiodion. [Edyll. XVIII]	365	93
VI De planetis fragmentum. [Edyll. XVIII A]	365 A	94
VII De ratione librae. [Ecl. I]	368	94
VIII De ratione puerperii ma- turi. [Ecl. II].	369	95
VIII De nominibus septem dierum. [Ecl. V]	372	97
X Monosticha de mensibus. [Ecl. VIII].	376	98
XI Item disticha. [Ecl. X]	377	98
XII De tribus menstruis men- suum. [Ecl. XII]	379	99
XIII Quoteni dies sint mensuum singulorum. [Ecl. XI]	378	99
XIII Quo mense quotae nonae uel idus sint. [Ecl. XIII]	380	100

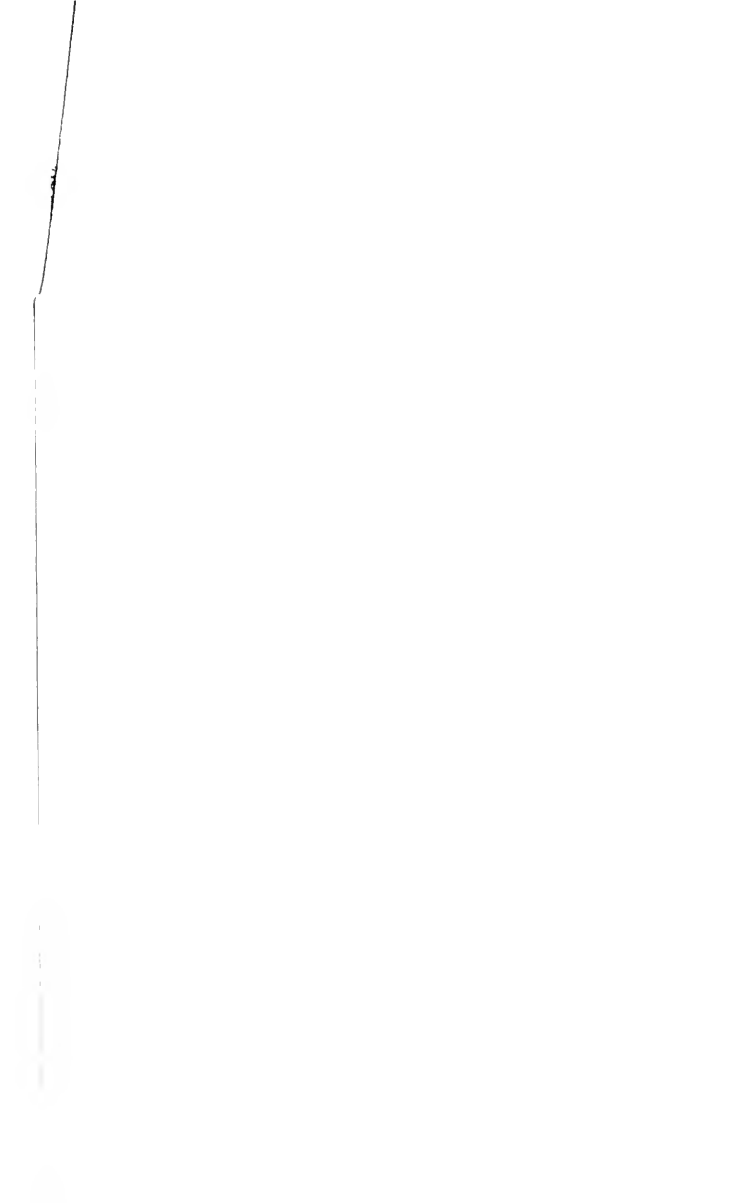
	Souchaei numeri	nostrae edi- tionis paginae
XV Quotae Kalendae sint mensuum singulorum. [Ecl. XIII]	381	100
XVI Ratio dierum anni nertentis. [Ecl. III]	371	101
XVII In quo mense quod signum sit ad cursum solis. [Ecl. XV]	382	102
XVIII A solistitio in aequinoctium ratio. [Ecl. XVII]	384	102
XVIII De mensibus et quattuor anni temporibus. [Ecl. VIII]	375	103
XX De lustralibus agonibus. [Ecl. XVIII]	386	103
XXI De locis agonum. [Ecl. XX]	387	103
XXII De auctoribus agonum. [Ecl. XXI]	388	104
XXIII Quod idem qui sacri agones sunt et funebres ludi habeantur. [Ecl. XXII]	389	104
XXIII De feriis Romanis. [Ecl. XVIII]	385	104
XXV Monosticha de aerumnis Herculis. [Edyll. XVIII].	366	106
XXVI Quinti Ciceronis hi uersus eo pertinent, ut quod signum quo tempore illustre sit nouerimus. [Ecl. XVI].	383	107
XXVII Hic uersus sine auctore est. Quo die quid demi de corpore oporteat. [Ecl. VI]	373	108
XXVII A. Hoc sic refellendum. [Ecl. VII]	374	108
VIII Cupido cruciatur. [Edyll. VI]	324. 325	109
VIII De Bissula. [Edyll. VII]	326—331	114
X Mosella. [Edyll. X]	334	118
Epistula Symmachi ad Auson. (Symmachi ep. I 145.)	—	141
XI Ordo urbium nobilium	285—298	144
XII Technopaegnion. [Edyll. XII]	337—349	155
XIII Ludus septem sapientum	299—308	169

	Souchaei numeri	nostrae edi- tionis paginae
XIII De XII Caesaribus per Suetonium Tranquillum scriptis.		
<Monosticha> I—III . . .	256—259	183
Tetrasticha I—XII . . .	260—272	187
De Caesaribus post Tran- quillum tetrasticha XIII— XXIII	273—284	190
XV Libri de fastis conclusio I—III	147—150	194
XVI Grippus ternarii numeri. [Edyll. XI]	335. 336	196
XVII Cento nuptialis. [Edyll. XIII]	350—360	206
XVIII Epistularum liber.		
A. I Symmachus Auson. (Symm. ep. I 31 S.)	—	220
II Ausonius Symmacho. [XVII]	407	222
III Symmachus Ausonio (Symm. ep. I 25 S.)	—	225
B. III Ausonio Axio Paulo rhe- tori. [VIII]	397	225
V Ausonius Paulo. [VIII] . .	398	226
VI Inuitatio ad Paulum. [X]	399	228
VII Rescriptum Paulo suo. [XI]	400	230
VIII <i>Ἀυσόνιος Παύλω</i> [XII] . .	401	232
VIII. X. <i>Ἀυσόνιος Παύλω</i> . [XIII XIII]	402. 403	235
C. XI Ausonius Tetradio. [XV]	404	236
XII — Probo praefecto praetorio. [XVI]	405. 406	238
XIII Ad Vrsulum gramm. Tre- uerorum [XVIII]	408	243
D. XVIII Ausonius Theoni [VIII]	393	245
XV A. Theoni cum ei triginta ostrea misisset [VII] . . .	396	249
XVI A. Theoni [V]	394	252
XVII A. Theoni [VI]	395	254
E. XVIII A. Hesperio [III]	392	254
XVIII A. ad patrem de suscepto filio [I]	390	255
XX Pater ad filium cum tem- poribus tyrannicis ipse Treueris remansisset etc. [II]	391	257
XXI Genethliacos ad Ausonium nepotem [Edyll. V]	323	258

	Souchaei numeri	nostrae edi- tionis paginae
XXII Liber protrepticus ad nepotem [Edyll. IIII] Ausonius Hesperio filio	321	259
Ad nepotem Ausonium	322	261
XXIII Ausonius Pontio Paulino filio cum ille misisset poematum etc. [XVIII]	409	266
XXIII Ausonius Paulino [XX]	410	268
XXV A. Paulino [XXI]	411—413	269
XXVI A. Paulino (de Philone vilico) [XXII]	414	272
XXVII Ad eundem cum ille ad alia magis responderet neque se venturum polliceretur [XXIII]	417	276
XXVIII Ad eundem Pontium Paulinum epistula subinde scripta [XXIII]	416	282
XXVIII Cum Pontius Paulinus iunior quartis iam litteris non respondisset [XXV]	418	284
XXX Ausonio Paul. (Paul. C. XI)	—	289
XXXI Ausonio Paul. (Paul. C. X)	—	292
XXXII Oratio Paul. (Paul. C. III)	—	307
XXXIII Paul. Gestidio (Paul. C. II)	—	308
XXXIII Ad eundem (Paulini C. III)	—	309
XXXV Fragmenta Epistularum	—	309
XVIII Epigrammata Ausonii de diversis rebus.		
I <Epigrammata libri Vossiani> } 1—XXIII	} 1—145	310
II <Epigrammata librorum Z> } XXV—CXII		
XX Gratiarum actio ad Gratianum imperatorem pro consulatu	419	353
XXI Incerti Periochae Homeri Iliadis et Odysssiae	420—468	377
Periocha Iliadis praefatio et I—XXIII		377
Periochae Odysssiae I—XXIII		392
XXII Incertorum olim cum Ausonianis edita.		
I Septem sapientum sententiae De septem sapientibus ex Graeco [Vgoleti ut uid.]	309—315	406
	316	406

	Souchaei numeri	nostrae edi- tionis paginae
II De rosis nascentibus [Edyll. XIII].	361	409
III Nomina Musarum [Edyll. XX]	367	412
III De signis caelestibus [Ecl. III].	370	412
V Sulpicia queritur de statu reip. et temporibus Domitiani . . .	—	413
VI In puerum formosum	107	417
VII De matre Augusti	7	417
VIII Didoni (Epit. XXX)	247	417
VIII Ad amicam	—	417
X (De consuetudine)	—	418
XXIII Italorum s. XV epigrammata.		
I A Bartholomaeo Merula publi- cata (in ed. Veneta ³ 1496). I—XVII.	—	419
II Quae feruntur emanasse e bibl. Georgii Alexandrini. (ed. Vgo- letus Parmae 1499). XVIII—XXVII	—	428
III A Th. Vgoletto epigrammaton libro inserta XXVIII—XXXV	—	433
III Ab Vgoletto expleta XXXVI—XXXVII	—	435

0

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

